

امير عليشير نوایی حياتی و آثارى

بويوك عالم و متفكر شاعر امير عليشير نوایی ميلادي ۱۴۴۱-يىلى، فبرورى آيى نىنگ ۹-سىده امير تېمورنىنگ كېنجه اۋغلى شاهرخ ميرزا سلطنتى دورىده هرات شھريده دىياگه كېلدى. آتەسى غياث الدين كيچكىنه و اونىنگ ايرىم قرينداشلىرى تېموريلر دربارىگه جوده يقين شىخصلردن بۇلگن. عليشير نىنگ بى-بى لرى تېمورى شھزاده لرنىنگ اپنەگە لرى بۇلگن. آتەسى تاماندن عليشير بېك نىنگ باباسى سلطان حسين نىنگ باباسى بايقرا نىنگ اميرلريدن اېدى. بو حالت عليشير بېك نىنگ تېمورى شھزاده لر، جملەدن شھزاده حسين بىلن بيرگە تربىلەنىشىگە سبب بۇلگن. عليشير تۇرت-بېش ياشلريده شھزاده حسين بىلن بيرگە اۋقىي باشلەيدى. لېكن بو مکتبداشلىك اوزاققە بارمىدى. چونگە بو دورگە كېلىپ تېمورى شھزاده لر اۋرتەسىده تاج و تخت تلەشيش رقابتى اۋز اوجىگە چىقەدى. اينىقسە، ۱۴۴۷-يىلدە شاهرخ ميرزا نىنگ اۋلىمىدن كېين باشلنگن اوروش و كورەشلىر خراسان و اونىنگ مركزى بۇلگن هراتنى هرج و مرج و قىرغىنلر اۋچاغىگە ايلەتيرەدى. مردم روزگارنىنگ بو فتنەسىگە برداش بېرە آلەمى، جان سقلش مقصدىده، اوى-جايلىرىنى تشلې، باشلىرى آققن تامانگە كېتىشگە مجبور بۇلەدىلر. شونده بو آواره لر ايچىده عليشير نىنگ آتەسى غياث الدين كيچكىنه نىنگ عايلەسى هم بار بۇلىپ، اولر نىنگ كاروانى عراق تامان يۇل آلەدى.

۱۴۵۲-يىلگە كېلىپ، خراسانده بۇلەياتگن تېمورى شھزاده لر اۋرتەسىده گى تخت تلەشيشلىر بير مونچە وقتگچە تۇختەيدى و اۋز ارا كورشلىر نتيجه سىده خراسان تختىگە ابوالقاسم بابر اپگە بۇلەدى. هرات هم بو وقتدە اگرچە مركز بۇلمەسە-دە، اۋزى نىنگ اولگى موقعىنى تىكلې، هر تامانگە قاقچىپ كېتگن خلق يەنە هراتگە قىتېپ كېلە باشلەيدى. غياث الدين كيچكىنه نىنگ عايلەسى هم بېش يىللىك آواره ليكدن سۇنگ اۋز وطنىگە قىتېپ كېلەدى.

غياث الدين كيچكىنه هراتگە قىتگچ، ابوالقاسم بابر دربارىگە خدمتگە كىرەدى. بير مونچە وقتدن كېين او سبزوار حاكىمى قىلىپ تعيينلەندى. اما عليشير هراتدە قالېپ اۋقىشنى دوام اېتتيردى. عليشير قلىبىدە ياشلىكدن ادبياتگە نسبتاً هوس اويغانىشده اونىنگ عايلەسىده گى ادبي محيط نىنگ تاثيرى كتە بۇلگن. تاغلەرى مير سعيد كابلي و محمد على غريبي يېتوك شاعرلر اېدىلر، عليشير نىنگ اويىدە تېز-تېز يىغىلىپ مشاعرە و ادبي بحثلر اويوشتير اېدىلر.

عليشېر ۱۰-۱۲ ياشلاريدە- ياق ايلک شعرلری بيلن معلوم بۇلىپ، كتە شاعر و عالملىر نىنگ دقتىنى اۋزىگە جلب قىلگن اېدى. اۋزى نىنگ «مجالس النفايس» يده ايتىشىچە، ۱۰-۱۲ ياشلاريدە مشهور كېكسە شاعر مير شاهی بيلن مكاتبە قىلىپ تورگن. خواندمير نىنگ خبر بېرىشىچە، ياش عليشېر نىنگ استعداديدن ممنون بۇلگن لطفی، اونىنگ:

عارضين ياپقاچ كۈزومدين ساچيلور هر لحظه ياش،

بۇيله كيم، پيدا بۇلور يولدور، نهان بۇلغاچ قوياش

مطلعلی غزلىنى تىنگلب، «اگر مىسر بۇلسە اېدى، اۋزىم نىنگ اۋن-اۋن اېگى مىنگ فارسي و توركي بيتىمنى شو غزلگە المشتيرديم...» دېگن.

عليشېر تخمينا ۱۲ ياشلاريدە اېكن، آتەسى غياثالدين كىچكىنە دنيادن كۈز يومهدى. آتەدن يېتىم قالگن عليشېر، ابوالقاسم بابىر ۱۴۵۴-يىلدە اۋز پايختىنى هراتدن مشهدگە كۈچىرەياتگندە او بيلن مشهدگە بارەدى. آرەدن بير يىل اۋتر-اۋتمس، ابوالقاسم بابىر وفات اېتەدى. بابىر وفاتيدن سۇنگ خراسان ينه تاج و تخت تلەشيش نتيجه سيدة قيرغين و اوروشلر ميدانيگە ايلنەدى. عليشېر اېسە بوندى شرايطدە وطنگە قيتيشنى مناسب كۈرمى، اۋزى نىنگ مشهده گى مشقتلى حياتىگە ادامه بېرەدى.

نوايى اوچون مشههه بېگانه شهر اېدى. اونىنگ بو يېرده نه دۋستى بار اېدى، نه-ده دستگىرى، نه تورر جايى، نه-ده بير لقمه نانى. بيراق او برچه بو قىينچىلىكلرگە چيدهب، علم و كمال تحصيلىگە بېل باغلهيدى. هر حالده عليشېر نوايى اوچون مشههه حياتى بويوك بير مكتب اېدى. چونكه اونىنگ دنيا قرەشى و شعري استعدادى منه شو دورده شكللنەدى و يېتوكلىككە اېرىشەدى. عليشېر نوايى مشهههه مشهور شاعر و فاضللردن بۇلگن سيد حسن اردشېر و كمال تربيتى بيلن دۋستلشەدى.

عليشېر نوايى سكيز يىل غربتدن كېين، آتەدن قالگن مىراثلرني قۇلگە كىريتيش مقصديده آنە شهرى هراتگە قيتيب كېلەدى. لېكن خراسان پادشاهی ابوسعيد ميرزا نوايى نىنگ قيتيشنى ياقتيرمى، اونگە التفات كۈرستميدى. نوايى ايگى يىلگە يقين مدتني تنگدستلىك و بېچارەلىك بيلن هراتده اۋتكزەدى. اما ظهيرالدين محمد بابىر نىنگ تعبىرى بيلن ايتگندە سلطان ابو سعيد ميرزا عليشېر نوايىنى هراتدن «اخراج قيلهدى». نوايى اۋز وطنىنى ترك اېتىپ، سمرقند نىنگ اوزاق يۇلىگە آتلنەدى. او بو وضعيتنى استادى همده معنوي آتەسى بۇلگن سيد حسن اردشېرگە يازگن شعري مکتوبيده بوندى تصويرلەيدى:

چو سېن سېن بوگون عالم اهلیده فرد،
 که حالین دې آلهی سنگه اهل درد.
 منگه کیم و دادینگه خرسندمېن،
 جنایینگه شاگرد و فرزندمېن.
 غمی یېتی چرخ جفا پیشه دین،
 هم اول انجم خارج اندیشه دین.
 که بولماق وطن ایچره دشوار اېدی،
 کونگولگه جلا دفع آزار اېدی.

(غرایب الصغر)

نویای سمرقندگه کېلیب، علم و دانش، هنر و ادبیات اهلی بیلن یقیندن تانیشه دی. اؤز استعدادی و قابلیتیی طفیلی بو یېرده آز وقت ایچیده کته آبرو و شهرتگه اېریشه دی. سمرقند حاکمی احمد حاجی بېک نینگ حمایتینی قازانه دی. احمد حاجی بېک علمپرور و شاعر پیشه کیشی بولیب، وفاییی تخلصی بیلن شعرلر یازگن. نویای سمرقندده زمانه سی نینگ مشهور عالمی بولگن فضل الله ابواللیثی نینگ مدرسه سیده تحصیل آله دی. سمرقندده گی ادبی و علمی محیط نویای نینگ حیاتی و ایجادیکه کته تأثیر قیلگن بولسه ده، نویای نینگ فعالیتلری هم سمرقند فرهنگیی محیطی نینگ رونقی اوچون بی تأثیر بولمیدی.

شو ترتیبده، نویای نینگ فقر و آواره لیگی میلادی ۱۴۶۹- ییلگچه، یعنی باله لیک دؤستی و مکتبداشی سلطان حسین بایقرا خراسان تختینی اېگلله گنیکه قدر دوام اېته دی. سلطان حسین بایقرا، پادشاه لیگی نینگ بیرینچی کونلریده یاق سمرقندگه چاپر یوللب، نویای نینگ وطنگه قیتیشینی التماس قیله دی. غربتده قیینلگن نویای دراو اؤز وطنی هراتگه قروب یولگه توشه دی. هراتده سلطان حسین بایقرا اېسکی و قدردان دؤستی علیشیر نویایی صمیمیت بیلن قرشیلهیدی. مملکتدارلیک ایشلریده نویای نینگ یاردمینی سؤره ب، اونگه مهردارلیک وظیفه سینی تاپشیره دی. آره دن اونچه وقت اؤتمی، نویای گه امیرلیک مقامینی مجبوراً قبول قیلدیره دی.

مملكتدارلىك وظيفه لرى نوايىنى جوده بند اېتەدى، شو طفىلى او كتھراق ايجادى ايشلر اوچون قلم تېرەتېشگە فرصت تاپمىدى. چنانچە نوايى نىنگ اۋزى كېينراق بو وضعىتىن خىمىسەسى نىنگ بىرىنچى داستانى بۇلمىش «حىرتالابرار» دە قويدى گىچە اعتراف اېتەدى:

كىم بار اېدى باشىمە كۇپ محنتىم،
يۇق اېدى باش قاشىغەلى فرصتىم.

اگرچە او ۱۴۷۶ - يىلدە اۋز درخواستىگە كۆرە دولت ايشلردىن رسماً بۇشەگن بۇلسە - دە، كۇپ وقتلرگچە سىياسى - اجتماعى ھەمدە عمرانى ايشلردىن فارغ بۇلە آلمىدى. نھايت او ۱۴۸۲ - يىلدە قوريليش ايشلرگە ختم نقطەسىنى قۇيەدى و بو ايشلر نتيجهسىنى «وقفىه» ناملى اثرىدە سرحساب قىلەدى. بوندن كۆرىنەدى كە، نوايى شونچە بويوك ايجادى ايشلرنى فقط كېچەگى اويقو حسابىگە عملگە آشىرگن. او وزارت مقامىدن استعفا قىلگندىن كېين، حياتى نىنگ قالگن يىللرىنى اۋزبېك تىلى و ادبىياتىنى يوكسك چۇقىلرگە كۆترىش نيتىدە بو تىلدە بويوك ادبى و بدىعى اثرلر يره تېشگە وقف قىلەدى. نوايى، حياتى نىنگ بىرىنچى باسقىچىدە اۋزى نىنگ غنايى شعرلرى بىلن خلق آرەسىدە كتھ شھرت قازانگن اېدى. ۱۴۶۵ - ۱۴۶۶ يىللردە نوايى غزللرى نىنگ علاقمندلرى اونىنگ شعرلرىنى تۇپلەب دېوان توزىشگە ھەمت قىلەدىلر. نوايى نىنگ اۋزى اېسە ۱۴۷۰ - يىل نىنگ باشلرىدە بىرىنچى دېوانى «بدائعالبدايه» نى تدوين قىلەدى. كېين ۱۴۷۶ - ۱۴۸۳ يىللر آرەسىدە ايگىنچى دېوانى «نوادىر النھايه» نى توزەدى.

غنايى شعرلردە تجربە آرئتيرىب شھرت قازانگن نوايى، اېندى اۋزبېك تىلىدە داستانى اثرلر يره تېشىنى اۋز آلدىگە مقصد قىلىپ قۇيەدى و «خىمىسە» يره تېشگە بېل باغلەيدى. او ۱۴۸۳ - يىلدە «خىمىسە» نىنگ بىرىنچى داستانى «حىرتالابرار»، ۱۴۸۴ - يىلدە «فرھاد و شىرىن»، «لىلى و مەجنون»، «سبعۂ سيارە» و ۱۴۸۵ - يىلدە «سەكندرى» داستانلرىنى يازەدى. دېمەك «خىمىسە» دېك بويوك اثر اوچ يىلدن كىمراق وقت اىچىدە بيتىب توگتيلەدى. حال بو كە نوايى نىنگ سلفلرى بوندە بىر ايش اوچون بوتون عمرلرىنى صرف قىلگنلر.

«خمسه» عليشير نوایی ايجادی نینگ يوكسك چوقئيسینی تشکيل بېره‌دی. نوایی خمسه‌سی نینگ وجودگه کېلشی تورکي خلقلر، آينيقسه اؤزبېک ادبیاتی تاریخیده بويوک حادثه حسابلنهدی. خمسه طفیلی اؤزبېک ادبیاتی دنياده‌گی اېنگ ایلغار ادبیاتلر قطاریدن اؤرین آلدی.

عمرنی ضایع اېتمه، محنت قیل،

محنتنی سعادت نینگ کلیدی بیل

شعارینی میدانگه تشله‌گن عليشير نوایی اؤز وقتي و امکانياتلریدن نهایت ثمره‌لی فايده‌لنهدی. «خمسه» دن کېين ينه کؤپگينه بدیعی و علمي اثرلر يره‌تيب، صنعت، ادبیات و علم و فرهنگ ترقیاتیکه کتّه حصه قؤشه‌دی.

۱۴۸۸-۱۵۰۱ يیللر آره‌سیده عليشير نوایی بیر قنچه بدیعی و علمي اثرلر يره‌تدی: ۱۴۹۰-يیلده تاریخي منبعلر و «شهنامه» کېی بدیعی اثرلر اساسیده «تاریخ ملک عجم» همده شاعر و عالم سید حسن اردشیر حقیده «حالات سیدحسن اردشیر» ناملی اثرلرینی يره‌ته‌دی، «رساله معما»نی ۱۴۹۱-يیلده یازه‌دی. شو ییلده ۴۰۰ دن آرتیق ۱۵-عصر شاعرلری حقیده معلومات بېرووچی «مجالس النفایس» تذکره‌سینی یازیشگه باشلهدی. استادی و دؤستی عبدالرحمن جامي حقیده «خمسه المتحیرین» اثرینی (۱۴۹۲-۱۴۹۴) يره‌ته‌دی، شو ییللرده سلطان حسین بایقرا و باشقه‌لرگه یازگن مکتوبلرینی جمع اېتیب «منشعات»نی توزه‌دی، عروض نظریه‌سی حقیده «میزان‌الاوزان» همده «حالات پهلوان محمد» اثرلرینی یازه‌دی. ۱۴۹۶-يیلده تصوف و صوفیلر حقیده «نسايم‌المحبة» رساله‌سینی بیته‌دی. ۱۴۹۱-۱۴۹۸ يیللر آره‌سیده «بدایع‌البدایه» و «نوادرالنهایی» بیلن کېينگی یازگن شعرلرینی قؤشيب تؤرت دېواندن عبارت «خزاین‌المعانی» کلیاتینی، شو ییللرده فارس تیلیده یازگن شعرلرینی تؤیلد دېوان «فاني»نی توزه‌دی. ۱۴۹۹-يیلده «لسان‌الطیر» داستانینی، اؤشه ییلی مشهور تیلشناسلیک اثری «محاکمة‌الغتن»نی يره‌ته‌دی، ۱۵۰۰-يیلده سؤنگگی علمي-فلسفي کتابی «محبوب‌القلوب»نی یازه‌دی. بولردن تشقري عليشير نوایی ۱۴۸۲-يیلده اؤز دوری نینگ اقتصادي-اجتماعي توزومی و اؤز ملکلری حقیده «وقفیه»، ۱۴۸۵-يیلده دینی و اخلاقي مسأله‌لرگه دایر «نظم‌الجواهر»، ۱۴۸۵-يیلده «تاریخ انبیا و حکما»، «سراج‌المسلمین»، ۱۴۸۸-يیلده «رساله تیر انداختن» و باشقه اثرلرینی يره‌ته‌دی. بو اثرلر نینگ دېرلی همه‌سی بیزگه قدر سقلنيب قالگن.

نوايي قيزغين ايجادى ايشلر بيلن بند اېكن، تېموري شهزادهلر تخت و تاج تله شيب اوز ارا اوروش و قيرغينلر بيلن آواره اېدىلر. سلطان حسين بايقرا ۱۵۰۰-يىل نينگ يازيده عصيان كوترگن اؤغلى محمد حسين گه قرشى قوشين تارتهدى. جنگده غلبه قازانگن حسين بايقرا اؤغلى بيلن يره شيب، ۲۸-ديسامبرده هرات گه قيتيب كېلهدى. عليشير نوايي خسته ليگيگه قره مى، شاه نينگ استقباليگه چيغهدى. شونده اونينگ صحي حالتى يمانلشهدى. بېهوش عليشير نوايي نى هرات گه آليب قيته ديلر. ۱۵۰۱-يىل نينگ ۳-جنوريسيده عليشير نوايي وفات اېتهدى.

ظهيرالدين محمد بابر، «عليشير بېك نظيرى يوق كيشى اېردى. توركي تيل بيله تا شعر ايتتورلر، هيچ كيم آنچه كۆپ و خوب ايتقان اېمس» دېب، عليشير نوايي گه حقاني بها بېرگن. شونينگدېك عليشير نوايي نينگ اؤزى هم «اميدىم اول دور و خياليگه انداق كېلور كيم، سؤزوم مرتبه سى اوجدن قويى اينمه گه ي و بو ترتيب كوكبه سى اعلى درجه دين اؤزگه يېرنى بېگنمه گى» دېب خطا قيلمه گن.

عليشير نوايي ذواللسانين شاعر اېدى. اونينگ قلمى ايگه له تيلده، هم تورك، هم فارس تيللريده تېنگ كوچگه اېگه بولگن. اما كۆپراق تورك تيلده يازگن. بونينگ سببىنى نوايي نينگ اؤزى شونده ي ايضاحلهدى: «بو سؤزلريمدين خصم مونداق بيلمه سون و مدعى بو نوع گمان قيلمه سون كه، مېنينگ طبعيم تورك الفاظيغه ملايم توشگن اوچون تعريفده مبالغه اظهار قىلورمېن و فارسي عبارتقه مناسبتم آزاراق اوچون انكار و نفيغه اصرار كؤرگوزورمېن كيم، فارسي الفاظ استيفاسين و اول عبارت استيفاسين كيشى مېندين كۆپرەك قيلميدور اېركين و صلاح و فسادين مېندين يخشىراق بيلميدور اېركين...» او فارسي شعرلريده «فاني» و توركي شعرلريده «نوايي» تخلص قىلگن.

عليشير نوايي دېوانلرى، اونينگ باشقه اثرلىرى كېي، ادبيات، صنعت و علم و دانش اهلى نينگ دقتىنى اؤزىگه جلب اېتهدى و تېزده شهرتى خراسان و ماورالنهر چېگره لريدن اؤتهدى. اونينگ دېوانلرى ۱۵-عصرده ياق نه فقط خراسان و ماورالنهرده، بلكه ايران، آذربايجان، شرقي توركستان، مصر، توركيه و باشقه مملكتلرده كېنگ ترقه لهدى. عليشير نوايي دېوانلرى ۱۵-عصرده سلطان على مشهدي، عبدالجamil كاتب، درويش محمد طاقى، محمد ابن نور، سلطان محمد خندان كېي مشهور خطاطلر تامانيدن قيته-قيته كؤچيريلهدى، لواح و مصورلر تامانيدن بېزه تيلهدى. كېينگى عصرلرده هم ماهر خطاطلر تامانيدن قيته-قيته كؤچيرىلىپ، يوزلب يىنگى نسخه لر وجودگه كېلدى. دېمك، عليشير نوايي

حقلى روشده اۋزىنى سۆز ملكى نىنگ سلطانى بىلىپ، بوتون تورك اولوسىنى اۋز فرمانى آستىگه
آلگىنى دعوا قىلەدى:

اگر بير قوم، گر يوز، يۇقسە مىنگ دور،
معين تورك اولوسى خود مېنىگ دور.
آلبىمېن تحت فرمانىمده آسان،
چېرىك چېكمەى ختادين تا خراسان.
خراسان دېمە كيم، شېراز و تېرېز،
كە قىلمىشدور نې كلكىم شىكرېز.
كۈنگول بېرمىش سۆزومگە تورك جان هم،
نې يالغوز تورك، بلكە توركمان هم.
نې ملك ايچرە كە بير فرمان بىياردىم،
انىنگ ضبطىغە بير دېوان بىياردىم.

يىگىرمنچى عصرنىنگ اۋتۇزىنچى يىللىرىدىن باشلىپ نوايى اثرلىرى لاتىن و كرل الفبا لىده تكرر
و تكرر چاپ اېتىلدى، همده دىنيانىنگ بير قنچە تىللىرىگە ترجمە قىلىندى. اونىنگ اثرلىرى اساسىده
يوزلب تحقيقي مقاله لر و كتابلر وجودگە كېلدى. اما مىنگ درد و افسوس بىلن آيتىش كېرەك كە، بو
بويوك انسان نىنگ قىمتلى اثرلىرى اۋزى قۇللەگن و يورتداشلىرى حاضر هم قۇللە كېلەياتگن الفبا بىلن
شو كونگە قدر چاپ اېتىلمەگن، اۋزى تىرىكلىگىدە ياق شېرتى ربع مسكونگە يايىلگن بوندى اولوغ
انساننى اۋز يورتىدە هيچ كيم تىنمىسلىگى و اونى تىنيتىرىشده رسمى مرجعلرنىنگ عمدأ سكوت سقلشى
بويوك فاجعه دير. بيز منە شو معنوي بۇشلىقنى تۇلدىرىش مقصدىدە اونىنگ اثرلىرىنى عرب الفباسى
اساسىدە گى ينگى اۋزبېك تىلى املاسىدە چاپ اېتىشنى نيت قىلدىك. بىراق نوايى نىنگ بىزگە قالدىرگن
بويوك مىراثى آلدىدە قىلىنەياتگن بو ايشىمىز دېنگىزدن بير تامچى مثالى. حضرت عليشېر نوايى نىنگ
بوتون اثرلىرىنى چاپ اېتىش مسؤوليتى اېسە اونىنگ فرزندلىرى بۇلمىش بىزگە توشەدى. شوندى اېكن،
بو شرفلى ايشگە برچە يورتداشلىرىمىزنىنگ حصە قۇشيشلىرىنى صميميت بىلن كوتەمىز.

www.ezgu.org

دباجه

شکر و سپاس اول قادرغه کیم، چون عدم آسایشگاهیدین وجود آرایشی آگاهلریغه جلوه بپردی،
انسانی سایر مخلوقاتدین نطق شرفی بیله ممتاز قیلدی.

رباعیه:

اول کیم، چو جهان خلقتین آغاز ایتتی،
صنع کلکینی نقش پرداز ایتتی.
انسان خیلین نطق ایله ممتاز ایتتی،
نطق اهلینی نظم ایله سرافراز ایتتی.

و حمد بېحد و قیاس اول صانعغه کیم، چون عبارت جواهرین نظم سلکیگه تارتدی، اول گلشنِ
ارم آیینی نظم اهلی خامه گوهر افشانی بیرله رشک نگارخانه چین و غیرت خلد برین یسه دی.

رباعیه:

چون خیل بشرغه نطق کامین بپردی،
اول نطق ایله نظم احترامین بپردی.
نظم ایچره بلاغت انتظامین بپردی،
ترکیبده اعجاز مقامین بپردی.

جَلَّتْ أَلَاؤُهُ وَ عَمَّتْ نِعْمَاؤُهُ وَلَا إِلَهَ غَيْرُهُ.

و درود نا معدود اول انبیا حلقه سی نینگ خاتمیغه کیم، إِنَّ الشَّعْرَ لَحِكْمَةٌ وَ إِنَّ الْبَيَانَ لَسِحْرٌ
نکته سی بیله شعرا پایه سین حکما مرتبه سیغه چپکتی و بیان رتبه سین سحر منزله سیغه تارتتی.

رباعیه:

اول کیم چو بلاغت اہتی دعوا، اعراب
کۆرگوزدیلر اول دعوی ارا کۆپ اطناب.
چون نکته سیده قیلدی عیان گوهر ناب،
دعواگر گوهرلری بۆلدی سیماب.

و صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ عَلَى آلِهِ وَ أَصْحَابِهِ وَسَلَّمَ.

اما بعد:

سؤز بیت الحرمی نینگ بادیه پیمایی و نظم شاه بیٹی نینگ زہور آراییی الفقیر الحقیّر علیشہر
المتخلص بالتوايى سُرْعَيُوبُهُ وَ غُفِرَ ذُنُوبُهُ، انداق عرض قیلور کیم، بو خاکسار پریشان روزگار کیچیک
یاشدین اؤزومنی شعر نینگ پریشان سوداسیغہ گرفتار بؤلغانیمنی و طفولیت زمانیدین کؤنگلومنی نظم
نینگ پراکنده وسواسیغہ مشعوف و شہفته وار بؤلغانین و ماتقدم شعراسی ملک الکلاملری دستوری بیله
جمع و ترتیبیدہ سعی قیلغانیمنی و نہچہ مرتبہ انینگ تدوینیدہ مرتلر ارتکاب قیلیب ہر صنف شعرغہ
زہب و تزیین و آرایش و آیین ہرگنیم نینگ کیفیتین بورونگی دہوانیم فہرستیدہ کیم، «بدایع البدایہ» غہ
موسوم دور، شرح بیله عرض قیلیب اہردیم. اندین سؤنگرہ دغی اول جمع و ترتیبیدین باشقہ ینہ ہر
تقریب بیله ہر نوع ابیات کیم، ایتیلیب اہردی و ہر نوع غزلیات کیم ییغیلیب اہردی، اول خیال
شبستانی نینگ درخشان اخترلریدین و اول کؤنگول مخزنی نینگ درخشان گوہرلرین دغی ایکینچی
دہوانیمدہ کیم، «نوادرالنہایہ» غہ مشہور دور، ربط و ترتیب بہرب، دیباچہ سیندہ شرح بیله اعزّہ
اصحاب و اجلّہ احباب خدمتلیدہ عرض قیلیب اہردیم. اندین سؤنگرہ خیالیمغہ کپلور اہردی و
کؤنگلومگہ اہورولور اہردی کیم،

رباعیه:

شاعرلیغ ایلہ شہرہ قیلیب آتیمنی،

ضايغ قىلدىم شعر ايله اوقاتىمنى.
اېمدى تۈزەيىن تېنگرىگە طاعاتىمنى،
كۆپ اېلگە مشوش اېتمەي ابياتىمنى.

رباعىه:

چونكىم قىردىم، عمرنى برباد اېتمى،
كۆنگلۈمنى يىگىتلەر غمىدىن شاد اېتمى،
ھەر لحظە بىراو عشقىدە فرىاد اېتمى،
ھالىم شىرحىن نىزم ايله بىياد اېتمى.

رباعىه:

اېلىك بىلە آلتىمشقە يېتتى قىدىم،
نې مەناكىم، بۆلمەدى اېركىن رىقىم،
نې طرفە كە، ثبت اېتمەدى اېركىن قىمىم
كىم، يۇق بىرىدىن خاطرارا جىز المىم.

اگرچە بو نىگار ش تاپقان ايكى دېوان تىرتىبيدە و غىزارشقە كىرگن ايكى دىفتر تىدوينىدە ھىم بو فقير
نامراد و حقير ناشادغە ھىچ اختيار يۇق اېردى، نېوچونكە بىرچەسى سىلطانى ھىكلەر و احسان و
تھسىنلەر و خاقانى امرلر و تىلىم و تلىقنلر بىلە اېردى، اندىن سۇنگرە خود خاطرغە كېلمس اېردى كىم،
بىر غىزل ھىسن بھارى غىزاللرى تىرىفىدە يا عشق آتشدەسى شىرارەلرى توصىفىدە توگتگەيمىن، بلكە بىر
بىت بىر شۇخ نىنگ جىمال دىلورىزى بابىدە يا اۋز كۆنگلۈم نىنگ درد و سۇزى شىرحىدە نىزم سىلكىگە
كىيۈرە آغەيمىن يا خىالىمغە كېچۈرە آغەيمىن.

رباعىه:

كامىن قىلور اېرمىش آدمىزاد خىال،
نىقش اىلر اېرمىش كۆنگلىگە يۈز فكر مىحال،

موندىن غافل قالىپ كە، حى متعال
كېلتورگوسى تانگله انىنگ آليغه نې حال.

رباعيه:

هم دېمگىدە يۇق اعتبارې كىشىگە،
هم قىلماغىدە يۇق اختىارې كىشىگە.
تقدیر ارا چون يۇق اقتدارې كىشىگە،
نې قىلغانىغە نې اېرك، بارې كىشىگە.

ينە روزگار حوادثىدىن اول فكرلر برچە كۈنگلومدىن باردى عشق عاجزكش ظلم و بېدادى اول
خياللرنى خاطرېمىدىن چىقردى، آليمغە آنچه دشوارليغلر يوزلندى و تېگرمگە آنچه صعب گرفتارليغلر
ايلندى و سېھر باشىمغە آنچه بلا تاشى اتتى و عشق سپاهى نىنگ لگدكوبى ضعيف پىكرىم بىلە
سۈنگكلىرىمنى آنچه اياق آستىدە اوستتى كىم، نې سۈزومدىن خبرىم و نې اۈزلۈگۈمىدىن اثرىم قالدى.
عشقېم آشوبى طغيانيدە هر صعوبت كىم يوزلنور اېردى، چون بىر همدرد رفيقىم يۇق اېردى، كە
درديمىدىن شمه يى اظهار قىلغەيمېن، بىرار بيت بىرلە اول حال مضمونىن نظم قىلىپ كۈنگلومنى خالى
قىلور اېردىم و جنونوم شدتى غليانيدە هر آشوب كىم، آليمغە كېلور اېردى، چون همزبان مشفقېم يۇق
اېردى، كە مخفي اۋتومنى آشكارا اېتگەيمېن، بىرار مطلع بىلە اول معنائى ادا قىلىپ، قتيغ حالىمنى شرح
اېتر اېردىم. بو واسطە بىلە كۈنگلوم اۋتىغە آرامې و عشقىم بېدادى ناھموارليغىغە اندامې حاصل بۇلور
اېردى.

بو نوع بىلە آز وقتدە كۈپ شعر ايتىلدى و هر نوع نظم تېگرمگە يىغىلدى. عشقىم شور و
غوغاسى وقتيدە و جنونوم تاراج و يغماسى فرصتيدە خود قىدە آنچه تسكين و سامانېم بار اېدى كىم،
ايتىلغان پريشان ابىاتقە جمع و ترتيب بېرە آلغەيمېن و يىغىلغان پراكنده شرح حالاتقە ربط و قاعدە
قۇيە آلغەيمېن. چون اول تاريخدىن مدتي اۋتتى و اول وقتدىن فرصتي اراغە كىردى، فلک حوادثى
نىنگ اول قتيق اېسە دورغان صرصرى تسكين توتتى و اول رنج و تشويشدىن يىللر رنجورلوق تارتقان
تن دېك، بلكە جانىمىدىن مېجور قالغان بدن دېك چىقتىم، نبضىمغە حركت معدوم و نقيسم نىنگ

کیرر-چیقری نامعلوم، تنیم اۋن قتله اندین ضعیفراق کیم نال و کۋنگلوم بیر زمان اۋز حالیده بۋلسه،
ینه اۋن ساعت بېحال.

و ایکی مرتب بۋلغان دېوانلردین ینگى ایتیلغان ابیات عددی اکثر و هر بیتى لفظ و معنا بيله
درجلیغ گوهر دېمهی کیم شعله لیغ آذر؛ خاطرغه کېلور اېردی کیم، اگر بو اوراققه ربط و ترتیب
بېریلمهسه، بیر حوادث تند بادی اېسگېچ، هر صفحه سین بیر یان ساوورغى و اگر بو گلبرگلرنی زېب و
آیین بيله بیر گلدسته باغلنمهسه، بیر نوائب نسیمی یتگېچ، هر ورقین بیر یان اوچورغى، و اگر ربط و
ترتیبینی هوس قیلسم، هوسیمغه قیده اول قوت که، ایکی بیتنى بیر-بیریگه مربوط باغلشتوره آلغى و
خیالیمده قیده اول جمعیت و حالت که ایکی لفظین بیر-بیریگه یرشتوره آلغى. بو عجزدین خامم تیلی
لال و بو زبونلوقدین اۋز تیلیم شکسته مقال اېردی کیم، ناگه عنایت نسیمی هدایت گلشنی رایحه سین
یېتکوره کیریشتی و سعادت منھیسى دولت روضه سی مژده سین کېلتوره باشلهدی، یعنی حکم قضا
جریان و فرمان واجب الاذعان بو بنده آتیغه اول سلطان صاحبقراندین یېتیشتی کیم، قوللری حکمیدین
عظیم الشان سلاطین باش تارته آلمسلر و بنده لری فرمانیدین نافذ فرمان خواقین بۋیون تۋلغای آلمسلر.

رباعیه:

شاهی که، فلک که یېتسه فرمانی انینگ،
تا پماققه سکون سرعتِ دورانی انینگ.
گر حشرغه تېگرو بۋلسه پایانی انینگ،
قیلماق حرکت بۋلمه غای امکانی انینگ.

رباعیه:

مینگ بنده سی خاقان بيله قیصر ینگلیغ،
یوز چاکری دارا و سکندر ینگلیغ.
هم تختیغه پایه چرخِ اخضر ینگلیغ،
هم تاجیغه قبه مهرِ انور ینگلیغ.

رباعیه:

موروڻي قول جنسِ بنی آدم انگه،
میراث ایلہ ملک جملہ عالم انگه.
حیران کرم و جود ایشیدہ حاتم انگه،
نوشیروان عدل ایچینده تابع هم انگه.

رباعیہ:

فعّالِ قضا حکمیغہ انباز کہلب،
غدارِ قدر امریغہ دمساز کہلب،
بزمی ارا زهرہ نغمہ پرداز کہلب،
انجامِ زمان دوریغہ آغاز کہلب.

رباعیہ:

اقبال انگه دولت می پیوست توتوب،
بو بادہ بیلہ جانین انینگ مست توتوب،
حق آنی سپہردین زبردست توتوب،
توفراغدین اول ولّی اوزین پست توتوب.

رباعیہ:

حق کونگلین انینگ بلیک کہ مخزن ایل،
هر فندہ اریغ ذاتینی یکفن ایل.
جاهی تختین چرخ مثن ایل،
توفراق دپک اول اوزین فروتن ایل.

رباعیہ:

هم قبله اقبال حریم جاهی،

هم كعبه آمال بيك درگاهى،
شهر نينگ دردمندى و آگاهى،
بو طرفه كه، دردمندلر نينگ شاهى.

السُّلْطَانُ ابْنُ السُّلْطَانِ وَالْخَاقَانُ ابْنُ الْخَاقَانِ مُعِزُّ السُّلْطَنَةِ وَالْدُّنْيَا وَالدِّينِ أَبُو الْغَازِي سُلْطَانُ
حسین بهادر خان خلد الله تعالى ملكه وسلطانه وافاض على العالمين برّه وإحسانه.

رباعیه:

بۇلغانچه سپهر دورى كامى بۇلسون،
افلاك اوزه بزم احتشامى بۇلسون.
هم درگهى شاهلر مقامى بۇلسون،
ييلده بير الرغه بار عامى بۇلسون.

رباعیه:

هر لحظه قيل انگه يوز عنایت، يارب،
آليغه ياروت شمع هدايت، يارب،
هم عمرينى ايله بپنهايت، يارب،
هم دولتيغه يپتورمه غايت، يارب!

بو ينگليغ فلک تزيين درگاهدين و بو نوع عرش آيين بارگاهدين، خطاب **صدمت** آميز و حکم
حيرت انگيز يپتيشتى. مضمونى بو کيم، اى قديمي بنده خاص و اى **بايري** خادم دؤي الاختصاص
بورونغي ايکى دېوان کيم، بيز نينگ حکم و خطاييميز بيله مرتب قيلدينگ و کليات و جزئياتين بيز نينگ
مشورت و تعليم و استصوابييميز بيله توزتتينگ کيم، بيرى نينگ عشق آميز ابياتيدين بو اېسكى دیر نينگ
رفيع طاقيده عشاق نينگ شور و غوغاسى دور و ينه بيرى نينگ شوق انگيز غزلياتيدين بو قديمي منيع
گنبد رواقيده محبت اهلى نينگ هوى و علا لاسى. اندين سؤنگره ييغيلغان اشعار نينگ و نظم رشته

سىغە تارتىلغان دُر شىھوارنىڭ عددى بىرۈنۈ دېۋانلاردىن آرتقان چاغلىغ دورور و بو لطافت صفات خوبلر و ملاحى سىمات محبوبلر بىلە يىنە ايگى دېۋان تىرتىب بېرسە بۇلوردېك معلوم بۇلەدور. نېتگۈنگدور كىم بو ايشىدىن دلبندراق بۇلغەى و نې قىلغۈنگ دور كىم، بو شغلدىن سودمندراق بۇلغەى. اېمدى اولى بو دور كىم، بو غرىب ايشىگە كۇنگول كېلتورگەيسېن، بلكە حكىم بو اېرور كىم، بو عجب امرغە خامە سورگەيسېن و تفكر خلوتگاھىدە خيال شوخ و رىنالىرى بىلە بزم توزگەيسېن و تا فلک گردش قىلور بشر جنسى نىڭ خىيالىغە كېلمەگن اعجوبەنى اېلگە كۇرگوزگەيسېن. اۋزونگ بىلورسېن كىم، نظم حرىمى نىڭ خاىلىرى و شعر بحرى نىڭ غواىلىرى كىم، روح پرور نوالىغ انفاىلىرىدىن زمانە بزمى تۇلۇبتور و خيال درىاسىدىن چىقرغان قىمىتى گۈھىرلىرىدىن دوران لباسى جواھر بىلە مرصع بۇلۇبتور، هېچ قىسى عالم نىڭ رېع مسكونىن آلە آلمىدور و تۇرت گۈھىردىن مركب بۇلغان بشر خىلى هېچ قىسىدىن تۇرت دېۋان يادگار قالمايدور. بىر اۋز عصرىدە گنج معنوي امير خسرو دهلوىنى دېرلر كىم، سلطان ملكشاه آلپ ارسلان آتغە تۇرت دېۋان مرتب قىلمىش بۇلغەى و خاتمەسىنى انىڭ آتى بىلە مذيلى اېتمىش بۇلغەى و بو ايشى اول زمان نىڭ يىخى-يىمانى قولايىگە يېتمىش بۇلغەى، اگرچە بو سۇز مذكور دور، اما اول دېۋانلر معدوم دور و اول معدوملرنىڭ اگرچە اسامىسى موجود دور، اما وجودى نامعلوم دور. خىيالىغە اۋتكىرىب، ورققە نىكارش قىلمەغان مو اېركىن، يا تىلىگە كېچۈروب، تىرتىب يوزىدىن نسققە گزارش بېرمەگن مو اېركىن كىم، «خمسە»سى و ساير منظوم كىت و رسالىلى اۋز حالى بىلە موجود دور. بو تۇرت دېۋانى زمان اھلىدىن مھر و وفا و انصاف و مروتدېك نابود. چون سېنگە توفىق مدد قىلىپتور و بو مقصودنىڭ هېچ كىمگە يىغىلمەغان مادەسى يىغىلىپتور، تىلرېز كىم، فرصتى غنىمت بىلگەيسېن و بو مدعا حصولىغە رغبت قىلغەيسېن.

بو حكىم چون قولايىمغە يېتىشتى، عجز و زبونلوق اۋتى نىڭ دودى كۇنگلومدىن دمايىمغە يېتىشتى كىم، حكىم قوى اېردى و محكوم ضعيف و امر بغايت كلى اېردى و مأمور اسرو نحيف و رىشە پىكرىمغە تزلزل سالدى و حواس و خىالىم خىلى بىر-بىرىدىن قۇزغالدى. نې عذر ايتورغە زھرە و جرأتىم و نې قبول قىلورغە حوصلە و قوتىم، اگرچە عذر دلپذير اېمس اېردى، اما اۋز عجز حالىمنى عرضغە يېتكۈرمكدىن هم گزير اېمس اېردى.

رباعىه:

دېدیم که، بو ایشده کیم، بؤلورمېن مأمور،
هر نېچه کیم توتمه سم اوزومنی معذور،
لېک ایشته که، اژدهاغه کېلتورگهی زور،
زور اېتگهی اؤزیگه، ایسته سه قیلماق مور.

اول همایون ضمیرنینگ آیینه گیتی نمایده روشن و پیدا دور و اول پاکیزه کؤنگول نینگ جام
جهان آراییده مبرهن و هویدا کیم، بو بنده فقیرغه نې ناتوانلیغلر شکست بېردی و بو ذره حقیرغه نې
سرگردانلیغلر دست بېردی. اگرچه مرضیمغه صحت امیدى پیدا بؤلوپتور، اما هنوز غذا بيله شربت
کیم، ایچیلور بییلور، مثقال ترازوسى بيله تارتیلور و تانگدین آقشامغچه ساعت شیشه سیغه کؤز تیکیلور
و اگرچه ضعفیمغه قوت امکانى ظاهر بؤلوپتور، اما هنوز بوزوغ کاشانه مدین چیقیرغه قۇپماق تيله سم،
آسیلغان ادبار عنکبوتى تارلری دستگیریم بؤلوب مدد یېتکورمه گونچه، تېرنمک که تاب و توان و
حرکتقه مقدور، بلکه امکان یۇقتور؛ پشه یوز پیل دمان تارته آلمه غان یوکنی نېچوک تارتقى، به
تخصیص کیم، مجروح و رنجور دغى بؤلغهی، مورچه مینگ شیر زیان قیله آلمه غان ایشنى نېچوک
قیله آغهی، خصوصاً کیم، بیمار و صحت طریقیدین مهجور دغى بؤلغهی.

رباعیه:

اول ایکی دېوانغه چو قیلدیم رغبت،
هم اېردی ییگی تلیک مددیم، هم صحت،
بؤلدوم چو قری و خسته، یۇق اول قوت،
کؤرگوزگه لی انداق نیمه لرگه جرأت.

کلیراق بو کیم، اول دواوین ترتیبیده سلطان صاحبقران نینگ عالی طبعی نینگ اصلاح و
اهتمامی بېحد و هر جزوی نکته ده تغیر و تعلیم مالا کلامی بېعدد ابرکن جهتدین اول ایش سرانجام
صورتین پیدا قیلدی و افتتاحیدین اختتامیغه دېگونچه ترتیب رقمی چېکیلدی. بو ضعف و ناتوانلیغیم
زمانیده بو عجز و زبونلوق و بې سامانلیغیم طغیانیده سلطان صاحبقران نینگ رأی عالم آرایى و ضمیر

خورشید تأثیری گویا که بعضی اوقاتده عالم کشوری فتحیغه عزمساز و بعضی حالتده کشور اهلی آبادانلیغیغه سحر پرداز و بعضی زمانده عیش و نشاط بیله ایلیگی زر پاش و بعضی آوانده طاعت و عبادت بیله کۆزی گوهر پاشلیققه متأمل و مشتغل اوچون بو خاشاک دریادېک کۆنگلیگه کیرمس و بو ذره قویاش دېک ضمیریغه پیدا اېرمس. و سلطان صاحبقران نینگ همت یوزیدین اهتمامی و سعی غایتیدین تعلیم بردوامی بۆلمهسه، مونداق دشوار ایش ایلگری بارماغی متعسر، بلکه خیالیمغه کېچورماغی متعذر دور.

مونداق حکم بۇلغاندین سؤنگره گه- گاهی حالیمدین آگاه بۆلمهسه نېتکهیمین و لحظه-لحظه احوالیمدین خبر توتمهسه نېته آغهیمن. قومورسقه سلیمان نینگ خاطریغه کېلمهسه نې محل تعجب و تحیر، سها چرخ گردان سطحیده کۆرونمهسه، نې محل حیرت و تعذر. بو خاکسار چون بو درد دلریمنی اظهار و نامرادلیریمنی آشکار قیلدیم و مذلت توفراغیغه تظلم بیله ییقیلدیم، عنایت بارگاهیدین صدا کېلدى و هدایت کارگاهیدین ندا یېتیشتی کیم، کۆنگلونگی سالمه و بو نوع سودا بو وسواس خیالیغه قالمه کیم، بیز هیچ حالده سېنینگ حالینگدین غافل اېرمس اېرکندوربیز، اما بو خالدین سېن غافل و کۆنگلومیزدین هرگز یادینگ زایل اېرمس اېکن دور و بو معنا سېنینگ کۆنگلونگدین زایل. انداق که بورونگی ایکی دېوانینگ تکمیلیده رعایتیدین هیچ نوع تغافل واقع بۆلمه دی و رهنمالیغ و عنایتیدین هیچ تورلوک تکاسل صورت باغلمهدی، اېمدی دغی هم اول دستور بیله، بلکه اندین هم آرتوقراق، مونده هم اول قانون بیله، بلکه اندین هم افزونراق احوالینگدین خبر توتولغوسی دور و هر آز و قتده سر وقتینگغه یېتیلگوسی دور. چون ضعف حالینگ بیزگه ظاهر و پیدا دور و چون شکست احوالینگ بیزگه روشن و هویدا دور، مرحمت و نواسازلیغ بیله هر مشکلینگ بۆلسه حل قیلینغوسی دورور.

رباعیه:

شه دین چو بو نوع لطف و احسان تاپتیم،
امید دغی ببحد و پایان تاپتیم.
ظلمت ارا اېردیم، آب حیوان تاپتیم،
یوق- یوق که، اولوب اېدیم، ینگى جان تاپتیم.

كۈنگلۈمگە اۋزگە قوۋ كىردى و طبعىمگە اۋزگە جودت و جلادت حاصل بۇلدى، كلكىم جَرْدَه تېز كامىغە اۋزگە روانلىغ و خىياليم سحاب برق خرامىغە اۋزگە گوهر افشانلىغ يوزلندى. قبول برماغىن كۈزۈمگە و منت ايلگىن كۈكسۈمگە و جان پرور سۈزۈمگە قۇيدوم و ضمير خلوتگاهىنى خواطر غوغاسىدىن معرا و كۈنگلۈم زىستگاهىنى وساوس هجومىدىن مبرا قىلدىم. خامه اوچىن تېز اېتتىم و طبع آب حياتىن آتش انگېز. و اۋتكىن ايامده ايتىلغان مطلعلىرى صبح بدائىتىن مقطعلىرى شام نھايىتىغە پىوستە و كېچكىن ھىنگامده بىتىلگىن پرىشان ابیات گوهرلىرىن تكمىل رشتەسىغە تارتماق بىلە پىوستە قىلە باشلەدىم.

رباعیہ:

كون بار اېردى كىم بىر غزل و ايكى غزل،
بل اوچ غزل و تۇرت غزل بعضى محل.
مھوشلردېك بارى لطافتده مثل،
باغلب كىيان يوزگە حلە تۇنغە حلل.

بو نزاھت شېبىستانى نىنگ پرده نشىنلىرى يوز مىنگ زېب و زىنت بىلە طبع خلوت خانەسىدىن جلوۋە ناز قىلىپ چىقىپ، ساير ابناى جنس سلكىگە كىررلر اېردى و بو ملاحىت نىگارستانى نىنگ نازنىنلىرى مىنگ تومن آرايش و نمايش بىلە خيال خلوت خانەسىدىن خرام دلنواز بىلە حرىكت كۈرگۈزۈپ، ىنە اېكار فتنە آثارغە قۇشولورلر اېردى. چون بو موزون حرىكتلىك دلکشلىرى و بو مطبوع صفتلىك شوخوشلر اېلىك، آلتىمىش يا يوزگە يقىن بۇلسەلر اېردى، بو فقير سودايى بىر تاجردېك كىم، ملكالتجار دېسە بۇلغەى،

رباعیہ:

يوز حور صفت برچەسى نىنگ ناز و فنى،
كشمىرى و رومى و ختا و ختنى،

كىم بىر شە اوچون كېتورگەى اول طائىفەنى،
تاجر اۋزىن ايلرگە بها بىرلە غنى.

كشمىرىسى سحرسازلىغده دلربا و دلکش و رومىسى توركتازلىقده كافر آيين و فرنگى وش و ختايىسى خونرېزلىقده ناوكن و شېر شكار و ختئىسى فتنە انگېزلىغده شېرافگن و غزالە كردار، بو شمایل و آيين بىلە و بو زىبالىغ و تزىين بىلە سلطان صاحبقران نىنگ حرم سرايىغە كيورور اېردىم و بىرىن-بىرىن اول حضرت نىنگ كىميا اثر نظرىغە يېتكورور اېردىم.

و اول حضرت عنایت كۆزى بىلە اول رىئالرنى كۆروب و التفات نظرىن هر بىرىگە يېتكوروب، قىسى بىرى نىنگ حرير و حُلەسىدە قىسورې كۆرونسە يا اول حلە و حريرنى مرصع قىلغان جواهرده عدم مناسبت سببىدىن فتورې ظاهر بولسە، اول لباسلرنى چىقىرىپ، خزانه خاسدىن مناسب رنگلىغ خز و دېبا لباسلر برچە قىمىتى گوهرلر بىلە ترصيع قىلغان كېلتوروب اول شوخلرغە كىيدورور اېردى و هر قىسىنى اۋز مناسبتىغە كۆرە ترتيب بىلە اۋز عالى مجلسىدە اۋلتورتور اېردى. يعنى ايتىلغان ابیات برچە لطايف آثار و ثبت بولغان اشعار برچە ظرايف شعار كىم، اېلىك، آلتىش يا يوز غزلغە يقين يىغىلسە اېردى، حضرت سلطان صاحبقران نىنگ فردوس آسا صحبتىدە و سېھر فرسا حضرتىدە حاضر قىلىپ عرضغە يېتكورور اېردىم و اول حضرت الرغە شىفقت يوزىدىن باقىپ، قىسى معنا شوخى نىنگ كىم تركيب خلعتىدە و الفاظ كىسوتىدە بېتكلفلوق كۆرسە، اۋز گنجىئە ضمىرى خزانهسىدىن مناسب الفاظ بىلە اول لباسلرغە تىغىر بېرىپ و اول الفاظ كىسوتىدە صنایع جواهرىدىن نامناسبلىغ معلوم قىلسە، اۋز خزانه خاطرې گنجخانهسىدىن ياقوت و لعل رنگىن و گوهر و دُر ثمين بىلە اول زېب و زىنتقە تىدىل يېتكوروب، هر غزلىنى ترتيب يوزىدىن اۋز اۋرنىغە رقم قىلور اېردى.

و بو فقير بې بضاعت و بو حقير بې استطاعت اول تعليملرنى اۋزومگە دستور قىلىپ هم اول دستور بىلە اول ضبط و ترتيبغە شروع قىلور اېردىم. موندىن باشقە دغى اول حضرت نىنگ كۆپ خاصە معنالى خيالاتىن و غريب مضمونلرى مقالاتىن و دلپذير تشبىهلرى نزاكتىن و بېنظير تنبىهلرى جزالتىن بورونغى ايگى دېوانىم دېباچەسىدە شرح بىلە مذكور قىلىپ اېردىم و تفصيل بىلە مسطور اېتىپ اېردىم. بو دېوانلرده دغى هم اول دستور بىلە معانى جواهر شاهوارىدىن و الفاظ نقش و نگارىدىن و تركيب سلاست و لطافتىدىن و چاشنى حالت و حرارتىدىن هيچ جزوې جزئياتىدىن يۇقتور كىم، اول

حضرت نینگ مبارک طبعی نینگ انده کلی دخلی بؤلمه‌میش بؤلغه‌ی. بلکه اصل خیال اول حضرت نینگ بؤلوب، بو بنده هم اول حضرت نینگ بویروغی تعلیمی بیله انده جزوی دخلی قیلمیش بؤلغه یمین. بو جهتدین بؤلّه آلائی که، بو دېوانلر اول حضرت نینگ عدیلسیز طبعی دېک بېنظیر و هر شاه بیتى اؤز همایون ذاتی دېک عالمگیر بؤلغه‌ی. چون بو معنی گوهرلری برچه اول حضرت نینگ طبعی بحریدین و ذهنی کانیدین حاصل بؤلدی و الفاظ و عبارت خزاینی هم اول معنالر گوهریدین تؤلدی، بو معنادین ایننگ آتین «خزاین المعانی» قویولدی.

رباعیه:

یارب، بو خزاین که مین ایتیم معمور
کیم خازنِ جنت انکه خوشتور گنجور،
چون کبلدی فتورلوق کؤنگولرکه سرور،
بېرمه اندین کؤنگول سروریغه فتور.

رباعیه:

بو بحر که، گنجلر مکانی دېدیلر،
هر قطره‌سین آبِ زندگانی دېدیلر.
شه مخزنِ طبعیدین نشانی دېدیلر،
کیم آنی «خزاین المعانی» دېدیلر.

اگرچه خورشیدِ عالمتاب نینگ فلکنی بیر دوره قیلغان زمانیه ییل آت قویوپتورلر و ییل کیم عبارت تورت فصلدین دور، هر فصلغه دغی بیر آت تعیین قیلیدورلر. بو نیر اعظم فلکنی بیر دوره قیلغانی نینگ مانندی کیم، بحری و کانی و نباتی و حیوانی نینگ نتایجی انده ظاهر بؤلور، مونده دغی جمیع اول نتایجدین دلیل و اثر تاپسه بؤلور. تورت فصلی نینگ مقابله‌سیده کیم، تورت دېوان واقع بؤلوپتور، هر قیسیغه بیر مناسب آت در بایست اېدی، اول سببدین اولغی دېواننی کیم طفولیت بهاری غنچه‌سی نینگ عجیب گللری و صغر گلزاری باغچه‌سی نینگ غریب چپچکلری بیله آراسته بؤلوب

اېردى، «غرايب الصغر» دېيىلدى. و ايگىنچى دېوانى كيم، يىگىتلىك و آشفته ليغ و شىباب و آفته ليغ يازى و دشتىده يوزلنگن نادر وقايع بيله پىراسته بۇلوب اېردى «نوادرا الشىباب» اتلدى. و اوچونچى دېوانى كيم، وسط الحيات ميخانه سىده عشق بيله شوق پىمانه سىدين يوزلنگن بديع نشاطلر كيفيتىن يازىلىپ اېردى، «بدايع الوسط» آت قۇيولدى. و تۇرتونچى دېوانى كيم، عمر نىنگ آخىرلىده يوزلنگن عشق درد و رنجى فايده لىرى كيم، جانسوز آه اورماق و جان تاپشورماقدور كيم، انده ثبت بۇلۇپتور، «فواید الكبر» لقب بېرىلدى.

اميد اول كيم، بو تۇرت دېوان كيم، سلطان صاحبقران آتى بيله مذيلى دورور و القابى بيله مطرز، هم انىنگ آتى دېك ربع مسكونده تۇلغەى و هم انىنگ القابى دېك تۇرتونچى كۆككه دېگىنچە منتشر بۇلغەى. شكر كيم، بو بنده نظم و سىله سى و شعر واسطه سى بيله تمام عمرومنى اول حضرت نىنگ مدحى بيله كېچوردوم و برچه حياتىمنى انىنگ دعاسى بيله اۇتكرديم.

طفوليت آوانى كيم، يېتى سېگىز ياشدىن يىگىرمە ياشقچە چىنەسە بۇلغەى كيم، عمر فصولى نىنگ نو بهارى و حيات گلشنى نىنگ شگوفه و گلزارى دور، انىنگ مدحىده «غرايب الصغر» بيله صرف قىلديم.

شىباب زمانى كيم، يىگىرمە دىن اۇتوز بېشگچە دېسە بۇلغەى كيم، هم بو فصول نىنگ يازى دور كيم، يىگىتلىك چشمه سارى نىنگ حياتبخشلىگى نىنگ آغازى دور، انىنگ وصفىده «نوادرا الشىباب» بيله كېچوردوم.

و كهولت ايامى كيم، اۇتوز بېشدىن قىرق بېشگە دېگىنچە قىياس قىلسە بۇلغەى كيم، بو فصول نىنگ خزانى دور كيم، تىرىكلىك باغى نىنگ برگىزى نىنگ نشانى دور، انىنگ تعريفىده «بدايع الوسط» بيله اۇتكرديم.

و قىرق بېشدىن آلتىمىش يقىنىغچە كيم تعيين قىلسە بۇلغەى كيم، بو فصول نىنگ قىشى دور كيم، كىشى نىنگ خم قد بيله عدم يۇلغە كىرىپ، زمان اهلى بيله خير باد قىلىشى دور، انىنگ دعاسىده «فواید الكبر» بيله نهايتقه يېتكوردوم.

رباعيه:

صرف اېتتىم انگه عمر بهارين داغى،

بوستانِ حیات و لاله زارین داغی،
آلیده خزانِ زر نثارین داغی،
کافور فشان قیش بیله قارین داغی.

و بو اوقات مابینیده هر مقدار کیم، فرصت تاپتیم، خواه «خمسه» نظمیدین و خواه «نظم الجواهر» و «مجالس النفایس» و «زبدۃ التواریخ» و سایر تصنیفلر اشتغالیدین هم اول حضرت دعای دولتیغه اوقاتیمنی صرف قیلدیم. و بحمدالله انداق مرادلر کسب ایتیم کیم، مہینگ ابنای جنسیم نینگ یوزیدین بیریکه میسر بؤلیمیدور و انداق مقصودلرغه ییتیم کیم، الر کیم، مہن دپک یوز، بلکه مینگ قوللری بار اپردی، بیری نینگ ساغر آرزوسی مہنگه نشاط ییتکورگن می بیله تؤلیمیدور. بحمدالله تعالی که، بو اوقاتده کیم عمر وادیسی نینگ کؤپراغین انینگ دولتیدین مرادلر بیله قطع ایتیمین و حیات نینگ نہایتیغه کاملر، بلکه کامرانلیغر بیله ییتیمین، هیچ تورلوک ارمان خاطریمده قالمیدور و هیچ نوع آرزو کؤنگلومده سینغانین خیالیم تاپه آلمیدور. هر نپ دنیا مرادی و ظاهر کامرانلیغی دور، سوروبمین و سؤزوم نینگ صیت و صداسین انینگ مدحیده ییتی فلککه ییتکوروبمین. اولچه آرزو حیثیتیدین و ارمان جنسیدین قالپتور، آخرت یؤلی نینگ سهولت و آسانلیغی و باطن ملکی نینگ ایالت و کامرانلیغی دور. و اول وابسته دور حق سُبْحَانَه و تَعَالٰی نینگ توفیقی بیله امری اطاعتیغه و رسول صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم شفاعتی و شریعتی نینگ متابعتیغه. امیدیم اول دور کیم، اول حضرت دولتیدین بو اقبالغه دغی سر بلند و بو سعادتقه دغی بهره مند بؤلغیمین.

بو بابده بیر نہچه سؤز اؤز عرضِ حالیمنی تیلریمین کیم، ظاهر قیلغیمین و اول نشاطیم گلی آچیلغاندین مہن هم نشاطدین غنچه دپک آچیلغیمین و اول عرضه داشتیم سوادین بو دپاچه ذیلده ثبت ایتکیمین و بیتکوچیلرکه هم بو فهرستدین بو عرضه داشتنی اییرمسقه وصیت ایتکیمین، تا کون سؤنگه ی بو دپاچه نی اؤقوغان ابلگه بو عرضه داشتیم بیله بو مدعامغه ییتکنیم نشانه یی بؤلغی واضح و دلیلی بؤلغی لایح. بو جهتدین تا عالم انقراضی بؤلغوسیدور، سلطانِ صاحبقران دولتیغه دعا قیلغی یلر و شفقت و بنده پرورلیغیغه ثنا دپگه یلر.

قوللوق عرضه داشت اول کیم، بو بنده غه یاش اولغایغان چاغده ضعفی یوزلندی و اول ضعف رشته سی رشته دپک ضعفلیغ پیکریمغه انداق چیرمندی کیم، اول قویاش دپک ضمیرغه روشن دور. حالا

مزاجیم استقامتدین منحرف و بدنیمده نیچه مرضِ مختلف دور و اطِّبّا علاجیمدین عاجز و معزول و احبّا مزاجیمدین متعجب و ملول. دماغیم پریشانلیغیدین سؤزوم نامربوط و خیالیم آشفته لیغیدین حالیم نامضبوط. بغيریم قیزیغانیدین جسمیمده حمّای لازم و کؤنگلوم آزانیدن باشیم ایلنماغی و کؤزوم قاررماغی دایم. نې تانگدین آقشامغچه اؤزومگه بیر دم غزادین کام، نې آقشامدین تانگغچه طرفه العینې کؤزومگه اویقودین آرام. خاطریم سودا آمیز خیالردین مشوش، بې سر و دلیقدین هر نیچه دلکش سؤز بؤلسه کؤنگلومگه ناخوش. معدم نینگ هضم قیلور غذاسی زمانه اهلی نینگ ایداسی، کؤنگلوم نینگ نشاط بزمیده می نابی فلک تیغی آقیزغان بغير خونابی. ناتوانې کیم، یوقاری مذکور بؤلغان دېک غذا قیلور، آشی مثقال تاشی بیله بؤلغهی، اگر گاهی ضعیف خاطری شربت میلی قیلغهی، اول دغی بو تاش ترازوسی بیله تارتیلغهی، کیشی قؤلده مهین یپردین قؤپریده کؤپ آزار بؤلغهی و عصا مددی بؤلمغونچه یپردین قدم کؤترمگی دشوار، سیر هواسین قیلسه ایکی انسانغہ آتلندورور-توشوریده حمّالوشلیق و آتلنغاندین سؤنگره پیکری یوکیدین بیر حیوانغہ مرده کشلیق، توشکندین سؤنگره بو سیر کوفتیدین اعضاسی ناکار، بو آزرده لیغیدین ینه بیر کبچه-کوندوز تېبرنه آلمی، انداق که بیر ییल्लीق بیمار، ایسیغ نفسلریدین حیاتی نینگ گلی پڑمرده و نفسی نینگ آغیر کیرر-چیقیریدین ضعیف تنی آزرده.

رباعیه:

هر شام و سحرغہ تېگرو اینگرنماق ایشی،
 بو یانیدین اول یانیغہ ایلنماق ایشی.
 گه-گاه ایسیتمه اؤتیدین یانماق ایشی،
 گه تۈنگدوروریدین ینه چیرمنماق ایشی.

رباعیه:

نې جسمیده تاب و نې تنیده قوّت،
 نې کؤنگلوده خوشلوق، نې اؤزیده صحت.
 مونداق کیشی نینگ مناسبی دور عؤزت،

ویرانه سیدین چیقماق انگه نی نسبت.

سلطان صاحبقران نینگ انعام بغایتیدین و احسان بېنهایتیدین عمرین بو دولتلیغ درگاهده و حیاتین بو صولتلیغ بارگاهده یوقاری اؤتکن شرح بيله صرف اېتکن بنده نینگ التماسی بو دور کیم، مذکور بؤلغان تردد و مشقتلردین آزاد بؤلغه، و غمگین کؤنگلی بو نوع ضعف ایامیده نسبتسین قیغولردین شاد، مونداق عمرده کیم، بوکون تانگله لیغ معلوم اېرمس.

مصرع:

ایش تېنگریگه توبه و انايت بؤلغه،

و اؤتکن عمر معصیت بيله عذر تقصیریده طاعت و ندامت. بو حالتده دغی اوقات نینگ پاکیزه سیده اول حضرت نینگ دعاسیغه مشعوف بؤلغوسیدور و دعا و نیازی نقدی نینگ خلاصه سی اینیغ فرخنده روزگاریغه مصروف.

امید اول کیم، اول حضرت دولتیدین انداق کیم دنیا اقبال و کامیدین مستفید بؤلدوم، آخرت کام و اقبالیدین هم ناامید بؤلمه غه یمېن. اول آستان نینگ قوللری نینگ بو قول بيله یارلیغ نشانی اول دور کیم، سلطان صاحبقران عنایتیدین بیر یارلیغ نشانی بیتلیگه و بو بنده نی سلطانی عمارت نینگ بیت المغفره سیده سایر جاروب کشلریدین بیرى نینگ اؤرنیغه منصوب و سر افراز اېتلیگه ی کیم، بو افتاده لیغ ایامیده بارې اول آستانده یقیلغیمېن. قوتیم بؤلغانده سوپورگو آلیب، ایلگیم بيله و قوتیم بؤلمه غانده سوپورگو اؤرنیغه کیرپیگیم بيله اول آستانه نی سوپورور بهانه سی بيله کؤزومنی اول منور روضه توفراغیدین یاروتغیمېن و اول آستانه نی بو سوپورگو بیرله اریغ و بو اوینی اول سورمه بيله یاروغ توتقه یمېن و بو خدمتنی دنیا و آخرتیم شرفی بیلگه یمېن.

سؤزوم اوزلدى و ادا قیله دورغان مقصودوم بیراق قالدی. اگرچه خامه م نینگ گوهر افشانلیغیغه نهایت بیراق دور و لېکن دعا گوهر فشانلیغی بيله اختصار قیلماق یخشیراق.

رباعیه:

تا دهر اوزه بو گنبد دوار اؤلغه،

اول گنبد اوزه ثابت و سیّار اؤلغه‌ی،
تا ثابت و سیّارغه آثار اؤلغه‌ی،
تپنگری باری حالینگده نگهدار اؤلغه‌ی.

رباعیه:

تختینگ بؤلسون سپهرِ اخضر چاغلیغ،
چترینگ رفعتده مهرِ انور چاغلیغ.
ملکونگ بر و بحر ارا سکندر چاغلیغ،
لپکن عمرونک نوح پیمبر چاغلیغ.

رباعیه:

هم درگهینگ اقبال مکانی، یارب،
هم باشینگ اوزه تاج کیانی، یارب!
جامینگده زلال زندگانی، یارب،
اندین سنگه عمر جاودانی، یارب!

«الف» حرفى نىنگ آفتلىرى نىنگ ايتداسى «غرايب» دىن

۱

أَشْرَقَتْ مِنْ عَكْسِ شَمْسِ الْكَأْسِ أَنْوَارِ الْهَدْيِ،
«يار عكسين میده كؤور» دېب، جامدىن چىقتى صدا.

غير نقشىدىن كؤنگول جامىدە بۇلسە زنگ غم،
يؤقتور، اى ساقى، مى وحدت مئلىك غمزدا.

اى، خوش اول مى كىم، انگه ظرف اۇلسە بىر سىنغان سفال،
جام اۇلور گېتى نما، جمشىد انى ايچگن گدا.

جام و مى گر بۇيله دور، اول جام اوچون قىلماق بۇلور،
يوز جهان هر دم نثار، اول مى اوچون مىنگ جان فدا.

دير ارا هوش اهلى رسوا بۇلغالى، اى مغبچه،
جام مى توتسنگ مېن دېوانەدىن قىل ابتدا.

تاكه اول مىدىن كؤنگول جامىدە بۇلغاچ جلوه گر،
چهره مقصود محو اۇلغەى هم اول دم ماعدا.

وحدتي بۇلغەى مىسر مى بيله جام ايچره كىم،
جام و مى لفظين دېگن بىر اسم ايله قىلغەى ادا.

سېن گمان قىلغاندىن اۇزگه جام و مى موجود اپرور،
بىلمەين نفى اېتمه بو مىخانه اهلىن، زاهدا.

تشنه لب اۆلمه نوايى، چون ازل ساقىسىدىن،
«إشْرَبُوا، يَا أَيُّهَا الْعَطْشَان» كېلور هر دم ندا.

۲

زهی حسنونگ ظهوریدین توشوب هر کیمگه بیر سودا،
بو سودالر بيله کونین بازاریده یوز غوغا.

سېنى تاپماق بسی مشکل دورور، تاپمسیلیغ آسان کیم،
اېرور پیدالیغینگ پنهان، ولی پنهانلیغینگ پیدا.

چمن آتشگهیگه آتشین گلدین چو اؤت سالدینگ،
سمندر دېک اول اؤتدین کولگه باتتی بلبل شیدا.

نې ایشکه بۆلدى بی آرام کۆزگو عکسی دېک معجون،
یوزی کۆزگوسیده عکسینی گر کۆرگوزمه دی لایلا.

قویاشقه گه قیزرماق، گاهی سرغرماق اېرور اندین،
که صنعونگ باغیده بار اول صفت یوز مینگ گل رعنا.

نېدین یوز گل آچر عشق اؤتیدین بلبل کپی وامق،
یوزینگدین گر عذار باغیده گل آچمه دی عذرا.

کمالینگنی اگر شیرین لبیده قیلمه دینگ مضمیر،
نېدین پس لعل اؤلور فرهادینگ قان یاشیدین خارا.

جمالینگ پرتویدین شمع اؤتی گر گلستان اېرمس،
نېدین پروانه اؤت ایچره اؤزین سالور خلیل آسا.

ملاحت بیرله توزدونگ سرو قدلر قامتین، یعنی،
که مونداق زبب بیرله اول الفنی ایله دینگ زببا.

قناعت نینگ دلیلین انزوا قیلدینگ ینه بیر هم،
دلیل اوشبو که قانع حرفیدین خلق ایله دینگ عنقا.

نواپی قیسی تیل بیرله سېنینگ حمدینگ بیان قیلسون،
تیکن جنت گلی وصفین قیلورده گنگ ابرور گویا.

۳

ای صفحه رخسارینگ ازل خطیدین اتشا،
دبیاچه حسنونگده ابد نقطه سی طغرا.

ذرات ارا هر ذره که بار، ذکرینگه ذاکر،
امطار ارا هر قطره که بار، حمدینگه گویا.

مشاطه صنعونگ دورور اول کیم، نفس ایچره،
کون کوزگوسین آقشام گلیدین قیلدی مجلا.

کون شکلی یوزینگ سجده سیدین بولدی مشکل،
تون طره سی قهرینگ ییلیدین بولدی مْطراً.

صنعونگ قیلیبان صبحنی اول نوع مشعبد
کیم، مهر اوتین آغزیدین اېتر هر نفس افشا.

گویا که کویر آغزی اول اوت حرقتیدین کیم،

انجمدين اۋلور آبلەر گرديده پيدا.

محتاج سېنىڭ درگهينگە خسرو و درويش،
پرورده سېنىڭ نعمتینگە جاهل و دانا.

گل يوزيده بلبل سېنىڭ اسرارینگە ناطق،
شمع اۋتیده پروانه سېنىڭ حسنونگە شيدا.

عشاق ارا، يارب که، نوایيغە مقامی
بېرگيل که، سېنىڭ حمدینگە بۆلمون تیلی گۇيا.

۴

ای حمد اۋلوب محال فصاحت بیلن سنگا،
انداق که قُرب تقوا و طاعت بیلن سنگا.

تاپماق عجیب فکر و تخیل بیلە سېنى،
یېتمک محال عقل و فراست بیلن سنگا.

چون کاینات زبدهسى عاجز کؤروب اۋزین،
حمد آیتە آلمس آنچه بلاغت بیلن سنگا.

اظهارِ عجز بیزدین ادب ترکی دور بسې
یوز مینگ قصور و نقص و کثافت بیلن سنگا.

هر تیره روزگار که، وصلینگە یؤل تاپیب
سېندین یېتیب چراغِ هدایت بیلن سنگا.

لطفونگ رفيقيم اولمه سه ني حد كه يپتکه مپن
باشدين اياغ گناه و ضلالت بيلن سنگا.

لطف ايله گيل كه ممكن اېمس قيلمه سنگ قبول،
يپتمک تمام عمر عبادت بيلن سنگا.

چون سپندين اوزگه يوق پنهيم قاجمه يين نپتي
جرم و گنه دين آه و ندامت بيلن سنگا.

عصيانى كؤپ نوايى نينگ و يوق اوياتي كيم،
ايستر يپتيشسه مونچه خجالت بيلن سنگا.

۵

الاها، پادشاها، کردگارا،
سنگه آچوغ نهان و آشکارا.

صبور اسمى بيله قيلسنگ تجلى،
قيليب نمرودغه يوز مينگ مدارا.

قچان كيم ظاهر اېتسنگ «تنزع الملك»،
سكندرنينگ بؤلوب مغلوبى دارا.

يؤلونگ مهلك تاشى ياقوت احمر،
اېشىگينگ تيره گردى مشك سارا.

سها بؤلسه شېستانينگده طالع،
بؤلوب نوري قوياش دېك عالم آرا.

نوايي نفس ظلماتيغه قالميش،
سېن اؤلمه‌ي خضر ره چيقماق نې، يارا؟!

قيامته گناهين عفو اېترگه،
رسولينگني شفيع اېت، كردگار.

٦

اي نبوت خيليغه خاتم بني آدم ارا،
گرالر خاتم، سېن اول آت كيم، اېرور خاتم ارا.

يوز اېشيگينگ توفراغيغه سورته آغهيمن مو دېب،
چرخ قصريدين قوياش هر كون توشر عالم ارا.

انجم ايچره عارضينگ معراج شامي اؤيله كيم،
توشسه در شبچراغي هر طرف شبنم ارا.

نې اوچون كييميش قرا هر يان ساليب جيبيغه چاك،
فرقتينگدين كعبه گر قالميدورور ماتم ارا.

صاف كؤنگليده يوزونگ مھريني گؤيا اسره ميش،
توش چاغي هر كون قوياش عكسي اېمس زمزم ارا.

مشعلې بؤلميش ملك ايلگيده روضنگ باشيغه،
آي چراغي كېچه‌لر بو نيلگون طارم ارا.

قوم اېمس بطحاده كيم، مهر جمالينگ هجريدين،

ذره-ذره جسمی بیر-بیردین تۆکولدی غم ارا.

یؤل اېمس، یثربده بیرتیدور یوزین تیرناق ایله،
مقدمینگ تا بیتمه‌دی اول وادی خرم ارا.

ایتلرینگ مخصوص و محزون دور، نوایی کاشکی
کیرسه بو محروم هم اول زمره محرم ارا.

۷

زهی جولانگه‌ینگ افلاک اوزه میدان «اَو اَدْنی»،
براقینگه تۆقوز گنبد بو تۆقوز گنبد خضرا.

قیلیب چون خوی گلابی میل نعلینینگ، بؤلوب آندین
ملک رعنا‌لری نینگ جبهه‌سیغه چرخ سندنل سا.

اېسیب رحمت نسیمی چون دمام سنبلونگ ساری،
بؤلوب روحانیلر جیبی لبالب عنبر سارا.

فلک قالیب براقینگدین، اېمس وصفی فلک سرعت،
قمر یاروب جمالینگدین، اېمس نعتینگ قمر سیما.

یوزونگدین انجم، انجمدین قویاش نور اکتساب ایلب
انینگ‌دېک کیم، قویاشدین آی و آیدین قیرگون غبرا.

فلک وادیلری قطعیه عزمینگ چون سوروب مرکب،
خرد پیکینگه هم اول قدمده رنج اولوب پیدا.

رفیقینگ طایر انداق کیم سلیمان آلیده هدهد،
براقینگ سائر انجم شاهي اوستینده سپهر آسا.

قیلیب بو سیر ارا معشوق وصلی کوییده منزل،
تیلپ سرگشته عشاقیغه هم رحمت اویین مأوا.

نوايي خوش کؤرر عالمنی آتینگ ذکریدین، یؤقسه،
انگه دوزخ ارا اؤت دېک دورور دنیا و ما فیها.

۸

هر گدا کیم، بوریای فقر ابرور کسوت انگا،
سلطنت زربفتیدین حاجت اېمس خلعت انگا.

کیم فنا توفراغیغه یاتیب قؤیر تاش اوزره باش،
تخت اوزره اېرمس مذهب متکا حاجت انگا.

شه یوروب عالم آچر، دروېش عالمدین قاجر،
هم اؤزونگ انصاف بېرگیل کیم، بو نې نسبت انگا.

هر نې شه مقصودی دور، دروېش نینگ مردودی دور،
کؤر، نې حکمت دور مونگه، نې نوع ابرور حالت انگا.

فقر کویی توفراغین شه ملکیگه بېرمس فقیر،
ملک کؤر کیم، تېنگ اېمس توفراغ ایله قیمت انگا.

شه سپه چېکسه، فقیر احوالیغه یېتمس فتور،
بو ولي چېکسه نفس، برباد اؤلور حشمت انگا.

شە اېمستور بىر نەس آسودە دوزخ وھمىدىن،
اى خوشا دروېش كىم، مردود اېرور جنت انگا.

شەغە صدق اھلى دمىدىن مشعل دولت يارور،
مھردېك كىم، صبح انفاسى آچر طلعت انگا.

شاھغە شەلىغ مسلم دور، اگر بۇلغەى مدام،
شاھلىغ تركين قىلىب، دروېش اولور نيت انگا.

ممکن اېرمس شەلر ايچرە بۇيلە نيتلىغ، مگر
شاھ غازى كىم، مىسر بۇلدى بو دولت انگا.

شاھلر دروېشى و دروېشلر شاھى كە، بار
شاھلىغ ثروت انگە، دروېشلىغ سىرت انگا.

تا شە و دروېش بۇلغەى ايلە گيل، يارب، عيان،
شاھدىن خدمت مونگە، دروېشدىن ھمت انگا.

گر نوایی سۆز اوزتتى فقردين اېرمس دېمىنگ،
بۇلمە غونچە حكم شەھدىن قىدە بو جرأت انگا؟!

۹

اول پريوش كىم، بۇلوبمېن زار و سرگردان انگا،
عشقيدىن عالم مېنگە حيران و مېن حيران انگا.

اؤقلىرىنگىدىن دمبدم تسكىن تاپر كۇنگلوم اؤتى،

بار دورور بير قطره سو گۇيا كه هر پيكان انگا.

بير دلاور دور كۇنگول كيم، غم سپاهى قلبيده،
آهى ناوك، تازه داغى دور قيزيل قلقان انگا.

ناوكينگ نينگ پر و پيكانيده رنگين توس ابرور
يا كه كۇنگولومدين چو پران اوتتى يوقميش قان انگا.

نامه شوقوم ني نوع اول آيغه ييتكى، چونكه مهن
اهل آتين اوقور حسددين يازمهديم عنوان انگا.

خضر خطينگ نينگ عجب يوق سبز و خرم بولماغى،
لب به لب چونكيم ببرور سو چشمه حيوان انگا.

اي خوشا، مغ كويى كيم، رفعت بيله زينته بار،
مهر انگه بير شمسه و كوك طاقى دور ايوان انگا.

اپسته ميش بلبل وفا گلدين مگر كيم ژاله دين،
بغرى قاتميش غنچه نينگ، بس كيم ابرور خندان انگا.

قيلمه ميش جانين فدا جانانغه يېتمس دبر اپميش،
اي نوايى، اوشبو سؤز بيرله فدا يوز جان انگا.

۱۰

سينسه كۇنگولومده اوقونگ سورتوب ايسىغ قاندين انگا،
پى مثلليک چيرمه غايمېن رسته جاندين انگا.

بادۀ لعلینگ مزاجی روح پرور دور بسی،
گؤيا ممزوج ايتيب سپن آب حيواندين انگا.

اؤقى كؤنگلوم شعله سين گه ساكن ايتتى، گاه تپز،
گه اؤتون بؤلدى، گهى سو اوردى پيكاندين انگا.

درد و غم بوستانى نينگ طاووسى دور كؤنگلوم قوشى،
گل بؤلوب جسميمده كېسكن نعل هر ياندين انگا.

نې كبوتر يپته آلور اول قوياشقه، نې نسيم،
اي كؤنگول، حالينگى اعلام ايله افغاندين انگا.

كؤزگه تاكير ميش خيالينگ ساووغ آهيم و هميدين،
باغله ميشمېن قؤرې هر سارى مژگاندين انگا.

اي نوایى ييغله ماق آهيمگه تسكين بېرمه دى،
وه، بو نې اؤت دور كه، يۇق تاثير طوفاندين انگا.

۱۱

وه كه عشقينگ ظاهر ايتسم وهم اېرور اؤلمك منگا،
گر نهان توتسم داغى جان خوفى دور بېشك منگا.

كېلگن اېرميش اول مسيح اؤلگنلرين تيرگوزگه لى،
مېن تيريك، وه، يخشيراك بو عمردين اؤلمك منگا.

جزو- جزوومنى فغان كيم منفك ايتتى تيغ هجر،

بیر- بیریدین لېک اۋزی دور جزو لاینفک منگا.

کۋنگلوم اۋتیدین ییغاچ کول دور، بشاک بیر قطره سو
ناگه اول شوخ جفاکېش آتسه بیر ناوک منگا.

آلتون اېزینیب- اېریب کویگن سایو خالص بولور،
نې عجب سرغرسه یوز، یېتگن سایو اېمگک منگا.

چاک ایلر مېن یقا اول قاشی یانی کۋرگچ- اۋق،
کیم خدنگین آتسه حائل بۋلمه غای کۋنگلک منگا.

باده هجریدین آقرمیش کۋزلریم، ای پیر دیر،
ایله گیل می شیشه سیدین سیندوروب عینک منگا.

صرصر هجران، وجودوم خرمنین انداق ساوور
کیم، فنا یۋلیده صرصر بۋلمه سین همتک منگا.

ای نوایی، گر منگه کۋپره ک اېمس امید وصل،
پس نغو عشاقیدین جوری اېرور کۋپره ک منگه.

۱۲

گرچه هجرینگدین اېرور یوز غم و آزار منگا،
غم اېمس، وصلینگگه امید اگر بار منگا.

بیر بوزوغ اوزره جنون قوشلری قۋنغان کبېی دور،
تاش کیم، یاغدورور اول شوخ ستمگار منگا.

زاهد اوچماغنى اپتر وصف و مېن اول آي كۋيين،
گلشن خلد انگه، اول گل رخسار منگا.

تېلبه انداغ كه پرى جلوه سيدين آلدره غه ي،
اۋت سالور هر طرف اول طرفه نمودار منگا.

بسكه قانيمنى يلرلر، عددى كۋپ يره دين،
ايتلرى قىلدى ملايم تن افگار منگا.

كۋنگلوم ايسترينه مقصود جمالى عكسين،
ساقيا، توت قدح آيينه كردار منگا.

سبحه تاريني ييغ، اى شيخ كه، بير لحظه بورون،
تاقتيالر مغبچه لر رشته زنار منگا.

سالغيل، اى عشق، وجوديمغه فنا اۋتيني كيم،
ياپتى مقصود يوزين پرده پندار منگا.

چون وفا اهل زمان ذاتيده يۇقتور، نې عجب،
هر زمان قىلسه جفا اول بت عيار منگا.

غرضيم بير نېچه كون شاهد و مى دور، يۇق اېسه،
اى نوايى، بو فنا ديريده نې بار منگا؟

۱۳

اول ملاحت گنجى هجریده بوزوغ مسكن منگا،
اۋيله دور كيم، جاندين اير و يوز يراليغ تن منگا.

مەر ایلە ھەم پەرتویدین کۆزنی روشن قیلەمدی،
بۆلگەلی مەر رُخونگ ماھیتی روشن منگا.

بۆلدى روزن-روزن اول قاتل خەنگیدین کۆنگول،
جان قوشی چیقماققە بیر یۆل انگە ھەر روزن منگا.

مەن اۆلرمەن غەمدین و ییغلب کویوب باشیمدە شەمە
دویدیدین چیرمب قرا ھەر تون توتر شیون منگا.

رەحم ایتیب حالیمغە دۋست بۆلماق وە نې سود،
دۋست چۆن رەحم ایلەمە ی بۆلمیشتورور دۋست منگا.

غەم تونی ظەلمیدە خەندان بۆلمەدی حالیمغە صەح،
صەح دەپک نې تانگ کە بۆلگە ی چاک پیراھن منگا.

ای نوایی، عشق مشکە دەپ نەچوک تەکین توتە ی،
اېلگە گر بو ایش ھەر بۆلسە، بۆلۆبتور فەن منگا.

۱۴

شەر بیر آی فەرقیتیدین بیت الاحزان دور منگا،
بیر گل رەنا غەمیدین باغ زەندان دور منگا.

بەزمِ عەشرت ایچرە سیز مې نۆش ایتینگ، ای دۋستەر،
کیم نەصیب اول لەل لب ھەجرانیدین قان دور منگا.

چەقەتی عقل و فەھم ایلە صبر و کۆنگول تەن مەلکیدین،

چيقمه يين هر لحظه زحمت بېرگوچى جان دور منگا.

اۋقى بس كيم تنده دور، تېگمس تنيمغه اۋزگه زخم،
اول كه اۋق دېب ناله قىلديم، اېمدى قلقان دور منگا.

اۋيله رسوامېن كه، كۋى و كۋچه ده حاليم كۋروب،
بعضى اېل گريان و بعضى خلق خندان دور منگا.

هجريدين بغريم سو دور، اول سو ارا باليغ كېي،
درد و محنت اۋقيدىن بير نېچه پيكان دور منگا.

حور مژگانين اكر سورتاي دېسه قىلمان قبول،
كيم اياغده آرزو خار مغيلان دور منگا.

مى ايچيب طاعتنى فوت اېتمنگ كه اول اۋت تاييدىن،
نېچه باقسم بهره حالا داغ حرمان دور منگا.

اى نوايى، خلق دېر: جان بېر و يا كېچ عشقيدين،
گرچه بو دشوار اېرور، لېكن اول آسان دور منگا.

۱۵

مېن دورورمېن كيم سېنينگ وصلينگ ميسر دور منگا،
بخت گمراهدين قچان بو قصه باور دور منگا.

حق تنوق دور كيم، تيريكليكدين منگه سېنسېن مراد،
يۇقسه عالم نينگ يۇقى-بارى برابر دور منگا.

ای کۈنگۈل، غواص بحر وصل اۋلوبمېن، نې عجب،
گر نصیب اېمدی اۋشول پاکیزه گوهر دور منگا.

نې اوچون بزم وصال ایچینده ایچمه ی باده کیم،
کۈزی و آغزی بوگون بادام و شکر دور منگا.

آی و خورشیدینگی بیغ، ای چرخ گردون کیم، بو دم
همدم اول آی چهره لیغ خورشید پیکر دور منگا.

سرونی اۋرتب، سمنی یېلگه بېر، ای باغبان،
کیم بوگون همصحبّت اول سرو سمنر دور منگا.

قۇرقره م حرمان سحابین یاپمه غای فهم اېتسه چرخ،
کیم شبستان مهر شمعی دین منور دور منگا.

ای نوایی، هیچ بیلمان کیم تاپیمېن وصلینی،
یا مگر کیم جمله عالم مسخر دور منگا.

۱۶

کۈرگه لی حسنونگی زار و مبتلا بۇلدوم سنگا،
نې بلالیغ کون اېدی کیم، آشنا بۇلدوم سنگا.

هر نېچه دېدیم که کون- کون دین اوزه ی سېندین کۈنگۈل،
وه که، کون- کون دین بترراق مبتلا بۇلدوم سنگا.

مېن قچان دېدیم وفا قیلغیل منگه، ظلم آیله دینگ،
سېن قچان دېدینگ فدا بۇلغھیل منگا، بۇلدوم سنگا.

قى پرى پىكرغە دېرسىن تېلە بۇلدىنگ بو صفت،
اى پرى پىكر، نې قىلسىنگ قىل مىنگا، بۇلدوم سىنگا.

اى كۇنگول، ترك نصيحت ايله دىنگ آواره بۇل،
يوز بلا يېتمس كه، مېن هم بير بلا بۇلدوم سىنگا.

جام جم بيرله خضر سويى نصييم دور مدام،
ساقيا، تا ترك جاه ايلب گدا بۇلدوم سىنگا.

غصه چىگىدىن نوايى تاپمه ديم عشاق ارا،
تا نوايى دېك اسير و بېنوا بۇلدوم سىنگا.

۱۷

قهرىنگ اؤلسه، برچه ايشيمدىن ملالت دور سىنگا،
لطفونگ اؤلسه، يوز مېنىگ دېكىدىن فراغت دور سىنگا.

اى مېن سرگشته دىن كه فارغ و گاهى ملول،
قهرىنگ اول، لطفونگ بو، يارب كيم، نې عادت دور سىنگا.

لطفونگ آزي جان آلور، قهرىنگ كۆپى هم اؤلتورور،
بوالعجب حالى دورور، آيا نې حالت دور سىنگا.

پند اېشيمه ي سپودىنگ آنى، اى كۇنگول، چېك درد و رنج،
آز دورور هر لحظه گر يوز مونچه آفت دور سىنگا.

وهم اېت آھيم اؤتيدىن، اى گل، كه دوران باغيده

كۆز ياشىمىدىن بو قدر لطف و طراوت دور سىنگا.

اي قوياش، مهر اهلينى كويدورمه بو واديدە كيم،
گرمرولر آهيدين مونچه حرارت دور سىنگا.

اي نوايى، ايسته مه وصل اول قوياشدين ذره دېك،
چون نېچه اول قىلسه استغنا، حقارت دور سىنگا.

۱۸

اي الف دېك قامتىنگ مىلى بوزولغان جان ارا،
گنج حسنونگ جوهرى بو خاطر ويران ارا.

كولمكىنگ ايچره ملاححت اؤيله دور كيم، شوخلر
اؤينه ماقدين يوز ياشورورلر گل خندان ارا.

خسته كؤنگلوم آهي كؤنگلونگ گه دېديم قىلغەي اثر،
قىده اؤلتورسون ولى بېمار اؤقى سندان ارا.

باشته گوهر گؤيى نىنگ فكريدين آرتر درد سر،
كيم كه كېچتى باشيدين گؤي اوردى بو ميدان ارا.

اوى كه ادنى تېره نور ساكنگه خاطر جمع اېمس،
نې عجب، گر امن يۇقتور گنبد گردان ارا.

لعلينگ آغان كؤنگلوم احوالين منجم چون كؤرر،
ايتور اول آواره بۇلغان غاييىنگ دور قان ارا.

ای نوایی، عشق دردی کۆرگن اېل کۆنگلین بوزر،
هر خراشي کیم، اونونگ ظاهر قیلور افغان ارا.

۱۹

کیم که کۆرسه مشکِ ناب اول سنبلِ سپراب ارا،
بیر قرا توفراغ دېگه ی کیم توشتی مشکِ ناب ارا.

قاشینگ ایچره رشته جانیمغه چیرمنغان کۆنگول،
عنکبوتی دور که آیلبدور وطن محراب ارا.

اول قویاشدین ایرو اشکیم یامغوری نینگ برقی دور،
اؤت توتشقان رشته ینگلیغ جسم پیچ و تاب ارا.

اول لبِ عنابگون کۆنگلومگه اېککن تخمِ مهر،
کۆنگلوم ایچره یاشورون دور دانه دېک عناب ارا.

اویقو صیدی قصدیغه آتقان تاشینگدین دور نشان،
کۆز قراسی دېمه گیل بو دیده بی خواب ارا.

چرخِ دائر بحریدین اېل توتمه سون ساحل امید،
کیم قوتولمس هر کیشی کیم، توشتی بو گرداب ارا.

گر نوایی یادینی قیلماق حبیب امکان اېمس،
بس دورور مذکور هم بؤلسه گهی احباب ارا.

۲۰

زورق ایچره اول قویاش سیر ایله مس جیحون ارا،

اخترِ سعدی هلال ایچره کپزر گردون ارا.

انگله مان جیحون ده اول آی کپمه بیرله سیر اپتر
یا هلال و مهر عکسین اهل کؤرر جیحون ارا.

کپمه دین هر دم چیقیب رنگین سو کؤزوم قانی دپک،
انده یار انداق که مردم دیده پر خون ارا.

بارغیل، ای مجنون که، اول آی زورقی دپک تپز اېمس،
جونگ کیم لیلا عماریسین چپکر هامون ارا.

آلمه خُم گردابیدین بیر لحظه ساغر زورقین،
بحرِ غمدین ایسته سنگ مخلص بو دهرِ دون ارا.

بحرِ موجیدین مشوش بؤلمه سون دپب خاطرینگ،
موج اورر یوز بحرِ غم بو خاطرِ محزون ارا.

دُر بؤلور بحر ایچره پنهان، نظمیدین شه مدحیده
بحر یاشورمیش نوایی هر درِ مکنون ارا.

۲۱

مینگ زخم اوردی خنجرِ عشقینگ بو تن ارا،
بو تننی هجر تشله دی یوز مینگ تیکن ارا.

لپک اول تیکنلر ایچره خیالینگ بيله کؤننگول
اؤینر مگر گل اوزره و اغنر سمن ارا.

جسم اوييدين كۈنگۈل تىلر اول كۈينى، ولېك
غربت صعوبتتېن كىشى بىلمس وطن ارا.

اېرمس اوچوغ لېيىنگدە كە اول يوز سۈيلىيدين
رنگ آلمەدى بو قطره عقيق يىمن ارا.

جانىم لېيىنگ شھيدى اېكىنگە تانوغ دورور،
هر آل رشته قانغە بۇيلغان كفن ارا.

بلبل نې كويمەسون كە، بىر اۋت ياقىتى قصديغە
هر آتشىن گل اوشبو وفاسيز چمن ارا.

كۈردونگ نوایی اول سر زلف اوزره يوز شكن،
كۈر اېمدى يوز شكسته كۈنگۈل هر شكن ارا.

۲۲

ايگى برماغ بيرلە توتتوم لعلين اول رخسار ارا،
اۋيله كيم بلبل توتر گل يفراغين منقار ارا.

خطده رخسارينگ سو اېركين مو ياشونغان سېزەدە،
يۇقسە كۈزگو دور كە قالميش هر طرف زنگار ارا.

كوە غم تارترغە خس دېك جسم ايله بېل باغله ديم،
آستيغە قالميش مېن انداغ كيم سمان دېوار ارا.

مى دېمە قوشلر قناتى نىنگ يېليدين بۇلغوسى،
نخل قدينگ مايىل اۋلماق هر طرف رفتار ارا.

شكّر لعل خيالىدين سراسر مور دورور،
ساجيده اهرمس توگون اوزره توگون هر تار ارا.

كافر عشق اولغان اول دېمه سه ايمان سوزين،
خوب اهرمس تسبيح تارى رشته زئار ارا.

وسمه اوزره زر ورقلىق ايكي قاشينگ يوز اوزه،
جلوه گر بولغان ايكي طاووس اهرور گلزار ارا.

قامتيم گلر آچيلغان بير تيكن شاخى دورور،
تولغەلى پيكانلرينگ قانليغ تن افگار ارا.

گلشن ايچره چون بوتر گل، شوره بيردين شوره زار،
غير غدر اهلى ني بولغەى عالم غدار ارا.

دور اهلى بېداديدين گر مخلص ايسترسېن، مدام
كپ اياغيدين باش آلمه كلبه خمار ارا.

حق تيلر بولسنگ نوایى سيلک دنيادين اېتك،
عشقينگ اولسه پاك، اوزنى قويمه بو مردار ارا.

۲۳

كونگولوم اورتنسون اگر غيرينگه پروا ايله سه،
هر كونگول هم كيم سېنينگ شوقينگنى پيدا ايله سه.

هر كيشى وصيلين تمنا ايله سم نواميد اوله ي،

هر كيشى هم كيم سېنىڭ وصلينگ تمنا ايلهسه.

اۈزگه لر حسنين تماشا ايلهسم چيقسون كۈزوم،
اۈزگه بير كۈز هم كه حسنونگنى تماشا ايلهسه.

غير ذكرين آشكارا قىلسه لال اۋلسون تىلیم،
قىسى بير تىل هم كه ذكرينگ آشكارا ايلهسه.

رشكدين جانيمغه هر نرگس كۈزى بير شعله دور،
باغ ارا ناگه خرام اول سرورعنا ايلهسه.

يۇق آغيزدين نكته ايتور مهوشيم دېك بۇلمه غاي،
گر قوياش هر ذره سيدين بير مسيحا ايلهسه.

عافيت جانيمغه يېتتى، اى خوش اول مغ كيم، مېنى
بير قدح بيرله خرابات ايچره رسوا ايلهسه.

كېلتورونگ دفع جنونيمغه پريخوان، يۇق طيب
كيم اول انسب دور پرى هر كيمنى شيدا ايلهسه.

صبح دېك بير دمده گردون قۇيمه غاي آثارينى،
ناگه اهل صدق كۈنگلى مهرين افشا ايلهسه.

دهر شوخيغه، نوايى، صيد بۇلمه نېچه كيم،
كون عذارى اوزره تون زلفين مطرا ايلهسه.

اېرور عشق اهلې گورستانی و يوز مينگ مزار انده،
فنا شهري و لوح و ميلدين طاق و منار انده.

عجب شهري که اوي گور اؤلغه ي و سگانی جانسیز تن،
معاشر ماتمیلر، نوحه اهلې نغمه گار انده.

کؤنگوللر تازه-تازه داغ ایله قان ایچره ایلنغان،
کؤررسین لاله دین گه-گه گذر قیلسنگ بهار انده.

گیاه اېرمس که عشق اهلې شهیدی بغریغه قانغان،
بؤلوبتور برچه زهر آلود نیشتراشکار انده.

مگر توسن مینیب، سنچیب ایتک، تارتیب قیلیچ هر دم،
اولوس قتلیغه جولان قیلیمیش اول چابکسوار انده.

بو اؤلگنلرگه عمر خضر بېرگه ی، گرینه ناگه،
مسیحیم آب حیوان ینگلیغ ایتسه بیر گزار انده.

کؤرونکلر عشق دشتین کیم، نسیم و لاله دین هر یان،
گه ی جانبخش سلقین دور، گه ی مهلک شرار انده.

اېرور عشق آیتی کیم، نقطه سی نینگ دانه سین کؤرگچ،
توشر ارواح قدسی قوشلری بی اختیار انده.

نوی، دیر ارا کیر، گر فنا جامی تیلر کؤنگلونگ،
ریا دور خانقه اهلیده، بارمه زینهار انده!

داغلىر كيم، قۇيدوم اول آي فرقتى آزاريده،
دودى هر بير نينگ ابرور داغى فلک رخساريده.

ضعفيم ايچره قصرى تاميغه تەينغاندېك دورور،
هر سمان كؤرسنگ ياپوشقان كۆيى نينگ دېواريده.

بير مسلمانغه ابرور دين قصدى ايتكندين حساب
هر توگون كيم، كؤرسنگ اول كافر ساچى زئاريده.

گلشن ايچره كؤپ بنفشنگدين دېمه، اى باغبان،
نيل ايله كؤر خاللىر هر يان يوزى گلزاريده.

قۇيدى گلگون مهرلر جان پرده سيدة قان ايله،
وه كه، سالور مهرى، يا گل مو اېكن دستاريده.

تنغه جان كيرگن كېيى جاناننى يېتكور، اى طيب،
اېمدى كيم، جاندين رمق ظاهر اېمس بېماريده.

وه كه بير قاتلغه عاشقمېن كه جان نينگ بيمى بار،
عشقى نينگ جان ايچره هم اخفاسى، هم اظهاريده.

تاپمه سنگ دور اهلديدن مهر و وفا، عيب اېتمه كيم،
بوتمه مېش بو مېوه دوران باغى نينگ اشجاريده.

اى نوايى، عقل و دين يغما قيلور دوران مېي،
چيق روان بو بزمدين فى الجملة هوشينگ باريده.

ای کۆنگول، گر کیمسه احوالیم دېمس یار آلیده،
خاطریم کیمدین ملول اؤلسون، کیمیم بار آلیده؟!

اول کۆز آلیده هلاکیم دېسهلر، یوق باک هیچ،
گرچه اؤلمکدین دېمک یوق شرط بېمار آلیده.

نې جفاکشمېن کۆرونک کیم، بار انگه قیلماق جفا،
سۆز وفادین ظاهر اېتسم اول جفاکار آلیده.

آلیغه گلر که سنچیدور، مشابه دور انگه،
کیم توشر گاهې مَلَوَن مهر دستار آلیده.

کۆزلرینگ قانیم غذا قیلسون اگر یالغان دېسم،
بیر قاشوق قانیم بېل اول ایکی خونخوار آلیده.

می بېرور بؤلسنگ منگه دیر ایچره بېر، ای مغېچه،
کیم قویه ی باشیمنی قؤیسم پیر خمار آلیده.

ای نوایی، اېر اېسنگ دنیا عروسین قیل طلاق،
بیر یولی بؤلمه زبون بو زال مکار آلیده.

۲۷

دھر اېلیدین نفع اگر یوقتور، ضرر هم بؤلمهسه،
مرهم ار یوقتور، کۆنگولگه نیشر هم بؤلمهسه.

عالم اهلیدین اگر یوقتور جگرگون ساغرې،
کاشکی یوز مینگ قدح خون جگر هم بؤلمهسه.

مەھوشى كىم بۇلمەغاي وىلىدىن ئامىد حىيات،
خوش دورور كىم جانغە ھىجرىدىن خطر ھەم بۇلمەسە.

بېدلى كىم، بېخىر توشكەى بىراو ھىجرانىغە،
نې بلا دور گە- گھې اندىن خبر ھەم بۇلمەسە.

ساقىا، نېتكەى مېنى اول نوع قىلىسنگ مست كىم،
عقل و ھوشىمدىن نشان، بلكىم اثر ھەم بۇلمەسە.

كىم توزەى مستانە شاھ غازى اوصافىدە صوت،
بو كۈنگۈل گر بۇلسە اۋز حالىدە، گر ھەم بۇلمەسە.

اى نوایى، سېن چېكرسېن آه، لېكن يىخشى دور،
اول پرى نىنگ زلفى بو يېل بىرلە در ھەم بۇلمەسە.

۲۸

نې خوش بۇلغاي اىكاولان مست بۇلسق وصل باغىندە،
قۇلوم بۇلسە انىنگ بۇينىدە و آغزىم قولاغىندە.

دەمې وصل ايچرە والەليغ بىلە رخسارىم اپگىندە،
ينە بىر دم نياز و عجز ايلە باشىم اياغىندە.

توتوب گاھى زىندانىن مكرر ايلەسم بات-بات،
كۈروب گللىر آچىلغان بادەدىن رخسارى باغىندە.

شىمىب يوتسم گھى حيوان سويى دېك ذوقدىن كۈرگىچ،

تَرشُح بادەدین گل یفراغی ینگلیغ دوداغیندە.

گهی کۆز سورتریمدە، یوقسە هر یان شادلیغ اشکیم،
گل اوزرە قطرە شبنملر کبھی سیمین سقاغیندە.

گهی بېخودلوغومدین سېسکینیب توتسم ادب رسمی،
بېلیگە چیرمشورده شوق نینگ افراطی چاغیندە.

نی کېلسە تانگە کېلسون، بیرتون اوسروک یاتسە هم خوشتور
کیشی گل چاغی بیر گل خرمنین تارتیب قوچاغیندە.

قچان دوران منگە بیر بۆیلە عشرتی روا کۆرگە،
کە اۆرگتمیش مېنی اۆرتەرگە هجران درد و داغیندە.

نواپی، سېن کیم و عشرت می، بیلمس موسین کیم، ایت
اگر قان ایچسە هم باشی کېرەک تور اۆز یلاغیندە.

۲۹

یار توتر کۆنگلومدە گردوندین جدا بۇلغان بلا،
جانده دور دېوانه کۆنگلومدین خطا بۇلغان بلا.

ایستەمان کیم، عشق مېندین اۆزگەنی قیلغای اسیر،
هیچ کیشیگە بۆلمەسون، یارب، منگا بۇلغان بلا.

شاد یوزلنمنگ، بلالر، بیزگە کیم بۆلمس خلاص،
بو کۆنگول زندانی ایچرە مبتلا بۇلغان بلا.

وصلیدە رشک اۋلتورور، ھجریدە غم، وہ کیم، منگە
وصل ارا بۇلغان بلا دور ھجر ارا بۇلغان بلا.

اۋلتورورلر ھمدیمینگ بۇلسم، اۋلرمین، بۇلمەسم،
بۇلمەغان، جانا، سېنینگ بیرلە بلا، بۇلغان بلا.

ناصحا، عاشقلیغیمنی منع قیلدینگ، بیلمەدینگ،
کیم نصیحت بیرلە دفع اۋلسم قضا بۇلغان بلا.

چون بلاسیز کام یوق تاپمس بقا کامین مگر،
کیم که آنی اۋرتەمس آتی فنا بۇلغان بلا.

ای نوایی، تا که باردی یار، بیلدیم ھجر اېمیش
شدت ایچرە ھر بلیتدین سوا بۇلغان بلا.

۳۰

خلعتین ایلب مو دور اول شوخ سیمینبر قرا،
تون سوادى بیرلە کیگن دېک مه انور قرا.

اول پری هندوسیمین مېن تېلبه کیم، عریان تنیم
طفللر تاشیدین اینک بۇلدى سر تا سر قرا.

اشک دېک آتی قرا سو کۈزلریمدین ھجریدە،
تانگ یوق ادباریم چو بۇلمیشدور منگە اختر قرا.

کاش اویوب یاقسنگ قرا بۇلغان کۈزوم نینگ مردمین،
خال میگونونگنی قیلغانچه قۇیوب عنبر قرا.

عشق دفع اۋلغاچ كۈنگۈلگە يۇقتورور جز تيرەلىك،
اول صفت كيم شعلەسى اۋچكچ، بۇلور اخگر قرا.

غیردین قیلغیل ضمیرینگ صفحەسین پاک، ای فقیه،
تا به کی قیلماق فریب و مکر ایله دفتر قرا.

دود آهیدین قرا ابرمس نوایی کلبه‌سی
کیم، قیلیتور خان و مانین بیر پری پیکر قرا.

۳۱

هم رمد تېككن كۈزینگه جسم بېماریم فدا،
هم اوچوق چیققان لبینگه جان افکاریم فدا.

اشک کیم، اندین تامر، گریان کۈز آنینگ صدقه‌سی،
قانع کیم موندین چیقور بو چشم خونباریم فدا.

اول کۈز و بولبغه عمروم باغ و گلزارینده غی
نرگس و گل برگی، یوق کیم، باغ و گلزاریم فدا.

کۈز و آغزینگدین کپترگه بار و یوق آشوب و رنج
صبر و عشقیم صدقه، یعنی کیم، یوق و باریم فدا.

گر کۈنگۈل آهو کۈزونگ آئیده لایق بولمەسه،
ایتلرینگه بولسون، ای شوخ ستمگاریم فدا.

جان اگر شیرین لبینگه اۋلگه‌لی درخور اېمس،

ایله‌ی الفاظینگ اوچون، ای تلخ گفتاریم، فدا.

اؤزلوگوم نینگ قیدیدين بیر می بيله قیلدینگ خلاص،
وه نې دېی، ای مغ، سنگه بت بیرله زُنّاریم فدا.

باده مرآتیده شاهد عکسی ظاهر بؤلّمه‌دی،
باده و شاهدقه بؤلّمه‌ی نقدِ پنداریم فدا.

ای نوایی، دېمه کیم جان و کؤنگولنی نیله‌دینگ،
ایله‌دیم جولان قیلیب چیققنده دلداریم فدا.

۳۲

دیر اهل ساغرینی قیلدی می ناب توله،
جز مېنینگ اېسکی سفالیمنی که، خوناب توله.

جام می دېک توله قان بؤلدی ایچیم بېرمه‌ی دست،
یار بزمی ارا بېر جام می ناب توله.

وه که، هر کیرپیگی بیر نیشتراپور زهر آلود،
گر چه بار اول ایکی نرگسده شکرخواب توله.

ژاله‌لر توشتی مو گل برگی ارا، یا خود اپرور
حقه‌ لعلینگ ایچینده درِ سپراب توله.

عارضینگ عکسی دورور کؤزده‌گی یاش اپوروله‌دور،
باغ جنت گلیدین بؤلدی بو گرداب توله.

مېن و مغ ديري ارا مغېچه باشيده غلو،
سېن و زهد اهلي بيله مسجد و محراب توله.

اي نوایی، نېچه آز-آزغينه می مدرسه ده،
دير ارا کير که، ايچر شيخ توله، شاب توله.

۳۳

آنچه دوران بيرله کوردوم اهل دوراندين جفا
کیم، کوزومگه توتیادېک بولدی جاناندين جفا.

بو جفا دفعین نې ینگلیغ ايله گه یمن کیم، بیتر
ایله سم کیمدین جفا منعین طمع، آندین جفا.

مینگ جفا هر لحظه کورسم، بیر طرف، اول بیر طرف
کیم، بیتر جانان اوچون جانیمغه هجراندين جفا.

صیددېک کیم، چرگه ده یوزلنسه هر یان کېلگی-اوق،
اهل دوراندين کېلور کونگولومگه هر یاندين جفا.

گر کونگول اول زلفدين کورسه جفا، وه نې عجب،
چون کورر اوشبو سیه روز پریشاندين جفا.

انگله، جانا کیم، جفا قیلماققه تاپقونگ یوق کیشی،
مېن جفاکشگه نېدین کیم اوتتی امکاندين جفا.

کېچه لر اول آی جفا سیندین که افغان تارتره م،
اول خود آرتوقراق چېکر هر تون بو افغاندين جفا.

نې مسلمانليغ بۇلور اوشبو كه، دوران باشيمه
يپتكورور هر دم ينه بير نامسلماندين جفا.

اي نوايي، بارغه لي جانان سري جانيم، يپتر
جانگه جاناندين جفا، مېن خسته غه جاندين جفا.

۳۴

گل اوزره خط مشكين بيرله تا قيلدينگ رقم پيدا،
منگه جان صفحه سيده بۇلدى يوز خط الم پيدا.

توگانلر كۇنگلوم ايچره لذت دردينگني بيلدوردى،
تنعم دست بېرمس كيمسه گه، بۇلمه ي درم پيدا.

شفق گون يوز، هلال ي قاش ايله تا جلوه گر بۇلدونگ،
كوزومده بۇلدى قان ظاهر، قديمده بۇلدى خم پيدا.

صمد قيلغاچ ظهور اول نوع كيم اصنام اۇلور معدوم،
بۇلور بتلر برى مبهوت، بۇلغاچ اول صنم پيدا.

چو ايلر جلوه حسن اول پرى عشاق ارا، نپتگي
يوزون ياشورمه سه بۇلغان زمان مېن تېلبه هم پيدا.

نې مهلك وادى اېرميش عشق دشتى كيم، كيشى انده
قدم اورغان دم- اوق كۇزگه بۇلور ملك عدم پيدا.

قۇيونگ ييغله ي كه كۇنگلوم نينگ غبارى پستراق بۇلسون

که، منع گرد اېتر ناگه هواده بؤلسه نم پيدا.

آقیزغیل باده سیلابینی، ای ساقی که، هجراندين
کؤنگول دشتیده بؤلمیش کاروانِ درد و غم پيدا.

نوايینی چو سؤردونگ، ای پری، بیر دم توقف قیل،
که اول مجنون بؤلور صحرا یوزیدین دمبدم پيدا.

۳۵

بؤلسه ایکیمینینگ یوزی عکسی سوده پيدا،
اول سو نی طرف بارسه، آچیلغهی گل رعنا.

زلفونگ غمی کؤنگلومنی بېلینگ فکریگه سالدی،
کؤر کیم، نی تخیلغه سالیپتورانی سودا.

غوغا قیلور اېل مهوشلر کوییده، لېکن
مهوشلر ایشی قیلماق انینگ کوییده غوغا.

احوالیمه فرهاد ایله مجنونغه تعجب،
عشق اېتتی خرد اهلی قاشیده مېنی رسوا.

هر ساری تماشاغه کیم، اول شوخ قیلور عزم،
یؤق انگه تماشا که، اېرور اېلگه تماشا.

دوران سنگه ظلم اېتسه، قدحدر توله می ایچ،
قان یوتسنگ ایاغلر توله دورانغه نی پروا.

اول شوخ که میدان ارا کؤرگنگه سالور تیغ،
کؤرمسگه سالور، ییتسه نوایی سری عمدا.

۳۶

می بیرله یوزونگ تیم-تیم احمر مو اپکین آیا،
یا شعله ارا بیر-بیر اخگر مو اپکین آیا؟

هر ساری قولاغینگده گوهر مو اپکین یاخود
هر جانبیده آی نینگ اختر مو اپکین آیا؟

رخسارینگ اوزه خوییدین یوز قطره که کؤرگوزدونگ،
گل برگیده شبنمدین گوهر مو اپکین آیا؟

غنچه ایچیده دوران محکم تیکن اورغان دپک،
کؤنگلوم ارا غمزه نگدین خنجر مو اپکین آیا؟

کؤنگلوم قوشی کیم قالمیش زلفونگ ارا سرگردان،
سودا تونیده سایر شب پر مو اپکین آیا؟

زلف ایچره یوزی ینگلیغ آفاقنی کویدورگن،
آهیم توتونی ایچره آذر مو اپکین آیا؟

هجرانده مو اول مهوش اغیارغه مایل دور
یا زهر فراق ایچره نیشتَر مو اپکین آیا؟

جان پرده سیده هر یان کیم، ینگى توگانلردور،
قتلیمغه فلک توزگن محضر مو اپکین آیا.

اېل دېسه نوایینی کیم جور ایله ترک اېتتی
عشقینگی، سنگه بو سؤز باور مو اېکین آیا؟

۳۷

زار جسمیمغه خدنگینگ زخمیدین آرتر نوا،
سازدېک کیم، تېشسه لر آنی فزون ایلر صدا.

قدی هجرینده غمیم شمعینی هر دېوارغه
کیم ته یېمېن سر و اندامی بیلە بۆلمیش قرا.

غنچه ننگ انفاسی نسیمی زورقِ جان قصدیغه
یېتکورور هر دم عدم دریاسیدین موج فنا.

آرزوی وصلیدین رنجور اېرور مونگلوغ کؤنگول،
قوت اوچون تزویر ایله بېمار اؤلغان دېک گدا.

نېگه ییغلب عنبرین زلفین کېسر هجران تونی،
اؤلمگیمنی انگله بان گر شمع توتمیدور عزا.

هجر دردین کؤنگلومه کم قیلدی خالینگ عاقبت،
داغ اېمیش دردِ شلایین خسته غه آخر دوا.

روح پرور دور نوایی آهی اول یوز شوقیدین
اول صفت کیم، لاله و گل یوزیدین کېلگه ی صبا.

۳۸

نې نوا ساز ايله گه‌ی بلبل گلستاندين جدا،
ايله‌مس طوطى تكلّم شكرستاندين جدا.

اول قوياش هجرينده قۇرقرمېن فلكنى اۋرتە‌گى
هر شرارې كيم، بۇلور بو اۋتلوغ افغاندين جدا.

دېمه، هجرانيمده چېكمه‌يسېن فغان و ناله كۇپ،
جسم ايلر مو فغان بۇلغان نفس جاندين جدا؟

هجر اۋلومدين تلخ اېميش، موندين سونگ، اى گردون، مېنى
ايله گيل جاندين جدا قيلغونچه جاناندين جدا.

بۇلسه يوز مينگ جانيم آل، اى هجر لېكن قيلمه غيل،
يارنى مېندين جدا ياخود مېنى آندين جدا.

وصل ارا پروانه اۋرتندى همانا بيلدى كيم،
قيلغودېك دور صبح آنى شمع شېستاندين جدا.

بیر ابيه‌سيز ايت بۇلوب اېردى نوایی يارسيز،
بۇلمه‌سون، يارب كه، هرگز بنده سلطاندين جدا.

۳۹

مهوشا، سرو قدا، لاله رخا، سيم تنّا،
چاره كيم، قالمه‌دى صبريم غم هجرينگده ينا.

اختر سعد سېنينگ دېك كه توغوپتور گویی
كيم، قوياش اېردى اتا و تۇلين آى اېردى انا.

گر فلک سیری دور ایستر سېنی ایلېک و دو،
ور ملک ذکرین اېشیتسنگ سنگه دېر مدح و ثنا.

اؤیله عشقینگ میی لب تشنه سیمېن کیم، ایچمان
آز دېبان، بادهم اوچون بؤلسه فلک جامی انا.

عشق محنتلری ترکینی بویورمنگ منگه کیم،
موجب صحت و قوت دورور اول رنج و عنا.

خانقاه ایچره ابرور شیخ و اوزین کؤرستمک،
ای خوشا، مغبچه لر جلوه سی و دیر فنا.

جز نوایی باریغه جام کرامت توتتوگ،
«أَيُّهَا السَّاقِيُ مِنْ كَأْسِ فَنَّا آيْنَ لَنَا».

«ب» حرفی نینگ بلالری نینگ بدایتی «غرایب» دین

۴۰

زهی وصالینگه طالب توتوب اوزین مطلوب،
محبتیدین آتینگنی حبیب اتب محبوب.

عروجینگ آقشامی بؤلمه ی تۇقوز سپهر حجاب،
یوزونگ خجالتیدین مهر اولوب ولې محبوب.

اؤت ایچره توشسه بؤلور نسبتی سمندر دېک

كيشى كيم، عشقینگ اۋتيغه اۋزین قیلیب منسوب.

ایتینگ حسابیغه کیرگن حساب وقتیده،
اگرچه جرمی ابرور بېحساب، اېمس محسوب.

کتابت اېتمه گنینگدین قلمده نال اېرمس
که، توشتی کۋنگلی ارا تاب اۋیله کیم مکتوب.

لباسِ ماتم ارا قالدی تا ابد سایه
که، مهریدین نېگه یانینگده بۆلمه دی مصحوب.

مطیع امرینگ اگر پادشاه، اگر سائل،
گدای خانینگ اگر هوشمند، اگر مجذوب.

عجب یۇق آلسه کۋنگول هوشین اول ایکی گیسو،
بو بۆلسه سلسله، کۋپ تېلبه نی قیلور مغلوب.

تیله سه روضه نی زاهد، نوایی و کویونگ
که، هر کیشی انی ایستر که، بار انگه مرغوب.

۴۱

ایکی اۋتلوغ نرگسینگ کیم، قیلدیلر بغریم کباب،
بیری دور عین خمار ایچینده، بیری مست خواب.

تیغ تارتیب دم آله آلمه ی یېتیشتیگ باشیمه،
گۋیا خورشید ینگلیغ یۆلده کۋرگوزدونگ شتاب.

آفرینیش بس که احوالیمغه ییغلر هر کچه،
اشک دریاسی ابرور گردون و کوکبلر حباب.

تالپینورمین اشک ارا هر دم که تیشلر لعلینی،
کیم تېنگیزگه توشسه، جان و همیدین ایلر اضطراب.

رنج و ضعفیم بؤلیمیش انداق کیم سؤرر کپلگن اولوس،
حالیم ایلرلر سوال، اما ایشیتمسالر جواب.

نچه تسبیحینگ حسابی، زاهدا، ایچ باده کیم،
سپن و مین دپکلرگه خود بو کارگه ده نی حساب.

گر کرم دریاسی نینگ موجی بو دور کیم، چاغله دیم،
قانی اوز بؤینیغه، کیم عشرتدین ایتسه اجتناب.

ایچ، نوایی، می که فهم ایتتوک طیب عشقدین،
غصه و غم زهریغه تریاک ایشیش یاقوت ناب.

خاصه بزمی کیم قویاش جامین شفق راحی بيله
اېلگه توتقی خسرو انجم سپاه و جم جناب.

۴۲

قاش و یوزونگنی منجم چونکه کوردی بی نقاب،
دېدی: کؤر کیم قوس برجیدین توغولوپتور آفتاب.

بیر لینگ جان آلدی انداق کیم، بیرسی بيلمه دی،
اېمدی کیم بیلدی ارالریده بار دور شکراب.

گر فلک قاشینگ بيله بحې ھاليدىن قىلور،
بىر دېسە پيوستە، جانا، اېشيتور ايگى جواب.

گل كېيى يوزونگدە تېر فرد اېتتى ھوشىمدىن مېنى،
گرچە بېھوش اېلگە ھوش اوچون مقوى دور گلاب.

كىم سرشكىم كۆردى معلوم اېتتى عشقىم حاصلين،
دانه بىرلە اۋىلە كىم اېل نقدىنى ايلر حساب.

نې چمن دور بو كه حسرت سويى و درد اۋتيدىن
پرورش تاپمىش قيو بىر گلده كىم، بار آب و تاب.

گر نوايى نىنگ كويوك بغريده قان دور، نې عجب،
خام سوز اۋلور يالين اوزره توشوب كويگن كباب.

۴۳

چابكي كىم، هر طرف ميدان ارا ايلر شتاب،
برق لامع دور سمندى، گردى انداق كىم سحاب.

اۋقى رشكىدىن اېرور كۆكسوم ارا كۆنگلوم قوشى،
اول كبوتر كىم، قبق ايچينده قىلغەى اضطراب.

آتسە اۋق اول قاشى يا يوز پېچ اورر جان رشتهسى
كىم، منگە حرمان و آنىنگ اۋقىغە يېتكى طناب.

ناگهان اتقى مو دېب بىر اۋق قبق شكلى بيله

باشی اوستیگه کپلور میدانده هر کون آفتاب.

اول قویاشتین باشقه کیم آتقی قبق، وه کؤرمه دوک
اخترِ سعدی که، هر دم ظاهر ایتکه ی بیر شهاب.

جان بپرورمین قیرولور چاغده کؤروب بیلیده پیچ،
اؤلسه تانگ یوق اول که جانی رشته سیغه توشسه تاب.

کیم که سرکشراق، حوادث اوقیغه کؤپراق هدف،
اوشبو حالتنی قبق احوالیدین قیلغیل حساب.

ای نوایی، چون اوقی هر دم فلک میلی قیلور،
سپن آتی گردیگه قانع بؤل که، باردورسین تراب.

۴۴

هوا خوش اپردی و آیمده بیر قدح می ناب،
ایچر ایدیم ولی غمدین قدح-قدح خوناب.

که حاضر اپردی اوشول سرو و نرگس مخمور،
ولیک رغمیمه قیلمس ایدی قدحغه شتاب.

مینگه نی زهره یی اول کیم، دپسم که بیر قدح ایچ،
نی آنسیز ایچکه لی می، نی قرار و طاقت و تاب.

بو غصه بیرله ایچیم قان بؤلوب نپچوک که قدح،
کؤزومگه هر نفس اشک اپورولور مثال حباب.

چو انگله‌دی که بارور اختیار ایلگیم‌دین،
کولوب قدح کهبی لطف ایلهدی و قویدی عتاب.

قدحنی ایچتی و یوز لابه بیرله توتتی منگه
که، آنینگ ایچکنی-اوق قیلدی مہنی مست خراب.

چو ساقی اہتتی قدح کؤزگوسیده جلوہ حسن،
نہ عیب عاشق میخوارہ کؤنگلی بؤلہ ییاب.

نواپی وصل بهشتیده شکر قیل یو نفس،
کہ ینہ چہکمہ گہ سہن ہجر دوزخیدہ عذاب.

۴۵

یوز سؤزوم‌دین بیریکہ بپرس جواب اول نوش لب،
آغزینی یؤقتور دپسم واقع کہ ہیچ اہرس عجب.

نقطہ خالینگ نہدین شیرین لبینگ اوستیده دور،
نقطہ چون آستین بؤلور ہر قیدہ کیم یازیلہ لب.

وصل نہ ینگلیغ میسر بؤلغوسیدور، چون اہرور
دلبریم نازک مزاج و مہن بغایت بہی ادب.

گر قویاش دہرلر یوزونگنی گرم بؤلوب چہکمہ تیغ،
اہلگہ جرمی یوق، اہنر چون آسمان‌دین ہر لقب.

لعلینگ آلسہ چاکلیک بپمار کؤنگلومنی نہی تانگ،
ای ملاححت نخلی، چون کیم خستہ سیز بؤلمس رطب.

زنده دل مجنون نینگ اۋلميش كۈنگلى چون ليلا غە حى،
بس نې آسيغ آنى حيدىن قاوله ماغليغ، اى عرب.

طالب اول كيم تاپمه سنگ داغى بو بس كيم، ايله مس
بىر نفس غافل سېنى مطلوب ياديدىن طلب.

قهر برقى بىرله رحمت يامغورى گر بۈيله دور،
ايمىن اېرمىس بو العلا، نوميد اېمستور بولھب.

گر نوا تاپسه نوايى لېلرينگ نینگ ذكريدن،
تانگ اېمستور، چون مدام افزون بۈلور ميدىن طرب.

۴۶

صبح دولت يوزونگ، اى توسن گردون سنگه اشھب،
باشينگ اوستيده گى دُر اۋيله كه، تانگ باشيده كوكب.

پايمال اېتكىن اوچون مركبى جولانده باشيمنى
عذر اوچون قىلديم انينگ نعلينى يوز بىرله مۇدھب.

مهر تركين قىلييان پست، فلک رخشيدىن اۋتتى،
الله الله، بو نې راکب دورور و وه، بو نې مركب.

نې قتيغ حال كه، هجرينگ كېچەسى تينغهلى قۇيمس،
يېر اېلىن اشك ايله اندوه، كۈك اېلىن نعره يارب.

ايتى مهمانليگ اوچون اېمدى قدم قۇيسه بۈلور كيم،

كۈنگۈل اۋت قىلدى مەيا و بغير طعمه مرتب.

هر كىشى بۇلدى قولونگ، اول كىشى دور عالم ارا شه،
قوللرينگ قىرىنى كيم تاپسه اپرور شهغه مقرب.

يوزى وصفيده كېره ك صفحه ولى لوحه خورشيد،
ساچى وصفينى يازر وقتده تون دودى مركب.

يار چون برچه زمان ناظر اپرور حالينگه، بۇلغىل
بارى حالتده مشاهد، بارى ابل بىرله مۇدب.

تېلېرەب كۈنگلى نوايى نينگ اگر عربده ايلر،
دفعيغه سلسله زلف ايله بس دور چه غيغ.

۴۷

نېچه بۇلغەي منگه هجر ايچره تظلم، يارب؟
ايله بو ظلم ارا حاليمغه ترحم، يارب.

وعده قتل قىليب وعدهغه قىلغونچه وفا،
نېگه مېن خستهنى اۋلتوردى توهم، يارب؟

لبلى نينگ كلماتى كه بېرور جسمغه روح،
آب حيوان اونى دور، يۇقسه تكلم، يارب.

خوان وصليده اۋكوش نعمت ارا دور اغيار،
روزي ايت بيزگه هم اول نوع تنعم، يارب.

وہ کہ، کۋنلومنی شکاف اہتتی کولومسوب آغزی،
غنچہلرنی نہتیب آحتی بو تبسم، یارب.

عمر چون فانی ہمیش، گر کیشی عالم شہی دور،
چون اۋلر، نہوچون اہتر مونچہ تعظم، یارب.

یار قتل اہتکہلی عشاقینی ییغدورگن ہمیش،
بہر بو بزم ایچرہ نواییغہ تقدّم، یارب.

۴۸

ای سنگہ یوز خوب و لب خوب و لبینگدین کولگو خوب،
ہر نہی کیم واقع بۋلور سپندین، کۋزومگہ اسرو خوب.

دہدینگ اول آی وصفین، ای راوی، ینہ سۋز دہمہ گیل
خوبلردین کیم، سۋزونگ اپردی بو یپرگہ تہگرو خوب.

خوبلر قول بۋلدیلر، لہکن پریلر قاچتیلر،
عالم ایچرہ آدمی بیر سپنچہ بار اہرکین مو خوب.

خوبلرنی عرض قیلدیم قیلمہدی کۋنگلوم پسند،
آنی کۋرگچ اختیاری قالمہیین دہدی بو خوب.

وصلیدہ جانیمغہ ہجریدین نہی کہلگننی دہمان
کیم، فرح بزمیدہ ذکر اہتمک اہمستور قیغو خوب.

جور و لطف و کبر و ناز اندین کۋنگولگہ خوب اہرور،
حق ازلدہ ذاتینی آنینگ یراتیبدور چو خوب.

صاف قىل خاطر كە سالغەى عكس اول يوز يىخشى كىم،
كۆرگۈزۈر يوزنى، قىچان كىم روشن اۋلدى كۆزگۈ خوب.

اى كۈنگۈل، بارسنگ اول آى نظارەسىغە زىنھار
اشك بىرلە كۆزلىرىنگىدىن غىرى نىنگ نقشىن يو خوب.

خوبلىرنى كۆرمەسە سېنسيز نوایی قىلمە عىب،
كىم كۆرونمىدور كۆزىگە كىمسە سېندىن اىرو خوب.

۴۹

سېن لىىنگ سۇرغان سایی مېن قان يوترمېن، اى حىب،
سېن مى اىچكىل كىم، منگە خون جگر بۇلمىش نصیب.

دېدىلر، احباب دردىغە حىب ايلر دوا،
وہ كە، مېن كويدوم محبتتىن، اېمس واقف حىب.

كويونگگە كىرگىچ، كۈنگۈل قاشىنگە مىل ايلر بلې،
گوشە محراب اېتر پيوستە منزلگە غرىب.

چەرە سرغرغان سایی آرتر كۈنگۈل نىنگ نالەسى،
بار عجب واقع خزان فصلیدە نالان عندلیب.

خاص، لله، شربتیمنى زهر قاتل بىرلە اېز،
چون ايش اندىن اۋتتى كىم، كېلگەى مسیحیم، اى طبیب.

نېچە اول آى مھرىدىن شیدا كۈنگۈلنى آووتەى،

تېلېبەگە يالغان حكايت بىرلە بېرگەن دېك فريب.

ميغە رهن اۋلمەي فنا ديريدە تسبيح و ردا،
پير دير اېتمس حوالە اېلگە زئار و صليب.

نفسينگ اېتسە شوخلوغ، چرخ اېمگگيدىن قىل ادب،
طفلى انداق كە زجر ايلر فلق بىرلە ادب.

اي نوايى، ظلميدىن دېرمېن كە عشقين ترك اېتەي،
تا نظردىن غايب اۋلدى، يۇق يە صبر و شكيب.

۵۰

عشقدىن يانسە تنيم سۈرمە سبب،
كويسە خاشاك ياليندىن نې عجب.

سېكرىدى، چونكە سمندىنگ دېدى عقل،
برق بۇلمىش بو قوياشقه مركب.

خوبلر مكتب ارا خيل نجوم،
او قوياش اۋرتەدە ماھ مكتب.

ذقنىنگ چاه و انىنگ آستيدە خال،
چاه نىنگ نقطەسى، اي نوشين لب.

حسن ارا عشوہ و ناز اېل كۈنگلن
آنچه آلمس كە حيا بىرلە ادب.

نېگه مطلوب تيلرسېن، چونكىم،
نې طلب دور سنگه، نې درد طلب.

هجر ارا خسته نوایی و فغان،
ای وصال اهلی، سیز و لحن طرب.

۵۱

آغزی نینگ سرّی منگه معلوم اگر اېرمس نې عیب،
هیچ کیمگه ذرهیی چون بېرمه میش حق علم غیب.

عاشق و شیدالغیمنی منع اېتر زاهد، کؤرونک
کیم، هنر هم بار اېمیش نادان کیشی آلیده عیب.

ياشورون قالغهی مو کؤکسوم جیبی دېک چاک اؤلغانی
خاصه کیم، هجر ایلگیدین کؤکسوم کېی چاک اېردی جیب.

کؤزلرینگ بیرله لبینگ انداغ که اوردی دین یؤلین،
نې بلالردین بلال اؤتکی، نې صهادین صهیب.

ذرهغه صد یک اېسه آغزینگ منگه یوق هیچ شک،
چهرهنگ اؤلغان دېک قویاش نینگ ده صدی یوق هیچ ریب.

پیرسیز کېز مه بو وادی ایچره کیم، تاپمس کلیم
تیره شامین روشن امر اېتمه ی انگه خدمت شعیب.

ای نوایی، سېن دېک اېتکن ضایع ایام شباب،
سود یوق انجم کېی اشک ندامت شام شیب.

با وجودی کیم عدم بۆلدوم غمیدین قیغوروب،
هیچ آغزی نینگ سۇراغین لعلیدین تاپمان سۇروب.

جان که، قت-قت قان بۆلۈپتور، داغ عشقینگ کېتمە گە،
لالە برگیدېک انی بیر-بیر ساوورسنگ کویدوروب.

ناوکینگ کۈنگلۈمدە قیلیمیش خانە باور قیلەسنگ،
کۈکسۈمە ایلگینگنی کەلتۈر کیم، تۈرۈپتۈر بیلگۈروب.

عشقی دور جان پردەسیدە روشن اېتتیم، دۈستلر،
نېچە کویگەیمېن حریر ایچیندە اۋتنی یاشۈروب.

برق دېک پویەمنی عیب اېتمنگ سلامت اهلی کیم،
مونداغ اۋتې کیم، توتاشیب دور منگە بۆلمس تۈروب.

ایستەمە تحسین که، شاکر مېن نې کېلسە آلیمە،
شکر قیلەمە نیلە ی آلورسېن قضانی یازغوروب.

چون نوایی جانېغە مرهم اېرور پیکانلرینگ،
کاش، یاقسە مرهمې اۋقونگ یانیمغە اۋلتۈروب.

خاک پایی بۆلدى جان خاڪساریم قان یوتوب
کیم، چیقېب لعلینی اۋپکی رشتە زلفین توتوب.

زلفین آچقاندە زىخ چاھىغە توشكى مىنگ كۈنگۈل،
قۇيمەسە اول چاھ اوزە رخسارى شمعين ياروتوب.

عشق محرق دشتىنى قطع ايله مك دشوار ابرور،
كىرمەسم، آھىم يېلى بىرلە ھواسين ساووتوب.

كويگەلى راضيمېن و ھجرىغە يۇق، ۋە كىم، مېنى
ايله دى راضى ايسيتماققە اۋلومدين قۇرقوتوب.

دېب اېمىش بىر كون كېلىپ كۈنگلى يراسين بوتكرەى،
كېلسە بوتكىل، اى كۈنگۈل، بو سۈزگە خود بۇلمس بوتوب.

دھر بوستانىدە قىلماق سىر ايلب ھاي و ھوى
ھرزە كېزمك دور حياتىنگ قوشلىرىنى اوركوتوب.

جام وصلينگدين كە، اېلنى تىرگوزورسېن، بىل يقين
كىم، نوايى اۋلگوسى خونابە ھجران يوتوب.

۵۴

ۋە، نې قاتل دور كېلور آيين قتل و كين ساليب،
عاشق اۋلتورمك اوچون ھر قاشىغە يوز چين ساليب.

چون اۋتوب عشق اھليدين آشوب صبر و فھم اۋلوب،
چون يېتىب زھد اھليغە تاراج عقل و دين ساليب.

اېل سارى كىم يوزلنېب قيندين چيقاريب تيغ كين،
چون منگە مركب سوروب باشىمغە تيغ كين ساليب.

بو سريغ رخساره بيرله قان ياشيمدين ياد قيل،
ايچسنگ آلتون جام ايچينده باده رنگين ساليب.

سپنسىزين، اى عمر، چون ممكن اېمس آرام و صبر،
بارمه هر دم بيزنى مونداغ بېدل و غمگين ساليب.

هر طرف كيم، گام اوروب يوز پارسا يۇلين اوروب،
هر قه يان كيم، كؤز ساليب يغما و قتل آيين ساليب.

باغ حسنونگ كيم گل آچتى رنگ-رنگ، اى مغبچه،
گويى ايچتينگ ميغه برگ لاله و نسرين ساليب.

شرعسىز خاشاك ارا خشخاش دېك دور، اى حكيم،
كؤك كه چيقسنگ جييينگ ايچره سُبْحَه پروين ساليب.

درد و غم قاليب، نوايى جاني چيقتى عاقبت،
هجر اېليندين خان و مانين باردى اول مسكين ساليب.

۵۵

خنجرينگ جانيمغه يېتتى كوكره گيمگه سنچيليپ،
ناوكينگ يانيمگه اولتوردى عيادتقه كېليپ.

قيريب اؤتگن اؤقلىرىنگ جان پرده سين رېش اېتكلى،
صفحه دېكتور كيم قيريلغهى سهو خطلر يازيليپ.

يوگورور هر كيرپيگيمگه آرتيليپ بير قطره ياش،

شوڭ ياشلاردېك كه اۆينرلر چوبوق مركب قىلىپ.

اوشبو هجران كېچەسى توش كۆرسىم اېردى ناگهان،
اۆلگەى اېردىم وهمدين، البتە، زهرەم يارىلىپ.

نعلىم ايچرە داغ اوچون قۇيغان فتىلە دود ايله،
درد اۇچاغىندە توتەيدور اندە اۆتى ياقىلىپ.

اول قوياش بىرلە بارور اېل سايەدېك، مېن خاكسار،
وہ كه، قالورمېن ايزى نىنگ توفراغى دېك ايرىلىپ.

سر وحدت چون فنا ديريدە سيغمىس لفظ ارا،
نېوچون آيا خانقە ايچرە توگنمىس آيتىلىپ.

نكتە توحيدنى بىلگن قىلە آلمىس بيان،
كىم بيان قىلدىم دېسە بىلگىل كه قىلميدور بىلىپ.

اى نوايى، مېدە ساقى لعليدىن اېرمىش فروغ،
كىفيتى چونكه فهم اېتتىنگ نېترسېن آيىلىپ.

۵۶

سوز هجرىنگ ايچرە هر دم ضعفلىغ جسمىم يانىپ،
اۆتقە توشگن قىل مثللىق اورتورمېن تۇلغانىپ.

آچقىل اۆتلوغ عارضىنگ، اى شمع كىم، پروانەدېك
اۆرتنەى باشىنگ اوزە بىر نېچە قتله آيلانىپ.

سالغەسېن عالمغە اۋت، گر گل ساووغى تاييدين
غنچە دېك گلشنغە چىقسىڭ حُللەرغە چىرمانىب.

بىم ابرور كىم، آفرىنىشدين چىقرغەيسېن دَمار،
بزمدين اوسروك چقىب ميدانغە چاپسىڭ اتلانىب.

يار ايله خوى ايله گن كۈنگلوم ابرور اول نوع قوش
كىم، كىشىدين ايريله آلمس كىچىكىدىن اۋرگانىب.

مالدين عمرونگغە آسايىش اكر يېتمس نې سود،
نوح عمرين حاصل اېتسىڭ، گنج قارون قازغانىب.

قېرىم اوزره قۇيغەسىز تاشې كە، ضعف ايامىدە
اول پرى كويىدە ياتمىشمېن باشىمغە يستانىب.

اي نوايى، توشته گر كۈرمىك انى ممكىن اېسە،
برچە گر خود سۈنگى اويقودور، نېترسېن اۋىغانىب.

۵۷

خسته جانىم ضعفىن انگلە، كۈنگلوم افغانىن كۈروب،
سۈرمە كۈنگلوم يارەسىن، فھم اېت كۈزوم قانىن كۈروب.

وصلیدە لعلی اوزە خالین كۈروب كويگن كېبى،
اۋرتنورمېن جانده اېمدى داغ هجرانىن كۈروب.

وادی صبریم دغی خار و خسک قیلدیم گمان،
كۈنگلوم اطرافیده هر یان نوک پیکانىن كۈروب.

انگلەدیم قىلمىش كۆزى آلمان كۆنگول صىدىغە قىصد،
ھەر طرفدىن چىرگە توزگن خىل مژگانىن كۆرۈپ.

يېر و كۆكتە ايسىتەبان پىدا اېمس خىسر و مىس،
قاچتىلر گۇيا دوداغىنگ آب حيوانىن كۆرۈپ.

جىسم باغىدە روان شىكلى تصور قىلدى عقل،
بوستان حسن ارا سرو خرامانىن كۆرۈپ.

شېنم اېرمىس نرگس اشكى دور نېدىن قان يىغلمس،
كۆز يۈمۈپ آچقونچە گلشن عمر پايانىن كۆرۈپ.

چرخدىن صدق اھلى ماتم ايچرە دور، فھم ايلە گىل،
ھەر سحرگە صبح نىنگ چاك گرىبانىن كۆرۈپ.

نامەسىن وە كىم آچىپ سالماق نظر ممكىن اېمس،
چون نوایى ھوشى زایل بۇلدى عنوانىن كۆرۈپ.

۵۸

كۆز ياشىم بۇلدى روان بىر نرگس جادو كۆرۈپ،
طفل يىنگلىغ كىم يۈگۈرگەى ھەر طرف آھو كۆرۈپ.

قالدى حىران زاھد اشكىمدە كۆرۈپ ھەر يان حباب،
روستايى دېك كە، حىرت ايلەگەى اوردو كۆرۈپ.

جان ارا تىغىنگ كۆرۈپ كۆنگلوم قوشى توزدى نوا،

طوطى دېك كىم، تكلەم ايله گەي كۆزگو كۆرۈپ.

ۋادى عشقىنىڭ مەكان قىلدى كۆنگۈل كۆرگىچ يۈزۈڭ،
اېل بىابان ايچرە مەنزل ايله گەن دېك سو كۆرۈپ.

جانەدە ئۆز داغىن كۆرۈپ عاشقلىغىمنى انگلەدى،
اول كىشى دېك كىم، تىنغەي ئۆز قولىن بېلگو كۆرۈپ.

بادە تۇتقۇچ، دېمە بېخود بۇلدى كىم اول كۆزگۈدىن،
باردى ھوشوم يار ھسنى جەلۋەسىن ئۆتۈرۈپ.

اي نۋايى، دىق ئۆلۈر خالىن كۆرۈپ كۈە غەمىم،
فەل يىڭلىغ كىم، ھەزىمەت ايله گەي ھەندۈ كۆرۈپ.

۵۹

ئۆلۈكنى تىرگۈزۈر لەلىنىڭ مەسىح آسا كلام ايلە،
تكلەم چاشنىسىن شەربتِ يُحْيِي الْعِظَامِ ايلە.

ازلدە لەلىنىڭە سەيد اېتكەلى كۆنگۈلۈم قوشىن گۇيا،
قضا سەيادى جانلەر رىشەسەيدىن يەيدى دام ايلە.

چەمەندە تازەلەيدىن ھەر قورۇق شاخى اېرۇر خەزرى،
مەگر كىم اندىن ئۆتمەش آبِ حىۋانىم خەرام ايلە.

اگر خەرف ئۆلسە مەدغەم، ۋە كە خالىنىڭ نەقشە ادغامىن،
ەيان قىلدى كۆزۈم نىنىڭ مەردەمى ايچەرە مەقام ايلە.

نې بۇلغەي تيره بۇلمەي روزگاريم كيم، آچيب گېسو
قرا شاميمنى مهلك ايله دینگ صبحيمنى شام ايلب.

غرض اول يوزنى مستور اسره ماق دور كيم، حكيم صنع
اولوسقه آه ابتر قسمت انى آيينه فام ايلب.

چو حق درگاهيدین مردود ابتر نه يلرسېن، ای زاهد،
قبول خلق اوچون آرتوقسى طاعت التزام ايلب.

ياشينگنى دانه، بغرينگنى سو قيل كيم، توتتى فقر اهلى
هدايت قوشلرين بو دانه و سو بيرله رام ايلب.

نوايى كونده چون بير قرص مقسوم آرتمس، نې سود
فلک دېک بۇلماغینگ سرگشته تون. کون اهتمام ايلب.

۶۰

قان ياشيم كۇنگلونگده تامميدور كوزوم گريان بۇلوب،
كيم اياغینگه توشوپتور كوز قراسى قان بۇلوب.

غنچه دېک كۇنگلوم چېكر اون، غرق اۇلوب خوناب ارا
سؤز دېگنده آغزینگ ايكي لعل ارا پنهان بۇلوب.

سؤرسه مجنون عشق دشتيده مېنى، آيت، ای رفيق
كيم، قويون دېک ايتتى بو وادیده سرگردان بۇلوب.

هجري كۇنگلومنى بوزوب، غم سيلی هموار ايتتى، وای
كيم، اثر هم يۇقتور اول معموره دين ويران بۇلوب.

تيغى خود اۋتتى صعوبت كۆر كە مەلەك يارەسى،
بو زمان باشىمغە قالوپتور بلاى جان بۇلوب.

ھەر زمان آغزىنگ خيالى سىنچىلور كۈنگلوم ارا،
كۇيا بو غىچە آنى زخم اپتر پىكان بۇلوب.

چرخ عشاق آھى اۋقىدىن مگر وھم اپتى كىم،
قە قىلدى مەرىنى اۋز ھىتتى قلقان بۇلوب.

حشر خورشىدىغە مانع فەكر قىلمىس سېن، نې سود،
اطلس گردون سىرا پردەنگە شادروان بۇلوب.

اى نوايى، فانى اول يار ايسەسەنگ كىم، خوب اپمىس،
جاننى سېومكلىك بەھانە اۋرتەدە جانان بۇلوب.

۶۱

كىمەسە يارى بىرلە خوشتور غم دېشىب مونگرەشىب،
ياتسە گاھى چىرمەشىب، اۋلتورسە گاھى ياندەشىب.

زلفى اېل كۈنگلن پرىشان ايلەمكە جمع اۋلوب،
طرفەراق بو كىم، كۈنگوللرنى يىغرغە ترقەشىب.

ممکن اپرمس تارتماق پىكانلرىن كىم، جىسم ارا
ھەر بىرى مسكن توتوپتورلر سۈنگكە اۋرنەشىب.

چىقتى زلفىن سالغىچ اول چاھ زىنداندىن كۈنگول،

عنكبوت اول نوع كيم، تاريغه چيقيقى يارمه شيب.

هجر خيلى كۈنگلوم ايچره موردېك ايلب هجوم،
گرچه وصل اميدى يېتكندە چييين دېك بوتره شيب.

كويدوم و اول زلف تابى رشتە جانيمده دور،
شمع تارى دېك كه كول بۇلغانده تورميش چيرمه شيب.

ساقيا قيلسنگ حمايت غالب اۇلغوم بۇيله كيم،
غم بيله كۈنگلوم تلاشورلر ايكاولان قارمه شيب.

قيل حواله دۇردكشدر جانبي، اي ميفروش،
مى چو هر ساعت تۇكولگه ي جوش اوروب كپتين تاشيب.

آشوروب حددين نوايى هم نياز و عجزينى،
يار استغنا و نازى هر نېچه حددين آشيب.

۶۲

كېزرمېن كوييده ييللر نظر حاليمغه سالغه ي دېب،
اگر اۇلتورسه قانيم رنگى توفراغيده قالغه ي دېب.

كۈنگولگه يوز تومن نېش اورسه هجران، ايله مان ناله،
وصالينگ نوشيدين اول زخملر بير كون اۈنگالغه ي دېب.

كۈنگولگه ناوكينگ تا كيردى بېحد حفظين ايلرمېن
كه، بو شيشه ايچينده اول دغى ناگه اوشلغه ي دېب.

كۈنگۈلنى كويىدە يوز رنج ايله محنتقه تاپشوردوم
كه، گر كۈرسه بو سرعت بيرله شايد كۈنگلوم آغەي دېب.

سرشكيم قانى قىلدى كويى نينگ توپراغين آغشته،
ايتيگه شايد اول بلچينغ بيله بير اوى يسلغەي دېب.

حرم وصلين تيلرسېن پويه اور مردانه، اى سالك،
قدم آهسته چېكمه بغيرينگ اول يېلمكده تالغەي دېب.

نوايى بېنوالينغ بيرله دايم مى ايچر، بير كون
نوا نقشينى دوران مطربى بزميده چالغەي دېب.

۶۳

دمبدم جام طرب غير ايله اول ماه چېكيب،
مېن ييراقتين باقيبان، قان يوتوب و آه چېكيب.

نې غمिम ايت كېيى اۋلمكدن، اگر اېلتور اېسه
بۋينومه ايپ ساليبان كوييگه اول ماه چېكيب.

غرضيم بو كه، اونوتتورمغه مېن اۋزنى انگه،
كوييگه كيرمگيم افغان گه و بېگه چېكيب.

كۈنگلومه هجر اگر درد اۋقى ياغدورسه، نې تانگ،
گر چيقرور اېسه پيكانينى دلخواه چېكيب.

مېن عدم يۋليغه بارمان، مېنى لېكن اېلتور
آغزى شوقيده كۈنگول اۋزيگه همراه چېكيب.

مى اصفر كه تۆكولمىش قۇيوبان يوز ايچسىم،
كهربانى كۆرونكوز جلوھ قىلور كاه چېكىب.

جرعەسىن بېرسە نوايىغە اپرور اۋلگۈچە بس،
بزم عىش ايچرە طرب ساغرىن اول شاه چېكىب.

٦٤

نې مخلصىم بار انىنگ عشقىدىن كنارە قىلىب،
نې تۇيماغىم بار انىنگ حسنىگە نظارە قىلىب.

اۋچرگە عشق اۋتى چارە قىل دېدىنگ، اى شىخ،
بۇلورمو قىسمتىم اۋلغان بلاغە چارە قىلىب.

باشىمدە تيغى يراسىن نېچە دېبان سۇرمىنگ،
كىشى بۇلورمو باشى نىنگ توكىن شماره قىلىب.

كۈنگۈل كە ايتتى قىلىب تيرە خان و مانىمنى،
قاۋەى اگر يىنە كېلسە، يوزىنى قارە قىلىب.

كۈنگۈلنى يارە قىلىب اول كە تىكتى كۈكسومنى،
ياقمىنى تىكمەك اپرور كۆكرەگىمنى پارە قىلىب.

دېدىم كە، مىكدەدىن خانقە يۇلىن توتەيىن،
نېتى كە، اول سىرى يۇل بېرمىس استخارە قىلىب.

نوايى اېتتى نھان عشقىن، اى فغان بىلە اشك،

انینگ بو عیبینی نه یلرسیز آشکاره قیلیب.

٦٥

اول آی قصدیمه تیغ بُرّان چپکیب،
مهن آلیده شکرانه غه جان چپکیب.

مسیحیم چو فریادیمه ییتمه دی،
نپچه اولتوره ی اؤزنی افغان چپکیب.

همانا یمان کؤزگه میل ایله دینگ،
الف نیل ایله یوزگه هر یان چپکیب.

لبینگ نوش داروسیدین نی آسیغ،
مهن اؤلدوم چو خوناب هجران چپکیب.

کپتور، ساقیا، دؤر ایاغین تۆله
که، جان قالمه دی رنج دوران چپکیب.

اگر وصل باقی کهره ک، ایسته گیل،
فنا یؤلگه رخت حرمان چپکیب.

نوایی بهرب جان اؤقی شوقیدین،
انینگ زخمیدین یار پیکان چپکیب.

٦٦

چابکوم رخس اوزه هجران یؤلیده پویه قیلیب،
مهن انینگ کپینیچه گاهی یوگوروب، گه ییقیلیب.

يېقىلىپ يانە قۇپوب، چونكە اوروب يۇلغە قدم،
وہ كہ، يوز نيشتر ھجران اياغيمغە تېكىلىپ.

تابانيم درد و بلا خارەلريدن اويولوب،
يوره گيم رنج و عنا خارلريدن تېشىلىپ.

طرفە، كۇرگيل كە عنان تارتمەى اول شوخ دمې،
سۇنگيچە بۇيلە قتيقلىق بيلە حاليمنى بىلىپ.

عشق درديغە جز اولمك يۇق اېميش ھيچ علاج،
باش قۇيوب آليغە آنينگ كە بو معناني بىلىپ.

ايسترم اۋزنى خرابات ايچيدە لايەقل،
ھوش چون باعث رنج اۋلدى، نېترمېن آيلىپ.

گر نواييغە ياغين اشك اېدى و رعد فغان،
ھجر چون كاج اوروبان كۇزليگە اۋت چاقىلىپ.

«پ» حرفى نينگ پريوشلرى نينگ پروازى «غرايب» دين

٦٧

مېندين اول چابك نينگ، اى پيك صبا، ميدانين اۋپ،
كوييگە باشيم نيازىن يېتكوروب چوگانين اۋپ.

باد پايى سيريغە ھمتكليك ايلەى آلمەسنگ،
يېرگە مېندين يوز قۇيوب كۇرگن ساي و جولانين اۋپ.

كولسە لعلی، وه كه، قالمس مېندە بېر اۋپكونچە هوش،
حشو اپرور، كۈنگلوم كه، ايتورسېن لب خندانين اۋپ.

پاك اپتك ايستر اېسنگ، بېر پاك اپتكلىك ايسته بان،
خاك نعلينىغە يوز قۋى گوشە دامانين اۋپ.

گر اياغين رخشى نينگ اۋپمك ميسر بۇلمە سە،
كۈز ساليب هر يېردە كيم، كۈرسنگ اياق باسقانين اۋپ.

قاشى ياسى غمزە اۋقين آتسە وه، مېن خستە دىن،
كۈزلىرىنگە سورتوبان سوفارينى پىكانين اۋپ.

اى نوايى، كعبە مقصود وصيلين ايسته سنگ،
شاھ غازى قصرى نينگ درگاه عالى شانين اۋپ.

٦٨

زلف و يوزدين سنبلونگى گل اوزە ترقيتمە كۈپ،
دەر باغيدە گل و سنبل ايسين بوتريمە كۈپ.

كۈزلىرىنگ كيم، مست و خواب آلود اپرور كۈپ آولمە،
هر سارى اويقوغە بارغان فتنەنى اويغتمە كۈپ.

زلفيغە، اى مشك، ايسترسېن قاريمچى بندە ليغ،
يۇق حدينگ كېچكىل بو سودادين اۋزونگى ساتمە كۈپ.

اۋينەى-اۋينەى اۋلتورور بېر-بېر اولوسنى كۈزلىرىنگ،

شوڭ قاتلارنى جانلار قىلدىغە ئۆيىتىمە كۆپ.

تېرە دورى مىچىن كە، مېن دېك دېسېن ئانى، ئى خىر،
ئىقلىق ۋە ھوش ئىلىنى بۇ دېۋانەغە ئۆشۈتمە كۆپ.

ئى كە، مۇڭاندىن ئىسال تۈزدۈدۈڭ كۈڭۈللەر قىلدىغە،
كۆز يۈمۈپ ئاچقۇنچە ئوشۇ خىلنى قۇزغىتمە كۆپ.

ئېل بىلە ھەرم قەدىڭ ئىڭلىق كۆلۈپ، ئى مېچە،
قان ئاشىم ساچىپ سىراخى دېك مېنى ئىڭلىتمە كۆپ.

سەفەخە خەلپە، ئى ئارەف، كېرەك دورى ئارەس،
سەفەخە خەلپە خەلپە خەلپە كۆپ.

چۈن ئۆيى قىسمى جام مى ئۆلمىش، ئى قەيە،
سەزنىش ئېل ئىڭ سىڭ مەلەم ئۆمە كۆپ.

«ت» خەلپە ئىڭ تاراجىڭلارنى ئىڭ تەشەش «ئارەپ» دىن

٦٩

قەسر جەھىڭىگە سېپەر ئۆجىدە ئۆيەن بۆلدى توت،
ھەم سېپەر ئۆيىدىن ئۆر بىرلە ئۆسەن بۆلدى توت.

ئەل رۇمەن ئۆلرەن دىمەم زىنەت ئۆچۈن،
قەسرە. قەسرە بىر ئىڭ ئىدىن ئارەپ قان بۆلدى توت.

نەف ئۆچۈن كۆيەمكىدىن ئۆزگە كۆرەمەدەك پەرۋانە دېك،

بیر قویاش هر تون سنگه شمع شېستان بۇلدى توت.

دیر قصدی قیلمه غیل هر لحظه عاشق بۇلغەلی،
قصد دینینگ قیلغوچی، بیر نامسلمان بۇلدى توت.

ایسته سنگ دنیا عروسین توشده گی محبوب دېک،
تاپمس ابرگچ کام لعلیدین پشیمان بۇلدى توت.

شوخلر قاشین تیلرسین، لېک انداق کیم هلال،
جانغه یېتکندە کۈرونکچ کۈز پنهان بۇلدى توت.

کوس شوکت یېتی دوزخقه اېشیک قاقماقده دور،
بس یېتی اقلیم ملکی اوزره سلطان بۇلدى توت.

ای نوایی، اوزنی جمع ایت، یۇقسه عالم مخزین
قان یوتوب جمع ایله بان اۋلگچ پریشان بۇلدى توت.

۷۰

ای کۈنگول، اول اهل یالغان مهر شرطین قیلدى توت،
عهدینی پایانیغه یېتکورمه یین ایریلدى توت.

خنجر هجران بيله آخر کپسر چون رشته سین،
مهر تارین رشته جانینگه محکم قیلدى توت.

چون می وصل اۋزگه لر ایچمک که باعث بۇلغوسی،
هر نفس خوناب هجران یوتماغینگنی بیلدى توت.

يا اېشىتمس، يا اېشىتكچ ظلمين ايلر بيرگه يوز،
حالينگ اول ظالمغه مينگ قتله بس ايتيلدى توت.

دېمه سنجيب نيش هجران يېتكوره ي نوش وصال،
چون بو نوشونگ اؤلتورور، اول نيش هم سنجيلدى توت.

ماتم اشكى دُرى چون توفراغينگه ساچيلغوسى،
گوهر انجم فلكدین باشينگه ساچيلدى توت.

اي نوایی، کسوت فقر ايسته، يوقسه چرخ نينگ
اطلسين کيدينگ گمان ايت عاقبت اېسکيلدى توت.

۷۱

کېل-کېل، اي قربان کؤنگول، اول قاشى يا مھرين اونوت،
چون وفادين تارتيلورسېن هم باريب بير گوشه توت.

چونکه اول بيزنى اونوتماغنى ساغيندى يىخشى ايش،
سېن دغى كېل بير نفس آنى ساغينماغنى اونوت.

اول قوياش هر دم بؤلور بير ذره بيرله گرم مهر،
مهر شمعين سېن داغى بير اؤزگه آى بيرله ياروت.

حيف اېرور هر شوخ رعنا يوزيگه چون پاك عشق،
شوق اؤتين كېل سېن داغى بو عشوه گرلردين ساووت.

اي پرى، بير تېلبه گر آواره بؤلدى غم يېمه،
آدمى وشلر بيله نازک مزاجينگى آووت.

گر کۆزوم ياشيغە اول گل ملتفت بۇلمس نې غم،
گل بولوتدين تازه دور، سېراب اېمس گلدين بولوت.

دەر باغيدە گياہ مەر ھرگز بوتمەدى،
گر دېسنگ کيم کۆرمەيىن بېمەرلىک بو سۆزگە بوت.

شەد عيشينگ زەر اېتر گردون، سېن اوشبو جامدين،
خواه کامينگىن اچيت، خواهى مذاقینگىن چوچوت.

ترک قيل، سېن ھم نوایى دېک ھواسين، اى کۆنگول،
ياکە ھر دم بير طرف ميلين کۆروب، خونابه يوت.

۷۲

آه کيم اول آشنا بېگانە بۇلدى عاقبت،
ھجريدین بېخودلوغوم افسانە بۇلدى عاقبت.

عقل و دانش لافينى اورغان کۆنگول ييغلهى يوروى،
اول پريوش شھريده دېوانە بۇلدى عاقبت.

قطرە-قطرە شادليغ اشکين که ساجتيم وصلیده،
برچه ھجران قوشلريغە دانە بۇلدى عاقبت.

بارغەلى اول حسن گنجى غم بوزوغ کۆنگلومده دور،
اژدها اويى بيزينگ ويرانە بۇلدى عاقبت.

ساقيا، مى توت که، ھجر اندوھيدین مېن تېلبەنى

فارغ اېتكن ساغر و پيمانه بۇلدى عاقبت.

چېكمه اون، آھيم كۇر، اى مجنون كه، بلبل كۇپ فغان
چېكتى، اؤرتنگن ولى پروانه بۇلدى عاقبت.

بۇتقە گر باش قۇيمەدیم كۇرگيل كه دينيم تحفهسى،
دير پيرى آليده جرمانه بۇلدى عاقبت.

دېدينگ اول كيم نوایى، سېنى گە- گە تيرگوزەى،
ھيچ بيلمان كيم سنگە، جانا، نە بۇلدى عاقبت.

۷۳

جھديم انداق دور يېتىشگەيمېن مو دېب وصلينگە بات،
كيم قبول اېتمان آغير دېب چىقسە اېگنيمدين قنات.

صبر تاغى بيرلە قىلماق پويه بۇلمس، اى كۇنگول،
تشلە اول يوكنى يېتىشمك ايستەسنگ وصلينگە بات.

شھسواريم نينگ براقى پويه سيدين قالدى برق،
كيم انينگ فعلى شتاب اېرميش مونونگ رسمى ثبات.

كۇپ مسيحادين دم اورمه، قيل حياتينگنى طفيل
انگە كيم تاپميش مسيح آنينگ طفيليدىن حيات.

مهر يوز كۇرمەى اؤچشدى پردهدين چىققاچ يوزونگ،
آلغەلى قۇيمس سريغ يوزين قرا يېردىن اوياىت.

چون يودی كۆزلر سوادین اشك یاروت یوز آچیب
کیم درمسیز اېلگه بای اېل فرض دور بېرمک زکات.

ای نوایی، خاک پایی وصفیده شیرین سؤزونگ
بار بعینه توتیا ایچینده سالغان دېک نبات.

۷۴

تیره کلبمگه کیریپ، جانا، اولومدین بېر نجات،
ظلمت ایچره خضرغه اول نوع کیم آب حیات.

ساده کؤنگلوم ایچره لعلینگ نینگ خیالی توشگه لی،
شیشه یی دور کیم، انینگ ایچیگه سالمیشلر نبات.

عارضینگ مهریده آغزینگ دور گدالیغ قیلغانیم،
حق سېنی خورشید قیلیمیش، ذره یی بېرگیل زکات.

تا کؤنگولدین باش چیقرمیش هر طرف پیکانلرینگ،
قوش باله سی دېک بؤلۆپتور کیم، بؤلور تېمور قنات.

وصل امیديغه تیلر مېن عمر، لېکن وای کیم،
سېنسیزین کؤرسم، تیریکمېن، اولتورور مېنی اویات.

ایسته سنگ کیم، اول قویاش چیققاق سنگه قیلغهی طلوع،
ای کؤنگول، غم سیلی یېتکچ، تاغ دېک توتقیل ثبات.

عشقینگ اؤتین گر نوایی دېسه کیم ایله ی رقم،
سؤزیدین کویر قلم، قورور قرا، اېریر دوات.

كۆزۈم اوچر كە، ھمايون يوزونگنى كۆرگەى بات،
بَعِيْنَه انگە كيرپىكلر اۋلميش ايكي قنات.

بېزىنە درد و بلا شاھدى ھلاكىم اوچون،
مژەم تراغ دورور، اپسكى توگانلریم مرآت.

لېنىگ خيالیدە اشكىم اپرور حیات سویی،
فراقینگ ایچرە قاررغان كۆزۈم انگە ظلمات.

زكات اۋلور اېدى يوزونگ جمالی نقدیغە مەر،
تجمل اھلیغە یوزدین بیر اۋلسە اېردى زكات.

دېسنگ كە، جانیمە اۋت سالمغەیسېن، ای ساقی،
تکلم اېتمە می آلود لب بیله هیھات.

قالورلر آغزین آچیب عشق اھلی پویەمدین،
ساغ اېلگە كولگو اپرور تېلبە ایله گن حرکات.

لېنىگ كە، جان بېرە دور اھل درد قانی اوچون،
نوايى قانیغە گر میل اېتر مُمدِ حیات.

ای كۆنگول، یار اۋزگەلر دامیغە بۆلدى پای بىست،
سېنگە مشكل حالت و بیزگە قتیق ایش بېردى دست.

وصل تارين چېكىتى اول، مېن داغى چېكىتىم آه كيم،
رشته نى اوزدى و بۆلدىم هجر توفراغىغە پست.

نېچە باش قۇيدوم يۇلىدە، وه كه، قىلدى پايمال،
ضعفلىغ جسمىمغە زلفى تارى دېك سالىب شكست.

زهره يۇق، موجب سۇررغە بۆلمەسون يارب، كىشى
مفلس و عاشق سېور دلدارى مستغنى و مست.

ساقيا، بو ايشگە بېخودلوغدىن اوزگە يۇق علاج،
مژدە مغ كويىگە يېتكورگىل كه، بۆلدىم مى پرست.

غرق اۆلەى مى بحرى ايچرە راست اؤل غايتقچە
كيم، سالىب بۇغزوم ارا چېكىكى اجل قلابى شصت.

اي نوايى، جرم عذرى دشتيده قىل پويه كيم،
يخشى اېرمس زهد زنجيريغە بۆلماق پاى بست.

۷۷

صبح اېرور ساقى و مېن مخمورمېن، سېن مى پرست،
توت قوياش دېك جامنى، مانع نې دور بۆلماققە مست.

تيره شام هجر ارا، وه، اسرو كۆپ چېكتوك خمار،
مست اۆلالى بو نفس كيم، وصل صبحى بېردى دست.

كون بىيك چىققنچە هوى و نالەنى پست اېتمەلى،
كۆپ بىيك چىققى بوگون كيم بۆلغە بيز بيز يېرگە پست.

انجمن اهلی یوزین گلگون قیلالی می بیلە،
مهردين تاپقونچه انجم گللری بیر-بیر شکست.

چرخ ماتم یېتکورور، بیز داغی آنچه ییغلالی،
کیم، کهن غمخانه سی اول سیلدین قیلسون نشست.

گر شفاعتقه ملایک کپلسه، نا محرم دېبان،
مهر شکلیدین فلک یولین قیلالی خار بست.

تانگ اېمس بولسه نوایی مست تا شام ابد،
کیم، ازل صبحیده بولمیش قسمتی جام الست.

۷۸

جنون تاشی اوروب هر یان ینگى داغیمنى افگار اېت،
ایچیمدین لاله دېک، عشق ایچره تاشیمنى نمودار اېت.

چو مجنون قیلدینگ اېمدی، ای مغنی، گوشه تابینگى،
کونگول سوداسی تسکینی اوچون بؤینومغه طومار اېت.

دېسنگ، کونگولم قوشی ایلب هوا چېککی نوای عشق،
خدنگینگ نینگ پرین ایلب قنات، پیکاننى منقار اېت.

ساجینگ کفریده اولسم قبریم اوزره قؤیمه خرقة منی،
چېکیب هر تارینی بیر برهمن بېلیگه زنار اېت.

کونگول ایوانیده آھیم یېلیدین پرده عشقینگ

دېسنگ كېم، اوچمەسون مژگاندىن اطرافىغە مسمار اېت.

دېسنگ آغزىن كۆرەي، اى عقل، مركز نطقەسىن اىستە،
ولې شرط اوشبو كېم، اول قوياش دورىنى پرگار اېت.

عمارت طرحى دور نعل و الفدىن هر طرف كۆكسوم،
وفا قصرىن قۇپرسنگ، بو بنالر اوزره دېوار اېت.

اېرور مقصد يىراق، وادى اوزون، تون تيره، يۇل بورتاق،
بو يۇلدە سلب اېتىپ اۋزىلوك يوكىن، اۋزنى سېكبار اېت.

نوايى اۋلسە تيرگوزگىل، يوزىگە يوز قۇيۇب، يعنى
يوزىگە سو اوريپ اول اويقوسىدىن آنى بېدار اېت.

۷۹

وجودوم اۋرتەدىنگ، اى عشق، اېمدى تركىم توت،
خدای اوچون كە، مېنى قىدە كۆردونگ اندە اونوت.

كۈنگولنى وصل چراغى بىلە، دېدىنگ، ياروتەي،
توتشتى چون بىزىنگ اوى، اېمدى اۋزگە اوينى ياروت.

چو وصل كويمك ايله حاصل اۋلمەدى، اى كۆز،
تحسر اشكى بىلە شعلەليغ كۈنگولنى ساووت.

جنونى دفعيغە كۈنگولمنى داغ اېتەي دېسېن،
بو داغ سەل دورور، هجر داغيدىن قۇرقوت.

بخارِ آھیم ابرور لایق، انگلہ گیل، ای اشک،
بھارِ حسنیغہ ناگہ کپرہ کلیک اؤلسہ بولوت.

نہی واقع اؤلسہ چو تقدیردین اہمس خارج،
بس اؤکتہ دور قیلوری دین کیشیگہ بھرمک اؤگوت.

نواپیا، بو اؤتر عالم ایچرہ بېش کون قیل
اؤزونگنی می بیلہ مشغول و عشق بیرلہ آووت.

۸۰

کؤنگلوم آلدی بیر پری پیکر ملک سیما ییگیت
کیم، بنی آدمده انداق بؤلّمه میش پیدا ییگیت.

آتی سرکش، تۆنی زرکش، حسنی دلکش، نطقی خوش،
کؤرمہ دوک بو نوع مہوش چابک و رعنا ییگیت.

عشقیده کؤز و کؤنگول نینگ بیر-بیریدین رشکی بار،
اللہ-اللہ، بؤلور ابرمیش مونچہ ہم زبہا ییگیت.

زارلیغلر بیرلہ اؤلمہی تاپمہ غومدور خود وصال،
نہی اوچون کیم مېن قری قول دورمېن، اول میرزا ییگیت.

یؤلیدہ یوز مینگ کھن پیر اؤلسہ قیلمس الثفات،
کیمسہ کؤرگن مو اېکین بو نوع بې پروا ییگیت.

یؤلونگ اوزرہ ہم گدامېن، ہم قری، ہم خستہ حال،
بیر باقیب اؤت حالیمہ حسنونگ زکاتی، آییگیت.

دیر پیری مذهبین توتمی، مسلمانلر، نېتهی،
آلغان اؤلسه نقد ایمانیمنی بیر ترسا ییگیت.

باش آقردی، سبزه خطلر ترکی توتسم یخشیراق
کیم، خوش اهرمستور ییگیتلر بزمیده، اّلا ییگیت.

ای نوایی، قریب اؤزنی سالمه کیم، ایلر سېنی
بیر قدح می بیرله اول شوخ قدح پیما ییگیت.

۸۱

مست چیقتی ینه اول قاتل بېپاک ییگیت،
چاک ایلرگه کؤنگوللر یاقهسی چاک ییگیت.

عقل پیرینی فنا دیریده رسوا قیلدی،
کیم کؤروپتور بو صفت ظالم و بېپاک ییگیت.

ییتی اقلیمده آفت ییگیتیمچه اهرمس،
قویاشیدین یسهسه بو ییتی افلاک ییگیت.

گه قیلور ظلم و گهپی قتل هوس کیم کؤرمیش
قاتل و ظالم ارا بؤیله هوسناک ییگیت.

پاکلیک پردهسیده توتسون آنی ایزد پاک
کیم، اهرور اسرو یوزی پاک و اؤزی پاک ییگیت.

قریدینگ، اؤزنی قریلر ساری سال کیم، یرهشور

کیرسه چالاک ییگیت بزمیگه چالاک ییگیت.

ای نوایی، ییگیتینگ نظمینگه میل اپتی، سپوون
کیم، نصیب اؤلدی سنگه صاحب ادراک ییگیت.

www.ezgu.org

ينە سالدی ھجر ھم تن، ھم كۈنگول، ھم جانغە اۋت،
سالدی اۋت ھجران منگە، يارب كە، سال ھجرانغە اۋت.

آيتقى كىيمىش جنون ملكى شەي زركش لباس
كۈرگن اېل، بو نوع كيم توشمىش مېن عريانغە اۋت.

گۇيا بۇلدى قويون غم دشتيدە اېسكن سموم،
يۇقسە توشتى مېن كېيى مجنون سرگردانغە اۋت.

منزىلنگ اېردى كۈز و كۈنگلوم، ولې سېن بارغەلى
مونى سو قىلدى خراب و توشتى اول ويرانغە اۋت.

مېن دغى كويمەي قوتولماق، اى كۈنگول، ممكن اېمس،
بۇيلە كيم سالدی دمىم غم دشتيدە ھر يانغە اۋت.

دود آھىم داش دودى دېك مو روزندىن چىقر،
يا سالىپتور فرقتىنگ بو كلبە احزانغە اۋت.

گر منگە اۋت سالدی دوران ھجريدىن، بس عيب اېمس،
مېن دغى سالىسم دمامد آھ ايلە دورانغە اۋت.

نې اوچون اشجاردىن يىغمىش اۋتون، اى باغبان،
آتشىن گلدىن اگر اورمس فلک بوستانغە اۋت.

اى نوايى، تن قالىب جانىمنى آلىب باردى يار،
سالدی اول بارغانغە اۋت، ھجران ولې قالغانغە اۋت.

وہ کہ، ہجریندہ جہان بۋلدی کۋزومگہ ظلمات
کیم، بارور یایقہلیب و قیتمس اول آب حیات.

زلفی آئیندہ بنفشہ کہ باشین سالدی قوی،
آنی کۋرمک کہ همانا مونگہ مانع دور اویات.

حرکت قیلسہ لبینگ توز تۋکولوب شہد آقر،
توزلوق اہل کۋپ، بیر یۋق سہن کببی شیرین حرکات.

تہرلہ گن لعلی گلاب ایچرہ دورور گل برگی،
یۋقسہ اوسروک کۋز مو سالدی عرق ایچرہ نبات.

کۋنگلوم اول گلگہ قیلیب میل، فغان کیم، بلبل
عاریت ایستہدیم و بېرمہدی بیر لحظہ قنات.

بو چمن ایچرہ خزان صرصریدین سرو کببی،
غمی یۋق توزلوق ایلہ کیم کہ شعار اہتتی ثبات.

کۋر نوایینی کہ کۋنگلی اویی دور بتلر ایلہ
اۋیلہ بتخانہ کہ، اندہ تۋلہ دور لات و منات.

ای نسیم صبح، احوالیم دلارامیمغہ آیت،
زلفی سنبل، یوزی گل، سرو گل اندامیمغہ آیت.

بو كه لعلی حسرتیدین قان یوترمېن دمېدم،
بزم عیش ایچره لبالب باده آشامیمغه آیت.

کام تلخ و باده زهر و اشک رنگین بؤلغانین،
لعلی شیرین، لفظی رنگین، شوخ خود کامیمغه آیت.

شام هجران روزگارینگ تیره نېوچون قیلدی دېب،
سؤرمه غیل مېندین بو سؤزنی، صبحی یوق شامیمغه آیت.

اول پری هجریده ننگ و نام کیم، ترک ایله دیم،
کؤنگول آتلیغ هجر وادیسیده بدنایمیمغه آیت.

ای کرامتگوی، ایشیم آغازی خود عصیان اېدی،
شمع رحمت پرتوی یېتگهی مو انجامیمغه، آیت.

یوق نوایی بې دل آرامی غم ایچره، ای رفیق،
حالینی زنهار کیم، کؤرسنگ دلارایمیمغه آیت.

۸۵

خرمن رخساریغه سالمیش می گلناری اؤت،
اؤیله کیم، گل خرمنیغه آتشین رخساری اؤت.

هجر شامی غم سپاهین، کؤرکه، کؤنگلوم دشتیده
نې یاقیدورلر چپرک توشگن کبې هر ساری اؤت.

اؤت اگر ایتسه جهانندین، آهیم اؤلسه، غم اېمس،

يېتكۈرەي بىر دىمە يۈز اولغى اۋت مىقدارى اۋت.

گر حرارت موجبى اېرمىس چوچوكلوك، پس نې دور،
هر زمان جانىمغه سالماق لعل شىرىنكارى اۋت.

فوطه زرىفت اېمىس اول شوخ رعنا باشىده
كىم، عيان قىلدى عذارى تايىدىن دستارى اۋت.

مى بطى نىنگ كۈر نشاط افزالىغىن حزن اھلىغە
كىم، ساچر صحبتى گرم ايلر اوچون منقارى اۋت.

گر نوايى اۋخشتور كۈكنى توتونگە، عىب اېمىس،
چون بولوتقە اورمىش آنىنگ آھ آتشارى اۋت.

۸۶

لالە زار اېرمىس كە، آھىمىدىن جھانغە توشتى اۋت،
يۇق شفق كىم، بىر قىراقىدىن آسمانغە توشتى اۋت.

دېدىلر: اېل خان و مانىن اۋرتىر اول رخسار اۋتى،
بو سۈز اېشىتكىچ، مېن بې خان و مانغە توشتى اۋت.

عارضىنىگ نىنگ لمەھسى كويدوردى صبرىم خىلىنى،
برق آفت چاقىلىب اول كاروانغە توشتى اۋت.

اۋقلىرىنگ كۈنگلۈمگە توشكىچ كويدى ھەم كۈز، ھەم بدن
كىم، كوير اۋل و قوروغ چون نىستانغە توشتى اۋت.

ساووروب گل خان و مانين مو قويون رنگين اپکين،
يا فلک بېداديدين سرو روانغه توشتي اۋت.

كويدوم اول دم كيم، يوز آچتينگ خلقنى كويدورگه لى.
اپلگه اۋت سالدینگ ولې، مېن ناتوانغه توشتي اۋت.

اي نوايى، بيل كه آهي چېكميشيم بې اختيار،
دېسه لر كيم، بېشه مازندرانغه توشتي اۋت.

۸۷

واي كيم، دشمن دېك اۋلدى عهديدين بېگانه دۋست،
دشمنيم اۋلتورسه، عهد اپتتيم كه، توتمه ي يانه دۋست.

ساغرىمده زهر و صحرا اوزره پويه م شدتين
بيلمس اول كيم، بار انگه همكاسه و همخانه دۋست.

جان قوشى اۋرتندى سپوگچ يارنينگ اۋتلوغ يوزين،
نيله گه ي كويمه ي، چو بۇلغە ي شمع ايله پروانه دۋست.

وادى هجرانده اغيارىغه يار اۋلدوم نې تانگ،
گر بۇلور غول بيا باني بيله دېوانه دۋست.

دۋست لوق جاناندين ايسترمېن، منگه عالم اپلى
دشمن جان بۇلسه بۇلسون، بار اپسه جانانه دۋست.

اهل دين پيمان شكن دور، قيلسه بۇلمس دۋستلوق،
بس منگه مغ ديريده اول كيم، توتر پيمانه دۋست.

زلفیغە توشسە نوایی خالی شوقیدین نې تانگ،
دامدین یۇق چارەسی ھەر قوش کە، بۇلسە دانەدۇست.

۸۸

باش قۇیرمېن كُپ اياغیندە می ایچسم پیوست،
قنى مغ دیریدە مېن دېک ینە بیر بادە پرست.

ھجریدین تا کە کۈنگۈل سیندی آقر تورمەى قان،
شیشە دېک کیم، تۈکۈلۈر بادەسى چون تاپتى شکست.

دین ھوس ایلەسم، اۋلتورمنگیز، ای مغیچەلر،
کیم بورون توبە اوشتقان کونى بۇلمیشمېن مست.

مېن و میخانە کە ساقى و مغنى قیلیمیش
چنگ زلفى و طرب ساغرى بیرلە پابست.

شاه بزمى ارا سرکشلیک ایلە تاپمە غرور،
کیم بۇلور بۇیلە بییکلر ینە بیر جام ایلە پست.

یۇق حریفی کە فنا دشتیدە قۇللر توتوشیب،
بۇلسە یۇل قطعیدە ھمپای منگە و ھمدست.

مېنى اوسروک کۈروبان جامیم اوشتمە، ای شیخ،
کیم بو ینگلیغ مېنى مست اپتگن اپرور جام الست.

سَیلدین تامغە نشست اۋلغانى دېک، دیر ایچرە

بادە سیلابیدین اۋلدى مېن ویرانغە نشست.

غرق مى بۇلدى نوایی و اپرور اۋیلە ضعیف،
کیم صراحی قیلیدین سالسە بۇلور بۇغزیغە شصت.

«ث» حرفى نینگ ثمین گوهرلری نینگ ثمرەسى «غرایب» دین

۸۹

قچان که اول بت شیرین کلام قیلدى حدیث،
خواص شربت یحیی العظام قیلدى حدیث.

مسیح دم اورە آلمس انگە عروج تونی،
مگر بیزنینگ مە علوی خرام قیلدى حدیث.

قە یان که یازدى حدیث، اۋلدى صید اہل گۇیا
نقطنی دانە، خطوطینی دام قیلدى حدیث.

لبیدین ایرو توشوب سوگ اوچون کتابتدین،
نې تانگ، لباسین اگر مشکفام قیلدى حدیث.

چییینی شەھد نېچوک کیم ییغر، تکلمدین،
رمیدەلرنی نفس ایچرە رام قیلدى حدیث.

زەھى تکلم معجز نظام کیم، کەلگچ،
عرب فصیحلریغە حرام قیلدى حدیث.

اولوسنی توتی نوایی سؤزی انینگ بیرله،
مگر رسولِ علیه السلام قیلدی حدیث.

۹۰

نطقی جان بیرمک قیلور اول لعل خندان بیرله بحث،
راست عیسادپک که قیلغهی آب حیوان بیرله بحث.

یار دهر کیم، بحث قیل ابرنیم بیله کیم، نپ اوچون
کؤنگلونگ آلیب قصد جان ایتتی قیلهی جان بیرله بحث.

ای کؤنگول، گر عقل ایتر منع جنون قیلمه جدل،
عیب ابرور کیم، اهل دانش قیلسه نادان بیرله بحث.

جاننی جانان گر تیلر، بالله که، منت جانغه دور،
هر نپچوک حکم ایتسه، تپگمس جانغه جانان بیرله بحث.

ناصر، قیلمه جدل، ایریل کییکلردین دپان،
عالم شهر ایتمه گهی غول بیابان بیرله بحث.

فقر کویدیه مسلم توت نپ قیلسنگ استماع،
عارف ابرمس هر کیشی کیم قیلسه عرفان بیرله بحث.

ای نوایی، هر نپچوک ظلم ایتسه، چپک، دم اورمه غیل
کیم، گدا حدی ابرمس هیچ ایشده سلطان بیرله بحث.

۹۱

مېنينگ جنونيمه گر اول پرى اېرور باعث،
هلاکيمه قد ايله پيکرى اېرور باعث.

دېمه نېدين کويه سېن کيم، انينگ يوز و ليدين
بو ايشگه شعله بيله اخگرى اېرور باعث.

کؤنگول قوشى تون و کون ملک باختر سارى
هوا قيلورغه مه خاوري اېرور باعث.

منگه که، غمزه سيدين اولميشم حيات ابد
خياليغه لب جان پرورى اېرور باعث.

چمنده بلبل اېتر شوق نکته سين تکرار
کيم، گل ورقلىرى نينگ دفترى اېرور باعث.

اول آى فراقیده اشکيم آقرغه شام و سحر،
طلوع زهره بيله مشتري اېرور باعث.

کؤنگولنى چاک و بغيرنى شکاف ايستريمه
انينگ قيليچى بيله خنجري اېرور باعث.

هميشه دير ايچيده بولماغيغه مغېچهلر
کرشمه سى و فنا ساغرى اېرور باعث.

نوايى اولمه سيغه عازم عراق و حجاز
مگر نزاھت ملک هري اېرور باعث.

بوزوغ کۈنگولگه فنا بۇلسە کام، چېکسون رنج،
که رنج چېکمه‌سه هرگز میسر اۇلمس گنج.

اگر کیشیگه چېکب رنج، گنج بۇلدى نصیب،
دېسه بو گنجنى اسره‌ی، یوق اندین آرتوق رنج.

کیشی که نقدینی وزن ایلەبان قیلور مدفون،
بو غصه سنج دور، آغان کیشی فراغت سنج.

ییلان کبى، نې عجب، گنج اسره‌غان کیشی نینگ
همیشه کامیده گر زهر ابرور، تنیده شکنج.

زمانه جاهی اوچون هر غلوله تشویش
که کېلسە کۈنگلونگ اویینی انگه قیلورسېن خنج.

دېسنگ که، فرد اۇله‌ی اېلدىن کۈنگولنى خالی توت
که، طاق دېرلر اگر خنج ساری آتسنگ لنج.

باشی قویى دورور آزاده سوسن آئینده،
چو نرگس اۇلدى چمن مخزنیده نقدالفنج.

تریق کبى سويولور تلخکاملیق بیرله،
تریغ تریغ که، ییغیشتوردی آلتونین نارنج.

ایتور کۈنگول حرمیدین خواطر اصنامین.
نواپی، اۋلسه مقامینگ مدینه، گر افرنج.

۹۳

ای گدایینگ نینگ گدایی برچه اهل تخت و تاج،
کیم، گدایینگ دور، انگه یوق تخت ایله تاج احتیاج.

کۈزلرینگ آز جرم اوچون قیلسه عتاب ابرمس عجب،
بار معین کیم، بۈلور بیمارلر نازک مزاج.

گر صنوبر توزمه میش سروینگ خلافین کۈنگلیده،
ییل چنار ایلگی بیله نهوچون اورر یوزیگه کاج.

ای که، کۈنگلومنی بوزوب، دپرسین، خیالیمنی چیقر،
هیچ کیم ویرانه دین گنج ایسته مس هرگز خراج.

سپن جفا قیلغچ، کۈنگول جان بیرله ترکیم توتتیلر،
بۈلسه شه ظالم، ابل ایچره ظلمغه ابرمیش رواج.

هجر دین داد ایسته دیم، دېدینگ، صبور اۋل وای کیم
تازه داغیمغه یانر اۋت بیرله ایلرسپن علاج.

چون فنا گردی یاپر، نی سود، تخت جاهینگه،
کۈک نینگ انجمدین مکمل اطلسین قیلسنگ دواج.

تا گدایینگ دور نواپی تخت ایله تاج ایسته مس،
ای گدایینگ نینگ گدایی برچه اهل تخت و تاج.

چرخ ایزینگ گردیگه قیلدی کوکب سیار خرج،
جوهر آماقغه غنی قیلغان کببی دینار خرج.

سایر و ثابت نثارینگ قیلسه تانگ یوق کیم، بؤلور
کپچقورون شاه اؤلسه مهمان، کیمسه گه بسیار خرج.

نقد رحمت خرجینگ ایتسه حق، نې تانگ، اول کیم تاپر
سپن کببی محبوبی و صلین، ایله گه ی ناچار خرج.

فاش ایتیپ نقد شفاعت قیلدینگ امتنی خلاص،
ایله گن دېک نقدینی تاپقان قیزیق بازار خرج.

بحر رحمتدین که، تاپتینگ، خلق اوزه بیر قطره بس،
گرچه تېنگ اولادور ایتیمک دخل ایله اظهار خرج.

مغفرت گنجی سنگه تملیک اپرور، مانع اېمس،
ایله سنگ عصیانی کؤپ امتقه هر مقدار خرج.

سپن کیم و نعتین دېمک، تیل اسره غیل کؤپ نکته دین،
ای نوایی، معرفتنی قیلمه هر نې بار خرج.

می لعلینگ اپرور جان بیرله ممزوج،
یوق ابرسه آب حیوان بیرله ممزوج.

جگرگون دور سرشکیم، نېگه کیم بار
بغیر بو اشکِ غلتان بیرله ممزوج.

جهاننی بوزدی اشکیم آه ایلن کیم،
اېرور صرصر بو طوفان بیرله ممزوج.

قوشولدی کؤز لریم نینگ اشکی وهم اېت
که، قُلْزُم بۇلدى عُمّان بیرله ممزوج.

کؤنگول قان بۇلدى و عشقینگ اؤتیدین،
بو قان محلول پیکان بیرله ممزوج.

یوزیگه توشدی زلف ایله ننگ نظاره،
که بۇلدى کفر ایمان بیرله ممزوج.

منگه هر می که توتتی ساقی دور،
بورون قیلدی انی قان بیرله ممزوج.

می وصل ایسته مه کؤپ، ای کؤنگول کیم،
اېرور اول زهر هجران بیرله ممزوج.

نواپی صور ماتم بۇلدى کیم، بار
سرود عیش افغان بیرله ممزوج.

«چ» حرفی نینگ چابکلری نینگ چهره گشایلیغی «غرایب» دین

كۈنگۈللەر نالەسى زلفونگ كىمىدىن ناگھان كۈرگىچ،
 اېرور انداق كە، قوشلار قىچقىرىشقەيلەر يىلان كۈرگىچ.

كۈنگۈل چاكىن كۈزۈمدە اشك رنگىن اېلگە فاش اېتى،
 بلىغ زخمىنى فھم ايلرلر اېل دريادە قان كۈرگىچ.

كۈزۈم قان ياش تۈكر، نېتىپ كۈنگۈل زخمىن ياشورەى كىم،
 تاپرلر يېردە زخمىن صىد قانىدىن نشان كۈرگىچ.

بۇيالغان قان ارا جان پردەسى يېتىكچ غم ھىجرىنگ،
 كۈنگۈل باغيدە برگې دور كە، آل بۆلمىش، خزان كۈرگىچ.

خىدنگىنگ زخمى اىچىندىن بلالرنى يوغان ياشىم،
 اېرور طفلى كە، آغەى قوش بالەسىن آشان كۈرگىچ.

كۈنگۈللەر نقدىنى تاراج اېترگە ياپماغىنگ برقع
 انىنگ دېك دور كە، يوز باغلر قراقچى كاروان كۈرگىچ.

يوزىن زلف اىچرە تا كۈردوم اۋلوب وصلىغە يېتمىمېن،
 غلط اېرمىش يوز اورماق، كېچە اۋتنى ھرقە يان كۈرگىچ.

اېرور چون عالم اىچرە جاھ فانى، يىخشى آت باقى،
 پس اېل كامىن روا ايلە اۋزونگىنى كامران كۈرگىچ.

نوايى، خردە نظمىنگىنى انداق ايلەدىنگ تھرىر،
 كە ساچقى خردە باشىنگ اوزرە شاھ خردەدان كۈرگىچ.

جمالین وصف اېترمېن همدميم اول گلغذار اؤلغاچ،
قوروق شاخ اؤيله کيم ظاهر قیلور گللر، بهار اؤلغاچ.

قاشین کؤرگچ حسددین ایسترم اېل کؤزی باغلنغهی،
نېچوک کیم کؤز توترلر اېل ینگى آى آشکار اؤلغاچ.

جنون اېرمس کییکلر صحبتی دېرمېن منگه شاید،
بیر اؤق تېککی غلط، اول قاشی یا گرم شکار اؤلغاچ.

هوس عشق ايله گن آزاده، کېچکیل بو خیالینگدین،
که چیقمس بو تیکن کؤنگلونگده ناگه استوار اؤلغاچ.

دېالمس درد ايله ایتتیم، ولې بیلگیل که، چېکمیشمېن
بیر آهې برچه عالم غصه دودی بیرله تار اؤلغاچ.

قیلیب منع جنونوم اول پری کوییکه یوزلنگن
سؤزی حشو اېرکنین فهم ايله گهی، بې اختیار اؤلغاچ.

قنى حاتم، قنى قارون، قنى جمشید و افریدون؟
پس احسان قیل سنگه گردوندین ادنا اعتبار اؤلغاچ.

غرور جهل جامی بیرله مست اؤلمه که اؤلکم دور،
معاذالله، بو میغه چرخ دوریدین خمار اؤلغاچ.

نواپی شمع دېک ییغلب، کویوب حالیمنى شرح ايلهی،

اول آي بزميده بير تون راست عاشقلىرغە بار اۇلغاچ.

۹۸

حسنى آرتر يوزده زلفين عنبر افشان ايله گچ،
شمع روشنراق بۇلور تارين پريشان ايله گچ.

يوزنى گللردين بېزب مو بيزنى قربان ايله دينگ،
يا يوزونگ گە تېگدى قانلر بيزنى قربان ايله گچ.

تيغ ايله پيكانلرينگ يېتتى كۇنگول بۇلغاچ خراب،
سوو قويوب تخم اپكتينگ، اول كشورنى ويران ايله گچ.

قان اېمس كيم ياپتى گلگون حله جنت خازنى،
عشق مقتولين شهيد ايلردە عريان ايله گچ.

آشكار ايلب يوزين كۇزومنى حيران ايله دى،
ياشورون آلدى كۇنگول كۇزومنى حيران ايله گچ.

جانغە قۇيغچ نقد عشقينگ قىلدى كۇنگلومنى هلاك،
اۇلتورور محرمنى سلطان گنج پنهان ايله گچ.

اي نوايى، عشق اگر كۇنگلونگنى مجروح اېتمەدى،
پس نېدوركيم، قان كېلور آغزينگدين افغان ايله گچ؟!

۹۹

يېتېشسە عشق ارا يوز محنت و بلا، قدح ايچ،

نفس - نفس كويوبان مى تۇلا - تۇلا قدح ايچ.

مكدر اۆلسه ضميرىنگ زمانه محنتيدىن،
اگر دېسنگ، بېرەى اول كۆزگوگە جلا، قدح ايچ.

نشاط بزمىدە ساقى ماهوش سرخوش،
باش اورسە داغى، اياغ توتسە، قۇل سالا قدح ايچ.

جهان ايشيدە باقىب خلقى ابتالارىغە،
الردېك ايسىتەمەسنگ اۆزنى مېتلا قدح ايچ.

دېسنگ خلا و ملادە بۆلەى نشاط بيلە،
اگر ملا قدح ايچگىل، وگر خلا قدح ايچ.

ريا ايچىندە نې كيم حاصل اپتتىنگ، اى زاهد،
دېسنگ خلاص اۆلەى، اپت رهن و حاصل، قدح ايچ.

سنگە كە دير اېلى نىنگ شاهيسېن، نوابى، اگر
يۇلوقسە ديردە مخمور، اوروب صلا، قدح ايچ.

۱۰۰

فقر اهليغە پادشا محتاج،
اۆيلە كيم شاهغە گدا محتاج.

يارغە بيلگىچ احتياجىمنى،
بۆلمە ديم كيمسە گە ينا محتاج.

اشتياقېم كۆپ، احتياجېم ھم،
انگە مشتاقمېن و يا محتاج.

يۇق گداليغده اختيارېم كېم،
تېنگرى قىلمېش مېنى سىنگا محتاج.

كويىگە كىرگىنېمده توسن اېدىم،
لېك بۇلدوم تورا-تورا محتاج.

تېنگرى رزاق كېلدى روزى اوچون
ايله مە اۋزنى خلق ارا محتاج.

بېنوا دور نوايى آلىنگە،
تانگ اېمس، بۇلسە بېنوا محتاج.

«ح» حرفى نىنگ حرامىلرى حسن آرايلىغى «غرايب» دىن

۱۰۱

زھى تىلىنگ انە افصح تىلمىدە فصیح،
سېن املح اۋلدىنگ، اگر دلربالر اۋلدى مليح.

طلوع صبح سعادت يوزونگ صباحتيدىن،
زھى كمال صباحت، زھى جمال صبيح.

خمير مايە جسمينگدين آرتقنى قضا،
ايكى بدنە قىليب روح اتادى خضر و مسيح.

فلكنى چاك قىلىپ اۋتگىنىگدە گر بعضى
توھم ايلهدى، شوقالمردە بۇلدى صريح.

قدم قوياش اوزە قۇيدونگ عروج شامى نې تانگ،
كفينگى گرىد بىضاغە قىلسەلر ترجيح.

اېرور كلامې كيم، اندە حروفِ علت يۇق،
قيو حديث كە، سېندىن بيانغە كېلدى صحيح.

اېمس نوايى و مدحىنگ دېمك كە حد، بس دور
انگە بو قدر كە، مادحلىرىنگە بۇلسە مديح.

۱۰۲

بدنغە كېلمەدى تا عزم كويونگ ايلهدى روح
كە، روح شىخسىنى اول غمزە ايلهدى مجروح.

حياتبخش اېسە اول حور عكسىدىن بادە،
محلّ حيرت اېمس، حور عكسىدىن دور روح.

قىزردى لالە و سرغردى صبح خجلتدين،
بو لالەلر كە، عذارىنگە آچتى جام صبح.

وفاغە وعدە قىلىپتور دېب اۋتمە، اى قاصد،
خدای اوچون منگە كىفيتىن دېگىل مشروح.

حيات يار وصالى دور، اى كۇنگول، يۇق اېسە،
سېنى فراقده فرض ايلهين كە، بۇلدونگ روح.

بويورمه توبه ينه، ناصحا، كه مغېچەلر
هواسى قىلدى مېنى توبه توبەسىدە نصوح.

فغان كه، تيره كۈنگول كنجيده نهان رازيم
پياله شەشەسىدىن ابل ايچره تاپتى وضوح.

بسا كيشى كه، ايشى مسجد ايچره بند اۋلدى،
چو آچتى دير فنا اېشىگين يېتىشىدى فتوح.

نوايا، نېدىن اول غمزه تيغ تارتىدور،
گر ايستەمس كه كۈنگول صيدىن ايله گەي مذبوح.

۱۰۳

كۈنگولنى مغېچە آلدى مغانه توت اقداح،
كه يۇق صلاح ايله بۇلماغلىق اېمدى بيزگە صلاح.

بىر آي فراقىدە بېخودلوغ ايستەم تۇلە توت،
اگر قىليب اېسنگ افلاك جرمىدىن اقداح.

حلال بۇلدى خرابات عشق اھليغە مى،
توتربىز اھل ورع، كيم كه آنى توتسە مباح.

حياتبخش لېنگ روح اېمىشتوك، اى ساقى،
مگر كه واوينى اعلال اېتىپ قىليب سېن راح.

يۇق اېرسە جىسمدە اول حاصل ايله گن قاندىن،

حكيم نې اوچون اجزاسینی دېدی ارواح.

صبح میكده باغلیغ دور و خماریم تند،
تعجب اېتمنگ، اگر ذكریم اؤلسه، یا فتاح.

نې اېردی میكده غوغاسی، رز قیزین گؤیا
بو شام قیلدی نواییغه پیر دیر نکاح.

۱۰۴

نېگه كؤرگوزدی ساوغ آه و سړیغ رخسار صبح،
گر نهانی مهردین مېن دېك اېمس بېمار صبح.

گر هوایی بؤلمه سه مېن تېله ینگلیغ، پس نې دور،
كؤنگلکین چاك ايله بان تاغ اوزره مجنون وار صبح.

مهردین مېن دېك نهانی تازه داغی بؤلمه سه،
یوزده نېوچون كوكب اشکین قیلور اظهار صبح.

دېمه شنگرفی بولوت هر یان اېرور قانلیغ ماموق،
تازه داغیدین اېرور مېن دېك مگر خونبار صبح.

غم تونی آھیم شراریدین توتشتی كؤك كه اؤت،
کیم ایننگ آتین قؤیوپتور گنبد دوار صبح.

کون شعاعی خطری اېرمس كه توتمیش ماتیم،
یوزنی انجم تیرناغی بیرله قیلیب افگار صبح.

ساقيا، توتقىل صبحى باده كيم، بو ديردين،
بیز كېتىب بو نوع طالع بۇلغوسى بىسار صبح.

اي نوایی، ايسته سنگ برگ و نوا بو باغ ارا،
گل دېك اول راع كېچە، بلبل كېيى بېدار صبح.

۱۰۵

روژه و گل يېتى و ايچمس اول آي گلگون قدح،
نې كۈنگول خوشلوق بيله تارتهى مېن محزون قدح؟

يا مېن محرومغه خونابه هجران بېرىپ،
اۈزگه محرملىر بيله اول آي چېكر گلگون قدح.

بارې هر تقدير ايله كيم، بار مېن لب تشنه غه
توتمس اپرميش زهر غمدين اۈزگه دهر دون قدح.

ساقيا، بو غصه دفعى مست و بېخودلوغ دورور،
توت شفق گون مى تۈله گر خود اپرور گردون قدح.

روژه آيين كۈرمه ي ايلگينگدين قدحنى سالمه غيل،
لېك آل بېرهم هلالى هم كۈرونكن تون قدح.

جام اپرور مېن تېلبه گه قانليغ كۈزوم نينگ كاسه سى،
لاله لر صحرا ده بس، گر ايسته سه مجنون قدح.

چون فنا ديرىغه كيرديم باده توت، اي پير دير،
ظرف خواه اېسكى سفال اۈلسون، وگر آلتون قدح.

يوز قدح قيلغیل مرصع کیم چېکرسېن جام مرگ،
هیچ کیم خود تاپمه دی جمشیددین افزون قدح.

ای نوایی، بیزنی یاد اېتکه ی مو برق اندان کونی
ایچسه جام جم تیلب ثاني افریدون قدح.

۱۰۶

ای منگه جانبخش گلبرگ ترینگدین تازه روح،
تازه تازه هر بیرى شوقین سالیب آوازه روح.

روح محض اول تازه و تر سرو رعنادېک قدینگ،
نې عجب بولسه روان بولغانده اېلگه تازه روح.

کویی گردیدین اولوگ جان تاپسه تانگ یوق، نېگه کیم
توفراغ اولدی کوییده بېحد و بې اندازه روح.

بولغوسی جانان کېبی بولسه مجسم صورتی،
حله کیسه سورتوبان جنت گلیدین غازه روح.

چیقتی جانندین پیکر ایلب ناز و حسن اظهار اېتیب،
زار اول پیکرگه جان، واله بو حسن و نازه روح.

شوق تیغی بیرله سالک ایله سه کونگلینی چاک،
فیض شهرستانی سیریغه تاپر دروازه روح.

ای نوایی، شکر کیم، یؤل تاپتی جانان کویگه

هجر شامی ظلمتیده یؤلنی آزه-آزه روح.

«خ» حرفی نینگ خوبلری نینگ خرامی «غرایب» دین

۱۰۷

گدای فقر ایله سؤز ایتە آلمس پادشا گستاخ،
شه آئینده نېچوک کیم، دم اورە آلمس گدا گستاخ.

نې قوت بیرله شه گستاخ سؤز لشگه ی انینگ بیرله
که وهم اېتگه ی باشیغه سایه سالماقتین هما گستاخ.

عروج ایستر اېسنگ بو دیر ایچینده فانی اولغیل کیم،
ملک اوزره قدم باسیب اوتر اهل فنا گستاخ.

بلا ایچره دلیر اورمه قدم تا عاشق اولمه یسپن،
سمندر بؤلمه غونچه کیرسه بؤلمس اوت ارا گستاخ.

نې محرق وادی اېرمیش عشق کویی دشتی کیم، اول یان
اوتە آلمس سموم اولماق هراسیدین صبا گستاخ.

شجاعت بیرله کیرمک کلبه فقر ایچره بؤلمس کیم،
بو ویراننی قیله آلمس وطن هر ازدها گستاخ.

چو تاپمس هر نې کیم، تقدیر دور بو دیر ارا تغیر،
ادب اېرمس دورور قیلماق هر ایشنی مدعا گستاخ.

نې نازك خويى بار اول دلرباننگ كيم، نياز اهلى،
شكايتقه نې يېتگه ي كيم، دې آلمس لر دعا گستاخ،

نوايى عشق استغناسيني تا انگله دى وه كيم،
قيه آلمس فغان فارغ، چېكه آلمس نوا گستاخ.

۱۰۸

بهار سپنسىز اولوپتور منگه عجب دوزخ،
قىزىل گل انده اوت و آق شگوفه لر دور يخ.

بهار سپنسىز اگر دوزخ اولسه تانگ اهرمس،
بهشت ايچينده لقا بولمه سه ابرور دوزخ.

خيالى خيلى كوزومگه كېلور كه دور گويا،
يوزوم كه يول-يول اولوپتور سرشكدين رخ-رخ.

غريب كېلمه دى شيرين لېنگه اچيغ سوز،
اېمس غريب چوچوك مېوه بولسه خسته غه تلخ.

كونگول فنا كوچيدىن زور بازو ايستر كيم،
وجود پنجه سيني انگله ميش بغايت شخ.

نوايى اېگنى يلىنگ دور دېمنك، كه بار دور انگه
فنا حصيرى، بلا خاره سى نسيج ايله نخ.

مگر شه اشهبى آلىنده پيك بولدى سپهر،
كه قيلميش اؤن كېچه ليك آينى اېگننده ناچخ.

تانگ اېمستور، بۇلسە ھەر سۈرۈ پرى رخسار شوخ،
لېك اېرور سۈرۈ پىرويوم مېنىڭ بىيەر شوخ.

گر مېنىڭ شوخ ستم كارىم پىزاد اۆلمەسە،
ممكن اېرمس آدمى بۇلماغلىغ اول مقدار شوخ.

تورمەسە قان بو كېچە كۆكسوم شىكافىدىن نې تانگ،
كىم اېرور كۆنگلومگە كىرگن چابك عىار شوخ.

وہ، نې تانگ ھەر لحظہ بې طاقتلىغىم كىم، دلېرىم
با وجود حسن، ھم شىرىن اېرور، ھم بار شوخ.

تا يېتىشگەى جانغە يېتكورگن كۆنگولگە يوز بلا،
شكر اېترمېن كىم، نصيب اۆلمىش منگە دلدار شوخ.

شوخلردىن توز قدم قۇيماق چو كېلمس، واقف اۆل،
كىم ستمگر چابكې دور چرخ كچ رفتار شوخ.

گر دېسنگ كىم جانغە يېتمەى ھەر زمان بىر جوردىن،
اى نوایى، پند اېشىت، يا اىستەمە بىيەر شوخ.

وہ کہ، ھجران شىرتىدىن بىزگە بۇلدى كام تلخ،
ھەر كىشى زھر اىچسە بۇلغەى كام انگە ناکام تلخ.

هجر يېتسه مى بيله دېدېم آوونغه يېمېن، ولېك
يارسيز بار اېرميش ايچمك بادۈ گلفام تلخ.

شام هجر يېمدين نې آگه اول كه هجران تونلرى
تانگه تېگرو توكمه دى شورابه نى بير شام تلخ.

شربت صبر آتيني توتمنگ كه، بير آى هجر يېدين،
آغز يمه حيوان زلالين ايله مېش ايام تلخ.

آغز يدين اچيق سوز آيتيب ظاهر اېتسه زهر چشم،
عيب اېمستور پسته شور و تانگ اېمس بادام تلخ.

جام هجران چېككه لى بيلديم كه جورينگ صعب اېمس،
مى نېچه تلخ اؤلسه، كورمس آنى زهر آشام تلخ.

ناصر بور اؤلمس كؤنگولگه يېتسه خوناب فراق،
نې اوچون كيم تلخ مى ايچگندن اؤلمس جام تلخ.

عمر شهدي بس چوچوك دور، لېكن آخر قيلمه سه
مرگ زهرى بيرله آنى دهر نافر جام تلخ.

وصل جام يدين نوايى اېلگه بؤلدى بهره نوش،
وه كه، هجران شربت يدين بيزگه بؤلدى كام تلخ.

۱۱۱

سالىدى بير آيدين ايرو مېنى ابتلاغه چرخ،

قالدی اؤز آیی هجریده مهن دېک بلاغه چرخ.

گر خان و مانیم ایسته مس اپردی قرا، نېدین
قیلیدی اسیر اول کؤزی، قاشی قراغه چرخ.

فرهاد بیرله وامق و مجنون چیقیب ابدی،
سالدی مهنی الر عوضی دېب اراغه چرخ.

اول نې قویاش دورور که بجز صدقه ایله مک،
تاپمس انگه اؤزین نېچه قیلسه مراغه چرخ.

نې ریو و مکر ابرور که کیریب عشق یؤلیدین،
بېچاره قیلیدی سلطنت اهلین گداغه چرخ.

غم شامی باردی اول قویاش انداق که گردینی
تاپمس تیلب اؤکوش کؤز ایله توتیاغه چرخ.

می توت که، فانی اؤلدی فلکدین بسی بنا،
هرگز خلل ییتورمه دی دیر فناغه چرخ.

اهل وفا یؤق ابرسه، نې تانگ، چرخ جو فیده
هرگز چو میل قیلمه دی رسم وفاغه چرخ.

تقدیردین نې کپسه، نوایی، اطاعت ایت
کیم، سېن کببی زبون ابرور امر قضاغه چرخ.

۱۱۲

خانقەدە حلقە ذکر ایچره غوغا قیلدی شیخ،
اهل دِللر نقد اوقاتینی یغما قیلدی شیخ.

اول بیرى دام اپردی، بو بیر دانه اہل صیدی اوچون،
هر قچان کیم عزم تسبیح و مُصَلّا قیلدی شیخ.

یا خیال بنگ یاخود خانقە فکری اہدی،
هر کرامات و مقاماتی که افشا قیلدی شیخ.

کف ساجیب، فریاد اہتیب، سبکریب، پریشلرنی صید
قیلغە لی، دہوانه لیغلر آشکارا قیلدی شیخ.

تؤق چیقیب خلوتدین، اؤزنی روزہ دہب، جُہّال دین
اسرو کؤپ ناداننی اؤز طور یغہ شیدا قیلدی شیخ.

با وجود مسخ و نادانلیغ مرید ایلر اوچون،
کؤپ اؤزیدین مسخ و نادانلرنی پیدا قیلدی شیخ.

دیر پیری نینگ مریدیمین که فیض عام اہرور،
خانقەدە فیض عام اہل دین تمنا قیلدی شیخ.

دیر ارا تیندی قولایم، راہبا، ذکرینگ بخیر،
کیم سحر ذکر ایتوریدہ کؤپ علالا قیلدی شیخ.

ای نوایی، خرقة سین بپردی، کرامت ایلہدی،
کیم منگہ ترتیب وجہی رهن صہبا قیلدی شیخ.

ساچینگ که هر طرف ایریلدی بیر معنبر شاخ،
حیات گلشنی نینگ سنبلۈ دورور هر شاخ.

باشینگدین ایریلیبان شاخ-شاخ کیم کؤرمیش
بو نوع سنبل تر بؤلغانین سراسر شاخ.

یشیل تۆن و ایکی یینگ بیرله قامتینگ اول سرو
که، ایکی یانیدین ایریلیمیش ایگی اخضر شاخ.

قدینگ خرامیده ایلگینگ جفاسی اؤکسومه دی،
غریب نخل که، دایم انکه بېرور بر شاخ.

لینگ که، باده لعل اندین آقتی مست اؤلغچ
اېرور مشابه مرجان و انده احمر شاخ.

قدی حیاتیتم اېرور، اورسه تاش و تارتسه تیغ،
بو نخلدین خوش اېرور گر ثمر دورور، گر شاخ.

چو یاغدی تاشی نواییغه کؤپ شکست اؤلدی،
قوروق ییغاچقه یاغیب ژاله سیندی اکثر شاخ.

«د» حرفی نینگ دلاراملری نینگ دورانی «غرایب» دین

آدم که، بشر نسلی سلکیگه اېرور پیوند،

صورته سنگه والد، معناده سنگه فرزند.

يوسف كه، جمال ايچره معدوم اېدى مانندی،

تاپمه دي ملاحته حسيني سنگه مانند.

عيسي دميدين اولگن كيم، روح تاپر اېدى،

بيلگچ كه، تاپر ديننگ، جان تاپتي بولوب خرسند.

دوران چمنيدين سېن اول لحظه كه، چيقدینگ، گل

تيرناغلر ايله قیلدی رخسارینی یوز پرکند.

شهرغه گدا انداق كيم كېلدى بوكون محتاج،

تانگله بولوبان شهر احسانیه حاجتمند.

گېسو سنگه بولمیش دور چون سلسله مقصود،

مجنوننگ اېرور جانلر قیل سلسله بیرلن بند.

شکرگه عذوبته نطقونگ نی عجب کولسه

كيم، اېرنینگه اېش بولمیش اخلاق ارا شکرخند.

يۇق بۇلدى كلامینگدين اسفار سما برچه

اسفار سماويدين بۇلغان كېبي يۇق پاژند.

ني كېلسه نواييغه سېندين يوز اېوورمس كيم،

اول ذره دورور، سېن مهر، اول بنده و سېن خاوند.

سېن اۋز خۇلقىنگىنى توزگىل، بۇلمە اېل اخلاقىدىن خرسند،
كىشىگە چۈن كىشى فرزندى ھرگز بۇلمەدى فرزند.

زمان اھلىدىن اوز پيوند، اگر دېسنگ بىراو بىرلە
قىلى پيوند بارې، قىلمە غىل نا اھل ايلە پيوند.

كۈنگۈل كامىنى قۇي، گر خود مېنىگ دېوانە كۈنگۈمنى
تاپرسېن اۋىلە يوز پرکند و سال ھر ايتگە بىر پرکند.

اېشىتمەي خلق پندىن، طرفە كىم، پند اېلگە ھم دېرسېن،
قىلە آلسنگ، اېشىتگىل پند، سېن كىم، اېلگە بېرمك پند.

بو فاني دير ارا گر شاهلىغ اىستر اېسنگ، بۇلغىل
گدالىغ نانيغە خرسند و بۇلمە شەغە حاجتمند.

بۇلوب نفسىنگە تابع، بند اپترسېن توشسە دشمنى،
سېنگە يۇق نفس دېك دشمن قىلە آلسنگ انى قىل بند.

شكر لبلر تبسم قىلغەنن كۈرگچ كۈنگۈل بېرمە
كە، بېدللرنى اچىغ يىغلە تور آخر بو شگرخند.

جهان لذاتىنى شيرين كۈررسېن، لېك بندىنگ دور،
گرفتار اۋلمە، واقف بۇل كە، قيد و قند ابرور مانند.

كۈنگۈلدىن جھل رنجى دافعى گر اىستەسنگ باردور،
نوايى باغ نظمى شگرستانىدە اول گل قند.

ياپ اول يوز آيينه سين چپكسم آه درد آلود،
بو وجه دين كه، قيلور ميل خوبلر سري دود.

جهان كه، آهيم ايله تيره دور اېمس ممكن،
بو شام دفعي يوزونگ صبحي بؤلمه يين موجود.

يوزونگده هر ساريدين اېگمه قاش ابرور ياخود
بت آليده ايكي هندوغه واقع اؤلدي سجود.

مي ايچتي دېب مېني يازغورمنگ، اي مسلمانلر
كه، رحمتيدين اېمس نا اميد گبر و جهود.

قدح كه، ديرده ايسترمېن اوشبو كؤزگودين،
بيلينگ كه، مغبچه اېسكي ابرور منگه مقصود.

قاورلر ايتلري اول كوي ارا فغانيمدين،
نې ايت كه كؤپ اولوسه، اېل ارا بؤلور مردود.

دېديم كه: سود قيله ي جان بېريب وصال ي اوچون،
نواييا، چو فراقيده عمر چپكتي، نې سود.

قاشينگ محرابيني وصل اهلي اېتميش قبله مقصود،
باشيم يوز قتله كؤرسم يېرگه هجرينگدين منگه نې سود.

ايچىمىدە عشقدين يوز برق و دم اورمققە زهرەم يۇق،
اوى ايچرە اۋت ساليب، وه، مشكل اپرميش اسرە ماغليغ دود.

يدە تاشيغە قان يېتگىچ ياغين ياغقن دېك، اى ساقى،
ياغر يامغوردېك اشكىم چون بۇلور لعلينگ شراب آلود.

چو قۇيدونگ داغ تيندوردونگ كۇنگولنى دردينگ ايستردين،
درم بيرلە گداني اۋيلە كيم، قيلغەي كيشى خوشنود.

جنون بو بۇلسە كيم ياغدى پريوش طفللر تاشى،
مناسب دور بو تاشلر عقل اپشيگين قيلغەلى مسدود.

تۇكولدى گل، فغان بس قيلدى بلبل، شكر كيم، بارې
سپينگ حسونگ، مېنينگ عشقىمىدە نقصان بۇلمەدى موجود.

تون و انجم دېمە دورانغە راحت قيلمەسون دېب ميل
قضا گل ميخلر قاقتى قيليب گردوننى قير اندود.

خرابات و مناجات اهلى نينگ مطلوبى سپن دورسپن،
منگە كۇرستمە سنگ يۇل، نەيلەيىن قى سارى دور بهبود.

نوايى، كعبە ذكرين قۇي كە، بيز دير فنا ايستب
ذَهَبْنَا وَادِيَ الْمَقْصَدِ، وَجَدْنَا مَا هُوَ الْمَقْصُودُ.

۱۱۸

اى عارضى نسرين، ساچى سنبل، قدى شمشاد،
بلبل كېيى هجريندە ايشيم ناله و فرياد.

صید اۋلدى كۈنگۈل كۈزلرينگە، وە، قوتولورمو،
بىر قوش كە، انىنگ قىدىدە بۇلغەي ايكي صياد.

اول مەكتەپ ارا كىم اۋقودونگ ناز رموزىن،
گۇيا كە وفا علمىن اونوتمىش اېدى استاد.

اشكىمنى كۈروب تېز بۇلور كۈنگلى جفاغە،
آري، ايتىمس چونكە سويى بۇلمەسە فولاد.

مىنگىدىن بىر اېمس اۋز يورەگى زىخملرىدىن،
ھەر نېچە كە تاغ بغيرىنى زخم ايلەدى فرھاد.

اۋلوگنى كىشى دىن اېتە آلمىس ولې ھەر كون
يوز تيغ قىلور دىن كۈزونگ بۇلغەلى جلااد.

گل يىفراغى تىرناغلر اېرور بو چمن ايچرە،
بلبل پر و بالىنى يولوب بېرگەلى برباد.

نې عىب، نوايى كېيى دېوانەلىغ اېتسە،
ھەر آدمى كىم، بۇلسە انىنگ يارى پىرياد.

۱۱۹

ايلەمس ھەر نوع بۇلسم اول بت رەنا پسند،
بۇلمەغان كۈپ يىخشىراق عالمدە مېن دېك ناپسند.

عمر اۋتوب بىر خىدمتىم اول آي پسندى توشمەدى،

وہ نہی عمر ابرکین، نہی قیلم ایلہ گہی آیا پسند.

یار اگر مشکل پسند اؤلمیش کؤرونک مشکل کہ بار
مہندہ یوز مشکل ایش، اول قیلمس بیرین اما پسند.

عشقیده قیلدیم جهان دین قطع و جان دین هم، نہی سود،
چونکہ اول جان و جهانیم ایلہ مس قطعاً پسند.

ای کؤنگول، کوی دور طمع تخمین، تمنا مزرعین،
بو اہکیننی چونکہ هرگز قیلہ دی دانا پسند.

دولت فقر ایستہ گیل، نہو چون کہ بار، اول کوی ارا
صدق ایلہ کیرگچ، اگر اعلا و گر ادنا پسند.

چون فنا شالینی کییدیم اطلسینگ ییغ، ای سپهر
کیم، بو بازار ایچره ابرمس هرگز اول کالا پسند.

ساقیا، بئر اؤت کہ، کول قیلغہی وجودوم خرمنین،
ایلہ مان حیوان سویین کیم، ایلہ گہی احیا، پسند.

بو نہی عقل و زهد بؤلغہی، زاهدا کیم قیلہ غای،
مہن کبی عالمده بیر دہوانہ رسوا پسند.

کپچ بو باغ و گلریدین هم نوایی کیم، اہمس
اہل تحقیق آلیده دنیا و ما فیہا پسند.

تاپقه‌لی خاکی تنیمغه ناوکِ عشقینگ کشاد،
کۈنگلوم ایتور خیرِ مقدم، جانیم ایتور خیر باد.

خط مو دور یاخود بیاضیده یوزی نینگ کلکِ صنع
خوبلوغ طغراسینی زنگار ایله قیلدی سواد.

خطی نینگ وصفین یازرمین کیرپیک و خالی بیله،
خط یازرده چون ضرورت دور قلم بیرله مداد.

طعن قیلمنگ کیم، بۈلوب عاشقِ مرادې تاپمه‌دینگ
کیم، ابرور بیزگه بو ایشتین نامراد اۋلماق مراد.

کیردی گر شیدا کۈنگول، ای عشق، ناصح پندیغه،
غم یېمه دېوانه‌لر خویيغه بۈلمس اعتماد.

بو نفس کیم اۋلگه‌لی ییتمیشبیز آنینگ یادیدین
اول مسیحا بیر عیادت بیرله قیلمس بیزنی یاد.

ای نوایی، غم یېمه باشینگغه بۈلسون مستدام
اول که، باردور وارثِ تختِ جم و تاجِ قباد.

۱۲۱

عارضینگ مشتاقی دور بو کۈز که بۈلمیش دردمند،
گرچه باردور دردلیغ کۈزگه یاروغلوقتین گزند.

درد اۋتین یاقتی کۈزومگه هجر، چون کۈردوم یوزین،
کویدورور البته هر دارو که بۈلغهی سودمند.

بو قىزرغان كۆز ارا مردم اېمس كيم اېل كۆزى،
تېگمە سون حسنونگە دەپ اۋت اوزره ساليېمېن سېند.

تا كيم اول بېمار كۆز آشفته سى بۆلمىش كۆزوم،
ايستە بان جنسيت آغرىق شېۋە سىن قىلمىش پسند.

كۆزلىرىم لىلىغە ھىمرنگ اۋلدى، ۋە، نې حال اېكىن
كىم، بو اچىغ يىغله غان سايى اول ايلر نوشخند.

كۆزنى بىر ايز توفراغىدىن روشن اېت كيم سود اېمس،
شاف كافورى چېكىب آسماق انگە مشكىن پزند.

اول قوياش ھىرىندە بىلمان كيم، نوايى كۆزىگە
برچە عالم تىرە دور يا باغله مىش دور چشم بند.

۱۲۲

چېكر اون كۆنگلوم اورسنگ تىغ بېداد،
نې تانگ، سو قويغچ اېتمك شعله فریاد.

كۆنگول سېنسيز تاپر غم شادلىغدىن،
غمىنگ يېتگچ ولې ايلر انى شاد.

نې تانگ مېنونلو غوم كيم، جلوه ايلر
كۆزومگە لحظه - لحظه بىر پىريزاد.

كۆنگولنى، ساقيا، مىدىن قىلىب خوش،

بوزوغنى سىل ايله ايلرسېن آباد.

مېنى شاد ايله گيل بير جرعه بيرله
كه، غمدين جانغه يېتتى جانِ ناشاد.

صنم آلمده مېدين باش كوترمان
كه، قىلدى دېر پيرى مونداق ارشاد.

سېنىگ يادينگ بيله اۋلدى نوايى،
تيريگ بۇل، گرچه آنى قيلمه دينگ ياد.

۱۲۳

جلوه ده حسن اهلى ايچره كورميشم بسيار قد،
قامتينگ دېك ظاهر اپتكىن كورمه ديم رفتار قد.

كويىگه بارورغه يۋل بېردى الف دېك فال ارا
چونكه مېن قىلديم تفاۋل، ظاهر اپتتى يار قد.

نې صنوبر قالدى اۋز حالیده، نې گل باغ ارا،
گل كېبى يوز بيرله كورگوزدونگ صنوبروار قد.

يوز كۈنگول بيرله صنوبر بېدل اۋلغەى قديغه،
جلوه بېرسە، زارلر كۈنگلين آليب دلدار قد.

صنع كلكى بير اليف چېكميش قدين كيم، اۋخشه مس
بيرانگه حسن اهلى تارتيب مشق اوچون بسيار قد.

عازم میخانه مېن کیم، ناگه اول جانب منگه
کؤرگوزوب قیلدی نهان اول مهوش خمار قد.

ای نوایی، اول قویاش وصلین گدالیغ قیلغه لی
ظاهر ایلیمین سریغلیغ دلق و گردون وار قد.

۱۲۴

مېندین ایل هر سؤز دېسه، باور قیلور اول سرو قد،
یوق منگه سؤز دېرگه حد، هر نی دېسم هم برچه رد.

چون دېسه مقبوللر کؤپ نکته، مېن مردود مېن،
مېن که قولوم برچه رد، سؤز دېرگه تاپکه یمین موحد.

بېوفا احبابدین بیر هم منگه بؤلمه ی ممد،
طرفه کؤر کیم، برچه ایلر مدعی ساری مدد.

طرفه راق بودور کیم، اول کیم جان انگه قیلدیم فدا،
باور ایلر حالیمه هر نی که دېب اهل حسد.

دهر ایلیدین گوشه توتماق بؤلدی اول اؤیله کیم،
توتمه غای اول قوم آتین، تاپسه کیشی عمر ابد.

ساقیا، بېهوش دارو ایز، دغی توت باده کیم،
اندین اؤلسون هوش، دارو ایلر زایل کیم خرد.

رندلر سر خیلی مېن دور مېن بوگون دیر اهل یغه،
میکده تو فراغیدین مسند منگه بس دور سند.

عشق واديسينده مقصد ايچره دور اول قدم،
اۋزلوگونگ كوه بلاسى بولمهسه آينگه سد.

اي نوایی، قيل فنا حاصل كه، ايستر چاغده دۋست
بېلگه رۋست آيلب اپتك تېبررگه بولغھيسېن مۇعد.

۱۲۵

يۇق كه آھيمدين قيليبدور تيره بو ويراننى دود
كيم، قارانغو ايله مېش ويرانه دوراننى دود.

دود آھيم كيم، چيقر او تونگلو كيدىن بو تره بان،
داشخانه ايله مېش بو كلبه احزاننى دود.

آه دودى مو اپكين، يا عشق اويومگه سالدی اۋت،
بو كه توتمېش حجره و گنبدنى دود، ايواننى دود.

ھجر زندانى سیه چال اۋلدى آھيم دوديدىن،
اېمدى زندان اپتى عشق اھليغھ بو زنداننى دود.

آه وقتى چون آقر اشكيم قرا ھجران تونى
مھرھيى ايلر شبه هر بير دُر غلتاننى دود.

تيره آھيم هر دم انداق تۋلغشور بۋغزومغھ كيم،
چيقيقھلى قۋيمس كۋنگولدين ناله و افغاننى دود.

كېچھ اول آى كويى دوريدھ چېكېمېن اۋتلوغ آھ،

خېل انجمنى شرر بېل، گنبدِ دوراننى دود.

چرخ ماتم كسوتى بېرمېش منگه يا آھدين
پرده شېگون بيله ياپمېش مېنِ عرياننى دود.

باده شمعى بېرله، اى ساقى، ياروت كۈنگلومنى كيم،
آھدين قيلمېش قرا بو كلبه ويراننى دود.

عالم اهلى نېنگ وفاسيز ليغلرېدىن چېكسم آه،
سنبلستان ايله گه يوز گلشن و بوستاننى دود.

اى نوايى، اسرو روشن اپردى هجرېم شامى كيم،
تيره آھىمدىن قاراق هم قىلور هجراننى دود.

۱۲۶

اونوتمه غيل كه تا هجر اپتتى بېداد،
مېنى بېر نامه بېرله قيلمه دېنگ ياد.

كۈنگول ياد اپتمه سېنگدىن بۈلسه غمگين،
ولې روحوم اپرور يادېنگ بيله شاد.

بوزوغ جسمېم اووين يىقتى فراقېنگ،
بو اويدة كۈپ بوزوغلوغ قىلدى بىياد.

كول اۋلدى سرو تا گلگشت اپترگه
قدېنگ بزم طرېدىن قۋپتى آزاد.

مېنى گە دشت و گە تاغ اوزره كۆرگن
تيريلمىش ساغينور مجنون و فرهاد.

كۈنگۈلنى مى بىلە معمور قىلدىم،
خمار دورانى قويمس آباد.

نوايى تېلە بۇلغان چاغده كۆردى،
پرى بىرلە انى ساغىندى همزاد.

۱۲۷

وہ کہ، ہر ساعت بۇلورمېن وصلیدین يېتکچ نوید،
ياردین امیدوار، اما اۆزومدین نا امید.

دېدى، مېھمانینگ بۇلوب يوز جور ایلە ایلە ھلاک،
وہ کہ، بار اول شوخ نینگ ہر وعدہ سیندہ يوز وعید.

قتلیم اېتتینگ، ایلە سونلر اېلتیبان کویونگدہ دفن
کیم، بارور جنتقہ ظلمونگ تیغیدین بۇلغان شھید.

تیکتی کۆکسوم چاکین و تیغین تینمدہ قیلدی گم،
اېل اېشیکنى قفل اېتیب توفراققہ کۆمگن دېک کلید.

ايسلرەم کویونگ ایتی نینگ نېچە سین، نې ایشگہ کیم
آنچه آسایش دماغیمغہ يېتورمس مشک بید.

دۈست چون جان ايچرہ دور، قۇى، «نَحْنُ اقْرَبُ» سۆزینی
توت بۇیون بس کیم، يقينراق کېلدى «مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ».

ای نوایی، شه خیالین اسره کۆز ملکی ارا
کیم، ابرور هم باغ زاغان انده هم باغ سفید.

۱۲۸

ایش منگه قیلماق دورور او شوخ بی پروانی یاد،
اول اونوتمیش آنی کیم، قیلغهی مین شیدانی یاد.

خلد ارا بؤلسم اینگ کوپین ساغینغوم، وه، نی تانگ
غربت ایچره ایله مک اهل منزل و مأوانی یاد.

بؤیله کیم لعلینگ می نینگ شوقیدین مست اولمیشم،
بادهدېک قانیم تۆک، ایتسم باده حمرانی یاد.

لعلی اهلنی تیرگوزورده اؤزگهلرنی یاد اېتر،
اؤلتورورده غمزهی ایلر مین رسوانی یاد.

رشکدین بېخود تیلر مین خلقنی کیم، قیلمه غای
جنس آدم اول پری پیکرملک سیمانی یاد.

کۆر مونی کیم اندین اؤزگه کیمسه بار مو یادیمه،
ای که دېرسېن، قیلمه غیل اول چابک زبانی یاد.

دیر پیری ایلگیدین زُنار اېتر مین آرزو،
هر قچان کیم، ایله سم اول دلبر ترسانی یاد.

دؤست یادیدین کؤنگولنی اؤیله ایستر مین تۆله

كىم، اول آيله آلمه غاي دىنا و مافيهانى ياد.

چونكه توفراغ اۋلدى يادىنگدىن نوایی سېن دغى،
نېتى قويسىنگ جرعەيى توفراققە، آىلب آنى ياد.

«ذ» حرفى نىنگ ذوى الحياتلرى نىنگ ذوفنونلىغى «غرايب» دىن

۱۲۹

زهد و طاعت شەھىنى اهل زمان كۈرمىس لذىذ،
هر نې نافع دور، مريض ناتوان كۈرمىس لذىذ.

ظلمت اهلى غفلت ايسترلر كه عالم كامىنى
اويقوچه شېگير قىلغان كاروان كۈرمىس لذىذ.

قوت باطن ايسته كىم، ظاهر غذاسى بيرله طبع
بير زمان گر تاپسه لذت، بير زمان كۈرمىس لذىذ.

عار ابتر پشمينه دىن ابله تىلب زر رشتەنى
كىم، اپشك حلوانى انداق كىم سمان كۈرمىس لذىذ.

هر نې ابلدىن قوتقرور لذتلىغ اول دور كىم، فقير
مهر قرصين اۋيله كىم بير پاره نان كۈرمىس لذىذ.

يوتمه يىن خونابه يېتمس وصىلى آنىنگ، اهل عشق
تاپسه كوثر شربتى، انداق كه قان كۈرمىس لذىذ.

تاپمه يىن لذت نوایی سالىدى كۈزدىن اشك دېك

بادەنى تا خسرو صاحبقران كۆرمىس لذىد.

۱۳۰

اېمىس غىمىنى يازر خىطقه زىرفشان كاغذ
كه، شعله چىكىتى دىمىدىن بىتير زمان كاغذ.

سېھىر دورى بو سرگىشتە آھىدىن بۆلمىش،
مگر بو آھ توتون بۆلمىش، آسمان كاغذ.

تيرىلمىش بىتىگىنگىدىن قىلور دە مۇھىر، مگر
لېنىگە تېگدى و كېلتوردى تحفە جان كاغذ.

غدار و لعل لېنىگ و صفىنى قىچان يازدىم،
آقىب كۆزوم ياشى گلرنگ بۆلدى قان كاغذ.

آچىلدى خىستە كۆنگول رىقەسىن يارەمغە ياپىب،
ياروغ بۆلور اېمىش اوى، بۆلسە تابدان كاغذ.

يازىر فرىشتە قوياش صفىھەسىغە و صفىنگى،
مگر كىم اول فلكى تاپمىس آبدان كاغذ.

كۆنگول شىكافىغە كاغذ ارا اېرور مرھىم،
غىمىم سۆررەغە رىقم قىلسە داستان كاغذ.

كۆنگول صفىھەسىن اسرە خىطور بىرىدىن
كه سوغە ضايىع اۋلور توشسە ناگھان كاغذ.

خمار دفعیغه قوللوق خطین تیلر ساقی،
نواپیا، دېمه حجت کپتور روان کاغذ.

۱۳۱

دېمه گیل کویینی بی نام و نشانلرغه ملاذ
کیم، ابرور تاج ده و ملک ستانلرغه ملاذ.

آچسه لر لعل می شوقی بيله میخانه،
ساحتی بولغهی الم دفعیغه جانلرغه ملاذ.

ای یاغیندین پنه ایستر کپی کویونگ یادی
وادی فرقت ارا اشک فشانلرغه ملاذ.

دیر پیری قولى دورمین کیم، انینگ درگاهی
یخشیلرغه پناه اولدی و یمانلرغه ملاذ.

حبذا، عشق که کریاسی فضا سی دور انینگ
برچه بی منزل و مأوا و مکانلرغه ملاذ.

کیر فنا ملکیکه فارغ که، ابرور اول کشور
آهی سؤزانلر ایله اشکی روانلرغه ملاذ.

شاه غازی ایشیگین تېنگری بسی توتسون کیم،
ناتوانلرغه پناه اولدی و خانلرغه ملاذ.

«ر» حرفی نینگ رعنالی نینگ رستاخیزی «غرایب» دین

۱۳۲

ای ذاتینگه هر نېچه قیلیب عقل تفکر،
اول فکرگه بؤلمه‌ی ثمرې غیر تحیر.

یوز مهرگه نېتسون چو ابرور موجب حیرت
هر ذره‌که، تحقیقیده عقل ایتسه تفکر.

ادراک کمالینگنی خرد حدی ساغینگن
بیر قطره ارا ایله‌دی یوز بحر تصور.

کونین عدم بؤلسه، وجودینگه نې تغییر،
گر موج سکون تاپسه، تېنگیزگه نې تَغیر.

قهرینگ یوق اېتر خلقنی کیم تورغه‌لی بؤلمس،
صرصر یولیده پشه گروهیغه تَهوُر.

بو طرفه‌که، دفعینی یریم پشه‌غه قویدونگ،
هر پیل نهادې که سنگه قیلدی تکبر.

هجرینگ تونیده شمع کبیی قالدی نوایی،
هر تون نې عجب کویسه تۆکوب اشک تحسیر.

۱۳۳

پریم بؤلسه اوچوب قاجسم اولوستین تا قناتیم بار،
قناتیم کویسه اوچماقدین، یوگورسم تا حیاتیم بار.

چېقىپ بو دىردىن عىسى غە نېوچون ھەمئەس بۇلمى،
بەھمدالە تەجرەبە ھەمئەس قەتەم بار.

خەلق سەھبەتەن مەنگ غەمە باردور كە مەت اۋلغە،
اگر مەنگ جان بېرەب بېلەم كە بېر غەمدەن نەتەم بار.

چېكىپ اغيارەن مەنگ جور و تارتەب يارەن مەنگ غەم،
نې اۋزگە خەلقدەن غەرت، نې اۋزومەن اويەتەم بار.

كېچەپ كۈزدەن يازە بېر خەت كە دەر اھلغە كۈز سەلمى
بو دەم كەم، كۈز سوادەندەن قەرا، كۈزدەن دوتەم بار.

تەلر كۈنگەلوم قوشى غەقەدەن اۋتەم نەرى يوز وادى،
مەنەنگ دەپك سەر اېتەرگە قەدەن آرتوق تەتەم بار.

نەوى، بېل كە شە كۈنگەل مەنگە قەد اۋلەمەسە، بالە،
اگر كۈنەنغە خەشەك چەغەلغە تەتەم بار.

۱۳۴

كېمە آغزى دەمە كەم، غەشەنگە كۈكسوم چەكى دور،
بەر مەجى يۇق كە، اشكەم سەلى نەنگ كەلەكى دور.

سودە اېرەس مەر عەكسى، بلكە دريا جانەنغە
سەلغان اۋتەر خەستە جانەم آھ آتەنەكى دور.

خەس اېمەس گەردەب ارا كەم باشەنگە اېرەلگەلى

سو اوزه سرگشته عاشق جسمی نینگ خاشاکی دور.

وه كه، اول كشتیده دریاكش، منگه خود یوق حیات
اېل دېگندین کیم، فلان نینگ کافر بی باکی دور.

اول بلیغ توتقنده سالیب شصت و آنینگ رشکیدین،
سودین ایریلغان بلیغ ینگلیغ کۈنگول تاپاکی دور.

کۈرمه فقر اهلی سرشکی بحریده هر یان حباب
کیم، فنا کوبلری، بلکیم بلا افلاکی دور.

ای نوایی، کېمه تیری کۈکسوم ایچره هجر اۋقی،
کېمه آغزی گۈیا عشقیده کۈکسوم چاکی دور.

۱۳۵

آغزیم آچیتقان دمبدم اول لعل شگرخند اېرور
وه وه، توز اېرمیش اول كه، مېن قیلدیم گمان کیم قند اېرور.

اۋتسنگ غمیم صحراسیدین، قانلیغ کۈنگول اجزاسیدین،
هر لاله برگین انگله کیم، بیر داغلیغ پرکند اېرور.

کویونگده مونگلیغ جانغه تن، یوز زخم ایله دور خرقه یی
مرهم بیله قۋیغان مموق هر یان انگه پیوند اېرور.

مجنون کۈنگول قیلمس هوا هر یان کۈنگولدین گۈیا
کیم، بو تېمور بیرله ییغاچ حبسیغه آنینگ بند اېرور.

باقچ قویاش رخساریغه اندین قیلورمپن کؤز یاشی
کیم، اول مسافر آییمه حسن ایچره بس مانند ابرور.

غم برقی و محنت تونی زاینده بؤلسه عشقیدین
تانگ یوق که، اؤتقه گه شرر، گاهی توتون فرزند ابرور.

دنیا عروسی زلفینی توتکن نی آگه فقردین،
گنج ایسته مس اول کیم، ییلان توتماق بیله خرسند ابرور.

مینگ ناله تارتیب کؤرمه ی اول گل وصلی آخر اؤلگنیم،
بو باغ نینگ بلبلری گر بیلسه لر، خوش پند ابرور.

کؤز اوچی بیرله باقتینگ و قییدینگ نوایی کؤنگلینی،
بیلدینگ انی کیم، بیر قیا باقماقچه حاجتمند ابرور.

۱۳۶

ای تیلیدین جانیمه گر یوز بلا موجود ابرور،
غم یهمان، گر اول قیزیل تیل تیغی خون آلود ابرور.

یوز اوزه سیمین زرخدانینگده خط مشکبوی،
اؤتقه قۇیغان آلمه دین گؤیا که چیققن دود ابرور.

جان بېریب آلدیم جنون و عشق تا بؤلدوم فنا،
الله-الله، اول نی خوش سودا، بو نی خوش سود ابرور.

هجر بېدادیدین اول یوز شوقی آرتر هر نېچه
کیم، خزان آسییدین گل یفراغی نابود ابرور.

کسوتې دور خلقتیم عشق آفتی شخصيغه کیم،
رشته جان انده تار و تار جسمیم پود ابرور.

قیلمه دینگ عهدینگده بیر عهدې که قیلغه یسپن وفا،
بېوفالر عهدی مونداق گویا معهود ابرور.

مهر ایسی بو مجمر فیروزه دین کؤز توتمه کیم،
برچه قد شمشادی بو مجمر ایچینده دود ابرور.

ای که قدینگ بؤلدی خم، عالم بیله قیل خیر باد
کیم خم اېتمک قد همیشه لازم پدرود ابرور.

ای نوایی، ابرمس اول لازم کؤزی اویقوده کیم،
ظلم اېشیگی شاه غازی عدلیدین مسدود ابرور.

۱۳۷

یغلهم کؤنگلومگه ایشیم آه درد آلود ابرور.
اؤتقه کیم یامغور یاغر آنینگ نشانی دود ابرور.

لعلی شوقیدین کؤنگول خرسند ابرور خوناب ایچیب،
تېلبه گه رنگین سو بېرسنگ، می دېبان خوشنود ابرور.

یوز ایاغی توفراغیدین آلمان اوشبو وجه ایله
کیم، نېچه توفراغ ایچینده تورسه آلتون سود ابرور.

چیقمس آهیم شدتیدین اول مه خرگه نشین،

شمعغه فانوس يېلدين اسره ماق مقصود اېرور.

وصلين ايستب كڅپ اېنلديم، قاودى كوييدين مېنى،
بؤلسه مېرم شېوه، البته گدا مردود اېرور.

تلخ مېدين، ساقيا، تاپتى چوچوك جانيم حيات،
اى بسا مكروه كيم، ضمنیده بير بهبود اېرور.

تېلبه ايت دېك دور نوایی اول پريوشسيز نې تانگ،
آغزیدين گر اؤت ساچيب اعضاسى گرد آلود اېرور.

۱۳۸

اول كه يوز محنتقه جانيم عشقيدين پامال اېرور،
انگه رحم و منگه طاقت يوق، عجايب حال اېرور.

زېب اېرور حسن اهليغه اهل نظر نظاره سى،
كؤزكه، بلبل تيكتى گل رخسارى اوزره خال اېرور.

خط شوقيدين توكولدى جسميم اول ينگليغ قوروب
كيم، سؤنگكلرده قلم كؤرگن ساغينغه نال اېرور.

لعليدين كام آلمه غونچه بيلمه ديم شيرينليغين،
برگ گل زنبور كامى ايچره كيرگچ بال اېرور.

گلخني مجنون دېك آھيم چيققچ، آققن ياشلريم
تېلبه كېينيدين يوكورگن گؤيا اطفال اېرور.

بو چمن گلبرگی خوشرنگ اۋلسە، میل اپتمنگ كە، اول
غازە بلبل قانیدین سورتر كە، رنگی آل اپرور.

ای نوایی، کیمگە کیم بیر جرە چپکتی جام وصل،
سۋنگرە هجران زهریدین یوز جام مالامال اپرور.

۱۳۹

یۋق عجب، لعلینگدین ار بیخودلوغوم آیین اپرور،
چونکہ اوسروکرک بۋلور هر می كە، لب شیرین اپرور.

رز قیزی تا پرده درلیق ایله گە ی تلبیس اوچون،
شیشە معجر دور انگە و موجی آنینگ چین اپرور.

قان یاشیم تأثیریدین ساریغ یوزوم نینگ صفحەسی
کاغذی دور کیم، حنا سویی بیله رنگین اپرور.

مهلک اۋتومنی دمنگدین تېز قیلە، ای مسیح،
کیم بو اۋتقە ماتم اشکی سویدین تسکین اپرور.

اول پری عشقیده اشکیم لهو تخمی دور دېمنگ
کیم، ملک تسبیحیغە بو دانەدین تزیین اپرور.

آلمەیین یپردین قدم سیر مقامات ایله مک
چنگ پیریدین بو بزم اهلایغە کۋپ تلقین اپرور.

سبز و وصل، ای عیش اهلی کیم، نوایی جانیغە
انده هجران ازل دېوانیدین تعیین اپرور.

تا لېنگ شوقيدە جسميم غرقه خوناب اېرور،
هر جنون تاشى انگه كيم، تېگدى لعل ناب اېرور.

گر اسير اۋلدم، تانگ اېرمس كيم، كۈنگول نېنگ لامى دېك،
مبتلا كۈنگلومده زلفى تاريدين قلاب اېرور.

قدى يادېكلرنى زار اېتميش هلال جام اوچون
اېگمه قاشينگ كيم، اۋزى راع، اۋزى محراب اېرور.

كۈز قراسين يوب، سريغ عارضنى بې قدر اېتتى اشك،
گۈيا هر وجه ايله عين آفتى سيماب اېرور.

غم تونى گر تابسىز جسميم كوير، وه نې عجب،
كويدورورلر كېچه كۈپراك رشته كيم، بې تاب اېرور.

هر طرف نعل و الف جسميمده، گۈيا عشق ارا
خط اديباريمنى واضح قيلغهلى اعراب اېرور.

سېنده دور مقصود گنجى، لېك جسمينگ دور طلسم،
وه كه، بو گنج اول طلسم ايچره عجب ناياب اېرور.

اي نوايى، جسم ارا جان رشته سين توتقىل عزيز
كيم، بارى لولى وشيم لعبى اوچون اسباب اېرور.

اول پری کونگلی اوچون روحوم اسیر و زار ابرور،
بوالعجب تاشې قنات سیز قوشقه بدرفتار ابرور.

هر کچه قان بیرله جسمیم صفحه تقویم دېک،
گویی انجم تیرناغیدین سر به سر افکار ابرور.

کافر مستې دور اول کوز کیم، کمند زلف انگه
پیشیان یانیده قویغان رشته زُتار ابرور.

بختیم اویقوسیدین افغانلر چپکردیم گویا،
هر کچه کوز یوممه ی انجم تا سحر بیدار ابرور.

ینگله کونگلوم وصل تاپتی رحم قیل، ای آه کیم،
تُد یلدین ینگې بوتکن یاره غه آزار ابرور.

قتلیمه اول کوز سوادى هیئتیدین بغریغه
بیر قرا تاش باغله غان قان قیلغوچی خونخوار ابرور.

اوقوسم نامه نگی پیچ و تابلیغ بیخود تنیم
گویا کیم نامه نی چیرمب یوبارگن تار ابرور.

چون قویاش دېک بیرگه کیرگونگ، نې آسیغ، گر یوز قویاش،
مسندینگ طاقیده هر یان شمسهُ دېوار ابرور.

تیرگوزوب، دېسېن، نوایی جانیه منت قویه ی،
گر سېن اؤلتورسنگ که اول جان بیرله منتدار ابرور.

۱۴۲

كۈنگۈل كە، عشقىدە دېرسېن بلا نې بۇلغوسى دور؟
نې كىم بۇلور، سىنگە بۇلغەي، مىنگا نې بۇلغوسى دور؟!

اول آى جمالىغە عشقىم خود آرتە دور هر دم،
بو ايشته عاقبتىم، وه كه، تا نې بۇلغوسى دور؟

دېمە نې بۇلغوسى اول زلف قىدىدە، كۈنگۈلۈنگ
اسىر و واله و شيدا يىنا نې بۇلغوسى دور؟

فراق دردىگە دېرسېن دوا نې بۇلغەي اېكىن؟
بو دردغە هم اۋزونگ دې، دوا نې بۇلغوسى دور؟

بەشت، محنت اېمىس، بۇلسە وعدە دىدار،
وصال اميدى بار اېرسە، جفا نې بۇلغوسى دور؟

بو يۇل مسافرى نىنگ حالى، آە كىم، مطلق،
بىلىنمەدى كه، نې نوع اولدى يا نې بۇلغوسى دور؟

نواليا، دېمە فانى بۇلوب وصالغە يېت،
مىنگە كه، هجر چېكىمېن، فنا نې بۇلغوسى دور؟

۱۴۳

جفا قىلور برى گلچەرلەر، وفا قىلە كۇر،
وفا هم اېلگە قىلورسېن، ولې مىنگا قىلە كۇر.

نې تېلبه نې كه، مقيد تيلرسېن، اى گردون،
انىنگ سلاسل زلفيغه مبتلا قيله كوز.

دېسنگ حجابنى آلهيلر، اى كوز، آلىنگدين،
نې گرد انىنگ يۇليدين قۇپسه توتيا قيله كور.

تجلى ايسته سىنگ اول يوزدين اورتە بان جسمينگ،
كولى بيله كۇنگول آيينه سين جلا قيله كور.

اميد وصل ايله كويونگ گه باردى خسته كۇنگول،
يىگىتلىگىنگ حقى، اول حاجتين روا قيله كور.

بيىك نشيمن ابرور، اى كۇنگول، وصل اوجى،
طلب قناتى بيله اول طرف هوا قيله كور.

نوايا، چو المسيز مراد ممكن اېمس،
دېسنگ كه، وصل تاپه ي، هجر اۋتيغه ياقيله كور.

۱۴۴

جانيم آرامى اوچون قاصد كه جاناندين كېلور،
گۇيا جان پرور نسيمي آب حيواندين كېلور.

نامه قاصد ايلگىدين، قاصد حبيبيم آليدين،
مژده جان يېلدين و يېل ماه كنعاندين كېلور.

وعده وصلى كه جاناندين كېلور هجران كونى،

تیندورور کۋنگلومنی سۋز ینگلیغ کیم، اول جانن دین کپلور.

گوهرې دېک دور که، چیقمیش خامه سی نینگ نوکیدین
نامه اوزره شادلیغ اشکیم که، مژگان دین کپلور.

شادلیغ دین جان نثار ایتسم، نې تانگ کیم، بو خبر
هم کۋنگول دین، فی المثل، هم کۋنگلوم آغان دین کپلور.

وه که، مضمونی دور اهل درد سرگردانلیغی،
هر بلا مکتوبی کیم، بو چرخ گردان دین کپلور.

دېر اېمیش نامه مغه قیل میدور نوایی جان نثار،
انده جان بۋلسه قچان بو نوع ایش آن دین کپلور.

۱۴۵

توتولمیش اېردی غضب دین اولوسنی قیلدی اسیر،
قویاش توتولسه، بلی، فتنه دور انگه تأثیر.

اگر چه یاده گره بۋلسه، اۋقی توزچیقمس،
قاشی گره بیله ظلم اۋقین ایتمه دی تقصیر.

کۋنگولنی کۋزلرینگ آلدی، نې تانگ، ایکی بۋلمک
بیر اهل دیننی ایکی مست کافر ایتسه اسیر،

کۋروب یوزیده غضب زلفی ساری قاچتی کۋنگول،
کۋنگولگه سایه کپره ک ایتیک اۋلسه مهر منیر.

خەندىگىنگ اۋتتى كۈنگول پردەسىغە يېتمىس اېكچ،
نې حدِ منع خصوصاً قضا اۋقىغە حرير.

غم اۋلسە، سالمە گرەلر قاشىنگەگە كىم، قىلمىس
غليظ اۋلوب بو قرا منع خامە تقدير.

نواييا، سىنگە بو سۈزدە شېھەيى بۈلسە،
قدح كېتور كە، خطوطيدە كۈرگوزەي بىر-بىر.

۱۴۶

پريوشىم قارە بۈركىن كە، بىر يان اېگرى قىلىيدور،
مگر كە شمع جمالى فتيلهسى اېگىلىيدور.

خط اېرمىس اول كە، چىقارېب سويىنى مەرگى نىنگ
قوياش صحيفەسىدە رحمت آيتى بىتلىيدور.

نې نوع سىنگرەمەيىن ھجرارا كە، بىر يان اېگرى قىلىيدور،
فراق ايگنەلر يىدىن اۋتە-اۋتە تېشىلىيدور.

دليل اېرور كە، كۈنگوللرنى قىلمىش اۋلغەسپن آزاد،
بو كىم سلاسل زلفونگ توگونلرى يېشىلىيدور.

مسيح ايگنەسى مريم ايگىرگان ايپ بىلە گۈيا
چىگىلىب، اېگىنگە جانبخشلىغ تۈنى تىكىلىيدور،

اگر مسيح دعاسى اۋلوگنى تىرگوزور اېردى،
نې نطق اېرور كە، سۈكونچونگ بىلە اۋلوگ تىرىلىيدور.

تۆلە قدح كېرەك ايچىسىم كۈنگۈلنى قىلغەلى خالى
كە، اندە دورا پىلىدىن درد و غىصە كۆپ يىغىلىيدور.

فلەك دىقايىدىن كىمىسە باش چىقىرمەدى ھەرگىز
كىم، اوشبو رىشتە نىنگ اسرو تۈگۈنلىرى چىگىلىيدور.

كۆپ اېتمە وعدە نوايىغە وصل و قىلمە تمسخر
كە، بو محال ايش اېركىنى اول ھەم اېمدى بىلىيدور.

۱۴۷

كۆزى اول يوزاۋتىدىن خەلق ايچىنى داغ اېتەدور،
ياخود ايكى قاشى نىنگ يالرىنى چاغ اېتەدور.

عشق كۈنگۈلۈمنى شىار اىلب و كۆزدىن سوغرىب،
مگر اول گل يوزى نىنگ حسرتىدىن باغ اېتەدور.

لەلىدىن مست اۋلوبان باردى خمارىم مرضى،
طرفە مى دور بو كە، ھەم اوسروك و ھەم ساغ اېتەدور.

سوونگ اول آى اېوى نىنگ تامىنى بلچىغ يىسەبان
پىكرىم نىنگ اېوينى، ھجر كە توفراغ اېتەدور.

ھجرى اشكىم تېنگىز و جىسمىم اېتىب كۈە بلا،
عالم عشق ارا بحر بىلە تاغ اېتەدور.

غم تونى مھرىسىز اۋلدى كە، سېھرا نىجمىدىن

مهر رخسارینی ریش اېتکه‌لی تیرناغ اېته‌دور.

بو بلاغه نې دوا دور که، نوایی اول آی
نېچه که کؤرسه، مونی عشق انکه امراغ اېته‌دور.

۱۴۸

کوندوز اول خورشید رخشان‌دین کؤزومگه یاش اېرور،
کېچه حالیم زلفی سوداسی بيله چیرماش اېرور.

آلمه‌غان دین نقدی بیرله ییقمه‌غان محراب یوق،
ای مسلمانلر، نې کافر کؤز، مفتن قاش اېرور.

چاک کؤکسوم‌دین ایچیمگه سالیب اول آی کؤنگلی دېک
اسررم کیم، هم اول آی باشیمغه آتقن تاش اېرور.

رحم اېمس بېرحم‌لیق دور سورمه‌سنگ باشیمغه رخس
کیم، بو کؤپ قتله انینگ پامالی اؤلغان باش اېرور.

عشق سیرین نېچه کؤنگلوم ایچره پنهان اسره‌سم
هم، کؤنگول اؤتی زبانه چېککچ، اېلگه فاش اېرور.

قیسی گل بزمین که سوغه، یوقسه اېلگه بېرمه‌دی.
بو چمنده تا بولوت سقا، صبا فراش اېرور.

بېنوالر آلیده عمر ابد‌دین یخشیراق
کیم، نوایی دیر ایچینده داخل اوباش اېرور.

تېلېرەب ايتكن كۈنگۈل يادىمغە كىرسە گاھلەر،
يىغلب اېل كۈنگۈلى بوزولغودېك چېكرمېن آھلەر.

اۋتتى خوبلر آى كېبى، يۇقتور ارادە اول قوياش،
وہ كە، اول بد مھرنى كۈرمان اۋتادور ماھلەر.

خوبلر زلف و زنخدانىغە باردىنگ، اى كۈنگۈل،
حاضر اۋل، تون دور قارانغۇ، يۈلدە باردور چاھلەر.

گر مصور سىزسە دېوار اوزرە اول گل خرمنين،
جو بہ جو مېندىن نشان بېرگوسى بىر- بىر كاھلەر.

اى كۈنگۈل، فرھاد ايلە وامق دغى مجنون قنى؟!
بۆلمە غىل غافل كە، بىر- بىر باردىلر ھمراھلەر.

تۆكتى قان گلگون لباسين كيگىچ اول خوبلر شھى،
قان تۆكر اېرمىش، قىزىل تۈن كييسە بې شەك شاھلەر.

اى بہارِ حسن، اېشيتسنگ نوايى آھينى
كېرەك، البتہ، خزان يېلین ساغىنسنگ گاھلەر.

يوز تومن محنت اۋقى اندوھليغ جانىمدە دور،
تا ھوادىن سرزنش سرو خرامانىمدە دور.

حاجتیم بودور، خدایا کیم، کرامت قیلغه سېن،
ناتوان جانیمغه هر زحمت که، جانانیمده دور.

درد مېنده سېندین آرتوق بۇلسه، جانا، نې عجب
کیم، سېنینگ جسمینگده دور زحمت، مېنینگ جانیمده دور.

سۆردوم، آغزی طعمی تلخ اېرمیش، عجب یۇق اۆلمگیم
مېن که، بو ینگلیغ اچینگ طعم آب حیوانیمده دور.

ای مسیحا، صبح عیشیم تیره بۆلمیش گۆیا،
ذره بی تابلیغ خورشید تابانیمده دور.

دهر باغی ایچره برباد اۆلمه غان گل چیقمه دی.
یۇق عجب، گر ییلدین آسیبی گلستانیمده دور.

ای نوایی، سۆرمه دینگ دېرسېن ملول اۆلغانده یار،
ساغینورسېن گۆیا کیم بخت فرمانیمده دور.

۱۵۱

کیردی سیمایی لباس ایچره ینه اول گلعدار،
اول قویاش دېک کیم، انگه مانع بۆلور ابر بهار.

اول بولوت ینگلیغ لباس اوزره سیزیلغان خطری
بار انینگ دېک کیم، یاغین توشکی بولوتدین تار-تار.

بو لباس سیمگون ایچره سېنینگ نازک تنینگ
اول کوموش دېک دور کیم، اول سیماب ارا توتقی قرار.

مهر رخسارینگ لباسِ سیمگونندین مطلقا
اول قویاش دور کیم، قیلور کؤزگوده عکسین آشکار.

بؤلدى سیمابی لباسینگ رنگی بس کیم، ایله دیم
کؤز سحابیدین باشینگغه اشک سیمابین نثار.

تننی چون سیماب اپتر بو چرخ اخضر عاقبت،
تؤن اگر سیمابی اؤلسون، گریشیل، بیر حکمی بار.

ای نوایی، کسوتی گر آبگون دور، نی عجب،
بو یقین دور کیم، ابرور سو ایچره دُر شاهوار.

۱۵۲

فرقتینگدین زعفران اوزره تۆکرمین لاله لر،
لاله لر ابرمس که، بغریمدین ابرور پرگاله لر.

در تیشینگدین دانه صبریم قالور بی بر دپسم،
کولوب ایتور کیم اپکین نینگ آفتی دور ژاله لر.

برگ گل اوزره یاپیشیدور شکر هر ساریدین،
یا مگر لعلینگ اوزه قینبدورور تبخاله لر.

تاله-تاله نی اؤقونگ کؤکسومده گؤیا سیندی کیم،
تپورولوپتور ناتوان کؤنگلومده بیر-بیر تاله لر.

فتنه لیک تۆقوز فلک گردینگده، جانا، طرفه دور،

كىم كۆرۈپتور بىر قوياش دورىندە مۇنداق ھالەلر.

باردىلر احباب و مېن يىغلمېن اۆز احوالىمە،
كارواندىن قالگن ايت يىگلىغ كە، قىلغەى نالەلر.

كۈە غم بۆلدى نوایی، لالەلر گلگون سرشك
تاغ اگر بودور، بلې، اشك اۆلگۈسى دور لالەلر.

۱۵۳

اول ملاحت شمعیدین مۇنداغ كە جىسمیم يانە دور،
هر بىر اوچقون غم شىبستانیدە بىر پروانە دور.

شام هجریم شرحین اېل افسانە قیلدى، آه كیم،
اویقوغە سالغان قرا بختیمنى بو افسانە دور.

غیر كیم، محو اۆلدى و سېنسېن بوزوغ كۆنگلوم ارا،
جغد ایتیب، طاووس بىر توتمیش عجب ویرانە دور.

كۆكسوم ایچرە كیم غمینگدین ناردېك بۆلدى شكاف،
گۆیا هر بىر بغیر پرگالەسى بىر دانە دور.

كوییدە سۆرسنگ كۆنگوللرنى اونوتمە، ای صبا،
مېنىگ آوارەمنى كیم، هم خستە، هم دېوانە دور.

چرخ شېگردیغە گۆیا نقد عمرونگ دور غرض،
تېگرننگ گە هر تون كە، ایكى بوكرهیب ایلانە دور.

سۆرمە ھجرىنگدە نوایی یارین و سر منزلین،
یار انگە دردینگ، وطن بیر کنج محنتخانە دور.

۱۵۴

تا خیالینگ گە کۆنگول، گە کۆز ارا مهمان اپرور،
کۆز بیلن کۆنگلوم اراسیدە حسددین قان اپرور.

کۆنگلومە پیکانلرینگدین قطره قطره سو اپمس
حالیمە کۆزدپک بعینه اول دغی گریان اپرور.

غرقەمپن اشک ایچرە کیم، عشقینگ تینمی اؤرتەمس،
یؤقسە اؤت کیم کۆردی کیم، خاشاک ارا پنهان اپرور.

ھجر اؤقیدین کیم اپرور بغریم ارا یوز مینگ تپشوک،
ھر تپشوک بیر کۆز دورور کیم، حالیمە حیران اپرور.

حسن میدانیدە اول کۆز چابکي دور کیم، انگە
خال مشکین گوی و زلفونگ عنبرین چوگان اپرور.

دھر بوستانیدە باش چپککن نهال اطرافیدە،
شاخ اپمس، ناوک دپگیل، یفراغ اپمس، پیکان اپرور.

تیغ ایله دشوار ایلبسپن نوایی قتلینی،
چھرەدین برقعنی آغیل کیم، بسی آسان اپرور.

۱۵۵

غنچه خندان بيله حسنونگ گلى خرم بهار،
خطينگ انداق سبزه كيم، بولغهي انگه همدم بهار.

يوز اوزه تېردين خطينگ گر باش چېكر، اي گل، نې تانگ،
سبزه غه باعث دورور، چون بولدى ابرسه نم بهار.

شادليغدين گلشن وصلينگده ييغلب چېكسم آه،
ياپسه، يوز كيم، گلگه بولمس يېل ياغيندين غم بهار.

عارضيم عكسى يوزونگ آيينه توشكن طرفه دور،
كيم كوروپتور هم خزان بير آيده بولماق، هم بهار.

واي كيم، بير گل خزانغه سالدی عيشيم گليني،
اوشبو فصل ايچره كه تاپميش جمله عالم بهار.

رعد و سيل ابرمس، فغان و اشك ابرور بو كيم، هر ابل
گل يوزونگ كورگچ توتر اوز حاليله ماتم بهار.

قصدي بلبل كؤنگلى قيدي بولمه سه، نهو چون سالور
باغ شوخي سنبل زلفيغه پېچ و خم بهار.

گل اېمس، بو باغ تاراجيغه اينك لعلدين
آيله دي آويزه مهري دوريغه خاتم بهار.

اي نوایی، چين بهار ابركين بو، ياخود كورگوزور
باغ خلقيدين اولوسقه داور اعظم بهار.

وه كه كۈنگلوم غصه سى هر لحظه قصد جان قىلور،
هجرىم اندوهى بوزوغ صبرىم اويىن ويران قىلور.

كۈپ مدد دور هجر اندوهيده ساووغ آهلر،
كىم سىنگورسه مېن كېي اۋزىگه قصد جان قىلور.

نېچه يىللىك محنتىم عشق ايچره بيلگه ي عاشقى
كىم، حديثىن يار ايله اغياردين پنهان قىلور.

جاننى اىسترمېن چىقرسم، اويىدين كۈزلرنى هم
كۈنگلوم اول دم كىم، خيالىن لحظه يى مهمان قىلور.

اسره ديم جان ايچره مېرىن، بيلمه ديم آخر نفس
اول مسيحا اۋلمگىم انگلب اۋزىن نادان قىلور.

فقر يۋلىنده ايرىك پشمينه دين عار اېتمه كىم،
هر تحركدين تعين بندينى سوهان قىلور.

ساقيا، حالىمنى بيلدينگ، اېمدى توتقىل باده كىم،
بو صعوبتلرنى بېخودلۇغ منگه آسان قىلور.

راستلرغه چرخ اگر هر لحظه قيلمس سرزنش،
شمع پس هر تون نېدين يىغلب كويوب افغان قىلور.

دفع اېتر درددين نوايى نىنگ اۋشول مى كىم مدام
خسرو خسرو نشان ساقيلرى احسان قىلور.

تررده عقدە لیغ زلفین مسلسل ایله دی چینلر،
گره «میم»، ایگی زلفی «لام»، اینک تراغ «سین» لر.

گره لر زلفیده گویا حساب ایلپتور اول کافر
آلورده زهد و تقوا اهلیدین تاراج ایتیب دینلر.

آسیب نهو چون فغانه سالدی زلفیدین کونگوللرنی،
قرار و صبر نقدین آغەلی گرایله مس قینلر.

نې یوز دور، الله-الله، باده تابیدین که، هر ساعت،
آچر نسرینلر اوزره گل، ساچر گل اوزره نسرینلر.

کېلور اول سرو کیم گلر ملون قیلدی گلشنی،
کیررده شه نېچوک کیم ملک اېلی باغلرلر آیینلر.

دېسم حسن اهلینی کورمنگ که، ظالم دورلر و قاتل،
کونگول ایتور کورهی، شاید که مونداق اېرمس اېرکینلر.

اېرور محزون کونگولر ظلمتی زلفیده زار انداق
که، شام هجریده عشق اهلیدین هر ساری غمگینلر.

نې یېلنماقدور، ای شه، مور خیلی دېک چېرگدین کیم،
سلیمان دېک بو وادی ایچره برباد اولدی چندینلر.

نواپی، بولمه یین زار و ضعیف اولمس نوا تاپماق،

بو اېرميش پير چنگ اوتاريدين دير ايچره تلقينلر.

۱۵۸

آليم اول آي سجده سيدين ريش اېرور حاليم بو دور،
طاعت مقبولوم اول دور، داغي اقباليم بو دور.

اؤقلىرىدين قوش دېك اؤلدوم جانغه اول كوي آرزو
اوچماق ايسترمېن، ولې كؤركيم، پر و باليم بو دور.

بس غنيمېن كوه غم بيرله جنون تاشي ارا،
اينك اينك تخت جاهيم اول دورور ماليم بو دور.

يار شوقيدين اؤلر حالتده دورمېن، اي طبيب،
نې علاجينگ بار مېنينگ خود ضعيف احواليم بو دور.

چؤمغھلى قؤيمس قورق نې دېك سونگكلر اشك ارا،
طرفه كؤركيم، بحر بي پايان ارا سالم بو دور.

تاپمھيىن دنياده كامې، دينى برباد آيله ديم،
حيف دوزخ هم منگھ، بالله، گر اعماليم بو دور.

اي نوايي، گر اؤلرده جان تلشسم قيلمه عيب،
دېرمېن اول آيني كؤروب، جان بېرسم اھماليم بو دور.

۱۵۹

تيرگوزور هر دم رقيبلىرى و مېنى اؤلتورور،

اۋت ياقىب اېل جانىغە مېنىڭ ايچىمنى كويدورور.

كۈنگلوم احوالين صبادين سۋردوم اپرسە دېدى كيم:
تېلەلدېك بىر پرى كويىدە سرگردان يورور.

اول قوياش يوزىگە باققن سايى آرتر كۈز ياشيم،
مهر تابيدىن اگرچه هر نى كيم، اۋلدور، قورور.

قان ياشيم رنگى ياشوردى خاتم لعل آغزىنى،
اۋينه ماقده ياشلر انداق كيم اوزوكنى ياشورور.

سېن كه يۇقسېن ماه رخلر جلوه ايلرلر ولېك،
كېچە ايشنر قورت نورى مهر چىققچ بىلگورور.

اول قوياش هجرانيدە هر تون ايكي مونگلۇغ كۈزوم،
تانگە تېگرو صبح دم يۇليغە باقىب تېلمورور.

توزلوك ايلب شمع دېك، وه، بيلمەديم كيم، بو نهال
محنت اۋتى گل آچر، ياش قطره سى بر كېلتورور.

بوالعجبليلغر بهار عشق ارا كۈر كيم، مېنى
گە بولوت دېك يىغله تور، گاهي چاقين دېك كولدورور.

زهد آهنگين نوايى هر نېچە كيم ساز اېتر،
بىر نوا بىرلە مغنى يانه يۇلدين آزغورور.

يئە سېنسيزىن مونسىم غم بۇلۇپتور،
كۈزۈمگە يۈرەك قانى ھەمدەم بۇلۇپتور.

قارارېب كۈزۈم دەمدەم زار يىغلار،
انگە شام ھەجرىنگە ماتەم بۇلۇپتور.

يارەمدىن چېكىرگە ئوقىن سەي قىلمىگە
كە پىكان سۇنگەك ايچرە مەكمەم بۇلۇپتور.

ايچىمدىن نەچكەك تارتىكەيلەر ئوقىن كىم،
كۈنگۈل قۇيمىس و جان مەدەم بۇلۇپتور.

كۈنگۈلگە ياقەر كىرپىكىنىگە نىنگە خىيالى،
مەنىنگە زەخمىمە نەش مەرمەم بۇلۇپتور.

غبارىم تىلەپ يىغلمە ھەردەم، ئاي كۈز،
كە اشكىنىگەدىن-ئوق يۈزى نەم بۇلۇپتور.

بۇ گەلشەن ئارا بەرگە تۇتۇلۇپتور
خەزانە تۇتۇلۇپتور.

وفا شەخسى نىنگە فەرقىنى چەرخ تەيغى
ايكى بۇلدى، ۋە كىم، بىرى كەم بۇلۇپتور.

ئەمەس غەم يۈكەيدىن كە، قاشىنىگە كۈرگەچ،
نەۋائى سەجودە تەكەلى خەم بۇلۇپتور.

۱۶۱

كۆزونىڭ نې بلا قرا بۇلۇپتور
كىم، جانغە قرا بلا بۇلۇپتور.

مجموع دوانى درد قىلدى
دردىنىڭ كە مىنگە دوا بۇلۇپتور.

عشق ايچرە انىڭ فداسى يوز جان
هر جان كە سىنگە فدا بۇلۇپتور.

بېگانە بۇلۇپتور آشنادىن
بېگانەغە آشنا بۇلۇپتور.

تا قىلدى يوزونىڭ ھواسى جانىم،
يوز سارى انىڭ ھوا بۇلۇپتور.

باقى تاير اول كە بۇلدى فانى،
رھروغە بقا فنا بۇلۇپتور.

تا توزدى نوایی آيتِ عشق.
عشق اھلى ارا نوا بۇلۇپتور.

۱۶۲

كۆك غزالى چونكە كافور اوزرە مىشك افشان بۇلور،
كوكب افشان كۆزلرىمىدىن اول قوياش پىنھان بۇلور.

مونگره ييب انداق سينوق كۈنگلوم بوزولور كيم، سپهر
بوالعجب حاليمغه يوز مينگ كۈز بيله حيران بۇلور.

گه يوروب، گه اۇلتوروب، بير لحظه توتسمېن قرار،
غصه بنديدن برى عالم منگه زندان بۇلور.

گه كۈنگول اۋتى اورر كۈكسوم شكافيدن الم،
گه بغير پرگاله سى كۈز يۇلیدين غلتان بۇلور.

اۇلتورور اوى سقفيغه آھيم تفيدن قطره لر
يا مېنينگ حاليمغه دور كيم، تام و تاش گريان بۇلور.

اى كه، ايسترسېن سلامت، عشق كويين سۈرمه غيل
كيم، بو يۇلغه هر كيشى كيم، توشى سرگردان بۇلور.

ايسته گنگه دۋست كامين ايسته بان كويمك نې تانگ،
گر توتون سنبل، اۋتون اشجار و اۋت ريحان بۇلور.

ايچنى عريان قيل كه تاشينگ زېب منع فقر اېمس،
فقر اېمستور، گر ايچينگ مملو، تاشينگ عريان بۇلور.

اى نوايى، عشق منعين اېلگه ارشاد ايله دينگ،
الله-الله، بو نې مكر و حيله و داستان بۇلور.

۱۶۳

وه كه، ميدان عزميغه سېكرىتى اول چاپك سوار،
كىمدورور كيم، اسره غه ي اېمدى عنان اختيار.

قاش و كۆزونگدين اگر آرتر جنونيم نې عجب،
تېلبهلىك كه هم ينگى آى دور مدد، هم نو بهار.

چاك اپتینگ كۆكسوم كه، چىقسون اوتلوغ آهيم شعلهسى،
بیر نفس بۇلغەى كه، بو اندوه اوتى تاپقى قرار.

عقل و فهم آشفته حال اۇلدى يىگيت جانینگ اوچون
كيم، ينه اويدین مونونگ دېك چىقمه غیل آلفته وار.

ساقيا، چون ايچكوميز دور عاقبت جام اجل،
باده توت اندین بورون كيم، بيزنى اۇلتورگەى خمار.

بیر زمانلیغ هجر اوچون مینگ ییلچە بار، اۇلسم نې تانگ،
چونكه بۇلمس هیچ کیشی نینگ عمری مینگ ییل پایدار.

ای نوایی، شکر کیم، میدانغه اول شه قۇیدی یوز
کیم، یۇلیده قالمەدی نومید جانی خاکسار.

۱۶۴

وحی نازل بۇلدى یاخود یارنینگ پیغامی دور
کیم، غمیم تسکینی غمگین خاطیریم آرامی دور.

صفحه کافور اوزه مشکین رقم کیم ایله میش،
گۇیا صبح سعادت اوزره دولت شامی دور.

هجردين جانيم اراسيغه اگر خود کيرمه دی،

نېگه شكلى جان ارا كيرگن الف اندامى دور.

كيردى جان جسميمغه خطِ صفحه سين كورگچ، مگر
اېلگه جان بېرمك كه مهر اوزره مسيح ارقامى دور.

وعده وصل اېردى مضمون، گه اؤلوگمېن، گه تيريگ،
انگله مان قاتل مو دور بو مژده، روح افزا مى دور.

وادي حيرتده قالغانلرغه جان حرزى اوچون
رقعه مقصود كامل نطقى يا اعلامى دور.

اي نوايى، نېگه سورتوب كوزگه سالمه ي جانغه كيم،
هم كوزوم نينگ نوري، هم آزرده جانيم كامى دور.

۱۶۵

برماغى حيرت بيله كيم لعل خندان ايچره دور،
اول الف ينگليغ دورور كيم، فى المثل جان ايچره دور.

خان حسنى ذوقينى بيلمك كه ياخود برماغى
لعل خندان ايچره اېرمس كيم، نمكدان ايچره دور.

لعلى بير سؤز بيرله يوز ييللىق اؤلوگنى خضر اېتر،
گؤيا روح الله اوشبو آب حيوان ايچره دور.

منفعل دور يوز و زلفيدىن كه تېبرنگه ي نسيم،
جلوه گر طاووس كيم، فردوس رضوان ايچره دور.

عارضينگ هجرينده هر قانليغ كۆزوم دور لاله‌يي،
داغلا كۆزنيگ قراسين انگله كيم، قان ايچره دور.

توتمه الفت باغ ارا كيم صرصر ديدين دورور،
ايمن اول قوش كيم، انينگ مأواسي ويران ايچره دور.

اي نوايي، بيرگه يوز جام بلا تورميش توله،
هر نهچه كيم ساغر عشرت بو دوران ايچره دور.

۱۶۶

قاشينگ كۆزدن نهان، اندين نهانراق خال مشكين دور،
بو آنينگ نقطه‌سي دور، گؤيا اول «نون» تنوين دور.

كۆنگول زلفونگ غميدن تازه تازه داغ ايله گؤيا
كه، نصفى قان و نصفى مشك بؤلغان نافه چين دور.

ايتينگ نينگ گاه ايزي، گه پنجه‌سيدن دور دماغيم خوش،
بو بير دور مشك بيد، اول بير انگه گؤيا كه نسرين دور.

نېدين بيلمان يوزوم سرغردى محرق عشق تابيدن،
يوزى اؤتقه يقينراق بؤلغان اېل نينگ چونكه رنگين دور.

ايچيمده انداق اؤت دور كيم، توگان جسميمده كويدورسم،
انگه بو اؤتدين انداق كيم، سودين بو اؤتقه تسكين دور.

يوزونگه باقسه بؤلغه‌ي آي و كونچه، نوري اؤكسولسه،
يقين اېرمس بو هم، استغفرالله، بلكه تخمين دور.

قىزىل تون بىرلە چىقتى، لالە رىخلىرى ئېكۋىرۇنكىسى، ۋە،
بو گۈلدىن خىلەت ئېتىگەن سىر، الر ھەرىيان رىاھىن دور.

جھان مكارەسى دىلەش دور، اما كىم كە عەقەد ئېتسە،
اىپەك جان رىشەسى، يارماق انگە دىن نەقىدى كابىن دور.

قاشىنگ مىھرايىغە، اى مەيچە، يوز قۇيغەلى قۇي كىم،
بو طاعت دىر پىرىدىن مىگە عشق اىچرە تەلقىن دور.

يوزونگ كۆرمىك تىلە تىنمىس نوایی كۆنگلى سالماقتىن
خداى اوچون آلىب بۇرەنى آنىنگ كۆنگلىنى تىندور.

۱۶۷

نەقە خالىنگ كە كۆزدىن داىما مەدوم اېرور،
نەقە خال اېرمىس اول كىم، نەقە موهوم اېرور.

تانگ اېمىس اول نەقە گر كۆزدىن نھان دور، ۋە نې تانگ،
مردمىن كۆرمىكلىگىدىن كۆز اگر مىھروم اېرور.

بىس كە خالى كۆزدە دور بۆلمىش جھان بىر صفە كىم،
رمل مىشقى يىنگلىغ اندە نەقە-اۋق مرقوم اېرور.

اختر بختىم دورور اول خال، يۇقسە كۆرمەدوك
كوكب انداق تىرە كىم، خورشىد اوزە معلوم اېرور.

خال رخسارىنگ كوموش مىسندە ھىندۇستان شەھى

آليده صف تارتيبان خط، تابع و محكوم اپرور.

اي كه ميدين خالي اپرمس، دېب مېني طعن ايله دينگ،
بارې كورگوز آني كيم، بو دير ارا معصوم اپرور.

داغ پنهان دور نوايي كونگليده، اي لاله رخ،
نقطه خالينگ كه، كوزدين دايماء معدوم اپرور.

۱۶۸

هر لېينگ اولگنني تيرگوزمكده، جانا، جان اپرور،
بو جهتدين بير-بيريسي بيرله جاناجان اپرور.

جانيم انداق تۇلدى جاناندين كه، بۇلمس فهم كيم
جان اپرور جانان اپمس يا جان اپمس، جانان اپرور.

بۇلسه جانان باردورور، جان هم چو جانان قيلدى عزم،
جان كېتيب جانان بيله جاندين منگه هجران اپرور.

جان منگه جانان اوچون دور، يۇق كه جانان جان اوچون،
عمر جانانسيز قتيق، جانسيز ولي آسان اپرور.

بارسه جان، جانان ييتير، گر بارسه جانان، جان كېتير،
كيمسه گه جانان و جانسيز عمر ني امكان اپرور.

خوش تورور جان و جهان جانان بيله، جانان اگر
بۇلمه سه جان ايله كيم، اولمس جهان، زندان اپرور.

جانیم آل، ای هجر و جانانسیز منگه رنج ایسته مه،
چونکه جانانسیز نوایی جانیدین رنجان ابرور.

۱۶۹

هر قچان کیم کپمه گه اول آی سفر رختین سالور،
موجلوغ دریا کپبی آشفته کؤنگلوم قؤزغه لور.

یغلمه ای کؤز، نپدین ساحلغه چیقمس کپمه دپ
کیم، یاشینگ دریاسی دور هر ساری کیم ایل کؤز سالور.

تیره بان سیماب دپک کؤنگلوم، یپتر جان آغزیمه
تند ییل تحریکیدین هر دم که دریا چیقهلور.

صبر کؤنگلومده، کؤنگول اول آیده، اول آی کپمه ده،
وه که، باریب تپلموروب کؤز، مونگره ییب جانیم قالور.

دم توتولغاندین اؤلر ایل دپک یپتیمین اؤلگه لی
سورمه سون دپ کپمه سین بس کیم نفسلر اسره لور.

کیرمه سودا بحر یغه عالم دین ایستب سود کیم،
سیم نقدی توشسه، لپکن عمر نقدی سییغه لور.

غرق ایتر بحر فنا غم زورقین، ای پیر دیر،
ایلگیگه چون کیم نوایی باده کشتیسین آلور.

۱۷۰

جان بېرور اېلگه اگرچه لېيدين قان تامه دور،
وه، دېمه قان تامه دور، بلکه چوچوک جان تامه دور.

ناز اوقی بیرله کؤزوم مردمین اېتدینگ مجروح،
اشک گلگون دېمه زخمیدین آنینگ قان تامه دور.

وه، یرهم ایچره نې قان دور بو که دېوانه کؤنگول
تاپسه تسکین توره دور، ایلهسه افغان تامه دور.

گؤیا فتنه سحاییدین اېرور سیل بلا،
رخشیدین قطره که، جولان ارا هر یان تامه دور.

تامچی دېک اشکیم اېمس، کؤنگلوم اؤتی دفعی اوچون،
که بدن کلبه سینی قیلغه لی ویران تامه دور.

وه که، گل شمعین اؤچورمکلیک اوچون دور گر خود
قطره اؤرنیغه بولوتدین در غلتان تامه دور.

لعلی وصفیده نوایی سؤزیدین آب حیات
قیلسه پیدا، آقه دور، ایلهسه پنهان، تامه دور.

۱۷۱

خال و خطینگ خیالیدین، ای سرو گلعداز،
گاهي کؤزومگه خال توشوپتور، گهې غبار.

یوزونگده خال صفحه ده تامغان کېبی قرا،
خالینگ ملاحتی توز اېرور کیم، قراده بار.

جانیمنى اۋرتەگن يوز و خالینگى بىلمەسنگ،
اۋت شەلەسىدە ایلەگمان بیر اۋچوک شرار.

بیلمان کۋنگولده خالترینگ نینگ خیالی دور،
یا کیرپیگینگ تیکنلرین ایلېسپن استوار.

هر دم کۋنگول ھلاک و کۋزوم تیرە بۆلمەغین
بیلگەى بیراۋ کە، یارى اپرور شوخ و خالدار.

مشاطە قضا بېزەمیش خال و خطینى،
بې اختیارلیقدە منگە بار مو اختیار.

مسکین نوایى خال لبینگ کۋرسە جان بېرور،
باقسنگ نې بۆلدى صورت حالېغە، ای نگار.

۱۷۲

چىقتى آۋ عزمېغە جولان ایلې اول چابک سوار،
جان نثار اول صید اوچون کیم، جان انگە قیلغەى نثار.

بو اېدى قصدیم کە بیر کون صید فتراک ایلەگەى،
قیلغانیم عمرې کییکلر بیرلە صحبت اختیار.

چون کییک قتلینی ایستر، کاشکی روحوم اوچوب،
بیر قتل اېتگن کییک جسمى ارا توتقى قرار.

تا کە یېتکورسم رکابېغە باشیمنى، کاشکی

قىلسە شىخسىمنى قىضا ئىت شىكلى بىرلە آشكار.

قامتى ھىجرىدە ھىر يان يارەدىن قانلىغ كۈنگۈل
بىر كىيىك دېك دور كە، اۋز زىمى بىلە بۆلمىش فگار.

گور اوچون آچماق نې دور ھىر لحظه بهرامى كىمىد،
چون سېنى بهرام دېك ايلر اجل گورى شكار.

اى نوامى، اول قوياش نىنگ سايەسىدە كۈر ايتىن،
كامران و يۇق سىنگە آلىدە ايتچە اعتبار.

۱۷۳

برگ گل يوزىندە لىلىنگ رشكىدىن خونابىلر،
غىچە كۈنگلى ايچرە آغزىنگ حسرتىدىن تابىلر.

صفىھى دور عارضىم دىباچە عشق اوراقىغە
قان ياشم نىنگ خطلىرى شىگرف بىرلە بابىلر.

اشكىم ارتىلغان اوچون ھىم بۆلمەمىش كىرپىكلىرىم
كىم، يىسبدور كۈز خىالىن چىككەلى كولاىلر.

ھىجرىدىن كۈزلىرگە كىم اشك اپورولور، اول اشك اپمس
كىم، اپرور درد و بلا درياسىغە گىردابىلر.

عىبىم اپتمىگ باش كۈترمىدور دىبان خۇمخانىدىن،
قىلمەيىن مو سجدە تاپسىم بو صفت محرابىلر؟!

ھجر ارا ايکى کۆزوم ايچرە بېلىنگ نىنگ نقشى دور،
اۆتکۈرۈر تۈننى خيال آيلىب كېچە بې خۋابلىر.

روزگارین قىلدى مظلوم آھى نىنگ دودى قرا،
كۆرمە ظالم خلوتى نىنگ كۆركەسىن سىنجاىلىر.

تېرگە باتقان گرم رۆلردىن مگر دفع آيلەمىش،
اۈزلۈگى چركىن تحركدىن ايرىك ماشاىلىر.

دۋستلر، مسكىن نوایى تېرە شامىن ياد اېتىنگ،
يار ايله جام ھالاي چېكسنگىز مھتابلىر.

۱۷۴

تېلبە كۈنگلۈم، ۋە كە، ھەر ساعەت بىراۋ سارى بارۈر،
منع قىلدىم اپرسە، بغيريم آغرىغۇدېك يالبارۈر.

قۇيدوم اپرسە، كېلتۈرۈر مونگلۇغ باشىمغە يۈز بلا،
قۇيمەسم جانغە ضرر يېتگۈدېك اۈزىدىن بارۈر.

قۇيمەسم بو، قۇيسم اول، ۋە، بۇلسە يۈز جانىم فدا
اول كىشىگە كىم، حزين جانىمنى اندىن قوتقارۈر.

عقل وسواسىنى قۇيسم اولى اول كىم، مېن دغى
باشىم آليب كېتكەمېن ھەر سارى كىم، اول باشقارۈر.

ساقيا، بىر نۈعمېن لب تشنە يۇق كىم آغزىمە،
ھەر يارەم آغزىغە قۇيسنگ بىر قدحنى سىپقارۈر.

ايگى يوزلوك بۇلمە كيم، بو باغ نينگ رENA گلى
گر قيزارور بير يوزى، لېكن ينه بير سرغارور.

كولده پنهان اۋت كېيى تاپمس نوایی كۋنگلینی،
هر نېچه كيم عشق كول قیلغان وجودین اختارور.

۱۷۵

اول آى كه، جفا نردینی خوبلردین اۋتوپتور،
يارب، نې بلا، مهر و وفانی اونوتوپتور.

آغزی بيله پسته اۋچشور پوچليغیدین،
بيلمان كه اۋشول آغزی آچوق قیده بوتوپتور.

هر دم قیزیق آھیم تفیدین مضطر اۋلورمین،
اۋتلوغ نفس، ای وای كه، آغزیم قوروتوپتور.

يیلر لب لعلینگ غمیدین جان حزینیم
حسرت سویینی خون جگر بیرله یوتوپتور.

عكسینی كۋنگول كۋزگوسیده كۋردوم و اۋلدوم
كيم، غیرین انینگ ابویگه نېوچون یوتوپتور.

هجران كونی عشق اهلینی اۋترگه مگر چرخ
آتشكده سیده شفق اۋتین یاروتوپتور.

بلبل كېيى خوشگوی نوایینى قیلیب خوار،

اول گلنى كۆرونىڭ جاناب بدگوى توتوپتور.

۱۷۶

برچه خوبلر نىڭ قد و رخسار و خط و خالى بار،
لېك اول كىم بىزنى بېحال ايلر اۋزگه حالى بار.

يوزوم آلتون دېك دورور بو وجهدين كىم، حاليا
سىمبىرلر اول كىشى نىڭ دور كىم آنىڭ مالى بار.

كىرگهلى كۈنگلوم ارا بىر-بىر اۋقونىڭ بۆلمىش تىم
اول قلم دېك كىم، آنىڭ ايچىدە توز-توز نالى بار.

سنبولونىڭ توشسە اياغىنىڭ آستىدە نې عىب كىم،
گل بىلە خورشيدىنىڭ آستىدە لام و دالى بار.

اول سىبىدىن، زاهدا، مشغول اېمىمېن زهد ايله
كىم، كۈنگول نىڭ مطرب و مى بىرلە كۆپ اشغالى بار.

آدم اۋلمىشمېن كە، عشق اهلى منگە اولاد اېرور،
يۇقسە ياشدىن مېنچە كىم نىڭ يوز سارى اطفالى بار.

گھر مقصود چون وابستە توفيق اېرور،
دېسە بۆلمىس كىم، مونونىڭ سعيى، انىڭ اهمالى بار.

اي نوايى، تاپمە سنگ كامې لب جانبخشيدىن،
سېنىڭ اوچون بۆلسون انىڭ غمزە قتالى بار.

چاره کار ایسته بان بېچاره لیغ کۈنگلوم تیلر،
خان و مانیم ترکین قیلیب، آواره لیغ کۈنگلوم تیلر.

ایسترم آلینگده قیلسم سجده و اۋپسم لیینگ،
بت پرستش ایله بان، میخواره لیغ کۈنگلوم تیلر.

بغیریم و کۈکسوم بیله کۈنگلومنی قیلدینگ یاره لیغ،
جاننی هم بو حال بیرله یاره لیغ کۈنگلوم تیلر.

عاشق ایشی چون سَوَاذُ الْوَجْهِ فِي الدَّارِینِ ابرور،
بو ملامت کوییده یوز قاره لیغ کۈنگلوم تیلر.

قصیدیمه هر یانندین اول کوی ایتلرین قوی، ای رقیب
کیم، سلامت پرده سین یوز پاره لیغ کۈنگلوم تیلر.

تن غبارین جان یوزیدین رفع قیل، ای درد کیم،
کۈزنی اول یان گه - گهې نظاره لیغ کۈنگلوم تیلر.

ای نوایی، نېچه کیم کۈنگلومگه توشکن درد اوچون
چاره ایسترمین، ولې بېچاره لیغ کۈنگلوم تیلر.

هر اۋقی اول قاشی یانینگ جاننی کیم قربان قیلور،
راست بیر اۋق دور که، قربان کۈنگلوم ایچره سنچیلور.

ايسته سه وصلى كۈنگول، كۈز رشكدين قان ياش تۈكر،
كۈز يوزين كۈرگچ، كۈنگول يوز ناله غيتردين قيلور.

تيغى كۈكسوم چاك اپتيب، كۈنگلومنى آچسه نې عجب
كيم، روان سودين هميشه خلق كۈنگلى آچيلور.

گرم اولوب هر يان اول آتشاره كيم ناوك اتر،
راست اۋت دېك دور كه، گرديدن شررلر ايريلور.

يوزنى اۋن تيرناق ايله كيم غصه دين قىلديم شيار،
دانه ابركين كۈز ياشيم كيم، هر دم انده ساچيلور.

باده ايچ كيم، چرخ جامى سړىنى جم بيلمه دى،
گرچه اول يوز جم كېبى ميخواره نينگ دورين بيلور.

آه اۋتيدىن شكوه گر ايلر نوايى عيب اېمس،
تېلبه لرنينگ هر نې كيم، آغزيغه كېلسه آيتيلور.

۱۷۹

اي صبا، شرح ايله اول دلستانيمدين خبر،
سۋنگره دېگيل كۈنگول اتليغ ناتوانيمدين خبر.

چون منگه بېردينگ خبر، لطف ايلب اول يان داغى اېلت،
خاطر مجروح ايله آزرده جانيمدين خبر.

گر بولر كۈنگليگه تاثير ايله مس دېك بۋلسه، آيت
يېر يوزين غرق ايله گن اشك روانيمدين خبر.

ور مونگه هم قيلمه سه پروا، دېگيل افلاک اېلین
کېچه- کوندوز جانغه يېتکورگن فغانيمدين خبر.

قيلسه استغنا کېره ک کيم، ايله گه ی، البته، رحم،
گر دېسنگ جانيم ارا داغ نهانيمدين خبر.

آيت کيم، توتقيل خبر مېندين يۇق اېرسه، تاپمه غونگ
عالم ايچره ايسته بان نام و نشانيمدين خبر.

عرض قيل تدريج ايله کيم، شادليغدين اؤلمه يين،
ای نوایی، کېلسه ناگه دلستانيمدين خبر.

۱۸۰

يارب، بو ني گل دور کيم، باشيغه چېچک سنچر،
گه اېگری قۇير بۇرکين، گه بېلگه اېتک سنچر،

کۇنگلومگه چېکيب ناوک، عاج ايله دی پيوندین،
هر زخم که اول تېشتی اېل انگه سۇنگک سنچر.

باشيمده هوس لعلينگ، عالمغه وداع اېتتيم،
چيقسه کيشی مجلسدين، باشيغه گزک سنچر.

غم کلبه سیده، جانا، اول خسته غه رحم اېت کيم،
تېرنسه بغير آغريز، دم اورسه يوره ک سنچر.

قلاّب محبت دور سرگشته کۇنگوللرگه،

چون قوش سالیب اول چابک، باشیغه کجک سنچر.

هر کوکب اوچین گردون نیش ایتتی شعاعیدین،
غم شامی وفا اهلین هر نوع کپره ک سنچر.

سنچیلغان اجل خاری عشق اوچره سه بیلگه یسپن
کیم، جانغه بلا نیشین هجر اؤزگچهره ک سنچر.

جسمین چو نوایی نینگ پیکانی تېمور قیلدی،
بیلمان که، سنان اېمدی بغریغه نېتک سنچر؟!

۱۸۱

غمینگ اؤقی که کؤنگولر اوین نشان قیلور،
مېنینگ چو خاکی تنیم ایچره یېتتی، خانه قیلور.

لېینگ بهانه سیز اېل قانینی تۆکر هر دم،
منگه چو یېتتی ایش، البته، بیر بهانه قیلور.

کؤنگول بېرورده فسونلوغ کؤزیگه بیلمس اېدیم
که، اېل ایچینده مېنی عاقبت فسانه قیلور.

کؤنگولده جوهر پیکانینی که ییغمیش جان
عجب اېمس که، بو ویرانه نی خزانه قیلور.

دېسه که، مهر گیاهین کؤکرتیره یین گردون،
زمانه اهل وفا کؤز یاشینی دانه قیلور.

هلاک دامی یایر صبح خیز قوشلر اوچون
سحر ییلی که، چمن سنبلینی شانه قیلور.

نصیب بلبل اوچون خار غم دورور، اول هم
نوايي نغمه سی بیرله مگر ترانه قیلور.

۱۸۲

تا بۇلدى كۈنگول اول كۈزى اوسروك كه گرفتار،
اېل كۈزىگه ساغمېن، لېكن اۈز-اۈزومه بېمار.

تانگدين تنيم آقشامغچه تاش زخمى بيله رېش،
تونده بدنيم تانگغچه تيش زخميدين افگار.

كلم نينگ اېمس خشتلرى درزى كه، آچميش
حاليمغه فغان قيلغەلى آغزين در و دېوار.

خلق ايچره كۈنگول عشقيني فاش ايله دی آھيم،
اوى ايچيده اۋت بار اېكنين دود اېتر اظهار.

اول بت غميدين كافر عشق اۋلغەلى كۈنگلوم
جان رسته لرین جمع قيليب باغله دی زنار.

خوش گلشن اېرور دهر بودور عيبي كه، انده
پيوسته خزان يېليدين آزرده دور اشجار.

يار آليده گر بار، يۇق اېرسه عجب اېرمس،
اغيار چو بار انده، نوايي سنگه ني بار؟!

فغان كه، يار وفا اهلېغه ستم قيله دور،
نياز و عجز گناهيغه متهم قيله دور.

نعيم وصلېغه خوى آيله گن كۈنگوللرنى،
اسير هجر اپتيان مبتلاى غم قيله دور.

رقيب بيهوده تقريرى بيرله يوز تقصير،
ضعيف غمزدهلر آتيغه رقم قيله دور.

نې حكم قيلسه وفا اهلى جرميده غم اېمس،
بو ظلم اپرور كه، جفا اهلينى حكم قيله دور.

اۋز ايلگى بيرله گر اۋلتورسه باك يۇق، وه كيم،
رقيب آليده افتاده و دژم قيله دور.

محبت اهلينى، وا حسرتا كه، كۈپ اۋرتب،
الرينگ آهى اۋتيدىن هراس كم قيله دور.

چو گل وفاسيز اپرور، نېچه اسره سم، وه كيم،
كۈنگول قوشى بو گلستاندين اېمدى رم قيله دور.

زمانه اۋق كېبى توزلرنى سىندوروب، «يا» دېك،
الر كه اپگرى دورور شهغه محترم قيله دور.

نوايى اۋلگهى اېدى بۆلمه سه اميد وصال،

بو قصدلىر كه، انگه هجر دمبدم قىلور.

۱۸۴

اول كه آنسىز خسته كۈنگلوم نىنگ يوز آه و وايى بار،
هجرىدين يوز مىنگ مېنىنگ دېك اۋلسه، نې پروايى بار.

چرخ تانگ آتقونچه يىغلىر مېرىن اېلدىن ياشوروب،
گويا اول سرگشته نىنگ هم بير مسافر آيى بار.

گنج حسنونگ ينگلىغ اۋلمىش مخزن مېرىم مېنىنگ
كىم، نېچه اسراف بيرله خرج قىلغان سايى بار.

زهر هجران كىم چېكرمېن، طعمىنى بىلگه ي مگر
بېدلې كىم، بير وفاسىز كافر خودرايى بار.

عشق ملكيدىن خبرلر تاپسه ليلا تانگ اېمس
كىم، انىنگ مجنون كېي پىك جهان پىمايى بار.

مېرىنىنگ كۈرمه شفق ايچره شعاعى خطلرىن
كىم، سپهر آسىبيدىن مژگان خون پالايى بار.

هجر ارا قىلدى نوايى قاشلرىنگ كۈنگليده نقش،
رمز اېلى دېك ايش كۈنى قربانده ايكي يايى بار.

۱۸۵

واي، يوز مىنگ واي كىم، ترك محبت قىلدى يار،

بىلمەيىن قالدېم مېن و قىلمەي خبر ايرىلدى يار.

باردى اۋق دېك تېز و يادېك قامتېم ياد اېتمەدى،
عشق ارا گۇيا مېنىڭ اېگريلىگىمنى بىلدى يار.

چون گدالر بىرلە شېھلر قىلمس اېرمىش يارلىغ،
مېن گدانى كۆزگە پس نېوچون بوروندىن ايلدى يار.

پند اېشىتىپ، دۇستلر، ھېچ كىم بىلە يار اۋلمىگىز
كىم، مېنىڭ بغيرىمنى تېغ ھجر بىرلە تىلدى يار.

مېندىن ايرىلغان بلا و درد اوچون مو يىغلهيىن
يا انگە كىم، بارىيان اغيار ايلە قاتىلدى يار.

يىغله شىب غم شامى ظاھر ايلەسونلر درد اۋتېن،
كىمگە كىم بيت الحزنە شمع دېك تاپىلدى يار.

اي نوايى، يار اوچون تارتر اېدىنگ غرىتە رنج،
يۇلغە توش، اېمدى روانراق بۇل، عزىمت قىلدى يار.

۱۸۶

ھر قە يان باقسم كۆزومگە اول قوياشدىن نور اېرور،
ھر سارى قىلسم نظر، اول آي منگە منظور اېرور.

چون مثل بۇلدى ساچىنگ ظلم ايچرە، ياشورماق نې سود،
مشك ايسىن ياشورسە بۇلمس، بو مثل مشهور اېرور.

تېلېرەبمېن تا انى كۆرمان، عجايب دور بو كيم،
اول پرى دېوانە كۆزىدىن دغى مستور اپرور.

چون مدام اپرنىنگ مىي قاشىندە دور كافر كۆزونىڭ،
نېدىن اپركىن كيم، دېمې اوسروك، دېمې مخمور اپرور.

دلربالر داغى جانىم صفحەسىدە گۇيا
درد اپلى عشقىم اوچون مەر آيلە گن منشور اپرور.

پر اوروب باشىنىڭ تۈتمە اوج كيم، هر نېچە مور
كيم، قناتلىغە قچان اوچماق انگە مقدور اپرور.

گر نوايى سىمىرلر وصفين آيلب كۆرسە رنج،
يۇق عجب نېوچونكە خام اپتگن طمع رنجور اپرور.

۱۸۷

يار باردى و كۈنگلۈمدە انىڭ نازى قالىپتور،
انداق كە قولايىم تۈلە آوازى قالىپتور.

كۆز خانەسىنى قىلدى برانداختە بو اشك،
كۆز باردى ولې خانە براندازى قالىپتور.

كۈنگلۈم قوشى تا سىنبولونگوز دامىغە تۈشتى،
بلبل كېيى هر گل سارى پروازى قالىپتور.

اول قوش سفر ايلب نې طرب گلبنين آچقى
كيم، باغ ارا بير سرو سرافرازى قالىپتور.

مېن عشق رموزين دېمەي اۋلدوم، سفر اېت كيم،
فرهاد ايله مجنون نينگ اۋكوش رازى قالىپتور.

تقليد قىليب كۈنگلومە عشق اهلى چېكر آه،
اول باردى و اېل ايچرە سر **آوزى** قالىپتور.

ھجران و وصالين كۈپ و آز دېمە نوایی،
يوز شکر دې كيم، كۈپى باريب آزی قالىپتور.

۱۸۸

اول ملك سيما پرى كيم، خلق انينگ حيرانى دور،
جانلر آشوبى ولې آشفته جانيم جانی دور.

طفل اوراق ايچرە بير- بير برگ گل تېرگن كېيى،
نامە ھجران ارا تيم- تيم سرشكيم قانى دور.

كۈرسە جان زخميدە قانليغ مرهمين ايلر گمان
كيم، بوزولغان كۈنگلوم اۋتيدىن قيزيق پيكانى دور.

يوزونگە مى گللىرى يوز فتنە قىلدى گۈيا
فتنە ھر گل كيم، آچر، يوزونگ انينگ بوستانى دور.

بار مو دور كۈنگلومدە كېسكن هم الف، هم نعل و داغ،
يا بو مرآت ايچرە سالغان عكس حسنونگ آنى دور.

دھر تاراجى قىلور عريان چمن رعنالرين

یپلدين اون چېكمس ييغاچلر كيم، چمن افغانی دور.

ای نوایی، بیل که تانگ آتقونچه ییغلر هر کچه
چرخ دپک هر کیم که، بیر بد مهر سرگردانی دور.

۱۸۹

شهسواریم هر قچان جولان قیلور،
محو اولوب بیلمان اوزومنی، حق بیلور.

انگه هر کوز کیم توشر، کیرپیکلری
خسته کونگولومگه تیکن دپک سنچیلور.

آچیلور کونگولوم سمندی سیریدین،
غنچه ینگلیغ کیم صبادین آچیلور.

ایریلور گویا قویاشدین بیر شهاب
آتی نعلیدین هر اوت کیم، ایریلور.

آه تارترده مگر جان پیچ اورر،
اوق آترده هر قچان کیم قیریلور.

توسن گردوننی مرکب قیلمه کیم،
ییر بيله راکبنی آخر تېنگ قیلور.

تهز اېتر تیغینگ نوایی عشقینی،
گرچه اوت اؤچر، اگر سو ساچیلور.

قیسی بیر کۆک نینگ یوزینگ دېک مھرِ عالم تابى بار؟!
قیسی گلشن نینگ جمالینگ دېک گل سېرابى بار?!

زلفیدین، ای زخملیق کۆنگلوم، قوتولغونگ یۆقتورور
کیم، سېنینگ هر حلقه زلفونگده بیر قلابى بار.

زلف و یوزیدین دم اورمنگ، تون بيله کون چشمهسى
کیم، بو سنبل بیرله گل نینگ اؤزگه آب و تابى بار.

نې اوچون هر دم سريغراقتور یوزوم نینگ آلتونى،
با وجودى کیم یوزیده اشکدین سیمابى بار.

سجده گر ایلر ملک، نې تانگ کیم اول آى قصرى نینگ
کنگره شکلیدین اطرافیده کۆپ محرابى بار.

دولتِ ظاهر که، محبوب ايله دینگ، ترک ايله کیم،
قیدینگه زلفینى دال و لامیدین اسبابى بار.

یوز و لعلینگدین نوایى بېخود اؤلسه سؤرمه غیل،
بیر ایتینگ دور کیم سحر وقتیده شکر خوابى بار.

اول که یوز مېن دېک جهانده واله و شیداسى بار،
نېچه کیم باردور نیازیم، ناز و استغناسى بار.

دەمبەدەم كۈنگۈلۈم بېرىپ جان نەقدى ايسىتىر وەلىنى،
اللە-اللە، تېلەپ كۈنگۈلۈم نىنگى عەجب سوداسى بار.

كۈنگۈلكىم قانلىغ توگانلار اۋرىنىدە گل-گل اېرور،
اول كىتان دېك كىم، يۈزىدە ھەر طرف تەمغاسى بار.

تا اۋقۇنگ يامغۇر كېيى كېلدى، كۈزۈم بۆلمىش صەدە،
با وەجۇد اول كە دۇردىن يۈز سىرى درياسى بار.

جان بېرىپ، دىرىنگ ائىپ كۈكسۈمدە اسىرمېن، نې عىب،
اسىرەسە صەندۇق ارا اول كىم تىمىن كالاسى بار.

بۆلمە ايمىن چىرخ دورىدىن مەرقە پۇش دېپ
كىم، قۇياشدىن بو مەرقە اىچىرە اۋتۇلۇغ طاسى بار.

ايتلىرىنگ بۆلمىش نۇايى كۈنگۈلى اۋچۇن مەھمان،
بو كېچە اول كۈي ارا كۆر كىم، عەجب غۇغاسى بار.

۱۹۲

يەنە غەرىپ گۈلې جانىمە جەفا قىلەدور،
يەنە عەجب تىكىنى كۈنگۈلۈم اىچىرە سەنچىلەدور.

يەنە بىر اۋزگە عشق ايكى ايلگى زورىدىن
بەغىر بىلە يۈرە گىم بىر-بىرىدىن ايرىلەدور.

قلەدى وە كە، اۋتۇن دېك سۇنگەكلىرىمنى سېھەر،

بو يىڭى اۋتقە كە تن كلبەسىدە ياقىلەدور.

فراق كاجلرى بىرلە، وە كە، نې اۋتلر
بولوت دېك اشك فشان كۈزلرېمگە چاقىلەدور.

سرشك ايلەدى خاكي تىمنى انداغ كىم،
قدم قۇيەى دېسە اويقو كۈزومگە، تايىلەدور.

قاچر بو تېلبە كۈنگول، يىنە واقف اول، اى عقل،
كە تالپىنور كۈپ و كۈكسوم شكافى آچىلەدور.

غريب قصە ابرور عشق كىم توگنمەدى هيچ،
اگرچە بۇلغەلى عالم بناسى ايتىلەدور.

نوايى، اهل جنون قىدى يار زلفى اېمىش،
خرد طنابىنى اوز، بند اگر بو سلسلە دور.

۱۹۳

مېدىن آيرو گل اېمس گۇيا ابرور گلگون حرير،
كىم كېسىب گل هيئتى بىرلە سېپىتورلر عبير.

بزم اېمس باغ ايچرە ميسيز كىم، هنرور ايلگيدىن
بۇلدى رنگين موم هر قالب بىلە هيئت پذير.

تا قىزىتميدور قولاغنى مى گلى يكسان ابرور
بلبل آغزىدىن صفير و باغ اېشىگيدىن صرير.

ساقيا جانيمغه يېتتيم توبه دين، جانينگ اوچون
بۇل منگه بير لب به لب پيمانه بيرله دستگير.

باده يي كيم، يېتكچ آغزيمغه، چيقرغه ي نشئه سي
تقوا و اسلام و عقل و زهد جانيدين نفير.

تا بۇلوب رسوا ينه بير جام اوچون مغ كويده
هر زمان اوزومنى كافر لرغه قيلغه يمېن اسير.

اي نوايي، معصيت عذريده اؤلسنگ يخشيراق،
زهد عجبديدن مكدّر بۇلغوچه لوح ضمير.

۱۹۴

ساقيا دى شدتيدين عقل و حس بي تاب اپرور،
چاره سي جام بلورين ايچره لعل ناب اپرور.

تين و قاقمنى راکب شوخلر اوز اپگنيدين
تاب بيرله يوزگه چېككندين كۈنگول بي تاب اپرور.

عشقدین يۇق كيم، ساووغدين آتشرين گل ايسته بان
تاپمه غاندين بلبل اعضاسيده پر سنجاب اپرور.

سيم اؤتدين سو بۇلور، يېلدين عجايب دور بو كيم،
تيتره مكدین سيمبرلر جسمى چون سيماب اپرور.

تؤلون آي اپرمس، تون آقشام كيم قوياش نينگ چشمه سي
موز تۈنگۈپتور كيم، ضياعى تيره چون مهتاب اپرور.

سیمدین بهمن چمن قافینی تا زال ایله دی،
قوشلر اول سیم آستیده سیمرغ دېک نایاب ابرور.

ای خوش اول کیم، لعل گون می ایچ دېبان تکلیف اوچون
ایلگی بیر زرین کمرنینگ بؤینینغه قلاب ابرور.

کیش و اؤرمک قیدیدین اؤت، عیشنی فوت اېتمه کیم،
کیش قاراق تولکو، اؤرمک یوپقه راق ماشاب ابرور.

ای نوایی، گر مهیا تاپمه سنگ اسباب عیش،
غم یېمه، شه قولوغی یوز عیش اوچون اسباب ابرور.

اول سرافرازی که، عالی درگهی نینگ هیئت
برچه سرکشلرکه باش قویماق اوچون محراب ابرور.

۱۹۵

عارضینگ خورشید و آغزینگ ذره دین تمثال ابرور،
ذره اوزره نقطه ینگلیغ آغزینگ اوزره خال ابرور.

کاکلینگ دور مشک و اوستیده گره مشک اوزره «میم»،
قامتینگ شمشاد و زلف آستیده توشگن دال ابرور.

قاش و قد و زلفیدین پیوسته تا نعل و الف
تنده کپستیم، ناله دین آزرده جسمیم نال ابرور.

چون دېدیم: خالینگ بيله کؤز مردمی نینگ حالی بار،

دېدى اول كيم: خال دېسېن، نقطه سيز هم حال اپرور.

نقطه دېر حالتده تار آغزىنگنى كورگوزگن لېنگ،
گوييا زنبور نيشيدىن تېشىلگن بال اپرور.

دردكشمېن پېر دېر آليده مقبول اۋلغەلى،
دولت اهلى نېنگ قبولى كوركه، نې اقبال اپرور.

ساقيا، گر دور تعجىلين كوروب قان يىغله مس،
پس نوايى دېك صراحى اشكى نېوچون آل اپرور.

www.ezgu.org

عارضىنىڭ كۆزگۈسى مو تېر كىرتىدىن سودە دور
ياخود اول عارض سويى نىنگ عكسى مو كۆزگۈدە دور؟

دېمە عىن نازدىن اول كۆز آچىلمىدور كە، بار
كافرې كىم مستلىغ افراطىدىن اويقۇدە دور.

تاپماغىم اۋزنى محال اۋلمىش فراقىنىڭ شامى كىم،
تب ارا دور خستە جسم و تاب اول گېسودە دور.

سېن آترسېن ناوك و كۆكسوم شكافىدىن كۈنگۈل
كۆرگەلى كېلمىش، خطا قىلمە كە، خوش قابۇدە دور.

سجدە قىلماق نې تفاوت كعبە ياخود بُتقە كىم،
قاشى محرابى، قە يان قىلسم سجدود، اۋتروودە دور.

اۋلمگىمىدىن زلفونگە گۇيا پرىشانلىغ يېتىپ،
ماتم اهلى دېك قويى ساليب باشىن قىغودە دور.

نوح عمرى و سليمان ملكىگە يۇقتور بقا،
ايچ، نوايى، بادە كىم عالم غمى بېھودە دور.

عارضىنىڭ كۆزگۈسىدە خط سبزه دور كىم، سودە بار،
يا مگر زنگار سو تاثيرىدىن كۆزگۈدە بار.

اؤقلىرىنگ پىكان بيله هر يان قوروق جسميمده دور،
شاخلىر اوزره كؤنگوللردېك كه اول ناجوده بار.

زهر هجرىنگ قىلدى دفع اول كؤز قراسى، وه، بو نوع،
قىده بېرگه ي خاصيت پا زهر كيم، آهوده بار.

باردورور محراب تورغچ بۇتقه قىلغان دېك سجود،
سجده قىلسم قبله غه تا قاشلىرىنگ قرشوده بار.

زلف ارا خالىنگ اگر دين قصدى ايلر نې عجب،
مونچه كافرليغ رگي، وه، قيسى بېر هندوده بار.

عشق واديسين خطر دور علم ايله قطع ايله مك،
سالك اېرسنگ تشله معلومونگنى و آسوده بار.

يوزين ايسترسېن، نوايى، قاچمه زلفى فكريدين
كيم، سېن ايستر عيش نينگ اميدى بو قيغوده بار.

۱۹۸

يوزونگده زر ورق هر يان كه لطفى بېنھاي دور،
جمالينگ مصحفيده هر بېرى گؤيا بېر آيت دور.

ساچينگده زرفشان چهره ننگ ضلالت شاميده هر يان
تجلى مشعليدىن ياروغان شمع هدايت دور.

يوزونگده نيل خالى روضه ايچره نيلوفر شېبى،
بنفشه گلشن ايچره يوزده نيلينگدين كنات دور.

كۈنگۈل صىدىغە آچمە سىنبۇنگ دامىن يوز آچقىل كىم،
گل اۇق آچىلسە قىد اېتمك كە بىلبنى كفايت دور.

اېل ايچرە كۈپتورور افسانە ليلا حسنىدين، لېكن
سېنىنگ حسونىنگە تشبىه اېتمك آنى نې حكاييت دور.

كۈنگۈل قانين كۈپ اول خونخواره كۈز ايچتى، اېمس گۇيا
يوزونىنگ گلگونه دين گلگون كىم، اول قاندين سرايت دور.

دېمە توش وقتى اول يوز كوندىن آرتوقتور، مونى كۈرگىل
كىم، اول ياندين نهايت بۇلسە، بو ياندين بدايت دور.

اېرور بېداد، باريندە ترحم، دۈست دين يوز حيف
انگە كىم، شكر باريندە ايشى دايم شكاييت دور.

نوايىغە كۈنگۈل بېردىنگ كە، جانين آغەسېن بىر كون،
اېرور اۋز نفعى، شەدين گر رعيتقە رعايت دور.

«ز» حرفى نىنگ زىيالرى نىنگ زىنتى «غرايب» دين

۱۹۹

جهان بوقلمون ايچرە توشمىش اېلگە گداز،
مگر كە طاسيغە اۋت ياقتى چرخ شعبە باز.

بو طرفه راق كە، مونونىنگ دېك تموغ ارا توشمىش،
سمور و قاقم اوچون عالم اهليگە تك و تاز.

نې كۆك كه چىقماق اپرور دالبا و اؤتغه بيله
كه بال و پر بو ايسه، ممكن ايمس اول پرواز.

نې گرمليغنى قۇير، نې فسرده ليغنى بشر
نېچه كه كويوب اپرير اؤت و موز كېي قيش و ياز.

فلك عروسیده يۇق مهر و دلربالغ كۆپ
نېچوك كه حسن و جمال اهليگه وفا بيله ناز.

اېگيليب اؤپسه يېر، اهلى غرور حرمت اوچون،
شبيه اپرور انگه مطلق كه مست قيلسه نماز.

خوش اول جريده كه، بير نوع قيلسه سير و سلوك
كه، سايه همقدم اؤلسه انگه، كمر همراز.

نوا اگر تيله سنگ، توت قيراق كه، ايگري بى
نې كۆپ تپانچه يېر و نې بييك چېكر آواز.

نوايى، يار ايله بؤل كيم، بو دور حرم و صلى،
مقامينگ اؤلسه عجم يا عراق يا كه حجاز.

۲۰۰

رفيقلر، مېن محزون نېچوك بؤلې غمسيز
كه، كؤنگول اېرمس المسيز، كؤزوم اېمس نمسيز.

سينوق كؤنگولده چو يۇق شادليغ، ساغينورمېن

كە، يۇقتورور بارى عالمده بير كۇنگول غمسيز.

دېمىنگ كە، هجرده مى همدم اۋلسە غم كم اۋلور
كە سم دورور، دم اېمس، باده يار و همدمسيز.

خوش اول كە، يار فراقى و يا كۇنگول غمىدين
تمام عمرىده بير لحظه اېردى ماتمسيز.

كۇنگول غمىنى دېب احباب، رحم قىلدى حبيب،
مېنىگ جراحتيم اېردى كە، قالدى مرهمسيز.

كۈزومدىن اېتمە گيل، اى سرو، هيچ چانم ميل
كە، يخشىراق كۈرونور سرو كيم، بۇلور خمسيز.

نوايىنى ورع و زهد قىدى اۋزلوگيدىن
خلاص قيلمەدى، اى عشق و مى، مگر هم سيز.

۲۰۱

تيرگوزور هر خستەنى بير ناز ايله اول دلنواز،
چون يېتر مېن خستەغە نوبت، قىلور يوز نوع ناز.

زاهدا، هر دم دېمە كيم مذهبينگده بار قصور،
قيسى مسجده قىليب اېرديم سېنىگ بيرلە نماز؟!

عشق ارا كۇنگلومنى اول يوز مھرىدين منع ايله منگ
كيم، اېمس ممكن سمندر اۋتدين اېتمك احتراز.

بیر کون آھیمدین اۋشول بد مھر کۋنگلی یومشہ غہی،
نہچہ کیم پولاد اپرور قتّیق تاپر اۋتدین گداز.

یارب، آخر، نہتگہ مہن اول شوخ بد خو بیرلہ کیم،
ظلم اپتر، قیلسم تظلم، ناز اپتر قیلسم نیاز.

چرخ مینایی خطی سرّیغہ ہمراز ایستہ مہ
کیم، بو خط مضمونیدین دم اورمہی اۋتمیش اہل راز.

ای نوایی، سہن بسپ آلودہ دامنسہن، مگر
عشق اول پاک ایلہ اۋینرسہن کہ دہرلر پاکباز.

۲۰۲

رمیدہ کۋنگلوم اپرور عشق مبتلاسی ہنوز،
باشیدہ باردورور اول سرو قد ہواسی ہنوز.

یوزونگ فراقیدہ ہر بیر کۋزوم مہنینگ بیر داغ
قۋیوپتورور، ولّی توشمیدورور قراسی ہنوز.

فقیہ قیلدی دعا «عشقدین قوتولغیل» دہب،
قبول قریبیدہ اہرمس اہمیش دعاسی ہنوز.

نہچوک طمع قیلمہ یین مھر ایلہ وفاسین کیم،
حقیر جانیمہ درخورد اہمس جفاسی ہنوز.

ہلاک اۋقی کۋزونگ اورمیش کۋنگولگہ تانمہ کہ، بار
یانیدہ کیرپیک و قاشینگدین اۋق و یاسی ہنوز.

هلاکینگ اۋلغەلى جان كۈز قارادى، وه، يوز آچىب،
قرادىن آنى چىقرغىل كه، بار عزاىسى هنوز.

سپهر ظلميدىن اول نوع ماتمى دور صبح
كه، عمرلر اۋتوبان چاك اپرور يقاسى هنوز.

نوايى جان بپرور، اول مدعيني محرم اپتر،
بو ايشچه يوز مينگ اپمستور انىنگ سزاىسى هنوز.

۲۰۳

جماعتى كه، جنون منعيني منگه قيله سيز،
تاش آتيان نې اوچون تېلبلرگه قاتيله سيز؟

كېتىنگ، كۈنگول بيله جان كيم، وداعينگيز قىلديم،
فراق اگر بو دورور، اپرته كونى كېچ قيله سيز.

فراق وقتى دور، اى كۈزلر، اپمدى قان يىغلنگ،
بيلورموسيز كه، بوكون نې كيشيدىن ايريله سيز؟

كۈزوم حقيني بهل قىلديم، اى جواهر اشك
كه، بارى هم انىنگ-اۋق مقدميغه ساچيله سيز.

فراق نېشلىرى، وه كه، ينه رحم اپتمى،
نفس-نفس نېگه مجروح ايچيمگه ساغيله سيز؟

كۈنگول فسانه لرى، سيزنى، وه، نېتىب ياشورهى،

بو نوع کیم، یوز اوزه قان یاش ایله یازیله سیز.

نوایی هجره قالدی، قیلینگ وصالده شکر
جماعتی که، سپور یارینگیز بيله بيله سیز.

۲۰۴

نو بهار ایامی بولمیش، مهن دیار و یارسیز،
بلبل اولغان دېک خزان فصلی گل و گلزار سیز.

گاه سرو اوزره، گهپی گل اوزره بلبل نغمه ساز،
وه که، مېنمېن گنگ و لال، اول سرو گلرخسار سیز.

تانگ اېمستور گر دیار و یارسیز آزرده مېن
کیم، اېمس بلبل گل و گلزار سیز آزار سیز.

روضه اشجاری اوتون دور، گللری جانیمغه اوت،
ممکن اولسه انده بولماغلیغ دمی دلدار سیز.

می چو بېردینگ زلف ایله بند اپت مېنی، ای مغبچه
کیم، خوش اېرمس مغ بيله ایچمک قدح زنار سیز.

تاپمه دوق گلرنگ جامی بی خمار، ای باغبان،
وه که، بو گلشن ارا گل بوتمس اېرمیش خار سیز.

اهل زهد ایچره نوایی تاپمه دی مقصدقه یول،
وقتینگیزی خوش توتونگ، ای جمع کیم، خمار سیز.

اۋزگە بۆلدى يار و مەرى مېندە باقى دور ھنوز،
ناتوان كۈنگلۈمدە اول آى اشتياقى دور ھنوز.

گرچە اۋزگە يار ايستر خاطريم، باردور ولېك
جان انگە منزل، كۈنگول آينىگ وثاقي دور ھنوز.

غير عشقى كۈنگلۈم اويىندە نېچوك قىلغەى نزول
كيم، خيالى مسكنى كۈزۈم رواقى دور ھنوز.

عشق ايله مى تركين، اى ناصح، نې نوع ايلهى قبول
كيم، كۈنگولگە آرزو اول طرفە ساقى دور ھنوز.

فرقت اۋتى دافعى داغ اۋرتەمك دور دېمە كيم،
اۋرتەگن جانيم اول آى داغ فراقى دور ھنوز.

چرخ يالغيز قىلمەدى فرھاد قانين لالەزار،
لالە قانين تۈككۈچى آينىگ نفاقى دور ھنوز.

اى نوايى، گرچە مېنى مەرسيز دېر اېردى يار،
اۋزگە بۆلدى يار و مەرى مېندە باقى دور ھنوز.

خرم اۋلدى باغ و بير گلدين ايچيمدە غم ھنوز،
كولدى ھر يان غنچە و كۈنگلۈم ايشى ماتم ھنوز.

بلبل اۋلدى گل حریمی خرمنى نینگ محرمى،
گلعداریم کويیده مېن تېلبه نا محرم هنوز.

چيقتى توز هر نخل اوزه بير عشق پېچان چيرمه شيب،
وه که، بير قد عشقيدین جسميمده پېچ و خم هنوز.

آچتى سودا دفعيغه سنبل مسلسل طره سين،
آه کيم، بۋينومده زنجير جنون محکم هنوز.

ساقيا، رحمى که تارتيب لاله ساغر دميدم،
لاله گون ساغرغه مېن بۋلمه ي دمې همدم هنوز.

فقر نخليدين گل مقصود اوزمک ايسته مه،
يېتمه ي انده آه و اشکينگدين هوا و نم هنوز.

بير سۋزين ايستب نوایی اۋلدى، وه کيم، يېتمه ميش
حقه ياقوتيدین کۋنگلومگه اول مرهم هنوز.

۲۰۷

سيل اون چېكتى و سودا مېنده بې پايان هنوز،
دشت سرسبز اۋلدى و مېن تېلبه سرگردان هنوز.

گنبدین قیلدى عمارت غنچه نینگ ياز يامغورى،
تېلبه کۋنگلوم اويى سودا سيليدین ويران هنوز.

هر قوروغ شاخ اۋلدى دشت اوزره صبادین حله پوش،
تينمه غور جسميم جنون واديسیده عريان هنوز.

تانگ نسیمی بیرله نیشان یامغوری نې سود کیم،
آه و اشکیم دهر ارا هر دم سالور طوفان هنوز.

یانغیل، ای عیسا دمیم، حسنونگ بهاری حقّی کیم،
باردورور مهلک جنونومغه دوا امکان هنوز.

نې آسیغ هر آق گل اؤلسه مرهم اوچون بیر ماموق،
چونکه چیقمیدور یاره مدین غنچه دپک پیکان هنوز.

دشت حیوانی قاچرلر صحبتیمدین رم قیلیب،
عقلی یوق ناصح گمان ایلر مېنی انسان هنوز.

کام یېتکورمک غنیمت انگله حاجت اهلیغه.
ای غنی، بو دم که کامینگ بیرله دور دوران هنوز.

شیخ منع ایلر جنون هر دم نواپیغه، کؤرونک
کیم، بهار ایامیده عاقل دور اول نادان هنوز.

۲۰۸

کویونگ باریده قیلمان جنتقه گذر هرگز،
قدینگ قاشیده سالمان طوبی غه نظر هرگز.

اؤقونگه کؤنگول مایل، موجب نېدور، ای قاتل
کیم، اؤتکنیدین بؤلّمس کؤنگلومگه خبر هرگز.

بو جسم نزار ایچره کؤنگلومنی گمان قیلینگ،

شاخې كه، قورور، انده كيم كوردى ثمر هرگز؟!

لعلينگدين ملاحدين جان كاميده دور لذت،
بو طعم قچان بېرگه‌ى توز بيرله شكر هرگز.

كۈنكليگه فغانينگدين رحم اۋلمه‌سه، اى بلبل،
گل غنچه‌سيغه بار مو نالنگدين اثر هرگز.

پيل اۋلسه سپينگ خصمينگ، دېسنگ كه ضرر تاپمى،
بیر پشه‌غه عالمده يېتكورمه ضرر هرگز.

مخلص تيله‌سنگ غمدین دهر ايچره نوایی دېك،
قۋيمه‌غه‌سېن ايلگينگدين ساغرنى مگر هرگز.

۲۰۹

زمانې گرچه ياديم قيلمس اول نا مهربان هرگز،
فغان كيم، يادى چيقمس خاطريمدين بير زمان هرگز.

آتى آغزيم ارا مذکور، اۋلرمېن آه كيم، بۋلمى
آتيم آغزيغه بير مذکور بۋلورغه كامران هرگز.

كۈنگول تا ودى عشقيغه توستى، قيلمه‌دى بير هم
وطنى ياد اول آواره‌ بې خان و مان هرگز.

لېينگدين كيم، كۈزوم ياشى جهاننى لعل گون قيلدى،
بغير جزويدين ايرو تاپمه‌دى بير قطره قان هرگز.

ایتی فریادینی یاقمینگ منگه کیم، خوییدین عمرې،
اولوغراق تینمه دیم، نې نوع چپککه یمېن فغان هرگز.

یاریب کؤکسوم جنون تعویذی دېک جان پرده سین آچمه
که، فاش اؤلמידور اول قانلیغ نیچه داغ نهان هرگز.

غم و اندوه یاجوجیغه هر دېوار سدې دور،
فنا میخانه سی دېک تاپمه دوق دارالامان هرگز.

بو دمنی توت غنیمت کیم، کبلور دمدین اثر یؤقتور،
دې دم کیم، اؤتتی، خود اندین کیشی تاپمس نشان هرگز.

قران قیلدینگ، نوایی، نظم ارا کیم التفات اېتمس،
سؤزنگدین اوزگه سؤزگه خسرو صاحبقران هرگز.

۲۱۰

هر نیچه کؤنگلومنی چاک اېتسنگ قیلور عشقینگ ستېز
اول صفت کیم، اؤتنی یارغان سایى بؤلور شعله تېز.

صبر ایله عشقیم خصومت باشلب اؤرتلر مېنى،
اؤت بؤلور زاینده، تاش اېسه تېمور بیرله ستېز.

غم تونى رحلت سحابى ژاله سى دور یا اېرور
ماتمیمغه چرخ انجم جوهریدین اشکریز.

وصل ارا اشکیم قیلور طغیان اؤشول یوز تابیدین،
یاز فصلیده قویاش تېز اؤلسه بؤلور سیل خیز.

سرو و غنچه‌نگ جلوه‌سی کوی‌دوردی اېلنی، آه کیم،
دهر ارا طوبی و کوثر بیرله سال‌دینگ رستخیز.

کۆز اوییدین اول پری رم قیلدی، مردم اشکیدین
بۆلدی چون هم‌خانه تردامن ابرور اولاً گریز.

چون نوایی وصل تاپتی، اېمدی بیر دور، ای طیب،
شربتین گر زهر یاخود آب حیوان بیرله اېز.

۲۱۱

محنت اؤتیدین یاروق‌تور هر طرف کاشانه‌مین،
بۆلدی گؤیا اژدها کامی بیزینگ ویرانه‌مین.

طایر وصل اوچتی اشکیم دانه‌سیدین وهم اېتیب،
قوشقه، وه کیم، رم بېرور طالع یؤقیدین دانه‌مین.

اول چراغ حسن ویران کلبه‌نی یاروق‌قه‌لی
مهر شمعین یاروتوپ‌تور هر کویوک پروانه‌مین.

بۆلدی عاشق عقل ایله هزل ایله‌بان واله کؤنگول،
اؤتقه توشتی اؤینه‌ی- اؤینه‌ی کول بیله دېوانه‌مین.

اېل تیلیدین اویقو اوچمیش‌تور کۆزوم‌دین گؤیا
کیم، ابرور بخت اویقوسی نینگ باعشی افسانه‌مین.

اؤلتوره‌ی بیر می بیله دېب، تیرگوزورسېن، ساقیا،

آب حیوان بیرلە گۇيا کیم تۇلر پیمانەمیز.

مرشدې کیم، قیلسه ارشاد فنا، باللہ انگه
بو وجود عارضی دین اؤزگه یوق شکرانەمیز.

کویده کؤنگلوم کؤنگوللر ایچره کؤردوم، طرفه کؤر،
طرفه راق کیم، آشنالغ بېرمەدی بېگانەمیز.

۲۱۲

بؤلّمه سه اول بت قاشی محرابیم ایچره جلوه ساز،
قبله غه، کافر مېن، ار باش اپندوروب قیلم نماز.

قان یاشیمدین لعل گون کیرپیک بیله ایتور کؤزوم
عارضینگ نظاره سین ایلرده یوز تیل بیرلە راز.

قدی وصلین ایستەسم رعنالغ ایلر ناز ایله،
حسن بوستانیده اول سرکش قد اېرمیش سرو ناز.

آدمیلغدین قاجیب یېتتیم جنون اؤتین ساچیب،
ای سلامت اهلی ایله نگ تېلّه ایتدین احتراز.

چهره آچ کؤنگلومنی دېسنگ کویدورهی، هجراننی قوی،
اؤت نې حاجت، موم تاپسه مهر تابیدین گداز.

رشته اشکین توتوب توفراغ ساری تارتر فنا،
اول سبیدین اېگمه قد ظاهر قیلور اهل نیاز.

ای نوایی، غیر نقشین پاک یوب جان لوحیدین،
یار اوچون جان اؤینه سنگ، اول لحظه بارسین پاکباز.

۲۱۳

جلوه مو قیلدی سریغ بؤرکین کییب اول سرو ناز،
یا که چپکتی شعله اخضر جسم ایله شمع طراز.

کویسه مجنون کؤنگلوم اول یوز لمعه سیدین تانگ اېمس،
نې اوچون کیم آیلهمس دېوانه اؤتدین احتراز.

اول که اېرمس عشقی پاک و سجده آیلر کؤرسه حسن،
اؤیله دور کیم، ایله گهی فاسق طهارتسین نماز.

راز عشقینگ دېرگه پیکانینگ اېرور کؤنگلومگه تیل،
لال تیل بیرله قیلور اېرمیش تکلم اهل راز.

سېکریتیب چیقتی ینه میدان سری اول تورک مست،
تا ینه قیسی کؤنگول ملکیکه قیلغهی تورکتاز.

عشق اگر کامل دورور، عاشق قیلور معشوقنی،
یؤقسه نېوچون آیلهدی محمودقه قوللوق ایاز.

هر مقام ایچره که بؤلسنگ ایرو بؤلمه یاردین،
ای نوایی، حاجت اېرمس قیلماق آهنگ حجاز.

۲۱۴

تو فراغیمدین کاشکی جسمی مرتب قیلسنگیز،
بیر ایت اؤلسه کویدده روحیغه قالب قیلسنگیز.

یپتمه گهی چابک سواریم گردیغه، ای اهل عشق،
مهرنی راکب قیلیب، گردوننی مرکب قیلسنگیز.

باده نوشوم بزمی غوغاسیدین، ای جان و کونگول،
سمعیغه یپتمس نیچه فریاد و یارب قیلسنگیز.

عالم عشق اوزره بس لایق دورور، ای درد و شوق،
دود آهیمنی سپهر، اشکیمنی کوکب قیلسنگیز.

مرکی نعلین مجلا قیلغوچیلر زبب اوچون،
عارضیمغه سورتونگ اول دم کیم، مذهب قیلسنگیز.

غیر نوشانوش ازل ساقیسیدین کهلّمس خطاب،
بیزنی پس می جرمیدین بؤلّمس مخاطب قیلسنگیز.

تا نوایی، قسمت اؤلغان مینی ایچمس چاره یوق،
دؤستلر، اولی بو کیم، جامین لبالب قیلسنگیز.

۲۱۵

یوزونگ فراقیده هر آه اؤتین که چېکتیم تیز،
اول اؤت شراره لری بؤلدی هر طرف گلرپز.

قضا مصوری گؤیا حل ایتتی لعلی رنگ
لینگ عقیقینی آیلر محلدده رنگامیز.

لېيىنگ ملاحى غوغا كۆپرەدى عالمىدىن،
شكرنى بۆيەلە كىشى قىدە كۆردى شورانگېز.

ايتىنگ كە شېر زبون دور انگە، تاپە آلمان،
دېسەم كۆرەى انى باشىمىدىن اۋزگە داستاوپز.

چو كېلدى خستەليغىم سۇرغەلى قدح نوشوم،
كېتور پيالە كە، اۋلسم هم ايلەمان پرەپز.

دېسنگ زمانە ستېزىنى ھەر زمان كۆرمى،
زمانى خوش توت و قىلمە زمانە بىرلە ستېز.

گل صباح يوزىن كۆرمەگەيسېن، اى بلبل،
بو گلشن ايچرە نوایى دېك اۋلمەسنگ شېخېز.

۲۱۶

ياردىن ايرىلغەلى شيدا كۆنگول بې خواب كۆز،
ھەر زمان ظاھر قىلور سودا كۆنگول، خوناپ كۆز.

كۆز و كۆنگولوم بحر و بر سىر اېتتىلر يار ايستەبان،
بو سفرده تاپتىلر يغما كۆنگول، غرقاب كۆز.

كۆز و كۆنگولومدىن بىرى كويوب، بىرىسىن بوزدى سيل،
يۇقسە نېوچون بۇلدى ناپيدا كۆنگول، ناياب كۆز.

دېپ اېمىش ھجرىمدە مېن دېك كۆز و كۆنگلین اسرەسون،

واى كىم، يۇقتور منگە خارا كۈنگۈل، قىصاب كۈز.

وہ، نې كۈن بۇلغەي كە، يېتىكى وصلغە كۈز و كۈنگۈل،
تارتىيان فرياد و واويلا كۈنگۈل، يىغلاب كۈز.

كۈرمەيىن دېب كۈردى كۈز، كۈرگچ كۈنگۈل قىلدى هوا،
بۇلدى زار اپتگن مېنى رسوا كۈنگۈل، قلاب كۈز.

دۈست كۈزلە، خصمىدىن اوزگىل كۈنگۈل كىم، توشسە ايش،
بېرمىس و آلمس اپمىش اعدا كۈنگۈل، احباب كۈز.

اي نوايى، گۇيا كىم، يار مېمان بۇلغوسى،
كىم مرتب ايلەمىش ماوا كۈنگۈل، ابواب كۈز.

۲۱۷

تيرە دور اۋىلە كىم، ياروغلۇغ انگە قۇيمس يوز،
شام ھجرىمدە اگر بۇلسە قوياش ھر يولدوز.

اۋتتى ھجران كېچەسى رنجيدە عمروم، يارب،
بىر كۈن اۋلغەي مو كە، اوشبو كېچە بۇلغەي كوندوز.

خوبلر انجمنى ايچرە نظيرىنگ يۇقتور،
مېھرنى انجم ايچيدە دېسە بۇلغەي يالغوز.

اېگرىلىكلر اپسە زلفونگ حرکاتى نې عجب،
كىم يىلاننى حرکت قىلغانيدە كۈرمىش توز؟

سېندىن ايرىۋاپمىس، اى دۋست، اۋلوگ و تىريگىم،
قەر و لطفونىڭ بىلە گر اۋلتور، اگر خود تىرگوز.

گلدە يۇق سرو قدى، سروودە گل رخسارى،
سرو گلرويوم ابرور حسن طريقىدە تۈكوز.

ساقيا، مى تۈلە كىم عربدە اىستر كۈنگلوم،
اى مغنى، چالە باشلە اۋكورور كۈكدە قۇبوز.

غم غذاسى آرەسىندە قنى توركانە اياغ،
تۈرە آيىنى بىلە تامسە تۇقوز، آقسە اۋتوز.

اى نوايى، تىلەسنىڭ يار ايلە تاپماق پيوند،
غىرىدىن سعى قىلىپ رشتە پيوندنى اوز.

۲۱۸

يۇق كە اول كۈز قارە دور حسنونىڭ ارا، اى قارە كۈز،
كىم قاشىنىڭ داغى ابرور اسرو قرا، اى قارە كۈز.

گر كۈنگوللرنى جلاي وطن اىستر بۇلسنىڭ،
يېش توگونلرنى و زلفونىڭنى ترە، اى قارە كۈز.

قارە نرگس كۈز و گل يوز بىلە گر سېن كېبى يۇق،
بلبلې مېن كېبى يۇق نغمە سرا، اى قارە كۈز.

كۈزلرىنىڭ زخم اگر قىلمەدى هر كىرپىك ايلە،
پس، نېدور كۈنلومە يوز يېردە يرا، اى قارە كۈز.

مېنېن و بىر يره مس كۈنگوم، انىنگ قتلى اوچون
كۈز قرا قىلمە، بىر ايشىمگە يرا، اى قاره كۈز!

گاه فقر اهليغە ھم رحم كۈزى بىرلن باق،
كىم دعاگو يونگ ابرورلر فقرا، اى قاره كۈز.

سېن نوايىغە وفا ايلەمەسنگ، بار اۋلسون
شاھ ابوالغازى ابن بايقرا، اى قاره كۈز.

۲۱۹

منگە اول كۈزى قرا دېدى چوچوك چندين سۈز،
نې عجب آنى قرا كۈز دېسم و شيرين سۈز.

لبى يوز وعدەنى انداق منگە يالغان قىلدى،
كە دېى آلمس كيشى يوز يىلدە بىر انداق چين سۈز.

ھجرىنگ افسانەسىدىن سۈز دېر اېسم و صل تونى،
تاپمەغاي تانگىچە تون يىلچە اېسە تسكىن سۈز.

بېلى و لعل لى آليدە لال اۋلدى خرد،
كىم ابرور بىرى دقيق و بىرى بس رنگين سۈز.

ھر فصاحت كە، لىنىگ قىلدى، مسيحا اېشيتىب،
جان تاپىب، كېلمەدى آغزى ارا جز تحسين سۈز.

حسنى وصفيدە سۈزوم توتتى برى عالمى

مرشدِ عشق منگه ايله گهلى تلقين سؤز.

بزمِ عيش ايچره نوایی، نې عجب اورمه سه دم،
ايتہ آلمس چو نشاط اهلی ارا غمگین سؤز.

۲۲۰

نکته سی مفهوم اولور، بؤلمس ولې مفهوم آغیز،
تانگ اېمستور هیچ مفهوم اولمه سه معدوم آغیز.

الله-الله، طرفه دور بو کیم ایکی جانبخش لب،
ایکّی یان معلوم و اېرمس اؤرتده معلوم آغیز.

وهمنی یوز مینگ گمان ایچره سالور موندین که بار
خطِ موهوم اول بېل، اما نقطه موهوم آغیز.

اول الفدېک قد لطافت ایچره بؤلدى بیرگه اؤن،
صفردېک تا بؤلدى آنینگ ضمنیده مرقوم آغیز.

دال انگه کیم عشق کتمانی کبره ک عشق اهلّیغه،
عشقینگ اسراریده سرّی دور عجب مکتوم آغیز.

وه که، اول یوز و آغیز شوقیدین اؤلدوم، لېک بار
یوزیدین یوز نا امید و آغزیدین محروم آغیز.

زهرِ هجر آغزیم تؤله نیله ی قیلہ ی اؤپمک خیال،
حیف دور کیم، یبتکی آغزی نوشیغه مسموم آغیز.

پاک لفظ ایتورغہ آغزینگ پاک قیل کیم، حیف دور
یخشی سۆز بارینده سورگهی نکتہ مذموم آغیز.

ای نوایی، مخلص ایستر بؤلسنگ اہل تیل، آغزیدین
نظمدین ہم تیلنی تیغیل، نثر دین ہم یوم آغیز.

۲۲۱

اول پری کوییده مہن دہوانہنی بند ایلنگیز،
بند- بندیم زلفی زنجیریغہ پیوند ایلنگیز.

خلق، ترکِ عشق ایلرگہ مہن دلخستہنی،
اؤلتوروب عالم اہلیگہ موجب پند ایلنگیز.

تہلبہ کؤنگلوم تاپسنگیز، ای یار کویی ایتلری،
تؤش- تۆشیمدین تیشله بان پرکند- پرکند ایلنگیز.

بادۂ عشق اسرو مست اہتمیش مہنی، ای دؤستلر،
جامیمہ افیون اہزیب بیر دم خردمند ایلنگیز.

یغله سم اچّیغ ملول اؤلماق نی دور، ای خوبلر،
هزل اوچون گاهی باقیب، سیز ہم شکر خند ایلنگیز.

عشق بحریده در وصل ایستہ منگ ، ای اہل درد،
کؤنگلونگیز اول نقد یادی بیرلہ خرسند ایلنگیز.

قیلسنگیز تصویر لیلی حسنین اول آی دہک سیزینگ،
لہک مجنوننی نوایی بیرلہ مانند ایلنگیز.

غم یوکی قیلیمیدورور یالغوز مېن محزوننی کوژ،
هم بو یوک قیلیمیش اېدی فرهاد ایله مجنوننی کوژ.

قیلیدی چون فرهاد ایله مجنون قدین خم، نې عجب
یوز الرچه ضعف ایله گر قیلسه بو محزوننی کوژ.

یوک اگر بو دور نې فرهاد و نې مجنون و نې مېن،
راست گر دېرسم بو یوک ایلبتورور گردوننی کوژ.

وه، نې یوک دور بو که گردون قامتین کوژ ایله دی،
اؤیله کیم گردون نینگ آستیده کوررسېن نوننی کوژ.

یوزی مهتابیده مشکین قاشی نهو چون کوژ اېرور،
اؤغریلیق گر قیلمه دی اول هندوی موزوننی کوژ.

اېگریلیک که شهره بؤلماق ایسته مسسېن، ایله مه
اهل عصیان خدمتیده قد بې قانوننی کوژ.

گر نوایی کوژ اېرور شه خدمتیده نې عجب،
چونکه قیلیمیش قوللوغی جمشید و افریدوننی کوژ.

«س» حرفی نینگ سیمینبرلری نینگ سوداسی «غرایب» دین

دهر سودیدین طمع اوز کیم، زیانی بېش اېمس،
عمرنی توتقیل غنیمت کیم، زمانی بېش اېمس.

اوی بنا ایلب عجب تور اېلنی مهمان ایله مک،
اول که بو اوی ایچره بېش کون مهمانی بېش اېمس.

قوی توانالیغ سؤزین، یاد اېت اجل خارین که، پیل
پشه لر نیشی قاشینده ناتوانی بېش اېمس.

کیر فنا دیریده کیم، هر شیخ و یوز سودا انکه،
اول که آتین خانقه قویمیش، دکانی بېش اېمس.

ای که، بؤلیمیش خلعتینگ زربفت باری بیل کیم، اول
معنا اهلین کولدورورکه زعفرانی بېش اېمس.

مهر تاج و چرخ تختینگ بؤلسه غافل بؤلمه کیم،
مهر بی مهر و فلک نا مهربانی بېش اېمس.

شهغه ایش اېل فکرینی قیلماقدور اول کیم، زېب کیم،
بیر سوروک قویدور رعایا اول شبانی بېش اېمس.

گر نوایی ایسته دی آواره لیغ، ای اهل هوش،
غم یېمنگ دېوانه بی خان و مانی بېش اېمس.

اوج دولت اوزره بؤلسون دایما بلقیس عهد،
کیم زحل قصریده هر تون پاسبانی بېش اېمس.

نې عجب گر نُقل تخمی غم قوشین رام ایله مس،
مست چون بیر دم آوچ قاقماقدین آرام ایله مس.

تون قویاشقه یاووی آلمس دېک دور اول کیم، می سری
تیره لیک شخصی عزیمت بیر-ایکی گام ایله مس.

فکر و غم قاقماقچه میدین ایسته سنگ روشن دلیل،
شیخ یا زاهد نېدور کیم باده آشام ایله مس.

عینِ ناز و عشوه دین کافر کؤزونگ، ای مغیچه،
طرفة العینی اېمس کیم قصدِ اسلام ایله مس.

جسم ارا پیکانلرینگ سو قیلدی کؤنگلوم آه ایله،
باده شوقین عجب کیم، ایچکه لی جام ایله مس.

واعظا، ایلب طمع قان یوتمه غیل کیم، پیر دیر
باده دین اؤزگه سوال اهلایغه انعام ایله مس.

دېمه عشق اؤینب نوایی عاقبت نې بؤلغوسی،
کیم بو ایش آغاز قیلغان فکر انجام ایله مس.

کییک چرمی ضعیف اېگنیمگه مجنونلوغ نشانی بس،
جنون تاشی سینوق باشیم اوزه قوش آشیانی بس.

دمینگنی اسره، ای عیسی، که رنجیم دفعیغه هر کون
غذا اول آی قیلیچی زخمی نینگ بیر قطره قانی بس.

سپن و حیوان سوی، ای خضر، توتقیل ترک جانیم کیم،
منگه یار آلیده اؤلکم حیات جاویدانی بس.

شه و عزت سریری کیم، اگر بو دور جهان جاهی،
منگه ادبار کوییده مذلت خاکدانی بس.

غنی و کؤنگلیده پنهان درم فکری و عشق اؤتی
مېنینگ کؤنگلومده کویدورگن نهچه داغ نهانی بس.

سنگه کوثر سوی و لحن داودی که، دیر ایچره،
مغنی نغمه سی بیرله منگه جام مغانی بس.

حوادث دفعیغه شه کؤک حصاری اوزره گر چیقسون
که فقر اهلی اوچون دیر فنا دارالامانی بس.

فغان کیم، لطف و قهریغه تفاوت یوقنی هم انگلب،
فنا اهلیغه جورین قیلیمه دی بو دیر فانی بس.

نوایی دېک اؤلر حالیمده دېمنگ حور و جنتدین،
سیزینگ برچه که بو آواره غه بیر کؤرمک آنی بس.

۲۲۶

نفیس کییگولوک اؤلسه یلنگ تنیمغه هوس،
حصیر نقشی حصیری لباس اؤرنیغه بس.

سرشك يۇلىنى خس بىرلە توتتىلر، ياخود
كۆزومنى يۇلىغە سورتىدە مونچە تۆلمىش خس.

بىر اۋت دماغىمە ھجر اوردى كىم، نفس اندىن
چىقىر سموم اۋلوب، ار خود بۇلەى مسيح نفس.

عظيم انىنگ دېك اپرور عشق محملى كىم، انگە
قضا فلكنى ايگى بۇلسە بۇلغەى ايگى جرس.

تنىمغە چاكلر آچتى، نې عىب اگر اۋلسم،
كە روح بلبلى نىنگ لايقى اېمس بو قفس.

كۈنگول كە، كافر عشق اۋلدى عار اپرور زنار،
نېدىن كە مغبچە زلفىن بېلىگە قىلدى مرس.

فنا هوس قىل و فقر اېت هوا نوایى دېك،
ولې هوا و هوس، قىلمە غىل هوا و هوس.

۲۲۷

دمې اېرمىس كە، لعلينگدين كۈنگول يوز لخت قان اېرمىس،
دغى هر لخت قان ياشيم بىلە كۆزدىن روان اېرمىس.

يوزونگ مېرى ايچىندە كۆز سالىب آغزىنگى كۆرمىسمېن،
اگرچە ذرە خورشيد آلىدە كۆزدىن نھان اېرمىس.

اوشلغان هر سۈنگك جسميمدە گۇيا كعبىتىنې دور،

نھاني داغ زاید نقطه سی دور کیم عیان اهرمس.

اېرور دردیمگه تسکین بو کچه لېکن تېشوک کؤکسوم،
عجب گر ناوکی کؤنگلومگه کیرگندین نشان اهرمس.

مېنی اؤلتورگه لی غمزه ننگ اؤقی عمرې دورور، لېکن
تیریک لعلینگ خیالی بیرله مېن، جسمیمده جان اهرمس.

لحد کنجین وطن ایلب تینیپتور عمریدین مجنون،
نې بؤلسه، مېن کېبی آواره بی خان و مان اهرمس.

بو دور ایچره قچان جام فراغی بیتگهی، ای ساقی،
چو بیر دم درد و محنت زهری چېکمکدین امان اهرمس.

اگرچه قان یوتر بلبل، ولې نې غم انگه چون کیم،
نواده غنچه دین ایرو و گلدین اؤزگه خان اهرمس.

نویای اؤلدی، گر پروانه کویدی، بلبل اون چپکتی،
بولر گر یخشی دورلر، عشق ارا اول هم یمان اهرمس.

۲۲۸

سنبلین لیلا ساچیپتور، ییل عبیر آسا اېمس.
داغینی مجنون قانتیش، لاله حمرا اېمس.

نسترن کؤزگوسیده بیر ساری مېن، بیر ساری یار
چهره عکسین کؤرگوزوپتوربیز، گل رعنا اېمس.

گلنی اوخشتقان اوچون یاریمغه گویا باغ ارا،
مضطرب کؤنگلوم قوشی دور، بلبل شیدا اېمس.

سنبل اوستیدین نسیم اېسگچ، نگاریم طره سین
یاد قیلدیم کیم، دماغ آشفته دور، سودا اېمس.

نرگس آلتون جامی نینگ آلیده کافوری حریر
پردۀ جانیم دورور مرهون، قدح پالا اېمس.

دېمه، افغانیمده بلبل ناله سی دېک یوق نشاط،
بو هم اندوه زا اېمس، گر اول نشاط افرا اېمس.

گلنی سرو اوزره خیال اېتیم کؤنگول بوستانیده،
راست آیتہی: سرو گلرویم کببی زیبا اېمس.

بؤلمنگیز مغرور حسن، ای شوخلر، کیم باغ ارا
سبز کببی بیلرورغی گلردین بیرى پیدا اېمس.

منگه گلرخ ساقی و بلبلگه گل توتتی قدح،
مست ابرور اول هم نوایی دېک، ولې رسوا اېمس.

۲۲۹

دېمه کیم، نوش لبیدین قوت جان قیلدیم هوس،
آب حیواندین حیات جاودان قیلدیم هوس.

لعل نوشیدین گر اولسم هم اېمستور عیب کیم،
هضم اېته آلمس غذا مېن ناتوان قیلدیم هوس.

تاش يېبان اطفال كامى بېرله جان بېرسم نې تانگ،
كيم پرى و صليغه جاننى كامران قىلديم هوس،

آستانينگ ايسته ديم باش قۇيسم اېرسم عيب كيم،
سلطنت تختين مېن بې خان و مان قىلديم هوس.

هر فتيله زخم ارا كيم، اېردى چېكتيم جان ارا،
كۇنگلومه قۇيماق نېچه داغ نھان قىلديم هوس.

زهد ايله يۇل تاپمە ديم مقصدغه مى توت، پير دير
كيم اۋزومنى اېمدى رسواى جهان قىلديم هوس.

اي نوايى، تاغ و وادى توتماغيم عيب اېتمە كيم،
ياشورون درديم دېمك تارتيب فغان قىلديم هوس.

۲۳۰

پس نېدور كۇزگر خيالىنگ خيليغه منزل اېمس،
هر قرا بير اۋت يېرى دورينده كيرپيك خار و خس.

جنت اهليغه اېرور هر لحظه كويونگ آرزو،
دوزخ اهلى اۋيله كيم جتننى قىلغەيلر هوس.

ناوكينگ پيكانينى تا چېكتيلر نالان كۇنگول،
ايله مس افغان كۇنگولسيزليكدين انداق كيم جرس.

دېمە مېن مجنونغه، اى ناصح، كه بس قيل آھنى،

کیم منگه ایش اول پری عشقیده بؤلیمیش آه و بس.

ضعفدین بېخود کؤروب، آغزیمغه اول یوز کؤزگوسین
قؤیسنگ اول دم اورمه غهیمین بالله ار اؤلسم، نفس.

دیر پیری خدمتیغه چېکمەیین مو بېلنی چُست،
کیم نېچه زناردین تانگمیش بېلیمگه بیر مرس.

ساقیا، دوران اگر بو دور، نوایی هر زمان،
جامیغه بېهوش دارو قاتماغ ایلر ملتسم.

۲۳۱

آه اؤقین جان ایچره اسره ب، کؤنگلوم اظهار ایله مس،
یؤقسه بیر دم بار مو کیم، یوز جاننی افگار ایله مس.

وه نې یوز دور اول که تقلیدین قیلیب نقاش چین
چېکسه یوز صورت، بیرین یوزدین نمودار ایله مس.

عشقیدین چون منکر اؤلیمیش کؤنگلوم اؤلتورمک نې سود،
هجردین تا آنی قؤرقوتمس سېن اقرار ایله مس.

قؤیدونگ، ای عقل، آچقه لی یوز پاره کؤنگلوم زلفینی،
هر بیرى بیر رشته سین قاندين که زنا ر ایله مس.

جان فدا قیلغوم دورور، لعلینگ قبول اېتسون دېسم،
دېر که: روح الله بو نوع ایشلرگه بېگار ایله مس.

نې آسيغ هر ذره غه آھيم قوياش دېک سالسه اؤت،
اول قوياش کؤنگليگه چون کيم ذره يي کار ايله مس.

ساقيا، دور ايچره اول يوز عكسي کؤرگوزگن قدح،
فتنه ايلر کيم، سپهر و مهر سيّار ايله مس.

فاني اؤل، گر ايستر ابرسنگ مهر کيم قيلمس نصيب
کيمنى بير دولتقه کيم تېنگرى سزاوار ايله مس.

دېمنگيز کيم، برخبر بؤل، تېلبه کؤنگلومدين، چو اول
قيده کيم بارسه نواييني خبردار ايله مس.

۲۳۲

زلفيدين ايرو جنونومغه دېسم تدبير اېمس،
تېلبه ايتکه چاره دېر کيم، قتل اېرور زنجير اېمس.

عارضين کؤرسم، نېدور دېب سؤرمه کؤنگلوم حالتين،
چهره تغييريدين انگله حاجت تقرير اېمس.

هر تون انجمدين مېنينگ حاليمغه گردون اشکي بيل،
چرخ اوزه آھيم بخارى تفتيدين تاثر اېمس.

زلفى پېچ و تابيغه باريب کېلور شيدا کؤنگول،
با وجود تيره ليک، کؤرگيل که کؤپ دلگير اېمس.

ايسته سنگ قتليم چيقارغيل تيغ و اهمال اېتمه کيم،
نې دېسنگ مېندين بؤيونسونماقده خود تقصير اېمس.

دير ارا اوسروک کڙروب، زاهد مېنى عيب ايله مېش،
بيلمه مېش مسکين که، هيچ ايش خارج تقدير اېمس.

اول پرى قيلمېش مېنى مجنون و رسوا شهر ارا،
اي نوايي، گوشه توت کيم، حاجت تشهير اېمس.

۲۳۳

دمبدم لعلينگ خياليدين ايچيم قان مو اېمس،
قطره-قطره کؤز يوليدين يوزگه غلتان مو اېمس؟

گه اؤلوب، گاهي تيريلسم، تانگ اېمس، وه، غمزه سى
قاتل اېرمستور مو يا نوش لبي جان مو اېمس؟!

نې عجب، عشق آفتيدين چيقسه جان تن ملکيدين،
شحنه ظالم مو اېمس، يا ملک ويران مو اېمس؟!

ناوک ظلم اورماغينگدين تانمه غيل، اي قاشى يا،
تنده زخم اېرمس مو، يا کؤنگلومده پيکان مو اېمس؟!

تېلبه کؤنگلومنى دېمه کؤپ واله اېرمس عشق ارا،
شهره آفاق، يا رسواي دوران مو اېمس؟!

دهر شوخيگه کؤنگول گر بېرمه ديم، عيب اېتمنگيز،
عشوه سى چين مو اېمس، يا عهدى يالغان مو اېمس؟!

دشت ارا کؤرسنگ نوايىنى اېمس مجنون دېمه

تاش مو اورمس كۆكسىگە، يا جسمى عريان مو اېمس؟!

۲۳۴

چاك بۇلغان كۈنگلومە قىلماق علاج آسان اېمس،
غنىچە كىم آچىلدى، بوتكرمك انى امكان اېمس.

كۈنگوم ايچرە گلبن درد اوزره هر يان غنىچە دور،
اي معالج، دفعيغە سعى اېتمە كىم، پىكان اېمس.

مهرىم اۋتين هوش و صبر و عقل و حس ياشورمەدى،
مهر لامع تۇرت برقع كېنىدىن پنهان اېمس.

آتشين لعلينگ غمىدىن كۈنگلوم اېرور پستەيى
كىم، كويوبان چاك اۋلۇپتور غنىچە خندان اېمس.

زاهدا، منع ايله دينگ كۈنگلومنى مېدىن، بيلمە دينگ
كىم، سمندرغە ياليندىن سود اېرور، نقصان اېمس.

يېنگسە دىر ايچرە مېنى حيرت نې تانگ، اي مغېچە،
كىم دورور بو كارگە وضعيغە كىم حيران اېمس.

درد هجرينگدين نوايى كۆكسى اوزره داغ و نعل،
تن حريميغە عجب گر شمسە و ايوان اېمس.

۲۳۵

خستە كويونگده ياتميشم بې كس،

توتقوچیم، قاپقوچیم ایتینگ دور بس.

اشک ارا اؤرتهدی تنیمنی غمینگ،
گرچه کویمس سو ایچره توشکن خس.

جان و نالان کؤنگول بیله نی عجب
پاسبانینگ کپچه یوروتسه جرس.

اؤقترینگدین ایچیمده ایستهسه عشق
یسه ی آلور کؤنگول قوشیغه قفس.

خوان حسن ایچره خالینگ و آغزینگ
کېلدی خشخاش نینگ یانیده عدس.

تار امید ارا حریصنی بیل،
رشته عنکبوت ایچینده مگس.

ایتینگ اؤلدی نوایی، ای چابک،
بؤیینغه محکم ایله حلقه مرس.

۲۳۶

بیزگه عالم باغیدین اول سرو گلرخسار بس،
گاه اندین جلوه، گاهې دولت دیدار بس.

یاغلیغین زخمیمغه باغلرغه نی حدیم ایسته مک،
قیلسه لطف اندین مونی تیکمک اوچون بیر تار بس.

مېن كيم و زلفونگ تمناسى، اگر كفر ايسته سم،
ايتلرينگ بۇينى طنايىدين منگە زنار بس.

هجر اۋتيدىن سىندى كۈنگلوم ايسته مم قصرينگ پناه،
سايه بير كۈنگلى بوزولغانغە بوزوغ دېوار بس.

كۈزدە بير اويقونى كۇرسم، اويقودە كۇرسم سېنى،
تا اجل اويقوسى اوشبو دولت ديدار بس.

واعظا، مېن عاصى اېرمان حور و جنت لايقى
مغېچە ساقى، مقاميم كلبە خمار بس.

اۋزلوگونگدين اۋزنى سلب اېتسنگ غرض بير گام دور،
اي نوايى، قيلمە غيل بو شېوھنى زنھار بس.

۲۳۷

منزلي كيم اول پرى پيكرنى كۇردوم بير نفس،
گرانى تايمان همول منزلنى قىلسم طوف، بس.

رنگسيز خالى يوزى نينگ زېبى دور، وه كيم، دېگى:
حسنى خوانيغە كېرەكلىك مونچە بۇلغەى بير عدس.

بند زلفونگ بۇينيمە توشكېچ ھلاك اېتتى مېنى،
ايتكە، جانا، هيچ كيم اۋلتورگەلى تاقمس مرس.

عشقينگ ايچرە بوالھوس گر دېسەلر، يۇقتور غمىم،
باک يۇق بو طعندين بۇلسە منگە وصلينگ ھوس.

اشك بحرینده اگر جسمیم غریق اهرمس، نې تانگ،
یوق انگه اول وزن کیم چؤمغه ی تېنگیزگه توشسه خس.

بو چمن نینگ گلریده یوقتور، ای بلبل، وفا،
اولی اول کیم، ایله سنگ گلبانگ چپکمک لیکنی بس.

چاره نې بؤلغه ی نواییغه فراقینگ شامیده،
گر خیالینگ بؤلمه سه بیچاره لرغه چاره رس.

۲۳۸

فغان کیم کؤنگلوم آغان دلبریم دلدارلیغ بیلمس،
بیلور عاشقنی غمگین قیلماق و غمخوارلیغ بیلمس.

نېچوک دبی یار اهرمس، دشمن دېمک بؤلمس، خود ایته ی کیم،
اېرور خود یار اول، اما طریق یارلیغ بیلمس.

کؤنگولده زارلیغ بیرله فغان کویونگده عیب اېتمه،
گدای خسته یی دور جز فغان و زارلیغ بیلمس.

آغیرراق دور فراقیم تاغیدین بختیم نینگ اویقوسی
که، نالم بؤلدی رستاخیز و اول بېدارلیغ بیلمس.

بؤلوب مجنون پری دېک ایتمیشم، نېوچونکه یاریم هم
پری پیکر دور، اما غیر مجنون وارلیغ بیلمس.

کېتور، ای ساقی مهوش، منگه بیر ساغر دلکش،

كە دوران يارلىغ، افلاك جز غدارلىغ بىلمس.

قضا ايلگى تىلرمېن يېر بىلە ھموار قىلغەي كىم،
زمان اھلى زمان دېك غىر ناهموارلىغ بىلمس.

مېنىڭ يارىمىدە آنى دور كە، اندىن اورتور جانىم،
كە آنى ھر قوياش يوزلوگ شىركىفتارلىغ بىلمس.

نوايى كۆزلىرى نىڭ مردىمىدىن جورى قان تۆكتى،
درىغ اول شوخ مردىمىش كە، مردىمدارلىغ بىلمس.

۲۳۹

چاك اپتىب كۆنگلومنى آچىلسون دېمك امكان اپمس،
غنىچەنى عمدآ آچىب، گل ايله مك آسان اپمس.

دېمە زاهد كىم، نېدىن حىرانسېن اول رخسارغە،
عالم ايچرە بىر كىشى تاپ كىم انگە حىران اپمس.

قطرە سولر دور كۆنگول اۋتىغە تسكىن بېرگەلى،
كىم اول آى ياغدوردى قاشى قوسىدىن پىكان اپمس.

ھىجر دشتىدە قويون دېكمېن، ولې اول مېن كېبى
خاكسار و بادە پىما داغى سرگردان اپمس.

گرچە حسنونگ كۆزگودىن كىردى تېمور قۇرغان ارا،
مھردېك آيينە گون، افلاكدىن پنهان اپمس.

گر وفاسیزلیغلرینی شرح اپتر مینگ داستان،
اېل گمان قیلغان کھبی بلبده مینگ داستان اېمس.

ای نوایی، اول پریدین آدمیلیغ کؤرمه سنگ،
عیب اېمس، اول حور دور یاخود ملک، انسان اېمس.

۲۴۰

خوبلرغه مېنگ اول آی نینگ تازه قوللوق داغی بس،
کؤزلریگه سورمه کویی نینگ قرا توفراغی بس.

بېستون سیرینی نیله ی کیم منگه اېگنیمده گی،
کؤک رواقیغه ستون بؤلغان ملامت تاغی بس.

چون تنیم زاغ و زغنگه طعمه بؤلدی، ای سپهر،
یوز بلا قلابین آغیل کیم الر تیرناغی بس.

شاه و تاج و خلعتی کیم مېن تماشا قیلغه لی
اؤزبېگیم باشیده قلیاق، اېگنیده شیرداغی بس.

گوشه میخانه دین گلشنه بارمان کیم منگه
گل اوزه نسرين می گلرنگ اوزه کپ یاغی بس.

یاشینگ اېللیک بؤلدی، یوز قؤیغیل فنا توفراغیغه
کیم شباب ایامی عیش و بې ادبلیغ چاغی بس.

گر نوایی حالیه اول شوخ باقمس رحم ایله،
گاه عبرت بیرله هم اول یان نظر سالماغی بس.

سپندېگ و کيگن شب اندر روز حله ننگ دېک اېمس،
کېچه و کوندوز لباسين کيسه لر آی و گونس.

عشق سرگردانلری باشيمغه اېورولمک نې تانگ،
کیم بو وادیده قويونمېن، اول جماعت خار و خس.

عشق اېلی کونگولوم فغانيدین تاپر مقصدغه یول،
دشت ارا هر یان آزیققلرنی چرلر بو جرس.

زلف ارا خالینگ کونگوللر خیلینی تاراج اېتر،
قلب شېرولر لباسين کېچه آغان دېک عسس.

آق اویدین هیچ جانب اول پری قیلمس هوا،
نې عجایب، قوشقه کور کیم، نې مناسب دور قفس.

صدق اهلی آهیدین، ای حسن شمعی، وهم قیل،
کیم کواکب شمعین اېتتی تیره صبح اورگچ نفس.

دیر پیری مست اېتیب، کونگولومنی آلدی مغېچه،
قیلمنگ، ای احباب، مغ دیری تماشاسين هوس.

باش آقاریب، یوز قرالیغ دور ینه ترک ادب،
دوست غیرت ایله مسدین بورنه قیل عصیاننی بس.

تاق نوایی بؤینيغه دېسم طناب زلف، دېر:

كۆي ايتى بۇيىغە كىم تاققندورور مشكىن مرس.

«ش» حرفى نىنگ شوخلىرى نىنگ شىمالى «غرايب» دىن

۲۴۲

زھى كمال ايله كونىن نقشىغە نقاش،
مُكُونات وجودىن وجودىنگ ايلب فاش.

وجودىنگ ايله دى موجود اولوسنى كىم، بۇلمس
وجود ذره غە موجود بۇلمە غونچە قوياش.

سنگە يېتىشمەسە تانگ يۇق بو عقلِ ظلمانى،
كه مهر شمعىغە پروانه بۇلمە دى خفاش.

قاىو پرىغە كه قىلدىنگ يوزىن قوياش، بېردىنگ
كۇنگول جنونى اوچون عنبرىن هلال ايله قاش.

انگە كه، بۇلدى جنون عشق اىچىندە ياغدوردونگ
خرد قوشىنى اوچورماققە طفللردىن تاش.

انىنگ كه كۇنگلىدە عشق اخگرىنى ياشوردونگ،
نهانى اۋتىن اولوغ تىنماغىدىن اېتتىنگ فاش.

مُوسوسى كه معاشىنى عقل ايله توزدونغ،
فنا يۇلىدە ايادىنگ بېرورگه عقل معاش.

حكيم قدرتىنگ آلىندە چرخ ايله انجم،

محقر اۋيله كه خشخاش و دانه خشخاش.

يۇلونگده اۋلدى نوایی و بۇلدى توفراغ هم،
ياپوشسه اپردى بو كوی ایتلری ایاغیغه کاش.

۲۴۳

مېن سرگشته جسمین داغ ایله قان لاله زار اېتمیش،
قویون یاخود تۆکولگن لاله زار ایچره گزار اېتمیش.

تیمدین قان چیققرغان هر طرف پیکانلرینگ گویا
اېرور یامغور که، توفراغدین چېچکلر آشکار اېتمیش.

کۈنگول بیرله سۈنگک منقل ارا اۋت و اۋتون دېک دور،
ملا مت تاشلرین تا عشق تېگرمده حصار اېتمیش.

یوزین می گل - گل اېتکندین خراش اېرمس اونوم، بلکیم
کۈنگولده خار - خاری نالم اندامین فگار اېتمیش.

لېینگ جانیمغه سالغان شعله لر ایچره قضا گویا
اولوغراق لعلدین اخگر، کیچیکراکدین شرار اېتمیش.

بۇله آلم اولوسقه اول قویاشنی کۈرگه لی مانع
نې غم دور گر یۋلیده چرخ جسمینى غبار اېتمیش.

هلاکیم بیلگه ی اول کیم، باردور اول ینگلیغ جفاکارې،
که طورین حسن بی پروالیغی آلفته وار اېتمیش.

كېوتەر قىصر بىر جىدە اېمىس شە شىئىتىدىن ايمىن،
خوشا، اول جىغدىكىم ويرانە كىنجىن اختیار اېتمىش.

معاف اېرمىش قە يان گام اورسە رھرو ناقە جىسمى،
نفس تارىن قىضا چۈن بۇرنيغە آنىنگ مېھار اېتمىش.

مغنى نغمەسى جان بېرسە بىزم اھلىگە تانگ يۇق كىم،
نوايى رشتە جانين اېشىب چىنگىگە تار اېتمىش.

۲۴۴

كۈنگۈل كىم زر نشان پىكانلرىنگىدىن ناتوان بۇلمىش،
مىگر بو باغ ارا اول بىرگىلر بىرلە خزان بۇلمىش.

گل رىنا كېيى كاغذ اوزە نامىنگى يازمەيمېن،
سرىغ اېردى يوزى خوناب اشكىم بىرلە قان بۇلمىش.

يوزومنى اشك مو يۇللر قىلىپتور، يا نظر پىكى
سېنى اىستىرگە كۈپ ھر يان يوگورمىكىدىن نشان بۇلمىش.

قورۇغ شاخى دورور جىسمىم كە، كۈز دورىدە كىرپىكىدىن
خىيالىنىڭ قوشلىرىغە اندە ايكى اشىيان بۇلمىش.

كۈزۈم خوناب ارا بۇلمىش بىعىنە اۋىلە كىم كۈنگۈلۈم
قراسى قان ارا كۈنگۈلۈمدە گى داغ نھان بۇلمىش.

سرىشك آلىدە مۇگان شاخى سىنچىب باغلىيىن دېرمېن،
يۇلىن بو سىل نىنگ كىم، اېلگە اندىن كۈپ زىان بۇلمىش.

يوزونگ هجریده بیل کیم قان یاشیم آقمیش چمن ایچره،
قچان کؤرسنگ که هر بیر شاخ اوزه گل ارغوان بؤلیمیش.

مرصع قیلمه چترینگ لاجوردی اطلسین، ای شیخ،
گدا آلینده کیم، بو نوع چتر آسمان بؤلیمیش.

نوايیغه دېمنگ اول طفل عشقین اسره غیل مخفی،
بو دم کیم حالی شهر اطفالی ایچره داستان بؤلیمیش.

۲۴۵

چیقتی یاریم کپچه یؤل عزمین قیلیب اول بغری تاش،
بس عجایب دور قارانغو کپچه چیقماغلیغ قویاش.

گر قویاشقه اهل نظر قیلسه کؤزیگه یاش تۇلر،
اول قویاش بارغاچ نظر دین، کؤزلریمگه تۇلدی یاش.

زخمیدین کؤپ قان باروردین قالدی چاک اؤلغان کؤنگول
زنگ دېک افغان چېکيب، خیلیده بؤلغه ی اپردی کاش.

فرقتینگدین ییغله بان حقدین وصالینگ ایسترم،
گه ساچرمېن باشقه توفراق، گه قؤیرمېن یېرگه باش.

قطره قانلر کیم تامر کؤکسومگه اورغان تاشدین
زخمیدین دور دېمه کیم، قان ییغلر احوالیمغه تاش.

چون توشرلر عاقبت اوستونگگه خارا بیرله فرش،

نې آسيغ آستينگده گر چرخ اطلسيدين دور فراش.

فاش اپتر مهريں نوایی نينگ سريغ رخساره‌سی،
صبح دېک کيم سرغريب رخساری آيلر مهر فاش.

۲۴۶

قتيق درديم زلال اشک اپتر فاش،
سوزوک سو ايچره قالمس ياشورون تاش.

هلاکيم وصل ارا مينگدين بير اپتتینگ
که بېرگه‌ی تېنگری بير ياشينگه مينگ ياش.

دېمک که فتنه تعليمين بؤلوب خم،
قولاغينگ ساری باش اپلتيتور اول باش.

مگر ساچينگنی تييدینگ فتنه دين کيم،
پريشان حال اياغينگه قؤير باش،

يسر چاغده لبينگ رنگيني گؤيا
اپزيتور آب حيوان بيرله نقاش.

قدح، ای مغ که، جان ايله‌ی نثارينگ،
نېچه بؤلسم خرابات ايچره قلاش.

نوایی جانی سېنسيز درد سر دور،
بارورده آنی هم آله‌ی اېدينگ کاش.

چو بیلدی شمع کیم، غم شامی کۈنگلومنی هلاک اېتمیش،
تینن اشک اېتمه دی یؤل کیم، یاقه حالیمغه چاک اېتمیش.

چمنده یوق که بلبل، زاغ هم اون چپکسه ضعف ایلر
حزین کۈنگلومنی کۈر کیم، فرقتینگ نې دردناک اېتمیش.

کۈنگولدين غير يادی چيقتی يېتكچ تير بارانینگ
كدورت نقشيدین يامغور سویی بو اوينی پاک اېتمیش.

قويون ينگليغ گذر کوييگه قيلماغ گر ابرور ممکن،
غم ابرمس، وادی هجرانی گر جسمیمنی خاک اېتمیش.

سو ايچمه ی کۈنگلی زهدومدين اگر کېتمیش اېدی ساقی،
وضو ابريقيده می دور تۈله، کېلديک نې پاک اېتمیش.

فلک پیکانِ ظلمی، وه که، تېشمیش خسته کۈنگلومنی
نېچوک کیم، تامچی بیر یبر اوزره کۈپ تامیب مغاک اېتمیش.

قدح توت کیم، قیزرگهی چهره، ای ساقی، که هجرا نینگ
یوزومنی اصفر انداغ کیم، خزانی برگ تاک اېتمیش.

بلا دور نفس شرکی، فقر یۈلیده خوش اول فانی،
که بیر رهروغه جسمی توفراغین گردِ شراک اېتمیش.

نوایینی دېدینگ کیم، بیر جفا بیرله هلاک ایلهی،
وفا قیل اېمدی کیم، بو آرزو آنی هلاک اېتمیش.

كۆز كۆترمان اول قوياشدىن گر كۆزوم قىلماققە رېش،
پشەلر يىنگلىغ هوا اوزره چېكر هر ذره نېش.

تېلبەلىك باغى گل و نىلوفرى اېركىن بو كىم،
هم كۆكردى خلق تاشيدىن تىم، هم بۆلدى رېش.

خوشتورور كۆنگلومده زلف و قىدىن نعل و الف
كىم، بو قربان دېك تاپىلمس انداق اۋق و ياغە كېش.

بېلى تارى هجرىدىن جىسمىم بۆلۈپتور تاردېك،
اي فلەك، رحم اېت، بو ايگى رشتەنى بىر- بىرگە اېش.
طرفە كۆر كىم، كۆنگلومە عشقىنگ كىررگە يۇل بۆلور،
نېچە كىم، عشقىمنى ترك اېتكىل، دېبان كۆكسومنى تېش.

ايستەسنگ دىر فنا طوفىن بېلىنگدىن، اي فقىه،
قىد زىنارىن اوزوب، زىنار قىدىن داغى يېش.

طعن قىلمىنگ كىم، نوايى بې كس و بې يار اېمىش،
كىم انگە عالمده عاشقلىق ايش اۋلمىش، عشق اېش.

عارىزىن ياپىچ كۆزومدىن ساقىلور هر لحظه ياش،
اۋىلە كىم پىدا بۆلور يولدوز، نھان بۆلغىچ قوياش.

قوت بیر بادام و بیریم گوشه محراب اېدی،
غارت دین اېتتی ناگه بیر بلالیغ کۆز و قاش.

بو دمادم آھیم افشا ایلر اول آی عشقینی،
صبح نینگ بات-بات دمی انداق که ایلر مهر فاش.

بوسه یی قیلمس مروّت اسرو قتیق دور لبینگ
دېسم، آغزی ایچره ایتور لعل هم بار نوع تاش.

ناوکینگ کؤنلومگه کیرگچ جان تلشماق بو اېکین
کیم، قیلور پیکانینی کؤنگلوم بیله جانیم تلاش.

عمر جاوید ایسته سنگ فرد اؤل که بوستان خضری دور،
سرو کیم، دأب ایلهدی آزاده لیغ بیرله معاش.

قاشی آلینده نوایی بېرسه جان عیب اېتمنگیز،
گر بو دور محراب، بیر-بیر قیغوسی دور برچه باش.

۲۵۰

سریغ گل دېمه کیم، چون سرو نازیم باغ ارا بارمیش،
یوزین کؤرگچ قیزیل گل ضعف اېتیب، اول نوع سرغارمیش.

کؤنگول اطرافیده آچقن اوچون هجران اوقی یؤلر،
بلا خیلینی عشقینگ شهنه سی اول ساری باشقارمیش.

غمینگ منت قویوب جان آلدی، وه، جانیمغه یوز منت

كە خود بارى تيريگلىك منتيدىن جاننى قوتقارمىش.

كلامىنگ گوهرى دېك تاپمەمىش، گرچە صبا ايلگى
يقاسىن غنچە نىنگ يىرتىب نېچە كىم قۇينىن اختارمىش.

كۇنگولنى چاك-چاك اپتكىچ، يېتىشتى اۇقى هر ياندىن،
اۋتون قۇيماققە گۇيا كىم بو اۋت نىنگ توش-توشىن يارمىش.

نېچە كىم قد چېكر، سرکشلىك ايلر عنبرين زلفى،
اگرچە كون بىيىك چىققندە دايم سايە قىسقارمىش.

ايلىگ بۇغيزىگە اېلتىپ، شيشە تۇكمىش قان ياشىن مېن دېك،
مگر ساقى اياغىن اۋپكەلى اول داغى يالبارمىش.

يوگورمه رزق اوچون نې يېتسە حقدين انگلە كىم كامل
نې كېلتورگىل دېمىش، نې غىيدين كېلگىنى قىتارمىش.

فراق و زهد دفعيغە نوايى عشق صهباسين
مگر تۇقۇز توتوب، تۇقۇز فلک جامىنى سىپقارمىش.

۲۵۱

پارساوش دلستانىم بۇلغان اپرمىش باده نوش،
تا باشىم بۇلغەى اياغىنگ بۇلغوسى، اى ميفروش.

ايچگىن كۇرگن زمان-اۋق مست بۇلغونگ دور، دېمىنگ
كىم اېشىنگن لحظه مېندىن زايل اۋلمىش عقل و هوش.

بزم وصلیدین بیراق آغزیمده خمدېک مھر ابرور،
تانگ اېمس قانیمغه می دېک شوق اؤتیدین توشسه جوش.

جان و کؤنگلوم قان یوتوب افغان چېکرلر هجریدین،
عشرت اهلی می ایچیپ بزمیده قیلغان دېک خروش.

چاک کؤنگلک بیرله تا اوسروک چیقیب سېن، آه کیم،
کسوتین میخانه رهنی ایله میس یوز خرقة پوش.

صبحدم اول بت صبحی بزمین اېتیم آرزو،
چیقمه غیل دیر فنادین دېب ندا قیلدی سروش.

ای نوایی، قارو ابرمس بؤلسه یوز مینگ جان فدا،
گر قدح نوشوم ایکی لعلی مییدین توتسه قوش.

۲۵۲

سېنی کؤرگچ دېر اېدیم، بیر مهربانیم بار اېمیش،
الله-الله، نې بلا باطل گمانیم بار اېمیش،

عارضینگ ماهیت و آغزینگ سؤزین شرح ایلرهم،
وه، نې طبع پاک و ذهن خرده دانیم بار اېمیش.

چاک قیل کؤکسومنی، ای بد مهر، تا کیم بیلگه سېن،
تیغ هجرینگدین نې نوع آزرده جانیم بار اېمیش.

نې حیات اپردی، اؤلر حالیمده کیم، کؤرگچ مېنی،
ناز ایله دېدی هنوز اول ناتوانیم بار اېمیش.

جوهر عشقین آلورغه خلق مخفی نقدی دېک
جان ایچینده بیر نېچه داغ نهانیم بار اېمیش.

یوز غمیم بار اېردی، مغ کویيگه کیرگچ بؤلدى دفع،
وه که، مېن غافل عجب دارالامانیم بار اېمیش.

دېر که، یالقیبمېن نوایی اونیدین، وه، یخشی دور،
کیم تیریکلیکدین نشان دېک بیر فغانیم بار اېمیش.

۲۵۳

وسمه بیرله قاشین اول مهوش که رنگین ایله میش،
کۆزی جلادی قیلیچیغه یشیل قین ایله میش.

کۈنگلوم اۋتین دېمه کیم، تارتر زبانه زلفیدین،
کیم اول افعی تیل چیقورماغلیغنی آیین ایله میش.

سنبلونگ افعیسیدین زخمې یمیش گۈیا تراغ،
یۋقسه نهوچون عارضین باشتین-ایاق چین ایله میش.

تیتره گوچدین قیلیمیش اول کیرپیک یسالیغه الم،
وه، ینه تا نی کۈنگول یغماسیغه کین ایله میش.

اۋیله دور کیم، ایلگینی حنا اوزه قیلیمیش نگار،
اول که گلگون کۈنگلک اوزره تۈنین اپکین ایله میش.

رز قیزیدین، ساقیا، بیر دم مېنى شاد ایله کیم،

چرخ زالى غصهسى كۈنگلومنى غمگين ايله مېش.

گر نواييغه سليمان ملكيچه بار دور نې تانگ،
بو كه بلقيس زمان نظمىنى تحسین ايله مېش.

۲۵۴

نې ابرش دور كه، سېكرىتمېش ينه ميدانغه اول مهوش،
قىزىل، آق گل بيله يېلدين مگر خلق اۋلدى اول ابرش.

جهان ميدانده تا شوخ چابكلر قىلور جولان،
كىشى كۈرميدور انداق ابرش اوزره اول صفت مهوش.

اېمس ابرش، سېهرې دور شفقدین كۈرگوزوب انجم،
قوياش تور كيم انگه راکب، تانگ اېرمس گر اېرور سرکش.

نېچوك اۋلمه ی اول ابرش اوزره اول مهوشنى كۈرگچ كيم،
هم اول ابرش اېرور سرکش، هم اول مهوش اېرور سرخوش.

مېن مجنون يىقىلسم كۈرگچ-اۋق، حيرت يېرى اېرمس
كه عقل كلگه هر ساعت اېرور نظاره سیدین غش.

پريوش رخس اوزه سرخوش پرى جولان قىلور، نېتسون
جنون جاميغه قيلمه ی باده پالا اهل تقوا فش.

قويون ينگليغ اېگرسه ابرشین اول شوخ، دم اورمان
نوايى دېك، نېدين كيم اوشبو سۋز بار اسرو كۋپ چيرمش.

اول سرو عذاری گل سپراب دېک اېرميش،
لعل لېی گل اوزره مې ناب دېک اېرميش،

کوردوم قاشی عکسینی کونگول کوزگوسی ایچره،
بو قبله نما، اول مونگه محراب دېک اېرميش.

کوردوم کونگول احوالینی کؤکسوم توشوگیدین،
لعلینگ غمیدین قطره خوناب دېک اېرميش.

حسن انجمنی ایچره یوزین کورمه مېش اېردیم،
انجم ارا خورشید جهانتاب دېک اېرميش.

دهوانه کونگول قید جنون دین نې قوتولسون
کیم هر خم زلفونگ انگه قلاب دېک اېرميش.

توت فقر اېتگین، اطلس زربفت سوزین قوی
کیم اول دغی تن حفظیده ماشاب دېک اېرميش.

بیر یولی نوایینی بیراق سالمه نظر دین
کیم اول دغی بیر کون سنگه احباب دېک اېرميش.

نې عجب گر بار اېسم دهوانه وشلیغ بیرله خوش
کیم کونگول آغان پریروویوم اېرور دهوانه وش.

منع اپترسيز ھوشى يۇق كۈنگلومگە لەل بادەسىن،
ايتىنگ، اى ھوش اھلى، كېلگەى مو بو سۈز اوسروككە خوش.

صاف وصلى بۆلمەسە گر برچە زھر ھجرى دور،
ساقيا، بير جرعه توت كيم، آلدی جانىمنى عطش.

سالىدى كۈنگلومنى غم ھجران گدازى ايچرە يار،
گۇيا كيم عشق ارا اول قلىدە بار ابردى غش.

وہ، نې ينگليغ ساغ اۋلى مېن تېلە بو حالتدە كيم،
اول پرى ھم باردورور دېوانە وش، ھم جرعه كش.

شيخ باشيغە بلا اېركن دورور دستار كيم،
عشق اسرارين اېشيتمكلىككە مانع بۆلدى فش.

دېمە كيم، بير يىخسى سۈز بيرلە نوايى جانينى
آلسم اول بۆلغەى مو راضى، يىخسى سۈزگە نې كېنگش.

۲۵۷

تا كۆز بيلە كۈنگلومنى اول غمزە مقام اېتميش،
قانىمنى حلال انگلب، اويقومنى حرام اېتميش.

سرو اۆلمەدى باغ ايچرە آھيم بېلى بيرلن خم،
باق كۆز اوچى بيرلن كيم، قدينگغە سلام اېتميش.

حيوان سويى دور شودرون، عيسا دمی دور سلقين،
بوستان سري جانانيم گۇيا كە خرام اېتميش.

هجر اوځلری زخمیدین جسمیم بيله اشکیمنی
توتماققه بلا صیدین، غم دانه و دام اېتمیش.

تا عاشق و شیدامېن قتلیم قیلور اول کؤزلر،
مجنونغه کییکلرنی عشق الفتی رام اېتمیش.

معشوق قیلور جلو، هر کیم که انینگ کؤنگلین
درد اؤتی کولی بیرله عشق آینه فام اېتمیش.

اسکندر و جملیق دور عشقینگده نوايیغه
کیم رخشینگ ایز و نعلین کؤزگو بيله جام اېتمیش.

۲۵۸

بارغانینگدین جان تلشماق اېردی مېن محزونغه ایش،
کېلدینگ و جانیمنی آلدینگ، اول باریشقه بو کېلش.

وصل عاشق جانی دور مېن جان تلاشیم هجر ارا
هجر باریب وصل یېتکچ، اولمک اېرور طرفه ایش.

تیغی تا کؤنگلومنی یاردی ناله قیلماں ضعفدین
راست انداق کیم، قؤیر افغاننی چاک اولغان قمیش.

کییمه میش اول سرو گلگون تؤن که، تانگ اېرمس بو رنگ،
نخل کیم، کؤز باغیده قان بیرله تاپتی پرورش.

اعتدالی دور هوای عشق ارا کیم، خوش کېچر

ساووغ آھیم بیرلہ یاز و کۈنگلوم اۋتی بیرلہ قیش.

جسمیم اوزرہ بار ینگى بوتگن کۈکمتول داغدېک
سوز ھجرینگدین که اوردوم غصه دین هر بیرگه نیش.

کیش و سنجابین نی تانگ گر کیسه مودی بازگون
کیم چیقرمیشتور کیشیلیکدین انی سنجاب و کیش.

توز بؤل اۋقتېک گر تیلرسېن اوج، یا کیم، اېگری دور،
دور هر بیر گوشه دین بۇغزیغه سالیپتور کبریش.

ای نوایی، هر دم اول آی مهری آرثر کۈنگلومه،
گرچه ییللر دور کیم، اول ترک محبت آیلهمیش.

۲۵۹

عارضین کۈردوم، نهان اشک ایلهدی سریمنی فاش،
یاشورون قالمس اۋغورلوق، اوی ارا کیم بۈلسه یاش.

زلفی سرکشلیک قیلور هر نېچه اول آی چېکسه قد،
سایه گرچه قیسقروور دایم بییک بۈلغچ قویاش.

هر سر مو اول پری ھجرانیده بیر یاره دور،
بس که آفتلی جنون باشیم اوزه یاغدوردی تاش.

ایله گیل نالم خراشیدین حذر، ای سیمبر،
کیم بو سوهان بیرلہ ناگه تاپمه غای سیمینگ خراش.

كعبه دور كۈنگلوم اويى ايلنگ طواف، اى درد و شوق،
انده محراب اۋرنىغه يېر توتقهلى اول اېگمه قاش.

دهر باغى ايچره چون بير گلگه يۇق بوي وفا،
قىلمه غاي ابردى هوا كۈنگلوم قوشى اول گلگه قاش.

اي نوايى، دير ارا توتسه اياغ اول مغبچه،
نوش اېتيب آلمه اياغيدىن انىنگ اۋلگونچه باش.

۲۶۰

هر كون آقشامغچه هجرينگده منگه زارليغ ايش،
كېچه تانگ آتقوچه اندوه ايله بېدارليغ ايش.

ايش وفا قيلماق اپرور، گر قيله آلسنگ كه اېمس،
اي وفاسيز، بو جهان ايچره جفاكارليغ ايش.

عشق ارا قاقچه كۈنگول خوار و زبونليغدين كيم،
عاشق اۋلغانغه زبونليغ بۋلور و خوارليغ ايش.

لطف و دلجوليغ اپرور خوب پريوشلرغه،
اي پرى، بيل كه، اېمس جور و دل آزارليغ ايش.

تقوا اھليغه بيلينسه اېدى چرخ اوضاعى،
ايله گھيلر اېدى بو دېرده خمارليغ ايش.

عالم اھلى بيلينگيز كيم، ايش اېمس دشمنليغ،
يار اۋلونگ بير-بيرينگيزگه كه، اپرور يارليغ ايش.

خسته كۈنگلىنى نوایی نینگ آليب اسره كه، بار
سنگه دلدارليغ ايش، بيزكه دل افكارليغ ايش.

۲۶۱

يار كيم يارليغ بيله كۈكسوم يراسين باغله ميش،
انده اۋت توشميش كۈنگولدين قان ترشح قيلمه ميش.

بو كه پاره-پاره دور كويگن بغير بيرله كۈنگول،
ايتلري آليده اول كافر همانا تۈغره ميش.

رشته زلفونگده كيم، توشميش گرهلر بي حساب،
گۈيا قتل آيله گن ابل نینگ حسابين اسره ميش.

بیر كيشی سودایی اۋلمه ی قالمه غای بو نوع كيم،
عالم ايچره سنبل زلفونگ نسیمی بوتره ميش.

باشيمه تيغ اوردی، كۈكسوم چاك و بغيرم قيلدی زخم،
مست بي باكيم دېديم قهر اېتميش اول خود اۋينه ميش.

هر ساری بیر زخمليق عضووم اوزولغان تاپميش ابل
ناتوان جسميمنى كيم، كوييده ايتلر سودره ميش.

عالم اهلی ايچره بيلديك مغتم، هر كيمسه كيم
هر وفاغه مينگ جفا ايلر كيشيگه اوچره ميش.

قۈزغمه بلبلنى كۈپ، ای گل كه، دوران باغیده

قالمەمىش قۇزغلمەيىن اول كىم، بىراونى قۇزغەمىش.

اضطرايىدىن نوايى كۈنگلى بىر دم تۇقتەمس،
سېنسيزىن، ساغىنمە كىم، غرىتدە كۈنگلى تۇقتەمىش.

۲۶۲

كۈنگلومە كېلمس خزانى باغ ارا نارنج خوش
كىم خزان هجر ارا بۇلدى يوزوم نارنج وش.

چهره نارنجى و مېن نارنج يىنگلىغ تلخ كام،
قىدە كېلگەى كىمسەگە بول حال ارا نارنج خوش.

شوخ نارنجى لباسى هجرى كۈنگلوم اۋرتەدى،
شربت نارنج اپتە آلمس منگە دفع عطش.

بۇلمەسە آلتون پىالە، بۇلمەسون، كېل، اى رفيق،
جام اپتىب نارنج نصفىدىن بۇلالى جرعه كش.

اول پرى عشقىدە آتىم بۇلدى مجنونلوققه فاش،
اندىن آرتوق كىم بورون موندىن منگە اپردى ادش.

شيخ دستارين چو مى وجهى يۇق اپردى سىرمەدىم،
ميغه مرهون قىلغەلى اول يىخشى مى سوزمككه فش.

اى نوايى، نەيلەى اپل ترخان بيله برلاسىنى
كىم بېرور كۈنگلومگە حالا مالش اول شوخ ملش.

سېندىن اىرو تىندە كۈنگلوم يۇقتور و كۈنگلومدە ھوش،
بېدل و بېھوشلردېك نې عىجب قىلىم خروش.

بادە وىلىم آلور ھوشونكى دېپ قۇرقوتىمە كىم،
وھم بو سۆزدىن بىراو قىلغەي كە، بۇلغەي انگە ھوش.

ھىجردىن مخلص تىلب نوش ايلرەم زھر اول صفت
كىم يېتىشسە زھردىن اچىغ دورور آغزىمدە نوش.

عشقە غىرت تىلىمنى لال اېتىدور، اى رفيق،
ھىجر ظلمىدىن اېمستورمېن سۆزوم يۇقتىن خموش.

برچە جىسىم ھىجر اۋتىدىن رېش و مرھملىق ماموق
اتىلىدىن مېن عرياننى دېرلر خرقە پوش.

ھىجردىن جان يېتتى آغزىمغە آلىب جان نقدىنى ،
قوى كە، كپ آغزىنى آغزىمگە قۇيەي، اى ميفروش،

اى نوايى، ھر نې عالم ايچرە بۇلغەي سھل توت،
لېك مطلوبونگ تمناسىدە بۇلگىل سخت كوش.

سورمە بىلن مو اول آي كۆزنى قرا ايله مېش،
يۇقسە ختن جىرانى مشك ايچىدە اغنە مېش.

كويىدە مېن ضعفدىن اۋىلە كە، ھەريان مېنى
ايت دېمەيىن، بلكە مور طعمە اوچون سودرەمىش.

غمزەنگ اۋقى كثرى كۈنگلوم ارا مو اېكىن،
يۇقسە بو قوش پرلرین ھجرىنگ اۋتى چوركەمىش،

حلە زربفتدىن قىلدى مو اول آى سېپىچ،
يۇقسە شعاع خطين باشقە قوياش چيرمەمىش.

عالم ارا بير كىشى تېلرەمەي قالمەغاي،
بۇىلە كە يېتكچ نسيم زلفونگ ارا بوتەرەمىش.

وادى ھجر ايچرە كيم بۇلدى سۇنگك اھل عشق،
بو دور اۋتون كيم انى غم سېھى اۋرتەمىش.

لمعە رخسار ايله اۋرتەدى عشاقىنى،
غيرت حسنى مگر زارلرین تېرگەمىش.

تېگمەسە بزمىنگدە مى، بس دورور اول سو منگە
كيم سېن ايچر جامنى سوچى آلىب يايقةمىش.

نەىلەگەمېن باغله مەي مغېچە زنارنى
كيم بو كھن دیر ارا عيسى انى باغله مىش.

مھر و وفا عىبيدىن پاك دور ابنای دھر،
پاك نظر دور كيم اول سارى نظر سالمەمىش.

توتتى نوایی عزیز کوییده اول تاشنى کیم،
گاه انى باشیغه، گه باش انگه یسته میش.

۲۶۵

لعلی عشق اهلیدین آنچه غارت جان ایله میش
کیم، اولوک که جان بپرور آیینن آسان ایله میش.

کوییده اطفال عشاق اولتورور بېداد ایله،
شه مگر شهر ایچره ایت قتلیغه فرمان ایله میش.

صبح عیشیم ایسته میش غم شامیغه بولماق بدل،
یوقسه نپوچون یوز اوزه زلفین پریشان ایله میش.

یارب، اول توننی یاروتمه مهر بیرله تا ابد،
کیم غریبی مهربان یارینی مهمان ایله میش.

اهل دوران کؤنگلوم آشوبین نېتیب منع ایله گهی،
کیم انی آشفته بیر آشوب دوران ایله میش.

گل کپی ساچ خرده کیم، ییل ییرتیان تاراج اپتر
غنچه کیم، اوز نقدینی آغزیده پنهان ایله میش.

ای نوایی، دېمه کیم بغریم اپریتمیش عشق اوتی،
کیم انی هجران کونی نینگ اندوهی قان ایله میش.

۲۶۶

اول گلی کیم، بزمیده زاغ و زغن قیلغه‌ی خروش،
اولی اول کیم، بلبل اوچقی، اوچمه‌سه بؤلغه‌ی خموش.

گر سلیمان مجمعیده بؤلمه‌غای جز اهرمن،
کیمگه اول مجمع ارا، یارب، ندا قیلغه‌ی سروش.

یارغه اغیار خیلی بؤلدی مطبوع، ای کؤنگول،
اېمدی غم خمخانه‌سیده یأس جامین ایله نوش.

شاه بزمی دور دغی محکوملوغده، دیر ارا
حاکم ایلر بیر قدح بیرله گدانی میفروش.

هوشمند اېل ساری بو دیر ایچره باقمس مغیچه،
بیر قدح لطف اېتسه پیر دیر اېترمین ترک هوش.

سختکوش اېلگه دېمه، آخر فلک دور سختگیر،
ارزیمس عالمده هیچ ایش خود بؤلورغه سختکوش.

ایکّی دنیادین اگر کپچسه نوایی عیب اېمس،
هر قچان کیم بو بُت خمّار اېلیدین ایچسه قؤش.

۲۶۷

قیلغه‌لی کیگن لباسین اول بت زبیا بنفش،
وه که، یاقمس خاطریمغه هیچ رنگ الا بنفش.

سرو رعنا حله مو کییمیش بنفشه برگیدین،
یا لباسین ایله‌میش اول چابک رعنا بنفش.

خوش تورور گر خلعتين قىلسە قرا يا سوسنى،
كىم قوياش مشكىن بولوتىدىن خوش كۋرونور يا بنفش.

اېمدى جنت گللىرىدىن رنگ نقاش قضا،
سېن كىيردېك چۈنكە بۇلمس دەر ارا پيدا بنفش.

تا بنفش اېتمىش تۇنين اول گل بارورمېن ھوشىدىن،
باغ ارا ھر گلنى كىم كۋرسم مېن شيدا بنفش.

گل بنفشەزار ارا توشگن كېيى اول شوخ نىنگ
كۋنگلكى والا بنفش و تۇنى ھم كىمخا بنفش.

سېزەدە سوسن يرهشقان دېك، ملايم دور بېي،
شوخ سېزە رنگلرنىنگ رنگىگە دىبا بنفش.

جز بنفشە باغ ارا گل اېكمە گيل، اى باغبان،
كىم لباسى رنگىنى اىستر بىزىنگ ميرزا بنفش.

بۇيلە كىم، ساقى تۇنين قىلمىش بنفش اېرمس عجب،
عكسىدىن بۇلسە بلورىن ساغر صھبا بنفش.

چرخ رنگامىز اېرور، كۋرمە تفاوت زنھار
رنگلركىم كۋرگوزور كۋك و یشىلدىن تا بنفش.

اى نوایی، اول بنفشە پوش گل نىنگ وصفیدە
بۇلمەسون ھر نې يازرسېن كاغذى الا بنفش.

توزمه گه ی اپردی قضا بو جسم ویرانیمنی کاش،
چونکه توزدی، سالمه غای اپردی انگه جانیمنی کاش.

تن اویگه جانی سالغچ قیلمه غای اپردی مقیم،
اول اوی ایچره کؤنگول آتلیغ زار حیرانیمنی کاش.

بؤلدی چون جان و کؤنگول باری، نظر شمعی بيله
قیلمه غای اپردی منور چشم گریانیمنی کاش.

چون عدم صحراسیدین کهلدیم وجود ایوانیغه،
بوزغهی اپردی مرگ سیلابی اول ایوانیمنی کاش.

چون توزلدی تن اویی، قاوغهی ابدی اندین روان،
یؤق کؤنگول دېوانه رسوای نادانیمنی کاش.

چون انی هم قاومه دی، کور ایتسه اپردی تیغ ایله
کؤز دېگن قان یاش ایله آلوده دامانیمنی کاش.

چون بو داغی بؤلمه دی قیلمه سه اپردی جانیمه،
مونچه زبیا و ملیح و شوخ جانانیمنی کاش.

چون بو ینگلیغ بؤلدی جانان قؤیسه اپردی مرهمی،
گه- گهی کؤرگچ کؤنگولده داغ هجرانیمنی کاش.

عشق ایچینده چاره اولمکدین نوایی دېمه، حق

روزی اېتگه ی لعل جانبخش آب حیوانیمنی کاش.

۲۶۹

دېدیم، اول پیکاننی لعل اېتکن یوره ک قانی اېمیش،
غنچه نگ ارمانیده اول خود لعل پیکانی اېمیش.

پردۀ جان ایچره تیم-تیم قان سراسر لاله دېک،
فرقتینگدین تازه-تازه داغ پنهانی اېمیش.

لبلرین توزلوق تکلم بیرله فهم اېتتیم سؤروب،
لعلدین خوانِ جمالی نینگ نمکدانی اېمیش.

بیر جَزَع سالمیش ملایک خیلی ایچره رستخیز،
اېمدی کیم فهم ایله میشلر کؤنگلوم افغانی اېمیش.

غم تونی دېدیم بولوت نینگ پرده سیدین چیقتی آی،
زلفدین چیققن جمالینگ مهر رخسانی اېمیش.

دور ایاغین، ساقیا، قویمه ییگیت جانینگ اوچون،
کیم ییگیتلیک روزگاری عیش دورانی اېمیش.

ای نوایی، چاک بؤلغان کؤنگلونگ گه قیلدیم نظر،
یار باقی انده، باقی اؤزگه لر فانی اېمیش.

۲۷۰

ایلگیگه ماوي کتان اول شوخ نهوچون چیرمه مییش،

گۇيا كۆپ تيغ ظلم اورماقتىن آغريب باغلهميش.

اۆلتورورده كاش اول ياغليغ بيلن-اوق باغله،

كۆزلىمنى كيم، آنى ايلگىگه حالا چيرمه ميش.

كۆرگوزور اپردى يد بيضا اوررده تيغ قتل،

باغله ميش چون ايلگىن، ابل كۆزين قارانغو ايله ميش.

انگله غونچه كۆنگلومه يوز داغ اندوه اؤرتهدى،

اول كه كۆرگچ پنجه سين ياغليغ، دېدىم داغ اؤرتهميش.

كاش جانيم رشته سيدىن بؤلسه اپردى ياغليغى،

كيم اول آى نىنگ دست بوسى دولتيغه اوچرهميش.

ساقيا، مى كيم، انىنگ ايلگيده ياغليغ تارى دېك

درد و غم خيلى بوزولغان خاطرىمنى قاپسه ميش.

اۆلتورور ايلگيده گر تيغ اؤلسه آنىنگ گر حرير،

هيچ بيلمان كيم، نوايى نې بلاغه اوچرهميش.

«ص» حرفى نىنگ صنملرى نىنگ صيتى «غرايب» دين

۲۷۱

دېمه نې سود ابرور اؤلماق فنا حريميغه خاص،

ينه نې سود كېره ك اؤزلوگونگدين اېتسه خلاص.

عوامدين، دېمه كيم، اؤزنى قوتقره، ابر اېسنگ

اۋزونگىدىن اۋزنى قوتولماققە جەھد قىلغىل خاس.

كۈنگۈل عىلىل اېسە فارغ اېمىس خواتىردىن،
جىراحت اوزرە يىغىلماق دورور چىيىنلرە خاس.

عجب اېمىستور اكر تاپتى گوهر مقصود
بىراو كە، بۇلدى فنا اشكى بحرىدە غواص.

آوۈچ قاقىرمېن اۋز احوالىمە تحىردىن،
رمىدە كۈنگۈلۈم اېرور بو اصول ايلە رقاىص.

دېسنگ، بو يۇلدە اۋلى، نفسنى بورون اۋلتور،
كە عشق شرعىدە گۇيا بو نوع كېلدى قىصاص.

رضا يۇلىدە نوايى بارور قە يان چېكىسنگ،
چو عشق باغلىدە بۇيىنىغە رشتە اخلاىص.

۲۷۲

گلرخوم يادى بىلە كۈنگۈم اېرور گلگە حرىىص،
كىم بېرور يوسف ايسى قان ارا يوز پارە قمىىص.

لطف وقتىدە اول آى آلىدە اېل دور مخصوص،
وہ كە، بېداد قىلورده مېنى ايلر تخصىىص.

اى اجل، كېلىمك اېمىش باشىمە اول عمر منگە
رحم قىل جانىنگ اوچون بېرمە زمانى تنقىىص.

باده كۈنگلومنى خلاص ايلهدى دوران غمىدىن،
گويى اول اوت بيله بو قلىغه بۇلدى تخلص.

عشقىم ايلر سېنى قان تۈككەلى ھر دم ترغيب،
حسنونگ ايلر مېنى جان بېرگەلى ھر دم تحريص.

بند اپتوپتور جدل اهلى ايشين اشكال انداق،
كيم نې «مفتاح» انگه سود قىلور، نې «تخلص».

وصل حرمانى نوايىغه اېمس هيچ عجب،
چونكه محروم بۇلور ھر كيشى كيم، بۇلسه حريص.

۲۷۳

جان يېتىب آغزىمغه تاپمان درد هجراندىن خلاص،
جاننى هجراندىن خلاص اپت يا مېنى جاندىن خلاص.

انداق آچتى سنبلىن گل اوزره يېل كيم، بۇلمه غاي
بىر كۈنگول عالمده اول زلف پريشاندىن خلاص.

دېمه، ناله نكدين اوچر ھر شام اېلدين اويقو كيم،
تون نينگ اول باشيده اېل اېرمس بو افغاندىن خلاص.

گرچه يېر تاپتينگ كۈنگولده وهم اپت آه و اشكدين،
كيم، كىريب ويرانغه بۇلمس كيمسه طوفاندىن خلاص.

ياغسه مجنون كۈنگولم اوزره شوخلر دردى نې تانگ،
تېلبه، اطفال ايچره بۇلمس سنگباراندىن خلاص.

ایسته‌مس بیر- بیرنی سېنسيز جان و تن، تېنگری اوچون
کیم انی موندين خلاص اېتگیل، مونى آندین خلاص.

هجر اویى ایچره قبلمیش یار هجریدین کؤنگول،
وه، قچان بؤلغه‌ی بیزینگ توتقون بو زنداندين خلاص.

جام دوریدین خلاص اؤلماقنى زنه‌ار ایسته‌مه،
ای که، بؤلماق ایسته‌دینگ اندوه دوراندين خلاص.

بند زلفونگدین نوایینی خلاص اېتگیل دېسم،
دېر که، بؤلمس، بؤلمه‌غونچه حکم سلطاندين، خلاص.

۲۷۴

باده مېنى ايله‌دی زهد و ریادین خلاص،
زهد و ریا یوق که، مینگ رنج و عنادین خلاص.

اؤزلوگومه اؤت سالیب بېردى منگه عشق دمې
زهد و ورعدین فراغ، درد و بلادین خلاص.

جاننى خلاص ايله‌دی جام فنا زهددین،
یارب، انی ايله‌مه جام فنادین خلاص.

یار ايله اغیاردین بیر نفس ایریلمه‌سون،
کیم که تیلر بؤلمه‌غای ناز و جفادین خلاص.

کؤنگلومه یاغدوردی اؤق چرخ فراقینگ تونى،

ممکن اېمس بولماغی مونچه یرادین خلاص.

حسنونگ که تا کیم نظر بولغوسی نظاره گر
بولمه غونگ ایلج جفا اهل وفادین خلاص.

اؤزنی نوایی خلاص ایسته مس اؤز یاریدین،
یارب، انی قیلمه اول ماه لقادین خلاص.

۲۷۵

ای، سپینگ خنجر هجرینگ یاره سی جانیمه خاص،
هر جنون تاشی که آتسنگ تن عریانیمه خاص.

شاه قصریده تیلنگ عیش و طرب خاصلرین،
کیم ابرور خیل بلا کلبه ویرانیمه خاص.

اویقو خاص اولدی مېننگ بخت گران خوابیمغه،
اویقوسیزلیق نهچه کیم دیدۀ گریانیمه خاص.

تارتماق ظلم و ستم جانیمه خاص اولغان دېک،
قیلماق اول ایگینی حق ایله دی جانانیمه خاص.

ای اجل، هجر تونی جانیمه قصد ایله مه کؤپ،
کیم هلاک اېتمک ابرور محنت هجرانیمه خاص.

خوبلر نازیدین اولمیش متنفر کؤنگلوم،
نېکه کیم، بولدی بو آیین کؤنگول آغانیمه خاص.

ایسته‌مه باغده بلبل اونیدین عشق اثری،
ای نوایی، کیم ابرور بو صفت افغانیمه خاص.

www.ezgu.org

«ض» حرفی نینگ ضیمران بویلری نینگ ضیاسی «غرایب» دین

۲۷۶

بیراو که امر خلافیدین ایله گهی اعراض،
اگر اولوس شهی دور یوق انینگ کبی مرتاض.

ریا و عجب و حسد دفعین اپت فنا بيله کیم،
کپتر بو دارو ایله مونچه مختلف امراض.

عملغه باقمه که بی بهر فضل ابرور یکسان،
فضیل برمکی اؤلسون وگر فضیل عیاض.

زمانه اهلینی بو کارگاه ارا بیلگیل،
ظروف کیم توله دور انده مختلف اغراض.

هلاک نفس ولی نطقی بیل که، رشته کفر
کپسر ایشیگه علی ذوالفقاری دور مقراض.

زمانه مشکونگ که کافور قتی، کوز آچقیل،
که چون کوز آلیده دور بولمس ایله مک اغماض.

سواد جلینی یوب، وقت ابرور که اوغانسنگ،
که عمر شامیغه صبح اجل کپتوردی بیاض.

فقیر یاشورون آهیغه باقمه کیم، اؤرت
جهاننی گرچه ابرور بو چاقین ایشی ایماض.

بؤلور اولوک که نوایی حدیثی جان بېرسه،
نېدین که فیض اېشیگین باغله میدورور فیاض.

۲۷۷

ایچیپ اول شوخ گلگون قیلدی لعلِ ناب ایله عارض،
مېن محزون نېچوک کیم دمبدم خوناب ایله عارض.

مگر سیماب اشکیم قیلغه لی شنگرف گون اول شوخ
قیلور شنگرفدین گلگونه یوب سیماب ایله عارض.

هم اول کون مهر اقبالیمنی شامِ غم نهان قیلدی،
کیم اول گل قیلدی پنهان سنبلِ سېراب ایله عارض.

قویاش نینگ پرتوی بیرله اگر اول یوزنی تېنگ توتسه،
اېرور انداق که تېنگ توتقی قویاش مهتاب ایله عارض.

مگر زنجیر زلفونگ شامیده ماتم نصیبیم دور،
که هر ساعت خراش ایلر مېن اول قلاب ایله عارض.

قاشی بیرله اشارت سجده گه ایلر خوش اول دولت
که، ایلب سجده روشن قیلسم اول محراب ایله عارض.

دېمه قیش ساووغ، آهیمدین دورور کیم، چېکتی اول چابک
قاشی اوستیده کیش بورکین یاپیب سنجاب ایله عارض.

طلب یؤلینده یوز قوی هر اېشیک توفراغیغه، یعنی
بیر اهل دل ایاغیغه یېتور هر باب ایله عارض.

نوايي، عارضی سرغردی غم یېب بېخود اؤلماغدین،
نېچوک سرغرمه غای بو نوع خورد و خواب ایله عارض.

۲۷۸

جانغه زلفونگ تابیدین اول لعل خندان دور غرض،
خضرغه ظلمت تیلردین آب حیوان دور غرض.

شوق اؤتیغه اورمه سم سو کوی دورور کؤنگلومنی پاک،
ایسته گندین اؤقترینگ کؤنگلومگه پیکان دور غرض.

نېچون، ای هجران، عذاب ایلرسین آنسیر جانیمه،
ایسته گیل کیم، تاپشوره ی گر خود سنگه جان دور غرض.

یوز توگان قؤیدوم اېمس قانع کپتینگ جان و کؤنگول،
گؤییا اول بېوفاغه داغ هجران دور غرض.

آل اېتر بؤلسنگ کفینگنی دهشت اېتمه، تیغ سور،
مېن بېلمېن گر سنگه بو بیر آوچ قان دور غرض.

عالم و آدم فدانگ اؤلسون که بارسین، ای حبیب،
سېن غرض انساندین ار عالمدین انسان دور غرض.

ای نوايي، واقف اؤل حالینگه کیم یار آلیده
بس فراوان دور غرضگو اسرو پراڻ دور غرض.

ای صبا، جانیم هلاکین ایله جانانیمغه عرض،
یؤق که جسم ناتوان احوالین ایت جانیمغه عرض.

آه دودین، اشک قانین، ناله مدّین ایله گیل
زلفی سنبل، یوزی گل، سرو خرامانیمغه عرض.

کفر زلفی، دین و ایمانیمنی برباد ایله بان،
قیلغه نین جان قصدی ایتکیل نامسلمانیمغه عرض.

وعدّه وصلیغه ییتمه ی اؤلگنیمنی، ای زفیق،
قیلغه سېن هر یپرده کؤرسنگ عهدی یالغانیمغه عرض.

عاشق اؤلتورمک که چیقمیش مست، وه، عشقیم سوزین،
ای رقیب، ایتسنگ نې اول بی باک نادانیمغه عرض.

وصل شوقی غالب و مېن گنگمېن کیم، ایله مک
حاجت اېرمس کاشف اسرار پنهانیمغه عرض.

ای نوایی، هجر زندانیده جانینگ خوفي بار،
قیلغه سېن تاپسنگ محل، البته سلطانیمغه عرض.

«ط» حرفی نینگ طنازلری نینگ طراوتی «غرایب» دین

نفس قطاع الطریق منزلی دور بو رباط،

نقد دین حفظیغە قیل اؤتگونچه اندین احتیاط.

منزل ایتسنگ بو رباط ایچره اقامت قیلمه کیم،
هر کون اؤزگه کاروان آرامگاهی دور رباط.

نی تۆشرسین تخت جاهینگ فرشین آلتون خشت ایله،
کیم سېنینگ دېک شاهنی کۆپ اؤتکریپتور بو بساط.

طوق لعنت دېسەلر بۆینینده تسییحین نی تانگ،
مکر و حیلت بیرله شیخ اېل بیرله قیلسه اختلاط.

شیخ جاهل بؤلماق اؤز اسراری بیرله منبسط،
غفلت اهلی بنگ ایله قیلغان کببی دور انسباط.

زرق جامی بیرله وجد اېتگن اېرور اول طفل کیم،
می دېبان رنگین سونی قیلغە ی ایچیب عمداً نشاط.

فقر کویی ایتلریدین کیم که کم کۆردی اؤزین،
تاپسنگ آنی، ایتلری سلکیده تاپقیل انخراط.

وصلغە یؤل هجر دین فقر اؤلدی کؤرگیل طرفه کیم،
بیر دین اوچماغ دور خجل، بیر دین تموغ، بیر دین صراط.

ای نوایی، عشق ارا بی ربط اگر سورسم حدیث،
انده مضمون بیل غرض مقصود کؤرمه ارتباط.

يوزده خالينگ دور مو يا تحرير ابتر حالتده خط،
تامدى قدرت كلکيدىن کون صفحه سيغه بير نقط.

سبزه خطينگ کوزومنى ياروتور باققن سايى،
کوپ نظر قيلسه، اگرچه تيره ايلر کوزنى خط.

آينى رخسارينگ دېديم گؤيا قرانغو ابردى تون،
کيم منگه اسرو ييراقتين واقع اولميش بو غلط.

جان اراسيغه کيرر هر دم خرامان قامتينگ،
گرچه ساکن دور الف کيم، جانغه بولميش دور وسط.

تورک انجم شام هجرىمنى ياروتمس، گؤيا
ناوک آهيمنى اولميش توسن گردون سقط.

مسکينگ مى اؤتيدىن، اى مغ، ابرور آتشکده،
انده بير اؤتلوغ سمندر مى توله هر سارى بط.

زاهد اؤلدوم دېب، نوايى عشقنى ترک اپتمه کيم،
بؤلمه سه اول شور توزسيز لقمه دور زهدى فقط.

۲۸۲

قيلسه بؤلمس آه و افغاندين مېن شيدانى ضبط،
اؤيله کيم جور و جفادين اول بت ترسانى ضبط.

هر دم اېل قانين تۆکر اوسروک چيقيب بيداد اپتيب،

کیم دورور کیم، قیلغه‌ی اول شوخ قدح پیمانی ضبط.

شوخلیکدین ظلم قیلماقکه ابرور بی اختیار،
ممکن ابرمس قیلماق اول حور ملک سیمانی ضبط.

زلفی زنجیریغه اهل عشق کؤنگلین تارتیان،
یخشی قیلدی بیر سورورک دېوانه رسوانی ضبط.

تېله کؤنگلوم دشتنی قیلسه مساحت عیبی یوق،
عامل ار مجنون دورور قیلغه‌ی مگر صحرانی ضبط.

غنچه‌لر آچیلسه، اؤلگنلر تیریلسه بی عجب،
ایله‌ی آلمس کولگودین چون لعل روح افرانی ضبط.

ضبط ایله‌ی آلمس اهل عشق کؤنگلی کشورین
خسرو‌ی کیم ایله‌ی آله‌ی سر به سر دنیانی ضبط.

اشک موجین منع ابرسیر مېنده هم یوق اختیار
کیم، قیلیپتور خاصه چیققلغان زمان دریانی ضبط.

دور اېلی ظلمین خیال اېتمک بیله بؤلدوم هلاک،
تیندی اول کیم، قیلدی بیر وسواس ایله سودانی ضبط.

دیر پیری بنده‌سی دورمېن که نافذ حکم ایله
ایله‌میش یوز مینگ جهود و گبر ایله ترسانی ضبط.

ای نوایی، سېن دغی دېوانه‌سېن، کؤنگلونگ دغی،

گر سېنى ضبط اېتسەلر كيم ايلهى آغەى آنى ضبط.

۲۸۳

رخسار ايله لېنگدېن اېتر كۈنگلوم انبساط،
كيم گل چاغىدە بادە اېرور موجب نشاط.

اى آى، سېھەر عرصەسىدە اۋزنى ساتمە كۈپ،
شاھىم رخىن اونوتمە كە، خالى اېمس بساط.

قىلمىنگ نظارە آغزىغە كۈپ كيم، تاپىلمە غاى
خورشىد اېچىندە ذرەنى كۈپ ايلب احتياط.

اول شوخ نېچە غېر بىلە بۇلسە مختلط،
مېن غېرى بىرلە ممكەن اېمس قىلماق اختلاط.

شھەر، دېمان كە، قوللۇغومە بۇلدى منخرط،
گر قوللرىنگ نىنگ اۋرتەسىدە تاپسم انخرط.

قۇيمە كۈنگولنى دھرنىنگ اېسكى رباطىغە،
سايرغە چون محل اقامت اېمس رباط.

آشفته بۇلسە نظم نوايىغە، اى پرى،
دېوانلەر سۆزىدە طمع قىلمە ارتباط.

«ظ» حرفى نىنگ ظرىفلرى نىنگ ظھورى «غرايب» دىن.

طریق عشق‌دین بؤلیمیش منگه بلا ملحوظ،
نېچوک که فقر تیلردین ابرور فنا ملحوظ.

اگرچه دردسيز اولمس دوا ولېک مېنينگ
بو درد ايسته گنيمدين اېمس دوا ملحوظ.

اياقکه کيرسه نې بوشقی بلا مغیلانی،
گر اولسه بادیه‌دین کعبه صفا ملحوظ.

ابرور ملاحظه‌م اول آی رضاسی عشق ایچره،
اگرچه اېلگه وصال اولدی عشق ارا ملحوظ.

فريب بېرمه منگه انتهادین، ای زاهد،
که باردور اهل حقیقتقه ابتدا ملحوظ.

نیازینگ اولسه پېتر دیر پیریدین قدحی،
یؤق ابرسه بزمیده ابرمس شه و گدا ملحوظ.

می ایچ که، خلق گناهین یوماقکه ابر کرم،
یاغر محلده اېمس رند و پارسا ملحوظ.

عجب که، فیض چراغی ایشیگه سالغهی نور،
بیراو که بؤلغهی انینگ زهدیدین ریا ملحوظ.

نوایی، اېمدی قدح شمعی نی یاروتقیل کیم،
یاروغلوغ اولمه‌دی تقوا بيله منگا ملحوظ.

رشته دقت دور کلامینگده دُرِ شہوار لفظ،
رشته غہ درلر چہکرسہن چون تاپر تکرار لفظ.

لعلِ جانبخشینگ اہرور گویا کہ روح اللہ کیم،
ساجیلور جان ہر طرف قیلغان سایہ اظہار لفظ.

گویا حیوان سوییدین قطرہ سہکیر ہر ساری،
چون تکلم وقتی لعلینگدین چہقر دُرِ بار لفظ.

گر اؤلوگنی تیرگوزور، وہ کیم، تیریگنی اؤلتورور
لعلیدین قیلغچ عیان اول شوخ شیرینکار لفظ.

دہمہ لفظین کیم تیلی اہورولمہ گاندین دور سینوق،
کیم تاپر تار آغزیدین چیققونچہ کوپ آزار لفظ.

سرِ عشقیمنی تیلرمہن شرح قیلمہی انگلہ سنگ،
کیم اہمس عشق آیتغہ محرم اسرار لفظ.

ای نوایی، چون گہر بی قدر اہرور شاہ آلیدہ،
نی عجب گر بؤلسہ نظمینگدین قاشیدہ خوار لفظ.

مسیح آیین اگر منبرده ظاہر قیلسہ دم واعظ،
نبی اؤرنیغہ اورماق بہحیالیغ دور قدم واعظ.

انینگ بو جرأتیغه بؤلمه غان بؤلسه جنون باعث،
نېدین سالیب ایاغ ایلگین چپکر اون دمبدم واعظ.

ایاغ منبرغه قاقیب ایله مک دستارین آشفته،
نېدور گر زرق محض ابرمس دورور سر تا قدم واعظ.

اگر جام غرور ایچمک که مجلس توتمه میش، نپوچون
نظایرخوان ایله اؤز لحنین ایلر زیر و بم واعظ.

ملاده قیچقیریپ می منعین ایلگه ایله مک نې سود،
ابرور چون خلوت ایچره می ایچرگه متهم واعظ.

کرم ترغیبی ایلر مجلس اهلایغه فغان ایلر
ربا وجهینی ایلدین آلمه سه، ایلر کرم واعظ.

مگر کیم آسمان نینگ زینه سی بؤلدی انگه منبر،
که انده چیققن اؤز غیری گمان ایلر عدم واعظ.

قدح آل دیر پیریدین که، بو دیر فنا ایچره
قیلورلر زرق یخشی انگله سنگ هم شیخ و هم واعظ.

نواپی تانگ اېمس بو وعظدین میخانه غه بارسه،
که شاد اېتکه ی اؤزین کیم، کؤپ انگه یېتکوردی غم واعظ.

۲۸۷

بو نغمه ابردی مو یوق ابرسه آفت، ای حافظ،

که بزم اهل‌یگه سالدینگ قیامت، ای حافظ.

اولوستین آلدی اونونگ هوش، سپن سلامت بؤل،
گر ایتتی اهلگه طریق سلامت، ای حافظ.

نپچه که نغمه‌نگ ابرور مستقیم و لحنینگ توز،
ولپک ابلدین آلور استقامت، ای حافظ.

نپ هوش ملکیده تاپقی اقامت اول که دمپ،
اؤقورده تاپسه یانینگده اقامت، ای حافظ.

مگر مسیح ایله داودسپن نفس بیله کیم،
حیات و موت ابرور اول علامت، ای حافظ.

قیلیب تلاوت اسلام اهلگه قصد اېتمه،
که تېنگری آلیده تاپقونگ ندامت، ای حافظ.

مگر که حافظ شیراز سپن که، بیر ساغر
توتوب نواییغه قیلدینگ کرامت، ای حافظ.

«ع» حرفی نینگ عیارلری نینگ علامتی «غرایب» دین

۲۸۸

ایسته‌سنگ کیم اورغه‌سپن دورانغه تیغ انقطاع،
اول وداع اېتکونچه سپن قیلغیل بورونراغ الوداع.

جان بېریب شیرین و مه‌لک جاه اوچون ایلگینگده تیغ،

نزعِ وقتى شربتِ مرگ ايستب ايله يسېن نزع.

اسره دينگ كٽان كفن قيلماق اوچون، نې سود كيم
حشر بازاريده بې قيمت دورور مونداق متاع.

مسكنينگ آخر چو توفراغ دور، نې اؤتكرمك دورور
مدفنينگ ايوانيغه كؤك گنبديدين ارتفاع.

صندل آيين ابو يسب، اېلدين كؤررسېن سرزنش،
كيم بو ينگليغ كؤردى صندلنى كه، يپتكورگه ي صداغ.

يېر اؤپر مېن رزق اوچون منت يوكيدين خم بؤلوب،
تېنگرى يارينگ كيم، قيليپ سېن خوش نمازې اختراع.

دُر قولاغينده ماموقدين بير چيگيت دور، اېل سؤزين
بو ماموق بيرله چيگيتدين ايله مسسېن استماع.

بېشه شېرين گر زبون قيلسنگ شجاعتدين اېمس،
نفس ايتين قيلسنگ زبون عالمده يۇق سېندين شجاع.

اي نوايى، تېنگرى اسراريغه تيل محرم اېمس،
چاك كؤنگلونگ ايچره توت كيم «جاوَزَ الاثْنين شاع».

۲۸۹

جسمى وصلين قيلديم اول زلفِ سمنسادين طمع،
اول كيشى ينگليغ كه قيلغه ي سيم سودادين طمع.

لعلیدین تیرگوزمک اېتسم آرزو عیب اېتمنگیز،
کیم کیشی اؤلتورمک اېتمه یدور مسیحادین طمع.

ذره نی خورشیدچه روشن طمع قیلغانچه بار،
ذره چه مهر اېتمک اول خورشید سیمادین طمع.

نی عجب قیلم طمع آواره کؤنگلومدین جنون،
قیلسه اؤلمس عقل خود مجنون شیدادین طمع.

داغ اېتیب کؤنگلوم توقع قیلدی صبریم نقدیدین،
اهل ظلم انداق که قیلغهی نقد تمغادین طمع.

گلخنیدین گلخن آلاتین طمع قیلماقدورور،
هر کیشی دنیالیک اېتسه اهل دنیادین طمع.

سرو و گلدین کؤپ دېمگ سؤز کیم، نوایی آیلهمیش،
برگ گلدین خلعت اېتگن سرو آزاددین طمع.

كۆزومنى تاكه قىلمىش اول سعادىت اخترى مطلع،
قراغ اهرمس كه، شىگون حله دىن قىلدىم انگه برقع.

لىنىگ هجرىنده قان ياشىم كېلور بغيرىم شكافىدىن،
عجب اهرمس بو يىنگلىغ سوغه بۆلسه اول صفت منبع.

قىلورلر قصد جانىم كېلتوروب بىر- بىرگه باش، گۇيا
بو كىم پىكانلرىنگ كۆنگلوم حرىمىن قىلدىلر مجمع.

بو نې راكب دور و مركب كه، جولان وقتى باردورلر
قوياشدىن پايله ده اعلى، فلكدىن پويه ده اسرع.

توشر كۆنگلومگه اول يوز پرتوى كۆكسوم شكافىدىن،
بو روزىنى نې بۆلغەي قىلسىنگ، اى تيغ قضا، اوسع.

نې تانىگ هر كون اگر بر بېرسه يوز آفت كه انجمدىن
ساجىپتور يوز مخالف خاصىتلىغ تخم بو مزرع.

نوايى واقف اول گردون عروسىدىن كه قصدىنگغه
آچر گه شامدىن گېسو، كىر گه صبحدىن مقنع.

اوچوق اهرمس كه چون بۆلدى سهيل عارضىنگ طالع،
عقيقىنگ رنگ آلوده بۆلدى خالىنگ سايه سى مانع.

گلستان دېمه کیم، چهره‌نگ آچرده صنع نقاشی
قیلورغه امتحان اول رنگلرنی ایله‌دی ضایع.

چو هر یان تیغ سالدینگ اول حسددین ییغله‌دیم، لېکن
نېتای کیم برق اؤتیغه بؤلمه‌دی یامغور سویى دافع.

کؤنگول قصدیغه یالغوز تیرباران قیلمه‌دی غمزه‌نگ،
بالا و فتنه خیلی کېلگه‌لی هم ایله‌دی شارع.

هلاکیم قصدی واقع بؤلمه‌دی اول غمزه‌دین، لېکن
لېینگدین اېلنی تیرگوزمک مېنى اؤلتوردی فی الواقع.

چو تیغینگ کیردی جانیمغه فرح بؤلدى منگه افزون،
نېچوک کیم میگه سو ممزوج اؤلور کؤپرک بؤلور نافع.

لېینگغه جان بؤلور مایل، تنیم خاک رهینگ بؤلسه،
عجب اېرمس بؤلور چون برچه اشیا اصلیمغه راجع.

نېچوک زنار باغلب باده ایچمی، ای مسلمانلر،
که پیر دیر هر ایش کیم قیلور بارمېن انگه تابع.

نواپی فقر کوییده تعلق کفر محض اېرمیش،
بیر الله دؤست دین نې کیم، نصیبینگ بؤلسه، بؤل قانع.

۲۹۲

داغ اوزه داغدین آواره کؤنگول دور ضایع،
نې قراکونلر انگه واقع اېرور فی الواقع.

تير باران غمینگ قیلدی زره جسمیمنی،
گر زره بو اېسه کۆپ بۇلغوسی اؤقدین مانع.

هجر اؤتی دودی کؤزومدین نې عجب تۆکسه سرشک،
چونکه تون خیلغه انجم سپهی دور تابع.

لعلى شوقیده سريغ یوزنی یاشوردی قان یاش،
گرچه صفراغه چوچوک شربت اېمستور دافع.

اؤرتنه نور عشقیده پروانه، چېکراون بلبل،
اول گل شمع جبین عشقیده مېندین جامع.

اېل نصیبی چو ازل قسمتیده تاپتی رقم،
سېن که سعی آرتوق اېترسېن نېچوک اؤلغهی نافع.

اول قویاش هر کیشیگه طالع اېرور، وه نېتهیین،
کیم نواییغه بو نوع اؤلمه دی بیر کون طالع.

۲۹۳

وصل شامی خلوتیده یاقسه لر ناگاه شمع،
رشکدین جانیمنی گاهی سایه اؤرت، گاه شمع.

روشن اېتسه اوینی دلخواهیم، یاروتمنگ شمع کیم،
شمع بزمیم بؤلدی چون دلخواه، اېمس، دلخواه شمع.

اورمه سین کۆپ لاف کویمکدین که، هجران تونلری

توزمس اپردى آليده تارتهى دېسم بير آه شمع.

رشته جانى كوير اشكى آقيب، جسمى اپريب،
تيره شاميم ظلميدىن بولميش مگر آگاه شمع.

آهيم انداق تيره قىلدى كوكنى كيم تاپمس اوزين،
گر قوياشدين ياقمهسه عيساي روح الله شمع.

تاپسه حرمان ظلمتى ايچره نې تانگ حيوان سويى،
كىمگه كيم بولسه هدايت نوريدىن همراه شمع.

هجر ارا ايستر جمالينگ هم نوايى، هم كؤنگول،
كيم تيلرلر تيره تونلرده گدا و شاه شمع.

۲۹۴

يوزيگه كؤزگونى هر دم قىلور اول سيمبر مانع،
انينگ دېك كيم قوياش رخساريغه بولغهى قمر مانع.

جهاننى اول قوياش نينگ برق حسنى اورتته گهى اپردى،
كرانسيز بحر اشكيم بولمهسه اپردى اگر مانع.

قوروق جسميمنى غم تيغيدىن اسرر درد ايله شوقونگ
يىغاچقه كېسمگيدىن اؤيله كيم بولغهى ثمر مانع.

قبول اېتمان قنات اېگنيم اوزه چيقسه آغير دېب كيم،
يؤلونگده برق دېك پويه مغه بولغهى بال و پر مانع.

كۆزوم اوزره حباب اشك اول يوز مانعی اهرمس،
بعینه شیشه دېك كیم بؤلمس ایلرگه نظر مانع.

دېمه زاهد كه، تقواغه نې مانع دور كه، باردورلر
شباب و باده و عشق و جنونوم سر به سر مانع.

آغیز بیرله قد و قاش و كۆزونگ زهدومغه قۇیمسلر،
نېچوك قیلغه ی كیشی بیر ایش كه، بؤلغه ی بو قدر مانع.

كۆنگول بیت الحرامی طوفیغه مانع خواطر دور،
سفرغه كعبه ساری اویله كیم بؤلغه ی خطر مانع.

نواپی جانیه تن گردې اهرمیش مانع مقصود،
نسیم وصل اېسكچ فیض باغیدین كېتر مانع.

«غ» حرفی نینگ غزاله لری نینگ غوغاسی «غرایب» دین

۲۹۵

مهرسیزلیك دین فلک اېل قتلین ایلر بېدریغ،
یؤقسه نهوچون دفن اېتر هر کون قویاشتین یېرگه تیغ.

تیغ ظلمی زخمیدین هر شام انداق كیم شفق
قان و توفراغ ایچره دور خورشید عارضلر دریغ.

کون اېمس، عالم كۆزیگه منتشر ایلر بیاض،
تون اېمس، بلکیم چېکر خورشید رخسایغه میغ.

كىمگە كىم، دولاب چىرىدىكى سالور سرگىشتەلىك،
بۇغزىن ايپ بىرلە بۇغز قىلغان سايى فرىاد و چىغ.

نېچە كىم يىغىسە اۋزىن، شىلر باشى اوزره چېكر
چتر دېك كىمنى سرافراز ايله مكلىك قىلسە بىغ.

گۇيا آنى سبب قىلدى مسبب نې اوچون،
كىم انگە بو قىلماغىدىن نې زىان دور، نې آسىغ.

اي نوايى، بىل نې كىم بۇلغاننى حق تقيديدىن،
موندىن اۋزگە امردين كۇنگولنى اوز، ايلگىنگى بىغ.

۲۹۶

ضعيف تنده غمىنگىدىن يوز اېسكى بۇلغان داغ،
هر اېسكى داغ بو شاخ اوزره بىر قوروق يىفراغ.

يوزونگگە حسن فزون بۇلدى نىل زىنتىدىن،
مگر كه يارودى گوگرد اۋتيدىن بو چراغ.

قدىنگ چو ايله دى گل گشت، سرو و گل دېمە كىم،
بۇيلدى قانغە الفلر كېسىب غمىنگىدىن باغ.

ساچى اسيرىمېن اۋپمەى ھنوز خالين، وه،
كه دانه غە آغيز اورمەى نصيبىم اۋلدى توزاغ.

علاج سلسلە زلفى دور جنونومغە،
اگرچه مشك ايسيدىن اېمگە نور ضعيف دماغ.

چو بۇلسە غىر ھجومى وصال ممکن اېمس،
شهود اۇلور مو خواطردين اۆلمە غونچە فراغ.

اگر نوایی ایکی نرگیسینگ خیالی بیلە
مريض و مست جهاندين اوتر، سېن اۇلغیل ساغ.

۲۹۷

ساقیا، ھجر ایلگیدین کۆپ تارته دورمېن زارلیغ،
می کپتور کیم، مصلحت اېرمس منگە ھوشیارلیغ.

قصدیم اېتمیش ھجر و بېخودلوغ علاجیم دور دمې،
میغە افیون یار قیل گر ایلر اېرسنگ یارلیغ.

مست قیل انداق کە، باش قۇیسیم مگر بۇلغەی منگە
محشر اهلی یارب و غوغاسیدین بېدارلیغ.

چارەسی یا بادە دور، یا وصل، یا مرگ، ای طیب،
ھر کیشی کیم تاپسە ھجران دردیدن بېمارلیغ.

بر یېگیل، یارب، حیاتینگ باغیدین، ای مغبچە،
کیم می لعلینگدین اۆلدی بیزگە برخوردارلیغ.

زەھد، ای ساقی، بلا اېرمیش، خوش اول میخانه کیم،
ایچکەلی جام بلا بۆلمیش ایشی خمارلیغ.

ای نوایی، زەھدین یوز قتله آرتوق در به در

بىر سفال ايلگىمدە مغ كويىدە قىلىسم زارلىغ.

۲۹۸

اول سمنبر قدى نىنگ سروىغە كۈنگلوم بۇلدى باغ،
آتشىن گلر انگە هر يىنگى قانلىغ تازە داغ.

ھجر ارا اول شوخ كۈنگلوم صيد اپتر رخسار آچىب،
طفل آقشام قوش توترغە روشن اپتكن دېك چراغ.

موجبى كۈپ يىغلەماق اپرميش نظر پاك اۋلماغى،
اۋىلە كىم ايلر سويىن افزون آريتماغدىن بولاغ.

اي حكيم، آغىل صراحى لولەسىدىن پىختە كىم،
سود اپرور قانين نېچە دفع اپتسە محرور دماغ.

غىچەدىن تا چىقدى گل، مست اۋلدى بلبل، ساقيا،
مى صراحىدىن كە چىقمس دهردين تاپمان فراغ.

خطّ و خالى نقطەسى يوز چاكلىك كۈنگلومدە دور،
بىر قفسدە طرفە دور، وە-وہ كۈرورنگ طوطى و زاغ.

نېچە رنگين اشك تۈكسم كۈزدە اول گل نقشى دور،
لالەدىن اۋزگە نې گل بېرگەى سويى قان بۇلسە باغ.

ياغمە غونچە اشك دفع اۋلمس كۈنگولدىن تيرەلىك،
بو ياغىنى گۈيا دېپتور قضا اول اۋتقە ياغ.

فقر يۇلىدىن نوايى ايله گيل باشتين قدم،
كىم بو يۇل قطعيدە باش قۇيماقدورور قۇيماق اياق.

۲۹۹

اۋرتنورمېن كېچەلر ھجرىنگدە انداق كىم چراغ
روشن ايله رشته جسميم دور، كۈنگول اۋت، اشك ياغ.

سرو و سنبل لالەدېك قد، زلف و يوزونگ ھجرىدىن،
ھم الف، ھم نعل كېستيم كويدوروب يوز يېردە داغ.

بىر كۈزۈمگە سرو اۋق دور، بىر كۈزۈمگە گل تىكن،
سېنسيزىن، اى سرو گلرخ، ناگە اپتسم گشت باغ.

جانيم ايچرە اۋت دورور بىر لعل ميگون ھجرىدىن،
ساقيا، نوبت منگە يېتكچ لبالب توت اياغ.

ساغ بۇل، دېوانە اپتسنگ مېنى بىر مى بىرلە كىم،
ھجردين دېوانە مېن بۇلدوم اپسە بىر لحظە ساغ.

اىسترم آغزىن قىليب لعل و خط و خالىنى وصف،
خلق غايىدىن نشانلر ايتىب اپتكىن دېك سۇراغ.

اول فراغ و بول تردد ايتتى مقصود اۋرتەدە،
گم بۇلوب مقصود، اۋتتى ھم تردد، ھم فراغ.

روزگارى تيرە، نطقى لال بلبلر مگر،
كىم خزان فصليدە ايلرلر تصور آنى زاغ.

تېلە دەپ قىلمە نوایی نینگىلاجى، اى حكيم،
كىم مشوش دور انكه بير اوزكه سودادين دماغ.

۳۰۰

گرچه مېن هجرينگدين اولدوم تارتىيان كۆپ زارليغ،
سېن حياتينگدين تاپ، اى بدمهر، برخوردارليغ.

خسته ابرديم كوزيدىن يېتكوردى لعلين آغزيمه،
تېنگرى جان بېردى، ولې چېكتيم بسې بېمارليغ.

كېچەيى كيم توشكه كيرگه اى اول سعادت اخترى،
بېرمه گيل يارب، منكه اول اويقودىن بېدارليغ.

بادە لعلينگ بيله مونداق كه اوسروكمېن مدام،
كافر عشق اولغەمېن، گر ايسته سم هوشيارليغ.

بو كۈنگول آزاريدىن بېزارمېن بار مدتې
بۇلغەلى بيزلر ارا آزارليغ، بېزارليغ.

نې بنا اېركين بو كيم، بير پاره قاشى توشمەدى،
قىلغەلى بو طاقنى صنع ايلگى ميناكارليغ.

اى نوایی، صحبتينگدين قىلسه عار اول كۈركه باى،
يۇق عجب نېوچون كه سېنسېن بير گدا، اول بارليغ.

نېچە، ای آرام جان، هجرینگده بی آراملیغ،
دۈست لوغ کۈرگۈزکە، حددین آشتی دشمن کاملیغ.

شکر شمعین یاقمە دیم وصلینگده، ییبتی داغ هجر،
بیزنی بو اۋتلرغە کۈیدورگن ابرور اول خاملیغ.

ابرمس اۋتلوغ کۈنگلوم آغزینگ نقشی دور کۈکسوم ارا،
قطرە قان آتشین گل غنچەسی انداملیغ.

دېب اېمیشسېن ترک اېتیب عشق و محبت شېوہسین،
آت چیقرمیشسېن صلاح ایچرە، زھې بدناملېغ.

لعلیدین ضعف اېتتی قان بۇلغان کۈنگول، وہ، بادەدین
نفع تاپمس ابرمیش اول کیم، قیلسە خون آشاملېغ.

کۈز یاشیمدین نم تاپیبدور، گرچە معمار قضا،
باغله دی کۈک گنبدی طاقینی استحکاملېغ.

زلفیده درد و بلا ایستر نوایی عشقیدین،
اول گدادېک کیم، تیلر اهل کرمدین شاملېغ.

لالە گون بۇلمیش سوررده قتلیمە دلدار تیغ،
یا بلا تاغیدین اېتمیش لالەزار اظهار تیغ.

گل تى يوز چاك اۋلوب بو كيم بۇيلىمىش قان ارا،
تېگدى غمزەنگ خىلىدىن گۇيا انگە بىسار تىغ.

تىغ تارتىپ يېتكچ-اۋق قىلدىم فداسى جاننى كيم،
بۇلمە غاي آزرده قاتل، كۈرمە گەي آزار تىغ.

جسم پىكانىنگ بىلە تۇلدى و جان دور غمدە كيم،
ايله سنگ قتلىمغە رغبت بۇلمە غاي ناكار تىغ.

عشق دشتى سبزەسىدىن لالە ھريان ساچيلور،
يعنى اول صحرا گياھى بار اېمىش خونبار تىغ.

عالم اهلى قتلىنى بىر دمە قىلسنگ آرزو،
يوزدىن آل برقعنى، قىندىن چېكمە گىل زنھار تىغ.

نظم ملكين تىل چېكىب آلمىش نوايى اۋيله كيم،
چېكسە عالمى آلور شاھ فلک مقدار تىغ.

«ف» حرفى نىنگ فتنەلرى نىنگ فسونى «غرايب» دىن

۳۰۳

كېچتى عمروم نقدى غفلت بىرلە نادانلىغە حىف،
قالغانى صرف اۋلدى اندوھ و پشيمانلىغە حىف.

جانغە بىر دشوارلىغ قۇيمە رياضت رنجىدىن،
صرف بۇلدى نقد اوقاتىم تن آسانلىغە حىف.

باغله ديم پيمانه دين پيمان، فغان كيم، عقل و دين
بۇلدى بو پيمانه و اول سست پيمانليغده حيف.

اي مسلمانلر، بيلينگ كيم، بۇلدى عمروم حاصل
نفس كافر فتنه سيدين نامسلمانليغده حيف.

حيف كيم نفع ايله مس هر نچه كيم تارتيب ايليك،
دېسم اوز احواليمه بو نوع حيرانليغده حيف.

انداق ايش قيل كيم، پشيمان بۇلمغه يسېن كيم، اېمس
هيچ آسيغ چون ايش خطا بۇلدى پشيمانليغده حيف.

هر ني اۆتكىن سۆزلىرىم چين دور دېسم يالغان اېرور،
چين بو دور كيم، دېگه مېن عمر اۆتتى يالغانليغده حيف.

چون يېنگىلر دور حساب اۇلغانده سلطاندين گدا،
حيف كيم، بۇلغەي گدا اوقاتي سلطانليغده حيف.

اي نوايى، واقف اېرمان خلقدين، بارى مېنينگ
كېچتى عمروم نقدى غفلت بيرله نادانليغده حيف.

۳۰۴

زار جسميمده قيلچينگ زخمى هر يان مختلف،
هر بيرى دور صرف قدينگ حسرتيدىن بير الف.

تال نهاليدە اېمس ي فراغ كه تيللر تارتيب،
سرو آزاديم اوچون قوللوققه بۇلميش معترف.

قاش و كۆزىن كۆرگەلى، اى شىخ، بىلدىم، مكرى بار
هر سىه پوشى كە محراب ايچرە بۇلغەى معتكف.

عنبرين خط بيرلە اول يوز بۇلدى عالم آفتى،
عالم آفتسىز اېمس خورشيد بۇلغچ منكسف.

ساقيا، اول كۇثر آسا بادەدين بير جرعه توت،
كىم مېن حيرانغە بۇلغەى كشف سرى لوكشف.

بادە مقصود جامى ذوقيدىن طبعيم يوزين،
وہ، نېچە دايم خمار جھل توتقى منخسف.

جان بېرىب آلسنگ، نوایی، باك اېمس اول بادەدين،
كىم اېرور يُحْيِي الْعِظَام اوصافى بيرلە متصف.

۳۰۵

ياشورون غمزەنگ قىليچى كيم قىلور كوكسوم شكاف،
بو كە مخفى دور، انگە گۇيا قاشينگ بۇلميش غلاف.

قاشلرينگ نې صف چېكىب بۇلميش قراوول كيرپيكنگ،
كىم كۇنگول سلطانى خيليغە اېمس حاجت مصاف.

مهر انگلب عاشق اۋلدوم سۇنگرە يېتسە كوه غم،
نې عجب عشق ابتداسى «عين» اېرور، پايانى «قاف».

قاشى كۇنگلوم اۋغريسى دور راعع اۋلماغليغ نې سود،

اؤغرى باش سالغچ قویی باردور دلیل اعتراف.

عشق ارا مجنوننی دهر بعضی فزون، بعضی مېنی،
لېک حالیم انگله غان تاپمس محلّ اختلاف.

بؤل صفا اهلّیغه همدم، یار وصلین ایسته سنگ،
عکسینی سالغهی مو ساقی بؤلمه غونچه باده صاف.

ای نوایی، گر قیلور کؤنگلونگ حرم طوفینی قصد،
قطع اېتیب دشت فنا مقصد حریمین قیل طواف.

۳۰۶

کؤرگوزور هجران حروفی نقطه سین جان هر طرف.
سېنسيزین یعنی که قؤیمیش داغ هجران هر طرف.

اؤیله شدت بیرله چرخ ایلر مېنی سرگشته کیم،
زخمی کؤپ تندین یاغر شودرون کببی قان هر طرف.

کؤنگلوم احوالین نې دبی کیم، شهریغه بیر تیل دورور
کؤکره گیمدین باش چیقراغان نوک پیکان هر طرف.

تشله دیم بیتکچ جنون خیلی توگانلر تخته سین،
یعنی آچتیم مهمانلر آلیده خوان هر طرف.

عشق قانلیغ کؤزنی ابلتور اؤیله کیم، سو لاله نی،
بؤلمه سه یؤلینده مانع خار مژگان هر طرف.

رشكدين كۆپ مضطربراق دور كۆنگول اول گويدين،
كيم كېسىپ باشىمنى اول شوخ اورسه چوگان هر طرف.

قۇي بشرنى، گر ملايك دامى اهرمس يىخشى دور،
اول پرى مونداق كه، زلف اېتميش پريشان هر طرف.

نېتىب اۆلمەي كيم، ينه اول شوخ اوسروك آتلىنىپ،
تېر سويى مركب يېلىدين سالدې طوفان هر طرف.

كۆر، نې حيرت دور منگە كيم، باردورور بو دير ارا
دانشى يوز مېنچەلر، يوز مېنچە حيران هر طرف.

شىشەدېك كۆنگلومنى پيدا اۋرتەدى ساقى ولېك
داغين اېتى مى حباب آستيدە پنهان هر طرف.

اي نوايى، نوحه هجران توزوب اون چېكمە كۆپ،
كيم كيشى قالمس تيريگ يېتكچ بو افغان هر طرف.

۳۰۷

بادە خوشتور گر حريفم بۇلسە بير يار ظريف،
مى حريفى گر ظريف اهرمس، انگە اهرمان حريف.

اول صفت ذاتينگ لطافت عيندين جانبخش دور،
كيم همانا آنى مظهر قيلدى اسم اللطيف.

ضعفدين گر درد عشقينگدين شكايه ايلهديم،
عشق شرعى ايچره اهرمس معتبر قول ضعيف.

خاك پايىنگى ملايك قىلدیلر تاج شرف،
الله-الله، كيم كۆرۈپتور بو صفت ذات شريف.

ضعفيم انداق دور كه دم اورسم اپرور بيم هلاك،
ني اوچون كيم اول تحرك دور انگه بېحد عنيف.

دور رنجيدىن تيلرمېن ميغه توشمك اۋيله كيم،
ميگه توشكن قيل كېي غرق اۋلسه بو جسم نحيف.

اي نوايي، قيلغه لي طبع اهلي جنس شعر نظم،
نظمينگ اۋلدى برچه سيغه قافيه، بلكيم ردیف.

۳۰۸

بزم اراگر يۇق مي بيله دف،
هم يمان اپرمس اون بيله كف.

ساقى گلرخ، باده كېتور،
كيم منگه حددين آشتى شعف.

دور ايله دیر ارا مي چېككه لي،
چېكمك نېچه مسجد ارا صف.

باده غه بېرسم جان نقدى،
بۇلماق اوچون دور نقد تلف.

كېل بېرى كيم، يۇق سنگه وبال

لېكن اېرور كۆپ بيزگە شرف.

شيخ رىيائى فانى اېرمىس،
اول طرف اؤلسون، يا بو طرف.

اؤقونگ اوچون خسته نوايى
كۆزى قراسين قىلدى هدف.

«ق» حرفى نىنگ قىامتلىرى نىنگ قرانى «غرايب» دىن.

۳۰۹

زھى ازلده كرم ايله بان سنگه خلاق،
كرىم خلقت ايچىنده مكارم اخلاق.

سېھر گنبدىنى روشن اېتكەلى ذاتىنگ،
چراغ اؤلوب، انگە قنديل عرصه آفاق.

نجوم كۆزلىرىنى گرد مركبىنگ ياروتوب،
گھې كه سېكرىتېيان چرخ ساحتىده براق.

ركابىنگ اؤپمگى نىنگ آرزوسىده آى وكون
بېرىب براقىنگ اوچون اؤزلىگە شكل چناق.

هلال و مهر و شهاب اؤلدى نعل و داغ و الف،
فلك كه بؤلگەلى سېندىن نصيب درد فراق.

سېھر هر كېچە يوز مىنگ كۆزىن نېدىن يوممىس،

وصالینگ گه ینه بیر کچه گر اېمس مشتاق.

مقامینگ گه یېته یین دېب نوایی ایلر سیر،

گهې عجم بيله نوروز، گه حجاز و عراق.

۳۱۰

یاردین ایرو کؤنگول ملکې دورور سلطانی یوق،

ملک کیم سلطانی یوق، جسمې دورور کیم جانی یوق.

جسمدین جانسیز نې حاصل، ای مسلمانلر کیم، اول

بیر قرا توپراق دېک دور کیم، گل و ریحانی یوق.

بیر قرا توپرخ کیم، یوق تور گل و ریحان انگه،

اول قرانغو کچه دېک کیم، مه تابانی یوق.

اول قرانغو کچه کیم یوق تور مه تابان انگه،

ظلمتی دور کیم، انینگ سرچشمه حیوانی یوق.

ظلمتی کیم، چشمه حیوانی آنینگ بولمه غای

دوزخی دور کیم، یانیده روضه رضوانی یوق.

دوزخی کیم روضه رضواندین اولغهی نا امید،

بیر خمارې دور که انده مستلیغ امکانی یوق.

ای نوایی، بار انگه مونداق عقوبتلر که، بار

هجر دین دردی و لېکن وصلدین درمانی یوق.

بۆلمس اېرمىش دلربالر عهدى محکم، ای رفیق،
گر کیشی دېر کیم، بۆلور، توتمه مسلّم، ای رفیق!

هر پريزادې که اؤز مجنونىغه قيلمیش وفا،
بلکه اندین دور که، اېرمس نسلِ آدم، ای رفیق!

ماهوشلر شام زلفی نې اوچون آشفته دور،
توتمه میش بۆلسه وفا اھلیغه ماتم، ای رفیق!

درد مهلك عمر نینگ تعجیلی کۆپ، جانینگ اوچون
کیم مسیحیمنی کپتور باشیمغه بیر دم، ای رفیق!

قؤیدی بیر اؤتلوغ فتيله داغ اوچون هر غنچه دین،
چرخ تا گلشننی کوردی سبز و خرم، ای رفیق!

گل اېمس گلبنده قانلیغ داغ اېرور کیم، نسترن
تېرورک اېلپتور ماموق قویماقغه مرهم، ای رفیق!

بو منقش سقف تاریخی یازیغلیق چون اېمس،
کۆپ مشقت چېکیم، اما قالدی مبهم، ای رفیق!

مېن خود اېتیم عزم مغ کوییده رسوا بۆلغه لی،
سؤز اېشیت، البتّه، مېندین قالمه سېن هم، ای رفیق!

ايچ دغی توتقیل نواییغه قدح کیم، ارزیمس
بیر نفس هوشیار بۆلماغلیغقه عالم، ای رفیق!

سنگە ایش جولان قىلىپ ميداندە چوگان اۋىنەماق،
منگە آلىنگدە باشىمنى گۈى اپتېب جان اۋىنەماق.

باش آوۋچىلېب اېگمە قامت بىرلە قالمان رخشىدىن،
تا تىلر چاپك سوارىم كۈنگلى چوگان اۋىنەماق.

كۈز قراسىن اۋىنەتور ھەر لحظە اول مردمنى كۈر،
ھندويې دېك كىم ابرور آيىنى قىلقان اۋىنەماق.

اۋىنەى-اۋىنەى ايلە دىنگ كفر ايلە دىنىمنى بدل،
اللہ-اللہ، بو مو دور، اى نامسلمان، اۋىنەماق.

جور تاشىن اول پرى اۋىنب آتەى دېر اېل سرى،
وہ کہ، بو دېوانە غە يېتکچ نې امکان اۋىنەماق.

ھەر سرى اشكىم يۈگورماق نې عجب كىم عىب اېمس،
تىرە اويدىن چىققچ-اۋق ياشلرگە ھەر يان اۋىنەماق.

چرخ اۋيون بىرلە آلور دىن نقدىن اېلدىن، واقف اۋل،
بو مشعبد بىرلە بۆلمس اھل عرفان اۋىنەماق.

وعدە كۈپ قىلدىنگ نوايىغە و لېكن اۋىنەبان،
مونچە بۆلغەى اېل بىلە، اى عھدى يالغان، اۋىنەماق.

آه کیم، غم تیغیدین کؤکسومنی قیلدی چاک عشق،
دود آهیمدین کؤزومنی ایله دی نمناک عشق.

درد کیرمک بیرله جان چیقماققه گر یؤل قیلمه دی،
نې اوچون غم تیغیدین کؤکسومنی قیلدی چاک عشق.

اول پری کوییده کیم هر لحظه یوز مینگ باش بارور،
سودره بان ابلتور مېن دېوانه نی بیباک عشق.

کؤزومه هر دم یاروغراق دور یوزونگ نینگ کؤزگوسی،
خاصیت مونداق اېمیش هر کیمده بؤلسه پاک عشق.

عاشق اؤلدی خسته جان کؤرگچ اول آتش پاره نی،
الله-الله، برق ایله اؤینایدورور خاشاک عشق.

عشق وادیسینه کیرگن، یان که اندین هر قویون
کیم چیقیر سرگشته یی دور کیم قیلیدور خاک عشق.

ای نوایی، عاشقی کیم، سېن کبې ایستر فراغ،
گر اېرور مجنون که، اول قیلמידورور ادراک عشق.

وه، نېچه جسمیمنی غمدین ناتوان اېتکه ی فراق،
ناتوان جسمیمکه هر دم قصد جان اېتکه ی فراق.

جسمیم ایلب ناتوان جانیمغه قصد ایلب نهان،
قصد قیلغان جاننی رسوای جهان ایتکه‌ی فراق.

جاننی رسوا ایله گندین سؤنگ قناعت قیلمه‌یین
یوز غم و اندوه خدنگیگه نشان ایتکی فراق.

اېمدی کیم اندوه و محنت اؤقیغه قیلدی نشان،
هر جراحت اوزره یوز داغ نهان ایتکه‌ی فراق.

ای کؤنگول، سالمه اؤزونگنی درد ایله مردانه بؤل،
بیزنی شاید کیم بو ینگلیغ امتحان ایتکه‌ی فراق.

وصلیدین دم اورمه‌یین قیلساق فراق ایچره بصر،
شاید اؤزین بیزگه بیر کون مهربان ایتکه‌ی فراق.

کوییدی جانیم وصلیده اېل رشکیدین تا ییبتی هجر،
وصل مونگلوغ جانیمه اؤت سالدی تا نبتکی فراق.

دؤست‌دین ایستر رضا زنه‌ار آنی کؤرمه کیم،
وصل قیلغه‌ی کامران یا ناتوان ایتکه‌ی فراق.

ایچ، نوایی، می بغیر قانیدېگ و بیخود ییقیل،
نېچه وصل امیدیدین بغرینگنی قان ایتکه‌ی فراق.

۳۱۵

قان یاشیم ساریغ یوز اوزره آشکار اېتتی فراق،
زعفرانزاریمنی غمدین لاله‌زار اېتتی فراق.

تا فراق اوييگه كيرديم، وه كه، اشكىمدین اېدی،
گرچه يوز گوهر اياغيمغه نثار اېتتی فراق.

دمېدم آھيم چېكرگه صبر ايله طاقتنی عقل
اختيار اېتتی، ولې بې اختيار اېتتی فراق.

جان تلاشور اېلنی مرگ انداق كه ایلر مضطرب
لېلرینگ ایستر كۈنگولنی بېقرار اېتتی فراق.

دېب اېدوك عشق اندوهیدین هر دم افغان قیلغەلی،
وه كه، بو دعواده بیزنی شرمسار اېتتی فراق.

كېت فرح كیم غمنی محنت تاشین آلیب كۈنگلومه
يوز تومن مسمار بیرله استوار اېتتی فراق.

ای نوایی، وصل ارا بؤلغەی كه باقیب كولگەمېن
داغلرنی كیم كۈنگولگه یادگار اېتتی فراق.

دېمنگیز نېتتی فراق آخر كه بۆلدونگ دشمنی،
منع وصل خسرو جم اقتدار اېتتی فراق.

۳۱۶

جنون تاشی خرابات ایچره هر دم كۈكسومه اورماق،
اېرور تقوا و دانش بتلرین تاش بیرله سیندورماق.

قویاش كیم ذره قۈزغب کیرسه ویرانیمغه هجرینگده،

كۆزومگە كول ساوورماق، بيل انى، كۆنگلومگە اۋت اورماق.

چو پير دير تقوا خرقه سين كويدور دېدى گر خود،
انينگ هر تارى دور جان رشته سى بولمس باقيب تورماق.

لېينگ هجرينده خاكي تن ارا كۆنگلومنى حبس اېتتيم،
نېچوك كيم جانسيوز اېلنى رسم اېرور توفراققه تاپشورماق.

دېمه، اول دلرباغه نې اوچون كۆنگلونگنى آلدوردونگ،
اۋز اېركى بيرله نې ممكن كيشى اۋز كۆنگلن آلدورماق.

اگر آھيمدين ايلب جلوه ياغدوردى جفا تاشين،
نې تانگ گلبن صبا تحريكيدىن گل برگى ياغدورماق.

بنفشه سالخورد اېل دېك كه باش سالدى قوئى، گۈيا
يقين انگلب جزانى عمر انگه دآب اۋلدى قيغورماق.

قدح ايچمك يازوق دېب اسرو مردود اېتمه گيل، اى شيخ،
بو قسم اېرسه ازلدن بې جهت تور بيزنى يازغورماق.

قيراغلردن پولك جان رشته سيدن حلّه وار اېتگيل،
قاشينگ ياسين نوايى قصديغه گر ايسته سنگ قورماق.

۳۱۷

يار چون ايستر كه، بۇلغھيمېن مدام اندن ييراق،
اول جهتدين برچه وصل ايستر، مېن محزون فراق.

يخشيلرغه بس يماندور حال كيم يار آليده
تېنگ دورور يخشي-يمان، بلکيم يمانراق يخشيراق.

شه يانين فرزين كېي كجلر مقام اېتميش، نې تانگ،
راسترو لر عرصه دين گر توتسه لر رُخ دېك قيراق.

تازه هر يان داغ اېمس جسميمده اول يوز عشقيدين
كيم، بو كوكبلرغه بولميش اول قوياشدين احتراق.

بو ييراقليقدين يقيندور اؤلگه مېن، وه، يارنينگ
ايسته بان راين بولوپتور مېن يقينليقدين ييراق.

مه جينلردين سيه دليک نې تانگ، آي كيم انينگ
باطنين كؤرسنگ قرا دور، گر كؤرونور ظاهر آق.

كؤپ حجاز آهنگي توزمه يار ايله بؤل برچه وقت،
اي نوایی، گر عجم بولسون مقامينگ، گر عراق.

۳۱۸

چيقسه جانيم، عيب قيلمه، جسم بېماريمغه باق،
كويسه جانيم، حيرت اېتمه، ناله زاريمغه باق.

هجر دشتي نينگ گلي گر لاله بولسه، سيل قان،
قيلمه غيل، اي گل، تعجب چشم خونباريمغه باق.

اي كه، كؤرمه يسېن قوروق شاخي بېزلگن گل بيله،
هجر تاشيدين سراسر جسم افگاريمغه باق.

زلفین آچتی اول صنم، ای شیخ، باور قیلمه سنگ،
کیم اسیر کفرمېن بت بیرله زئاریمغه باق.

ییر بيله تېنگ قیلدی خاکی تن اوین اشکیم سوی،
عشق سَیلیدین ییقیلغان اېسکی دېواریمغه باق.

قیلمه سنگ توبه منی سیندورغانی باور، ای فقیه،
خرقه چاکیمنی کؤر، آشفته دستاریمغه باق.

باش کؤترمه ی میدین اېکتیم جرم تخمی برچه عمر،
ای نوایی، عمر اېتیب ضایع سر و کاریمغه باق.

۳۱۹

غمین کؤپ ایته آلمسمېن نې تانگ کؤنگلوم هلاک اؤلماق،
ایچیمده یوز قیلیچ، نې عیب کؤکسوم چاک-چاک اؤلماق.

اؤلر دېب شاد اؤلور، کؤپ کؤرسه دردیم مدعی بیلیمس
که عشق ایچره حیاتیتم باعشی دور دردناک اؤلماق.

اگرچه حسن ایچینده سېنچه پاک اؤلماق اېمس ممکن،
آنی هم کؤر که عشق ایچره بؤلورمو مېنچه پاک اؤلماق.

اگر زهر ایچسم ایلگینگدین تعجب قیلمه، ای ساقی،
که بؤلیمش مست و عاشق شېوه سی بی وهم و باک اؤلماق.

چو مېن بیر جام اوچون دهقان اسیریمېن، عجب اېرمس

لباسيم تاک برگى، رشته بېل باغلىرگه تاک اۋلماق.

جهاندين سيلكىنىپ چىققن اپتك تاپىپ ياپىشماغلىق
ميسر بۇلسە، نې ايش دور طلب يۇلىندە خاك اۋلماق.

نوايى كۆكسىدە عشق اپتمس اۋلسە دفن غم نقدين،
اۋيولوب تازه داغى هر طرف نېدور مفاك اۋلماق.

۳۲۰

دېمىگىز احباب كيم، قيلمس موسېن بس يىغله ماق،
كيم منگە تېنگرى نصيب اپتميش توگنمس يىغله ماق.

اسرهى آلماں اۋزنى، اشكىم توتتى دشت و تاغنى،
نېچە كيم فرهاد و مجنون دېدىلر، بس يىغله ماق.

مست و عاشقمېن دغى كۈنگلومده ايريلغان كيشيم،
اى مسلمانلر، نې تانگ مېن زار بې كس يىغله ماق.

تانگ اپمس جسميم آقیزغونچە كۈزوم گر تۈكتى اشك،
نې عجب ابر بهاري آققوچە خس يىغله ماق.

تيره هجرىنگ شاميده گر جان تلشمان تانگغچە،
باشيمه شمع و صراحي نېدورور بس يىغله ماق.

دهر باغيدىن وفاسيزليغ اگر فهم اپتمەدى،
نېگە شبنم اشكىدين فن قىلدى نرگس يىغله ماق.

ای نوایی، طاقینی مهن داغی اشکیمدین ییقی،
چون منگه قسم ایتی بو چرخ مقوس ییغله ماق.

۳۲۱

کیم که، وصلی ایچره یاقسنگ شمع الفت، ای رفیق،
کوز توت اول شمع اوتیدین- اؤق داغ فرقت، ای رفیق.

وصل صافی ممکن اهرمس چونکه بی درد و فراق،
زینهار اول باده ساری قیلمه رغبت، ای رفیق.

وصل یؤق کیم، عشق لفظین تیلگه مذکور ایتمه گیل،
هر نفس کورمه ی دپسنگ یوز نوع شدت، ای رفیق.

کویمه هر بی مهر اؤتیغه، گر دپسنگ هر دم سپنی
قیلمه غای کول شعله اندوه و غیرت، ای رفیق.

شوخی چابکلر غباری توسنیغه سالمه کوز،
یوزده ایستر بؤلمه سنگ گرد مدلت، ای رفیق.

باقمه گل دپک یوز اوزه خوی شبنمین کیم، بوزمه سون
عقل ایله صبرینگ بناسین سیل آفت، ای رفیق.

گر سالیب یوز مینگ بلاگه مهن دپک اؤزنی بؤلمه سه
عشقسیز بیر دم سنگه هم صبر و طاقت، ای رفیق.

تا که ممکن دور، کپزیم بیر مهربان یار ایسته گیل،
بغری تاشلرنی سپورگه قیلمه جرأت، ای رفیق.

گر نوایی دېک باشينگه توشسه بير قاتل غمی،
انده داغی کؤرگه سېن نې بؤلسه قسمت، ای رفیق.

«ک» حرفی نینگ کافرلری نینگ کمالی «غریب» دین

۳۲۲

ای، دېب صفتینگده اهل ادراک،
لَوْلَاکَ لَمَّا خَلَقْتُ الْاَفْلَاکَ.

افلاک نېچوک که خاک راهینگ
اول یؤلده که، عاجز اؤلدى ادراک.

دېسم افلاک اېرور طفیلینگ
بس دور گوھیم حدیث «لولاک».

طوبا بيله شاخ سدره کېلدى،
قدینگ چمنیده ایکی خاشاک.

کیم توتسه شفاعتینگ امیدی،
بې باکلیگیدین انکه نې باک.

چون شام عروج قیتتینگ بات،
صبح اېتتى یقانى غصه دین چاک.

وصفینگده نې ایتقى نوایی،
جز عجز ایله عذر ما عرفناک.

۳۲۳

وہ، نېدور میدانده هر یان عزم جولان ایله مک،
بیزگه ییتکچ اؤزگه یان آهنگ میدان ایله مک.

زلفدین چوگان چپکیب اېل باشینی گوی اېتکه لی،
کؤز یاشیمنی گوی دېک هر ساری غلتان ایله مک.

قان ارا جسمیم بؤییب، دېر سېن که، عشقیم ترکیب اېت،
بو اېکین عالمده کافرنی مسلمان ایله مک.

تن غبارینده یاشوردوم داغ عشقین کیم، اېمس
عیب مفلسدین درم توفراققه پنهان ایله مک.

کؤکده گر انجم اېمس آهیم اؤقی نینگ یاره سی
شاملر نېدور شفقدین کؤنگلکین قان ایله مک.

چرخ صدق اهلین غمین ایستر که، بؤلمیش صبح ایشی
اشکدین کوکب ساجیب چاک گریبان ایله مک.

گر نوایی جسمینی عشق ایسته مس تاشدین فگار،
پس نېدور آنی جنون کؤییده عریان ایله مک.

۳۲۴

عشق ارا وصلینگ تیلب هجرینگده بؤلدوم دردناک،
خسته ینگلیغ کیم، حیات امیدیدین بؤلغه ی هلاک.

يۇق عجب گر اول قوياش نوحه ننگه باقمس، اى كۈنگۈل،
اۋتقە نې غم گرچە كويگن نالە ايلر دردناك.

تيككانين يېتكچ آچر پيكاني كۈكسوم چاكي نينگ،
اول كليد اۋلميش اجل دروازەسى گۇيا بو چاك.

ايلر ابردينگ پاك عشق اۋتيغە كويمك آرزو،
شكرللە عاقبت كويدوردى عشقينگ بيزنى پاك.

سالدى مې اول حور شوقين كۈنگلۈمە، اى باغبان،
بېردينگ اۋخشر پرورش كوثر زلالى بېرلە تاك.

عشق ارا دوزخدين، اى ناصح، مېنى قۇرقۇتمە كيم،
ھجر اۋتين كۈرگن سمندرغە شرردين قيدە باك.

تا تنينگ اوج حيات اوستيده دور سېن خاك بۇل،
ايسەسنگ كيم اوج توتقەيسېن تنينگ بۇلغاندە خاك.

اى نوايى، شام غمدين آيرو يۇقتور صبح وصل،
آق ابرور، لېكن قاررتور ھر نېنى رنگ اېتسە زاك.

۳۲۵

كېلگۈسى اول سرو سيمين بر گل سېراب دېك،
كيم تنيمة ھر زمان تيتتر كۈنگۈل سيماب دېك.

وہ، نې ينگليغ اختر سعد ابردى كيم قيلغاچ طلوع

تون كېچە كۆزوم ياروتتى مەرِ عالم تاب دېك.

قوچقەمېن بېلىن كمر زنجير ايلن دېب بۇلدى خم
ناتوان جىسمىم مۇلا ايله گن قلاب دېك.

سجده اول چابك سوار آليده اندين ايلرەم،
كىم اياغى اوزره نقشى كۆرمىشىم محراب دېك.

عقل صرافى لىينگ رنگين و نازك سۆز بيله
تاپتى گلگون رشتە اۋتكىرگن عقيق ناب دېك.

سىلك اپتك زر رشتە بىرلە گل تۇقۇلغان جىنىدىن
كىم اېمس تارى چو بۇلغان وصلەليغ ماشاب دېك.

كۆر نوايى مسندىن عشق ايچرە كىم گلخن ارا
شعله آلتايى و كوللر دور انگە سىنجاپ دېك.

۳۲۶

طرفه رخسارينگ كه، حسن ايچرە اپرور گلزار دېك،
طرفه راق بودور كه، گلزار اپرمس اول رخسار دېك.

سرو نازيم باشيده تورنه پرين كۆر كىم، اپرور
شعله نينگ باشيده كول بۇلغان پريشان تاردېك.

بىر تون اول آى هجرىدىن كويدوم، اولوس كۆردى مېنى
تانگله سى بىر يىل تكسُر تارتقان بېماي دېك.

تاشلر كيم اوردى اول شوخ، ايپگه باغلب آسميشم
بۇينومە كۇنگلوم غمى تسكىنيگە طوماردېك.

ضعفدين كوييده قۇيدوم باشيم آستيغە كېسك،
سايە ھەم گر ايستەسم يۇقتور بوزوغ دېواردېك.

اول قوياش مست اۋلدى، گۇيا كيم قىليب اېگرى خرام،
يوز جفا جانيمغە ايلر چرخ كج رفتاردېك.

تېلبە كۇنگلونگىنى، نوایی، ضبط ایلەي آلمەدينگ،
اېمدى چېك اندين ايليک ھەر ساری بارسە باردېك.

۳۲۷

نې نوع باردى اېكىن اويگە كېچە اول چابك،
كە تون قرانغو اېدى، رخشى تند، اۋزى اوسروك.

نېچوك كە يېلدين اۋلور ھەر طرف نھالغە ميل،
سمند اوزە اېگيلور اېردى اول قد نازك.

اگرچە كىفیت ايچرە كۇرونوبان بير نوع
ولېك كىفیت اندين كۇنگولگە يوز تورلوك.

گھى كۇز آچيبان كيرپيگى آتيب ناوك،
توشوب قە يان كە آتيب جان و كۇنگول ايچرە تۇشوك.

اگرچە اۋلتوروبان يوز تيريكنى غمزە سىيدىن،
ولېك جان تاپيبان نكتەسى بيلە يوز اۋلوك.

نېټيب اوز ايلگيده قالغه‌ی عنانِ هوش و خرد،
که باده کوچلوک و رخشی عنانی هم کوچلوک.

نواییا بو بلالر سنگه که یوزلندی،
خیالِ عافیت اپتسنگ، اوزونگ‌گه بار اوتروک.

۳۲۸

مېن که چېکتیم لعلی شوقی بیرله جاناندين ايلیک،
گوييا حيوان سویی بیرله یودوم جاندين ايلیک.

چون مېن حیران انگه زار و آقر اشکیم نې تانگ
اول پری پیکر یوسه مېن زار حیراندين ايلیک.

ایلگی حنادین مو رنگین دور که، مېن قربان انگه،
یا قیلورده قتل، انگه رنگ اؤلدی قرباندين ايلیک.

لطف ایشیده کؤرگوزور هر دم یدِ بیضا اول آی
نې عجب گر اپلتسه موسای عمراندين ايلیک.

جان چيقر حالتده بس تاپسم ایتیدین پای بوس
نې حدیم اؤپمک اوچون ایسترگه جاناندين ايلیک.

دیر ارا چون مغبچه اېل یاری بؤلدی، ای کؤنگول،
یو مغانه می بیله اول نا مسلماندين ايلیک.

رحم اپتیب حالیمغه سالسه کؤز یاشیمغه بیر نظر،

وہ، یومہ ی نپتکەیمپن اول دم عقل و ایماندين ايلیک.

بېرسە یوز آشوب دوراندين ايلیک مېن خستەغە
چېکمە گونگدور هرگز اول آشوب دوراندين ايلیک.

صیددېک اۋقتين قتيل اۋلدى نوایی کۋنگلی کیم
سوندى آیلر تیغ ایله کېسمک که هر ياندين ايلیک.

۳۲۹

مەوشیمده ضعف و مېن بو غصهدين هر دم هلاک
کیم، نې یعنی مېن تیریک بۇلغەیمپن و اول دردناک.

ناگە ای احباب، دوران قیلمه غای بېباکلیک،
یۇقسە بیزدېک یوز تومن جانان اوچون اۋلسک، نې پاک.

پاک جانین، یارب، آلمه پاکلر کۋنگلی اوچون،
بۇلمەسە معشوق پاک، آخر نې آسیغ، عشق پاک.

کۋنگلکین چاک ایله میش اندوهدین گل، چون یقا
چاک قیلسە نیله سون بلبل نینگ اۋلمە ی کۋکسی چاک.

گر بۇلور یوز جان پاک آنینگ فداسی آز دورور،
مېن نې حد بیرلە بۇلی، چون کیم اېرورمېن تیره خاک.

چون اجل جامین سومورمە ی چیقمس اېل بو باغدين،
خرم اول کیم باش کۋترمس بادهدين انداق که تاک.

ای نوایی، یار دردی نی بلا مهلك اېمېش،
کیم ایننگ ضعف اېتکنی عشاقنی ایلر هلاک.

۳۳۰

سود قيلمس اېتگینگنی ایلگیمدین چېکمک،
کیم قیامتقه دېگینچه بو ایلگ دور، اول اېتک.

قانیمة قؤل شیمل و تیغنی چېکمه که، قیلور
قتل پولاد قیلیچدین بورون اول سیم بیلک.

قید قیلمنگ که جنون سلسلهسی قیدیده مېن،
کیم کپسه آلمس انی قیلسه لر الماس اېگک.

تیرگوزورده نفسینگ یوزنی قاچورماق نی اېدی،
میل قيلمس خود اؤلوق کیمسه دین آماققه موچک.

عشقدين مخلصيمه ايله بان احباب دعا
مستجاب اولمهسی آنینگ مېن محزونغه تیلک.

جنده بیرله کیشی درویش اېمس، بؤلسه فنا
تېنگ دورور خواه پلاس اؤلسه تۆنونگ، خواه ایپک.

کوییده اؤلدی نوایی بو صفت کیم، بار اېدی
تکیه خارا و حصیری یانی آستیده تۆشک.

۳۳۱

كۈنگلكنىڭ برگ گل و اوستيده گلرنگ يېلك،
گل كېيى جىسمىڭ اوزە اۋىلە كە، گلگون كۈنگلك.

قلەغەي صحفەدە رقعەنگى كۈروب آقتى ياشىم،
طفل دېك كىم يۈگۈروب كۈرسە ملون كۈپلك.

كويى نىڭ توغراغىدىن قۇپمىس اېسىم تانگ اېرمىس،
غم تاشىدىن چو بوتون قالمەدى جىسمىمدە سۈنگك.

بوكون اول نوع كە مېندىن باش اېرور، سېندىن تيغ،
تانگلە ھم بۇلغوسىدور مېندىن ايليگ، سېندىن اېتك.

يورە گىم ايتلرنگ انداق يېدىلر تيشلەشيبان،
كىم يەنە يۇقتور الر آليغە بارمىققە يورەك.

مېنى بىر مغېچە آشفته و والە قىلمىش،
نيله اسلام اراگر كۈپ اېسە ميرزا و ميرك.

تيشلەبان دىر ايچىدە جام ھالاي چېكىسم،
قرص لىموسى كواكب نىڭ اكر بۇلسە گزك.

سلطنت خلعتىدىن آرتوق اېرور دىردە مست،
سودرەسم بادە گداليغىدە يىرتوق كېنك.

اۈزلۈگونگ قىدىنى كېسىمكە نوايى بىل كىم،
يۇقتورور دھر ايرىكلىكلرىدن يىخشى اېگك.

کیمگه بیر مجلسده آه و درد ایله سوزې کپره ک،
مونداغ اؤت یاقماققه اول مجلس افروزې کپره ک.

مجلس افروزې اگر هم بؤلسه مجلس اهلی نینگ
بغیرینی کویدورگه لی آه جگر سوزې کپره ک.

صبح وصلینگ ایچره تیرگوز خیل عشاقینگنی کیم،
شام هجر اؤلتورگه لی مین دېک سیه روزې کپره ک.

کویونگگه هر کون باریب هر دم کؤره ی دېرمین سېنی،
مینگه هر کون بیرهم و هر لحظه نوروزې کپره ک.

یخشی اسره غم تونی آهیم اؤقین، ای چرخ کیم،
سېن عوض آتماققه هم چون تیر دل دوزې کپره ک.

بیر خضروش همتین بېرمه ایلیگدین، نېگه کیم
دشت حرمان قطعیکه آخر قلاویزې کپره ک.

عشق تعلیمین نواییدین آلورلر اهل درد،
اؤیله درس اهلیغه مونداق دانش آموزې کپره ک.

کیم که عاشق بؤلسه زار و خسته حال اؤلماق کپره ک،
رشکدین عالم اېلیگه بد خیال اؤلماق کپره ک.

وصل تاپماغلیغ که عشق اهلایغہ امری دور مُحال،
کېچہ و کوندوز ایشی فکر محال اؤلماق کپره ک.

شوق اراگہ مویہ دین بؤلماق کپره ک انداق که موی
هجر اراگہ ناله دین انداق که نال اؤلماق کپره ک.

وصل ممکن یوق، ولی هجرانده هر دم یوز بلا
مونداق آفت مبتلاسی ماه و سال اؤلماق کپره ک.

عشق کوییده زلال وصل ایچمیدور کیشی،
دیر ساری طالب جام زلال اؤلماق کپره ک.

ظلم کؤرکیم چرخ ایتیب ایکی سپه نی کینه ور،
مورلر خیلی اراده پایمال اؤلماق کپره ک.

ای نوایی، ایسته سنگ مخلص کدورت دین سنگه
خانقه دین دیر ساری انتقال اؤلماق کپره ک.

۳۳۴

یار بؤلمیش اؤرتہ غه هجران طریقین سالغودېک،
عقل و هوش و جان و کؤنگول خیلی هم قؤزغالغودېک.

یار باریب عقل و هوش و جان و کؤنگلوم قؤزغالیب،
تن یاتیب، کؤز بوالعجب حالیمغه باقیب قالغودېک.

باشنی حالا کیم، ابرور فرصت، سالاین آلیغہ،
تندلوغ دین گرچه ابرمس آنی یپردین آغودېک.

ساقيا، مى توت، مغنى نوحه آهنگىنى چال
كىم سپاهِ عمروم اۋلمىش كوس رحلت چالغودېك.

هجر ارا، اى خضر فرخ پى قۇلوم توت كىم، ابرور
پويه اورماقتىن بو وادى ايچره بغريم تالغودېك.

حُلّه گل برگيدىن اېتتىنگ پردّه جانىمدين اېت،
بۇلسه آنىنگ آستىده ناگه تنىنگ تاوشالغودېك.

اى كۇنگول، نقد حياتىنگ قىل فنا يۇلىده صرف،
حيف اۋلور گر بۇلسه عمر نوح اوچون سىيغالغودېك.

بىر زمان دور عمر عزم دشت اېتىب آسوده بۇل،
بۇلسنگ ابنای زمان بېدادىدين قىينالغودېك.

اى نوایی، زورق جسمىنگ نې تانگ بۇلسه غريق،
بحر اشك اۋلمىش چو هر دم آھدين چيقالغودېك.

۳۳۵

اى، كۇنگولده شھد لعلىنگ حسرتىدين يوز تېشوك،
هر تېشوك دور شھد زنبورى اويى يىنگلىغ چوچوك.

گر تېرى بىرله سۇنگكمېن طعمه هم قىلمس ايتىنگ
كىم تېرى اسرو قتيق بۇلمىش، سۇنگك اسرو چوروك.

نې لىنىگدين كام تاپتىم، نې كۇزونگدين جور اۋقى،

بو صفت محرومليقتين نې تيريگمېن، نې اۋلوك.

اۋيله زنجير جنون رسواسيمېن كيم، هر زمان
تېگرمه فرهاد و مجنون دېك ييغيلميش بير سوروك.

عشق اۋتيدىن قوللوغونگ داغىنى قۇيدوم كۆكسومه،
اۋزنى بو نوع ايله ديم عشق اهلى ايچره بېلگولوك.

فقر واديسينده اۋزلوك نېچه كمره ك يخشىراق،
يۋلنى آسان قطع اېتر سالك يېنگيلره ك بۇلسه يوك.

اېلگه اۋت سالدینگ، ولې كويدى نوایى غصه دین،
اۋخشه مس اۋت بيرله كويدورگنگه بو ينگليغ كويوك.

۳۳۶

جنون صحراسيده بايې يۇق اېركندور بو محزون دېك،
كه بۇلغەى وحشي خيلين توتكهلى چوپاني مجنون دېك.

نې تانگ گر عالم كبرا اېسم هر قطره اشكيم چون
تېنگيز دېك دور ايچيمده يوز توگون هر قيسى گردون دېك.

شفق كۆك ظرفين اېتكهلى لعلی، اما لعل هجرينده
قیزرته آلمه غای عالمنی بو اشك شفق گون دېك.

منگه اطفال آتقن تاش و صبريم كشورين كؤركيم،
مېن دېوانه غه اول تاغ دېك بۇلميش، بو هامون دېك.

ساچىنگ سوداسىدىن ايتور پرىشان سۆزلىرىم باردور،
فسونگر صنعت ايلردە يىلانغە قىلغان افسون دېك.

فراقىنگ پايمالى قامتىم كىم، حلقە دېك بۆلمىش،
نظر قىل كىم، بعينه بۆلدى هجران آستيدە «نون» دېك.

قۇيوب فرهاد و مجنون قصەسىن، كۆر دفتر عشقىم،
كە بىر-ايگى خطيندە تاپيلور اول ايگى مضمون دېك.

چو كۆمدونگ بىرگە قارون گنجى حكىمى توتتى، اى منعم،
توتەى كىم نقد ايله بۆلدى خزانەنگ گنج قارون دېك.

وفا ايلب، وفا كۆز توتمە عالم دونلريدىن كىم،
وفاسىز كېلدى عالم دونلرى هم عالم دون دېك.

منگە دير فنا سينغان سفالى جام جم دېك دور،
كمين سائللىرى اېسكى پلاسى حظ و اكسون دېك.

نوايى نظمىغە سالىسە قولاق شە، نې عجب كىم، بار
انىنگ هر لفظيدە شاهانە لعل و در مكنون دېك.

۳۳۷

لبىنگ كە، سىل سرشكىمنى آقيزور قان دېك،
اېرور بو قان دېك، اېمس اول ولېك قانغان دېك،

تاموغ اۋتى بيله اهل عذاب جانىغە داغ
اېمس فراق اۋتى بىرلە داغ هجران دېك.

فراق دشتىدە كۈنگلۈمنى قىلدى خار خىسك،
تىكىن كە ھەر يانيدىن باش چىقىردى پىكان دېك.

بەشت و بۇينومە حورا سىلاسل زلفى
چو سېنىسىز اۋلىسە گمان ايله بند و زندان دېك.

كۈنگۈل كە توشىتى جنون دشتىغە بارىپ، گاهى،
قويون دېك آھىم انىنگ تېگرەسىدە ايلاندىك.

وفاغە گرچە فلک دورى عاجز اېرسە، ھنوز
بو شېوہ ايچرە اېمس اېركىن اھل دوران دېك.

قدح تويىدە كۈرونك بادە دۇردىنى مخفى،
غم ايچرە قان تۇلە كۈنگلۈمدە داغ پىنھان دېك.

نوايى اسرو بوزوغ، لېك وامق و مجنون
اېمىسلر ايككىسى اول خان و مانى ويران دېك.

۳۳۸

ھجر تابى ايچرە كىم كۈرمىش بو جسم زاردېك،
كىم تاپىدور برق شكلى اۋتقە توشگن تاردېك.

اي كبوتر، طوق پيدا ايله گونگ طوطى كېيى،
سوزلوق نامەمنى آسىم بۇينونگكە طوماردېك.

بۇلدى يوز مىنگ پارە جىسمىمدە سۇنگك، قان قالمەدى،

مالش ھجرىنگدىن اۆلمىشمېن سىقىلغان ناردېك.

وہ، نې ھجران دوركە، ھم اۆل تونى نىنگ تانگلەسى
بۆلمىشم يىللر ملالت تارتقن بېماردېك.

اى كۆنگول، دىر ايچرە اول كافرنى سېودونگ بىل كە يۇق
رشتەيى اۆزنى انگە باغلر اوچون زناردېك.

يار اكر ھمپا و پا برجا اپسە بو دور ارا،
باشىغە ھر لحظە اېورولمك بۆلور پىرگاردېك.

ھر سۆنگك يانيمدە بۆلمىش بىر تېشوك غم بزميدە،
ھر بىرىدە اۆزگە يىنگلىغ نالە موسيقاردېك.

بادە ايچمككە مقامى ايستر اېرسىنگ، اى رفيق،
مأمنى بو ايشگە يۇقتور كلبە خماردېك.

ھر دم اول آى ھجرىدە آوارەليغ ايستر كۆنگول،
اى نوايى، قۇى انى ھر قىدە بارسە باردېك.

۳۳۹

اى تۇقوز طارم اخضر بۆليان جلوه گھىنگ،
خىل انجم سېھىنگ، نور غبار سېھىنگ.

مژدە وصل ايله تاپمەى دمى آرام، مگر
مقصد صدق بۆلوب بىر نفس آرامگھىنگ.

چرخ يوز مينگ كۆزى گۇيا يارودى، تارتىليبان
سورمه گون تون ايچيده سورمه صفت گرد رهينگ.

صوفي عالم قدسي سېن و اصحاب رُسُل،
عرش اعلى كهليب اول خيل اوچون خانقهينگ.

ته به ته بو تۇقوز افلاكيدين اؤتكنده اېدى
يوقارى خالق اؤلوب، ما خلق الله تهينگ.

اېل كۆزين نور شفاعت بيله ياروتقانينگ گه
تارتقان سورمه مازاغ ايكي كۆزدور گوھينگ.

اي نوايى، چو شفيعينگ اول اېرور، بۇلدى گناه
اول ملكلرگه كه يازماق تيله گه يلر گنهينگ.

۳۴۰

قرا دور خال و خط و كۆز و قاشينگ،
مگر باريني كويدورميش قوياشينگ.

ياشيم تارين اوزتتينگ كيم، سېنينگ هم
اوزلغهي عيش ايله، يارب كه ياشينگ.

باشيمغه تاشلر ياغدورمه كيم، بار
مرصع تاجدين آزرده باشينگ.

خراشيده كۇنگولدين چيقتينگ، اي آه،
كه اېل كۇنگلين خراش اېتى خراشينگ.

نېچوک سپن زلفی ایچره، ای کۈنگول کیم،
اۋتر بس تیره لیک بیرله معاشینگ.

پلاسِ حزن و مېن، ای اطلسِ چرخ،
منگه لایق اېمس والا قماشینگ.

نوايي فانی اۋلدى، ای غم و درد،
انینگ رختین فنا کویگه تاشینگ.

۳۴۱

ای چوچوک جانیم سپننگ شیرین لینگ،
مېوۋه جانیم تُرنج غبغینگ.

مېن کیم و اۋپمک یوزونگ کۈزگوسینی،
بس میسر بۈلسه نعل مرکینگ.

نېچه اېلنی کېچه، یارب، ای کۈنگول،
قۈیمه غای اویقوغه «یارب- یارب» ینگ.

تېزلیکده گردیگه یېتمس شهاب،
ای قویاش، جولانغه کیرسه شهینگ.

یوزیده تېر قطره سین کۈر، ای سپهر،
آی اوزه مونداق کۈرونمس کوکینگ.

شربدین نقصان اېمس، ای پارسا،

فقر ايله بۇلسە موافق مشرىنىڭ.

غمزەنگ اۋلتورسە نوایی نې باک،
سۇز بیلە چون تیرگوزە آلور لیینگ.

۳۴۲

کولمە دینگ، تا کۈزلریمنی کوکب افشان قیلمە دینگ،
تۈکمە دینگ قانیمنی، تا بغریم تۈلە قان قیلمە دینگ.

طفل دېک کیم، غنچە آچقی، قیلمە دینگ، ای بغری تاش،
خاطرینگنی جمع تا کۈنگلوم پریشان قیلمە دینگ.

اېلگە ایتور زهره یوق، وه، یوقسە قی بیر تورکتاز
ایله دینگ کیم یوز کۈنگول ملکینی ویران قیلمە دینگ.

تا قویاش دېک جلوه قیلدینگ، قۈیمە دینگ بیر ذرە کیم،
آفرینش ایچره رخسارینگغە حیران قیلمە دینگ.

یوز بلا تاشینی عشق اطفالیدین یاغدورمە دینگ،
تا جنون تاراجیدین جسمیمنی عریان قیلمە دینگ.

ای فلک، قیسی قویاش یوزلوگنی بیر کون چرخ اوزه
جلوه گر قیلدینگ که، آقشام یېرگە پنھان قیلمە دینگ.

دېمە کیم، قۈیدوم نوایی جانیغە داغ اجل،
شکر باری، مبتلای داغ هجران قیلمە دینگ.

۳۴۳

ای، مېنىڭ جانىم آلىب يىخىلىغىنىڭ،
بېرىيان جان يىنە يىخى قىلىغىنىڭ.

قەر ايله باده كە توتتونگ اۆلدوم،
زەردېك اۆلتورور اېلنى اچىغىنىڭ.

حسندين مەر غرض دور، اى عشق،
بو مثل دور: سىلىغىنگىلدىن اىلىغىنىڭ.

اسرەدىم سېنى كۆز اىچرە، اى ياش،
قانىمە اېردى تنوغلوغ آسىغىنىڭ.

مست اول كافر بېياك كېلور،
عقل و دىن اھلى اۆزونگوزنى يىغىنىڭ.

غیر گردی بارور اول پاک سرى،
قنى، اى كۆز، بو محلدە اريغىنىڭ.

اى نوایی، نېچە سالغەى آشوب،
اول پرى كويىدە دېوانە ليغىنىڭ.

۳۴۴

ايكى غنچهنگ اېرمس، اى گلچهرە، تېنگ،
آغزىنگ اسرو تار و كۆنگلونگ اسرو كېنگ.

آغزىنگ گە تېگمىس عذارىنگ بىرلە سۆز،
بۆلمەدى خورشىد بىرلە ذرە تېنگ.

لالە نىنگ داغى بۆلور چون اۋرتەدە،
نېگە توشمىش عارضىنگ يانىدە مېنگ.

بۆلدى ايلگىم داغ و كۆكسوم زخمى فاش،
كىم تنىمدە تۇن يۇق و ايلگىمدە يېنگ.

سالغۇچە عالمغە اۋت عارضىنى آچ،
كىم جهاننى كويدورور اول اۋتلۇغ اېنگ.

حسن دعواسىغە قۇل يېنگدىن چىقر،
يوزىد بىضا چىقرگن دېكنى يېنگ.

دنگ قىلمىشتور نوايىنى خمار،
انگە توتسون بىر قدح، ساقىغە دېنگ.

۳۴۵

شاھ بۆلدى عشق اىچىندە صاحب اسرارىم مېنىنگ،
عشق منشورىدە طغرا دور بو شىكارىم مېنىنگ.

لعلى يادىدىن تىرىگمېن، يۇقسە اۋلگوم ضعفىدىن،
قان كە ھر ياندىن تۆكر بو جسم افكارىم مېنىنگ.

مېن جنون صحراسىدە يىتتىم، گر اندە ھر كىشى
كۆرسە مجنوننى اېرور، بىلدېگ نمودارىم مېنىنگ.

آغزیدین انداقلق عدم کوییده فانی بؤلیمیشم
کیم، وجود اقلیمیده تاپمسلر آثاریم مېنینگ.

بوالعجب حالیم جنون ایچره گر اېلنی کولدورور،
وه که، ییغلتور یوز آنچه ناله زاریم مېنینگ.

کؤنگلوم اؤز حالیده یوق، واقف بؤلونگ، احباب کیم،
هجر دردیدین ابرور حال اوزره بېماریم مېنینگ.

کافر عشق اؤلدوم اول بت آلیده، وه، ییخشی دور
دیر ارا باغلنمه سه بؤینومغه زئاریم مېنینگ.

سېن دغی کؤرگوزمه مکر و شوخلوق، ای زال چرخ،
کیم بیلور سېندین کؤپ آرتوق شوخ مکاریم مېنینگ.

خاطریم، هم دور و هم دور اهلیدین آزرده دور،
ای نوایی، ایسته مه پند ایتیب آزاریم مېنینگ.

۳۴۶

مطربا، غم بزمیده تا نوحه آهنگ ایله دینگ،
ضعفلیغ جسمیمنی تار و قامتیم چنگ ایله دینگ.

بؤلدی بوستان عذارینگ باده دین افروخته،
مینی گؤیا بوستان افروز ایله رنگ ایله دینگ.

چاک ایتیب اېل کؤنگلین ایتتینگ غنچه دېک کؤنگلوم گره

آچتینگ اېل كۈنگلین اگرچه بیزنی دلتنگ ایله دینگ.

بو كه تشبیه اېتتینگ، ای كۈز، خاك پایین سورمه غه،
بیل كه جوهرنی قرا توفراققه همسنگ ایله دینگ.

عشق سړی محملین كوك پیلې چېكمس، ای قضا،
گر هلالیدین گجك، خورشیدیدین رنگ ایله دینگ.

نې قتیق وادی اېکین، یارب، سنگه ای عشق کیم،
عقل سرکش توسنین قۇیغچ قدم لنگ ایله دینگ.

قیل نوایینی وجود ننگیدین، یارب، خلاص،
چون وجودین برچه عالم اهلیغه ننگ ایله دینگ.

۳۴۷

عارضینگ صبحیدین اېل عیشینی جاوید ایله دینگ،
صبح وصلینگدین مېنینگ شامیمنی نومید ایله دینگ.

لعل سېراپین تيله قۇی عیسی و حیوان سویین،
ای كۈنگول کیم، آرزوی عمر جاوید ایله دینگ.

قاش و یوزی عکسی كوك جامیغه توشگچ، ای قضا،
بو بیرین قیلدینگ هلال اول بیرنی خورشید ایله دینگ.

ای مغنی، زهره سیدین كۈکنی قیلغونگ منفعل،
سېن كه هر تېر قطره سین بیر طرفه ناهید ایله دینگ.

ای کۈنگۈل، آخر قیلیچی خطیغه قۇیدوم بۇیون،
وہ کہ، سیفِ حرزینی بۇینومغہ تعویذ ایله دینگ.

وصل سرکش قدیدین قیلدینگ تمنا، ای کۈنگۈل،
اول الف کیم، یأس ارا دور نخل امید ایله دینگ.

ایتلری سینغان سفالی ایچره چپکتینگ درد شوق،
ای نوایی، آنی جام، اۋزونگنی جمشید ایله دینگ.

۳۴۸

عشقیم آرتر خطی ظاهر بۇلغہ لی جانانہ نینگ،
شمع دودی شعلہ سین افزون قیلور پروانہ نینگ.

هر دم اشکیم کپلتورور یوز طعن معجون کۈنلومه،
قسمی یاشلردین همیشه تاش اپرور دپوانہ نینگ.

عارضینگ نینگ نقشیدین بتخانہ دور کۈنگلوم اوی،
عشق بۇلمیش برہمن ایچیندہ اول بتخانہ نینگ.

شام ہجریم شرحی اپلنی بپخود اپتسہ نی عجب
اویقو کپلتورمک دورور خاصیتی افسانہ نینگ.

سودورور بغریم کہ، پیکانی کۈنگۈلدین چپکتی باش
نم ہوادہ سبزہ چیققن دپک اوچیدین دانہ نینگ.

یقمہ دی کۈک گنبدین یاغیب حوادث یامغوری،
کیم سوور اپرکین چیقیب تامینی بو کاشانہ نینگ.

اۋقلىرىنىڭ چاك اېتتىلەر ھەريان نوايى كۈنگىلىنى،
يۇللار اېتگەن دېك ياغىن دېۋارىنى ويرانە نىنگ.

۳۴۹

تانگ نىسىمىن ساير اېتكەن گلەزارىم دور مېنىنگ،
سېكرىتىب مىدانغە كىرگەن شەسۋارىم دور مېنىنگ.

گرد اېمس، گردىندە بلكىم كۈرمەسۈن دېب اېل كۈزى،
والە و سرگىشتە جان خاكسارىم دور مېنىنگ.

مركىبى نىنگ نەلىدىن ھەرم چاقىلغان اۋت اېمس،
كىم كۈنگۈل اتلىغ ضەيف بېقارارىم دور مېنىنگ.

بەس كە تېلموردى كۈزۈم كىرگەي مۇ دېب مىدان ارا،
كۈز قراسى يۇق كە، داغى انتظارىم دور مېنىنگ.

اول بەھار ھەسن مىنگەن قىطرە افشان باد پاى
گلشن عىش آچقەلى ابر بەھارىم دور مېنىنگ.

چابك مەر اۋلدى بېمەر و ھەرون كۈك تۈسنى،
تۈتمەنگ اتىن كىم، اېشىتمەك انى عارىم دور مېنىنگ.

يۇلىدە ايلەي فدا كۈز گۈھرىن، جان جۈھرىن،
اي نوايى، يېتسە اول چابك، نثارىم دور مېنىنگ.

کاغذ اوزه قلمنی فسونساز قیلمه دینگ،
بیر رقعہ بیرله بیزنی سر افراز قیلمه دینگ.

جانسیز تنیم حیاتی اوچون نامه یازمه دینگ،
کلکینگ اوچینی معجزه پرداز قیلمه دینگ.

وصلینگ کونی و شام فراقینگ بیانیده،
کافور بیرله مشکنی همراز قیلمه دینگ.

بیر مهر نامه سی بيله سرگشته ذره نی
کون دپک جهانده موجب اعزاز قیلمه دینگ.

تا روزگاریم ایلمه دینگ دوددپک قرا،
بیر نامه نینگ سوادینی آغاز قیلمه دینگ.

ای کؤک دبیری، کیمسه گه بیر نامه یازمه دینگ
کیم خامه ینگلیغ آنی سر انداز قیلمه دینگ.

رحمت، نواییا، سنگه کیم یار هر نپچه
ظلمین کؤپ ایتتی، مهر و وفا آز قیلمه دینگ.

غم خزانین ظاهر ایتمیش چهره زردیم مپینگ،
بارغہ لی ییل دپک بهار ناز پروردیم مپینگ.

تېلەلەردېك سۆزلىشورمېن اۋز-اۋزوم بېرلە مدام،
چون اۋزومدىن اۋزگە يۇق عالمده همدردىم مېنىڭ.

توفراغ اۋلىسم كويىده، اى ابر رحمت يامغورى،
قىل مدد آنچه كيم، اندىن چىقمەگەي گردىم مېنىڭ.

چىقتى جان بىلمەي مقامىن مژدەيې بېر، اى مسيح،
كيم قيو منزله دور مھر جهانگردىم مېنىڭ.

ھر نېچە كۈنگلوم ساووغ اھىدىن ايتور، آھ كيم،
يارغە ياقمس نې كيم ايتور بو دم سردىم مېنىڭ.

رزق چون مقسوم اېرور، بېر قرص اوچون ھر كون نېدور
چرخ دېك سرگشته ليك كويىده ناوردىم مېنىڭ.

اى نوايى، تاكه اوردى مھر نقشىن طاس چرخ،
بو بساط ايچرە عجب ششدره دور نردىم مېنىڭ.

۳۵۲

ھر كۈنگول آرامى چون بۆلمىش دلارامىم مېنىڭ،
اول سبىدىن يۇقتورور كۈنگلومده آرامىم مېنىڭ.

دود اھىم سرودېك چىقتى و گلگون بۆلدى اشك،
قىلغەلى ترك وفا سرو گل اندامىم مېنىڭ.

نېگە كۆرگوزدى شفقدين شعله، كوكبدين شرار،
گر اېمس غم دوزخى بو صبحى يۇق شامىم مېنىڭ.

دلربالار عهدىغە ھېچ اېتمەسونلر اعتماد،
ای صبا، عشق اھلىغە يېتكور بو پىغامىم مېنىڭ.

عاشق آتىغە كىرىپتور كۈنگلوم و تاپمس وصال،
فاسق محروم دېك بۇلمىش بو بدنامىم مېنىڭ.

دائە تسبيح مىلى ايله مس كۈنگلوم قوشى،
رشتە زنار زلفونگ بۇلغەلى دامىم مېنىڭ.

ای نوایی، مېن دېك اول بت كویی ساری كىرمە كىم،
كفر ايله بۇلدى بدل بو يۇلدە اسلامىم مېنىڭ.

۳۵۳

نې لطف اېدى كە مېنى نامە بىرلە ياد اېتتىڭ،
نې نامە اېردى كە غمگین كۈنگولنى شاد اېتتىڭ.

تېلىم قلم تېلى دېك شكردين اېرور عاجز،
بو نامە بىرلە كە بو ناتواننى ياد اېتتىڭ.

اۋقورده آقتى ياشىم اختيارسىز، گۇيا
كە ھجر دودەسىدىن نامە غە مداد اېتتىڭ.

يېتوردى جىسمىمە روح، ای قوياش، مگر كە مسيح
معلم اېردى دمې كىم انى سواد اېتتىڭ.

جواهرى كە يىباردىڭ بو نامرادىڭ اوچون،

كۈنگۈل خزانەسىنى مخزنِ مراد اېتتىنگ.

نې سود بۇلسە عمل نامەسى قراگر خود
آتىنگ نشان اوزە جمشىد يا قباد اېتتىنگ.

نوايى، جسمينگ گە روح اول قوياش حدىشى اېمىش،
مسيح نطقىغە يۇق يېردە اعتقاد اېتتىنگ.

۳۵۴

اي عشق، يەنە فرقت اۋتتىن جانيمە اوردونگ،
جسمينى كول ايلب، كوليني كۈك كە ساوردونگ.

انجم دېمە، گۇيا كە ملایك كە توتشتى،
آھيم اۋتى اوچقونلرى كيم، كۈك كە يېتوردونگ.

قيد اېتمەدينگ و بس خم زلفونگنى كۈنگۈلگە
كيم غير خيالىن هم انينگ بيرلە سوپوردونگ.

پا بوسىنى ايستب مگر، اي شادليغ اشكى،
بو زار ايله دلبر كۈروشور چاغده يوگوردونگ.

فرقت كۈنى بس تيرە دور، اي عشق، همانا
كيم صرصر آھيم بيلە كۈك شمعين اۋچوردونگ.

ھجران تۈنى، اي چرخ، مشعبد گر اېمسسېن
نې نوع قوياش طاسىنى خرقنگدە ياشوردونگ.

ترک اېتمه دی باش قۇيماق اېشىگىنگده نوایى،
بو کويدين ايت دېب آنى هر نېچه که سوردونگ.

۳۵۵

نېچه جورين تارته يين اول سرو حورى زادنينگ،
يۇق مو دور پايانى آيا ظلم ايله بېدادنينگ.

عقل دېر سال كۇنگلونگ گه زهد و ورع بنيادينى،
عشق ايتور يۇقتورور بنيادى اول بنيادينگ.

تاش اېرىتتى، وه كه، خسرو كۇنگليگه كار اېتمه دى
شعله لر كيم، تېشه سيدين سېكرىدى فرهادنينگ.

كۇنگلى مهر ايلر عيان، كۇرگچ رقيبي يوزىنى،
كۇرمه گونچه زاك، چيقمس جوهرى پولادنينگ.

تا كه صيدىنگمېن، ايشىنگ نېچون غضب دور چون مدام
قوش گرفتار اولسه كۇنگلى خوش بۇلور صيادينگ.

اۇلمگىمنى باقمه هجرانينگده، اى سلطان حسن،
قتل حكىمى قيلسه شه نې اېركى بار جلادنينگ.

راكع اېردىم چنگ اونى كېلدى سحرگه، آه كيم،
باردى مطرب نغمه سيغه حاصلى اورادنينگ.

يۇل قرانغودور، طلب ناقص، قدم نې نوع اورى،
يارومه ي كامل دميدين مشعلى ارشادنينگ.

ای نوایی، نېچه بلبل دېک فغان اول گل اوچون،
يؤق انگه تأثيری چون بو ناله و فریادنینگ.

۳۵۶

کۈنگوللر قۇتى شیرین داستانینگ،
بغیرلر قانی لعل دُر فشانینگ.

نهان و آشکارا مېن سنگه یار،
سپینگ اغیار ایله راز نهانینگ.

محبلر بیرله هر تون بیزدین ایرو
قدحلر کیم چېکرسېن، نوش جانینگ.

ولې وهم ایله اندین کیم چېکیب وای
دمادم قان یوتر بیر ناتوانینگ.

عجب لعلی سېن ای اشک جگرگون،
عجب یؤق کیم ابرور غم تاغی کانینگ.

کولر، ای باغبان، هر غنچه گویا
که غافل دور خزاندین گلستانینگ.

نوایی عشق وادیسغه کیردی،
خطرلیق یؤل دور، ای احباب، یانینگ.

رفیقلرنی بارین یار و معتمد قیلدینگ،
آزاده تېک مېنى، مردود اېدیم که، رد قیلدینگ.

فلک جفاسی، اولوس طعنی و فراقینگ اؤتی،
بس اېرمس اېردی که، سېن هم ینه مدد قیلدینگ.

کېچیب جهان ایله جاندين سېنى دېدیم، جانا،
مگر که قتلیمه بو جرمنی سند قیلدینگ.

غرض چو اؤلمگیم اېردی، بس اېردی لطفونگ هم،
غضب نې اېردی که، ای شوخ سرو قد، قیلدینگ.

غمینگنی چېککه لی یالغوز کؤنگول اېدی عاجز
که تیغ فرقت ایله آنی یوز عدد قیلدینگ.

چو بخت اختری سعد اؤلمه دی نې سود، ای کیم،
سېهر زیجینی حل قیلغه لی رصد قیلدینگ.

نواپی، یار نې جور اېتسه، جانغه منت قؤی،
ازلده چونکه بو دعوانی تا ابد قیلدینگ.

ایستب اول بتنی خرد بېلیده زئارین کؤرونک،
بیر کلابه ایپ بیله یوسف خریدارین کؤرونک.

لعل و خالی نقشی جانده، تنده قان و تازه داغ،
ظاہریمده باطن احوالی نمودارین کۋرونګ.

زار جسمیم چیرمشور اول آیغه یازغان نامہ غہ،
وصل امیدیدین بیتیک کہ چیرمہ غان تارین کۋرونګ.

ضعفلیغ جسمیم اپگیلدی کثرت پیکانیدین،
بو ییغاچ نینگ شاخینی خم ایله گن بارین کۋرونګ.

عمر دوری نینگ بقاسین بیلیمہ گنلر ہر طرف،
سودہ یامغور نقطہ سی نینگ دور پرگارین کۋرونګ.

ای کہ کۋرمہ یسیز بنا اہلی فنا توفراغیغہ،
سایہ سیدہ مہن بۋلور ویرانہ دہوارین کۋرونګ.

دہمنگیز ہجر اسرو زخم اہرمیش نوایی جسمینی،
جسمیدہ زخمیچہ یوز جانیدہ آزارین کۋرونګ.

۳۵۹

خیالینگ حُسنیغہ کۋنگلومدہ زینت بہرسہ ہجرانینگ،
اہرور گلگونہ قان، مشاطہ عشق و کۋزگو پیکانینگ.

جفا سر لوحیدہ قیلدی الف مشقی، کۋزونګ یا خود
الف دپک جانغہ نیش اورماققہ صفلر چپکتی مژگانینگ.

لہینگ خط ظاہر اہتتی، خضر عمری بہرسہ لڑاۋلگوم،
خصوصاً کیم خضرغہ ہمدام اۋلغہ ی آب حیوانینگ.

توشومده وصل اېردى، اى كۈنگول، يارب، بلا اورسون
سنگه كيم، مېنى اويغتنى عجب حالتده افغانينگ.

دماغى، يۇق مشوش بۇلمه غان، گۇيا كه بوترتميش،
جهان باغیده سودا سنبل زلف پریشانينگ.

نېچه ياغدورسه غم تاشين فراق اطفالى، اى مجنون،
نې غم باش اوزره ليلا بارگاهى بۇلسه قلقانينگ.

قفس قيديده دور بلبل، بو كيم ويرانه توتميش جغد
وفاسى يۇق اېكانين بيلدى گۇيا اهل دنياينگ.

بو بزم اهلى نفاقيدىن تاريقميش كۈنگلوم، اى ساقى،
اېزيب بېهوش دارو توت منگه يېتكنده دوراينينگ.

نوايى، هجریده نې نوع سيل اشك آقيزدينگ كيم
وصالى بۇلدى چون ممكن، اوترگه يۇقتور امكانينگ.

۳۶۰

چمنده چهره فروغى اوچون قدح آلدينگ،
نې اچيغ اېردى كه گل خرمنيغه اوت سالدينگ.

عجب يۇق اشكينگ اگر يوممه يين آقر، اى كۈز،
كه يار باقمه يين اوتتى و سېن باقيب قالدينگ.

سمندى پويه سيدين صرصر اورغان اوت ينگليغ،

نې حالت اېردى سىنگه، اى كۈنگول كه قۇزغالدىنگ.

غمىم يوكىن كۇتارىپ، اى سېهر، هجر تونى
چو قىلمەدىنگ حرىكت گوىى اسرو توشالدىنگ.

دېدىم ترانە جانبخش مطربا، سېن خود
فراق سازى توزوب اۇلتورور كۈكى چالدىنگ.

وصال گلشنىن، اى جان قوشى، كۈپ اىسترسېن،
بو دامگه ارا گۇيا كه اسرو قىينالدىنگ.

فنا يۇلىده نوايىغه بۇلمەدىنگ هممه،
بو دشت پويه سىدىن، زاهدا، مگر تالدىنگ.

۳۶۱

غم تاشىن جسمىمده پىكانىنگ بيله بند ايله دىنگ،
اول ثمرنى بو يىغاچقه برگ پيوند ايله دىنگ.

چون شكر شىرىنلىك اظهار اېتتى لعلىنگ آلىده،
دېمەيىن، قىلدىنگ تبسم كىم، شكر خند ايله دىنگ.

اېلگه عشرت بادهسى توتتونگ يايىب خوان وصال،
وه كه، بىزنى قان يوتوب، غم يېرگه خورسند ايله دىنگ.

اىسته مس بۇلسىنگ مېنى، بلبل كېبى شىدا، نېدىن
يوزنى گلگون باده بىرله گلگه مانند ايله دىنگ.

قىلدىنىڭ اول يوز جىتتىدىن اىرو بو كۆز مردىمىن
آدم و ھر سارى ياشىن انگە فرزند ايلەدىنىڭ.

دەر باغى نىنگ گلىدە يۇقتورور بوي وفا،
اۋزنى، اى بلبل، اگر پرکند-پرکند ايلەدىنىڭ.

اي پرى، دېسېن نوایی بار اېمىش مجنون كېيى،
بىر يۇلى اول تېلەننى قىدىن خردمند ايلەدىنىڭ.

۳۶۲

اي وصال اهلى، اول آي كۈنگلىنى خوشحال توتونگ،
گر هلاكىم خبرىدىن آوونور كىم، آووتونگ.

يوز تومن مېن دېك انىنگ كۈنگلى رضا سىغە فدا
مېن اگر اۋلسم اۋلەي، سىز آنى خوشحال توتونگ.

گر سۆزوم يىخشى-يمان خاطرىغە كېلمس خوش،
اول اونوتقان كېيى لطف ايلنگ و سىز هم اونوتونگ.

ماھوشلر بىلە كوندوز بېرىنگىز بزمىغە زېب،
شمع مى بىرلە شېستان فراغىن ياروتونگ.

نازىن خاطرىغە كېلمە سىنگىز سىز دغى خوش،
ياوومنگ مېن كېيى بزمىغە و خونابه يوتونگ.

عشق ارا خوار و زبونلوق كېرەك، اى اهل جنون،
آرەغە غافل و رعنانى دېمان كىم ياووتونگ.

غمزه سی بیمی کۆپ آچیتتی نوایی آغزین،
لعل پیغامی بیله بیر دغی کامین چوچوتونگ.

۳۶۳

عشق کپلتورسه ایشیم دیر فنا عزمیده اؤنگ،
خانقه کنجی هوس ایلمه یین اندین سؤنگ.

راستلر مأمنی دور دیر، توز اور اول سری گام،
کیم که اول اپگری قدم اوردی، ایشی کپلمه دی اؤنگ.

همّت اهلی بیله هر تیره غه تیگمس پرواز
نسر طایر بیله نی نوع هوا قیلغهی قؤنگ.

بارکشلرگه فنا منعی قچان قیلغهی جاه؟
تپوه نینگ کؤنگلی کیچیک دور گر اپرور پیکری چؤنگ.

آه و اشکیدین اپرور اؤت و سو ایچره عاشق،
زاهدا، نی غم انگه گر قیزیغ اؤلغیل، گر تؤنگ.

زور بازو کیشیگه دهر چو قؤیمس جاوید،
سعی اپتیب قؤلده بیراونی، چو اپتر اېمدی قؤلونگ.

کرمین ایسته نوایی که، کیشی طاعت اپتیب،
نامه معلوم اېمس، سؤل قؤلیدین دور یا اؤنگ.

«ل» حرفی نینگ لعبتلی نینگ لطایفی «غرایب» دین

ای کۆنگول، یېر- کۆک اساسین اسرو بې بنیاد بیل،
اول کېسکنی سوده کۆر، بو صفحه نی بر باد بیل.

جسم اوی چون کیم ابرور فانی، تفاوت یۇق آنی
گر فنا سیلابیدین ویران و گر آباد بیل.

تۆرت عنصر قیدیدین تاجیقمنغه یسېن، نفع اېمس
آسمانی تۆرت دفترنی توتە ی کیم یاد بیل.

ای که دېسېن، حقنی نې تعریف و وصف ایله بیلە ی،
وصفدین مستغنی و تعریفدین آزاد بیل.

تېنگری ذکر ی کیم، ملایک که غذای روح ابرور،
بو غذانی حق یۇلیغه کیرگن اېلگه زاد بیل.

گر حبیبیم قیلسه اظهار کلام، ای پیر دیر،
عیسای مریمنی اول دم گنگ مادر زاد بیل.

منطق عشق ایچره عاشقنی تصور ایله نوع،
فرد بۇلغانلرنی بو یۇلده انگه افراد بیل.

اېل ایاغیغه توشردین باشقه چیقماق رسمینی
می کهن پیریدین اوشبو دیر ارا ارشاد بیل.

ای سلوک اهلی، قنچان مقصود تاپقوم دور دېسنگ،

ماسوی اللہ نی فنا کورگن کونین معاد بیل.

ای که دبسپن کیم، بیلہی توحید سریدین خبر،
شرعیدین نی کیم تجاوز ایلہدی الحاد بیل.

دؤست و صلین تاپمه غان دنیا و عقبادین کپچیب،
اوشبو دردینگه نوایی حالین استشهاد بیل.

۳۶۵

آغزیدین چیقن حدیث تازک و رنگینی بیل،
لعل سفتیدین چیقراغان رشته دور رنگی قیزیل.

بیر زبانه هر یارمده سوز عشقینگدین ابرور،
کونگول اؤتی شرحه آچقن آغیزلر ایچره تیل.

ای اجل، کوییده باشیم قیل آغیر کیم، ایلهمیش
هجر اشکیم سیلین ایلدم، ضعف جسمینی پینگیل،

قان یاش ایچره غرقه دور جسمیم، چیقرا، ای مغبچه،
کورسنگ انداق کیم اؤلورسپن لعل گون می ایچره قیل.

خوبلر هر دم اؤتر سپنسز قاشیمدین، وه که، بار
هر نفس هجرینگ منگه بو آیلر اؤتگن بیرله ییل.

صرصری دور هر دمینگ مقصود ایزین گم قیلغه لی،
گر بو وادی ایچره غفلت بیرله یوز مینگ ییل تیریل.

ای نوایی، فقر تو فراغیغه کۆپ تۆکتونگ سرشک،
گر تیلر بۆلسنگ فنا هم اندە-اوق اېمدی ییقل.

۳۶۶

انینگ دېک مستمېن دى صبحى کیم، بو مشکل اېرمس حل،
که مېلىق شیشه قۇيغان شیره دور يا شعله لىق منقل.

قوياش دېک تیتره مک دفعین سحرگه آرزو قىلسنگ،
قوياش دېک جامنى تیتره ب سومورمک فرض اېرور اول.

مونینگ دېک فصل کیم، تون مشکینی چرخ اېتتى کافوري،
صبحي ميدین اول کیم، بۆلسه لایعقل اېرور اعقل.

صۇدا عیم غالب و گلگون میمنی محتسب تۆکمیش،
تاپیب آلیمغه اول بلچیقدين-اوق سورتەى قیزیل صندل.

ساووغ يا تیره اېرسه دى صبحى، ایسته روشن می،
نېترسېن مهر اؤتیدین شعله يا آى نوریدین مشعل.

خوش اول مخمورلو غدین تیره کۆز کیم، آچقچ-اوق بۆلسه،
اؤشول کۆزگوگه ساقى نینگ هلال قاشیدین مصقل.

محاسن صبحدین باغلب، ساچر اؤت آغزیدین گردون،
صبح اهلی، نشاط ایلنگ که، تاپمیشسيز عجب مهزل.

می ایچره عکس اېرور ساقى یوزیدین انگله مان، يا خود
کۆزوم نظاره دین تۆرت اؤلدى، يا خود بۆلمیشم احول.

قولاق ھر سۆزگە سالما ایستەسنگ عشق ایچرە رسوالیغ،
کە واعظ کۆپ چېکیب فریاد و ناصح کۆپ دېگەى مۇھمل.

میسر دور، نوایی، یار وصلی خلوتی تاپسنگ،
کە یەنى بۆلمەسە اول خلوت ایچرە اۆزلوگونگ انکل.

۳۶۷

یوزونگنی کۆردوم اېمدی کۆزلیمنى باغله، ای قاتل،
کە ناگە بۆلمەیلر اۆزگە یوزنی کۆرگەلى مایل.

کتاب اوراقی دېک بۆلغەى مسطّح قالمەیین دوری،
غمیم تاشیغە بۆلسە بیر نفس تۆقوز فلک حامل.

مېن بېدل نینگ آھین اؤگمە کیم، عالمی کویدوردی،
ھنوز اېرمس کۆنگول نینگ شعلەسى بو اۆت ارا داخل.

تیمدە گل اېمس گلخن نشانی تېلەلیکیدین کیم
کول اۆلدوم اۆرتنیب عشقینگ اۆتیدین، لېک سېن غافل.

لېینگ شوقی کۆنگولیدین خلق طعن ایلب قچان چیقسون،
صبادین غنچە نینگ ھرگز بۆلور مو حُمرتی زایل.

نېدور آی صفحەسى بۆلغان قرادین داغلیغ، گۆیا
جمالینگ دفترین یازغاندە بۆلمیش بیر ورق باطل.

مېنینگ جرم ایچرە عذروم شیخ نینگ زھد ایچرە عجبیدین

بتر دور دۋست لطفی حالیمه گر بۆلمه سه شامل.

فغانی اۋقیدین بلبل نینگ، ای گلبن، حذر قیل کیم،
تیکن پیکانیغه گل جوشنی هرگز اېمس حایل.

نواپی قوللوغین فقر اهلی نینگ پیری قبول اېتسه،
اېرور بیر بنده آزاد ایله گن ینگلیغ شه عادل.

۳۶۸

هجر اۋتیغه ایسته سنگ یاقیلیمغه یسېن، ای کۋنگول،
یاردین زنهار کیم، ایریلیمغه یسېن، ای کۋنگول.

وه، نې طالع دور که تاپمه ی عمرې ایستب یارنی،
چون سېنی یار ایسته گه ی تاپیلیمغه یسېن، ای کۋنگول.

بو که قان بۆلدونگ دېسنگ کیم، آشکارا بۆلمه سون،
میل اېتیب یاشلر سری قاتیلیمغه یسېن، ای کۋنگول.

دېسه لر: لیلی مو آرتوق حسن ارا یا اول پری؟
گرچه مجنونسېن کېره ک یانغیلیمغه یسېن، ای کۋنگول.

قیلدی چون ساقی لبی یېتکن قدح هوشینگنی محو،
تا ابد زنهار کیم، آییلیمغه یسېن، ای کۋنگول.

غنچه سېن غمدین، ولې ساقی بهار عارضین
آچسه بیلمان کیم، نېدین آچیلیمغه یسېن، ای کۋنگول.

دولت باقى نوایی دېک ابرور تاپماق محال،
تا تمام اۋزلوكنى فانى قىلمغەيسېن، اى كۈنگول.

۳۶۹

چىمندە قانىنى بس كىم آقىزدى زار كۈنگول،
ساغىنمە غىچە كە گلبن كېتوردى بار كۈنگول.

نې گللىر آچقى الم گلشنيدە غىچە كېبى
نەھانى زىخملرىن قىلسە آشكار كۈنگول.

تۈنۈنگدە توگمە اېمس برچە لعل پىكاني،
لېىنگ ھواسىغە بارور توزوب قطار كۈنگول.

چىمندە قان ياغر اۋتسنگ، مگر صنوبر اوزە
آچر جراحتى آغزىنى ھر فگار كۈنگول.

توتشقىن اۋت دورور اۋتون ارا، بو كىم تاپمس
فراقىنگ اۋقلىرى بىرلە دىمې قرار كۈنگول.

فتىلەلرنى يرامدىن چېكىب توتشتوردى،
مگر غمىنگدە قۇير داغ انتظار كۈنگول.

فراق زخميدە آچمىش آغيز كېتور، ساقى،
قدح كە، اىستەمس اۋلماغنى ھوشيار كۈنگول.

نې مەر ايسى، نې وفا رنگى تاپقونگ، اى بلبل،
بو باغ گللىرىگە بېرمە زىنھار كۈنگول.

نوايي اېتکه‌ی انینگ ترکين اختيار، ولي
قچان بېرور انګه بو ايشده اختيار کونګول.

۳۷۰

مېن جهاندين کېچديم و کېچمس مېنينګ جانيمدين اېل،
مېن ايليګ جاندين يودوم، چېکمس ايليګ قانيمدين اېل.

توش - توشيمدين بس که رسواليغ اوتي لاو - لاو يانر،
هر طرف يولدين چيقرلر اوتسهلر يانيمدين اېل.

بختيم اويقوسيه گؤيا کيم سرودي دور حزين،
کويده بو کيم اويومس هر تون افغانيمدين اېل.

تانيمسلر بير - بيرين ياغقان مذلت گرديدن،
سؤرغلهي حاليم کيريب چيقتونچه ويرانيمدين اېل.

مېنده طومار جنون دېک پېچ، وه کيم، بېخبر،
هر طرف کونګلومده قانليغ داغ پنهانيمدين اېل.

ايسترم، اي خضر، کېلگه يمين قيليپ جان بيرله طوف،
کعبه کويين خبر تاپقونچه بارغانيمدين اېل.

اي نوايي، قيلمغه يلر عيب گر دېوانه مېن،
اول پري وصفين اوقوغان سايي دېوانيمدين اېل.

قرا كۆزوم كېل و مردملوغ اېمدى فن قىلغىل،
كۆزوم قراسىدە مردم كېبى وطن قىلغىل.

يوزونگ گلىگە كۈنگول روضەسەن يەسە گلشن،
قدىنگ نھالىغە جان گلشن چمن قىلغىل.

تكاورىنگە بغير قانىدىن حنا باغله،
ايتىنگە غمزدە جان رشتەسەن رەن قىلغىل.

فراق تاغىدە تاپىلسە توفراغىم، اى چرخ،
خمىر اېتىب يەنە اول تاغدە كۆھكن قىلغىل.

يوزونگ وصالغە يېتسەن، دېسەن، كۈنگوللەرنى،
ساقىنگىنى باشتىن-اياغ چىن ايلە شكن قىلغىل.

خزان سپاھىغە، اى باغبان، اېمەس مانع،
بو باغ تامىدە گر اىگنەدىن تىكن قىلغىل.

يوزىدە تېرنى كۆرۈپ اۋلەسم، اى رفيق، مېنى،
گلاب ايلە يۈۈ و گل برگىدىن كفن قىلغىل.

نوايى انجمن شوق جان ارا توزسەن،
انىنگ باشاغلىغ اۋقەن شمع انجمن قىلغىل.

نامەسى قۇينومدە بس كىم، اضطراب ايلر كۇنگول،
اۋپكەلى چىقماققە گۇيا كىم شتاب ايلر كۇنگول.

تازە بوتمىش اېردى كۇكسوم چاكى، وه كىم، تالپىنىب
چىققەلى اول رخنەنى هر دم خراب ايلر كۇنگول.

اۋقى زخمى يۇلىدىن سالىسم ايچىمگە نامەسىن،
بىر فتيەلە مرهم اۋرنىغە حساب ايلر كۇنگول.

چىرمەبان جان پردەسىن منشور اوزە واله كېبى
كۇرمەسون دېب غىر انى، گۇيا نقاب ايلر كۇنگول.

غىچەدېك قت. قت بۇلوب قان اول مسافر شوقىدىن
نامەسى يىنگلىغ دمادم پېچ و تاب ايلر كۇنگول.

مبهم اېرمىش رقەسى دوران نىنگ، اسرو ياوە كىم،
جانغە بو اندىشەدىن هر دم عذاب ايلر كۇنگول.

اى نوايى، آچتى كۇكسوم نىنگ تىكىلگن چاكىنى،
نامەسى قۇينومدە بس كىم، اضطراب ايلر كۇنگول.

۳۷۳

ياردىن كېلمىش منگە بىر طرفە مکتوب، اى كۇنگول،
كىم ايرور هر سطرى، بل هر لفظى مرغوب، اى كۇنگول.

لفظ يۇق، هر حرفى جان حرزى، دغى هر نقطەسى،
مردمك يىنگلىغ بعينه كۇزگە مطلوب، اى كۇنگول.

ایله دیم طومار اگر طومار اپتر دفع جنون،
بو مېنى قيلمیش جنون ایلگیده مغلوب، ای کؤنگول.

صفحه ده اهرمس محبت شرحی کیم کېلمیش کیب،
حلّه کافورگون بیر طرفه محبوب، ای کؤنگول.

اسرو کؤپ تکرار اپتر دین اول پریوش نامه سین،
بؤلیمیشم ابل ایچره مجنونلوققه منسوب، ای کؤنگول.

غیر دین صفحه نگی قیلغیل پاک، یعنی آیلهمه
خاطرینگ لوحینی هر خط بیرله معیوب، ای کؤنگول.

غم دین آزاد اولدی خطیدین نوایی، بېرمه سه
بېگیگه قوللوققه خط بؤلغه ی مو محسوب، ای کؤنگول.

۳۷۴

اول پری کیم، بند زلفیغه مجانین دور عقول،
مېن کبې دېوانه لر قیدین قچان قیلسون قبول.

ذره اهرمس کیم قویاش اجزاسی نور ایلرگه کسب
اول پری قصریغه روزندین قیلور هر دم نزول.

عالم آرا حسن ایله جانبخش نطقونگ مو اپکین،
یا مسیحا روحی یوسف جسمیده قيلمیش حلول.

ای که دېرسېن، کېلدینگ و شاد اولغوسی وصلینگه یار،

شاد بۇلغەي اېردى بۇلغان بۇلسە ھىجرىنگىدىن ملول.

مصحف اوصافىنگە اېرمىش، اللہ-اللہ، مجملې،
سورە-سورە ھەر كىرشمەنگ شىرحىدە اينىك فصول.

يېرگە ساچىنگ سودرەلور كۇبمگە كىرسىنگ خىم بۇلوب،
مەر پىست اۇلغان زىمان انداق كە تاپقى سايە طول.

ايكى زلفونىگ تۇلغانور ھەر دم صبا تحرىكىدىن،
ايكى ھندو نغمە بىرلە ظاھر اېتكىن دېك اصول.

راستلىقىدىن دىر طاقىغە مدار اۇلماق نې عىب،
سالكى كىم بۇلسە خىدمتدە ستون يىنگلىغ ھەم اول.

بۇلمەسە اېردى نوايى سىرى عشقىنگە امىن،
نې ظلوم اېتكەي اېدىنگ آنىنگ خطابىن، نې جەھول.

۳۷۵

قان تۇكر كۇز عارضىنگ گلگونەلىق كۇرگىن محل،
نې اوچون كىم سويى آنىنگ قان ايلە بۇلمىش بدل.

طاق اخضر قاتتى برچە فتنە و بېدادىنى،
قاشىنگە مشاطە گۇيا وسمە ايلر چاغدە حل.

نىلدىن گلگون عذارىنگ باغىدە ھەر سارى خال،
نىلوفر گلشن ارا ھەر يان آچىلمىش فى المثل.

كېچىرك آچماق برقع اېرمىس اېل اۋلر دېب رحم اوچون،
بلكە ايلرسېن اولوس كۋېرك يىغىلسون دېب حىل.

باغ ارا هر رنگ تۋن اېگنيدە چىقمىش اۋيلە كىم،
حور جنت سىريغە چىققى كىيب تورلوک حُلل.

تا يودونگ زنار زلفونگنى، ساچىلغان سويىدىن،
كشور اسلام ارا يوز مىنگ بنا تاپمىش خلل.

دەر شوخيدىن، نوایی، توت قىراق كىم، باغله سنگ
بىر اياق سو بىرلە عقدىن، اول دورور جام اجل.

۳۷۶

كۋزومده هجر اۋتى نىنگ حرمتىن كۋر، دېمە قان دور اول،
قرا ساغىنمە، پىكانىنگ سويى تامغان نشان دور اول.

لىبىنگ خالى كه خط ياشوردى جاننى ياشورون اۋرتىر،
همانا عشقدين جانىمدە غى داغ نھان دور اول.

كۋنگول باغى ارا هر يان اۋقونگ زخمى اېمس، گۋيا
نھال مھرىنگ اېكمكلىك اوچون قازغان مكان دور اول.

كۋزوم نىنگ مردى كىم، تا سحر كوكب سىر هر تون
اول اويدين اويغو عيارىن قاورغە پاسبان دور اول.

كۋنگولدين كېلگن اھىم خىلىنى منع اېتمەسم اولى
كه محنت كشورىدين عزم قىلغان كاروان دور اول.

قدینگ سرویده دور کۈنگلوم قوشى، وه، سنبلونگ اپرمس
كىم اول سرو اوزره قوش قصديغه چيرمشقن ييلان دور اول.

صراحي آغزیده قيل شكيليدين خوشدلېمن، اى ساقى،
مگر عيش و فراغت طایريغه آشیان دور اول.

اېمس بۇلسنگ تعین خانقاهى شغلیدین اېمن،
فنا دیریغه کیر فى الحال کیم دارالامان دور اول.

نوايى ضعفين انگلب اۈزگه گه حمل اېتمه جورونگنى
که ييللر اوشبو آغیر یوکنى چېککن ناتوان دور اول.

۳۷۷

قنى بیر چهره که میل اېتکهى انگه خسته کۈنگول،
قنى بیر زلف که، بۇلغهى انگه وابسته کۈنگول.

زخمي آغزیده لبینگ ذکرى و احوالى قتیق،
جان يېتیب آغزیغه حال اوستیده دور خسته کۈنگول.

غصه تیرناغى بيله کیم قیلور اطرافینی رېش،
نقش اېتر اېگمه قاشینگ شکیلینی پیوسته کۈنگول.

غم یېمان بوزدی اېسه کۈنگول اوین کیم، قۈیمس
مخزن عقیشینی تا بۇلمهسه شایسته کۈنگول.

ته به ته قان دېمه کیم، ایکی یوزونگ شوقیدین

درد باغیده قیلور لاله و گلدسته کؤنگول.

کؤنگلونگ ار بؤلمهسه وابسته، تانگ ابرمس، ای شیخ،
بار مو آخر باری عالم ارا وارسته کؤنگول.

ظلمیدین دېسه نوایی که، قیلهی عشقین ترک،
منع اېتیب ایچکریدین یالبارور آهسته کؤنگول.

۳۷۸

هر کیشی کؤرسه قیزیل خاراده اول مهوش جمال،
قان یاشیم موجی ارا قیلغهی قویاش عکسی خیال.

ناوکین چېکمینگ که، چیرملیش انگه جان رشتهسی
کوچ بيله چیقماق نی امکان ریشه بېرکتکن نهال.

اول قویاش نینگ مرکبی کؤک توسنی دور نی عجب،
گر رکاب اولماققه باش بیر- بیرگه بیتکورگهی هلال.

نون باشینده شرمه ینگلیغ دور قاشینگ اوزره گره،
عارض اوزره نقطه مثلی دور عذارینگ اوزره خال.

گؤیا قیلغهی شفق بیرله قویاشتین رنگ حل،
صنع نقاشی تصور قیلسه چهرهنگدین مثال.

میده ساقی عکسینی کؤرگچ اېگیلیدیم اؤپگه لی،
باش کؤترمان اېمدی، یعنی کیم تاپیبمین انفعال.

ای نوایی، اؤلگیل اندین بورنه کیم ییتکی اجل،
کیم اجل ییتکیچ اؤلرگه بیرمه گه ی شاید مجال.

۳۷۹

قیلدى آواره مېن خستېنى آواره كۈنگول،
خان و مانىمنى قرا قىلدى يوزى قاره كۈنگول.

ايتلرينگ آليده يوز پاره كۈنگولنى سالدېم،
مونه كۈر، هر بيرى نينگ آغزیده بير پاره كۈنگول.

يار يوزى پاره قىليب باردى حزين كۈنگولمنى،
هيچ اۋسنمه ي ينه هر لحظه بارور پاره كۈنگول.

ياش تۈكر كۈنگولوم انينگ و صليغه ميل ايله سه كۈز،
قان يوتر كۈز، يوزىنى ايله سه نظاره كۈنگول.

ناز اۋقين جان بيله جسميمغه اوروب خود اۋتتونگ،
باق كه قالدى باقىيان يالباره-يالباره كۈنگول.

لعبت دهر فريبي بيله بازى يېمه كيم،
بېرمه دى كيمسه گه بو شاهد مكاره كۈنگول.

كۈنگلى ايستر كه، سينوق بۈلسه نوایی كۈنگلى،
بۈلمه سون شيشه كۈنگول قصديده، وه، خاره كۈنگول.

۳۸۰

نې قاش و يوز دورور سنگه، ای صنع لایزال،
بیر آی باشیده کؤرمه دی هیچ کیم ایکی هلال.

آغزی سؤزین دېمکده بېلی یادیمه کېلور،
آرې دقیق نکته ارا یوز بېرور خیال.

کؤز و قاشینگ بعینه نرگس باشینده نون،
زلفونگ ایاغینگ آستیده چون ورد ایاغی دال.

خط لفظی کیم که یازسه قویر نقطه یوقاری،
مشکین خطینگ نینگ اوستیده انداق کؤروندی خال.

سرسبز اېرور همیشه بو گلشنده سرودېک،
آزاده یی که بؤلسه مزاجیده اعتدال.

وصل ایسترم عیان قیلیبان اشک درلرین،
سائل یتیملر بیغیب اېتکن کېبی سوال.

اول چابک آلیده باشین اېتتی نوایی گوی،
چوگان سرگذشتیمه بس دور گواه حال.

۳۸۱

یارب، اول آی حسنین اېل فهمیغه نامفهوم قیل،
بؤیله موجود اېتمه سنگ، اول مېنی معدوم قیل.

برچه یوزدین اؤیله کیم کؤزومنی محروم ایله دینگ،
برچه کؤزنی اول پریوش یوزیدین محروم قیل.

بۇلسە عشقىمدە قصورى كۈنگىلىنى مېندىن ساۋوت،
عشقىم ارپاك اۋلسە، تاش دېك كۈنگىلىن آنىنگ موم قىل.

قىلسە ظلم اول ظالم اېلنى قىلمە غىل، يارب، زبون،
چون تظلم دور ايشىم دايم مېنى مظلوم قىل.

تا كۈزوم قوتلۇغ يوزىدىن اۋزگە سارى توشمە سىن،
هر نې كۈز كۈرگەى مېنىنگ بختىمغە آنى شوم قىل.

تا تىرىكمېن عشقى حرفى دور ايچىمدە، اى رفيق،
اۋلسم آنى-اۋق مزارىم تاشىدە مرقوم قىل.

دېمە كىم، بار مو اېكىن مېرىم نوایى كۈنگىلدە،
اندە سېنىسېن، بىر تامل ايله بان معلوم قىل.

۳۸۲

بۇينوغمە قىدە قىلغەى اول آى قۇلىنى مايىل،
كىم بس دورور قلادە ایت بۇینیغە حمایل.

يوز خوب جلوه قىلسە بارمس كۈزومدىن اول آى
كىم ذرە خىلى بۇلمس هرگز قویاشقه حایل.

اول كىم كولوب كۈزیگە سورمه چېكر نې فكري
گر كۈز ياشىمىدىن اۋلغەى كۈزىنىنگ قراسى زایل.

ناز اېت كه سرو و گلده، بل انس و جنده يۇقتور،

بو حسن و بو لطافت، بو شڪل و بو شمایل.

قيل سيغمس آغزینگ ايچره كۆپ نكته تانگ اېمس كيم،
نازكرك اۆلدی قیلدين هر سۆزگه بۆلسه قایل.

بو شكر اوچون كرم قيل، سائلغه، ای غنی كيم،
اېر مستور اول توانگر، سېن خدمتیده سائل.

هجرانده بېخود ايستر اۆزنی نوايي، ای شيخ،
آی و يیل آنی اوسروك كۆرسنگ، دېمه كه، آيیل.

۳۸۳

زلفینی آچمیش صبا يوزيگه چيقمیش تاب مُل،
زلف و يوزی عكسیدین تۇنيغه توشمیش دال و گل.
قان يوتوب كۆنگلوم تیلر هر لحظه عشقینگ داغینی،
قرص لیمو ايسته گن دېك اهلِ عشرت ايچسه مل.

پر اېمس بلبده. بلکیم آتشین گل شوقیدین
گلخني دېوانه دور كيم، يوقمیش اعضاسيغه كول.

يوز و خالینگ اۆتی تا داغ اېتتی، بۆلمیش لاله دېك
كوهِ غم تیغ جفادين چاك-چاك اؤلغان كۆنگول.

بارغوسی گردینگ فلک كه باد پالر سیریدین،
باد پايينگه نې آسيغ اطلس افلاك جُل.

گر بنفشه خطینگه قوللوق قیلوردین قاجمه دی،
اېل ارا نهوچون اېرور باشی قویی، بؤینیده غول.

کیرپیک اېرمس کیم نوایی اؤتکی اول چابک دېبان،
کؤز قرا سوییغه باغلپتور قمیشلر بیرله پل.

۳۸۴

کؤنگلونگ ایستر یارلر بیرله همیشه شاد بؤل،
مېندین و کیمدین که کؤنگلونگ ایسته مس آزاد بؤل.

گرچه صبریم اوئی ینگلیغ ایله دینگ ویران مېنی،
دایما، یارب که، حسنونگ ملکی دېک آباد بؤل.

مېن چېکیب اندوه اؤله ی، ای جانی بؤلسون اول مسیح
ساورول، ای چرخ نگون، وی دهرِ دون، بر باد بؤل.

بېوفالر ظلم و بېدادیغه اېرمسېن حریف،
ای سینوق کؤنگلوم، اگر خود شیشه، گر پولاد بؤل.

توتوم اؤلمکدین تیریلیمک هجریده تېنگ دور منگه،
اېمدی گر بېرگیل زلالِ خضر، اگر جلاد بؤل.

چېکمه باش کیم اېمن اېرمسېن خزان یغماسیدین،
بو چمن ایچره اگر سوسن، اگر شمشاد بؤل.

ای نوایی، عالم اهلایغه چو یؤق اېرمیش وفا،
کېل و مېندین ناری، بېکسلیک بیله معتاد بؤل.

قامتىنگە ھەر زىمان يوز جىلۋە، اى زىبا نىھال،
ناتوان كۈنگلۈمگە ھەر بىر جىلۋەسىدىن اۋزگە ھال.

ابورولور كۈنگلۈمدە اول چابىك خىالى ھەر كېچە،
شەلەلىق كۈنگلۈمنى قىلدى چىرخ فانوسى خىال.

باش قۇيەى دېدىم اياغى توفراغىغە دېدى: قۇى
بوسە اىستىب لعل رىنگىن سۇردوم اېرسە، دېدى: آل.

غىچە خندان كە، دېرلر منفعىل دور آغزىدىن،
لېك كولمىك بىرلە اىستىر، قىلسە دىفع انفعال.

خط و خالى حسرتىدىن آنچه اشكىم آقتى كىم،
بىر كۈزۈم توتتى غبار و بىر كۈزۈمگە تۈشتى خال.

دور خم قىلدى قىدىنگى، گوشەىى توت، يۇق عصا،
نېگە كىم، درد. اۇق بۇلور ظاھر الف ياندشسە دال.

اى كۈز، آنسىز اۋزگە يوز كۈرمىكىنى قىلمىشسېن ھوس،
ھىجر تىغىدىن اۋيول، ياخود نوايىدىن اويال.

باغ مېن دېك سرغرىب، بىلبىل مېنىنگ دېك بۇلدى لال،
گۇيا مونداق بۇلور بىر گلدىن ايرىلغانغە ھال.

يېردە گى يىفراغ غريب و خاكسار ار بۇلمەسە،
مېن كېبى نې و جھەدىن دور يوزى سريغ، اشكى آل.

سوغە كيم توشمىش قىزرغان برگلر، كۆرگن كىشى
كۆز ياشىم ايچرە بغير پرگالەسى ايلر خيال.

شاخ مجنون دور كە، عريان بۇلوبان افغان قىلور،
برگ لىلى دور كە، نىل و ايگنە بيرلە قازدى خال.

هجر ارا آھيمغە باقمەى باردى، لېكن شكر اپرور
كيم خزانده سروغە آسيب يېتكورمس شمال.

بو سريغ رخسار اوزە هر سارى اشكىم اوخششور
بير خزانليغ باغ ايچينده هر طرف روشن زلال.

وصل انگلە عشق باغى نىنگ بهاريدىن نشان،
هجر بيلگيل گر تيلر بۇلسنگ، خزانيدىن مثال.

بو چمن رعنالىرى سرکشليک اپتگندىن نې سود
كيم خزان تاراجيدىن اپمن اپمستور بير نهال.

اي نوايى، بو خزان اۇلغەى بهار ايله بدل،
كېلسە دولت گلبنى شھزادە صاحب جمال.

۳۸۷

سرو نازيم، يۇق عجب، گر روزەدىن تاپمىش ملال

کیم سو ایچمىسدىن تاپر پڙمرده لیک نازک نهال.

ییللر آغزیم کیم قوروتمیشسېن زلال وصل اوچون،
بیلدینگ اېرکین شمه یی، کیم صعب اېرکن دور بو حال.

کون توش اؤلمه ی روزه و ایسیغدىن اول آی قیلدی ضعف،
نې حرارت دور قویاش، یارب که، تاپقه یسېن زوال.

روزه ضعفیدین که چیقمس اویدین اؤلمیش ماه نو،
ضعف کؤرگیل کیم، تؤلون آییمنی ایلپتور هلال.

روزه مھری ساغینیب دېرمېن که، آلم تیشله بان
هر قچان کؤرسم انینگ شیرین دوداغی اوزره خال.

شربتین دېرمېن اېزه ی جان شیره سیدین قیل مدد،
ظلمتینگدین تیره لیک، ای خضر و چشمنگدین زلال.

اېلگه شام اؤلمیش، نوایغه یوزونگدین صبح اېرور
کیم ساغینسون روزه شامین، بار اېگچ صبح وصال.

۳۸۸

اویغانیب صبح اویقوسیدین مهر شمعین تار قیل،
کؤز آچیب هر گوشه دین بیر فتنه نی بېدار قیل!

کؤزنی افسون ساز اېتیب جانبخش لبدین نکته ایت،
سامری سحرین، مسیحا معجزین اظهار قیل!

كۆز تۆلە اويقو آغيرليق سالماق اوچون قۇل آچيب،
اول محال اميد بيرله بيزنى منتدار قيل!

سېپ قرا يېر اوزره خواب آلود كۆزگه سو اوروب،
كۆز يېترچه يېرنى اول سو بيرله نرگسزار قيل!

اويقودين اول گلنى كۆرمك گر مراديم بۆلمهسه،
كۆزومه، يارب كه، هر بير كيپريگين بير خار قيل!

دؤست مطلوب اېرسه غفلت اويقوسيدين كۆز آچيب
اوچماق اميدى، تاموغ ييميدين استغفار قيل!

اى نوايى، توشته اول آى دېدى كيم، وصل ايسته مه!
عكس اېرور توش، سېن طلبنى اولچه ممكن بار قيل!

۳۸۹

اول مكحل كۆز جفاسيدين اگر بؤلسم قتيل،
سورمه تاشيدين يسب قېرىم قۇيونگ باشيده ميل.

لعلى جان آلمان دليلى اول كه، يۇقتور اېلگه جان،
بو كه اېلگه جان بغيشله يدور، بو داغى بير دليل.

رشكدين هر سارى عشقینگ داغين ايلرمېن نهان،
باغله بان مرهم درم هر يان ياشورغان دېك بخيل.

يوزده يۇللىر شكلى توتميش قان ياشيم نينگ خطلىرى،
كېل كه، قيلميش كۆز خيالىنگ خيلىگه قانين سبيل.

عارضينگدين خوى منگه تامغه ي مو دېب توفراغ مېن،
اول كيشى ینگليغ كه، بۇلغه ي آبرو ايستب ذليل.

ساقيا، توت بير قدح مى كيم، ابريتگه ي تاشنى
كيم غم و اندوه غذاسيدين ابرور كۇنگلوم ثريل.

تا انى ايچكچ، نوايغه آچيلغه ي گلستان،
گر سبك روحانه كيرسه اۋتقه انداق كيم خليل.

۳۹۰

قيلغه لى خلعتين اول سرو گل اندام قيزيل،
قيلدى قان تۇكمك ايله دهرنى گلفام قيزيل.

لعلى شوقى بيله گر بۇلسه كۇنگول قان نې عجب،
كيم قيزيل مى بيله تۇلسه كۇرونور جام قيزيل.

چرخ اگر حاليمه قان ييغلمه دى هجر تونى،
نېگه پس بۇلدى شفقدين يوزى اول شام قيزيل.

قيلدى قانليغ كۇنگول اول زلف خيالين رنگين،
رقم اېتكىن كېبى شنگرف بيله لام قيزيل.

گل سپورمېن كه، بو رنگ اېتكه لى خلعت اول شوخ
رنگلر ايچره بېرور كۇنگلومه آرام قيزيل.

حسن ساتمه شفقينگ رنگيدىن، اى زال سپهر،

کیم انی قۇيمغوسى گردش ايام قيزيل.

کام دل گرچه نوایيغه مي لعلينگ اپرور،
بۇلغوسى چهرهسى خوناب ايله ناکام قيزيل.

۳۹۱

يۇقتورور عالمده اهل عشق دېک بېچاره اېل،
هجر ظلمى بيرله خان و مانيدين آواره اېل.

عشق سيلابى جفاسى بيرله هجران تيغيدين
خاطرى ويران جماعت، کۈنگلى يوز مينگ پاره اېل.

چيقسنگ اويدين تېلبه بۇلماق عالم اهلى نې عجب
کۈرمه ميش هرگز چو سېن دېک بير پرى رخساره اېل.

انگله کيم، آواره بۇلغانلردور اول آى عشقيدين،
هجر صحراسيده کۈرسنگ تاغ و وادى آره اېل.

اؤرتب، اى هجران، مېنى دوديمنى قيل کوييده ميغ،
تا اول آى حسنيغه ايله آلمه غاي نظاره اېل.

چون قضا تغيير تاپمس کامى آزليغدين، گله
محض نا هموارليغ دور ايله مک همواره اېل.

اي نوایی، فتنه ياغدورسه اول آى عشق اهليغه،
آسماندين هر نې کيم کېلسه نې قيلغەى چاره اېل؟

كېچە باردی یار و اندین قالمەدی گریان كۈنگول،
آلیدە مشعل ساغیندیم بار اېمیش سوزان كۈنگول.

اول صفت كیم، غنچه نینگ طبعیده بۇلغەی گل نھان،
عارضینگ نقشین ایچیندە ایلەمیش پنهان كۈنگول.

تاپمس اېردیم کوییدە ایستب، اگر خود زخمیدین
تۆكمەسە اېردی قە یان عزم ایلە گندین قان كۈنگول.

غنچه امید اگر لعلینگدین اوزم، عیب اېمس
کیم کیشیگە جانیدین اوزمک اېمس آسان كۈنگول.

ھجر ارا جانلر بېریب چون کیم قۇشولدی یاریغە،
ای رفیق، ایریلماق اندین اېمدی نې امکان كۈنگول.

بیر نصیحت قیلغوم، ای عشق اهلی، آیلنگ استماع،
سالمنگیز هر ساری کۆز، تا بۆلمەسون هر یان كۈنگول.

ای نوایی، یاردین توشمک بیراق امکان اېمس،
کوییدین چون اختیار اېتمس دمې ھجران كۈنگول.

«م» حرفی نینگ محبوبلری نینگ ملاحتی «غرایب» دین

بۆلمیش انداق منقطع اهل زماندین الفتیم،

كىم اۋزوم بىرلە چىقىشەمىس ھەم زىمانى سىھىتىم.

اى خوش اول كىم، توتىمىش اېردى وحش ايله صحراىە انس،
موحش احوالى منگە كىم بار اۋزومدىن وحشتىم.

اىستىرەم قاقچماق عىدم وادىسىدىن كىم، كىرگەلى
وامق و فرھاد و مەنۇن بىس غلو دور خلوتىم.

تۇلغانورمىن اۋزولۇگومدىن چىقىغەلى بو كىم اېرور،
درد وادىسىدە سرگردان قويون دېك ھىتتىم.

اى اجل، تن خرقەسىن كويدور كە، بۇلمىش بىس آغىر،
بو ملامت اۋقلىرى بىرلە تىكىلگن كىسوتىم.

اى فلەك، انجم اوشاق تاشىن يىغىب باشىنگە اور،
چون فنا مىخانەسى خشتىدىن اۋلدى تربىتىم.

يېتى كۆكنى كۆك ورقلردېك ساوورغەى ھەر طرف،
طاق مىنايى ارا چىرمىسە آھ حسرتىم.

قۇى دُر و فىروزە بىشىن كىم، نجوم و چرخنى
نىلوفر برگى اوزە شىنمچە كۆرمىس ھىتتىم.

لەل دېك باشىم آسىلسون غرقە خوناب اولوب،
لەل تىككن سلطنت تاجىغە بۇلسە رغبتىم.

طرفە كۆر كىم، خلق كامى بىرلە عمروم بۇلدى صرف،

طرفه راق بو كيم بيراوگه ياقمه دى بير خدمتيم.

اي نوایی، ايكي عالمدين كېچيب تاپتيم وصال،
بو ايكي بتخانه دين اېرميش بو يۇلده آفتيم.

۳۹۴

اول پرى نظاره سيغه، وه كه، يۇقتور طاقتيم،
كيم قچان قىلسم نظر دېوانه ايلر حيرتيم.

پس نې نوع ايله ي تمنا كيم، وصالى شمعيدىن
هجر شامى گه - گهى بۇلغهى منور صحبتيم.

صحبتيده بار هم تاپسم بو طالع قيدە كيم،
بیر نفس محرملىر سلكيده بۇلغهى خدمتيم.

خدمتيغه محرم اؤلسم هم قچان امكانى بار،
كيم دېگهى بير لحظه يى بۇلغيل حريف خلوتيم.

بۇلسه هم خلوت ميسر، وه كه، هرگز يۇقتورور
پاي بوس دولتين ظاهر قىلورغه جراتيم.

گر اياق سونسه كوزومگه هم كۇنگول نې وای كيم،
اول زمان كۇز رشكيدىن كويدورگوسيدور غيرتيم.

وصل اميدىن قۇى نوایی كيم، خيالى دور محال،
بو محال اميد ايله هر لحظه بېرمه زحمتيم.

چمنده مونسیم نې سرو ابرور، نې گل، نې سنبل هم،
منگه سروې کبره ک کیم، ساچی سنبل دور، یوزی گل هم.

عجب یوق تؤلغانیب جسمیم، قاررسه صبح عیشیم کیم،
توشوب اول کاکل اوزره چین، یوزیگه توشتی کاکل هم.

دېمنگ اول شوخ ایله اصحاب بزمین قیل تفرج کیم،
تلفظ ایله ی آلمان بو حکایتی، تخیل هم.

یوزونگ بیرله قویاش تعریفده گر دور ابرور حاصل،
کېلور زنجیر زلفونگ وصفیده لازم تسلسل هم.

یوز و قدیغه حور و طوبی اوخشر دېسین، ای واعظ،
ییراق ابرمس سؤز ایتورده گهی قیلسنگ تحمل هم.

چېکیب کوه فراقین صبر قیلدیم، وصلیغه یتکچ
فغان چېکسم عجب یوق مونچه-اوق بؤلغه ی تحمل هم،

یوزونگ شوقیده کؤنگلوم آهی شمع و گلگه اؤت سالدی،
که کویدی ناتوان پروانه و کول بؤلدی بلبل هم.

غنیمت انگله سون بلبلنی گل، یتکچ که بوستاندین
اوچر گل یفراغی هم، قالمس اوچمه ی گرچه بلبل هم.

خمار اؤلتورمیش ابردی بؤلمه سنگ مغ دیریغه عازم،
بو ایشگه، ای نوایی، ایله دی تېنگری سپنی ملهم.

نې تانگ عذاريم اگر سرغريب، قيزردى ياشيم،
كه يوز قرالغ و عصيان بيله آقردى ياشيم.

قوياش كېي يوز ايله تاغ دېك غمين نېته يين،
مېنىنگ كه تاغ باشيغه يېتىدورور قوياشيم.

مگر كه جان تلشور وقت اوچون عيان بۇلغەي
ملاعبه يوزيدىن خوبلر بيله تالاشيم.

زمان اېلى گر اوروشسون و گر يرشسونلر،
كه نې اوروشوم الر بيرله بار و نې يراشيم.

اؤقوغان اېلنى هلاك ايله گەي كتابه سيدة،
ايچيمده گىنى عيان قيلسه قېرىم اوزره تاشيم.

يسه سەلر نې عجب دېر اوزه مزاريمنى
مېنىنگ كه مغېچەلر دور حريف جرعه كشيم.

نوايا، مگر ادبار گردىنى يوزدين
يوغ ندامت و حسرت بيله توكولسه ياشيم.

هجر تاشى نىنگ كؤكومتول داغيدىن كويدى تنيم،
آه كيم، گوگرد اوتى بيرله توتشتى خرمنيم.

تیره کلبم ایچره اؤت سالدی فراقینگ، وای کیم،
یارودی کویمک اؤتی بیرله قارانغو مسکنیم.

نیلدین خال و الف یوز اوزره تا نقش ایله دینگ،
داغ کویدورمک ایشیم بؤلیمیش، الف کپسمک فنیم.

عشق ارا بؤلدوم غنی، کؤنگلوم ارا پیکانیدین،
کیم تؤلویپتور اول جواهر بیرله اوشبو مخزنیم.

زوروق بیرله بیزدور گل یوزین، وه، طرفه کؤر
کیم بهار ایچره خزان ظاهر قیلیپتور گلشنیم.

اېمن اؤلماں خانقاه و خلوت ایچره عجبدين،
زاهدا، میخانه ملکیم، کپ ایچی دور مأمنیم.

ای نوایی، اول خط اېتمیش روزگاریمنی قرا،
تانگ اېمس بیرتوق یقا بیرله قلم دېک شیونیم.

۳۹۸

قیلغەلى یوز تیل کبى کؤنگلومنى چاک اول قاتلیم،
تیغ عشقى لذتین ایلر حکایت هر تیلیم.

هر کپچه غم تاغی ایچره جان یېتیب آغزیمغه، بار
مشفقیم باش اوزره بوم و کؤزی شمع محفلیم.

یغلەغان سایی سريغراق دور یوزوم، طالع کؤرونک

كىم ساچرمېن دانە و اندىن سمان دور حاصلېم.

حلقە-حلقە زلفى دامى ايچرەمېن، وە كىم، كېلور،
تۇش-تۇشىمدىن نىش ھجر و بو زره دور حايلېم.

غم سپاھى آلىدىن قاچماق نې امكان كىم، بېرور
آه اۋتى و اشك قانىدىن نشان هر منزلىم.

نېگە دەر آيا وفا اھلى نىنگ اىستراۋلمگىن،
آه كىم، اۋلگومدورور حل بۇلمەيىن بو مشكلىم.

اي نوايى، قىلمە كۆپ مجنون حدىشى نقلينى،
كىم مېن اپتسم نقل، مجنون بۇلغوسيدور ناقلېم.

بھار بۇلدى و گل مىلى قىلمەدى كۈنگلوم،
آچىلدى غنچە و لېكن آچىلمەدى كۈنگلوم.

يوزونگ خىالى ايله واله اېردىم انداق كىم،
بھار بۇلدى و گل مىلى قىلمەدى كۈنگلوم.

گم اۋلدى باغده آغزىنگ خىالىدىن، يوز وه،
كه غنچەلر آرە اىستې، تاپىلمەدى كۈنگلوم.

كۈزومده جلوه قىلىپ، كۈنگلوم آماق اىستەدى گل.
ايتىنگ ايزىچە آنى كۈزگە ايلمەدى كۈنگلوم.

يوزونگ نظارەسىدە مست و محو اېدى، يعنى
كه گل چاغىدە زمانې ايلمەدى كۈنگلوم.

زمانە گلبنىدە غنچەدېك دور اېل كۈنگلى،
الرغە شكر كه بارې قاتىلمەدى كۈنگلوم.

نوايى غنچە تىلب، كۈنگلوم آغزىن اېتتى ھوس،
اگرچە تاپمەدى، لېكن يانگىلمەدى كۈنگلوم.

مگر كه كۈز يۈلىدىن آقتى قان بۇلوب يوره گىم،
كه تاغ اېتكلىرىدېك لاله گون دورور اېتگىم.

نې توش كە، هجرى بلاسىن كۆرردە سېسكنسم،
تۆكۈلدەمك بىلە قۇشنىنى اويغاتور يوره گيم.

غمىنگ بۇغون-بۇغونومنى اييردى هم خوشتور
ايتىنگ كە تشله ماق اوچون بيرين-بيرين سۇنگگيم.

اېمس بو حال كە، كۆز عارضىنگغە يېتكندە
قاليدورور ياپيشيب، عين شوقدين نېنگيم.

نې بزم اېرور مى هجرىنگ سومورمگيم، هيھات
كە حسرت ايلگى آوچ قاقما غىمدورور گزگيم.

دېمىنگ كە، قاشلىرى محرابىدە تىلك تىلەگىن
مىنگە كە قاشلىرى محرابى-اوق دورور تىلگيم.

چمىندە سوسن و رىنا قدىغە مايلىمىن،
كە سوسنى تۇن ايله جلوه كۆپ قىلور مىرگيم.

۴۰۱

كۇنگول جان بيرلە باردى همىهنگ، مېن درد ايله تورردوم،
سنگە جان بيرلە كۇنگلومنى، سېنى تېنگرىگە تاپشوردوم.

نشان دور تيره بۇلغان اختر بختيم سواديدىن
توگانلر كيم، فراقىنگ اۋتيدىن غم شامى كويدوردوم.

يىغاچ بيرلە باشاق كيم، تنده قالميش اول دورور محرم
جنوندىن كيم، فراقىنگ اۋقلىرىن جىسمىمدە سىندوردوم.

توتشدى شمع دېك ھر برماغيم ھجران شراريدىن،
ايلگى مرھم قۇيەى دېب چون كۈنگول چاكيگە يېتكوردوم.

چو اول كافر چيقر كۈز سالمەغەيسيز، اى مسلمانلر
كە مېن بېچارە كۈنگلومنى باقىب تورغونچە آلدوردوم.

قاتىبدور كۈزلىرىم كيم، نې ياپىلماق، نې تحرک بار،
قىيا باققى مو بىر دېب عزم اېتردە بسكە تېلموردوم.

يوزىن كۈرگچ باشىمغە توشتى مشكىن زلفى سوداسى،
فغان كيم، بىر باقىشە يوز بلا باشىمغە كېلتوردوم.

كۈنگول تىنمىسقە قالمىش اېردى، ھر نوع آرزو بىرلە،
رضا كويىدە تا قۇيدوم قدم كۈنگلومنى تىندوردوم.

مکان گلخن كولین قىلدىم نوایی، تېلبەدېك يعنى
جنون تاراجيدىن آخر قرا توفراققە اۋلتوردوم.

۴۰۲

عينِ ضعيفمدين قۇلوم چون قۇلدەدينگ، اى دلبريم،
قۇيمە ايلگيمنى كە قۇرقرمېن تۈكولگەى پيكرىم.

تا جنون بېماريمېن، گلخن نىنگ اۋتلوغ كوللرى،
بۇلدى گلگون رشتەدين گللر تىكىلگن بىستريم.

ساووق آھىمدىن ضرر تاپقى اېدىم غم بزميدە

جسم او يىندە بۇلمەسە اۋتلوغ كۇنگولدىن مجمرىم.

قطره خويلر ايچره اول عارضنى كۇردوم، اى رفيق،
اۋلمگىم اپرمس عجب كىم، سوگە توشمىش اخترىم.

دېمە، لعلیم شوقيدىن سىپقرمەدينگ قان بير قدح،
مېن ايچرمېن، كۇز تۇكر، نېتىب توگنسون ساغرىم.

گلشن فقر ايچره تا كىردىم، اپرور بلكىم اپمس
گنبد نيلوفري گلشنده بير نيلوفرىم.

هجر تيغى كۇپ اوچون جسميمده هر يان چېكىتى باش،
اى نوايى، مېن مذلت طايىرى، بو دور پرىم.

۴۰۳

تون آقشام بۇلدى و كېلمس مېنىنگ شمع شېستانىم،
بو اندوه اۋتيدىن هر دم كوير پروانه دېك جانىم.

نې غم كۇرگوزسە كۇكسوم پاره سين چاك گريبانىم،
كۇرونمس بۇلسە كۇكسوم ياره سيدىن داغ پنهانىم.

غميدىن دُر مكنون دېك، سرشكىم آقتى جيحون دېك،
مزين قىلدى گردون دېك جهاننى اشك غلتانىم.

فلک هم تۇلدى كوكبدين، قوياش هم توشتى اشهبدين،
كېلىب توشمس بو مركبدين، مېنىنگ خورشيد رخشانىم.

جهاننى ظلمت اپتتى چه، بو ظلمت ايچره اؤلگوم، وه،
منگه بؤلسنگ نې خضر ره، يېتېب، اى آب حيوانيم.

دېمه كؤكتين قوياش كېتميش، فلک كه تيره ليک يېتميش،
اول آي هجریده تار اپتميش فلكنی دود افغانيم.

نوايى كيىي هجراندين، بو آقشام اؤلدوم افغاندين،
غميم يۇق بؤيله يوز جاندين، يېتېب گر كېلسه جانانيم.

۴۰۴

عشق ايله بؤلدوم مثل، سودا بيلن افسانه هم،
شكر لله كيم، ينه عاشقمېن و دېوانه هم.

تا اونوتتى آشنالغ رسمين اول بېگانه وش،
آشنا ييغلر مېنينگ حاليم كؤروب بېگانه هم.

غم تونى مېن دورمېن آه و اشكدين شمعيم اؤچوب،
باشيمه يېمرولگه لي تورميش بوزوغ كاشانه هم.

اېلگه مھرينگ بار، بوزوق كؤنگلومگه هم بير ذره باق،
كيم قوياشينگ تابيدين محروم اېمس ويرانه هم.

اي ملاحه شمعي هر ساعت مېنى كويدورمه كيم،
كؤپ يارومس شمع اگرچه اؤرتنور پروانه هم.

يۇق، بو دير ايچره بېرور جام اجل طعميني مى،
كيم اېرور پيمانه تؤلماقدين نشان پيمانه هم.

ای نوایی، گر دېسنگ، اول طرفه قوشنی صید اېتهی،
رشته جسمینگنی دام اېت، کؤز یاشینگنی دانه هم.

۴۰۵

کېچه اول مهوشنی یاد ایلب فراوان ییغله دیم،
مهریم آشتی صبح دېک هر نېچه کیم قان ییغله دیم.

شمع اوّل آقشام-اؤق کویدی فغانیم اؤتیدین،
کیم مېن اؤت ساچقان بولوت دېک تارتیب افغان ییغله دیم.

تون قارانغو، کلبه خلوت، هجر دین کؤنگلوم توله،
تاش اوروب کؤکسومگه تا بار اېردی امکان ییغله دیم.

یار هجریدین کیشیگه آیته آلمس غصه نی،
کؤنگلوم اېتتی شرح و مېن مهجور و پڑمان ییغله دیم.

چرخ هم تۆکتی قویاش نینگ هجریدین کؤکب، ولې
ییغله ماق اول اېردی کیم، مېن زار گریان ییغله دیم.

صبح دېک خورشید وصلیدین اگر کولسم نې تانگ
مېن که، صبح وصل اوچون کؤپ شام هجران ییغله دیم.

ای نوایی، تاش اېشیتسه نوحه قیلغهی آشکار،
یؤق عجب گر بیر تون اؤز حالیمغه پنهان ییغله دیم.

ساقيا، كچه گى مى نشئه سيدين جان تاپتيم،
ظلمت ايچره مثلاً چشمه حيوان تاپتيم.

آغزنگه آلمه آليب كيم منگه تيشلب ببردنگ،
هم اوڭشول آغيز ايله گوى زرخدان تاپتيم.

باده تابى و يوزونگ پرتويدن تيره كچه
تولون آى كوردوم و خورشيد درخشان تاپتيم.

مهردين كوپ نفس اورمه دهر ابديم تانگه باقيب،
كيم مهن اوشبو كچه خورشيدنى مهمان تاپتيم.

مهن توكوب اشك فلک دېك ولى بېخودلو غومه
دمبدم يارومه غور صبحنى خندان تاپتيم.

تېلبه كؤنگلوم كه، لب و زلفونگ اوچون ايتميش ابدى،
كچه ميخانه ارا مست و پریشان تاپتيم.

چرخدين مهر طمع توتتوم و آفت كوردوم،
ياردین وصل طلب قيلدیم و هجران تاپتيم.

زلفى فكريده نوایى لى تيرگوزدى،
ساقيا، كچه گى مى نشئه سيدين جان تاپتيم.

بیتینگىگىدىن كە، سوادىنى كۆرۈپ جان تاپتىم،
ظلمت ايچرە مىثلاً چىشمە حيوان تاپتىم.

بىردىن قىطرەغە تەظىم ايله تحسىن كۆردۈم،
مەردىن ذرەغە اعزاز ايله احسان تاپتىم.

ھەر «الف» سىرو اېدى، «ح» غىچە و «دالى» سىنبل.
دېمەيىن نامە كە، بىر تازە گلىستان تاپتىم.

غىبرىن «مد» لىرى كىم مەھرابدى مضمونى انىنگ،
ھەر اوزون كېچەدە بىر مەھرى درخشان تاپتىم.

قىطرە قانلر كە، كۆزۈم ساچتى اۋقور حالتىدە
ھەر شىبە اوستىدە بىر لعل بدخشان تاپتىم.

نې شىبە اېردى كە، مضمونى بىلە اشكىمدىن
ھەر شىبە اوستىدە بىر لعل بدخشان تاپتىم.

كە. گەھى خىستە نوایى تىغە جان يېتكۈر
بیتینگىگىدىن كە، سوادىنى كۆرۈپ جان تاپتىم.

۴۰۸

وصال تىخمىنى اېكتىم، فراق بر تاپتىم،
وفا نھالىنى تىكتىم، جفا ثمر تاپتىم.

مىھبىت اۋتى كە ياقىتىم وصال شىمى اۋچون
اۋزۈمنى عاقىت اول اۋتىدىن. اۋق شرر تاپتىم.

مېن اشك بىرلە يودوم غير نقشىنى كۆزدىن،
ولېك غيرغە-اوق ياردىن نظر تاپتىم.

اميد بحريده هر نېچە غوطە كىم اوردوم،
صدف كۆزومدىن و كۆز ياشىدىن گهر تاپتىم.

دېدىم: بو رمزنى انگلەي، ولې خرد پيرىن
بو نكتە كىفئىتى ايچرە بېخبر تاپتىم.

چو درد عشق بيا بانلىرىنى قىلدىم قطع،
عدم ولايتىدىن نرى يوز خطر تاپتىم.

نوايا، كېچە-كوندوز خط و يوزىنى تىلب،
شبانە نوحە بىلە نالە سحر تاپتىم.

۴۰۹

وصل برگين اوز كه مېن هجران گلين بوى اېتميشم،
مهر تركين توت كه مېن محنت بىلە خوى اېتميشم.

نخل قدينگە كه، بېردىم كۆز ياشىدىن پرورش،
اېمدى باش تارتر كه، ياشدىن يوز سارى جوى اېتميشم.

هر سري جولان قىليب يېتكچ منگە چېكتىنگ عنان
بو اېكىن جرموم كه، يولونگده باشيم گوى اېتميشم.

نامە ايچرە چيرمىشيان سنگە يېتكەيمېن مو دېب،

عارضيم كهبرگ و جسميم رشته سين موى اېتميشم.

مى بؤلوب اشكيم، غذا بغيريم، سرود افغانلريم،
كېلنگ اهل عشق كيم، غم خيلگه توى اېتميشم.

شيخ باقى بؤلسون و زرق ايچره تينمسليغ كه، مېن
تينميشم تا كيم فنا ديري سري روى اېتميشم.

تاپمه ديم گلچهره لردين شمه يي بوي وفا،
اي نوايي، نېچه كيم ابل دېك تك و پوي اېتميشم.

٤١٠

تيريگ يورورمېن و بار مېندين ايرو جانانيم،
بو عمر بيرله يوروب اولمه گن مېنينگ جانيم.

بغيرده يوز خله و «وه» دېمكه كه يوق زهره،
كؤنگولده قان توله و يوق دم اورماق امكانيم.

نې بير انيس كه، اريتسه لاله اشكيم،
نې بير رفيق كه، انگله سه داغ پنهانيم.

كؤروب قاشيده محبلرني جمع و مېن مردود،
مونكه ييبان بوزولور خاطر پریشانيم.

كؤنگول خود ايتتى و جان همدمى بوله آلمان
بير-ايگي لحظه كه، بار اول ضعيف مهمانيم.

عزیمت اېتکه‌لی اول گنج حسن انداق دور،
که جغد عار قیلور کؤرسه اېمدی ویرانیم.

نواپیا، بو نوالر که کچه تارترمین،
زحل اېشیتور و خورشید اېشیتمس افغانیم.

۴۱۱

ای قدینگ سرو روان، کویونگ بهار گلشنیم،
محنت و افغان سپینگ هجرینگده کورگن - بیلگنیم.

قبر تاشی دور بېزکلیک سر به سر گل برگیدین،
تازه - تازه داغ ایله کوه بلا بولغان تنیم.

چرخ محنت تاشیدین تا روزن آچتی هر طرف،
مین ملامت بلبللی، گویا قفس دور مسکنیم.

محنت و غم اؤقلمیغه، وه که، یوز مینگ زخملیق،
اشک سیم اندود قیلغان هیئت اؤلدی جوشنیم.

تیغی کیم، کؤکسوم اوین آچتی، اېشیک دېک دور انکه
آچیلیب یاپیلسه هر دم چاکلیک پیراهنیم.

دؤستلر، مېنی کؤنگولسيز دېب سؤررسيز، شادمین،
بؤلمه‌یین مو شاد کیم، دفع اؤلمیش انداق دشمنیم.

عشق نقدی داغ غم کیرمیش نوایی کؤنگلیگه،
وه که، بیر دم ارده‌ادین خالی اېرمس مخزنیم.

مەر كۆپ كۆرگۈزدۈم، امّا مەربانې تاپمەدەم،
جان بىسى قىلدەم فەدا، آرام جانې تاپمەدەم.

غەم بىلە جانىمغە يېتتەم غەمگەسارې كۆرمەدەم،
ھەجر ايلە دلخستە بۆلدۈم، دلستانې تاپمەدەم.

عشق ارا يۈز مىنگ ملامەت اۋقىغە بۆلدۈم نشان،
بىر كەمان ابرودە تۈزلۈكەدىن نشانې تاپمەدەم.

كۈنگۈلۈم ايچرە سۈرۈ اۋق دور، غەنچە پىكان، گل تىكەن،
دەر باغى ايچرە مۇنداق گلستانې تاپمەدەم.

ھەسن مەلىكى ايچرە سەن دېك شاھ ظالم كۆرمەدەم،
عشق كۆيىدە اۋزۇم دېك ناتوانې تاپمەدەم.

كۆپ اۋقۇدۇم وامق و فرھاد و مەجنۇن قەسەسىن،
اۋز ايشىمەدىن بوالعجىراق داستانې تاپمەدەم.

اول امان ايچىندە بۆلسۈن، اى نوايى، گرچە مەن
بىر زمان عشقىدە مەحتەدىن امانې تاپمەدەم.

طەب گەنجىدىن مەانى خردەسىن يۈز قەتلە ھەيف
كەيم نثار اېتمەككە شاھ خردە دانې تاپمەدەم.

آقیزدی لیمویی بۆرکونگنی کۆرگچ، آنچه قان کۆنگلوم،
که ضعف اېتی سريغ گل غنچه سی دېک ناتوان کۆنگلوم.

کۆنگولده بس که غنچه نگ فکرتیدین خردۀ معنی،
یغیمین غنچه کۆنگلی دېک، بۆلوپتور خردۀ دان کۆنگلوم.

صنوبر کۆنگلیگه کۆنگلومنی اؤخشمنگ که، اؤرتبدور
نهان هر تخم امیدغه بیر داغ نهان کۆنگلوم.

بدن ویرانیده اول حسن گنجی هجریدین گاهی
که اؤز یالغوزلوغیدین جغدېک تارتر فغان کۆنگلوم.

در عشقینگی تا تاپمیش، اگر چاک اؤلسه سرتاسر
گهر یوتقان بلیغ ینگلیغ دم اورمس ناتوان کۆنگلوم.

انینگ دېک تاپتی سیمین ساعدینگ یادی بیله الفت،
که عشق ایچره بهرور فرهاد و مجنوندین نشان کۆنگلوم.

مقامی که بلا تاغی دورور، گاهی فنا دشتی،
که عشق ایچره بهرور فرهاد و مجنوندین نشان کۆنگلوم.

فلک زالی غم و دردین چېکردین اؤلدوم، ای ساقی،
کېتورگین رز قیزین بات کیم، تیلر بیر نو جوان کۆنگلوم.

نویای دېر که، کۆنگلونگی کېتورگیل عشق کؤیدین،
به غایت یخشی دور، گر بؤلسه راضی اول یمان کۆنگلوم.

۴۱۴

نې عیب، اگر مي صافی غمیده دور کونگلوم،
که چنگ حلقه زلفی خمیده دور کونگلوم.

فلک حقیقتی فکریده کویدی ابرسه نې تانگ،
که اردهای دمانینگ دمیده دور کونگلوم.

مغّیا، کهل و توزگیل خراشلیق اونومه
حزین ترانه که، رودونگ بمیده دور کونگلوم.

نشاطدین دېمه سؤز، نوحه بیرله باشله سرود،
که درد و غمزدهلیغ عالمیده دور کونگلوم.

فراق اؤتیغه توشوب دمبدم تۆکر قان یاش،
که آخر اؤلگوسی اؤز ماتمیده دور کونگلوم.

نې عیب وصلیدین ار مرهم اؤلسه کونگلومده،
همیشه چونکه انینگ مرهمیده دور کونگلوم.

می ایچ، نوایی و اهل زماندین ایله مه یاد،
که اوشبو خیلدین اسرو رمیده دور کونگلوم.

۴۱۵

ویرانهیی دور مسکنیم، اندین منگه بسیار غم،
آهیم بیله ایشیکته اؤت، اشکیم بیله دېوار نم.

نوشتیدین اېلگه گفټ و گو، ای هجر، ایچرمېن مېن آغو،
کاش اؤلسم و کؤنگلومنی بو اندوهدین قوتقارسم.

قیل عشق دیریده مقر، سؤگانیه سالغیل نظر،
کیم بار بو مجمع ایچره هر دردی کش خمار جم.

هر بیر که انده بیر نفس، عشرتقه تاپسم دسترس،
یوز قتله ایلرمېن هوس کیم بؤلسه اپردی یار هم.

ساقی، بوگون مینى اونوت، مېن دېک دمې خونابه یوت،
مطرب نوای نوحه توت، سازینگه باغله تاریم.

دېسم که، ای بد مهر اؤغول، یوزونگ کؤروب آی توتی یؤل،
دېر: بیر قویی گر باردی اول، بیر شبرو عیار کم.

مسکین نوایی بېرسه جان، ای دیده، هر دم تۆکمه قان،
اول هر نېچه قیلسه فغان، سېن اسره غیل زنهار دم.

۴۱۶

آنچه کؤکب تۆکتی شام غم خیالینگدین کؤزوم،
کیم یارودی عاقبت صبح وصالینگدین کؤزوم.

خالدین کؤز تیره بؤلماق رسم اېرور، بو طرفه کیم،
یارودی کؤز مردمی دېک طرفه خالینگدین کؤزوم.

قوی عقیقی می سهیل جام ارا، ای مغبچه،

كىم يارور اول اختر فرخنده فالينگدين كوزوم.

وصلينگه يېتتىم بحمدالله كه، ضايع بولمەدى،
اول كه قان يىغلر اېدى هر دم خيالىنگدين كوزوم.

بو سېيدين كيم، نېيدين سېنسيز قاليب كور اولمەديم،
باقة آلميدور يوزونگ كه انفعالينگدين كوزوم.

ينگى آى كورگچ خلاق، كوزنى توتماق رسم اېرور،
لېكن آچيلدى كوروب مشكين هلالينگدين كوزوم.

شكرلله كيم، نوایى دېك منور دور ينه
خاك پايينگدين يوزوم، شمع جمالينگدين كوزوم.

۴۱۷

يېر يوزىنى توتتى اشكيم، كوك كه يېتتى ناليشيم،
يوقارى تېنگرى و قويى سېيدين اوزگه يوق كيشيم.

لاجرم دېوانه و رسواى عالم بولغەمېن،
چون توشوپتور، اى پرى پىكر، سېنينگ بيرله ايشيم.

تېش قدېمېن لعلينگه اوزمسمېن اندين بو طمع
انېر هجران بيله بير- بير سوغورسەلر تيشيم.

هر دم ايسيق اشك و ساووغ آھدين درماندەمېن،
يوز و زلفونگ دوريدە مونداغ كېچر ياز و قيشيم.

تيرەلىك دود و شفق دور شعله و انجم شرار
گۇيا كيم سالدی اؤت هجران تونىگه قرغيشيم.

مهري يۇقلوقدين ابرور هر تون سنان آه ايله،
كۆك حصارى خيلى بيرله تانگه تېگرو سنجيشيم.

اي نوايى، گر سېنىگ نالنگه يىغلر عندليب،
بیر کون اول گل کؤنگليگه هم کار قيلغه ي ناليشيم.

۴۱۸

لعلينگ غميدىن ديدۇ گريان بيله باردیم،
كۆرمەي سېنى يوز ناله و افغان بيله باردیم.

وصلينگه يېتەي دېدىم و هجرينگه يۇلوقتوم،
اميد ايله كېلدىم، ولي ارمان بيله باردیم.

وصلينگه شتاب ايلب اؤكوش غم بيله ياندىم،
اؤق دېك كېلىبان بير نېچە پىكان بيله باردیم.

عالمغه وداع اپتتيم اؤشول يوز هوسيدىن،
يوز شكر كه، آخر دمي ايمان بيله باردیم.

عمرې تىلب ايش سړىنى كېتمك كېرەك آخر،
كيم شمه يى اندين مېن حيران بيله باردیم.

عالمغه وداع اپتتيم، آچ اول يوزنى دمي كيم،
زاد ابد اپلتى چو بو بارغان بيله باردیم.

دېدىم كه نوایى دېك اۆله ی مهرینگ ایلن-اؤق،
یوز شكر كه، اول وعده و پیمان بیله باردیم.

۴۱۹

وادی هجرینگده بیر دم قان یوتردین قانمه دیم،
اوشبو اؤتلوغ وادی ایچره تینمه دیم تا یانمه دیم.

اۆلگنیمدین سؤنگره کېلدى سؤرغه لی دردیمنی یار،
اویقو کؤرکیم، باشیمه یېتیب قویاش اویغانمه دیم.

عارضیم سرغردی آلتون دېك ساجینگ سوداسیدین،
موندین اؤزگه نقد اول سودا ارا قازغانمه دیم.

کویگه آیلندورونگ نعشیم كه، هجران ضعفیده
اؤلتوروب حسرت مېنى بیر اول طرف ایلانمه دیم.

نال ینگلیغ گرچه خطینگ شوقیدین بؤلدوم ضعیف،
لېك هجرینگ تیغی باشیمغه کېلیب تۇلغانمه دیم.

سلطنت کؤرکیم، نهال مهردین عرض اېتتیلر،
جز فنا میخانه سی نینگ کیریپچین یاستانمه دیم.

عشق ارا اقرار کؤپ چېکمه مېنى اؤلتورگه لی،
ای نوایى، چونکه مېن هرگز بو ایشتن تانمه دیم.

آنچه ییغلتنی جفادین دؤست دور دېب سېوگنیم
کیم کولر احوالیمه هر قیده کؤرسه دشمنیم.

دؤست کیم قیلغه ی مېنی بېداد دشمن کولگوسی،
بؤیله دشمن کاملیغدین یخشیراق دور اؤلگنیم.

دؤست دشمندین منگه کؤپرەک چو یپتکوردی جفا،
نې عجب گر اېمدی دشمن دؤست لیغ بؤلغه ی فنیم.

اورسه دشمن زخم اېرور مرهم توقع دؤستدین،
ایکسی زخم اورسه تانگ یؤق چاک-چاک اؤلماق تنیم.

طعنه بیرله بوزمه، ای دشمن، کؤنگول اویین دغی،
اوشبو بس کیم، دؤست ظلمیدین بوزولمیش مسکنیم.

دؤست قه جان بېردیم و دشمن دور اېمدی، وه، نې تانگ
اؤرتسه هم دؤست، هم دشمنی آه و شیونیم.

ای نوایی، دؤست خود یؤق، وه، نې حالت دور که بار
باشیم اوزره دشمن ایکی دیدۀ تر دامنیم.

خزان رنگی یوزیگه بېرسه تانگ یؤق شعلۀ دردیم،
کیم اېلگه شمع بزم اؤلمیش بهار ناز پروردیم.

انینگ وصلی محال و هجریده دردیم فزون هر دم،
بیراونی همدمی گر کؤرسم، افزونراق بؤلور دردیم.

صبا بیرله بولوت تو فراغیمین، کویگه گردیمینی
بیری ابلتیب، بیری قؤیمهسه اندین چیققلی گردیم.

چو سورسنگ تیغ زهر آلود کؤنگلوم آچیلور، نهوچون
کیم اول دور سبزه و قان کیم، بغیردین آقیزور وردیم.

اگر هجران تونیده عمروم اؤتتی، ای کؤنگول، غم یوق،
تا پرمین جان اگر بیر تون یؤلوقسه ماه شبگردیم.

خزان بیرله بهارین دهرنینگ نیلهی، چو یاشوردی
بیریسین لاله اشکیم، بیریسین چهره زردیم.

فلک دپک، ای نوایی، بؤلمهسم بیر آی فراقیده،
نهدور پس چرخ دپک تون- کون جهان گردیده ناوردیم.

۴۲۲

عقل و جان قصدیده کؤردوم اول کؤز و مژگاننی هم،
چبکتیم اول مژگان و کؤز آلیده عقل و جاننی هم.

ناوکینگ یبتکچ قیزیق کؤنگلوم ییغاچین کویدوروب،
قطره سو ینگلیغ آشام ایلهدی پیکاننی هم.

کؤز یاشیمینی قان قیلیب، بغیریم سو ایتتینگ، ای فراق،
یوق که یالغوز سونی قان قیلدینگ، سو قیلدینگ قاننی هم.

عشق دشتیده قويون دېك خاكسار ينگمېن گھي،
ايسته سنگ عشاقني، ياد اپت بو سرگرداني هم.

گوي دېك باشيم نېچه رخشينگ اياغي ضربيدن،
پويه قيلغه ي، گه- گهي يېتکور انگه چوگاني هم،

اي توانگر، نېچه کيم قصرينگني قيلدينگ زرينگار،
اسرو خالي کورمه دروېش اولتورور ويراني هم.

کونگولم آليب باردینگ و قالميش منگه بير خسته جان،
هر قچان کېلسنگ نوایي تاپشورور قالغاني هم.

۴۲۳

عجايب تيره دور هجریم تونی، اي مهری یوق ماهیم،
مگر ساووردی عشقینگ اؤرتە گنلرینگ کولین آھیم.

وجودیم اول قوياش هجریده انداق مرتفع بولدی،
که ممکن یوق انی ایستردە بولماق سایه همراهیم.

یوزوم نینگ عکسی کاهی قیلدی کویونگ نینگ اوشاق تاشین
کمال عشق کؤرکیم، کهربا ایجاد اپتر کاهیم.

کونگول هر غمزەسی اوقین که، باردور، آرزو قیلدی،
بحمدالله که یېتکوردی نېکیم بار اپردی دلخواهیم.

یسه ی درد اؤقلىردین بیر آق اوی جان گلشنی ایچره،

كە كۈنگلۈمدە تاريقسە، اندە كىرگەي ماہ خىرگاھىم.

كۈنگۈل افسانەسىن گاھى دېسەم، اپلىنى توتر اويقو،
و لېكن ھەر زمان سېسكندورور افغان ناگاھىم.

قىلىپ ميخانە توفراغىن وطن قان يوتماغىن كۈرگىل،
كە بو بىر بادە عىشىم دورور اول مسند جاھىم.

اېرور بىر مغبچە ايلگىدىن ايچمك آرزوسىدىن
فنا دىرىدە ھەر دم بىر ايشىكىدىن شىء للھىم.

اميد اول كىم قدم سر وقتىمە يېتكۈرگەي آگاھى،
نوايى گر طلب يۈلىدە بۇلسە جان آگاھىم.

۴۲۴

تندىن اۋقىنگىنى چېكسەلر، آغرىدىن اېرمىس شيونىم،
اندىن قىلورمېن نوحە كىم، آيرو توشر جاندىن تىم.

گلخن كولى ايچرە نھان، جىسمىم جنوندىن دور نشان،
تا تېلەلىك برقى عيان بۇلغچ كويوپتور خرمىم.

تا عشق ارا افسانەمېن، اۋت ايچرە كە دېوانەمېن،
اول شمع اوچون پروانەمېن كىم بۇلمىش اۋرتىمك فنىم.

اول شوخ سېكرىتتى سىمىد، اېرمىس نصيحت سودمىد،
ھر دۋست بېرسە اېمدى پىند، اول دور اولوغراق دشمنىم.

می ایچکەلی اول نوش لب ظاهر قیلور هر دم طرب،
بو نوع آچیلماق نی عجب، انداق سو ایچکن گلشنیم.

چون آدمیده یوق وفا، کؤر اول پری عشقی ارا
جولانگهیم دشت فنا، ویرانه غم مسکنیم.

غم تیغیدین قاجماق، هوس قیلمه، نوایی، هر نفس،
اول تیغ نینگ دفعیغه بس، یوز پاره خرقه جوشنیم.

۴۲۵

قوروق تینمغه توگان کویدورورده بی باکیم،
فتیله اؤتی یېتیشگچ توتشتی خاشاکیم.

تن ایچره تېلبه کؤنگول اضطراب اېتر اسرو،
تیکیب نی نوع اؤنگنسون بو سینّه چاکیم.

حزین کؤنگولنی مگر چاک قیلغه سېن، ای گل،
که غنچه ینگلیغ آچیلغه ی دمی بو غمناکیم.

هوای عشقینگ ارا اؤزگه عالمیم باردور،
که اشکیم انجم اېرور، آه دودی افلاکیم.

دېدیم: باشیمنی چاپیب طعمه اېلت ایتلرینگگه،
دېدی: بو یوکدین اوزولمیش یقینده فتراکیم.

فغان که، عشق حدیثی دقیق اېرور انداق
که قاصر اؤلمیش انی انگله ماقدین ادراکیم.

دېدينگ: نوایی اېمېش هوشمند، بارې دېگيل،
جهانده کيم دورور انداق خراب و رسوا کيم؟

۴۲۶

وصال ايچره اول آي نينگ فرقتين آسان گمان قيلديم،
چو باردی، وای کيم، نې نوع دشوار اېکين بيلديم.

دېر اېرديم، هجريده شايد اؤزومنی اسره ی آغهيمن،
بو سوز حشو اېرکين بيلديم هم اول ساعت که ايريلديم.

فغان کيم، درد و غم کيرمکه خوش - خوش رخنه لر بؤلدى،
کؤنگول کيم تؤش - تؤشيمدين درد و غم چيقسون دېبان تيلديم.

هم اول دم عشق دشتيده مېنى گم قيلدى بېخودلوغ،
اگر هوش و خرد سعيي بيله بير لحظه تاپيلديم.

فنا يۇليغه توشتم يېتکه لی فرهاد و مجنونغه،
نېچوک يۇل بارمه يين کيم، يخشی همهرلرغه قاتيلديم.

چو ايچتيم عشق جامين بېخود اؤلدوم ترک هوش ايلب،
انينگ دېک می ايچيب بو نوع اوسروکلوکدين آييلديم.

فراقی مشکل اېرميش، بيلمه يين مېن هم نوایی دېک
وصال ايچره اول آي نينگ فرقتين آسان گمان قيلديم.

ھجر ایلە کۆرمە روا جانیمغە بې پایان اؤلوم،
تیغ سور کیم، خوشتورور آز آغریغ و آسان اؤلوم.

جان بیریپ ایسترمین اؤلمکنی، اؤلوم خوبراق کە جان،
جانیم اؤلمک دور چو ایستەیدور منگە جانان اؤلوم.

خلق دشوار اؤلمە گیم حیرانی دورلر، طرفە کۆر
کیم ابرور دشوار ھجریم آلیدە حیران اؤلوم.

ھجر قالمس یاشورون آه و فغان چپک، ای کۆنگول،
کیم یاشورماق بیرلە ھرگز قالمەدی پنھان اؤلوم.

درد ھجران صعب و ییتمس شربت وصل، ای طیب،
گۆیا کیم اوشبو دردیغە ابرور درمان اؤلوم.

فانی اؤلمەدی قیلغان اظهار فنا، بیل کیم ابرور
اول گدا کیم رزق اوچون ظاهر قیلور یالغان اؤلوم.

ای نوایی، جھل ایلە اؤلمک قتیق ایش دور، ولې
چون کمال معرفت کسب اؤلدی، نې نقصان اؤلوم.

بؤلمەسون کۆنگلونگ قوشیغە دُر و گوھر وصلی کام،
کیم قضا اول دانه لرغە بحر موجین قیلدی دام.

گر ملک تسبیحی دانه، حور زلفی دام ابرور
کیم بو دام و دانه غه زیرک قوش ابرسنگ، بؤلمه رام.

دهر باغی نینگ هواسی دور سموم و سوی زهر،
انده بؤلمس بو هوا و سو بيله قیلماق مقام.

باغ کیم، نیلوفر ی گوگرد اؤتی دور انگله کیم،
نې معطر بؤلغه ی اندین تربیت تاپقن مشام.

می اؤتی بیرله دماغینگی قیزیتمه کیم، بو اؤت
اېل دماغیده پیشیر میدور به جز سودای خام.

تا اؤزونگی خسچه کؤرگونگ دور اېمسسین آدمی،
گر هواده سیر قیل، گر سو اوزه کؤرگوز خرام.

کول قیل اول خسنی فنا آتشگهیغه تشله بان،
تا کؤنگول مرآت ی اول کولدین جلا تاپقی تمام.

ایسترم، کؤزگوده کؤرسم یار عکسین بیر نفس،
ساقیا، می کیم! ابرور عشق اهلی نینگ کؤزگوسی جام.

۴۲۹

مېن که، دوران ظلمی دور کؤنگلومگه، بلکیم جانغه هم،
نيله ی آله یمېن انکه کیم، ظلم اېتر دورانغه هم.

کؤر غمیم افزونلیغین هر دم که اشکیم خیلی نینگ
قطره سی بحر اؤلدی، اېمدی ایلنیتور قانغه هم.

ياپىمىڭىز فرھاد ايله مجنوننى كىم محنت تۈزى
ستر اوچون بس دور مىڭە ھىم، اول ايكى عريانغە ھىم.

تا تاپىمىن عشقى اۋتى بىرلە تىغ زھرىنى،
عيسى انفاسىغە باقمىن، چىشمە حيوانغە ھىم.

گاھ كۈنگولم غىچەسىن اىستىر، گھى پىكانىنى،
كىم كۈنگول باردور مىنس غىچەغە، پىكانغە ھىم.

نىلوفر نقش ايلب ايوانىڭىغە مغرور اۋلمە غىل
يۇق، وفا نقشى چو بو نىلوفرى ايوانغە ھىم.

مدىلر چو نوامى عشقىن انگلب، جانىغە
قصد قىلغانلر اېمىش، بارى دېڭىز جانانغە ھىم.

۴۳۰

اول قوياش وىلىدە اۋزنى رشكىدىن گم ايلرەم،
سايدىن يانىمدە تېرىڭچ توھم ايلرەم.

اول پرى كۈنگولمىدە دور كىم، سۈزلىشورمىن دېمە كىم،
تېلەلىكىدىن اۋز-اۋزوم بىرلە تىكلم ايلرەم.

شام ھىجرىم تانگىسىز اۋلمىش نې عىجب كىم، عىزدىن
شام دېك يىغلىمىسىن، تانگ دېك تىسم ايلرەم.

قتل ھكىمى ايله سە اۋلتورتوبان عشاقنى

عشق ارا، چون کیم مېن اکملېن، تقدم ايلره.

اېلگه رحم اېتمان، عقوبتلر بيله قتل ايله سنگ،

اؤز-اؤزومگه محض حرماندين ترحم ايلره.

پاکلیک دأبی گر اېرمستور سلوک ایچره، نې سود،

بحر و برده گر طهارت، گر تیمم ايلره.

ای نوایی، تا مقرر قیلدیم آهنگ حجاز،

گه عراق و گه عجم ساری ترنم ايلره.

۴۳۱

سېنسيز اشکیم یامغوری سیلینی طوفان ايله دیم،

کیم ایننگ طغیانیدین عالمنی ویران ايله دیم.

بؤیله طوفانغه کؤزومنی ابر اېتیب، نالمنی رعد،

آه اؤتی اوچقونلرین برق درخشان ايله دیم.

یؤق که، کؤنگلوم شعله سیدین دهر ارا سالدیم بیر اؤت

کیم تاموغنی اېل کؤزیگه باغ رضوان ايله دیم.

مونچه، بل یوز مونچه هم اېرمس اېکین مینگدین بیر،

اولچه مېن اول آیدین ایرو شام هجران ايله دیم.

صعب اېرور هجر اؤلمنگ، ای احباب، عاشق زینهار

کیم، بو ایش تحقیقینی مېن اولچه امکان ايله دیم.

سپوگنیم بو عهد ارا می دور، قنی پیمانیهی
کیم کیشی سپومکدین اېمدی عهد و پیمان ایله دیم.

ای نوایی، عشق ترکین کیم دېدیم، معذور توت
کیم مُحِق دورمېن بو ایشده گرچه طغیان ایله دیم.

۴۳۲

حسنونگ گه حیرتدین اؤلدی برچه بی سامانلیغیم،
مېن کیم و سامان، چو آرتر هر نفس حیرانلیغیم.

کوییده تون- کون کېزه ی دېرمېن نهان قالمس، ولېک
آه اؤتی و عشق قانی رنگیدین پنهانلیغیم.

غیر خاشاکین اگر ساوورمس اېرسم پس نېدور،
کویی دوریده قویون دېک مونچه سرگردانلیغیم.

اول اېتک قانیم بيله کؤرگوزدی گلگون حاشیه،
نې عجب، توتسم آنی بو دم چو اول دور قانلیغیم.

طفللر تاشی تېریمنی اېلتیبان، قالدی سؤنگک،
اول پری سوداسیده باردور عجب عریانلیغیم.

دین و دنیا نقدینی ساچتیم، چو کیردیم دیر ارا،
بو اېدی اوّل قدح ایچکنده دست افشانلیغیم.

دېدی زاهد: اول پریدین هر امید بیله کېچ،
ای نوایی، بؤلمه غای بو حدقچه نادانلیغیم.

۴۳۳

جانیمه داغی قۇیوپتور لعلینگ اوزره خال کیم،
کۈنگلومه اۋت توشمیش اندین یوزگه برقع سال کیم.

توشمه گهی اېل کۈنگلیگه اۋت هم که آنینگ رشکیدین
بیم ابرور بۇلغهی مېن انداق عاجز و بېحال کیم.

اشک سیلی ایله گهی کویونگدین آواره مېنی،
بو صفت آواره لیغدین ایله فارغ بال کیم.

گرچه مجنونمېن سېنینگ کویونگنی - اۋق ایلب وطن،
انده - اۋق بۇلسم بۇله ی بازیچه اطفال کیم.

یاغسه عریان جسمیمه اۋت انده ایلمېن قبول،
اۋزگه یېرده گر یاغر گل، ایلرهم اھمال کیم.

انده یاققن تاش ابرور جنت گلیدین یخشیراق،
بو جهتدین انده بۇلماق ایسترهم پامال کیم.

قتل قیلغهیسېن مېنی بیر کون ولې ایتور کۈنگول:
ای نوایی، کپچ بو سۆزدین، سېن کیم، اول اقبال کیم؟

۴۳۴

یوزونگ غمیدین ابرور ابر نو بهار کۈزوم،
نې عیب، یېر یوزینی قیلسه لاله زار کۈزوم.

سواد و قانی بيله بير غريب لاله اپرور،
كه لاله زار بسې قىلدى آشكار كۆزوم.

نې قانى لاله اپرور، نې سوادى داغى انىنگ
كه كويدى هجر اۋتيدىن داغى انتظار كۆزوم.

اگرچه قىلدى مېنى خوار و زار كۈنگلوم و بس
ولېك ايله دى كۈنگلومنى خوار و زار كۆزوم.

نې كان و بحر اېكىن كيم، لب و تيشىنگ غميدىن
گل و سمنگه قىلور لعل و دُر نثار كۆزوم.

بو كيم قارردى چو تر دامن اپردى و غمّاز
فراق شاميده دور تيره روزگار كۆزوم.

نوايى، ايله نظر تركينى دېمىنگ، چون كيم
مېن اختيار اېتيان، قيلمس اختيار كۆزوم.

۴۳۵

سېندىن آيرو تا اسير درد هجران قالمىشم،
بو كه اۋلمه ي قالمىشم، حاليمغه حيران قالمىشم.

خان و مانىمنى غمىنگ تاراجى برباد ايله دى،
خان و مان باريب الاخان و الامان قالمىشم.

عشق دشتى نىنگ سمومى حُلّه سين ايله ي پناه،

خېل غم يغماسيدىن مونداق كه عريان قالمىشم.

درد و غمدين ياشونه آلمان كمال ضعفدين،
خرده بينلر نينگ كؤزىدين گرچه پنهان قالمىشم.

دشتدين فرهاد و مجنوننى ييغيب مشفقلىرى،
مېن غريب اول نوع كيم، غول بيابان قالمىشم.

وصل دورى جاميدىن احباب سرمست اؤلديلر،
دير ارا تېك بير من-اؤق مخمور دوران قالمىشم.

اي نوايى، اوچتى بلبلر خزانده باغدين،
مېن قناتسىز قوش مثلليك آيلب افغان قالمىشم.

۴۳۶

نې اول قولاققه يېتر، عرض حال ادا قىلىسم،
نې اول كؤنگولگه ياقر، نقد جان فدا قىلىسم.

كؤنگول شكافيغه اول كوى توفراغى قنى كيم،
بو خشك دارو ايله زخميمه دوا قىلىسم.

كېرەك قوياش درمى تنگه بؤلسه بيعانه،
چو يوسفومنى ايكي دهرغه بها قىلىسم.

فغان كه، عشق چېكر باغلب آنى بؤينومغه
نېچه كه زهد و ورع پرده سين ردا قىلىسم.

كۆزومگە دهرنى هر لحظه تيره راق آيلر،
سواد خالينگ گه هر نېچه كۆز قرا قيلسم.

ايشيم چو صومعه شيخي بيله توزلمه دي، كاش
كه اېمدى ميكده پيريغه التجا قيلسم.

نواييا، چو صبا هم نفس دور اول گلگه
نې بۇلدى، صرصر آهيمنى گر صبا قيلسم.

۴۳۷

كۈنگولنى بغير قانيدىن لاله قيلديم،
قۇيوب داغ پرگاله-پرگاله قيلديم.

ساووغ آهدين قطره پيكانلرينگى
يورەك غنچه سى جوفيده ژاله قيلديم.

كۆزومده اول آى مردم اؤرنىنى توتتى،
سوادىن انىنگ دورىغه هاله قيلديم.

نې قوماغ كه، اويغانمه دي گرچه تونلر
تانگ آتقونچه ايتلر كېيى ناله قيلديم.

كۆروب آب حيوان يوزينده حبابين،
تصور لبينگ اوزره تبخاله قيلديم.

فلك زالى نىنگ مكرىدين بۇلدوم اېمن،
نېدين كيم، طلاق بو محتاله قيلديم.

نوايي سريغ يوزيده داغ ادبار
چو كۆردوم، گمان سريغ لاله قىلديم.

«ن» حرفى نىنگ نازنىلرى نىنگ نازى «غرايب» دىن

۴۳۸

اىستىرم يوز منزل اۆتكەيمەن عدم صحراسىدىن،
تا زمانى تىنغەمەن عالم اېلى غوغاسىدىن.

عمر نىقىدىن صرف اپتى دېرمەن فنا بازاريده،
تا قوتولغەي خاطرېم سود و زيان سوداسىدىن.

خوشتورور ويرانەيى تسكىن اوچون، لېكن يىراق
يوز مىنگ يىللىق يۇل فلک نىنگ گەند مىناسىدىن.

چىقىمەيىن بو دىردىن ممکن اېمس بۇلماق خلاص
هر كېچە يوز مىنگ بت سىمىن بدن يغماسىدىن.

هر سۇنگىك يانىمىدە قصد عمر اپتر، وه، خوشەيى
بار مو امكان كىم، قوتولغەي مونچە محنت داسىدىن،

زىفرانى يوزدە گلگون اشك تۆكمەك نې آسىغ،
عشوه كۆرگن دهر باغى نىنگ گل رعناسىدىن.

غرقە اېل دىنى اوچون سردابەيى دور هر حباب،
عشق وادىسىندە اشكىم سىلى نىنگ درياسىدىن.

عشوہ گرلر داغیدین جان پردہ سین کۋر، آہ کیم،
بو حریر اپسکیردی ظالم شاہلر تمغاسیدین،

ای نوایی، دهر باغیدین قوتولماق ایستہ کیم،
بلبل اوچقن یخشیراق زاغ و زغن مأواسیدین.

۴۳۹

کۋنگولنی آیلہ دیم یوز چاک عشقینگدین، مہن محزون،
کہ حسنونگ وصفی یازگہ یمہن کتابی کاغذی گلگون.

کۋنگول نینگ مزرعی کیم ناوکینگدین بۋلدی یوزخرمن،
باشاق تہرمک اوچون کہلگہی مگر فرہاد آیلہ مجنون.

قہب ہر تون چہکیب یوز مینگ سنان انجم شعاعیدین،
مگر صبریم سپاہیغہ شبیخون کہلتورور گردون.

لینگ شوقیدہ کۋنگلوم ہر نی بارین باشیدین قۋیدی،
می ایستب رندِ مفلس آیلہدی دستارینی مرہون.

کۋنگولده شوخلر نازیدین آرتر ہر نفس آہیم،
یانر اۋتقہ چو اطفال اہوروشورلر، دود اۋلور افزون.

می لعلینگ اوچون بېخودلوغوم انداق دور، ای ساقی،
کہ قاتسنگ تانگ اہمس، جامیمغہ کسبِ ہوش اوچون افیون.

ایلیگ زلفونگغہ اہلتور آرزودین یاوہ ایتورمہن

بیراودېک کیم ییلان توتماق اوچون آغزیده دور افسون.

تؤکوب فیروزه گون کؤک ماتمینغه گوهر انجم،
سېنی فیروزه و گوهر خیالی ایله بان مفتون.

نوايي، نظم لافین قوی که، کؤز بیر کونلوگی اهرمس،
اگر یوز ییل ساچرسېن طبع بحریدین دُر مکنون.

۴۴۰

بولوت حیوان زلالی بیرله تیرگوزدی هوا جانین،
سېوونمک اشکیدین شاداب قیلدی سېزه مژگانین.

اېمستور سېزه و لاله که، ژاله تاشیدین گردون
کؤکرتیب یېر یوزین هر ساری ظاهر آیلهدی قانین.

ایریک نهوچون دورور شاخ اوزره گلبن برگی سوهان دېک،
ایتیتمس بؤلسه بلبل جانی اوچون غنچه پیکانین.

چمن لیلاسیدین آيرو دېگه یسېن لاله مجنون دور
که گردون ژاله تاشیدین قانتیش داغ هجرانین.

چمن بحر لطافت بؤلدی نیسان درلری بیرله،
قیزیل تالیدین مهیا قیلدی هر یان شاخ مرجانین.

بو فصل ایچره ملامت تاشیدین سالم بیرا و قالغی
که چېککی می سومورمکده یوزیگه جام قلقدانین.

مېي کيم آتشين، چيقغه ي سريغ گلر، اگر دهقان
تاميزسه قطره يي اندين سووارير چاغده بوستانين.

بيراو کيم دهر باغي نينگ فريبين بيلدي، نرگس دېک
قدحدين باش کؤترمه ي سوردی عشرت بيرله دورانين.

گل مقصود اول قان دور، نوایي کيم، اياغينگدين
چيقر چېککنده مقصد کعبه سي خار مغيلانين.

۴۴۱

محبت رشته سين اوزدی که، اؤلتورگه ي بو غمناکين،
مگر اول رشته بيرله تیکميش اېردی کؤکره گيم چاکين.

اېمس گريان کؤزوم کيرپیکلری کيم، صرصر اھيم
ساليب موج اول تېنگيزگه بير قيراققه سالدی خاشاکين.

منجم کؤنگلوم اؤتی دفعيغه دېدی تاپه ي ساعت،
دميم دودی ارا ني انجمين تاپتی، ني افلاکين.

باشيم چاپقنده اول چابک ياشينگنی اسره غيل، ای کؤز،
کيم اول سودين يوغه يسهن، قان يوقردېک بؤلسه، فتراکين.

نظر يؤلين سرشکيم پاک يوب، کؤز پرده سين آچتی
که چيقتچ پرده دين کؤرگه يمېن آنينگ چهره پاکين.

کؤزين اويقوده کؤرگچ اؤلدوم، آيا اؤلمه يين نېتکی
کيشی گلشنده بېخود کؤرسه تورک مست بي باکين.

يوزونگ كۆپ آچمه، گاهى سۆز دېگىل كىم، عقل دهقانى
نې گل اسرافىنى يىخشى دېمىش، نې غنچە امساكىن.

اۋگوب جنت گلن واعظ تىلر كىم، ايله سم سودا
نېچە اپسكى درمغه يوسفوم، وه، كۆرگىل ادراكىن.

دېسم اول آى، بارىب چىقمس غمى كۆنگلومدىن ايتور كىم:
نوايى، نې عجب، بۇلماق قمر ساير، حجر ساكن.

۴۴۲

بس كه قدى غنچە دېك اېل كۆنگلن آلىب قىلدى قان،
گلېن ناز اۋلمىش اېل كۆنگلىدىن اول سرو روان.

كۆزلىرىنگ خونخوارلىغدىن داىما بېمار اېرور،
بادە كۆپ اېچكىندىن انداق كىم، بۇلور اېل ناتوان.

ياشورون حسنونگده بير آن دورور كىم، جان ارا
هم الف، هم نون اوزه داغيم اېرور اندىن نشان.

يوزىدىن بىنامېن ارچە يوز چىقمرس پرده دىن،
نوردىن كۆرمك دور اما، نور اېرور كۆزدىن نهان.

عشق كامل بۇلسە محنت اۋقلىرىدىن باك اېمس،
نې ضرر بىلبغە كىم بۇلغەى تىكىندىن آشيان.

عشق باغى نىنگ سويى قان دور، نې تانگ گر آه و اشك

انده ياخود آتشرين گل آچسه لر، يا ارغوان.

صبح نینگ هر تانگ ابرور اېل غفلتيدىن كولگوسى،
مهر خوانيدىن گمان قيلمه كه، يېددور زعفران.

تاپمه ديم بو دير حاليدىن خبر، اى مغېچه،
بې خبر قيل مېنى اوز حاليمدىن اېمدى بير زمان.

درد اگر بو دور، نوایی چيقسه عالمدين نې تانگ،
مست و عريان كؤكره گيگه تاش اوروب، تارتيب فغان.

۴۴۳

عشقيده يخشى يامان بېداديدىن تاپمان امان،
يخشى تا قيلسم نظر يۇقتور كيشى مېندىن يامان.

لحظه. لحظه باش چېكر عشقيم شرارى، اى رفيق،
الامان شوق و محبت شعله سيدىن الامان.

يوز عدم ملكيگه قۇيدوم كېل كه ايسته يدور كؤنگول،
بو اوزون يۇل زادى كؤز تيككم يوزونگه بير زمان.

اؤرته بان عشاق جسمين، غافل اؤلمه آهيدىن
كيم ضررليغ دود ظاهر ايلر اؤت توشگن سمان.

كويمگيمگه ناوكينگ پيكانى بس، هجراننى قۇى،
خسقه اؤت سالماق اوچون اوچقون همان، دوزخ همان.

سېن مگر توغقندە كون توغقندورور كيم ذرّەيى
فرق فھم اۋلمس آرەنگيزدە نېوچون كيم توأمان.

اول قوياش ھجرىدە آھيم اۋقيدىن وھم اېتمەسە،
كۆك تېمور ايچرە نھان نېوچون بۇلوپتور آسمان.

وقتدين آل نقد عيشينگنى كە، مونداق كيم اېرور
دمبدم كۆزدىن نھان بۇلمس انگە بۇلماق ضيمان.

اي نوایی، تېلبە كۈنگلوم دردینی انگلەي دېسم
آنچه آيتور ياوه كيم، بير لفظ اندين انگلەمان.

۴۴۴

يوز و زلفونگنى ساغينيب كېلميشم، اي مھجيين،
كېچەنى كېچە دېمى، كوندوزنى كوندوز دېمەيىن.

آه و افغان چېكمە دېب، آغزيمغە جانا، مۇهر قۇي،
چونكە لعلينگ خاتم و ياقوت نابينگ دور ننگين.

لعلی نینگ هر بير حدیثی شهددېك شیرين اېرور،
آرې-آرې دايمما گل برگيدىن دور انگيىن.

لعل اوزە خط ايچرە خالينگ دور نھان يا ھندويى،
سېزەدە ياشوندی شکر قصديغە ايلب كمين.

ينگی آی خورشيد ارا بۇلماق عيان معهود اېمس،
وہ، نېدور ايلب غضب سالماق جبينينگ اوزرە چين.

شمعنى پروانه كويدورمكدىن، اى گل، قيلمە عيب،
بلبل اپرمستور مو كول، يا سپن اپمسسپن آتشرين.

اى نوایی، آچمه غای قانیمدين اؤزگه لاله یی،
هر گیه بو یۆلدە کیم، قتلیمغه چپکمیش تیغ کین.

۴۴۵

شکيب اويين بوزە دور بېنوا کۆنگول، نېتەيین،
خرا بلیغ قیلە دور مبتلا کۆنگول نېتەيین.

دېدینگ که، اسره کۆنگولنی اؤزونگده و صبر اېت،
چو مېنده تورمس و بارور سنگه کۆنگول، نېتەيین.

کۆنگولنی قید جنوندين چيقر دېدینگ، اى عقل،
کېتورسه باشینگ که یوز مینگ بلا کۆنگول، نېتەيین.

کۆنگولنی قید جنوندين چيقار دېدینگ، اى عقل،
بلانی کۆز کېتورور جانغه، يا کۆنگول نېتەيین.

مېن اول کۆزی قرا عشقین قۇیوب اېدیم، بالله،
تحمل اېتمەدی، یوزی قرا کۆنگول، نېتەيین.

تغافل اېتسم اېترسېن، اؤلرسېن اېتسم قید،
سېپینگ بیلە، دېگیل، اى بېوفا کۆنگول، نېتەيین.

نواییا، دېب اېدینگ: زهد طرحی بنیاد اېت،

شكيب اويين بوزە دور بېنوا كۈنگول، نېتەيىن.

۴۴۶

نې تانگ سريغ يوزومده اشك رنگين
كه كييميش سبز تلخ اول سبز شيرين.

اۈزى گوهر، تۈنى دريائى آفت،
بۇلوب موج بلا اول تۈن اوزە چين.

سنگه هم رنگ تۈنلوق شوخلر بار،
نېچوك كيم سرو اياغينده رياحين.

اېرور جسمينگده اخضر خلعت اول نوع
كه گلبن برگيدىن تۈن قيلسه نسرين.

دېگه يلر سرو قد و خلعتينگنى
ولېكن سرو كيم كۈرميش گل آگين.

خطينگ شوقيده كۈنگلوم توتيا دور
كه يۇق ذكرينگدين اۈزگه انگه تلقين.

نوايى، چرخ اخضر دور سيهكار،
طمع سرسبز بۇلماق قيلمه اندين.

۴۴۷

ارغواني تۈن مو دور كيم كييميش اول سرو روان،

يا مگر سروِ روان قيلميش لباسين ارغوان.

سروينگ هر برگي بغيريم قانيدين سېراب اېرور،
يؤقسه بؤلْمس ارغواني برگليک سروِ روان.

سرودين تا تاپتي زينت ارغوان يوز شوق ايله،
باشقه سنچر ارغوان هر زاد سروِ نو جوان.

ارغوان و سرو ايسترمېن چمنده، تا مېنى
ارغواني تۇن بيله اول سرو قيلدى ئاتوان.

كؤرگوزور قَدْ و لباسينگ شوقيدين قانليغ مژه،
كؤزده هر دم ارغوان و سرودين بير كاروان.

ارغواني تۇن بيله قتل ايله مس اول سرو كيم،
قان ايله قيلميش لباسين ارغواني بير اوان.

ارغوان و سرودين تا دهر باغى زېب دور،
بؤلْسون اول كيم دهر ارا هم شاه اېرور، هم پهلوان.

٤٤٨

عشق ارا مېنمېن دمې بې محنت و غم بؤلْمه غان،
جانيدين محروم اولوب، جانانغه محرم بؤلْمه غان.

يوز وفا ايلب، جفادين اؤزگه نفعي كؤرمه گن،
مينگ جفا كؤروب، وفاسى ذره يى كم بؤلْمه غان.

مینگ قویاشچه کۆرگن اۆز یارین، ولی یار آئیده
مینگ اولوشیدین بیرچیچه ذرّه نینگ هم بۆلمه غان.

عالم اهلی عشق ارا رسوالیغیم طعن ایتمنگیز،
کیم دورور عاشق بۆلوب، رسوای عالم بۆلمه غان؟

انجم ابرمس تهر دور آهیم اؤتیدین کۆک سقفیده،
وه که، بو تهر دین بنایی قالمه دی نم بۆلمه غان.

دستگیری ایسته کیم غمدین خلاص امکان ابرمس،
ایلکی بیر زرین کمر بېلیگه محکم بۆلمه غان.

ای نوایی، بیل که تاپمس لعلیدین قوت حیات،
جاننی تسلیم ایله مکلیکده مسلم بۆلمه غان.

۴۴۹

خورشید طلوع ایتسه، قویاشینگ ساغینورمېن،
کۆرگچ ینگى آی میلینی قاشینگ ساغینورمېن.

هر گل که جهان گلشنیدین جسمیمه، ای شوخ،
یبتکچ، مېن سودازه تاشینگ ساغینورمېن.

ای کۆز، قورودونگ، لېک قیو سیل بلا کیم،
بیر اوینی خراب ایله دی یاشینگ ساغینورمېن.

ای جسم، اجل چابکی هر گوی کیم اؤینر،
میدان فنا ایچیده باشینگ ساغینورمېن.

نى شرحىن اېشىتكىچ قىلىپ، اى نالە، سېنى ياد،
كۆز شرەلەرىن كۆرسە، خراشىنگ ساغىنورمېن.

اى خستە كۈنگۈل، بۇلغەلى سېن عشقەدە مەجنۇن،
كۆرگىچ سېنى سرگىشتە، اداشىنگ ساغىنورمېن.

اۋلگىن ايتىن، اى خستە نوایی و رقیبین
چون كۆرسىم ايتى آليده لاشينگ ساغىنورمېن.

۴۵۰

هر خزان برگى ابرور زارې كه دهر آزاريدىن
سرغريب مېن دېك توشر آبرو سھى قد ياريدىن.

هر قوروغان شاخ مەجنۇن دور كه توفراغ اويىگە
تاپشورور هر دم ايليگ يوب نازنين بېماريدىن.

باغ ارا، دېمىنگ، خزان كيم عاشق اۋلميش مېن كېبى،
بيلگورور ساووغ نفس بيرلە سريغ رخساريدىن.

هر آقر سونى خزان تيغى قىليبدور زرفشان،
كېسكەلى مهر و وفا نخلين جهان گلزاريدىن.

بو سريغ يوز بيرلە اۋلىسم كوييده، تابوتيمە
شاخلىر باغلنگ خزانى عشق پېچان تاريدىن.

كوييده كويميش كۈنگۈل بو كيم خزان دور باغ ارا

اېستی بیر ییل، گؤییا کویگن غرییم ساریدین.

کاهی یوز بیرله اؤلرمېن، عیسوی دم ساقیا،
باده توت خورشید جام کهربا کرداریدین.

بادهیی کیم جرعه سی تامغاچ، خزان یفراغلری
تاک برگی دېک قیزرغهی سر به سر اشجاریدین.

۴۵۱

شوقدین اشک ایچره غرق اؤلوب، دېی آلمسېن غمین
کیم تېنگیزده گوهر ایستر، اسره ماق کپره ک دمین.

عیش و صحبت خلیغه توشکی نسیمیدین صبا،
قیده سالسم زخمی ایسلنغان یوره ک نینگ مرهمین.

پیکریم گردین ساوورغودېک اېسر هجران یپلی،
لطف اېتیب، ای گل، سحاب وصل نینگ یتکور نمین.

قالب اېتتی ینگی آینی طاق اوچون معمار صنع
قدرت ایلگین باغله غان ساعت قاشینگ طاقی خمین.

کؤنگلکی دور چاک و کیز بؤینیده فانوس، ای عجب،
توتتی اول هم شمع دېک، غم شامی کؤنگلوم ماتمین.

شمع چابکلوک ارا لیلی وشیمنه یتمه دی،
دودیدین هر نېچه کیم قیلدی مطرا پرچمین.

ماتم هجرانده سازې دور نوایی جسمی کیم،
ناله سیدین زېړینی تا قمیش اؤکورمکدین بمین.

۴۵۲

مېن بېدل سنگه جان اؤینه ماق بیرله یره یدورمېن،
ولې سېن طفلنی بو تحفه بیرله ارغه ده یدورمېن.

لېنگ کؤرگچ، ایلگیم تیشلرهم هر دم تحیردین،
عجب حالت که، بالنی تۆتمه یین برماغ یله یدورمېن.

دېدیم: کؤنگلومگه هر یانندین خدنگینگ نېدورور یاره؟
محبت اؤتیغه، دېدی، اؤتون دور کیم، قله یدورمېن.

چو اهل درد اوچون پیوسته قاش یاسینی تارتیبان،
منگه اؤق ناوکینگنی خوش کشاد اېت کیم، قوله یدورمېن.

انگه یېتکور سؤزوم، ای آه کیم، اول حسن مرآتى
چو قیلدی جلوه، کؤزگو عکسی ینگلیغ الدهره یدورمېن.

مگر اېلتور پرلر، ای فسونگر، تېلبه کؤنگلومنى
که تورمیدور نېچه کیم جسمیم اوینده قبه یدورمېن.

نوایی تېلبره ب تا اول پری کویگه یوزلنمیش،
اېشیتورمېن فغان، لېکن حدیثین انگله مه یدورمېن.

۴۵۳

تيكميشم مجروح كۈنگلوم زخمىنى غم نىشىدىن،
چىقمەسون دېب خنجىرىنگ ذوقى كۈنگول نىنگ رېشىدىن.

لعلدىن محروور اېدى كۈنگلوم، چو فصاد آچتى قان،
قطره قانلر يۇق كە، جانلر تامدى اول دم نىشىدىن.

قاشى ميلين آلمەسە قربان كۈنگولدىن بس منگە،
يۇقسە نې غم چېكسە يا قتلىمغە هر دم كىشىدىن.

كۈنگلوم انداغ كىم، ايتىپ مجنون اتادىن توتتى تاغ،
درد عشق ايستر قاجىب عقل صلاح اندىشىدىن.

ساقيا، چون دور ايشى معلوم اېمس، بير مى بيله
فارغ اېت جانىمنى عقل خرده دان تشويشىدىن.

اول مىي كىم تۇلغۇچە پىمانە آزاد ايله گى
بو دني خمخانه دُرد و صافى نىنگ تفتىشىدىن.

اسره دى مونكلوغ نوايى رشتە جانين چېكىب،
اسره غان دېك شاهلر سررشته يى دروېشىدىن.

۴۵۴

انگله مان سودېك يوزونگ مو دور كۈرونكن كۈزگودىن،
يا يوزونگدىن كۈزگو سو بۇلدى، يوزونگ ظاهر سودىن.

رو برو بۇلغچ يوزونگ غم شامى آلىمدين كېتر،
سايه توشكن دېك كېين خورشيد بۇلغچ اۋترودىن.

يىغله ماق چون ايله دى دعوا كۆزوم بىرلە بولوت،
برق گۇيا مونى فهم ايلب يىقىلدى كولگودين.

توشته اول مهوش يوزيگه تا كۆز آچتيم هر كچه،
ايسته مسمين طرفة العيني كۆز آچماق اويقودين.

خالى اول يوز وجهى تاپقن وجهدين بير گوشه ده
زلفى ينگليغ تۇلغانيب باشيم قويى دور قيغودين.

كام ساقى لبلريدين تاپتيم اما آلدى جان،
اي كه دوراندين قۇش ايچتینگ، غافل اولمه قارودين.

بارغان اپرميشمېن اوزومدين جلوه قيلغان چاغده يار،
سؤرمه ي اؤتميش، اي نوايى، خودنماييم ببخودين.

۴۵۵

يانه نې قد جلوه قيلدى كيم، دېمكدين لالمېن،
يانه قيسى زلف آچيلدى كيم، پريشان حالمېن.

ضعفدين قديم الف بۇلدى، اول ايكي لام زلف
هر يانيمده فتنه گر، وه نې عجب گر لالمېن.

ايتلرينگ نينگ ايزيدين يوز گل كۆزوم باغیده دور،
شكر اپرور بو هم كه، عشقینگ يۇليده پامالمېن.

جسميم اندوه ايچره درد آستیده قالميش، نې عجب

اېگمه قد بيرله اگر زلفونگ غميدین دالمېن.

ايتتى اول كۈنگلوم كه وصل اوچون تيلر اپردى حيات،
شكر اېمدى اۋلگهلى عشقینگده فارغ بالمېن.

عشق اۋتى بو نوع کیم عريان تنیمنى چورکه دی،
اهل درد اوچون فنا یوزیگه مشکین خالمېن.

ای نوایی، نې عجب یوزوم اوزه یوگورسه یاش،
چونکه مجنون بۇلغهلى بازیچه اطفالمېن.

۴۵۶

وه كه، مېندین آيرو یوز جان، یۇقسه جانان مو اېکین؟
منگه آنسیز مینگ اۋلوم یا درد هجران مو اېکین؟

سۇرغهلى ضعفیمنى لعلیدین مو اېرکین بیر حدیث،
یا بوزوغ جسمیمده مملو یوز تومن جان مو اېکین؟

روزنیمنى تا یاروتتونگ، کلبم ایچره هر طرف،
ذرّهر سائر مو یاخود مهر رخشان مو اېکین؟

عالم اهلغه لبینگ ذکرى مو دور رطب اللسان،
یا بارى عالم لبالب آب حیوان مو اېکین؟

زلف ارا قدینگ خیالیدین کوزوم یاروتقهلى
عنبرین یوز شمع یاخود خیل مژگان مو اېکین؟

كۆنگلۈمە اول يوز و لب يادى مو اېركين غم تونى،
يا شېستانىم تۆلە گلېرگ خندان مو اېكىن؟

غيريغە باقغان اوچون كۆز مردمين قتل ايله ديم،
اشك گلگون ياخود آنىنگ زخميدىن قان مو اېكىن؟

۴۵۷

يارەمنى تىككەلى باشىنگ اوزە پېچك مو اېكىن؟
پېچكدە رشتە جانىم مو يا ايپك مو اېكىن؟

كۆز اسرو تىكتىم انىنگ اۋىماغىغە، بيلمان كيم،
كۆزوم آقى مو اېكىن اندە، يا سۋنگك مو اېكىن؟

تون اوزرە آيدىن و آيدىندە صبح اېركين مو،
و يا ساچىنگدە بورونچك اوزە لچك مو اېكىن؟

گل اوزرە هر سارى تاب اوردى سىبلونگ، ياخود
يوزونگدە زىنت اوچون سىنچقان كجك مو اېكىن؟

لىنگدىن ايستەدى جانىم حيات، بيلمىمېن
كە بىر سۋكونچ مو يا قصدى بىر موچك مو اېكىن؟

بىر اوسروك اېلنى چىقىب قىرغان اېرمىش، اى لطفى،
سېنىنگ بېگىنگ مو اېكىن، يا بىزىنگ مىرك مو اېكىن؟

نوايى، اوشبو پرىشان حديث ايله غرضىنگ
عوام خاطرىنى صيد ايله مك مو اېكىن؟

www.ezgu.org

يوزونگ اۋتىغە توتون زلفِ معنبر مو اپكىن؟
 آتشين لعلينگ اول اۋت ايچىدە اخگر مو اپكىن؟

مهر سرچشمه سىدين قطره مو تامدى ياخود
 عارضينگ بيرلە قولايغىنگە گى گوهر مو اپكىن؟

غم تونى هر طرف آھيم اۋقى اول آى غمىدە
 چرخدين اۋتكى نينگ اۋرنى مو، اختر مو اپكىن؟

مضطرب كۈنگلوم اپكىن مو كويە دورگن تن ارا
 يا بو آتشكده كنجيده سمندر مو اپكىن؟

قان اپكىن مو ينگى داغيم ارا، يا هجرينگە
 جام گلناري ايچيندە مى احمر مو اپكىن؟

زاهد اوچماغ تيله دى ياردىن و مېن هم اۋزىن،
 يارب، اوشبو ايكي مطلوب برابر مو اپكىن؟

اى نوايى، دېمە فرھاد پريشانليغيدىن
 اول بو مجنونچە بلا تاغيدە ابتر مو اپكىن؟

اول كه هر تون اويغانيب، يانيدە كۈرمىس ھەمدىن،
 يۇق عجب گر سايەنى ھەمد قىليب ايتور غمىن.

قۇيىنىدە افعى، نې مەن كۆزگە اويقو كىرمىگى،
اول كە ھەر تون ياد اېتر بىر زلف نىنگ پېچ و خمىن.

تكيە نې امكان توشوب بستر ارا يوز مىنگ تىكن،
اول كە بىر مژگان خيالى تيرە قىلمىش عالمىن.

كېچە افغان قىلمەسم تانگ يۇق، بىراو كىم كۈنگلىگە
ھجر اۋقى تېرولدى، مشكل دور قتيق اورماق دمىن.

نې ياروغ بۇلغەي حياتى شمعى اول كىم، عشق انگە
غم شېستانى ارا ياغدوردى ھجران شېنمىن.

زخمىنگە سېپ، اى كۈنگول، نومىدلىغ توفراغى كىم،
تاپمەدى كۆك حقەسىدە كىمسە وصلت مرھمىن.

چرخ انجم اشكىنى ساچىب، نېدىن كىيمىش قرا،
ھجر شامى توتمەغان بۇلسە نوایی ماتمىن؟

۴۶۰

پارسا يارىم ساغىنمس مسجد و سجادەدىن،
نې اوچون كىم تا مى ايچمىش باش كۈترمس بادەدىن.

باقمەسە تسبيح و مصحف خطىگە يۇق عىب كىم،
فارغ اېرمىس دانه نقلی و حریف سادەدىن.

روزەسىن سى روزە مى قىلسە نې تانگ كىم، صعب اېرور،
نسيە امىديغە كېچمك عشرت آمادەدىن.

تا کیم اول گلسیز بولوت ینگلیغ هوایی بؤلیمیشم،
بزمِ عیشی یانیدین اشکیم قالینمس باده دین.

مَیغه جانیم رهن اِپته ی مخمور اِپسم کیم، فرض اِپرور
سرو آزادبغه قوللوق عاشقِ آزاده دین.

کیم قیزیتتی عشق اؤتی بیرله کؤنگول، مَیدین دماغ،
نِی غمی بار ناصحِ بی عقل و شیخ لاده دین.

ضعفدین مخمورلوغ ییقتی نوایی جسمینی،
یار عیشی بزمیده یاد ایلنگ اول افتاده دین.

۴۶۱

چقیرغچ اول مهِ محملنشین عارض نقابیدین،
جرس دپک ناله ایلرمن کؤنگول نینگ اضطرابیدین.

اِپمس کؤکسومده اِپسکی داغلر، بل تُقبه لر دور کیم،
سووه بمن تا خیالینگ چیقمه غای کؤنگلوم خرابیدین.

هوای عشقینگ اسررغه اِپرور هر یان کوموش گنبد،
که قیلیمیشمن عمارت بحرِ اشکیم نینگ حبابیدین.

بغیرده نیشِ غم اؤلتوردی و کؤنگلومده یوز غم کیم،
ایتینگ قوت اِپتمه گهی ناگه کویوک بغریم کبابیدین.

تن و جان زورقین غرق اِپتکه لی گردابِ آفت دور

قويونلر كيم، يوگورور عشق دشتى نینگ سرايىدىن.

قاشى محرابىدىن يوز قبله غە قۇي دېرسىن، اى ناصح،
موجە دېر اپكەنسېن، وه كه، عاجزمېن جوابىدىن.

خرد ملكىنى صبرىم كشورى دېك بوزدونگ، اى ساقى،
بو سىلې كيم روان قىلدىنگ قدح پالا سحابىدىن.

بو بزم اهلينى بات يىقماقدين اوزگە ساقى دوران
نې قىلدى قصد بو نيلين قدح دورى شتابىدىن.

نوايى رشته فكري چېكر معنا سمن بويىن،
خوش اول تاجر كه، يوسف چهره كورگوزگە ي طئابىدىن.

۴۶۲

صبح يېتكوردى صبا گلبرگ خندان مژده سين،
يا كۈنگول تاپتى مسيح انفاسىدىن جان مژده سين.

يا فلک بېردى يىغى كۈر ايله گن يعقوب نینگ
كۈزلرى آچيلماق اوچون ماه كنعان مژده سين.

نې گل خندان، نې عيسى دور، نې يوسف مژده سى،
تاپتى بير مەجور اۋلر حالتده جانان مژده سين.

غنچه اپردىم غم يېلىدىن تۈنغە سىغمان غنچه دېك،
تا صبا يېتكوردى اول سرو خرامان مژده سين.

هجر ارا، ای پیک، گر سپن نامه بیتکورسنگ نې تانگ،
تانگ یېلی هر کون بېرور خورشید تابان مژده سین.

نقد جان بېردیم، مسلمانلر، اویتلیغمېن هنوز
تا اېشیتیم پیکدین اول نا مسلمان مژده سین.

ای نوایی، شام هجران ییغلیم دفع اؤلدی کیم،
صبح بیتکوردی صبا گلبرگ خندان مژده سین.

۴۶۳

یانیده بؤلمه سم نفسی دردناکمېن
کؤرسم یانیده غیرنی اول دم هلاکمېن.

جانیمغه یوز غم ایگنه سینی تیکتی اول مسیح
تا بیلدی کیم، قویاش کبی عشقیده پاکمېن.

وصلینگ تخیلی و مېن، انصافدین اېمس
کیم، روح پاکسېن سپن و مېن تیره خاکمېن.

جز وصل شربتی منگه سود اېتمس، ای طیب،
کیم مېن فراق محنتیدین دردناکمېن.

وهم آیله، ای سپهر، بو کون آهیم اؤقیدین
کیم مېن فراق محنتیدین دردناکمېن.

ذاتیمده چون می ازلی چاشنیسی بار،
هر ساری مست قؤل سالیب انداق که تاکمېن.

آهیم، نواييا، نېچوک اسره‌ی کؤنگول ارا،
چون مېن فراق تيغی بيله سينه چاکمېن.

۴۶۴

کؤنگلوم آچيلمس دمې بو بدن زاردین،
اؤيله که، محکم توگون اينیچکراک تاردین.

هجر ارا درديمغه رحم قيلمه‌سه اول کؤز نې تانگ،
کيمسه مرضغه علاج تاپمه‌دی بېماردین.

عارضیده تابلغ زلفنی کؤرگیل که، بار
مصحفی شېرازه‌سی رسته زُئاردین.

گر یاروتور ابل کؤزین کویی ارا اول قویاش،
بس که مېنی سؤرمه‌سه سایه دېواردین.

صومعه‌غه بارمه‌سم عیب یوق، ای شیخ کیم،
هیچ گله‌م یوقتورور کلبه خماردین.

عالم ارا یارلیغ قالمه‌دی، گؤیا که بار
یارغه یوز نوع الم هر نفسی یاردین.

بس منگه ویران مقر، سېن قووان، ای چرخ دون،
طاق مقرنس بيله شمسه زرکاردین.

نېچه جفا و ستم تارتقی اهل وفا،

دەر جفا پېشه‌دین، چرخ ستم‌کاردین.

تن یلنگ و باش آچوق، تېلبه نواییغه باق
کیم نې بۆلۆبتور خلاص جُبّه و دستاردین.

۴۶۵

کۆنگلوم اووین هر نېچه کیم، ایسته‌سنگ گم تاپقه‌سېن،
داغ هجر و غصه بې صبرلیغ هم تاپقه‌سېن.

کم اېمس عاشق سنگه، سالسنگ مېنى کۆزدین، ولې
عاشقی کیم، صادق اولغهی مېن کېبی کم تاپقه‌سېن.

نوش وصل، ای کیم، تیلرسېن، نیش هجران کۆرمه‌یین،
چون اېمس بغرینگ جراح‌تلیغ نې مرهم تاپقه‌سېن.

نې غمینگ یوز ذره سرگردانلیغیدین، ای قویاش،
سېن که رفعتدین مسیحا کېبی همدم تاپقه‌سېن.

کولمه خم قدیمغه کیم، یوکلنسه عشقینگ قاف ارا،
عشق آستیده یازیلغان قاف‌دېک هم تاپقه‌سېن.

مونچه فرقت اشکی بیرله بۆلسه دوزخ مسکینم،
کۆزله‌سنگ یوز قرن اؤتوب، خرقه‌م تېگین نم تاپقه‌سېن.

ای نصیحتگو، نوایی یخشی دور دېب ایسته‌سنگ،
بیلمه‌دینگ کیم، بؤیله بیر رسوای عالم تاپقه‌سېن.

يوز بلا هجران تاير هر دم بو محزون جان اوچون،
تېنگرى گؤيا کيم يره تميش تور مېنى هجران اوچون.

هجر او يیده منع اشکیمگه ملامت تاشلری
فرش ابرور، گؤيا ييقيلغور کلبه ويران اوچون.

قامتینگ هجرینده کؤنگلوم سؤرغوچی ناصح تیلی
نیشترې دور کیم، یارر اؤق زخمینی پیکان اوچون.

هجر ارا حالیمنی یازدیم یاد توت، ای نوحه گر،
کیم بسې لایق دورورسېن ساز اېتر داستان اوچون.

عشق غم بزمیده اېگری قدیمه جان رشته سین
تار اېتیب، ساز ایله دی کؤنگلوم چېکر افغان اوچون.

اژدها اغزی بیل اؤتلوغ کیم، آچیتور قصدینگه
مونچه کیم واله سېن، ای بلبل، گل خندان اوچون.

چون نوایی نامه شوقین یېتورسنگ، ای رسول،
تېنگری حقّی رقعه یی بو زار سرگردان اوچون.

فرقتینگدین کچه لر اؤرتتر مېنى بخت زبون،
گؤيا مېن بیر یانر اؤتمېن، قرانغولوغ توتون.

اشک اېتېب غمازليغ كۈنگلوم بوزولسه نې عجب
كيم تاپر آزار ياشلردين مدام اهل جنون.

مېن تيلرمېن وصل و آنينگ كۈنگلي هر اغيار ايله،
منگه ايكي تاش اراسينده كېره ك البته اون.

قدّينگ و اېرنينگ هواسي جانده دور، عيب اېتمه گيل،
بۇلسه افغانيم بييك، سيل سرشكيم لعلگون.

كيم كفني ياد اېتر، اندين اولوك آگاهراق،
گر لباسين بيلسه كيم، اېرور كتان ياخود قۇن.

سيل اشكيمدين فلک غمخانه سي ويران اېدي،
قيلمه سه اېردى جفا سي دود آھيمدين ستون.

كۈرمه سم قاشينگ بۇلورمېن تورغانيم بيرله فغان،
«وايي» اېرور، بس چو بۇلمه سه «نوايي» بيرله «نون».

٤٦٨

سېنسيزين، اي عمر، بير ساعت منگه جان بۇلمه سون،
سېن بۇل و بس، طوبي و فردوس و رضوان بۇلمه سون.

دېب اېميشسېن: كويدوره ي بير داغ ايله كۈنگلين انينگ
هر نېچوك داغ اولسه اولسون، داغ هجران بۇلمه سون.

قاشيغه قيلغچ سجود، اولتوردى اول كافر مېنى،
هيچ مسلمان يارى، يارب، نا مسلمان بۇلمه سون.

عشقىدە جانىم عقوبتلر بىلە آل، اى اجل،
تا انىنگ عاشقلىغى ھىچ كىمگە آسان بۇلمەسون.

اول پرى كۇنگلومدە مەھمان اۋلەمىش، اى جان واقف اۋل،
آه اۋتى دود اېتمەسون، زخم اىچرە پىكان بۇلمەسون.

اى كۇنگول، مستى چىقىپ شەر اىچرە سالمىش رىستخېز،
وہ، خىر توت كىم، بىزىنگ بې باك نادان بۇلمەسون.

دېدى كىم: جان بېر داغى اۋپگىل اياغىم توفراغىن،
اى نوایى، تېزراک بۇل كىم پشیمان بۇلمەسون.

۴۶۹

وصلىنگە يېتىبان ساغىنورمېن خيال اېكىن،
حالیمنى انگلەمان، منگە، يارب، نې حال اېكىن.

عشاق اشكىدىن سو اىچىب بَر جفا بېرور،
يارب كە، قامتىنگ نې عجایب نھال اېكىن.

زلفونگدە خال «جیم» اراسىندەگى نقطە دېك،
يوزونگدە زلف وَرَد يانیندەغى «دال» اېكىن.

ھر نېچە كىم كويرمېن، انىنگ ذرّە مھرى يۇق،
آيا كە طالعیم كونی كان زوال اېكىن.

دېرسېن كە: سېنى قىسى پرى تېلە ایلەمىش؟

ای بغری تاش، بېلیب ینه بو نې سوال اېکین.

زنبورنېنگ اېوی کېبی کۋنگلوم تېشوک-تېشوک،
لعلېنگ خیالی هر تېشوک ایچینده بال اېکین.

مسکین نوایی جانېغه کویونگده قیلمه قصد،
صید آیلە مک حرم قوشین آخر وبال اېکین.

۴۷۰

عشقېنگ اېتگین جان ایلېگی بیرلە توتوبمېن،
سېن کیرگە لی یادیمغە اۋزومنی اونوتوبمېن.

کۋنگلومگە کېلور هر ساری اۋق آتسە نېدین کیم،
جان شیرەسیدین آغزینی آنېنگ چوچوتوبمېن.

یارېنگ، دېدیلر، غیر بیلە بادە ایچیدور،
تحقیقینی بیلگونچە نې قانلر که یوتوبمېن.

گرم اۋلمنکیز، احباب تیل و صل چراغین،
مېن کیم، یورە گیم کویدی، نې چاغلیغ یاروتوبمېن.

هجرېنگ تونی آلیمغە نې محنت که یېتوبدور،
وصلېنگ کونی یادیدین اۋزومنی آوتوبمېن.

خلوت اثری عجب اېکین انگلەدیم، ای شیخ،
عیب اېتمە، فنا دیریدە گر کلبە توتوبمېن.

اشك ايله نوایی سو بپرور، صبر نهالین
بیلمس که، انی آهیم اؤتیدین قوروتوبمېن.

۴۷۱

اؤلگومدورور چو فرقت ايله اشتیاقدین،
کېل قوتقر، ای اجل، مېنی اوشبو فراقدین.

تانگ یوق قیزسه لاله کېبی کؤز، چو مردمی
هر دم غمینگده قان یوتادور اول ایاقدین.

سېن می ایچرسېن اېل بيله، اول غمزه قان قیلور،
مېن قان یوتوب نظاره قیلورمېن بیراقدین.

اطفال سنگ عربده سی وهمیدین دمې،
دېوانه لر کېبی چیقہ آلمان وثاقدین.

ایچتیم ایتینگ سفالیده می، وه، قچان یوغه ی،
حیوان زلالی ذوقینی آنینگ مذاقدین.

میدین حیات توت که، بېگنمس مسیحنی
هر شب پرې که اوچسه بو اېسکی رواقدین.

مطرب بيله نې کؤنگلی آچیلسون نوایی نینگ
کیم مېن فراقدین دېسم، اول دېر عراقدین.

۴۷۲

ای کیم، تنیمگه جان بیرهسپن هر طریقدين،
اؤلسم ني، ايرو توشقوچه سېن دېک رفيقدين.

بېلینگ مو دور که انگه قيزيل فوطه باغلهدينگ،
يا رشتهیی که اؤتکریلیبدور عقیقدين.

سودا و رشته زحمتیغه اوچره دی کؤنگول،
زلف و بېلینگ خیالیده فکر دقیدین.

هر دم دېمه که کؤز یاشیدین سرگذشتی آیت،
دریا فسانه سین نی سؤررسپن غریقدين.

آهیم کؤنگولنی کویونگ ارا سالسه نی عجب،
گلزار ارا خلیل توشر منجنیقدين.

زهد اهلی عجب تفرقه سیدین خلاص اېمس
شرط فنا فراق دورور اول فریقدين.

تالپینمه اشکینگ ایچره نوایی، که چیقمه دی
هیچ کیمسه غوطه بیرله بو بحر عمیقدين.

۴۷۳

غمینگده هر کېچه، ای گلعدار، ییغلمېن،
سحرغه تېگرو چېکېب انتظار ییغلمېن.

مېن و قرا کېچه، یؤق نسبتم سنگه، ای صبح،
که سېن کولورسېن و مېن شمع وار ییغلمېن.

بورونغى مەر و وفا، سۇنگى جور و ظلمىنگى
بىرىن-بىرىن ساغىنىپ زار-زار يىغلىمىن.

كولرلر اېل منگە بې اختيار كىم، هر دم
اېشىتىسم آتىنى بې اختيار يىغلىمىن.

مونگەيدى كۇنگلوم انىنگ دېك كە، هزل نغمە سىدىن
كە اېلگە كولگو اېتر آشكار، يىغلىمىن.

كولر سېھر دني اضطرابىغە كۇنگلوم،
ولې اۋزومدە كۇروب اضطراب يىغلىمىن.

نوايى، اشكىم آقیزغەي غمىم تونين مونداق
كە چرخ دېك كېچە توتىمەي قرار يىغلىمىن.

۴۷۴

لالە نىنگ غنچەسى دېك كۇنگلوم اۋلۇپتور تۇلە قان،
وہ كە، اېل غافل و كويدوردى مېنى داغ نھان.

زھر ھجر ايچكەلى دېرمىن كە، قىلەي عشقن ترك،
ايتقان دېك كىشى مھلك مرض ايچرە ھذيان.

روزگاريم كە قرا بۇلدى، اپرور عشق اثرى،
قىدە اۋت توشسە، قرالىغى قالور يېردە نشان.

عشقنىنگ اۋتىن كە ياشوردوم، اېل ارا يايدي رقيب،

كیم ایسیتمه نى نهان توتسه قیلور مرگ عیان.

خطینگ ایچینده لیینگ نینگ ایکی خالی نې عجب
ایکی دور نقطه، یازیلور اېسه خط ایچینده جان.

هجر چون قانیم ایچر هر ساری قانلیغ توگانیم
خوان اېرور آلیده تا کؤنگلومه بؤلْمیش مهمان.

چرخدین مهر ایسی تاپقانغه تکبر نې عجب،
اېل دماغیغه چو گوگرد اؤتی آیلر نقصان.

خلق طعن اېتسه، نوایی اېگیلیب ناله قیلور
ایگری ینگلیغ که، قیلور ییل اثری بیرله فغان.

۴۷۵

صفحه حسنونگده جانبخش ایرینینگ، ای سیمین بدن،
اؤخششور کیم، آیله گهی عیسی قویاش ایچره وطن.

یؤق عجب، ای گل، کؤنگول زخمی ارا ناوکلرینگ،
رسم اېرور: چون رخنه بؤلگن یېرگه قویماغلیغ تیکن.

حسرتینگدین، بیل که، اؤلْمیشمین، اگر کویونگ ارا
بیر گدا ناگه غریب اوچون تیلر بؤلْسه کفن.

کؤزونگ و زلف و قاشینگدین اینجودېک بؤلدى یاشیم،
خلق اوشبو وجهدین دېرلر، آنی درِ عدن.

واقف اۋل، ای باغبان کیم، هر طرف گل شکلیدین،
سېن دېک اېل نینگ قبری دور کیم ظاهر اېتمیش بو چمن.

کۈنگله گی نینگ عطری جانسیز جسمیمه بېردی حیات،
گۈیا اېل جانیدین مخلوق اۋلویپتور اول بدن.

چون نوایی نظمی نینگ هر حرفی دور شرح غمینگ،
دېسه بۋلور کیم اېرور هر بیتى بیر بیت الحزن.

۴۷۶

فلک ستیزه سیدین بۋلمه، ساقیا محزون،
قدح کپتور که، اېرور بی ثبات عالم دون.
منگه طمع کرم اهلیدین اۋلدى می وجهی،
یۋق اېرسه یېر قویى اول گنجیم، ییغر قارون.

مرقع اوزره درم کپى وصله لر نی آسیغ
که بیر درمگه چاغیر اوچون اۋلمه غای مرهون.

بو شکر اوچون گهی، ای شوخ، بېر نظر که، خدای
سېنى عزیز و شریف اېتتى، بیزنى خوار و زبون.

یېمه بو لجه مینا رموزی حلیغه غم،
می ایچ که تاپمه دی هیچ کیم بو صفحه غه مضمون.

خمار جانیمه قصد اېتتى، ساقیا، می بېر
که جانغه سالسه بیر اۋت کیم، باشیمغه چیقسه توتون.

نوايى نظمى دورور يىخشى، گر قولاق سالسنگ،
ترنمې كە قىلور اۋزى بىرلە اهل جنون.

۴۷۷

غم يېلىدىن، يارب، اول گلگە غبارې بۆلمەسون،
بلكە آنسىز دهر باغيدە بهارې بۆلمەسون.

قدى نىنگ سروىغە كىم، باغ لطافت نخلى دور،
چشمه حيواندىن اۋزگە جويبارې بۆلمەسون.

عیش و عشرت جامىدىن بۆلسون يوزى گل-گل ولېك
كۈنگلىگە غم گلبنىدىن خار-خارې بۆلمەسون.

جلوه ساز اۋلغاندە ميدان ايچرە چابك شوخلر
شاه و سر خيل اندىن اۋزگە شەسوارې بۆلمەسون.

گر بويورسنگ صدقە باشيغە ابوورمك، اى رفيق،
بو دور اميدىم كە، مېندىن اۋزگە بارې بۆلمەسون.

دهر باغى نىنگ نسيمى ساوورور گل خرمنين،
انگە اول گل گلشنى سارى گزارې بۆلمەسون.

اى نوايى، قيل دعا جانيغە و جهد ايله كىم،
مېلىنگ آنىنگ قوللوغيدىن اۋزگە سارى بۆلمەسون.

ای کیم نفسی غایب اېمسسېن نظریمدین،
وہ کیم، غم ہجرینگ آقیزور قان جگریمدین.

رسوالیغ اؤتی بیرلہ توتاشیب کبلہ دورمېن
ای اهل سلامت، قۇپونگیز رهگذریمدین.

سېن غافل و مېن وھم قیلورمېن کېچہ - کوندوز،
بو نالہ شبگیر ایلہ آہ سحریمدین.

غم ییلیدین اول نوع اؤتوم اوردی الم کیم،
یوز برق یسر ابر بلا هر شریریمدین.

بېلینگ غمیدین مویہ بیلہ ییغلہ دیم آنچہ
کیم اشک دُر و گوهری اؤتتی کمریمدین.

ای زھد، یؤلوم اورمہ کہ، بو مرحلہ ایچرہ
مقصدغچہ سېنسېن بیر یوز مینگ خطریمدین.

ای عشق، فنا یؤلی ساری باشلہ کہ، تینمان
گر تاپسہ نوایی خبر اوشبو سفریمدین.

نې تیریگمېن، نې اولوگ، نې ساغ، نې بېمارمېن،
ایتہ آلمان کیم فراقینگدین نې ینگلیغ زارمېن.

نقطه آغزینگ غمیدین تارتیبان جدول دېک آه،
اشک سيلين آفیزیب سرگشته چون پرگارمېن.

دوستر، کونگلوم حدیثین دېمنگیز تېنگری اوچون،
کیم مېن اول دېوانه سرگشته دین بېزارمېن.

کونگلکینگدین کیم تاپر جان دمېدم یوسف ایسی،
ای عزیزیم، مېن هم اول کونگلک ارا بیر تارمېن.

بیر قویاش هجرینده تون دېک روزگاریم تیره دور،
تانگ اېمس گر تون کېبی ماتم توتوب ییغلارمېن.

میده افیون اېزگیل، ای مغ کیم، بو اېسکی دیر ارا،
تېلبرمېن غصه دین گر بیر نفس هوشیارمېن.

نېوچون اېل دشنام و طعنیدین بوله آشفته حال،
ای نوایی، چون نې کیم دېرلر یوز آنچه بارمېن.

۴۸۰

سروی که نالیشیم بیک اولدی هواسیدین،
یوز مینگ فغان که، آگه اېمس مبتلا سیدین.

کونگلو منی کوزلریدین اییرمنگ که، چیقمه غای
مجنون نصیحت ایله کییکلر اراسیدین.

مېن تیره اویده بېخود و یوز نوع گفت و گو
هر کو باشینده تېله لیگیم ماجراسیدین.

كۈنگلۈمدە تازە داغلىرىنىڭ شەكلىنىڭ ئاستەسەنگ،
فەھم ئايەلە ئاۋتۇلۇغ ئايگى كۈزۈنىڭ نىنىڭ قىراسىدىن.

قۇت تۇتۇر لىيىنىڭ غەمىنى يېبىپ ھىزىن كۈنگۈل،
گۇيا كە قان تۇلدۇر بۇ غەداسىدىن.

دولت لىباسى شەھەر كە يۇقتۇر شەكلىتىم،
مەن دىرى تېگەرەسىدە گەللىغ پىلاسىدىن.

غەم شامىدىن نۇايىنى نېتىكى خىلاص ئېتىپ،
يۇرۇتسەن ئويىنى شەمە جەمەلىنىڭ ھىياسىدىن.

۴۸۱

دۇستۇر، بىر چارە مەن دېۋانە شىدا ئوچۇن،
كىم ئۇلۇمەن ئول پىرى پىكىر مەلە سىما ئوچۇن.

آتشىن گەل تېگەرەسىدە لەل گۈن يۈز بەرگە ئېمەس،
بەلكە يۈز نەل ئۇتقە سالىمەش بىلەل شىدا ئوچۇن.

خام كۈنگۈلۈم كىم، دۇدەغىنىگە تىلەپ ئافغان قىلۇر،
بار دۇرۇر ئول ئۇلۇمەن كىم، يىغەلغە ھىلۇا ئوچۇن.

ئەشەك ئېچىندە غەرقەمەن، زەلفونىگە تۇتقەيمەن مۇ دەپ،
ئۇيەلە كىم تاجەر تېنىگەز رەنجىن چەكەر سۇدا ئوچۇن.

تۇرك مەستى دۇر كۈزۈنىڭ ئويۇدە، كۈز كەنجىدە خەل

اۋغرى كيم، قيلمىش كمين يانیده قۇيغان يا اوچون.

گلخني دېك دور كه ايستر گلخن و آلاتيني،
سفله كيم محنت چېكر دنيا و مافيها اوچون.

بو نوایی بندهنى، ای سرو آزاد، اسره كيم،
بۇيله بير بلبل كېره ك سېن دېك گل رعنا اوچون.

۴۸۲

كۇنگول آلوده عجب دلربا اېمىشتوكسېن،
نې دلربا كه بلای خدا اېمىشتوكسېن.

كۇنگول بېرورده سنگه بيلمس اېرديم، ای بد مهر،
كه خسته كۇنگلومه مونداق بلا اېمىشتوكسېن.

طبيب عاجز اۋلوب عاقبت دېدى بيلديم
كه عشق دردى بيله مبتلا اېمىشتوكسېن.

گداليغ اېتتيم اېسه بوسه يى، اچيغلنيان
دېدى كه: اسرو اويتسيز گدا اېمىشتوكسېن.

كۇنگولنى كويدوروبان جان آلورسېن، ای ينگى داغ،
فغان كه، بير يۇلى كۇنگلى قرا اېمىشتوكسېن.

چېرىك وحوش و سنگه تخت قلّه، ای مجنون،
فنا ممالكیده پادشا اېمىشتوكسېن.

دېدیم: کمینه ایتینگمېن، کولوب منگه ایتور:
نواييا، نې بلا خود نما اېمیشتوکسېن.

۴۸۳

لعل و غمزەنگ بیرله بس کیم نکته دان استادسېن،
بیر نفس بارسېن مسیحا، بیر زمان جلا دسېن.

لعلی شوقیدین که غم تاغین قازرسېن، ای کؤنگول،
نې بلا شیرین هوسلیک ناتوان فرهادسېن.

اهل دِلر چهره سی آلتون، سرشکی سیم ابرور،
تا که سیم ناب ارا قیلدینگ نهان پولادسېن.

نرگسینگدین بیر نظر قیلغیل که اسرو بیر یولی
قوللرینگ حالیدین، ای سرو روان، آزادسېن.

نیشکردېک قدینگه، وه، برگنی تون دېمه کیم،
عشق پېچان برگیده بولغان نهان شمشادسېن.

خرم اولمسېن سومورمه ی بیر قدح، ای کیم مدام
چرخدین کؤنگلونگ بولوب یوز لخت قان ناشادسېن.

ای نوايی، جسمینگه پیکانلریدین لنگر اېت،
یوقسه بو آهینگ ییلیدین ناگهان بربادسېن.

۴۸۴

ياردین هیچ کیم مېنینگ دېک زار و مهجور اۆلمه سون،
جمله عالمده رسوالیققه مشهور اۆلمه سون.

مېن بۆله ی آواره تا عشقیمی دین ایل ب گف و گوی،
آتی آنینگ هر کیشی آغزیغه مذکور اۆلمه سون.

جانیمه بېداد و ظلمین، یارب، اول مقدار قیل،
کیم انینگ عاشقلیغی هر کیمگه مقدور اۆلمه سون.

مېن خود اۆلدوم، لېک هر عاشق که، باردور پاکباز،
نوحه تارتیب ماتمیم توتماقده معذور اۆلمه سون.

پند ایله کۆنگلوم اویین قیلمه عمارت، ای رفیق،
بیزنی بوزدی هرگز اول، یارب که، معمور اۆلمه سون.

کېچه لر اول گل چېکر اهرمیش قدح، ای تانگ یېلی،
واقف اؤل حالیمنی ایتور چاغده مخمور اۆلمه سون.

یار وصلیغه قوواندیم، قاودی کوییدین مېنی،
ای نوایی، هیچ کیشی دولتقه مغرور اۆلمه سون.

۴۸۵

نا امید ی مېن کېبی بار مو اېکین جانانیدین،
جانگه یېتکن کۆنگلیدین، کۆنگلی توتولغان جانیدین.

فرد هوش و صبریدین، مهجور زهد و علمیدین،
ایرو شهر و ملکیدین، آواره خان و مانیدین.

تنغه محنت روزنين آچقان يقانينگ چاكيدين،
جانغه رحلت نوحه سين توزگن كؤنگول افغانيدين.

هم صلاح اويين قرا ايلب توگانلر دوديدين،
هم بلا يوزين قيزيل قيلغان الفلر قانيدين.

مهن دغى بير كون صلاح اهلى ابديم، اى پارسا،
بو عقوبتلر ارا قالدیم بيراو هجرانيدين.

جانيمه هر دور قوی، ساقی، هلاهل زهری کیم،
ته به ته قان دور ايچیم طاسی نگون دورانيدين.

ای مغنی، توز مقام نوحه کیم، چيقماقته دور
خسته جان جسم اویی آتليغ کلبه احزانيدين.

جان بپرور هر دم نوایی، ني عجب گر بپرسه جان،
قول كه آيريلغهی بېگيدين، بېک ني کیم سلطانیدين.

راستليغده سرو آزادي ييگيتليک باغيدين،
پاکليکده لعل رخشانې ابرنليک قانيدين.

۴۸۶

يار پيغامی ني آسيغ اؤزگه لر تحريريدين،
جان قچان بېرگهی مسيح الفاضی اهل تقريريدين.

رقعه سی گر برچه قتليم حکمی دور خوش دور که، بار

قتل حکمی حرزِ جان عیسی دمیم تحریریدین.

کیم که کؤرسه، وه که، مخفی عشقیم اؤتین فهم اېتر،
رقعه سین آچیب اؤقورده حالتیم تغییریدین.

نامه سین آچقاندە یوز دېوانه لیغ قیلدینگ دېمه،
کیم خبر یؤقتور منگه، بالله، الرنینگ بیریدین.

نې فسون قیلیمیش اېدی بیلمان که، یؤقتور عقل و هوش،
ناتوان کؤنگلوم ارا الفاظی نینگ تأثیریدین.

رقعه یی دور چرخ چیرماشلیغ که مضمون صورتین
هیچ کیم هم اېتمه دی عنوانی نینگ تصویریدین.

هر نې یازمیش آلینگ که کلک قضا کؤرمک کپره ک،
ای نوایی، قاقماق اؤلمس تېگری نینگ تقدیریدین.

۴۸۷

کېل که وصلینگدین حزین جانیمنی خورسند ایله یین،
سېن جگر پرگاله سین بغریمغه پیوند ایله یین.

چاک اېتیب کؤکسومنی محو ایله ی سېنی بغریم ارا،
نېچه بو امید ایله کؤنگلومنی خورسند ایله یین.

کؤزده مردم بؤل، کؤنگولده جان یېرین توت، وه نېچه،
کؤزنی مشتاق و کؤنگولنی آرزومند ایله یین.

يوز بلا سالدی کۈنگۈل باشیمغه آنی، ای رفیق،
قوی که، تیشلب-تیشله بان، پرکند-پرکند ایله یین.

نې اچیغلنماق دور اندین، نې چوچوک سۆز، ای کۈنگۈل،
خواه اچّیغ ییغله یین، خواهی شکرخند ایله یین.

گلشن وصلین تیلر جان، یېر قویی، جسمی ضعیف،
نېچه قدسی قوشقه مونداق تارنی بند ایله یین.

دېر نوایی، وامق و مجنون دېک اۋلغیل، وه نې نوع
کوچ بيله هوش اهلیغه اۋزومنی مانند ایله یین.

۴۸۸

مسیحادین لبینگ افصح، قویاشتین عارضینگ احسن،
قویاشینگه فلک حیران، مسیحینگه قویاش مسکن.

کۈزومده گرد میدانینگ، تنیمده نقد پیکانینگ،
انگه کۈز مردمی خازن، مونگه جان کلبه سی مخزن.

یسرمېن یوز مقالت، وه، بۈلور کۈرگچ انی ناگه،
کۈزوم حیران، تنیم لرزان، اېسیم واله، تیلیم الکن.

شکیب و صبر او یین بوزدی که رخسارینده کۈرگوزدی،
خطیدین نور اوزه ظلمت، یوزیدین اۋت ارا گلشن.

تۈکرسېن قان کۈزونگ بیرله، بېرورسېن جان سۈزونگ بیرله،
عجایب ذوفنونې سېن که، هر فن ایچره سېن یک فن.

ملا مت تاشی داغیدین یارودی عشرتیم شمعی،
عجب گوگرد اؤتیدین ایله دیم بو شمعی روشن.

یسرده صنع معماری فلک غمخانه سین گؤیا
که قیلدی درد و غم کیرمک که هر کوکبنی بیر روزن.

سپن ایستب خضر عمری، طرفه بو کیم گنبد خضرا
یوزیگه تون قراسین سورتیان ایلر سنگه شپون.

نواپی، اسره بان تمکین، کیشیدین ایسته مه تحسین،
چو شه کؤرگوزدی استحسان، کؤروب نظمینگنی مستحسن.

۴۸۹

ازل نقاشی طرح آیلرده گل برگ نمودارین،
مگر پرگار قیلدی بلبل سرگشته منقارین.

قضا مشاطه سی پروانه لر جسمی کولی بیرله
همانا کیم، یاروتدی شمع نینگ مرآت رخسارین.

دېگین، مجنون قرا جانی نینگ اوزگن رشته سیدین دور،
که صنع ایلگی مطراً قیلدی لیلی زلفی زنارین.

مگر فرهاد جانیدین سیزیب قانیدین اېتتی رنگ
قدر صورتگری شیرین لب لعل شکر بارین.

ترازو برگ گل، ایپ رشته جان، تاش لعل اېتتی

چېكرده خازنِ همت لېنگ ياقوتى مقدارين.

قراغلاريم اېمستور، بلكه تاپقچ كؤزگه قاقميشمېن،
ايتردين وهم اېتيب، رخشينگ ستامين، بلكه مسمارين.

اياغينگ كيرپيگيمدين آغريغان بولسه، ياريب كؤكسوم
ايسيق قانيمگه قؤى كيم، اول حنا-اوق، چېكسون آزارين.

خرابات اهلى اور و داغ، دېر كيم، كويدورونگ، ساقى،
دوا يۇق سىرمه بان قاقماقدين اؤزگه شيخ دستارين.

مگر بۇلدى قويون توفراغ ايله يېل مى سو بىرله اؤت،
يسرده مست سرگردان نوايى خلقت زارين.

۴۹۰

رشكدين دېرمېن كه مهر ايتسون سپهر ايوانيدين،
بارى ايتكى سايه ايوان ايچره آينگ يانيدين.

كؤكسومه اورماققه آلغان تاشقه اؤقى تېگدى، لېك
قيلدى كول جسميمنى اؤت كيم، سېكريدى پيكانيدين.

آتشين آچيلدى ايچگچ باغ نينگ آق گللىرى،
اشك ايله هر قطره يى كيم، باردى بغريم قانيدين.

انجم اېرمس كيم، فلک مرآتى ايچره توشتى عكس،
بس كه در ساچيلدى يېر اوزره كؤزوم عمانيدين.

دېمه نالنگدین یومولمس کۈز لیریم کیم، تانگ اېمس،
کېلمه سه بېمارلرغه اویقو ایت افغانیدین.

مهر نینگ اېرمس شفق ایچره شعاعي خطلری،
هجر ظلمی قان تۈکر هر شام انینگ مژگانیدین.

جان آلور لعلیم حدیثی، دېب مېنی قۇرقوتمه غیل،
کیم بو بیر سۈز دور که، ایتورسېن نوایی جانیدین.

۴۹۱

کۈروبمېن کیرپيگینگ باشتین-ایاغ تېشکن کۈنگول حالین،
قوشې دور کیم، تیریکله یولمیش اۋلغەیلر پرو بالین.

اېکېب تخمینى انداق کیم آچیلغە ی بوستان افروز،
آچر خونابه کۈز باغیده اېکسم دانە خالین.

جمالین وعد اگر دېمېن، کۈپ اېتمه، ای عرب، حیرت
یوزی عینین کۈروب هر یان نظر قیل زلفدین دالین.

تینمى کیم قوروپتور خامه دېک نال اۋقلرینگدین دور،
قلم قیلسنگ قیل، اما تشلمه هر یان چېکېب نالین.

بو مجنون قتلین اول طفل پریش ایسته مس بۈلسه،
نېدین تاشلر بیله قصیدیمغه سالدی شهر اطفالین.

غمین کۈرمنگ بلا تاغیده لعلی شوقیدین جاننى،
که هر بیر تاشیدین ساتمس ابد عمریغه مثقالین.

چو بۇلمس شمعسىز پروانە و گل بىرلە دور بلبىل،
فراق اۋرتىر كۈنگۈلنى چۈن كۈرر وصل ايچرە امثالين.

صبوحي جام ايله خوشمېن، نېچۈك خوش بۇلمەغاي اول كيم،
مونونگ دېك اختر فرخندە قىلغەي صبح انينگ فالين.

جواد ايلگيدە پير ديرنينگ مى زورقين كۈرسون،
بيراو كيم كۈرمەميش دريا ايچيندە جۇنگ تمثالين.

شە اېگنيدە مرصع توگمەليگ خلعتقە بېرمسمېن،
يىغاچلر بىرلە آلين تېورەبان كييگن فنا شالين.

نوايى، ايستەسنگ كويين، ايتيگە آشنا بۇلغىل،
يلىغان ينگليغ اول ايت آشناغە، سېن انگە يالين.

۴۹۲

شھيد اۋلسم لباسى لالە گون سرو روانيمدين
يسنگ قېرىم اوزە ميلې، بۈيىنگ گلرنگ قانيمدين.

كۈروب طوماردېك چيرمانماغيم ھجرىدە رحم اېتمس،
كە غافل دور ايچىمدە ھر طرف داغ نھانيمدين.

قوروق تندين كە قىلدينگ شرحە. شرحە نالە تارترمېن،
نې تانگ وجد اۋلسە اېلگە دم بدم نى دېك فغانيمدين.

الفيسز جان كېيى يۇق اول پرىدين اۋزگە موجودې،

حزین جانیمده تا هجران خدنگی چیتی جانیمدین.

کۆرونوب زلفی نینگ تارى، کۆرونمس ضعفدین جسمیم
نېدین کیم اول تواناراق دورور بو ناتوانیمدین.

کۆنگول کۆز اؤت و سیلیدین کېلیب حالیم کۆره آلمس،
ملایک روزنیمدین، بل خلاق آستانیمدین.

اېرور قاتلیدین اېتمک آرزو جانبخشلیق رسمی،
امید مهربانلیغ باغله ماق نامهربانیمدین.

مېنى اویقوغه سالمیش دهر باغی نینگ نسیمی، وه،
نې گل تېرگه یمېن اوشبو توشته کۆرگن بوستانیمدین.

نواپی، بیل که تاپمیشمېن نشان مقصوددین بېشک،
اؤشل کون کیم، نشانی تاپمه سنگ ایستب نشانیمدین.

۴۹۳

ساغینمگ سایه غم شامی ملول اېرمس فغانیمدین،
باسیب اؤلتورمه سم، یوز قتله قاققی اېردی یانیمدین.

اوچوق زخمی لبینگده بیلگورور، بیلگورمه سون کۆرونک
نشانه کیم که ایستر جان ارا داغ نهانیمدین.

بلیت شاهدی گلگونه قیلسه بس مناسب دور
ماموغلر کیم یرا آغزیده گلگون بؤلدى قانیمدین.

ايچىمىدە بس كە تۇلدى ناوكىنگ ھەريان الف اېرمىس،
كە رىگلدېك اۋقونىگ بىلگوردى جىسىم ناتوانىمىدىن.

كۆز ايچرە اويقۇ خىلى گر كىرە آلمىس، عىجب اېرمىس
كە خالى طرفە العىنى اېمىس اشك رۋانىمىدىن.

دېمە راۋى اېرور فرھاد و مىجنون قىسەسى مەلىك
انى القصە بىر دال و الف بىل داستانىمىدىن.

يوزومنى، اى بھار حىسن، قان ياش ايچرە كۆرگۈل كىم،
يوزونىگ شوقىدە نې گىللر ظھور اېتتى خزانىمىدىن.

اولوس تىكلىفىدىن كۆپ خىستە قىلدىم جاننى، ۋە اېمدى،
يىقىن دور اۋلگە مېن، بس كىم، خىلمېن خىستە جانىمىدىن.

نوايى، وقتى طاعتقە يا عىشرتقە صرف اېت كىم،
ساغىنىسم اۋرتنورمېن تىرە اۋتىرگن زمانىمىدىن.

۴۹۴

مەر كۆرسە ھەرىشى اۋز دىلېر زىباسىدىن،
اۋرتنور مونىگلوغ كۆنىگۈل بېمەرىم استىغناسىدىن.

اى مىسلمانلر، نېتىب سۇرماق تىناسىن قىلەى،
مېن كە بىر سۇكىمك تىلب تاپمان لې گۇياسىدىن.

قد رىناسىدىن اېلگە جىلۋە وىلىن نېتاي،
چون مېنگە يۇق جىز دور بۇلماق گىل رىناسىدىن.

يېتكۈروب اېلگە لب جانبخشيدىن قوت حیات،
جز اؤلوم حکمی منگە يۇق لعل روح افزاسيدىن.

تانگ يېلى، تند اېسمە اول يان کیم، اويومەيدور کېچە
ايتلری فریادی و عشاقی نینگ غوغاسيدىن.

قان يوترمېن دُرد ساغر شوقيدىن، ای پير دیر،
ساغری بېر، مغیچە، لعل قدح پیماسيدىن.

ای نوایی، شکر قیل ظلم اېتسە اول سلطان حسن،
کیم قیو قول سېنچە تاپتی تربیت میرزاسيدىن.

۴۹۵

تۆلە قان دور کوزوم نینگ حلقەسى تا قالدى ياريمدين،
مگر توشمیش قراسی تازه داغ انتظاريمدين.

کواکب دېمە گیل، گردون کۆزی گویا ياشرمیشدور،
توتوندین کیم، چيقر گردون سری شمع مزاريمدين.

یره مغه هیچ مرهمدين يېتیشمس آنچه راحت کیم،
چيقاریب تیل ایتینگ قانین یلر جسم فگاريمدين.

مېن اول آی رشکيدین کیم اېل کۆرر توفراغ اگر بؤلسم،
کۆرر اېل کۆزلرين کور ايله، ای گردون، غباريمدين.

اېگرمس کۆک حصاری دوریغه تورک فلک کۆرگچ،

اېرورمک اشهين بير خشت اوزه چابک سواريمدين.

اېرور قانليغ کؤنگولده کؤزلرينگ، وه، طرفه دور اسرو
که چيقمسلر دمي اول ايکي جيران لاله زاريمدين.

ايچيب گر توتمه سنگ اېردى قدح، اي نوش لب ساقى،
ني امکان اېردى قوتقرماق مېنى مهلك خماريمدين.

مېنى يازغورمنگيز قيلسم صبحي کيم، ازل صبحي
چيقيپتور اختيار ايلگيمدين و عشق اختياريمدين.

عنایت يامغورى آليده دفعی سهل اېرور، گرچه
ياغر ادبار گردى، اي نوایی، روزگاريمدين.

۴۹۶

مېن ضعيفنى سرگشته ايله دى گردون،
شتاب و دور ايله خاشاکنى نېچوک که قويون.

توتشتى تېلبه کؤنگول اول پرى عذاريدين،
بو اؤتنى گل ساغينيب، وه که، کويدي اول مجنون.

حباب آنچه که جيحون اوزه اېرور ممکن،
تصور ايله کؤزوم نينگ حبابيدين گردون.

يوزونگ شهيدلرى توفراغين ساوورميش يپل،
بو کيم بولوت کؤرونور کؤکته هر طرف گلگون.

نې عیب، شادلیغ اشکیم کۆپ آقسە وصلینگە،
بھار فصلی بۆلور چشمەلر سویی افزون.

قدینگە سرو باش ایندورمەمیش اېمس عکسی
کە دھر ادب قیلور آنی سالیب سو ایچرە نگون.

اوشاتیب اۆقینی محزون کۆنگولنی سیندورمنگ،
کە اېو شکست تاپر هر قچان کە سیندی ستون.

یېر آستیدین کپ ایله لعلنی چیقرا، ای مغ،
کە باردی یېر قویی چون سۆز اېشیتەدی قارون.

غم اۆلتورور مېنی، قوی پند و بیر قدح یېر کیم،
قیلور بو زهرنی تریاق دفع، یۆق افیون.

نواپی، ایستر اېسنگ سلطنت، فنا بۆل کیم،
جهان زبونینگ اېرور، بۆلمەسنگ جهانغە زبون.

۴۹۷

یېرگە بېردی کویدوروب اول گل تنیم خاکسترین،
آتشین گل هجری ساوورغان کببی بلبل پرین.

انگله مان بلبل قیزیق کۆنلوم دورور، یا عطر اوچون
غنچه سیدین گل مرتب قیلدی اۆتلوغ مجمرین.

برگ گل دور، یۆقسە بلبل نینگ توتشمیش هر پری،
بس کە یاروتدی صبا گل مجمری نینگ اخگرین.

گل اېمستور، بلکه بلبل آشيانين اۋرتە گن
عشق اۋتى بيل، كۋرسنگ آنىنگ دور و لون احمرين.

قۋى گل و بلبلنى، گلگون مى تۈلە توت بلبلە،
تا اۋقوى بلبل مقالاتين آچىب گل دفترين.

دەر باغيدە گل و بلبلغە يۇق برگ و نوا،
سالمەدى بو غصەدين نرگس ايليگدين ساغرين.

ساقيا، حيوان سويين ممزوج قىلىسنگ ايچمە گەي،
گر نوايى تاپمەسە مى ايچرە لعلينگ جوهرين.

۴۹۸

نەھان عشقینگ كە كۋنگلوم ايچرە توشتى يوز شرار اندين،
نەھاني داغلر قالميش ايچيمدە يادگار اندين.

مقوس قاشلرينگ نينگ نقشيدين گريان كۋزوم بۇلميش
بولوت دېك كيم، بۇلور قوس قزحلا آشكار اندين.

بۇلوپتور سرو نازيم حسن شمعى، باشيدە آنىنگ
بۇرك زر رشتەسى اول كيم، يانر بير نېچە تار اندين.

بوزوغ كۋنگلوم كە اطرافيدە اول يوز شوقيدين قان دور،
اېرور ويرانەيى كيم، لالەلر بوتكى بهار اندين.

نې كيرپىكلر اېكىن اول كيم، تخیل ايله مك بيرلە

بۇلور جىسىم ايچىرە ھەر دم جانىم اندامى فگار اندىن.

قدى نخلیدىن اۋلىسم، دۋستلر، بو دور وصیت کیم،
باشیم اوزره اپکیب سروې قیلینگ میل مزار اندین.

جفادین یومسه کۈز، تسکین تاپر کۈنگلوم اۋتی، گۈیا
قراری یۇق کۈزی ھەر دم آلور صبر و قرار اندین.

جهان بحری اېمیش مهلك، تومن مینگ شکر کیم، گرچه
کۈپ اوردوم دست و پا، توتتوم ولېک آخر کنار اندین.

نوايى ینگلیغ اۋلمیش خانقه اهلی سوروک مجنون،
مگر کیم سرخوش اۋتمیش اول پری دېوانه وار اندین.

۴۹۹

دېمه محنت تاغی نینگ فرهاد سرگردانیمېن،
تازه یوز مینگ داغ ایله اول قلّه نینگ قیلانیمېن.

لمعه رخساریدین پروانه دېک کویسم نې تانگ
مېن که، ییللر اول ملاححت شمعی سرگردانیمېن.

حسنونگ که حیران اېسم، کېلمس اولوس حیرانلیغی،
کیم که حیرانینگ اېمستور، مېن انینگ حیرانیمېن.

مېن اۋلر حالتده و جان قصدی ایلر اول پری،
آدمیلیغ کۈرغوزور کیم، بیر نفس مهمانیمېن.

گر کۋنگول بوزدى مېنى، يار اېردى باعث شکر کيم،
جغد نینگ يۇق بېر ملاحى گنجى نینگ ويرانيمېن.

دېر پېرى توتسە مى، نوش اپتسم اېرمس عيب کيم،
زهر اگر ايچ دېر کيم آنينگ بندە فرمانيمېن.

تېلبەلىکدين عقل سارى ايستەميش زاهد مېنى،
اي نوایی، مونچە نادان بيلمس اېرديم آنى مېن.

۵۰۰

صبح وصلين اېلگە کۋرگندين پريشانمېن بوگون،
شام هجرين اول که نفى اپتتيم، پشيمانمېن بوگون.

صبح وصل اول، شام هجران بو، مېن سرگشته، وه،
نيله گەيمېن دېب، اۋز احواليمغه حيرانمېن بوگون.

قىدە بيلگەيمېن وصال اهلى نشاط و عيشينى،
مېن که زار و مبتلاى درد هجرانمېن بوگون.

دايما مهمانيم اېردى يار کويى ايتلىرى،
جمع اولوپتورلر که مېن بارىغە مهمانمېن بوگون.

پرلر اۋرنىغە بليت اۋقلىرى نینگ زخمى دور،
مېن که پرسىز قوش كېبى هجريندە عريانمېن بوگون.

ساقيا، بېر مى بيله وهميمنى كمراق ايله کيم،
شام هجر آسيبيدين بېحد هراسانمېن بوگون.

چون خیالی مهمانیم دور نوایی، نې عجب،
گر تخیل شخصی دېک کؤزلرگه پنهانمېن بوگون.

۵۰۱

فراقینگده کؤزومدین ییغله ماق بؤلغهی مو کم بیر کون،
کولوب کیرگهی مو ویران کلیم ایچره اول صنم بیر کون؟

ملایک، ترقه شینگ کیم، اول قویاش هجرینده قؤرقرمېن،
تېشېب اؤتگهی فلکنی آھیم اؤتیدین الم بیر کون.

حریم وصلیغہ محرملر آخر شکر اېتینگ، کولمنگ،
مېنی محروم دېب کیم، مېن هم اېردیم محترم بیر کون.

فسانم یازغوچی، بیل کیم، بیتیک اوزره ساچر کول دېک،
کویوب ساچیلغوسی کاغذگه ایلگینگدین قلم بیر کون.

اېمس غم شامی انجم، قطره لر آھیم تفیدین بیل،
نې تانگ کون کؤزگوسین گر تیره قیلسه اوشبو نم بیر کون.

اېشیتیم، تېلبه ایت کوییده قتل ایلر اېمیش، ایتینگ
کیم اول کوی ایتلریدین اېردی بو دېوانه هم بیر کون.

طلب دشتیده ییللر پویه ایلب، وه که، تا یېتیم
حریم وصلیغہ دېر کیم، بؤلور طوف حرم بیر کون.

کؤنگولدین توبه قیدین رفع قیلمس خانقه شیخی،

مگر کیم دیر پیری ظاهر ایتکه ی بو کرم بیر کون.

نوایی، روح پرور نکته و مهلك تجرددین
عجب گر قویمه غای کؤک که مسیحادېک قدم بیر کون.

۵۰۲

جمالینگ شوقیدین غم شامی کویمک ابتلا سیدین،
کوزوم شمعی کول ایلپتور عیان قانلیغ قراسیدین.

فراقینگده توگان اوزره توگان قویدوم نی حاصل کیم،
منگه اون بؤلمه دی حاصل، بو ایکی تاش اراسیدین.

قویاشنی یوسفوم بیعیغه بېرمک بار اېسه ممکن،
دېگه یمېن تنگه بیعانه دور، اېرمس بهاسیدین.

چېکی عشقینگ یوکین دېب، خسته کؤنگلوم قان یوتوب غم یېر،
نی قوت کسب اېته آغهی بو شربت، اول غذاسیدین.

جفاسی تیرگوزور اېلنی و مېن بو عیشدین محروم،
مسلمانلر بیلینگ کیم، اؤلگوم اول کافر جفاسیدین.

اېرور مجنون کؤنگولده یوز گره کیم، نی سبیدین دور
مسلسل قصه لر اېل ایچره زلفونگ ماجراسیدین.

خمار هجر دین دور تیره کؤز و کؤنگلوم، ای ساقی،
یاروتقیل هم جمالینگ شمعی دین، هم می صفاسیدین.

گر اۋلسم، دیر پیری تانگ بېلیم زنار ایله محکم!
منگه تابوت پوش ایلب فنا دیری پلاسیدین.

عدم فرشیده تا قۆیدی فنا تاشی اوزه باشین،
نویی عار اېتر یېر نطعی و کۆک متکاسیدین.

۵۰۳

منع قیلمس اشک لعلینگدین توتشقان جان اۋتین،
پست نې نوع ایله گه ی دریا سویی مرجان اۋتین.

اول که ایتور هجر تسکینی اوچون داغ اۋرتە گیل،
کۆرمه میش باشتین-ایاغیم اۋرتە گن هجران اۋتین.
عشق دشتی نینگ سمومیدین گمان اېتگه ی قویون،
وادی هجران ارا کۆرگن بو سرگردان اۋتین.

بوالعجلیغ عشق ارا کۆرگیل که، کۆنگلوم چېکسه آه
زخمی آغزیدین مشعبدېک ساچر هر یان اۋتین.

آتشین گلدین قیزرمیش باغ یا خود عندلیب،
اوردی گلبنلرغه گل هجرانیدین افغان اۋتین.

چرخ اوزه اېرمس شفق کیم، اۋرتنورگه اهل درد
تېز اېتر هر تون قضا آتشگهی دوران اۋتین.

ای نویی، هر نسیم اول گل حریمی طوفیدین
کیم یېتر روشن قیلور کۆنگلومده گی حرمان اۋتین.

سرشک قانین ایاغینگ اوچون حنا قیلهیین،
قبول توشسه قراغیم ایزیب قرا قیلهیین.

عقیق لعلینگ گه جان جوهرین نثار آیلە،
سواد خالینگه کؤز مردمین فدا قیلهیین.

قرا مہنگینگ بیلە قدینگ خیالی کپلسه، وطن
مونگه کؤز ایچره یسه، انگه جان ارا قیلهیین.

قدینگ که سایه سالیپتور، اوله ی انگه، یعنی
که عشق علمین الفبا دین ابتدا قیلهیین.

لبینی قصدیمه تیشلر، یوزیگه تپلمورسم،
باقیب توروب نپچه اؤز جانیمه جفا قیلهیین.

کؤنگول قوشی کیم ابرور جلوه گاه گلشن قدس،
بو دامگاهده نپدین آنی مبتلا قیلهیین.

نواپیا، غمیم اهل ورع دین اولمه دی کم،
قوی اہمدی میکده پیریگه التجا قیلهیین.

چپککنده نقاش قضا اول سرو گلرخ صورتین،
گؤیا بپگنمهی تشله میش طرح ایل ب آی، کون هیئتین.

تا جلوه قیلدی اول صنم، لیلی سؤزی بۆلدی عدم
سودا اؤتی چپکچ الم، پست اېتتی مجنون شهرتین.

رخسار آچیب اول سیمبر، قامتنی ایلب جلوه گر،
اوزدی و کپسدى سر به سر گل رغبتین، سرو الفتین.

کؤنگلوم یوزونگ بېچاره سی، جانیم لېینگ خونخواره سی،
سؤر، ای جهان عیاره سی، گاهی الرنینگ حالتین.

تقوا اېوی هموار اېرور، سُبْحَم ایپی زَنّار اېرور،
اوی کلبه خمار اېرور، تا کؤردوم اول چین لعبتین.

جنتقه قيلمسمېن نزول، اول کوی ارا تاپسم وصول،
دوزخنی ایلر مېن قبول، اما یوق آنینگ فرقتین.

ایلب سلاسل آرزو، آرتر جنونیم مو به مو،
ناگه نسیم مشکبو بېتکورسه زلفونگ نکھتین.

ایش سرین آیا کیم بیلور، کیمدین بو مشکل آچیلور،
وه کیم، بو غم مهلک قیلور، هر لحظه کؤنگلوم حالتین.

بؤلغیل، نوایی، رو به ره، قیلغیل فنا کویین پنه،
ترک آيله زهد و خانقه، قیل دیر پیری خدمتین.

«و» حرفی نینگ ولاهیت افزایلری نینگ وقایعی «غرایب» دین

وفا اهلېغه دوراندين پېتر جور و جفا اسرو،
جفاسيدين انينگ آزرده دور اهل وفا اسرو.

بو کيم اهل وفا ناياب اېرورلر اندين اېرکين کيم،
بو اېسکي طاق الرغه ياغدورور گرد بلا اسرو.

فلک دردی علاجی چيقمه‌ی اندين کيمسه تاپمه‌يدور،
مگر ناياب اېرور اول حقه ايچره بو دوا اسرو.

گران جانليغنی قوی، جان بېر، تيلر بؤلسنگ دُر مقصد،
که عالمده آغير دور اوشبو جوهرغه بها اسرو.

فدا جانيمنی ايلب، عالم اهلیدين طمع قيلدیم
وفا، استغفرالله، قيلغان اېرميشمین خطا اسرو.

رضا اهلين سياست تيغيدين قورقوتمه‌غيل، ای شيخ،
که قتلينگدين سپينگ قورقرغه اولمه‌يدور گدا اسرو.

طبيعت چاهيدين روحينگنی قوتقر کيم، خوش اېرمستور
قفس قیدی ارا بلبلغه بؤلماق مبتلا اسرو.

چو کوثر جامی ذکرى قيلمه‌دی رفع اؤزلوگوم قيدین،
بو رنجيمغه همانا نفع اېتر جام فنا اسرو.

هوای گلشن قدس اېت، نوایی کيم، خوش اېرمستور
زغنلر بيرله بو گلشنده بؤلماق بېنوا اسرو.

۵۰۷

يار مستغنى و مهلك غم هجران اسرو،
آه كيم، قالميشم اوز حاليمه حيران اسرو،

رخنه لر سالدی اؤقونگ كثرتی كؤنگلوم اوييگه،
اول ياغين ايله دی بو كلبه نی ويران اسرو.

ای رفیق، اؤقینی زخمیدین اگر چپكتینگ، لپك
یپته دور جانیمه كؤنگلومده گي پيكان اسرو.

شیخ تكلیف نماز اېتتی، ولې بيلمس كيم
عشق تیغی یاره سیدین باره دور قان اسرو.

ناز اېتیب غمزه اؤقین گر آتر، ای جان، اسره
كيم آتر غمزه اؤقین ناز ايله جانان اسرو.

غصه جامی كه بو دور ایچره لبالب دور، آنی
وه كه، بات-بات توته دور ساقی دوران اسرو.

ای نوایی، دېمه اقبال بقا مشكل اېرور،
فانی اؤلغانغه اېرور اوشبو ایش آسان اسرو.

۵۰۸

یوزونگده می گلی یا گل آچیلغان بوستان دور بو،
گلونگده قطره خوی بوستانده غی سودین نشان دور بو.

كۆزۈمدە قۇرە قانلر باغله غان اېرمس همانا كيم،
نظر باغیده شوقینگدین آچیلغان ارغوان دور بو.

اېمس وصلینگ تیلر اوچقان كۆزوم اطرافیده کیرپیک
کیم اول دریایی قوشلرغه قمیشدین آشیان دور بو.

كۆنگولدين چیققن آھیم ایلر افزون خلق سوداسین،
که شیدالغ دیاریدین یېتیشگن کاروان دور بو.

قیزیل رگلر كۆزۈمدە كۆرگن انگلر اشک سیلین کیم،
آقرغه کپلگن اول یۇللر بیله هر ساری قان دور بو.

لېیندین خسته دور كۆنگول دم آچمه، ای مسیح، اؤت کیم،
علاجین یوز سېنینگ دېک نینگ بېگنمس ناتوان دور بو.

قویون دېک دشت ارا كۆرسنگ مېنى، كۆپ قاچمه کیم هر دم
باشینگغه اېورولور سرگشته بې خان و مان دور بو.

كۆنگول میخانه رامی، خاطریم خوش می بطیدین کیم،
مونگه روح الامین دور اول، انگه دارالامان دور بو.

دېمه، هجران تونی هر دم بېتر اول آيغه فریادیم،
اول آی فریادینگه یېتمس، نوایی، نې فغان دور بو.

۵۰۹

هجریده كۆنگلومگه بار اول لعل سېراب آرزو،

نې عجب مخمور قىلسە بادە ناب آرزو.

اول پرى مجنونى اۆلدوم بو سبىدىن كىم، اپرور
زلفى نىنگ زنجىرىدىن بۆينومغە قلاب آرزو.

لعليدىن بېھوش بۆلماغلىق ھوس دور جانىمە،
كىمگە، ۋە كىم، بۆلمەغاي مونداق شىكر خواب آرزو؟!

ايتتىم آغزىن ايستەبان مېن، يۇق تمنالىغنى ۋاي
كىم عدم يۆلىدە گم قىلدى بو ناياب آرزو.

كۆردوم اول بت قاشلىرى، كافرمېن، ار اسلامى بار،
كعبە اھلى قىلمەسە بو نوع محراب آرزو.

فقر كويى نىنگ قرا تاشى بىلە گلخن كولین
تاپقەلى، بالەكە، قىلمان كىش و سىنجاپ آرزو.

گر نوایی ترك عشق اېتتى ھوس اۆلتورمە كىم،
چىن اېمستور ایلەمىش بو ایشنى اۆىناب آرزو.

۵۱۰

ھرىان اول يوزدە تېر آقىزدىنگ مو،
يا آقر مھر چشمەسىدىن سو؟

قالدى خالىنگ تېر آستىدە، ياخود
دەمین اسرر سوغە چۆموب ھندو.

تېردىن اول يوزگە بۆلمىش اۋزگە صفا،
قطرەدىن گرچە تيرە دور كۆزگو.

گلدە شېنم عجب خود اپرمس، لېك
آيدە انجم غريب اپرور اسرو.

سېندە تېر، مېندە اشك دور يوز اوزە،
يىغلەسم مېن، سنگە كېلور كولگو.

اوياليب تېر آقيزدى انجم اپمس،
شام هجرىدە طارم مينو.

دېر نوایی که غير اپمس موجود،
طرفه سۆز «لا إِلَهَ إِلَّا هُوَ».

۵۱۱

سېل اشكېم بېرلە توتمىش جملە عالمى سو،
جملە عالم نې كېم، بو نىلگون طارمنى سو.

ايله گن دېك مردم آبي برون كۆز مردمين،
اېمدى اول نوع ايله مېش خېل بنى آدمى سو.

بحر اشكېم يېتكورور هر دم قوياشقه بېر حباب،
اۋيله كېم، يېتكوردى كيخسروغه جام جمنى سو.

زخمىم ايچرە قالدی پيكانىنگ، نې يىنگليغ بوتكى اول،
چونكه قۇيمس ياره غە ياپوشقه لى مرهمنى سو.

ايستىگىز كۈنگلۈمنى كىم، صحراىە اشكىم سىلىدىن
قىدە سالىدى اپرىكىن اول بېمار دېوانەمنى سو.

دوردىن غمگىنمېن، اى ساقى، قدح سىلىنى قو،
بۇغزۈمە تا اېلتكەلى كۈنگلۈم اويىدىن غمنى سو.

اى نوايى، اۋىلە نظم اېتتىنگ بو دُر ابدار،
كىم عجب يۇق رشەسىدىن گر توتر عالمى سو.

۵۱۲

بېلىنگ و زلفونگ خيالىن شرح اېترمېن موبە مو،
تشلنورمېن لىلىنگە تا باردورور جانىمدە سو.

آرزو ايلر لىلىنگ آلىندە جان بېرمىكنى خضر،
خضر سويىدىن اولوگ عمر ايله گن دېك آرزو.

شربت لىلىنگ قۇيۈب نوش ايله گن حيوان سويى
بۇلغەى انداق كىم، قۇيۈب حيوان سويىن ايچكى آغو.

سنبولونگى قىلغەلى آشفته يۇل تاپمس نسيم،
بس كە اطرفيدە دور شيدا كۈنگوللردىن غلو.

تېرلە گن يوز قطرەسىدىن كىم، يوزوم قانين يودونگ،
وہ، نې دېى كىم، عشق ارا تاپتىم نې يىنگلىغ آبرو.

كۈنگلۈكىنگ لونىدىن اولدوم، عطرىدىن تاپتىم حيات،

قىسى گل برگىندە بار اپرىكىن بو يىنگلىغ رنگ و بو.

اي نوایی، يار سر وقتىنگە يېتمىك ايستەسنگ،
آه و اشكىنگىدىن سوپور وقتىنگ حريمىن، بلكە يو.

۵۱۳

اول آيغە نې غم، توشسە بو دېوانەدىن ايرو،
بۇلمس ضررې شمعغە پروانەدىن ايرو.

خالىنگى تىلب روحوم اگر اوچسە اپمس عيب،
بو قوشقە تحمل قنى اول دانەدىن ايرو.

محنت قوشى كۈنگلوم اويىدىن چىقمەسە تانگ يۇق،
كىم كۈرگىنى بار جغدىنى ويرانەدىن ايرو.

اندوہ و خرد قصديم اپتر، واہ كە، محنت
اۋزدين منگە ايرو دور و بېگانەدىن ايرو.

قصەمنى اپشيتگن اۋلەدور، عشق ارا، وہ كيم،
اپمس اول آغير اويقو بو افسانەدىن ايرو.

توفراغ اگر بۇلسە تىم دىردە قىلمە،
اي چرخ، آنى ساغر و پيمانەدىن ايرو.

مسجددە نوایی گر اپمس، نكتە بو دوركىم،
نقصان قىلور اۋلماق انگە ميخانەدىن ايرو.

توتقەلى لمعە رخسارىغە جانان كۈزگو،
سو دورور بس كە قالىپتور انگە حيران كۈزگو.

چرخ زالى سنگە مشاطە دورور كيم، بۇلميش
انگە گلگونه شفق، مەر درخشان كۈزگو.

نې قتيق كۈنگلى بار آيا كە اوشول مەوش نینگ،
رو برويغە كېلور هر نفس آسان كۈزگو.

جان ابوى ايچرە خيالىنگى بېز بۇلسە كۈنگول،
پرى اۋلور تراغ اۋقونگ نینگ و پىكان كۈزگو.

اول پرى يوزيگە دېوانە گر اېرمس، نې اوچون
بۇلدى بازارده سرگشته و عريان كۈزگو.

صاف قيل صفحه خاطرني تيلر بۇلسنگ فيض،
عكس تاپماق، گر اېرور تيره نې امكان كۈزگو.

كۈزگودېك بارسە نوايى اۋزىدين نې تانگ كيم،
ايله دى مى قوياشين ساقى دوران كۈزگو.

ساچتى تېردىن گل اوزە اول سرو گلرخسار سو،
كويىمگيم دفعيغە قىلدى اۋت اوزە اظهار سو.

يوزده خوى طغيانيدىن گر كولسه آغزى يۇق عجب،
غنچه غه بۇلمس آچىلماق، ايچمه يىن گلزار سو.

تيغى بات. بات زخم اورردىن زار جسميم قىلدى دفع،
زمزم اۋلسون كيم، كۈپ ايچسه يېتكورور آزار سو.

يار اياغى توفراغيدىن اۋزگه كۇرمان دارويى،
اي معالج، كۈزلريمدين كيم كېلور بسيار سو.

مهر كيم، اول چهره عكسى دور نېدور گر بۇلمه ميش
اۋتلوغ آھيم شعله سيدىن گنبد دۋار سو.

غم اۋتيدىن، اي حكيم، اۋلمك تيلرمېن، جاميمه
زهر قۇشسنگ قۇش و لېكن قاتمه غيل زنهار سو.

خسته كۈنگلوم آغزى زخمى پخته ليغ پيكانيدىن،
بار انينگ دېك كيم، ماموق بيرله ايچر بېمار سو.

شرعدين ايرو رياضتدين صفا كسب ايله گن،
اۋيله دور كيم صاف اۋلور تسكين بيله مردار سو.

تۋرت ياندىن اۋقى يۋل قيلميش نوايى كۈنگلىنى،
عشق سوداسى اوچون گۋيا يسيپتور چارسو.

۵۱۶

سالسه زهدونگ تونىگه جام هلالى پرتو،
سُبْحه انجملرين اېت باده قوياشيغه گرو.

تیره خلوتنى نېتەي، خلوت آنى بىل كە سالور،
انده ساقى يوزى و باده قوياشى پرتو.

اول پرى عشقىده قاچماقدور اوزومدين غرضيم
بو كە غم دشتيده مجنون دېك اېترمېن تك و دو.

زلفى هجریده دمىم دودى جهاننى توتتى،
مېن سودايى اوشول ظلمت ارامېن شېرو.

دھر خسروليغين اول كيم تيله دى، چرخ انينگ
باشيغە قويدى توگان كيم، دېر اولوس كيخسرو.

فيض كؤز توتمه رياضتده تېشىلمەي يوره گينگ،
آچمەيىن روزنه اوى ايچره قوياش سالمەدى ضو.

اي نوايى، خوش اېرور خلوت، اگر بؤلسە كيشى
دلېرى بىرلە ايكاو، بؤلمەسە لېك انده بېرو.

۵۱۷

جانده جان پرور سؤزى دور مو لب خندانى مو،
روحوم آرامى دېين مو آنى جانيم جاني مو؟

كؤنگلوم ايچره نېشلىر كيم، سنجيليبدور انگلەمان،
نيشتر مژگانى دور مو ناوك پيكاني مو؟

اي كؤنگول، عالم بوزرده قى بىرى آرتوق اېكين

نوح طوفانی مو اشکیم سیلی نینگ طغیانی مو؟

جان آلوده قیسی نینگ صعب اپرکین شرح ایلهیین،
عشقی نینگ بېدادی مو، یا شدتِ هجرانی مو؟

نېسی اول گل نینگ ارم گلزاریدین آرتوق اېمس،
جلوه ایلر سروی مو، یا غنچه خدانی مو؟

ای که بېردینگ دهر شوخیغه کۆنگول، قتلینگ اوچون
عشوّه پیداسی مو یوق آفت پنهانی مو؟

قتل قیلدیلر نوایینی ولېکن بيلمه دیم،
کۆنگلین آلدورماق مو اېردی، یا کۆنگول آغانی مو؟

۵۱۸

شامِ هجر اؤلتوردی بو ناشادنی، سېن شاد اوئو،
قیغوم اېتتی قصدِ جان، سېن قیغودین آزاد اوئو!

کېچه گر تا صبح مانع اېردی نالم اویقونگه،
چونکه بۆلدى رفع اول افغان بيله فریاد، اوئو.

بیزنی هجرانینگده سؤنگی اویقو باستی، باری سېن
کۆز آچیب ناز اویقوسیدین بیزنی قیلسنگ یاد، اوئو.

سېن بغایت مست و اوسروک، نرگسینگ اویقو تۆله،
چونکه غنچنگ داغی قیلدی اېسنه مک بنیاد، اوئو.

تون اېرور كېچ تانگله تاپقونگ اويقوسيزليغدين خمار،
بیر زمان باشینگ قۇيوب، ای سرو حوري زاد، اويو.

اؤتى ياريم كېچه و يېشى اېمس مست خراب،
كؤز يوموب آچقونچه صحبتنى قىليب برباد اويو.

ای نوایی، مست بیر تون كؤز اياغیغه قۇيوب،
اويغانورغه حشر صبحین ايله بان ميعاد اويو.

۵۱۹

غمیمنى مو دېين يا بې غم اېل نینگ ماجراسين مو؟
كۈنگول حالين مو ياخود كۈنگلوم آغان نینگ جفاسين مو؟

قتیق عشقیم بلا و شدتین مو ايله یین تقریر،
یۇق اېرسه بې نهایت اشتیاقیم ابتلا سین مو؟

عددسيز درد و رنجیم صعب اېکننى مو قیله یین شرح،
صفتقه راست كېلمس شوقیم آشوب بلا سین مو؟

كۈنگولده وصل باغی آرزوسین مو بیان آیلەى،
بغیرده خار هجران نوکی نینگ مهلك یراسین مو؟

وفاسیز یار بې پروالیغی نینگ مو سؤزین آیتەى،
منگه جور و جفا تیغین اوروب، اېلگه وفاسین مو؟

فلک ظلمى، اولوس بېدادى يا بیر سرو رعنانینگ
مېنینگ حالیمنى ایل بې هوا هر یان هوا سین مو؟

نوايي، التفات آغاڙ قىلدى يار، بيلمن كيم،
فراقيدىن شكايەت مو قىلى، وصل التماسين مو؟

۵۲۰

نظرغە كېلگەلى اول ايكي نرگس جادو،
كۈنگۈلدە يۇقتورور آرام و كۈزدە هم اويقو.

كۈنگۈل كە قىغو سپاھى بىلە نزاع اېتتى،
نې شاد اۋلەي كە، كۈنگۈلنى باسپتورور قىغو.

كۈزونگ ختن كيىگى دور، يوز اوزره خاللىرىنگ
مگر كە نافەسيدىن مشك ساچتى اول آھو.

كۈنگۈلنى توز، تىلەسنگ فائز اۋلسە توز معنا،
نېدىن كە، اېگرى اېسە اېگرى كۈرگوزور كۈزگو.

خوش اول كە، دېرغە بارغچ قدحنى مغېچە مست
يوكونوب ايلگيمە بېردى چىقىب كېلىب اوترو.

چو كافر اوردى بو يىنگلىغ يۇلومنى، دين لفظين
ينە تىلىمگە كېچورسم اويت اېرور اسرو.

نوايي، اۋينەدى جان خلقدين بورون، رحم اېت،
چو قىلدى جلدلىق، اېمدى كېرەك انگە جلدو.

«۵» حرفى نىنگ همايونوشلىرى نىنگ ھلاک انگىزلىغلىرى «غرايب» دين

۵۲۱

يوز و كۆزونىڭدە معين كمالِ صنعِ إله،
نې يوز دورور بو، نې كۆز لا إله الله.

جمالينگ آيينه والشمس كۆزگوسى نازل،
كۆزونىڭ قراسيغە مازاغ سورمەسى ھمراھ.

تيلينگ ھمىشە لدُنِي علومىغە ناطق،
مدام كۈنگلونىڭ الهي رموزيدىن آگاھ.

قمر ھر آي باشى معجز نماي ايلگىنگىدىن،
قاچىب باشىنى اۋغورلر كە، بۇلور اۋىلە دوتاھ.

چو سېن سېھردىن اۋتتونىڭ شھاب و حلقە بدر،
اېمىس كە چرخ چېكر كېچە حسرتىنگىدىن آھ.

سېنىڭ شفاعتىڭ اميدى چون اېرور ممكن،
گناھكار بىراو دور كە يۇقتور انگە گناھ.

نوايى گلشنى نىڭ نرگسى نجوم اۋلغەي،
كۆز اوچىدىن انگە قىلسىڭ حساب وقتى نگاھ.

۵۲۲

آتشىن گل گرچە زينت دور جهان بوستانىغە،
برق اېرور ھر يېل اوچورغان برگى بلبل جانىغە.

گرچه شمع اۋلدى شېستان زېبى، كۆر كيم، شعله دىن
تيل چىقرمىشتور سوسب پروانه لرنىنگ قانىغە.

مى كە قويغەي ساقى گلرخ اپرور حيوان سويى،
وہ كە، آفت سىلى دور عشق اھلى خان و مانىغە.

نئى يېلن عيسى دىمى توتقىل كە، اول باردور سموم
ھر نفس اھل محبت خاطر ويرانىغە.

بىر قدح مى ايچمەدى بو دىر اھلى بى خمار،
تا تحرك بۇلدى بو طاس نگون دورانىغە.

بادە بى رنج خمار اپرمىش فنا جامىدە، لېك
ايچمك آنى كېلمەمىش ھر بو الھوس نىنگ شائىغە.

حسرت اۋلتوردى مېنى، اى مغ، كېتور جام فنا
كيم چىدەي آلماں بوگوندىن سۇنگ آنىنگ ھجرانىغە.

بۇلمەيىن فاني، محبت جامين ايچمك دور محال،
ثبت اپتىنگ بو نكتەنى دىر فنا ايوانىغە.

كام تاپمەي كيم كە حرمان دردىغە بۇلمىش اسير،
اىستەسە ھمدرد اۋلتورتونگ نوايى يانىغە.

۵۲۳

كۈنگۈل كيم، وىلىن اىستر ھر طرف داغ ستم بىرلە،

اېرور يوسف خريدارى نېچه اېسكى درم بيرله.

فغانليغ كۈنگلوم و اۋتلوغ دميمنى سهل توتمنگ كيم،
آليمن عشق اقليمىنى بو طبل و علكم بيرله.

ايتوردوم آه ايله اغيار اول يوز هواسيدىن،
انىنگ دېك كيم، كيشى سودىن كېترگه ي خسنى دم بيرله.

قوروغ جسميمده قانليغ زخم اېمستور قطع اوچون هر يان
كه پيوند ايله ميشسېن اول سۈنگلرنى بقم بيرله.

توگان بيرله الفدين، اى منجم، حالتيم كۈرگيل،
كه كۈكسوم تخته رمل اۋلدى هر يان بو رقم بيرله.

كۈنگول مشهوديغه چون بۋلدى واصل بۋلسه بۋلسون تيل
اگر قايل صمد بيرله وگر ذاكر صنم بيرله.

تَعِيْن خرمين كويدورگه ي امّا برق رفتاري
كه كۈكدين يېرچه منزل قطع قيلغه ي بير قدم بيرله.

دېمه كۈكسومده اېسكىرگه ي توگانلر كيم، كۈزوم هر يان
چو چۈكتى قطره داغ اۋلدى بو سريغ صفحه نم بيرله.

قد و زلفونگ بيله آغزينگ تيلب كۈز يومدى عالمدين،
نوايىغه ترحم ايله كيم، باردى الم بيرله.

۵۲۴

كويدى كۈنگلۈم كىم، نېدىن منزل اېمس جانانەغە
توشتى اۋت گىنج آرزوسىدىن بىزىنگ ويرانەغە.

اول پرى اوسروك كۈزىن اىستب بىابان توتمىشم
كىم كىيك بىرلە مدام الفت بۇلور دېوانەغە.

كېلدىم و كۈردوم يوزىن قيتورمېن اېمدى اۋرتەبىب،
شمعننى كۈرگن نفس يانماق كېرەك پروانەغە.

تا منگە بېگانە بۇلدونگ كۈنگلۈم اۋلدى شاد كىم،
آشنادين الفتىنگ كۈپرەك دورور بېگانەغە.

چرخدين يىغلىرسېن، اى كۈز، بىل كە بۇلمىش يېتكو دېك
سىل اشكىنگدىن خلل بو اېرتەگى غمخانەغە.

اى كە، اىسترسېن بېرىب جان، وصل تاپقنلر سۈزىن،
صفحة غە اۋت سال قىچان يېتسنگ بىزىنگ افسانەغە.

اى نوايى، نېچە بغرىنگ سو بۇلوب تۈككونگ سرشك،
طاير دولت چو باقمس بۇيلە آب و دانەغە.

۵۲۵

يانىدە اېل كۈرسم اۋق سىنچىلمەسون مو جانىمە،
مېن كە غىرتدىن روا كۈرمان انى اۋز يانىمە.

زخملىغ جانىم كە، عشقى اۋتيدىن خورسند اېرور،
اۋت اېمس اول مرهمې دور كىم، ياقىپتور جانىمە.

وصلیغه کؤز محرم اپرمستور، نېتیب محرم بؤلور،
ایکّی تر دامن که، تانوغلوغ بېرورلر قانیمه.

چون ییتر اول آیهغه افغانیم، اپرور بو دمبدم
کیم چیقیب جان داغی همیره بؤلغوسی افغانیمه.

عقل و جاندين عشقیده بېگانه بؤلدونگ، ای کؤنگول،
کېت خدای اوچون، بوکوندين سؤنگ مېنی هم تانیمه.

تن اویین درد اؤقی کؤپ زخم اېتتی، اما شکر کیم،
کیرمه دی ناشکرلوغ سیلابی بو ویرانیمه.

ای نوایی، کولدی اول گل اشکیمه، بؤلمه ی خلاص
ییغله ماقدين، کام اگر بو دور گل خندانیمه.

۵۲۶

عنبر تر ایسته مان یوز اوزره خالینگ باریده،
کم کؤرونور ینگى آی مشکین هلالینگ باریده.

سیم اشکیم ایتلرینگ نینگ یؤلیده صرف ایلرهم،
چون دېمیشورلر که قازغان دؤست مالینگ باریده!

چشمه حیواندين، ای جانیم، سو ایچمه یدور کؤنگول،
خضروش خطینگ ارا شیرین زلالینگ باریده.

چون وفا قيلمس کیشیگه عاقبت دوران حسن،

پس غنیمت بیل وفا قیلماق جمالینگ باریده.

دېگه سېن، مسکین نوایی ناله سین بلبل کپی
ای صبا، اول گل حریمیغه مجالینگ باریده.

۵۲۷

غمیدین گرچه جان یوق ابردی تنده،
تیریلدیم لعلیدین اولدوم دېگنده.

نېچه باغ ایچره بارسم بویی تاپمان،
قدینگدین سرو بیرله نارونده.

یشورون نېچه کؤز سالسم عدم نینگ
وجودی یوقتور آغزینگ بار اپکنده.

تیلر کیرپیکلرینگنی زار کؤنگلوم،
بؤلور بلبل ییری دایم تیکنده.

دېمه گل عمرین آز، ای باغبان کیم،
سېنینگ دېک کؤپنی کؤرمیش بو چمنده.

نوایی گرچه اولدی لاله ینگلیغ
ابرور داغینگ بیله قانلیغ کفنده.

نېچه کیم شاه بی پروالیغ ایتسه،
کېره ک اوکسوته سه قوللوغنی بنده.

كۈنگلوم نىنگ آھى قطرە خون جگر بىلە،
دودې دورور كە، آيريلور اۋتدين شرر بىلە.

لعل اوزره خال و خط كە، يوزونگ كۈزگوسىدە دور،
طوطىغە ھندو اۋرگتە دور سۈز شكر بىلە.

اول شوخ كۈنگلوم آلدى ساليب جىسمىمە شكست
بىر طفل دېك كە، شاخىن اوشتقى ثمر بىلە.

نازكلوگىدىن اپركىن، يا مېن حسودمېن،
بو كىم آنىنگ بېلىن كۈرە آلمان كمر بىلە.

دردا كە، عالم اھلىدە بىر يار تاپمەدېم،
تون-كون نياز شام و دعای سحر بىلە.

بو غصەدىن دېدىم كە، بۇلەى عمروم آخرى
شاھ سپەر قدر محمد عمر بىلە.

اھل مانع اۋلسە، توشتى نوایى كېبى ایشىم،
مىجنون بۇلوب عدم يۇلى سارى سفر بىلە.

زھى حيوان سويى دېك لېلرېنگ نىنگ حسرتى جانندە،
خطېنگ خضرى كە، پنهان دور و لېكن آب حيوانندە.

يوزونگ حق نوري، جسمينگ روح پاك، اي روح دېك غايب،
سېنينگ دېك بير ملك سيما پريوش يۇقتور انسانده.

ايكى كۇز كيم اراسيندين چيقيب ياش اۋتتى باشيمدين،
بعينه غرق بۇلغان كېمەلر دور بحر عُمّانده.

دېگەيسېن بحر دوريده قميشليغ ايچره اۋت توشميش،
كۇزوم گرديده قان ياش كيم يوگورور خار مژگانده.

اېمس پيكاني نينگ روشنليغيدىن بو كۇنگول عكسى
هر اۋق كيم اول اتر كۇنگلوم اېرور البته پيكانده.

اۋتوب يىللر، اول آي بير كون كه كلیم ساری يۇل آزغەي،
يامان طالعدىن اول كون بۇلمە غەيمېن بيت الاحزانده.

نوايي قان ياش ايچره غرق و يارى مى ايچيب دايم،
دېر اېرميش: زرق ايله يدور، كۇرونك مېن قنده، اول قانده؟

۵۳۰

پرده غە كيرگن كېي خورشيد رخشان هر كېچە،
عزم خلوت ايلر اول شمع شېستان هر كېچە.

اول كولوب احباب بيرلە صبح دېك، مېن شمعوار
اۋرتىب كۇنگلوم تۇكرمېن در غلتان هر كېچە.

بير قوياش هجرانيدە عريان تنيم گردون كېي
مهر اۋتيدىن كۇرگوزور مينگ داغ پنهان هر كېچە.

گه- گه، ای مخمور خواب آلود، سؤر اول خسته نی
کیم ییتر آغزیغه لعلینگ یادیدین جان هر کچه.

ناصحا، نی نوع پنهان طاعت ایله ی کیم، آلور
دین و دانش نقدینی بیر نامسلمان هر کچه.

بیر کچه سؤرغیل مہنی اندین بورون کیم، سؤرغہ سہن،
قنی اول بیدل که، ایلر اپردی افغان هر کچه.

چپک، نوایی، ناله، کؤز می بپرسون و بغریم کباب،
چون بؤلور اول آی خیالی بیزگه مهمان هر کچه.

۵۳۱

اول مسافر کیم، اپرور برچه سپاه اهلیمه شاه،
جسم و روح خاکساریم دور انگه گرد سپاه.

دبیلر، اول شه قیلور یؤل عزمی، بو امید ایله
کؤکسومه تیرناغلر بیرله چپکیمین شاهراه.

رخشی نینگ جولانینی کؤرگچ بیر اوپسم مہن ضعیف،
یؤق عجب، چون خم بؤلور اپرمیش ایتیک ییلدین گیاه.

ناوکی بیرله تؤشوک بؤلغان کؤنگول احوالینی
نپچه شرح ایله ی دپسم، آغزیمه کپلمس غیر آه.

کؤزده اشکیمدین قاجیب، کیردی خیالی کؤنگلومه،

كۆپ ياغىندىن يۇلدە اېل ويرانە قىلغان دېك پناە.

بو كە ھجرىنگدىن اۋلوبمېن بۇلمەسە باور سىنگە،
جان و كۈنگلوم كىم سېنىڭ بىرلە دورور، بس دور گواه.

كېلسە ياروتقى سېپە گردى نوایى كۈزلىرىن،
اول مسافر كىم اېرور برچە سپاه اھلىغە شاه.

۵۳۲

جان آلسە نىلەى اول بت پىمان گسىل بىلە،
چون بېرمىشم كۈنگولنى انگە عشق دل بىلە.

كېلدى مىنگە چو بېلىنى چېكىتىم، مثل دورور
كىم تارتسە بۇلور، كېلورى بۇلسە قىل بىلە.

اشكىم كە قان بۇلوب يوزوم اوزره توشر اېرور
ياشې كە ميل بار انگە سارىغ قىزىل بىلە.

قدى ھواسىدە لىيىدىن راحت اىستىرەم،
ايچىسم كېرەك مدام چاغير معتدل بىلە.

ظلم اھلى خلق قانى اوچون تىل اوزتماغى
بار اۋىلە كىم، سىباع ايچر سونى تىل بىلە.

كوثر مېنىنى شھد اوزه صنع اىلگى تامىزىب،
لعلىنگ مۇخمر ایلەدى اول آب و گل بىلە.

دايم قاشينگده بولسه نوایی عجب اېمس،
گل بىرله بلبل اؤلسه نې تانگ متصل بيله.

۵۳۳

آه کيم، جان بؤيىنغه زلفونگ طناب اؤلدى ينه،
کېچه تانگ آتقونچه ايشيم پېچ و تاب اؤلدى ينه.

عشق اسير اېتگن جنونلۇغ كۈنگلۇم ايشى هر زمان،
اؤتقه توشكن تېلبه ينگليغ اضطراب اؤلدى ينه.

گنج علم اېتتيم كۈنگول كنجين، يېتيشكېچ سويل اشك،
هر عمارت كيم، قىليب اېرديم خراب اؤلدى ينه.

بىر اؤق اوردى غمزەنگ و ايتتى كۈنگول معجون بۇلوب،
اول بلا اورغانغه بيلمان، نې بلا اؤلدى ينه.

گل شېستان بزميده اؤت ياقتى، وه كيم غنچهدين
برچه بلبل كۈنگلى اول اؤتقه كباب اؤلدى ينه.

دېدىلر، اول شوخ هر دم آشوقوب اويدين چيقر،
جان ايشى چيقماق اوچون، وه كيم، شتاب اؤلدى ينه.

اي نوایی، بىر سارى بؤلدى بو غملر چون سنگه،
عزم درگاه شه عاليجناب اؤلدى ينه.

۵۳۴

عارضی یانیغه گل سنچر جمال اظهاریغه،
انگلر حنین انی یانداشتوروب رخساریغه.

ابورولور باشیغه جانلر، وه که، هر جان رشتهسی
چیرمشیتورگرد یزدي معجری هر تاریغه.

ساجباغ اهرمستور که، اول کافر غلاف ایلبدورور
عالم ایچره کفر تعظیمی اوچون زناریغه.

کوز دعاسی چون بیتیر سیز صدقهسی ایلب مینی،
تار جانیم رشتهسیدین تارتینگیز طوماریغه.

یپنگ بیله نهوچون یاپر آغزین تکلم حالیده،
بلریدین شهد آلیب یؤل آچمهسه گفتاریغه.

برگ ابورومه ی لون، گل سؤلمی، تۆکر اهرمیش خزان،
باغله مه کؤنگلونگنی، ای بلبل، جهان گلزاریغه.

کعبه کویینگ نوایی ابورولور که ضعیفی بار،
بس مدد دور یپتسه ایلگی قصری نینگ دپواریغه.

۵۳۵

نصیحت اهلی منگه دپر که، مینی ترک ایت، وه،
ایلیگ آلیب کپلور، آغیز ایچر، منگه نی گنه؟

منگه می ایچمک اېمس اؤزلوگومدین، ای ناصح،
بو ایشگه چنگ قدی دال و شاهد اؤلدی گوه.

قىلور جنون و قدح منعنى منگە زاهد،
دېگەى مو تېلەگە بو سۆزنى بۆلمەسە ابلە.

قدح چراغىنى آلىمغە توتقىل، اى ساقى،
كە زەھد ظلمتىدە اسرو بۆلمىشم گمرە.

بو شمع بىرلە خرابات سارى باشلە مېنى،
كە تىرە زەھد تونى ايچرە اۆلمەيىن ناگە.

باشىمنى پىر خرابات درگھىدە قۇيەى،
كە بار اېشىگىدە شاھ و گدا، گدا بىلە شە.

نوايى ايتور اېمىش دىر ارا صنم ذكرىن،
بو اسم ذكرىگە كىم قىلسە مىل بسم الله.

۵۳۶

قىل اوچى كۆرمەى آغزىنگدىن نشانە،
انگە عاشق بۆلۈبمېن غايبانە.

خطىنگ باش چېككەلى خالىنگ كۆرونمس،
كۆكردى چون اېكىن، گم بۆلدى دانە.

بھانە قىلمەى اېل قانين تۆكرسېن،
منگە يېتكچ قىلورسېن بىر بھانە.

بولوت اېرمىس كە، گردون يوز ياشورمىش،

كە تارتىر شعلە ۋەھىم زبانه.

بو جولان كىم قىلورسېن، ۋە، زمانې،
عنان چېكىل، كە قۇزغىلدى زمانە.

فنا اهلى سۇزىن كۆپ ايله مذكور،
كە اويقو دفع اېتر اوشبو فسانە.

اۋتر يارىنگ، نوایی، عرض قىل كىم،
قدم قۇيسنگ يقين دور بنده خانه.

۵۳۷

تا كۇروبان يوزىن قوياش قالغەلى اشتياقيغە،
گاه باشيغە اپورولور، گاه توشر اياقيغە.

قاشيده خال هندويى كافر اپورر كە اهل دين
قتلى اوچون چىقىيدورور كۆز سالە دير طاقىغە.

درد و بلا و غصه نى كۈنگلوم اراكېتوردى عشق،
دۋستلرين بيرو كېبى كىم تيله گەى وئاقىغە.

وصل مېنى چون اۋلتورور، بار سنگە اۋلمگىم غرض،
رحم اېتىب، اى اجل مېنى سالمة انىنگ فراقىغە.

پويه قىلورده چابكوم اوچتى ركابيده پرى
نقش ساغىنمه زېب اوچون سىزغان انىنگ جۇناقىغە.

طالب فقر بار اېسنگ، برچه بيله موافق اؤل،
سېن کيم و اعتراض کيم اهل زمان نفاقيغه.

نوش لېينگ زلاليدين خسته نوایی ايچکھ لی
چېکسه حیات شربتین، زهر کېلور مذاقيغه.

۵۳۸

توشتی اؤت کؤنگلوم اوييگه آم درد آلود ايله،
کؤزده کيرپیک دېمه بو روزن، قرارمیش دود ايله.

تېلبه ایت دېب هر طرف یۆلدين قاچرلر اهل هوش،
اؤت ساچیب آغزیم، یوگورسم جسم گرد آلود ايله.

چرخ سیر اېتمس، نېچوک صبح ایسته گه یمېن غم تونی،
جوفی چون مدروس اېرور بو شام قیر اندود ايله.

یوسفوم هجریده یعقوب غم ایچره، مطربا،
اؤیله مېن کیم، خوشلوغوم یؤق نغمه داود ايله.

دېمه هر دردینگه ايله ی بیر دوا، قؤی کیم اؤله ی،
کیم ملول اؤلگونگ دورور بو درد نامعدود ايله.

شه تیلر دولت بقاسین، مېن گدا یار آغزینی،
رنجه دور شاه و گدا بیر کام ناموجود ايله.

ای نوایی، قیلدیلر دنیانی رد اهل قبول،
گر دېسنگ مقبول اؤله ی، یار اؤلمه بو مردود ايله.

لبلرینگ کیم، حیف ابرور تېنگ توتماق آنی قند ايله،
سیندورور یوز قند بازارینی شگرخند ايله.

تا که حیرانمېن سنگه ناموس ايله ایتمیش کۈنگول
تېلبه ینگلیغ کیم، قاچر ابل غافل اۋلغچ بند ايله.

آدم اول ساعت که جنت ایچره اولادین کۋرر،
نې قوونغه ی، دمبدم سېن نازنین فرزند ايله.

قۋی نصیحت، زاهد و اۋتلوغ دیمیدین وهم قیل،
تېلبه ایت امکانی یوقتور کیم ساغلغه ی پند ايله.

حاجتینگنی اېلگه عرض اېتمک که حاجت بۋلمه سون،
خوش چیقیشسنگ لحظه یی بو زار حاجتمند ايله.

لبلرینگ هجرینده یوز پرکند کیم بۋلمیش کۈنگول،
لعل ابرور محلول قان اۋرنیغه هر پرکند ايله.

چون نوایی کۈنگلی سیندی اېمدی لطفونگ نې آسیغ،
کیم اوشتسه شیشه نی بوتمس ینه پیوند ايله.

مهردين دېرمېن كه، بولسم دايم اول آييم بيله،
نيله يين كيم، چرخ اېورولمس مېنينگ راييم بيله.

هجر ارا مېن دورمېن و پُر آه و پُر خم قامتيم،
غم چېريگي خصم و مېن بو نوع اؤق-ياييم بيله.

اهل مجلس كويدورور تيلين كېسيب، باشين اوزوب،
شمع دعوا قيلسه ماه مجلس آراييم بيله.

كوه درد و تېشه هجراننى سؤر فرهاددين،
انگله مس خسرو كه شيرين بيرله دور دايم بيله.

حسنيغه هر لحظه حيرانراقمېن آخر يېخشي دور،
اؤلمه سم ناگه بو عشق حيرت افزاييم بيله.

بؤلمه يين دير فنا خمّارى گر قيلسم بدل
زاهد خودبين رداسين باده پالاييم بيله.

دمبدم مسكين نوايى نينگ دېگيل قان يوتماغين،
اي قدح، گر همدم اؤلسنگ باده پيماييم بيله.

گر صبادېک همدم اېرمان سرو آزادینگ بيله،
بارمېن، ای گل، قیده کیم بولسم، سېننگ یادینگ بيله.

رنگې یوقتور چون قیزیل گلدین سنگه، ای عندلیب،
اېل قولاغین اسرو کؤپ یالقیتمه فریادینگ بيله.

ای که دېرسېن، کؤزلریم کؤنگلونگنی نې نوع اېتتی صید،
بیر کبوتر نېتسون آخر ایکی صیادینگ بيله.

مسجد ایچره بت پرست اؤلماق نېچه، ای پیر عشق،
دین اوچون کیردیم فنا دیریغه ارشادینگ بيله.

سحر ابرور، ای عشق کیم، کؤنگول بيله پیکانیدین
خرقه جسم ایچره اؤت و سونی اسرادینگ بيله.

گر عتابی ظاهر اېتسنگ اؤزگه لرنینگ کؤنگلین آل،
نېگه کیم مېن خوی اېتیمېن ظلم و بېدادینگ بيله.

ای نوایی، تېله لیک ترک اېتکه سېن کؤرگچ وصال
حور سیرتلیک، ملک خولوق پرزادینگ بيله.

وہ کہ، اول شوخ باریب، جانیمہ اؤت سالدی ینہ،
تہلموروب ایکی کوزوم یولغہ باقیب قالدی ینہ.

نپچوک اؤلیمہی مہن بیمار کہ، عیسیٰ نفسیم
کوردی حالیمنی و کورمسگہ اوزین سالدی ینہ.

یغلنگ، ای شمع و صراحی کہ، اؤلریمنی بیلیب،
مطرب نغمہ سرا نوحہ کوکین چالدی ینہ.

زخمی ایستر اہدی کونگوم قیلیچیدین، گویا
ایلگیگہ تیغ مہنینگ کونگوم اوچون آلدی ینہ.

عقل و دین نقدی فنا دیری ارا کیرمس اہگچ،
می بیلہ مغبچہلر یولیدہ سیفالدی ینہ.

صبر اہلین ییغمیش اہدیم چیقمس اہگچ اول خورشید
وای کیم، ذرہ کبی ہر ساری قوزغالدی ینہ.

قؤلده، ای خضر رھیم، خستہ نوایی قؤلینی،
کیم بو یؤل پویہ سیدین بغری انینگ تالدی ینہ.

كۈنگلوم آغزىنىڭ نىنگ خىالىدىن كە تۈلمىش غم بىلە،
نقد اوزه امىدى دور كىم، نقش اپرور خاتم بىلە.

غم تونى انجمنى آھىم اوقلىرى زخمىگە چرخ
اول ماموقلر بىل كە، قۇيموشدور يسب مرهم بىلە.

يىغلمە، اى كۈز كە، بارمس ظلم نقشى كۈنگلىدىن،
تاشدە قازغان خط نې امكان كىم بوزولغەى نم بىلە.

اول الف دور كىم عيان دور بىر طرفدىن شمرەسى،
قدى بىر ياندىن آسىلغان مشكبو پرچم بىلە.

شىخ غافل كۈنگلىن اېتتى زرق آھىدىن قرا
طفل دېك كىم، كۈزگونى قىلغەى مكدر دم بىلە.

آه كىم، آواره بۇلدوم ايتە آلمەى شمەى،
ياشورون كۈنگلومدە گى دردىمنى بىر همدم بىلە.

اى نوایى، گر دېسنگ كىم بېنوالىغ كۈرمەين،
آشنالىغ قىلمە غىل جنس بنى آدم بىلە.

ينه نې اؤت اېدى كيم توشتي خان و مانيمغه،
ينه نې شعله اېدى كيم توتشتي جانيمغه.

ينه نې برق اېدى كيم، توشكيچ اؤرتهدى خس دېك،
بیر اؤت شراره سيدين جسم ناتوانيمغه.

ينه نې ناوك مژگان اېدى كه، قتليم اوچون
تيكىلدى كۈنگلومه، يعنى كه كيردى قانيمغه.

ينه ايچيمكه مگر عشق سالدی اؤت، كه چيقر
شررلى قاتيليب آه ايله فغانيمغه.

بلا اؤتى يانه دور توش-توشيمدين، ای ناصح،
اېشيت نصيحت و زنهار كېلمه يانيمغه.

سريغ يوزومنى قيزيل قيلمه دى وصال مې،
بو گلشن ايچره بهار اولمه دى خزانيمغه.

نوايى ايتتى قۇيوب يادگار خسته كۈنگول،
دېدى كه، يېتكورينگ البته دلستانيمغه.

مېن گداي قىچان يېتتيم اېرسە شاھىمغە،
يوزومنى يېرگە قۇيۇپ شۇر دېيى الھىمغە.

كۆرۈشمىگىمگە اگر بۇلسە ملتفت بۇلغەي
وصال طوبىيى جنت بىلە گىياھىمغە.

گنە يىراقلىغىم اېردى چو لطف محضرىسېن،
عنایت ایلە گیل و باقمە غیل گناھىمغە.

دېدى سۇفردە ستون بىرلە بارگاہىم دور
كىشى كە، باقتى فلک بىرلە دود آھىمغە.

بھا توگانلرىم اۋلەمىش وصال اوچون، ھىھات،
كىشى بو تحفەنى ساتقى مو اول دراهىمغە.

بوزولدى كۆز و كۈنگۈلدىن ایشىم، مگر توشقى
بىر اھل دل كۆزى بو حالت تباھىمغە.

نوايا، ینە گر یار یوزىنى كۆرسىم،
مطیع و قول بۇلەیین بخت نېك خواھىمغە.

كۈنگلۈمدە اندوھ يېلىدىن غباي دور يىنە،
گويى آنى قۇزغاغان چابك سوارې دور يىنە.

تا نې گلر آچقى آخر عشق ايلب چاك-چاك،
غنىچە دېك كۈنگلۈمدە بو كيم خار خارې دور يىنە.

آه دودين سھل توتتيم، آھ كيم اول دود ارا
صبر اويين كويدورگه لى ھر يان شرارې دور يىنە.

تا لېنگ عشاقدين جان آلمان اېتتى اختيار،
جان بېرورگه ھر طرف بې اختيارې دور يىنە.

تانگ يېلىدىن بۇلدى گۇيا سىنلېنگ آشفته كيم،
ھر قە يان باقسم پريشان روزگارې دور يىنە.

يېرگە ساچقان تېر فنا دشتيدە سالك جېھەسى،
گوھر مقصوديدىن ھر دم نثارې دور يىنە.

رفع اۋلوب اېردى نوايى نېنگ جنونى، اى پرى،
تا سنگە توشمىش كۈزى مېنون شعارې دور يىنە.

كۆرەدورمېن كە بارور يار و قالورمېن مېن گمەرە،
بارە آلمان، تورە آلمان، نې قتيق حالت اېرور، وە.

ھجرىدىن جانىمە يوز بيم قالەيىن دېسە اندىن،
خويىدىن كۈنگلومە يوز وھم بۇلەيىن دېسە ھمەرە.

كويونگ امىدى، يوزونگ حسرتى بىرلە، اگر اۋلسم
ياوومەى روضە غە واللہ، تىلەمەى جورنى باللہ.

مىغە مشغول اۋلوبان ھجرنى عمدأ اونوتورمېن،
بوزولور زار كۈنگول، كىردى اېسە يادىمە ناگە.

عقل تكليف قىلور كۈنگلومە كىم، ترك جنون قىل،
تېلبەدىن كىم بو طمع توتقى، اگر بۇلمەسە ابلە.

شاھ و سائلگە نصيب ار كۆپ و آز دور، نې تفاوت،
تېنگ نصيب اۋلدى، چو توفراققە اگر سائل، اگر شە.

يار غافللىغىدىن زلفىدە جان بېردى نوایی،
صيد اۋلر دامدە، صياد اگر بۇلمەسە اگە.

وہ کہ، بیر بد مهر اؤقی جانیمغه پیران دور ینہ،
تیرہ کؤنگلوم کلبه سی نینگ شمعی پیکان دور ینہ.

بیر پری عشقیده جان نینگ نقطه بیرلہ نونی دپک،
ناتوان جانیمده نعل و داغ پنہان دور ینہ.

بس کہ پیکانینگ ییغیلدی، بیقتی تن کاشانه سین،
بو بنا سو کثرتیدین، وہ کہ، ویران دور ینہ.

تنگہ جزو اؤلدی اؤقونگ اول نوع کیم، آندین آنی
آلماق انبرلر بیلہ تارتیب نی امکان دور ینہ.

ای کہ، کؤنگلومنی دېدینگ مجروح اېمستور عشقدین،
کؤرمه دینگ آیا کہ مژگانیم ارا قان دور ینہ.

چیقمیشم مغ کوییدین سرخوش، یاشون، ای چرخ کیم،
بیر بیلہ تېنگ قیلماغینگ آلیمده آسان دور ینہ.

دشت ارا مجنوننی کؤرگنلر نوایینی کؤروب،
قیلدیلر حیرت کہ، نی غول بیابان دور ینہ.

تнімده ضعف دورور تا ایسیتمیش اول دلخواه،
قویاش حرارتیدین نې عجب قوروسه گیاه.

انینگ نهال قدی تیره بان تېرک ینگلیغ،
مېن اهورولوب باشیغه تارتیبان صبادېک آه.

تیمنی غنچه کېبی تۇنغه چیرمه بان قت-قت،
ولېک تلوسه دین گل دېک آچیلیب گه-گاه.

گلابخانه ده غی گل کېبی سۇلوب جسمی،
قیلیب گلاب کېبی تېرنینگ اؤرتیه سیده شناه.

یاتیب کؤزی کېبی گلگون حریر اوزه بېمار،
ولېک مېن دېک اېتیب صحت اهلینی گمراه.

دېمان که، شربت اوچون یخشی دور چوچوک جانیم،
یره سه صدقه اوچون قیلغه سیز مېنی آگاه.

نواپیا، دېمه نهوچون تنینگ ضعیف اؤلیمیش،
تнімده ضعف دورور تا ایسیتمیش اول دلخواه.

هیهات کیم بیرو غمیدین زارمېن ینه،
فریاد کیم، بلاغه گرفتارمېن ینه.

ای مدعی، که عاریم ابدی طعن و سؤکمگینگ،
فارغ دېگیل، که هر نې دېسنگ بارمېن ینه.

دفع اولمیش ابردی نوش لبینگدین ملامتیم،
لطف ایله، ای طبیب، که بیمارمېن ینه.

هر کچه بیر قویاش غمیده غصه تاشیدین،
باشدین-ایاغ سپهر دېک افگارمېن ینه.

صوفي عقل صومعه سین شکر کیم بوزوب،
دارالفنای عشقه خمارمېن ینه.

آغزیم قوروب، دمیم توتولوب، سېکریدیم، نې تانگ
کیم تېلبه چابکومگه جلودارمېن ینه.

عقل ایتتی، هوش کھتتی، کؤنگول کوییدی، چیقتی جان،
شکر اپت، نواییا، که سبک بارمېن ینه.

ينه هر دم ايشيم ساچماق دورور كؤز باغيدين لاله،
كه بؤلُميش لاله دېك قانليغ كؤنگول پرگاله-پرگاله.

كؤزونگ دور فتنه و افسون سواديدين قرا نرگس،
يوزوم دور محنت و ادبار داغيدين سريغ لاله.

اميديم مزرعين، دېديم كؤكرته ي اشكدين، لېكن
ساووغ آهيمندين اؤلدي اول اېكىنگه بو ياغين ژاله.

شفق ايچره اېمس انجم كه گردون جوفيده آھيم
حرارت آنچه كؤرگوزدي كه، ابرني بؤلدي تبخاله.

مرضليق زخمى كؤپ تندين بياني كؤنگلوم افغانى،
بوزوغدين اؤيله دور كيم، جغد قيلغهي دمبدم ناله.

دېب ابردينگ جان بېره ي اؤلسنگ يېتيشتي اول محل، وه كيم،
گدا سلطانغه نېتكى جز گداليغ اؤتسه هم هاله.

نوايي دهرنينگ كون يوزى، تون ساچيغه ميل اېتمه،
كه آخر عمر نقددين مختل ايلر اوشبو مُحْتاله.

نیلدین هر بیر الف اول مه جیین رخساریده،
بیر نهالِ سرو ابرور گؤیا ارم گلزاریده.

عشق سلطانی سیاست ایله دی عشاقنی،
خلق جسمی دور، سمان ابرمس بلا دپواریده.

تازه داغی دور فغانیم اؤتیدین بؤینومده غی
هر مدّور شکل شنگرفی جنون طوماریده.

طوقلر بؤلیمیش جلی تارترغه ایمان اهلینی
حلقه لر زنجیر زلفونگ رشته سی زناریده.

تېله لیک تاغی تنیم دور، باش اوزه ژولیده ساچ
هر بیرى بیر ناتوان معنون جنون کهساریده.

توشسه یوز دستار باشدین، باش اېگیندین، وه، نې تانگ
کیم ابرور گلرنگ می باشیده، گل دستاریده.

ای نوایی، زار جسمینگ ناله قیلمس ضعفدین
اؤیله کیم، سست اؤلسه، اون بؤلمس مغنی تاریده.

كۈنگۈل قوشى دور آنىڭ زلفِ تابدارى بىلە،
چىيىن كە باغلىغ ابرور عنكبوت تارى بىلە.

سپند آفت اېمس، لالە زار آفت ابرور،
يوزىندە هر سىرى خال آتشىن عذارى بىلە.

مگر كە زلفىدە عشق اھلى نىڭ كۈنگۈللرى دور،
نې دود كىم، نفسىمدىن چىقر شرارى بىلە.

نھالِ وصل انىڭ دېك قوروپتورور كە انى،
كۈكرتە آلمەدى كۈز ايگى جويبارى بىلە.

سپھر اېمن اېمس منجنيقِ آھىمدىن،
اۋن ايگى برجلوغ اوشبو بىيك حصارى بىلە.

موفق اۋلمەسە توفىق ايلە، اېمس ممكن
اۋز اختيارىنى قۇيماق اۋز اختيارى بىلە.

چوروك سۈنگىلرېم اۋلمىش قويون ارا خاشاك،
باشىنگىغە ابرورولە دورگن تنىم غبارى بىلە.

دردینی جسمیم ارا اسره‌ی دبیان تدبیر ایله،
تازه داغ اهرمس اوقی زخمین توتوبمهن قیر ایله.

تا که شمع انجمن دور ماه شبگردیم مهنینگ،
کوک شبتانیدین آی هر تون قاچر شبگیر ایله.

زلفی ایچره زار جسمیم حالتین قیلسنگ رقم،
ای محرر، زرحل ایتکه یسهن قرا تحریر ایله.

حدینگ اهرمستور دبیان عشقیم مهنی یازغورمه کیم،
مهن هم انگلرمهن، ولې نې چاره دور تقدیر ایله.

اول پری زلفی سوادین یازغله لی بولمیش دوات،
اؤیله سودایی که اسررلرانی زنجیر ایله.

قیر ایله آیلنگ یوزومنی چوم قرا کیم، عمر اؤتوب،
دؤست کویی عزمی قیلدیم یوز تومن تقصیر ایله.

عشق شرعیده نوایی قتل ایله تاپسنگ خلاص،
بیل که، اؤلمکدین قوتولغان دپک دورور تعزیر ایله.

ايلگين اول گلرنگ ايتوبدور لاله يفراغى بيله،
كفلرين برگى بيله، تيرناغلرين داغى بيله.

رشته زلفى خيالىدين هوا قىلغان كۈنگول،
بىر قوشى دور كيم، قاچىپتور گۈيا باغى بيله.

رېشلر كۈكسومده كۈر، فرهاد بحشين قۋى كيم، اول
قازمه دى مېن دېك بلا تاغىنى تيرناغى بيله.

شمع همدرديم دورور هجران تونى كيم مېن كېيى
هجر اۋتيدە قاورولور، اول داغى اۋز ياغى بيله.

آتشين لعلينگ شهيدى قبرىدين گلگون غبار،
كيم قۋپار، اۋت دور، اېمس قان رنگ توفراغى بيله.

بې محل گلبانگ ايله يالقېتمە بلبل اېلنى كيم،
دھر باغى گللىرى خوشتور، ولې چاغى بيله.

لاله اېرمس، اوردى اۋت گلشنه بىر گل هجرىدين،
اۋرتىب هر دم نوايى ناله قىلماغى بيله.

اېرور كۈنگۈلدە صفا عشق تازە داغى بىلە،
نېچۈك كە، كۈزدە ياروغلوغ اېرور قراغى بىلە.

فراق شامى يىگىلمس اۋقونگ كۈنگۈل يۈلىنى،
كە بارور اول سارى پىكانىدىن چراغى بىلە.

اېرور سكوت و فنا، عشق لازمى بلبل،
نې واقف آنچه فغان و اولوغ دماغى بىلە.

اول اۋت كە اۋرتەدى پروانەنى، هم اول اۋتدىن
كۈرونك كە قورولە دور شمع داغى ياغى بىلە.

شە و اولوس غمى و جام جم، خوشا اول كيم،
سينوق سفال ايله دُرد ايچگەى اۋز فراغى بىلە.

خمار ارا تىلەدیم ساقى و قدح يوز شكر،
كە اول كە مېن تىلەدیم كېلدى اۋز اياغى بىلە.

قوچرغە سرو نهالى بىرى قدینگ دېك اېمس،
اگر كېتورسە انى باغبان قوچاغى بىلە.

مېن مست غرقِ باده مېن، عكسيم اېمس مى ايچره، وه،
ساقیغه باور بؤلمه سه بېخودلوغوم بس دور گوه.

تقوا رداسی بیرله کیم مسجدغه باردیم دیردین،
ای مغبچه، اینک ردا بؤینومده گر قیلدیم گنه.

کېلدیم قاجیب غم خیلیدین میخانه غه، ای پیر دیر،
تېنگری پناهینگ گر منگه خُم کپشیده بېرسنگ پنه.

دیر ایچره سرخوش مغبچه دینیمى تاراج ایله دی،
عیب اېتمنگیز، گر کېلمه سه یادیمگه شیخ و خانقه.

نظاره دین هوش اهلی نینگ دستاری توشمک نې عجب،
مونداغ که سرخوش سېکریتور هر یان سمند اول کج کله.

تسبیحنی مى رهنی قیل، هر دانه غه میل اېتمه گیل،
گر ایسته سنگ کؤنگلونگ قوشین صید اېتمه گهی بو دامگه.

مى تولغى نینگ هر پشه سی پیلې دورور خرطوملوق،
دفع اېتکله لی دیر اهلېغه گر چېکسه درد و غم سپه.

یوز بیرله گر دیر فنا یؤلین سوپورسم وجهی بار،
کیم دیر پیری آلیده بو نوع اؤلوبمېن رو بره.

گلخن ارا آستینگده کول، عریان باشینگده عشق اؤتی،
بو نوع تخت و تاج ایله سېنسېن نوایی پادشه.

خوش اول كيم، بار اېدى ايلگيمده پېچان سنبلونگ گە-گە،
توتونلر چيرمشور باشيمغه آنى چون ساغينسم، وه.

يوزونگ دور پاكليک مهري، كوزوم دور راستليق عيني،
انينگ دېك يوزگە مونداق كوزدين اوزگە كوز معاذالله.

كونگول پرگالەسى دور هر طرف عشقینگدين اورتنگن
شررلر كيم، چيقار آھيم اؤتى دودى بيله همرة.

توشومده لعل و رخسارى دور اويغاتمنگ مېنى گر خود،
مسيحا بيرلە يوسف باشيم اوزره يېتسەلر ناگە.

اوچوب روحوم قوشى هر دم هوا ايلر زنخدانين،
انينگ دېك قوش مثلليک كيم نشيمن قيلميش اؤلغەي چە.

محبت كوييده بو كيم، گدا شەنى قيلور عاشق،
بعينه بار انينگ دېك كيم، گدانى عاشق اېتگەي شە.

قضاى مامضا چون فوتِ حال ايلر زهې حسرت،
موفق اول كه اولدين بۇلور اوز وقتيدىن آگە.

قلم يازغان بلادين محترز بۇلغان زهې نادان،
مقرر بۇلمەغان روزى طلب قيلغان زهې ابلە.

نوايى دفترِ هجرينگ يازيب كوز تۆكتى خونابىن،
چو آچسنگ صفحه- صفحه كؤرگەسېن قان اؤتكين تە-تە.

ساقيا، تلخ اۋلدى عيشيم ھجر بېدادى بيله،
توت اچيغ مى كيم، ايچهى ميرزا چوچوك يادى بيله.

سيپقريب جام سپهر اقداحين ايلهى رېز-رېز،
نېچه چېككه يمين زبونلۇغ چرخ بېدادى بيله.

زهد كۈنگلوم كۈزگوسين قيلميش مكدر، اى حريف،
سيندورورمين توبه پير عشق ارشادى بيله.

بېفاليغ گر بو دور كيم، قىلدى اول شوخ، اى كۈنگول،
صرفه قيلمس آشناليغ آدم اولادى بيله.

وه كه، سىندى نخل اميديم، خوشا، اول باغبان
كيم ابرور خوشحال بير نو رسته شمشادى بيله.

چون حدا لىلى قولاغين يالقيتور مجنون، نې سود،
تاغنى گر كهلتورور افغانغه فريادى بيله.

اى نوايى، عشق صحراسيده خود قۇيدونگ قدم،
تا نېچوك لشكه يسيپن اول پايانى يۇق وادى بيله.

ساچىب سرشك يۈگۈرسىم قاشىنىڭ خىالى بىلە،
سېھىر مېنىچە اېمىس كۈكب و ھالالى بىلە.

كۈزۈنگ كە مردم ايله جان آلور اېرور شوخې،
كە صيد ايله گەي اېلدىن كۈنگۈلنى خالى بىلە.

كۈنگۈلدە قد و عذارىنىڭ خىاللىن اېتتىم نقش،
بو باغنى بېزەدېم سىرو و گل نھالى بىلە.

اولوسنى جور ايله حسن اھلى اۋلتورور، لېكن
ھلاك اېتر مېنى اول سىرو اعتدالى بىلە.

اېمىس يىسغەلى گر سالىمىس ايلگىدىن كۈزگۈ،
كە بۇلدى كۈرگەلى درماندە اۋز جمالى بىلە.

خرد كۈنگۈل سېھىن تۇقتتەي دېدى، وە كىم
بوزولدى كىرپىگى خىلىن كۈروب يىسالى بىلە.

قوياش سېنى كۈروب انداق اويلدى اۋز يوزىدىن،
كە يېرگە كىردى تۈرە آلمەي انفعالى بىلە.

خزان كىمىندە دور، اى بلبىل، اۋلمە غىل غافل،
دېمې كە دست بېرور عىش گل وصالى بىلە.

مكدر اېتسە كۈنگۈل شىشەسىنى زھىد، نې غم،
نوايىا، كېل و يوغىل قدح زلالى بىلە.

عشق ارا دشوار دور بولماق کیشی همدرد شاه،
چون دې آلمس دردینی بیر ییل یوگورسه دادخواه.

شاه دادیمغه نپتیب یپتسون که ملک عشق ارا،
قدری عالی شاه ایله تېنگ دور گدای خاک راه.

شاه مېندین عشق ارا عاجزراق اولسه تانگ اېمس
کیم بلاکشلیک مېنینگ خوییم دور، آنینگ عز و جاه.

شاهلیق نینگ دخلی یوق عشق و محبت کوییده،
کیم کبره ک انده سریغ یوز، لعل گون اشک، اوتلوغ آه.

شاه کیم مطلوبیغه قوللوق بویورغهی عشق اېمس،
کیم که عاشق دور انگه زار و زبونلوغ دور گواه.

سرو ایله خاشاک اگر گل عاشقی دور فرقی بار،
سروغه تا اوت توتشقی، کول بولور یوز مینگ گیاه.

ای نوایی، صدق ایله بولغیل گدا عشق ایچره کیم،
تخت و تاجین بېرسه، بو دولتنی تاپمس پادشاه.

قَیو یارې که بیر یاری بيله جام وفا چېکسه،
وفاسينده انینگ ييللر بؤلور، درد و بلا چېکسه.

مسلم يارليغ اول يارغه کيم، قويمه غای منت،
گر اؤز ياری اوچون اغياردين مينگ ماجرا چېکسه.

وفا اهلی تانگ ابرمس کؤزليگه توتيا قيلماق،
وجودوم توفراغين گرد ايله بان باد فنا چېکسه.

قه يان کيم اول سريغ تؤلوق بارور مېن زار ابريشکاننی
ساغينه يلر قچان که برگنی بیر کهربا چېکسه.

مصور کيم قاشينگ چېکتی، اوشتتی خامه نقش اهلی،
کيشی دعوا نې نوع اېتگهی بیرو بو نوع يا چېکسه.

يېتیشکی بی گمان عين اليقين اسراريغه هر کيم
اياغينگ توفراغيدین کؤزليگه توتيا چېکسه.

بارور کويونگ که غم يېب اؤلگه لی کؤنگلوم نې امکان منع،
کيشینی بیر طرف هم رزق چېکسه، هم قضا چېکسه.

زمانه اهليدين کؤز توتمه سون مهر و وفا پاداش،
کيشی یوز يیل الرغه گر وفا ايلب، جفا چېکسه.

بو گلشن قوشلريغه بېنوالیغ کېلتورور لحنی،
نوايي هر قچان اؤز گلرخين ايستب نوا چېکسه.

نې اېدى، اى عشق، يوز تيغ بلا بير زارغه،
هجردين مينگ زهر قاتل بير حزين بېمارغه.

يارليغدين اېرمس اېردى قتل قىلماق يارنى،
اول غضبىنى خاصه كيم قىلماق رجوع اغيارغه.

كۈنگلوم آلدی گر كۈنگولسىزلىكدين اۋلسه يوز غمىم،
اۋيله بېدلەپن كه دېي آلمان آنى دلدارغه.

آنچه پیکانینگ تنیمدين چېكتى هر يان باش كيم،
صعب دور مرهم دغى ياقماق تن افگارغه.

كۈزلى قانیم تۈكرلر، اى مسلمانلر، نې تانگ،
كېچسه جانیدین اسیر اۋلغان كيشى كفارغه.

ناصرها، گر پند اېشیتمان بيله سېن معذورمېن،
مېن كېي دېوانه بۈلسنگ بير پرى رخسارغه.

عجب ايله تقوادين آرتوق عذر ايله قىلماق گناه،
مى قنى كيم، اۋت ساله ي بو پرده پندارغه.

رحم قیل، يارب كه، عصيان كثرتیدین یۇقتورور،
آنچه فرصت كيم تېلیم اېورولغهی استغفارغه.

ای نوایی، هم زماندین، هم زمانه اهلیدین،
هر زمان غم بېتسه یوزلن کلبه خمارغه.

کويیده ييغلر اېديم مېن زار هر بېمارغە،
اېمدى ييغلرلر برى بېمارلر مېن زارغە.

هجر بې پايان يۇلین قطع ايله مک دشوار اېرور،
ضعفدين مېن کيم يورورمېن قۇل تەيب دېوارغە.

تېلبه کۇنگلوم نینگ قوشيدىن قان و يوزدين زعفران،
قىلسه لر دفع جنونوم بس دورور طومارغە.

عشق پيدا و نھان اۇلتوردى، لېکن يۇقتورور
زھرہ بو حاليمنى هم اخفاغە، هم اظهارغە.

زلفيده مېن فانى و تسبيح ايله مغرور شيخ،
سبحه تارين پس نې ينگليغ اۇخشتهى زئارغە.

يۇق عجب اۇلسم دغى کوثر سويى بۇلغەى نصيب
نزع وقتى سالسم اۋزنى کلبه خمارغە.

زار اۇلوب مسکين نوایى نېچه کيم چېکتى فغان،
قىلمەدى اول آى ترحم بو فغان و زارغە.

چون كوير پروانه اول شمع شبستان اۋتيغه،
انگله غەي كويمكنى بير تون كويسە ھجران اۋتيغه.

ھر دم اۋرتلر مېنى اۋتلوغ ايكي كافر كۈزونگ،
نېچە كويگەيمېن اول ايكي نامسلمان اۋتيغه.

كۈنگلوم اۋتيدىن نې تانگ گر تاپسە رخسارينگ فروغ،
شوخ ترسا مصحف اۋرتىر شېخ صنعان اۋتيغه.

آتشين لعلينگ گر اشكىمدىن كولر اېرمىس عجب،
كيم كدورت بحريدىن فھم اېتتى مرجان اۋتيغه؟

گر كۈنگول نينگ آشكار اۋتيغه تسكين بېرسە اشك،
كيم قىلە آغەي علاج آنينگ بو پنھان اۋتيغه؟!

شعلە اول ينگليغ كە اۋرتىر شاخنى ايلب نھان،
ستر كېلدى ايش بو جسم زارِ عريان اۋتيغه.

غم تونى اېرمىس شفقدين شعلە كيم محروملر،
كويدورورلر آھدين گردوننى حرمان اۋتيغه.

لعلى كۈنگلوم ايچرە دور قىلمە توتون، اي تيرە آھ،
رسم اېمس چون اويده دود اېتمك عيان كان اۋتيغه.

اي نوايى، دور اياغين سالمە قۇلدين لحظەيى،
گر دېسنگ تسكين بېرەي ھر لحظە دوران اۋتيغه.

بۆلمە غاي اېردى فلک نینگ كينهسى دورانىده،
بۆلمە سە يىلدا تونى عاشقلىغيم طغيانىده.

تون بلاسىدىن قتيقراق يۇقتورور عاشقە حال،
خاصە كيم بېمار ھم بۇلغەى محبت آنيدە.

تيرە شام ھجر يۇق كيم، دوزخ اۋتى دودى دور،
نې قيامت زارمېن اول حوروش ھجرانىده.

بېم اېرور كيم شعلەسى جنتنى داغى اۋرتە گەى،
بۇلسە بېر اخگر اۋتوم دېك دوزخ آتشدانىده.

گرچە اول آى كويى ايچرە ايتلىرى نینگ سانى يۇق،
مېن دورورمېن كيم، اېمىن كويىدە ايتلىر سانيدە.

سائل انداق كيم درم اوزرە درم قۇيغەى، اېرور
داغ اوزە داغى گدايىنگ نىنگ تىن عريانىده.

مى بيلە معشوقدىن اۋزگە جھانندە ھر نې بار،
تاپمە سنگ خوشراق نېچە كيم، زار اېسنگ ارمانيدە.

بۆلمە بوستان و سرا قىديدە عالم ايچرە كيم،
يۇق وفا قىلسنگ نظر عالم سرا بوستانيدە.

شمعسىز تون بۇلسە، يعنى سايە داغى بۆلمە سە،
گر نوايى بۇلسە بېر دم دلستانى يانيدە.

عشق ارا ایشلر توشر ابرمیش کیشی نینگ باشیغە،
کیم قوشر ابرمیش بغیر پرگالەسین قان یاشیغە.

قان لىبى هجرينگده کیم يوقتى سراسر، قىلدى لعل
عشق باشیم اوزره ياغدورغان ملامت تاشیغە.

قاشیدین نقدین اؤغورلرغە همانا بۇلدى خم،
اول یاشونسون دېب، تېرى بۇرکین چېکیتور قاشیغە.

بۇلدى رنگامیزلیق آق و قیزیل گلدین مگر
عارضینگ رنگین ایزرده صورتینگ نقاشیغە.

اسره سیمینگ، ای غنى، می بیر که یوق توفراقچه،
بېرسه عالم نقدیدین دیر فنا قلاشیغە.

آستانی زبیهه تانگ یوق ییتورسم اشک و آه،
که بولوت سقاسیغە، گاهی صبا فراشیغە.

ای نوایی، طعن اگر قیلمیش سېنینگ عشقینگنی شیخ،
اؤز ایشینگ مشغولی بۇل، باقمه اینگ قیلماشیغە.

یۇق علاجیم گر مېنى بیر جور ایله یاد اېتمهسه،
وه، نې بۇلغهی اېلنی هم یو زلطف ایله شاد اېتمهسه.

عشق ارا، ای کیم، دېدینگ، هر لحظه فریاد اېتمه، وای،
اؤت توتشغن چاغ بۇلور مو کیمسه فریاد اېتمهسه؟!

ناصحا، یازغورمه کیم زار اؤلمه غای کؤنگلوم قوشی،
تېنگری اول عارضنی گل، اول قدنی شمشاد اېتمهسه.

خوبلرغه چون وفا یۇق، اولی اول دور کیم، کؤنگول
اؤزنی اول قتیق کؤنگوللوکلرگه معتاد اېتمهسه.

یخشی آچیلیمیش بهارینگ گللی، ای باغبان،
غم خزانى خوشتور اوراقینی برباد اېتمهسه.

وعدۀ وصل اېتتی، آلیب جان خویيغه یۇق اعتماد،
یخشیراق دور گر بو سودا ایچره میعاد اېتمهسه.

مېن وفاده اؤلدوم، اما اول جفاده خوب اېرور،
بېوفالیغ شېوه سین بو جانب اسناد اېتمهسه.

باشنی قوتقرغهی پریلر تاشیدین هر تېلبه کیم،
یارلیغ رسمیده میل آدمیزاد اېتمهسه.

دلبری بېدادیدین آیلر نوایی شکوه، لېک
جانغه بېداد آیلر اول بیر لحظه بېداد اېتمهسه.

عشق جرمیدین نېتیب انکار اېته ی خلق ایچره، وه
کیم ابرورمېن بو گنه ایچره بغایت بې گنه.

بۇلسه رهبرلر نینگ ارشادی گنه دین اجتناب،
پیر عشق اېتمیش گنه ایلرگه بیزنی رو بره.

عشق اگر بۇلسه گنه مېنمېن گنهکار، ای کۇنگول،
تانماغیم ناحق دورور بو ایشده چون حق دور گوه.

گر گنه دور عشق کاش اۇلسه خلایق بې گنه،
مېن گنهگه قایل اۇلسم کاش و کویی قتلگه.

مېن گدالیققه نې لایق آلیده، نهوچون که بار
ناز حسن ایلرده اول آی حسن و ناز اهلایغه شه.

وه که، بغریمنی لبی هجریده تیغ فرقتی
یوپقه-یوپقه کهستی و توز سېپتی انده ته به ته.

گر نوایی ینگلیغ اؤرتنسه نې تانگ پروانه هم
کیم انینگ یاری دورور بیر سرو قد کج کله.

لعلیدین بیر سۆز سینوق کۈنگلومنی ایلر تاغچه،
نقد جان بېرسم، یۇق آنینگ آیدە توفراغچه.

روضەدین دوزخقە توشکان نینگ اۋتی نینگ شدتی،
یۇقتورور کویمکتە هجرانینگدە قۇیغان داغچه.

برگ گل دېک عارضینگ نینگ شوقیدین تیرناق ایله
یوز طرف کۈکسومنی سۋیدوم، هر بیر تیرناغچه.

جسمیم اۋلدى گلبن اول گلسیز ولېکن تازه داغ
انده گلچه کثرت گلبن ارا یفراغچه.

نې کۈروندی قامتینگچه نیشکر شیرین و توز،
نې آنینگ بندى بېلینگگە باغلهغان بېلباغچه.

ساقیا، کۈنگلومنی روشن ایسته سنگ توت باده کیم،
یاروته آلمس نیمه اول شعله نی بو یاغچه.

ای نوایی، سېن کۈنگول باغین عمارت قیل که بار
سېکیز اوچماغ جنبیده آنینگ محقر باغچه.

يار هر بزم ايچره، مېن خارج مشوشليغ بيله،
وه كه داخل هم بوله آلمان سبوكشليغ بيله.

كىرمه يين بزميده تاپسم ايتلىرى خيلىغه يول،
شاد اوله ي نيله ي ايش آچيلمس مشوشليغ بيله.

جاننى خوشلوق بيرله اول كافرغه بېرديم، مېنگه كيم،
اول خود آلور، قالسه ايش آماققه ناخوشليغ بيله.

اي فسونگر، قۇپ، مگر اول وصلدين قىلغى علاج،
كيم مېنى دېوانه ايلپتور پريوشليغ بيله.

كيم فلک نینگ ششدريدىن اېمن اولغى بۇيله كيم،
اېلته دور جان نقدىنى، لېكن بارى غشليغ بيله.

دېر اېسنگ كيم سايه ينگليغ بۇلمه يين توفراققه پست،
اول قوياشقه باقمه غيل، اي سرو، سرکشليغ بيله.

اي نوايى، شيخقه شيطان گر افسار اورمه دى،
پس نېگه دايم قىلور هزل اول اوزون فشليغ بيله.

بهارنى نېتەيىن، اۋت مېنىڭ بهارىمغە،
كە توشمەگەي نظرىم سىرۈڭلەندارىمغە.

يوزى اۋتىغە كە تېر شېنىمى قۇير يوز خال،
خزاندىن اۋلمەسون آفت بو لالە زارىمغە.

دېدىڭ كە، دىرغە كىرسىڭ مې اختيار اېتمە،
قۇير مو مغېچە مست اۋز اختيارىمغە.

اول آى جفا تاشى ياغدورماغى بىلە اۋلىسم،
بارىن يىغىب تۈكۈنگۈز، دۋستلر، مزارىمغە.

ياپىشتى كۈنگلەكىمە يارە قاندىن خرقەم،
نېچۈك كە اول ياپىشىيدور تىن فگارىمغە.

مى اۋتى چون گل رخسارىن آتشىن قىلدى،
انىڭ شرارىدىن اۋت توشتى روزگارىمغە.

مى انتظارىدە قۇيدوم توگانلر، اى ساقى،
كېلىب قدح سويىن اور دغى انتظارىمغە.

قۇيۇب بەشتىنى مىخانه سارى باردىم كىم،
علاج اېمس اېدى كوثر مى خمارىمغە.

نوايى ايله سە بلبل كېيى فغان نې آسىغ،
چو رحم قىلمەدى اول گل فغان و زارىمغە.

«لا» نینگ لاله رخسارلری نینگ لابه‌سی «غرایب» دین

۵۷۳

اول جگر پرگاله‌سی اشکیمنی گلگون قیلدیلا،
شاد اېته‌ی دېب ناتوان کۈنگلومنی محزون قیلدیلا.

وعده ایلج جله‌وسین باغ ایچره انداق کیم پری،
دشت اوزه آواره قیلماغلیققه مجنون قیلدیلا.

دېدی، وصلیم بیرله کۈپتین - کۈپ غمینگی کم قیلە‌ی،
آنی کوندین - کونگه اۋکسوت‌مکتین افزون قیلدیلا.

قوتقره‌ی دېب چرخ جوریدین مېن سرگشته‌نی،
انجم پیکان بيله جسمیمنی گردون قیلدیلا.

زلفیغه وحشی کۈنگول صیدین گرفتار اېتکه‌لی،
یۋق آغیزدین بار اېکنچه حدی افسون قیلدیلا.

مفلس اېردیم می قیلیب سینغان سفالیم جام جم،
خاطریم ویرانه‌سین خود گنج قارون قیلدیلا.

کیم نواییدین صلاح ایستر، اېرور غافل بسی،
خرقه و سجّاده‌سین اول میغه مرهون قیلدیلا.

وفا وعدە ایلېب جفا ایلەدینگلا،
جفا وعدەسیغە وفا ایلەدینگلا.

مېنىڭ بىرلە يوز تىرەلىك ظاهر ایلېب،
اۋكوش تىرەلرگە صفا ایلەدینگلا.

دېدىڭ كىم خطاسىز آتەي كۈنگلونىڭ گە اۋق،
دېب اۋق آتمەغان نې خطا ایلەدینگلا.

وصالىنگە بېگانە ایلېب كۈنگولنى،
فراقىڭ بىلە آشنا ایلەدینگلا.

دېدىڭ، اى كۈنگول، عشقدين اورمەيىن دم،
بو معنادە كۈپ ماجرا ایلەدینگلا.

بورون، اى فلک، كۈرگوزوب مەر، سۈنگرە
مىڭە قىسم درد و بلا ایلەدینگلا.

نوايى، كۈنگولگە سياستلر ایلەي،
دېبان بارىن آخر مىڭا ایلەدینگلا.

«ی» حرفی نینگ یغماییلری نینگ یوز کۆرگوزمکلىرى «غرایب» دین.

۵۷۵

زهی هر لحنِ بلبلِ صوتی نینگ ذاتینگه اثباتی،
جهان باغیده هر گل یفراغی حسنونگه مرآتی.

وجودی ذره نینگ ممکن اېمس تا ثابت اؤلمس مهر،
نې حاجت ذره خیلیدین قویاش ذاتیغه اثباتی.

بؤلوب ذاتینگده عاجز هر صفت ایچینده موصوفی،
انینگ دېک کیم، قیله آلمه ی صفاتینگ شرحینی ذاتی.

خرد ذاتینگده تشبیه اېتکه لی هر فکر کیم ایلې،
تکلم انده یؤل تاپمه ی مگر هیهات-هییهاتی.

نې قهرینگ زهریدین اېمن بؤلوب هر ساکنِ مسجد،
نې لطفونگ باره سیدین نا امید اهلِ خراباتی.

نې ذره بؤلسه مقبولونگ قویاشدین ذره قیلغان دېک،
قویاش اول ذره دین ایلې شرف بیرله مباهااتی.

نواپی ذکرى آتینگ دور، امیدى اول که قوتقارسنگ،
انى تا ایسته مکدین، بلکه اندین کیم، بؤلور آتی.

جلوه مو ایلر قیزیل تۇن بیرلە ھریان اول پری،
یا مگر کیم لالە زار ایچرە کبزر کبک دری.

تېلەلر قتلی قیزیل قیلیمیش لباسین، آه کیم،
بیر یۆلی دېوانلەر قانیغە کیرمیش اول پری.

حله سین خونابلیغ جان رشتەسیدین قیلدی چرخ،
بۆلدى جانلر جانی، وه-وه، اول پریوش پیکری.

عارضینگ نقشی مو دور قانلیغ کۆنگولده جلوه گر،
یا شفقیدین بۆلدى طالع آفتاب خاوری.

ایچ شفق گون می که، گردون قاتلی دور کیم، ابرور
ینگى آى بیرلە شفق تیغ و لباس احمری.

قان ارا کۆنگلوم یوزونگ شوقیدین انداق خسته دور،
کیم ابرور گلگون حریر آلتینده آنینگ بسترى.

اول پری لعلیده جانینگ، ای نوایی، بۆلدى محو،
لعل گون کسوتده محو اپتگن دېک اوزین اول پری.

سۆز ھجرىنگ ايچرە يۇق بريان كۈنگول نىنگ طاقتى،
بۇلمس ابرمىش كويگن ابل نىنگ اۋت بيله كۈپ الفتى.

اشك تىم- تىم قانىدىن كلبەم بېزنسە نې عجب،
كىم ابرور گل برگىدىن بلبل ابوى نىنگ زىنتى.

تالپىنور كول ايچرە مېن دېك شعلە تارتىب گۇيا
كىم قوياش نىنگ جىسمىغە اۋت ياقتى اول يوز حسرتى.

لعل سېرايىدىن ار خط ظاهر اۋلمس، عيب اېمس،
خضر نىنگ حيوان سويى ايچكىندىن اۋلمىش غىبتى.

ھر سارى مخفي توگانلىگ جىسم ايله مونگلوغ كۈنگول،
سائلى دور كىم، ابرور مملو درمىدىن كسوتى.

اى مصور، چېكمە ناظر مېندىن اۋزگە زىنھار،
دفتر عشقىم ارا يازىلسە اول آى صورتى.

مۇدېرى تاپتوق نوايىنى سلامتدىن يىراق،
كۈر كىم، اول نې نوع و نې يىنگلىغ جھانده شھرتى.

توسنینگ نعلیدین ایسترمین باشیمغه افسری،
هندودپک کیم باشیغه طاووسدین سنچر پری.

عارضینگده می، می ایچره عارضینگ ظاهر قیلور،
گاهی اختردین شفق، گاهی شفقدین اختر.

بزم عیشیم کؤک که نپوچون چپکمه گهی اول کیم، انگه
توتسه روح الله دمی هر دم قویاش دپک ساغری.

مسندیم کؤرگیل که، هر تون قصری تاش و فرشیدین،
باشقه خارا متکا دور، تنغه کاشی بستر.

وه، نپ لولی وش دور اول قاتل که عمداً خلق نینگ
قانینی تۆکمک که هر بیر کیرپیگی دور نشتری.

عارضینگ وصفی توگنمس کاتب صنع ایله سه،
دهر بوستانیده گل یفراغلریدین دفتر.

ای نوایی، سرودپک آزاد بؤل گر ایسته سنگ،
گل مثللیگ شاهدی، بلبل کپی خنیاگری.

دولت تانگی یوزی و ساچی تانگ قرانغوسی،
مست صبح کۈزلرین اېلتیب تانگ اویقوسی.

بلبل پری اېمس، گل اېرور بېرگه لی جلا،
هر برگ گل که، یېلدىن اېرور تیره کۈزگوسی.

گلزار دهر شعبده سین گویی انگله میش،
ایچینده زعفراندىن اېمس غنچه کولگوسی.

باشیمنى یوقاری قیله آلمان بنفشه دېک،
کۈنگلومگه چونکه چیرمشور اول طره قیغوسی.

کۈز بحری ایچره شیشه کییب مردم اېتتى غوص،
یایىلدى اوشبو وجه ایله یوز ساری اینجوسی.

حالیمغه هجر بزمی ارا تارتسم سرود،
بار نوحه مدّی تېلبه کۈنگول نینگ ایالغوسی.

قتلیمغه مژده بېردى و اۋلتوردى انتظار،
بیر عمردىن سۈنگ اېلگه ییگیت وعده بېرگوسی.

ظاهر ایلر اشک ایله آهیمنی هجرینگ آغوسی،
گویی مونداق اېسنه تور آخر نفس نینگ اویقوسی.

هجری بی پایان، تونی مهلك، جنونوم بوالعجب،
صبح گویا ماتمیم توتمیش که، کپلمس کولگوسی.

کویدوروب جسمیمنی، بېرگه یسپن کولوم بیرله جلا،
تیره بۇلسه قان ایله قتلیمده تیغینگ کۆزگوسی.

مېنی معجون دېک توتوپتور دشت دېمینگ کیم، بو دشت
تاغلر اېردی که، هامون قیلدی کۆنگلوم قیغوسی.

ای کۆنگول، آه اؤقترین اول غمزه نینگ آلیغه چېک،
کیم اؤق آتماغلیغده سېندین توز دور آنینگ قابوسی.

دېمینگیز عاشق کۆزیگه نی یاروغلوغ دور مفید،
غم کونی دلبر یوزی، هجران تونی تانگ یاغدوسی.

هجر ارا توزدی نوایی وصل ملکین بېردی یار،
انداق ایش قیلغانغه موندین کم کپره کمس جولدوسی.

اؤت سالور اېل جانېغه هر دم ساووغلوغ بيرله دى،
ساقيا، سينمس هوا زهرى كېتور تریاك مى.

توز شېستان ايچره صحبت كيم، اشارت ميغه دور
شمع كافورى كه، آستى شوشه موزلر بيرله دى.

آتشين مى بيرله، اى ساقى، قيزيتقىل بزمنى،
مطربا، اول اؤتنى تېز اېتمك كه آل آغزینگه نى.

دهر مشكين چون هوا كافورى پنهان ايله دى،
بادۀ مشكين كافورى مزاج ايچمه نېتهى.

ايچكه لى اخفا اوچون تون مشكىنى ايستر حكيم،
شكر بو كافور ارا هم ظاهر اېرمس هېچ شى.

اول قوياش قار اوزره چيققچ يوزوم اوزره انگله مان،
اشك يا كؤز آقى سو بۇلوب آقر مو، يۇقسه خوى.

ايلگيده ميلېگ سفال، اوسروك نوایی قار اوزه،
اى فلک، قيل جام جم بيرله تماشا تخت كى.

شكر لله، ای كۆنگول كیم، رفع اۋلوب هجران تونی،
اول قویاش یوزین كۆررمین تېنگری نینگ قوتلوق كونی.

آتشین لعلینگ انینگ دېك اۋرتەدى عالمى كیم،
هر طرف بیر اۋت توتشقن جان دور آنینگ اوچقونى.

مهردين رخساره سرغرغان سایی سرگشته مېن،
ذره سرگردانليغين افزون قیلور مهر آلتونی.

بادەدين تيم-تيم قيزرميش عارضی، وه-وه كۆرونك،
كیم عجب گلرلر آچيپتور اول ملاحت گلینی.

شام هجران محنتين شرح ايله آلمان ضعفدين،
اول قرا باسقان كيشی دېك كیم، آنینگ چيقمس اونى.

اخترې دور نحس عشاق بد اختر جانيغه،
اول كه هر يان ايلتيرر هجران تونی نینگ شودرونى.

ای نوایی، دېمه كیم اويقونى توش كۆرگه كۆزونك،
يیغله ماق بو اېرسه توش كۆرگه كۆز اويقونى.

غمینگدین چون اجل گور آغزیده جسمیم نهان اېتکه‌ی،
مزاریم لوحی دردینگ شرحینی تیل دېک بیان اېتکه‌ی.

قناتلیغ موردېک جسمیمنی اوی قیلیمیش اجل خیلی،
مگر اول نوع قوشلر بو بوزوغنی آشیان اېتکه‌ی.

یوز آچقاچ اېگمه قدیم ضعف قیلدی، وه، نې بیلدیم کیم
قویاش وصلی ینگی آییمنی مونداق ناتوان اېتکه‌ی.

آغیز بۆلدی کۆنگولگه چاکى و تیل انده پیکانینگ،
نې تانگ بو تیل آغیز بیرله اگر مهلك فغان اېتکه‌ی.

قیلیچینگ سویینی ایستر قوروغان نخل دېک قدیم،
عجب ابرمس قضا آنینگ گلین گر ارغوان اېتکه‌ی.

دېر اېردیم کویینی یوی اشک ایله اېل زخمی قانیدین،
نې بیلدیم کیم، هم اول اېل رشکی-اؤق اشکیمنی قان اېتکه‌ی.

نتیجه کویمگ و اشکیمدین اؤزگه تاپمه‌غای، اول کیم،
بو گلشن شعله و دودین گل و سنبل گمان اېتکه‌ی.

تیلر یوز لخت قان اېتکه‌ی نصیبین دهر دهقانی
قیو بلبلی کیم، گل خوانی اوزره مهمان اېتکه‌ی.

جگرگون دور نوایی جسمی قان یاشدین محل دور کیم،
قضا بو نوع لعل اوچون فنا تاغینی کان اېتکه‌ی.

صحتیم آزرده جانانیمده بۇلغەی کاشکی،
دردی آنینگ تینمغور جانیمده بۇلغەی کاشکی.

ناتوان کۆرگۈنچە بسترده سنان دېک قامتین،
یوز سنان بو چشم گریانیمده بۇلغەی کاشکی.

بۇلغۈچە اشکِ روانیم سیلی هر یان جلوه گر،
جلوه اول سرو خرامانیمده بۇلغەی کاشکی.

کۆزومه گر کیرپیگیم آسیبیدین سونمس ایاق،
برقِ آفت بو نیستانیمده بۇلغەی کاشکی.

اول ایاق آزرده بۇلغۈنچە بۇلوب باشیم فدا،
زحمتی باشتین-ایاق جانیمده بۇلغەی کاشکی.

نالم اول آیغە یېتیب جان وصلیدین محروم ابرور،
جان دغی پیوسته افغانیمده بۇلغەی کاشکی.

ای نوایی، دېمه راضیسېن مو عمرونگ ایسته سه،
یوز مېنینگ عمرومچه سلطانیمده بۇلغەی کاشکی.

نېچە كىم، اول آيغە مېندىن مېربانراق يۇق كىشى،
يىخشى تا قىلىسم نظر مېندىن يامانراق يۇق كىشى.

خستەلر جانىغە اول بېمار كۆزدىن ناوكى
گر آتسېن بىل كە مېندىن ناتوانراق يۇق كىشى.

آه و خونايمنى لحن و بادە قىلمىشسېن گمان،
دلربالر ايچرە سېندىن بد گمانراق يۇق كىشى.

اهل عشق آزار جانين ايستەبان تيشلر لېين،
مېندىن اوشبو قصەدە، آزرده جانراق يۇق كىشى.

يار اېتر اېرمىش وطن بې خان و مانلر كۈنگىلىنى،
شكر مېندىن كويىدە بې خان و مانراق يۇق كىشى.

خاصلر وصل ايستەگەيلر، وه كە، مېن دېوانەدىن
اول پرى كويىدە بې نام و شانراق يۇق كىشى.

اي نوايى، خردە نظمىنگە اصلاح ايستەسنگ،
شاھ غازيدىن جھانده خردەدانراق يۇق كىشى.

سېنسيزين بزم ايچره قت-قت قان، كۈنگول بېتاب اېدى،
دمبدم جام لبالب چېككنيم خوناب اېدى.

هر مُقنَد پسته كيم، بزم ايچره اېردى جلوه گر،
لعلينگ و آغزينگ خيالىدين كۈنگول بېتاب اېدى.

بزم اېدى جانبخش، مى بيرله ياروغ، وه كيم، منگه
ظلمت اېردى كيم، حياتيم چشمه سى ناياب اېدى.

حلقه بزم اېلگه قيد و بير مسلسل طره دين،
چېككه لى اول بزمدين جانيمده يوز قلاب اېدى.

يېتى كۈك جوفى تۈله غمنى ازلدن گۈيا
عشق جمع ايلب مېنينگ جانيم اوچون اسراب اېدى.

سيمگون غلتان سرشكيم دوركه، حالا بۇلدى قان،
بو كه اېل شنگرف دېدورلر، بورون سيماب اېدى.

نوش وصل ار يېتمه سه غم يۇق نوايى كيم، مدام
هجردين اهل وفا جاميده زهر ناب اېدى.

تیلرمېن مضطر اېتسه آفتی آزرده جانیمنی،
ساوورسه عافیت بیرله توزولگن خان و مانیمنی.

چیقیب سرخوش، چاپیب ابرش، قیلیب جولان، آلیب میدان،
وجود اقلیمیدین محو ایله سه نام و نشانیمنی.

اوروب جانیمغه نیش غم، توزوب قتلیم اوچون مرهم
حنا قیلسه بلا شاهدلری ایلگیگه قانیمنی.

فراق ایچره الفدېک قدیمه غم تاغینی یوکلې،
أحد آستیده غی دال اېتسه جسم ناتوانیمنی.

جنون کوییده اوسروک سودره تیپ رطب اللسان قیلسه
فنا اوباشیغه دیر ایچره بو راز نهانیمنی.

یوزین ایلې قراکېینیچه سالیب عشق اطفالین،
باری مست و ملنگ اؤیتتسه عقل خرده دانیمنی.

نواپی، نې می اېردی کیم، ایچیب عالمغه فاش اېتتیم،
اولوستین یاشورون ییللر کؤنگولده اسره غانیمنی.

ساقیا، توت باده کیم، بیر لحظه اؤزومدین باره‌ی،
شرط بو کیم، هر نېچه توتسنگ لبالب سیپقاره‌ی.

بؤغزومه جامی قویوب، قوتقر گدالیغدین مېنی،
وه، نېچه بؤغزوم چېکيب بیر جرعه اوچون یالباره‌ی.

بیر قدح می بېرسه‌لر، وه، غایت افلاسدین،
نېچه لعل قیمتی تاپقان گدادېک آلداره‌ی.

تارته‌ی اؤزومنی عوض، کیم قیلسه احسان بیر قدح،
بو بهانه بیرله اؤزلوکدین اؤزومنی قوتقاره‌ی.

وجه می جان نقدی و تن داغی دور، ای مغېچه،
خلقتیم گنجینه‌سین یوز قتله گر خود اختاره‌ی.

جانغه یېتیم عقل وسواسی بيله، تېنگری اوچون،
ساقیا، جامیمده افیون اېز که باتراق تېلباره‌ی.

ای که، دېسېن غیردین ایرو کېل و چېک جام وصل،
گر بو خلوتده نوایی محرم اېرمس قیتاره‌ی.

بۇلغەي اېردى يوز تومن، مینگ رنج و محنت کاشکی،
بۇلمه غای اېردى بلا و دردِ فرقت کاشکی.

یېل دېک ایلرده هوا سیر اېتکەلى جسمیم خسین
اۋرتە گەي اېردى اوروب بیر برقِ آفت کاشکی.

خاصیت چون تېلېرَب صحراغه یوزلنمک اېمیش،
توتمه غای اېردیم پریلر بیرله الفت کاشکی.

عافیت کنجین، دېدیم، ایستەي بوزولدوم بیر یۋلى،
کۋنگلوم ایچره کېچمه گەي اېردى بو نیت کاشکی.

یوز غریب احوال بېکسلیکده هر دم بار اېمیش،
اۋتمه گەي اېردى تیلیمگه لفظِ غربت کاشکی.

جلوه قیلغونچه تیل طاووس ینگلیغ گنج زېب،
جغد ینگلیغ توتقی اېردیم کنج عزلت کاشکی.

یاردین اېل رشکیدین بۇلدوم جدا، بۇلغەي اېدی
التفاتین غیر ایله کۋرمک که طاقت کاشکی.

دېمه کیم، جان اېت فدا احباب ایله تاپقېچ وصال،
ای نوایی، عمر بېرگەي آنچه مهلت کاشکی.

خوشتورور گلگون قدح دورینده گلبرگِ تری،
خاصه بیرهم اوّلی بؤلغه‌ی داغی گل آخری.

هر ورق بیر نامه عشرت دورور فهم ایله گیل،
تانگ ییلیدین ابتر اولمستین بورون گل دفتری.

غنچه خودی بیرله گل قلقانیغه بیبتی شکست،
بؤلغه‌لی پیدا سریغ سوسن نینگ آلتون شش پری.

گل عدم شامیغه یوزلنگن اوچون زنبق گلی
بار کوموش مشعل داغی و خرده‌لر دور اخگری.

لاله قان اوزره بؤیالیب، اؤت اوزه عنبر قؤیوب
بار پری خان چیقمه‌غان غایب چپچکلر دور پری.

نیلوفر توتمیش سپهرِ لاجوردی هیئتین،
ژاله‌لر یوزینده انداق کیم نجوم و اختری.

اؤکسه لعلینگنی نوایی سنگه خوش کپلمس، ولې
خوشتورور گلگون قدح دورینده گلبرگِ تری.

سېۋونگىل، اى كۈنگول، آخىر كە جىسمىنگ اىچىرە جان كېلدى،
قوۋان، اى جان محزون كىم، حىيات جاۋدان كېلدى.

سفردين اول پىرى يېتتى، مېن محزوننى شاد اېتتى،
كۈنگولدين اېسكى غم كېتتى، تن اىچىرە يىنگى جان كېلدى.

خرد، يىغ بو مصافىنگى، تحمل، قۇى گزافىنگى،
ورع، ترك ايله لافىنگى، كە آشوب جهان كېلدى.

دېمە كىم اندىن ايرىلدىم، كۈنگولنى ھمىرھى قىلدىم،
بوگون كېلدى كۈنگول بىلدىم، كىم اول نامېربان كېلدى.

كېلىپتور ياشورون اول شە، مېن مجنون اېمىس آگە،
پىرى اېرمىس اېسە بس ۋە، نېچون كۈزدىن نھان كېلدى.

فلك باقتى فغانىمغە، اجل رحم اېتتى جانىمغە،
خزانلىغ بوستانىمغە گل باغ جنان كېلدى.

مغنى بىر نوايىي توز، نوايى نغمەيى كۈرگوز،
اياقچى، تامسە توت تۇقۇز، كە داراي جهان كېلدى.

ایکي همدم کیم ابرور می بزم ارا همدملری،
تاپمه سون بیزدین ملالت خاطر خرملری.

آی و کون کیم بزم توزگه یلر فلک خرگاهیده،
ذره سرگشته دین نی بؤلغوسی دور غملری.

گل بيله نسرين که چپککه ی باده نرگس جامیدین،
ظلم ابرور واقع که بلبل بؤلمه غای محرملری.

جغددین رم ایله سه نی عیب دُرّاج و تذرو،
خاصه بؤلسه مستلیغدین اؤزگچه عالملری.

ای طبیب، اؤلگومدورور گؤیا که اوشبو کپچه دین،
زخملیق کؤنگلومگه اؤق دپک سنچیلور مرهملری.

ای مغنی، بؤلمه غافل کیم، زبان حال ایله،
نوحه ایله یدور مپنینگ حالیمغه سازینگ بملری.

کپچه لر افلاک نپوچون یاش تۆکر کییب قرا،
بؤلمه سه مسکین نوایی حالیمغه ماتملری.

یوز اورمه هر طرف، ای شوخ و، زار قیلمه مېنى،
قرار توت نفسې، بېقرار قیلمه مېنى.

کۆزومنى شمع جمالینگ فروغى بیرله یاروت،
تانگ آتگوچه کپچه لر اشکبار قیلمه مېنى.

خدای اوچون ینه هر ساری بېخبر بارمه،
فغان و ناله ده بې اختیار قیلمه مېنى.

ترحم ایله گیل، ای اختیارسيز ناله،
دما- دم اېل ایچیده شرمسار قیلمه مېنى.

حیات رنجی، اولوم یادی صعب اېمیش، ساقی،
بو دیر ایچینده دمې هوشیار قیلمه مېنى.

مېن اؤزگه، وامق و فرهاد اؤزگه دور، ای عشق،
تَنَّم اهلې ارا اعتبار قیلمه مېنى.

قه یان که بارسنگ اولرمېن نوایی ینگلیغ زار،
یوز اورمه هر طرف، ای شوخ و، زار قیلمه مېنى.

ای دوداغینگ شربتیده آب حیوان لذتی،
لذتی بؤلغه‌ی، نصیییم بؤلسه لعلینگ شرتی.

کپچه‌لر هجرینگده بپخودمپن، مپینگ حالیمغه دور
شمع نینگ گه کویمگی، گه ناله‌سی، گه رقتی.

محنت هجرینگده ایشیم آه ایله فریاد ابرور،
آه اگر فریادیمه ییتمس وصالینگ دولتی.

لبلرینگ نینگ حسرتی کؤنگلومده بؤلسه نی عجب،
شیشه بیرله باده نینگ بیر- بیرگه کؤپتور نسبتی.

عارضینگغه، ای پری، مجنون کؤنگول نینگ میلی بار
تېله ینگلیغ کیم، انینگ اؤت بیرله بؤلغه‌ی الفتی.

عمر ابرور عشق اهلغه پیک نسیم، ای باغبان،
بس دورور بو مدعاغه شاهد آنینگ سرعتی.

یوز و خالینگدین نوایی نینگ کؤزی دور قان ارا
لاله‌دپک کیم، داغی بؤلمیش کؤز قراسی هیئت.

نرگسین گل اوزره کیم، بیمار اېتر ناز اویقوسی،
مثل شوخې دور که، سست اېتکه ی انی یاز اویقوسی.

کۆز آچیب بېخودلو غومنی کۆرمه سه یۇقتور عجب،
کیم منگه بخت اویقوسی بؤلْمیش، انگه ناز اویقوسی.

چرخ سائر گؤیا عاشق دورور کیم، کېچه لر
بار انینگ هم مېن کېبی کۆپ اشکی و آز اویقوسی.

بیزنی دفع اؤلسون دېبان سالمیش اؤزینی اویقوغه،
زرقدين خالی اېمستور اول فسونساز اویقوسی.

هر تون ایلر استماع اېل قصه سین، وه کیم کېلور،
مېن که اؤز حالیم دېسم، اول قصه پرداز اویقوسی.

ایسته کامل خدمتین غفلتنی رفع ایله ی دېسنگ،
باردور اؤزدین غایب اؤلماق زمره راز اویقوسی.

ای نوایی، آچمه غمدین کۆز که سریم قیلدی فاش،
یخشیراق بېدارلیغیدین بؤیله غماز اویقوسی.

تنورې دور ايچيم گډيا قيزيتقن عشق اوتي آني،
ياپيشتورغان كباب اورني انگه هر داغ پنهاني.

قيزيل رگلر اېمس كوز ايچره كيم، كوز مردمين غمزهنگ
ايننگ دېك نيشلر اوردى كه قالميش هر طرف قاني.

اېرور قدينگ خيالي كه كۈنگول، كه كۈزده گډيا كيم،
بو دور اول جويبار و باغ نينگ سرو خراماني.

طريق عشق ارا كۈنگلومده دور هر دم غمې اول اوى
عجب يۈل اوزره دور كيم، اوكسومس بير لحظه مهماني.

غميم شامين ياروتتى قدينگ اول يوز شعله سى بيرله،
نېتر كوندوزنى اول كيم، بۈيله دور شمع شبستاني.

يانر اۋتلوغ كۈنگولده آتشرين لعلينگ فراقيدين،
قيزيق هر لعلگون پيكان اېرور بير لعل پيكانى.

خطى ريحاني ايچره باده لعلين خيال ايلب،
اوچر هر لحظه روحوم، ساقيا، توت راح ريحاني.

مونونگ دېك كيم، ييراق دور كعبه مقصد همانا كيم،
اېرور منزلغه يېتمسدين جرس نينگ تينمهي افغاني.

نوايي دولت باقى تيلر بۈلسنگ يقين بيل كيم،
اېرور سالك كه مشكل تاپماق آني بۈلمه بين فاني.

ای کۆنگول، بېردینگ ایلگدین وصلی نینگ دورانی،
بیلمه دینگ بو نوع تلخ اېرمیش غم هجرانی.

گۆیا فرهاد اېمیش تاغ ایچره کیم، چېکسم فغان،
اول دغی همدردلیغدین تېنگ چېکر افغانینی.

توتیای کۆز تۆکرمېن کیم، کېتورسنگ، ای نسیم،
کۆرسنگ اول بد مهر چابک تورک نینگ جولانی.

قالدی کۆنگلوم سېنده، لېکن اسره دیم، ای قاشی یا،
خسته کۆنگلوم اؤرنیده خاکیلرینگ پیکانی.

نې اوچون کیمیش قیزیل تۆن دهر بوستانیده گل،
گر آقیزماق ایسته مس آشفته بلبل قانی.

تیر باران غمینگ جسمینی قیلدی یېرگه پست،
وه که، یامغور کثرتی ییقتی غمینگ ویرانی.

ای اجل، تېنگری اوچون کېت کیم بهل قیلماں سنگه
قۆیمه سنگ کیم، دزدی. اؤق آلهی نوایی جانی.

اول آی که، مهر ایله عالمی محترم قیلدی،
بو تېله گه نېدین آیا نظر نی کم قیلدی.

کۆزوم ایزیگه یقین دور مونگه داغی یوز شکر،
اگرچه یؤلیده گردون قدیمی خم قیلدی.

نصیحت ایتسه اولوس تیزرک بؤلور عشقیم،
ولې، ایتیکرک اېتر اؤتنی اول که دم قیلدی.

فراق شرحینی هر کیرپیکیم یازر، گویا
فلک مژه منی تېنگیز ایچره گی قلم قیلدی.

اول آی عزیمت ایتیب یوز غم و بلا نقدین
نصیبیم ایتتی، یامان بارمه دی، کرم قیلدی.

سپهر عشقده مجنونغه یازدی کؤپ تعریف،
مقابلیده زمانه مېنی رقم قیلدی.

کۆزوم که قان ارا بؤلدی نهان عجب اهرمس،
که «عین» غه چو دم اؤلدی قرین عدم قیلدی.

شگوفه سیم چیقراچ بو گلشن ایچره خزان،
هواغه برگینی ساچماق بیله ستم قیلدی.

نویای جسمین اؤقونگ زخمی ایتتی دام بلا،
وصال قوشلری اندین مگر که رم قیلدی.

مەھوشى كىم مەرىدىن بۇلدوم جەھان آوارەسى،
رحم اېتىب بىر چارە قىلمس اۋلسە ھم بېچارەسى.

زخملر قىلدىنگ يىنە غم نىشىدىن، اى بېوفا،
بوتمىش اېردى وصل نوشى بىرلە بغيرىم يارەسى.

بېوفالر كۇنگلى تانگ يۇق لېلرىنگگە بۇلسە صىد،
قىدە كىم لعل اۋلسە، اطرافىدە بۇلور خارەسى.

يوزىگە باققىچ، عجب يۇق كۇزلىمگە تۇلسە اشك،
اېل كۇزىگە ياش تۇلر قىلسە قوياش نظارەسى.

درد ھجرىنگدىن نوايى كۇنگلى، كۇكسى، بغيرى دور،
ھر بىرى يوز پارە و مىنگ يارە ھر بىر پارەسى.

قىلدىم اول آي آليده عاشقلىغيم اظهاريى،
مېن انگه سريم دېدىم، بيلمان انىنگ اسراريى.

كۆز قراسين حل قىليب اول آيغه يازغوم نامهيى،
باري بو تزوير ايله كۆرگه ي كۆزوم رخساريى.

كۆزىدين تا جانغه يېتمان لعليدىن بېرمىس حيات،
اول مسيح اۆلدوم دېگنده تيرگيزور بېماريى.

حيف دور كيم، رشتە تسبيح قىلغهي اهل زهد،
كفر زلفي ايچره اۆلگن خلق نىنگ زئاريى.

عارضىنگ دورىن چېكرده گؤيا نقاش صنع،
مهر دورى بيرله تېنگ آچمىش اېدى پرگاريى.

تۆكمه جامين كيم، بلا سيلي جهاننى بوزمه سون،
مست كۆرسنگ، زهدا، دير فنا خمّاريى.

اي نوايى، شوقيدىن اۆلسم عمارت قىلغه سېن،
توفراغيم بيرله محبت كويى نىنگ دېواريى.

آه کیم، اول گنج یاد اېتمس بیزینگ ویرانه‌نی،
اول قویاش بیر ذره یاروتمس بوزوغ کاشانه‌نی.

اېگمه قاشین کؤرگوزوب ایلر منگه منع جنون،
ینگى آی بیرله کبره ک ساغ اېتسه بو دېوانه‌نی.

کؤزومه اول وجهدین دېرمېن یوزونگ افسانه‌سین،
کیم سېورلر اویقوسیزلر دایما افسانه‌نی.

اؤزگه‌لر حسنیدین اؤرتنمان، که گردون هر کپچه
یاروتور مینگ شمع و کویدورمس بیری پروانه‌نی.

چیقتی جانیم باده لعلین کؤروب، ای مغبچه،
وه، توله ایلر نېترسېن قصدیمه پیماننه‌نی.

بیلمه‌دی کیم، اول ایلر نفی رنجیدین خلاص،
نفی قیلغان شیخ مغ کوییده گی میخانه‌نی.

اشک یؤلین توت، نوایی، خاک پایى بیرله کیم،
غصه بر بېرور قه یان کیم، ساچسم اوشبو دانه‌نی.

هر تيكن بو غنچه دېك كۈنگلومده پيكان باغلهدى،
اي جگر پرگالهسى، سېنسيز ايچيم قان باغلهدى.

سېندىن ايريلماق كۈنگولگه ممكن اېرمىس تا ابد،
چون سېنىڭ بىرلە ازلىدىن عهد و پيمان باغلهدى.

لبلىرىڭ نىڭ شوقىدىن هر قطره قان كىم، تۈكتى كۈز،
ساووغ آھىمدىن ھم اول دم لعل و مرجان باغلهدى.

دېدى عقل و فھم آنى كۈرگىچ، شىكېي كۈزلالى،
وھ كە، تون باغىن يەنە اول شوخ چسپان باغلهدى.

قاندىن اۋلدى درد باغى نىڭ گلى ھەر پىختە كىم،
داغىمە صبر ايلگى مرھم بىرلە ھەر يان باغلهدى.

ساووروب طفل خزان توفراغ ايله تېڭ قىلمەغان
قىسى بىر گلدستە بو باغ ايچرە دھقان باغلهدى.

اشتياقنىڭدىن نوايى اۋلدى و يېتمىس سنگە،
گۈيا بو نوع اياغىن بند ھجران باغلهدى.

ای کۆنگول، کهل کیم، ایکاو بۆلوب نگارې کۆزلالی،
سرو قدې ایسته بان سیمین عذارې کۆزلالی.

یارلیغ کۆز توتقانیمیز کۆزلهدی چون اؤزگه یار،
بیزده هم کۆز بار، باریب بیر ییرده یارې کۆزلالی.

چون غبار مرکبیدین روشن ایلر اهل کۆزین،
تېرموروب تورغونچه باریب، شھسواری کۆزلالی.

سیر باغ و دشت اېتربیز هم ینه بیر یار اوچون،
باغ ساری کۆز سالالی، دشت ساری کۆزلالی.

گر ایننگ دېک شوخ شھر آشوب آفت تاپمه سک،
بیر فقیر مهربانی، غمگساری کۆزلالی.

گرچه ناپیدا ابرور مقصود، ارمان قالمه سون
خاص و عام ایچره قیله آغونچه باری کۆزلالی.

ای نوایی، بؤلماغونگ اندین بولر بیرله خلاص،
کهل که، هم وصلین تیلب صبر و قراری کۆزلالی.

غنچه دېك قان باغلنىبدور كۈنگلوم، اى گل خرمنى،
بارغالى كۈز جويبارىدىن جمالينگ گلشنى.

كۈز قراسىدىن يازەى دېرمېن بيتىگ، ھىھات كىم،
كويدورور غىرت كە، مېن محروم و اول كۈرگەى سېنى.

عقل قاچتى كۈنگلوم ايچرە ساكن اۋلغىچ درد عشق،
مور منزلگاھى اېرمىس اژدھالر مسكنى.

كۈنگلوم اويىدە غمى تاريقمەسون ھەزخمىدىن،
مرھمىن تشلنگ كە، ھەرياندىن آچىلسون روزنى،

ارغوانى اشك ارا سوسن مثللىك لالمېن،
تا تۈنىنگ دور ارغوانى، كۈنگلكىنگ دور سوسنى.

ھەر گل اوشبو باغ ارا كۈرسنگ تىكن آسىيىدىن،
غرقة خوناب اۋلوب يوز چاك اېرور پىراھنى.

اشك قانيدە نوایى دور سۈنگك جسمى بىلە
اول مبارزكىم قىزىل جنس ايچرە بۈلغەى جوشنى.

غریبلیغ ینه کۆنگلومنی دردناک ایتتی،
شکسته لیغ ینه کۆکسومنی چاک-چاک ایتتی.

بو برچه بیر سری و یار حالتیمنی بیلیب،
تغافل ایتمگی مهن خسته نی هلاک ایتتی.

دمینگنی اسره، مسیحا که، چیقمه غای گردیم،
بو دم که کویدیه جسمیمنی دهر خاک ایتتی.

یوزونگ که اول که قویاش تابی بپردی یوز مینگ شکر،
قویاش کبی مهنی هم عشقینگ ایچره پاک ایتتی.

خوش اول دمی که، دېگه یلر فنا اؤتیغه فلان
قدم قؤیرده نی وهم ایله دی، نی باک ایتتی.

نی می، نی جام، مهن اوسروک همیشه، گؤیا عشق
تنیم حدیقه سیده رگلریمنی تاک ایتتی.

نوایینی تيله اندین بورون که دېگه یلر:
«عدم یؤلین توتوب اول زار بېنوا ایتتی».

لعلینگ گە باغلندی جانیم هجر ایلیندین آل انی،
زلفونگ گە چیرمشتی کۆنگلوم قیلیمه غیل پامال انی.

باغله دی کۆنگلوم منگه عاشقلیغی نینگ تهمتین،
شرط قیلدیم کۆرگچ-اؤق رسوا قیلهی فی الحال انی.

سپندین ایرو خوبلردین آچیلور کۆنگلوم، ولې
غنچه ینگلیغ کیم، آچرلر کوچ بیله اطفال انی.

ای صبا، بغریمغه سنچیلغان تیکن کیم انگله دینگ،
بۆلسنگ اول گل بیرله همدم قیلیمه سپن ارسال انی.

اول الف کیم، نیل ایله چېکتینگ عذارینگ یانیده،
حسن ایچینده بیرگه اؤن قیلیمیش یانیده خال انی.

بو چمن کیفیتین آزادهیی کیم قیلدی فهم،
اؤن تیلی سوسن دېک اؤلسه حیرت ایلر لال انی.

ای نوایی، دېب اېدینگ کۆرگچ انی جان تاپشورهی،
بۆلسه بو دولت میسر قیلیمه غیل اهمال انی.

قنى وصالينگ گه بير مېن دېك آرزومندې،
وصال اميدى بيله محنتينگه خورسندې.

فنا ميين ايچيب آواره ليغ يولين توتوم،
نصيحت اهلى منگه اېمدى بېر منگيز پندې.

اېرور تنيمده غى يوز داغ بيرله مونكلوغ جان،
گدا كه، تۇنيگه هر سارى سالسە پيوندې.

سبب بو اېردى اېكىن خلقتيدىن آدم نينگ،
كه بۇلغەي انگه سېنينگ دېك خجسته فرزندې.

كۇنگولنى شوخلر انداق تلشتيلر كېسيشيب،
كه قالمەدى مېن بېدل نصيبي پر كندې.

چاغيرنى عاقل اېسنگ لعل دېب قيزيتمە دماغ،
كه اۋتنى ايسله مەدى گل دېبان خردمندې.

اجل، نوايىنى قوتقز بلاى حرماندين،
كه اول ضعيف بو درد ايچره اسرو اېمگندى.

اۋتوم خود اېتمه دى اول تاش بغيرغه تائيرې،
بو يانه اۋت كه، تاپيلمس بو ايشكه تدبيرې.

نې طرفه صورتى باردور كه، هيچ صورت ايله،
قضا مصورى قيلمه دى بۋيله تصويرې.

شكايتيم كۋپ و قالمس سېنى قچان كۋرسم،
تنيملكه تاب و تيليمكه مجال تقررې.

توشومده آب حيات ايچتيم آه كيم، كېلمس
كۋنگولكه لعلينى اۋپمكدن اۋزكه تعبيري.

مېنى مقيد ابتر بۋلسنگ آچمه حلقه زلف،
كه پشه قيديغه يۋق احتياج زنجيري.

گل ايچره شېنم ايله خرده دور سو و دانه،
مگر كه قيديغه بلبل نينگ ابتي تزويرې.

نوايي ياردن ار ظلم اېرور كه، لطفيچه بار،
سېن اېتمه سنگ كېره ك اۋز قوللوغونگده تقصيري.

جانيم چيڤه دور هجر ايله جانان كبره ك ابردى،
كۈنگول كويه دور درد ايله درمان كبره ك ابردى.

غم شاميده پروانه صفت كيم، كويه دورمېن،
باشيم اوزه اول شمع شبستان كبره ك ابردى.

كۈز باغيده يوز گل آچه دور عشق، ولېكن
يوز و خطيدىن لاله و ريحان كبره ك ابردى.

خوش كېلدى حزين كۈنگولوم ارا غمزه لرېنگ كيم،
آه اۋقلىرېغه بير نېچه پېكان كبره ك ابردى.

قبرېمغه خرام اېتتېنگ و يۇق تحفه يى، وه كيم،
بو خس كېبى جان ايچره بوگون جان كبره ك ابردى.

خوش زينتى كۈپ نامه دورور عمر، ولېكن
توقيع وفادين انكه عنوان كبره ك ابردى.

بيلمه ي سېنى اول گل قاور، اى زار نوايى،
سېن دېك انكه بير بلبل نالان كبره ك ابردى.

بۆلدى عىد اول تورک چابک عزم ميدان قىلغوسى،
 وه که، اهل بېخودلوغى جانىمنى قربان قىلغوسى.

برق آفت بۆلغوسى هر شعله يى کيم ايريلور،
 مرکبى تويناغيدىن اول دم که جولان قىلغوسى.

اوق هونىلب اؤت يالين دېک هر طرف کيم قۇيسه يوز،
 يوز کۆنگولنى کويدوروب، يوز جاننى ويران قىلغوسى.

آشکارا جان آلب هر يان قىلور مشغول اؤزين،
 اهلنى بيلمس دېب ييگيت اؤزىنى نادان قىلغوسى.

شمع اېمس کؤز آچتيلر نظاره غه اهل قبور،
 کيم اول آى عىد آقشامى سير خيابان قىلغوسى.

صبح ميدان عزمى قىلغچ، وه که، يۇق يالغوز مېنى
 عالم اهلين عىد رخساريغه حيران قىلغوسى.

عیدگاه اهلى هجومي بيرله، اى شه، قيلمه کبر،
 کيم فلک بو جمعنى حالى پريشان قىلغوسى.

اى نوایی، رشکدين اؤلدوم که، اول قاتل بوگون
 هر طرف بو شکل ايله يوزلنسه يوز قان قىلغوسى.

يار ايله بير خلوت ايستمېن كه اغيار اۆلمه غاي،
بلكه اول خلوت نينگ اطرافيده ديار اۆلمه غاي.

كۆزگه كۆنگلوم درديدن ييغلرغه امكان قالمه غاي
تيلگه درديم شرحيني ايلرگه گفتار اۆلمه غاي.

اېلدين انداق ياشورون ايستمېن اول خلوتنى كيم،
كۆنگلوم اندين واقف و جانيم خبردار اۆلمه غاي.

يار بودى ايچره نابود اۆلغه مېن كيم، اؤرتده
اۆزگه ليكدين دېمه كيم، اۆزلوكدين اسرار اۆلمه غاي.

بو كه دېرلر باردورور دېوار كېنيد قولا،
اول فضا دوريده كۆز يېتگونچه دېوار اۆلمه غاي.

مخفى اسراريمغه بۆلغه يار لفظيدن ادا،
ياردن اير و لېكن صاحب اسرار اۆلمه غاي.

اي نوايى، قيلمه هر يار آليده سړينگنى فاش،
بار مو دور امكانى كيم، اول يارغه يار اۆلمه غاي.

ينە بلا چاقينين عشق تېلە جانيمە اوردى،
فنا قويونى ايتيان كولومنى كۆككە ساووردى.

مگر كە مېن كېيى اېلدين قاچرنى ايله دى ورزش،
كېيكلر ايچرە كە مجنون تمام عمر يوگوردى.

مېن ار چە كويىدە اۋلدوم قاوونگ كە، تېلەلر آخر،
چوروک سۈنگكىنى تىمىدين اوزوب، نې ايت كە كۈموردى.

غمينگ قۇيوب توگان اوزرە توگان بو مكر ايله كۈركيم،
تىمىدە هر توگان ايچرە نېچە توگاننى ياشوردى.

كۈنگولده گر اۋقونگ ايتميش يەنە بير اۋق دغى آت كيم،
بو نوع تاپسە بۇلور هر كيشى كە، بير اۋق ايتوردى.

دم اورمە و قدح ايچكىل كە، تېلە بۇلمەسە واعظ،
نېدين اېدى اورونوب، قىچقىريب كە آغزى كۈپوردى.

فراق داغيغە مشعل فتيلهسى كېتورونگ كيم،
نوايى آغزىنى چون كۈككە قۇيدى، پاك سوموردى.

لېښک تکلېم اېتېب، سؤزده لال قیلدی مېنې،
آچیلدی زلفونگ و آشفته حال قیلدی مېنې.

یوزی کؤرونندی، آچینگ اېمدی زلفی سلسله سین،
که اول پری ینه مجنون مثال قیلدی مېنې.

ایاغین اؤپکه لی باشیم یؤلېغه یېتکوردوم،
فغان که زلفی کېبی پایمال قیلدی مېنې.

قاشی خیالیده پیوسته بس که چېکتیم رنج،
فلک بو غمده نېچوک کیم، هلال قیلدی مېنې.

بېلی غمیده خیال اؤلدوم آه و افغاندین،
بو پویه موی اېتېب، اول ناله نال قیلدی مېنې.

کُپ آغزیمه قوی و قؤی عدل جامین، ای مغ کیم،
قضا بو شېوه ده بې اعتدال قیلدی مېنې.

نوايي، انگله که، جرموچه یوز امیدیم بار،
فقیر زاهد اؤزی دېک خیال قیلدی مېنې.

خړاب ايله دينگ، اى شيخ، خان و مانيمنى،
تصور ايله كه، اؤلدوم، بغيشله جانيمنى.

مگر كه عشق ملامت اؤتين يارو تماق اوچون
قوروتتى اؤيله كه خس جسم ناتوانيمنى.

بو طرفه كؤر كه، فزون بؤلدى لعلگون اشكيم،
اگرچه شعله عشقينگ قوروتتى قانيمنى.

فغان كه اؤلدوم و كويده خلق غوغاسى
انينگ قولاغيغه يېتكورمه دى فغانيمنى.

بوگون تنيمغه نشان اول حياتدين كېليبان،
كه تانگله تاپمه غه سېن ايسته بان نشانيمنى.

چو عشق آيتيده صوت و حرف يؤل تاپمس،
كمال عشق ايتورميش مگر بيانيمنى.

دېدېم که، کؤز که چېکه ی گرد رهنوردینگی،
فغان که، تاپمه دی کؤز توتیاغه گردینگی.

مگر زمانه کؤزی سورمه ایستر ابرکندور
که گرد قالمه دی سورگنده رهنوردینگی.

فراق و آرزو و شوق هر بیرى بیر درد،
دېسم که، دردینگ اېته ی شرح قیسی دردینگی،

سفرده یامغور و ییل بؤلمه سون مزاحم انگه،
کؤز، اسره اشک و کؤنگول، چېکمه آه سردینگی.

تؤشب سمندیغه فرش، ای زمانه، اؤتکردینگ
سپهر و اختریدین سبزه بیرله وردینگی.

کؤک ابلقینگ اېگریب، ای قویاش، سنان تارتیب،
مگر بو ذره غه قیلدینگ عیان نبردینگی.

نواپی، اېمدی نشاط اوجی توت که، گردش چرخ
کېتوردی ماه فلک سیر تېز گردینگی.

قۇزغەدى آھىم سۇنگىك بىرلە تىن غمناكى،
يېل ساووردى بىر آوۈچ توفراغ ايله خاشاكى.

دېمە گىل صحت سۇزىن كىم، كۇكسوم اوزره تيغ عشق
ايلر ايگى چاك، تىكمسدىن بورون بىر چاكى.

بو كه عالمغه حوادث توشتى، گۇيا قۇزغەمىش
اول قوياش ھجرىدە آھىم انجم و افلاكى.

مېن خود اپتتىم عزم مسجد، اى مسلمانلر، ولېك
باك اپمس گر كۇرمەسم اول كافر بېياكى.

قىلدى چون ھجران مېنى نابود توتمە جام وصل،
زھر چون اۇلتوردى ضايغ قىلمە غىل ترياكى.

قدىدىن آغزىمدە حيرت برماغى دور، زاهدا،
اۇتقە سال اپمدى عصا، باشىنگگە اور مسواكى.

غىر لاف اپرمس نوايى پاك رولىقدىن حديث،
تاپمەيىن بىر غىر نقشىدىن ضمير پاكى.

عشقىنىڭ ايچرە كۆكسومە آنچە جنون تاشىن اورەى،
كىم خردىنىڭ شوكتىن، تقوا شكوهين سىندورەى.

قىلسە توسىلىغ كۈنگۈل تارتىپ جنون زنجىرىغە،
ھجر زندانىدە عشقىنىڭ شىحنەسىغە تاپشورەى.

اول پرى كۈزدىن چو مخفى دور ھمىشە، ۋە، نېچە
اىستىب آنى تاپمەسە، مېجنون كۈنگۈلنى يازغورەى.

غم تونى انجم كۈزى يىنگىلىغ يۈمۈلمس كۈز بىلە،
ۋە، نېچە گاھى يورەى، گاھى تورەى، گاھ اۋلتورەى.

چون نې تقدىر اۋلسە تىغىر اۋلمس اپرمىش سىغى ايلە،
قىغو قىسمىم بۇلدى دېب، آرتوقسى نېچون قىغورەى.

اول قوياشقا ذرەيى تاثير اوچون يۇقتور، نې سود
گر تۇقوز افلاكنى آھىم اۋتىدىن كويدورەى.

اى نوايى، اىستەسم اۋلمك نې غم ابل طعنيدىن،
بارې مېن ھر نوع اپتىب، جانانغە جاننى يېتكورەى.

ای کۈنگۈل، کەل کیم، بلا بزمیدە جام غم توتەى،
اۋز قتیق حالیمغە اۋلمسدىن بورون ماتم توتەى.

یىغله بان باشیمغە آھیم دودیدین چیرمب قرا،
ماتمیم اېل سۋنگرە توتقونچە، اۋزوم بو دم توتەى.

عالم اھلیغە نېچە قیلدیم وفا، کۈردوم جفا،
ای کۈنگۈل، کەل - کەل کە ترک جملە عالم توتەى.

اېمدى کیم، عشرت سرودیدین آچیلینگ، ای کۈنگۈل،
نوحە آھنگین توزوب، بیر دم سېنى خرم توتەى.

مستلیغدىن اۋزگە یۇق دردیم علاجى، ساقیا،
مى کېتور کیم، هم ایچەى، بیر لحظه آنى هم توتەى.

قۇیغیل، ای ناصح، کە مغ دیریدە اۋز احوالیمە،
مست لایعقل یقم ییرتیب، سرود غم توتەى.

چون جهان بیرلە جهان اھلیغە یۇق اېرمیش وفا،
ای نوایی، مېن فنا سررشته سین محکم توتەى.

آلسە جانىمنى لىنىڭ دوران تۆكۈپ قان ياشىنى،
تانىڭ اېمىس اول ياش ايله لعل اېتسە قېرىم تاشىنى.

فتنە تەلىم اېتمەسە قاشىنىڭ سىنگە بېداد اوچون،
خىم بۇلۇپ نېوچون قولايىنىڭ كېتورمىش باشىنى.

كۆز توتر اېردىم قىلم كىرىپكىلرىمدىن باغله دېب،
گر ازلدە كۆرسىم اېردى سورتىنىڭ نقاشىنى.

مىل اېتر كۆنگلۈم قوشى جان پردەسىن قىلغەى قنات،
كۆرگەلى ھر كېچە محرم كويى نىنىڭ خىفاشىنى.

عاشق اۋلدوم، چونكە مى بېردىنىڭ، مگر اى مغىچە،
عشق اۋتى بىرلە پىشورمىشلر پىالنىڭ داشىنى.

شىخ و اھل خانقە، تېنگرى توتە بېرسون مىنگە
حق يۇلىن كۆرگۈزگەلى دىر فنا اوباشىنى.

جان قوشى قىلدىغە ساغىنىغەى گروھە بىرلە ياي،
اى نوايى، كىم كە كۆرسە خالى بىرلە قاشىنى.

ای کۆنگول، قۆیغیل که، موندین سۆنگ گدالیغ فن قیلهی،
کوییده بو فن بیله بیر یۆل باشین مسکن قیلهی.

که بو عشرتدین که اول کوی ایچره دورمین شاد اۆلهی،
که بو محنتدین که اندین ایرو مین شیون قیلهی.

آیله مکدین تنغه اندوه و بلا تاشین حصار،
جانیمه خیر و سلامت خیلینی دشمن قیلهی.

اول یوز و قامت کپره ک، وه، اۆزنی کوچ بیرله نپچه،
مایل گل ایله یین یا واله سوسن قیلهی.

یاشورون غم سالدی روزنلر کۆنگولکه، ای رفیق،
قۆی که، مین هم آه ایله گردوننی یوز روزن قیلهی.

ساقیا، کۆز بیرله کۆنگلومنی قرا قیلیمیش خمار،
کپل که، بو اویلرنی می خورشیدیدین روشن قیلهی.

گر نوایی مست اگر مخمور اوتر بو دیردین،
باده پالادین کفن، مغ دیریدین مدفن قیلهی.

كۈنگلۈمگە شور سالدى بىرونىنگ ملاحتى،
وہ كيم، عجب توز اۋلدى يەنە زخمىم آفتى.

تېر قطرەسىن يۈزىدە كۈرۈپ عشقىم اۋلدى تېز،
افزون بو سودىن اۋلدى اۋتوم نىنگ حرارتى.

اۋىنتتى قاش و آہ كيم، اول داس نوکيدىن،
بغرىم نىنگ اۋلدى تازە اۋنگلغان جراحتى.

سېكرىتىدى رخش و كويدى كۈنگۈل نىنگ اول اۋت بىلە
جان مزرعىدە خرمن آرام و طاقتى.

كۈنگلۈم سۈررغە كېلدى، ولې آلدى جاننى ھەم،
مونداق بۇلورمو دلشەلرنىنگ عيادتى.

شربت وصال يا مى اېمىش قىسى خستە نىنگ
كىم عشق اندوھىدىن اۋلۇپتور ملالتى.

مىغە نوایى اېتتى كۈنگۈل شىشەسىنى ظرف،
بو بۇلدى رندلىق ارا آنىنگ ظرافتى.

قىلسە كول جىسمىنى اۋرتىپ آتشتىن عارض گلى،
 ھەر آۋوچ كول دەر بوستانىدە بۇلغەي بىلبى.

خۇت و رخسارىن تىلب غم شامى چىكىسم اۋتلق آھ،
 ھەر شىردىن كۆك شىستانىدە آچىلغەي گلى.

زلفى سوداسىدە اۋلىسم تارتقى قىرىمدە باش،
 ھەر گىھدىن خوشەيى، ھەر خوشە بۇلغەي سىنبى.

توشىتە عىشىم صىبىغە كىردى بلا شامى مگر،
 قىدىمە شوخى عذارى اوزرە آچمىش كاكلى.

لعل روح افزاسىنى كۆرسون بىرو كىم، كۆرمەمىش،
 روح آشام اىلەبان سىرمىست بۇلغودېك ملى.

مى نھان اىچىسم كېرەك آغزىم قۇيۇب كپ آغزىغە
 كىم توگىسم چىقمەغاي اندىن صدای قلقلې.

اى نوايى، اىستەسنگ بۇلماق ضىمىرىنگ لوحى پاك،
 مى سويىن كېلتور كىم، انى غىر نقشىدىن يولى.

عارضینگ زر حُقه لردین، ای ملاحِت مشعلی،
مصحفی دور لاجورد و آلتون آنینگ جدولی.

طرفه آیی دور عذارینگ، کۆک انگه ماوی لباس
انجم آنینگ تنگه-تنگه باسمه قیلغان زرحلی.

هر نفس آرتر جمالینگ نینگ صفاسی کۆزگودین،
کۆزگونینگ انداق که کولدین بؤلغه ی افزون صیقلی.

بیر پری دور لاله زار ایچره سریغ گللر ارا،
یا اول آی اېگنیده دور زربفت گلگون مخملی.

حسنی اطرافیده، ای مشاطه، هر یان قؤیمه خال
کیم ختن ملکیده هندولرنینگ اولمس مدخلی.

نو عروس دهر عقدین ایسته مه کۆپ کیم عروس
آخری عفریت اولور، گرچه پری دور اولی.

ای نوایی، وسمه بیرله کېسمه دین تاپقان فریب،
گر ملک دور کیم، بؤلور شیطان صفتلر مهزلی.

کمند اوچیغه ییتکورمس غم و اندیشه عیاری،
بییک چپکمیش مگر میخانه تامین صنع معماری.

خماریم ضعیفه کهگل ایسی تا ییتتی مست اۆلدوم،
سوولمیشدور مگر می لاییدین میخانه دپواری.

تۆله کپ آغزی می خورشیدی دور، گۆیا تنگ آچیلیمیش
چپکرده بو ایکی خورشید دورین صنع پرگاری.

می ایچمیش خانقه شیخی، خرابات اهلی، عیش ایلنگ
که چیقمیش بخیه اورغان خرقه سیدین مبلغ کاری.

کۆرونکن ماسوا بودی اېمس بلکیم نمودی دور
می اوستیده حباب و موج شکلی نینگ نموداری.

حباب و موج می تحریکیدین ظاهر بۆلور، لېکن
سکون تاپقچ وجود میدین اۆزگه قیده دور باری.

قویاش عکس مو دور حیوان سوییده یا کۆرونمیشدور
روان آسا می ایچره ساقی گلچهره رخساری.

فنا دیرین کۆنگول ایستر که، بیر-بیر پیر دیر اېلگه
توترده باده شاید جرعه یی سونغه یی بیزینگ ساری.

نواسیدین فنا چون حاصل اۆلدی قیلغه سېن، ای عشق،
نویی رشته جانین مغنی عودی نینگ تاری.

اېمس باغ ايچره سريغ لاله زنبق بيل كه هر ساري
ينكي داغ اورتب اول گل عشقيدين سرغردى رخسارى.

بو حرمت بيرله اېرمس آتшин گل، آق گل اېردى كيم،
يوزونگ برقيدين اؤت توشتي انگه كيم، بؤلدى گلنارى.

قدينگ آليده بؤلغان جلوه گر آق سوسن انگله كيم،
كؤك اېتتى برچه اعضاسين صبا كاجى نينگ آزارى.

شجر يفراغلى اؤق دېك قدينگ نينگ هجر يده باردور
باشاغلر كيم، چمن اشكى نميدين بؤلدى زنگارى.

دېمه كوندوز، قرانغو تون اېدى، چون پرده دين چيقتينگ،
جهاننى قىلدى كوندوز دېك يوزونگ مهرى نينگ انوارى.

دېسم كيم، يۇقتورور موجود و اشيا هر نېدور نابود،
حباب و موج بحر اوزره اېرور آنينگ نمودارى.

نوايى نينگ عقيق اشكى آل اېردى كه، توتميش رنگ،
سهيل عارضينگ گؤيا كه قيلميش لمعه اظهارى.

دانه خالی اوزره كۆر سبزه خط نشانهسى،
دانه خال اېمس اېرور مهر گياه دانهسى.

اۋرتنورومنى عشقیده بيلمه گن، اېت نظاره كيم،
تيل دور آنيگ بيانیغه كۈنگلوم اۋتى زبانهسى.

قتلیمه بس بهانه كيم قیلدی بهانه قالمه میش،
اېمدى بهانه عذرىنى قۇلماق اېرور بهانهسى.

تیره فراق تونلری شرحینی ایت دېمه كيم،
مینگ كېچه دېب توگنمه گه ی بیر كېچه نینگ فسانهسى.

ایسته مه عشق بحری نینگ ساحلین ای که غرقه سېن
بیر-بیریگه یېتیشتی چون تۈش-تۈشیدین کرانهسى.

توسن اېدى كۈنگول می عشقینی تارتقان زمان،
كۈر که نې رام اېتیدورور اېمدى آنی زمانهسى.

باشی مو دیر پیری نینگ درگهی چون توشوپتورور
وهم، تعقل ایله مس وضع ایله کارخانهسى.

فکری بو کارخانهنى قیلغهی اېدى هلاک اگر
بۆلمه سه عقل زایل جام می مغانهسى.

بس که نوایی ایله دی درد سرودیده نوا،
اهل طربنی ییغله تور مجلسی نینگ ترانهسى.

عشق اھلى گورستانىدە قېرىم چو زاھر بۇلغوسى،
فرھاد انىنگ تاشىن يۇنوب، مېئون مېاور بۇلغوسى.

دېرسېن، يوزوم سارى كۇزونگ كۇپ باقمەسون گر يوز بو دور،
اول مھر تابىدىن اېرىب، آققونچە ناظر بۇلغوسى.

غمزەنگىدىن اۇلتورمك ايشىن تعليم آلە كېلمىش اجل،
بو نوع استاد اۇلسە، اول آز چاغدە ماھر بۇلغوسى.

خط غبارىن دېمە كىم، بۇلغوسى اول يوز مانعى،
تون پردەسى آى نوريغە نې نوع ساتر بۇلغوسى.

اول غمزە كىرىدىن كۇنگول نوعى كېلوراسلامغە،
كىم ترك اسلام ايلەبان گۇيا كە كافر بۇلغوسى.

بۇلغوسى مطلق شعلەلر ايچرە سمندر سىرى دېك،
سېنسيز كۇنگول گلزار ارا اول دم كە ساير بۇلغوسى.

كۇنگلومدەگى هر نىشدىن گر بۇلسە بير تىل، هر بيرى
يوز تىل بىلە اۋز حالى نىنگ شرحىدە قاصر بۇلغوسى.

خاطرنى جمع اىستر اېسنگ اول خواطر دفعين اېت،
كىمدە خواطر بۇلمەسە آسودە خاطر بۇلغوسى.

قىلدى نوايى قدىنگكە سرو سھى تشىيھىنى،
بو طبع ناموزون بىلە بېچارە شاعر بۇلغوسى.

بوتمه‌دی گلشن طوافی بیرله بغریم یاره‌سی،
بیرمه‌دی اؤتومغه تسکین سرو و گل نظاره‌سی.

بیر زمانی سرو و بیر دم گلگه کؤپ قیلدی نظر،
بؤلمه‌دی اول سرو گلرخ فرقتی نینگ چاره‌سی.

گل بيله سرو ایسته‌بان گلشن سری میل ایله‌مس
دشتدین اول سرو گلرخساره نینگ آواره‌سی.

قدی هجریده هر آهیم دودی سروی دور بلند،
یوزیدین ایرو گلی دور کؤکره گیم هر پاره‌سی.

سرو و گل مفتونی بؤلمه کیم، نگار و زهب اوچون،
سیندوروب هر دم اوزر آنی فلک مکاره‌سی.

سرو اؤق دور، گل تیکن، باغ ایچره تا کؤز آلیدین
بارغه‌لی اول سرو گلرخ نینگ قد و رخساره‌سی.

ای نوایی، سرو و گلدین کپچ که، قد و یوزیدین
بار اېمیش یوز ییلچیلیغ یؤل سرو ایله گل آره‌سی.

غم چپكر جسم و كۈنگۈلنى كلبه احزان سارى،
خسقه اۋت ساليب گدا اېلتور كېپى ويران سارى.

حرز قلقلانى، دعا درعى نېدور اى پارسا،
چون بلا تاشى ياغر مېن تېلبه عريان سارى.

يار اىستر هجر و عين وصل اېرور كيم، كۈنگلومه
بۇلدى ميل آنىنگ رضاسين ايسته بان هجران سارى.

سبزه نىشتر، برگ پىكان، گل اۋت اېردى جانيمه
هر قچان كيم، سېنسيزين عزم ايله ديم بوستان سارى.

نې فتور اسلام ارا توشكى كه، اول كافرينه
مست اۋلوب، كۈنگلكچه چىقتى سېكرىتيب ميدان سارى.

گر خرابات ايچره ممكن دور سومورمك بير قدح،
خضر اكر اۋلتورسه بارمان چشمه حيوان سارى.

ساقيا، تېزگىندورور هر لحظه باشىمنى خمار،
دور اېوورسنگ جرعه يى سونغيل بو سرگردان سارى.

يوز خضر عمرىدين آرتوقراق دورور مينگ جان بېريب
بىر قدم قۇيماق، مىسر گر بۇلور، جانان سارى.

اى نوايى، گر دېسنگ كيم فتنه كۈرمى، سالمه غيل،
بىر نظر هر طرفه العين اول كۈزى فتان سارى.

گردِ یزدي مجمر آستیده قاشینگ، ای کۆرکه بای،
بار انینگ دېک کیم کۆرونکه ی گرد ایچینده ینگى آى.

وسمه دور اول قاش اوزه یاخود ظرافتدين کۆزونگ،
آلدى بو قربان کۆنگول قصديغه مينا رنگ يای.

گر نهان ساچینگ ترر مشاطه کېلسون کیم، اېرور
کیرپيگيمدين شانه، اشکيمدين سو، کۆز خلوتسرای.

دلر بالر ايچره هر دم کۆزگوگه باقماق نېدور،
وه که، بيلمان، ای پری، خودبين موسېن يا خودنمای.

آتشين گل برگيدين کۆنگلک کيبدورسېن، ولېک،
دېسنگ اؤت سالمه ی جهانغه چيقمه غيل کۆنگلکچه، وای.

گه توتولسه، گه آچيلسه کۆنگلوم اېرمس عيب کیم،
سنبلونگ دلېند، خندان غنچهنگ اؤلْميش دلکشای.

ای نوایی، دهر شوخی عاشقی بۆلدونگ، ولېک
بیل که، کابین نقدی جان دور گر بۆلورسېن کدخدای.

باده بو مقبوللوق ذاتیمده موجود ایله دی
کیم مېنی زهد و ریا اهلغه مردود ایله دی.

می اؤتی نینگ لمعه سی اؤرتب وجودیم خرمنین،
کوللرین نی نغمه سی بیر دمه نابود ایله دی.

باده دین خوشنود اؤلوبمېن تا مېنی جام فنا
دور اېلی نینگ صافی و دُر دیغه خوشنود ایله دی.

میغه رهن اېتگیل ریا سجاده سین، ای شیخ کیم،
هر کیشی بو نوع سودا ایله دی، سود ایله دی.

میغه اشکیم لعیدین آلوده لیغ گر ایسته مس،
نې اوچون ساقی لب لعین می آلود ایله دی.

آدمیلیغ کؤرگوزوب قیلدینگ پریشلرنی قول،
آدم اول دور کیم، ملایک آنی مسجود ایله دی.

اېل تیلر مغ کویین و ایستر نوایی مغېچه،
عزم مقصد ایلب اېل، اول قصد مقصود ایله دی.

آهیمه یار آغزی بیر دم کولمگین کم قیلمه‌دی،
چون صبادین غنچه آچیلدی ینه یاپیلمه‌دی.

نیشتِر آهیم عجب یوق کؤنگلونگ‌گه کار اېتمه‌سه،
تېزلیکدین ایگنه هرگز خاره‌غه سنچیلمه‌دی.

قطره‌یی تامیزمه بیزگه توتقان اصف‌ر باده‌دین،
شمع اؤتیدین، ساقیا، هرگز شرار ایریلمه‌دی.

عشق کیم، هر بیر ایشیده یازدی یوز مینگ طرفه خلق،
طرفه‌راق بو دور که، یوز مینگدین بیر یازیلمه‌دی.

کوییده آهیم یبلی رفع اېتتی اول یوز برقعین،
هیچ گلشنده صبادین بؤیله گل آچیلمه‌دی.

قیسی جاهلغه ندامت بؤلغه‌ی اول عالمچه کیم،
هر نې بیلدی، قیلمه‌دی، هر نې که قیلدی، بیلمه‌دی.

ای نوایی، یار وصلین ایسته‌بان اول تاپتی کیم،
اهل هجران زمره‌سیده ایسته‌بان تاپیلمه‌دی.

كۈنگلۈم آھىدىن تبسم لعلىنگگە فن بۆلمەدى،
اۋىلە كىم، لعل اخگرى يىل بىرلە روشن بۆلمەدى.

اىستەدى جىسم اويى بىر روزن اۋقونگدىن، وای كىم،
قالمەدى روزن يېرى كىم، نېچە روزن بۆلمەدى.

دېدى، بىر دشنام اوچون جانىنگى آغومدور بها
اۋلتورور سودا كە، ميعادى معين بۆلمەدى.

اى چمىندە اول پرى بىرلە كېزىب مېن تېلبەگە
وہ كە، عشرت جلوہ گاهى غير گلخن بۆلمەدى.

آہ اۋتىدىن خرقەنى پاك اۋرتە كىم، هر بوالهوس
زرق اشكىدىن اپتك يوب پاكدامن بۆلمەدى.

لاف عشق اورغان كۈنگول غم دوزخيدىن قاجمەسون
كىم سمندرغە يالىندىن اۋزگە مسكن بۆلمەدى.

اى نوايى، كىمنى سېوسنگ قىلمە ظاهر كىم، سنگە
كىم دورور كىم، دۋستلۇغ فھم اپتتى، دشمن بۆلمەدى.

می خلاص اہتی ریایی پارسالیغدین مہنی،
شکر کیم، قوتقردی زہد و خونمالیغدین مہنی.

بۆلدی نابود اؤزلوگوم، یوز شکر کیم، قیلدی خلاص
ہر زمان بو کارگہدہ بی حیالیغدین مہنی.

دہر زالین تۆرت مذهب بیرلہ قیلدیم اوچ طلاق،
فرد قیلدی باری مونداق کدخدالیغدین مہنی.

بۆلدیلر بیگانہ اہل زہد خوش دولت بو کیم،
قیلدی منع اول قوم بیرلہ آشنالیغدین مہنی.

عارضیمدین غصہ کاجی نینگ سوادین قیلدی آل،
شکر کیم، قوتقردی مونداق یوزقرالیغدین مہنی.

بندہ مہن ساقیغہ کیم، بیر جام مالامال ایلہ
ایلہدی آزاد یوز مینگ مبتلالیغدین مہنی.

توبہ اہلی یارومنگ مونداغ کہ محروم اہتتینگیز
دیر ایچیندہ مست و لایعقل گدالیغدین مہنی.

دشمنیمسیز دؤستلر کیم، قاودینگیز آیلہ ہجوم،
بہنوالیغ کشوریدہ پادشالیغدین مہنی.

ای نوایی، ہم مگر، یا مغبچہ، یا پیر دیر
سیندوروب توبم چیققرغہی بہنوالیغدین مہنی.

يوزيدىن اۆلمەسە، يارب، روا كۆزوم تىلەگى،
تظلموم ايليگى دور عدالتىنگ اېتگى.

كۆنگۈلدە فرقت اۇقى بىركىشىبدور انداق كىم
كىشى چېكرده گمان ايله گەي انىنگ سۇنگىگى.

چمندە غنچە اېمس كىم، بۆلۈپتور اول گل اوچون
فغانىم آنچه كە، قان باغله نىپتورور پوره گى.

چېچك نېچوك كە، ياپر كۆزنى تيره ايلپتور،
كۆزوم بهارىنى گلگون سرشك نىنگ چېچگى.

لبى خيالىدە بغيريم شكافىنى تىكسم،
الفدين ايگنە قىلور، جان و رشتەدين ايپگى.

خزان چمنغە شىبخون كېلور گە بۆلدى دليل،
صنوبر اوشبو چمندىن كناره ايله مگى.

نې كۆنگلىنى بوزە دور درد و غم نوایی نىنگ،
چو اول پرى دور و بس اوشبو تېلبە كۆنگلىدە گى.

كېچە ھجرىنگدە تىرىكلىكىدىن ملالىم بار اېدى،
تانىغە تېگرو ايتە آلمان كىم، نې حالىم بار اېدى.

فرقتىنگ بېدادىدىن يۇق اېردى بىر ساعەت مىجال،
بۇلسە داغى يىغلىر اېردىم تا مىجالىم بار اېدى.

تاش اوروب كۆكسومگە، توفراغلىر باشىمىغە ساووروب،
لېك بو وقتى اېدى كىم، اعتدالىم بار اېدى.

كېلىم اۋز حالىمىغە ناگە بو ملامتلىر ارا،
گاھ اۋزومدىن، گە اولوسدىن انفعاللىم بار اېدى.

وصل امىدى كىرمەسە جانىم اراسىغە گھى،
قىدە جان اېلتورغە بارى احتمالىم بار اېدى.

وصل تركىدىن اگرچە مجرم اۋلدوم، وە، قىچان،
ھجرنى بو نوع صعب اېرکان خىالىم بار اېدى.

اى نوایى، فرقتىم ايامى مونداق قالمەغای،
قالمەدى چون اول كە، دورانِ وصاللىم بار اېدى.

ای صبا، کۆزدین اوچور مازندران نینگ وردینی
کیم قیلیمېن سورمه مرو شاه جهان نینگ گردینی.

اول که احبابین قیلور پرورده عیش و ناز ایله،
غم اېمس یاد ایله سه گاهی بو غم پروردینی.

چېکمه زحمت، ای طبیب، اېمس چو ممکن ایله مک،
شربت وصل اؤلمه غونچه دفع فرقت دردینی.

انگله غه ی دوزخده بار ایسیغ. ساووغ بیرله عذاب،
هجر ارا کیم کؤرسه اؤتلوغ کؤنگلوم آه سردینی.

انجم اشکین تۆکر تانگ آتقوچه مېن دېک سپهر،
یؤقله میش اول هم مگر بیر مهر عالم گردینی.

ای کؤنگول، وصل ایسته سنگ بېخود بؤلوب غم یېمه کیم،
کام تاپمس کیمسه قیلمه ی ترک خواب و خوردینی.

یار اگر هجران ارا سالدی نوایینی بیراق،
باک اېمستور وصل ایله گر قیلسه باز آوردینی.

جنون وادىسىغە مايىل كۆرۈمىن جان زارىمنى،
تيلۈمىن بىر يۇلى بوزماق بوزولغان روزگاريمنى.

فلك بېدادىدىن گرچە مېن خاكي غبار اۋلدوم.
تيلۈمىن تاپمە غەيلر توتاليغقە غباريمنى.

شك اېرمىس پرتوې توشكېچ اويى ھم رختى ھم كويمك،
چو گورستان گدايى سېرمە گەي شمع مزاريمنى.

دېمىنگ قى سارى عزم اېتتۇنگ، مىنگە يۇق اختيار، آخر
قضا ايلگىگە بېرىشمىن عنان اختياريمنى.

توگندى اشك گلگون، اېمدى قالمىش زعفرانى يوز،
فلك ظلمى بدل قىلدى خزان بىرلە بهاريمنى.

ديارىم اھلى بىرلە ياردىن باشىمغە يوز محنت،
نې تانگ باشىم آلب كېتىم قۇيۇب يار و دياريمنى.

يامان حالىمغە بغرى آغرىغەي ھر كىمسە كىم، كۆرگەي
بغىر پرگالەسىدىن قانغە بولغانغان عذاريمنى.

حياتىم بادەسىدىن سرگرانمېن اسرو، اى ساقى،
قدحقە زھر قاتل قۇي، دغى دفع اېت خماريمنى.

جھان تركىنى قىلمى، چونكە تىنماق ممكن اېرمىستور،
نوايى، قىل مېنى آزاد اۋرتب يۇق و باريمنى.

کۆزی هجری مېنی بېمار اېتتی،
قرا آغریققه گرفتار اېتتی.

جزو- جزویمغه تیکیب، مژگانینگ
روحوم اجزاسینی افکار اېتتی.

صبح گل صفحه لریدین بلبل
عارضینگ وصفینی تکرار اېتتی.

لبینگ انفاسیدین اېردی که، مسیح
اؤلۆگ احیاسیده اظهار اېتتی.

ذره مهر جمالینگ یوسف
تاپیان عالم ایلین زار اېتتی.

ایله دی زهد و ریاغه اقرار
کیشی کیم، عشقدین انکار اېتتی.

دهردین تاپتی نوایی چو ملال،
مسکنین کلبه خمار اېتتی.

ای عذارینک آئیده شرمنده مهر خاوری،
یؤقسه نپوچون یاشونور هر کپچه انداق کیم پری.

قامتینگدین عزم صحرا قیلدی گلشندین تدرؤ،
تاغ ساری اؤیله کیم فریاد اپتیب کبک دری.

گلشن حسنونگه زینت بپردی تپردین قطره لر
کیم کؤروپتور بؤیله گلبرگ اوزره شبنم گوهری.

هجر سوزی ضعفلیغ جسمیم ارا بؤلمیش نهان،
بس عجب دور بیر آوچ خس ایچره دوزخ اخگری.

صفحه حسنونگده حق سَرین کؤرر کؤنگلوم عیان،
تانگ اپمس بلبلغه مصحف اؤرنیده گل دفتری.

یار بزمیده وصال اهلی چپکر جام مراد،
دور چون هجر اهلیغه قسم اپتتی محنت ساغری.

ای نوایی، یار ظلمیغه نی چاره، غیر صبر،
کیمسه نپتکی صبر قیلمه ی ظالم اؤلسه دلبری.

چو عشق ایلگی زبون ایلر دلاور پادشالرنی،
تعقل ایله گیل کیم، نیله گهی بیدل گدالرنی.

دلیل ایتهی ابرورلر دهب پریزاد و ملک سیما،
دېسم کیم، آدمی سانیده ابرمس بېوفالرنی.

وفانی، ای وفاسیز، اېلگه کؤرگوزسنگ کرم آیل،
جفاکش جانیمه بارې مسلّم توت جفالرنی.

انینگ دېک هوشدین بېگانه مېن کیم، تانی آلمسلر
مېنی هم آشنالر اؤیله کیم، مېن آشنالرنی.

قیلورغه ظلم عشق اهلینی ایلر جمع اول ظالم،
نېچوک کیم، شاه احسان قیلغه لی بیغقی گدالرنی.

اگر یوز چاک قیلدیم کؤنگلکیمنی هم یامان ابرمس،
فراقینگ تیغیدین جسمیمده باغلرغه یرالرنی.

ابرور مهلک جهان شغلی می ایچ کیم، قوتقرور هر دم
اؤکوش وابسته لیغلردین بیزینگ دېک مبتالرنی.

قیامت دشتی بؤلغه ی تیره دوزخ ساری یوزلنسم،
ختا خانی سپه چېککن کبی باشلب ختالرنی.

اگر عشاقینگ گه بزم ایچره یؤل بېرسنگ نوایی دېک،
بیرر ساغر بیله هم یاد قیل بیز بېنوالرنی.

نو بهار اۋلدى و عيشيم گلبنى آچيلمەدى،
كام ايله بير غنچهسى بلکيم تبسم قيلمهدى.

وصل جاميدىن اولوس مست اۋلدىلر، يوز وای کيم،
بير قدح بيرله خمار فرقتيم يازيلمەدى.

اېل کۈزين ياروتتى برق وصل، هجران کاجيدىن
قيسى اۋتلر کيم، کۈزومگه برق دېک چاقيلمەدى.

وصل گلزارى ارا اېل مست و هجران دشتيده،
قالمهدى اېرکين تيکن کيم، بغريمه سانچيلمەدى.

لاله لر کۈنگلومگه قانليغ داغلر دور نو بهار
کيم وطنغه لاله رخساريم عزيمت قيلمهدى.

فرقتيم صعب اېرکين عشق اهلى ايچره بيلمەگه،
يارىغه اول کيم، قۋشولماقدىن بورون ايريلمەدى.

قيده بغريم چاکی مهلك اېرکين فهم ايله گه،
اول که هجران تيغ زهر آلودى بغرين تيلمەدى.

چون اۋلرمېن سر عشقيم مخفى اۋلغان يخشىراق،
بيلمەسون اېل هم چو هجرى جانيم آغان بيلمەدى.

بير جنون اۋتى ارا توشميش نوایى تېلبه کيم،
بۋلدى کويمکدين خلاص اول کيم، انگه قاتيلمەدى.

كۆزوم تارتىر ھمانا يار كېلگەي،
سالور كۈنگلوم مگر دلددار كېلگەي،

قوچۇشتوم سىرو بىرلە تۇشتە، گۇيا
بو يان اول قەد خوشرفتار كېلگەي.

چو سېن باردىنگ، كۈنگول ھم كېتمىش اپردى،
چو كېلدىنگ، اول دغى ناچار كېلگەي.

قېچان كىم اول پىرى پىكرنى كۆرسە،
كۈنگول اول سارى مەجنون وار كېلگەي.

مېنى اول كويدىن قاومىنگ كە بىلبل
گلستان جانى بىسىار كېلگەي.

كۈنگول بو قتله بارسە خانقەدىن،
مەقىم كەلبە خەمار كېلگەي.

كۈنگولنى بىر كۆز آلدى، ۋە، نې بىلدىم
كىم اول ساغ بارغى و بېمار كېلگەي.

كۈنگول جان آلدورۇب كېلدى قاشىنگىدىن،
نې بىلدىم بۇيلە مەنتدار كېلگەي.

نوايى بارسە اول يان شاد بارغى،
ولې كېلسە، تاپىب آزار كېلگەي.

اېورولەى باشينگه و بهوش و حيرانينگ بۇلەى،
بىر زمان صدقنگ بۇلەى، بىر لحظه قربانينگ بۇلەى.

خان و صالينگدين اگر قاوسه رقيبينگ، رغميغه
كۈنگلوم ايستردېك تخيل بىرلە مهمانينگ بۇلەى.

نېتى جان تاپسم وصالينگدين لينگ نينگ خالى دېك،
كۈز و زلفونگدين نېچە مست و پريشانينگ بۇلەى.

خوشتورور و صالينگ ميدين هر طرف خرقيه مده داغ.
نېچە، جانا، مبتلاى داغ هجرانينگ بۇلەى.

گرچه بنده نغمېن، مېنى آزاد قيلمه لطفدين،
كيم قويون دېك صدقه سرو خرامانينگ بۇلەى.

تننى جلوهنگ وقتى توفراغ ايلهى، اى چابكسوار،
تا باشينگه اېورولورگه گرد ميدانينگ بۇلەى.

اى نوايى، گنگ و لال ايستر اېسم تانگ يۇق سېنى،
تابكى آزرده فرياد و افغانينگ بۇلەى.

سورگنده جفا تيغين قۇل اسره مه دينگ بارې،
قانيمني تۇكر چاغده رحم ايله مه دينگ بارې.

يوز لاف وفا اوردونگ، مينگ تيغ جفا سوردونگ،
هر نېچه كه يالبارديم، هيچ ايسله مه دينگ بارې.

احبابني خاص اېتتينگ جان بېرگه لي لطفونگدين،
قتل اېتكه لي هم بيزني بير ايسته مه دينگ بارې.

قتليمي بورون وعده قيلدينگ چو غضب سوردونگ
بعضيني بورون، سۇنگره دېب تالغامه دينگ بارې.

دردينگ كه قولاق سالغوم دېب، مست چيقيب كېلدينگ،
حاليم نېچه شرح اېتتيم سۇز تينگله مه دينگ بارې

اي زاهد دين آيين دير ايچره توتوب تسكين،
زنار ايپيني تارتيب، خرقةنگ يمه دينگ بارې.

دورانغه وفا چون يۇق، شكر آيله كه كۇنگلونگني
اول ساري نوايي دېك كۇپ باغله مه دينگ بارې.

ای فلک، بیر آی غمیدین اسرو زار ایتتینگ مېنى،
پویه دین تون- کون اؤزونگ دېک بېقرار ایتتینگ مېنى.

تا که قیلدیم بیر پریوش دردِ عشقین اختیار،
تېلېه لیک افغانیده بی اختیار ایتتینگ مېنى.

گؤیا هر کوکبینگ نینگ لمعه سین بیر نیش ایتیب،
دردِ هجران شامی سرتاسر فگار ایتتینگ مېنى.

گر اولوس آنی کؤرردین منع اېتر هم خوش دورور،
گرچه محنت خیلی یؤلینده غبار ایتتینگ مېنى.

یار زلفیدین مېنى ایلې پریشان روزگار،
تارِ زلفی دېک پریشان روزگار ایتتینگ مېنى.

نیلە آنی کیم، یاشیم در بؤلدى باری حالیمه،
یغله ماققه اؤیله کیم ابر بهار ایتتینگ مېنى.

ای نوایی، عشق تاراجیغه تا بؤلدونگ اسیر،
در بدرلردېک جهانده خوار و زار ایتتینگ مېنى.

منگه كه كۆرمىكى اول شوخ نىنگ محال اۇلغەي،
بۇلە آلور كه، بو كۆرمىك دغى خيال اۇلغەي.

قوياش يوزيدين اېمستور مثال حسن ايچره،
مگر كه، آغزى آنىنگ ذرەدين مثال اۇلغەي.

قديم نهالى، دېدينگ حد اعتدالده دور،
خرامى اۇلتورور اېلنى، نې اعتدال اۇلغەي.

فلك نىنگ آيى يوزونگكه مشابه اۇلغەي اگر،
آغيز سها و زحلدين يوزينده خال اۇلغەي.

اۇلوككه روح وصالينگده محتمل دور، لېك
حيات كيمسه گه سېنسيز نې احتمال اۇلغەي.

ملالتيمنى فراق ايچره انگلغەي اول كيم،
مېنينگ دېك انگه بيرو هجرىدين ملال اۇلغەي.

چو ماضى اوتتى و مستقبل اۇرتەده اېرمىس،
سېنگه كه حال اېمس مغتم نې حال اۇلغەي.

بو دمنى عارف اېسنگ يىخشى توت كه، جاهل ايشى
يېتېشمە گنگه و اۇتگنگه قيل و قال اۇلغەي.

نوايى آيلهسه عشقينگده كفر و دين تركى،
قېچان بو واقعه شوق اھليدين محال اۇلغەي.

وفا كۆز توتقن اندىن ھوشدىن بېگانەيى بۇلغەي،
پرىدىن آدمىلىغ ايسەتەبان دېوانەيى بۇلغەي.

انىنگ دېك بزم ارا روھوم قوشى كىرمكە يۇل تاپتى
مگر اول حسن شمعى گىردىگە پروانەيى بۇلغەي.

فراغت قىرىدىن كۈنگلوم اگر اوركوب بوزوغ ايستر،
عجب يۇق جغدىنىنگ منزلگىھى ويرانەيى بۇلغەي.

يانىمنى سۈكتى چون تىغىنگ سۈنگىكلر شىكلىدىن كۆردوم،
بوزوغ كۈنگلوم اويى نىنگ فرشىغە دىنانەيى بۇلغەي.

دېمە، مېندىن اوزوب كۈنگول يەنە بىر يار توتمىشسېن،
گمان قىلمەكە، عالم ايچرە سېن دېك يانەيى بۇلغەي.

دېدىنگ، بۇلىسم سىنگە مېھمان نې يېرنى بزمگە قىلغونىگ؟
گداي خستەغە منزل بوزوغ كاشانەيى بۇلغەي.

فنا دىرىن تىلرېن بۇلمەغاي ھىچ كىمسە اۋزىلوك ھم،
اولوغ بىرلە كىچىكىدىن بىر كۇپ و پىمانەيى بۇلغەي.

جھان مكارەسى شوخى دورور بس دلفرىب آخر،
نې اېركىم، باشىدىن كېچىگەي انىنگ مردانەيى بۇلغەي.

نوايى غمغە خوى ايلبدورور كىم، آفرىنشده
فلك نىنگ جوفى دېك مشكل اگر غمخانەيى بۇلغەي.

www.ezgu.org

وہ، نېچہ اول شوخ بېدادين مېن شيدا کؤرہی،
عشقيدين يغما چېکەي، حسنيدين استغنا کؤرہی.

کېچہ اول در گرامي شوقيده هجران تونی،
کؤز يېتوشگونچہ سرشکيم سيليدين دريا کؤرہی.

نېچہ اول رشک غزال چيني ايستب دشت ارا،
ايت کبې دېوانہ کؤنگلومنی جهان پيما کؤرہی.

نېچہ بير کافر خيالی نينگ سپاه ظلميدين
کشور جان ايچرہ دينيم نقديغہ يغما کؤرہی.

نېچہ زهد و عافيت ايچرہ کؤروب تقوا اېلين،
اؤزنی عشق آشوبيدين عالم ارا رسوا کؤرہی.

نېچہ کؤز قانی حبابيدين بليّت دشتيده
بير يوزی گلگون غميدين لاله حمرا کؤرہی.

ساقيا، اول نوع غرق اېتکيل مېنی می ايچرہ کيم،
گر دم اورسم می يوتەي، گر کؤز آچەي صهبا کؤرہ.

اېلدہ چون يۇقتور وفا صحراغہ قيلديم عزم کيم،
خلق ايله کؤرگونچہ کشور وحش ايله صحرا کؤرہی.

جان بيله عزم اېتتيم اول قاتل ساری کيم، سعی اېتيب،
يا نوایی دېک قيلهی جاننی فداسی، يا کؤرہی.

ای قویاشقه کۆز قمشتورغان جمالینگ پرتوی،
سرو رعنا یقده خوش رفتار قدینگ پیروی.

قاف تاغین گر پریلر مسکن اپتمیشلر نی تانگ،
قریلر دور نو جوانیم خجلتیدین منزوی.

اؤیله کیم مانی ایشیدین ضایع اؤلدی نقش چین،
اول بت چین صورتیدین بؤلدی نقش مانوی.

عشق ایلگی قوتی مین خسته نی قیلیمیش زبون،
ای کؤنگول، نی چاره ایله ی مین ضعیف و اول قوی.

بلبل ار گلبانگ اورر گل صورتیدین مین خموش
کیم تکلم تحتیغه کیرمس ادا ی معنوی.

عشق سرین رندِ دِردی کش بیلور، یوق اهلِ درس،
اولچه اوراق اوزره ثبت اؤلمس نی بیلگه ی مولوی.

دېمنگیز بلبل نوایینی سمندر دېک که، بار
نظمی ایچره شعله جامی و سوزِ خسروی.

ای حسنونگه ذراتِ جهان ایچره تجلا،
 محضر سنگه اشیا،
 سپن لطف بیله کون و مکان ایچیده مولا،
 عالم سنگه مولا.
 هر یان کهرم تپله صفت تا که یاشوندونگ
 کؤزدین پری ینگلیغ،
 مجنوندین اوزین تا که نهان قیلمه دی لیا،
 اول بؤلمه دی شیدا.
 عریان بدنیم زخمیری ایچره اېمس قان،
 یوز پاره کؤنگول دور.
 بو روزنه لر دین قیله دور هر بیر یی،
 حسنونگه تماشا.
 هر یان نظریم توشسه سپن آلمده توررسپن،
 کؤرمس ولی اغیار.
 روشن دورور اوشبو که، اېمس قابلِ اعما،
 نظاره بیضا.
 اول نادره دین کیم، لقبین حور دېمیشلر،
 حسنونگ ابرور احسن.
 اول منظره دین کیم، آتی دور جنتِ اعلا،
 کویونگ ابرور اعلا.
 زهد ایچیده تاپمه دی نوایی چو مقامی،
 اېمدی قیلور آهنگ
 کیم بؤلغه ی اول و باده و بیر طرفه مغنی،

مغ کلبه‌سی مأوا.
هر گوهری توفراغ اوزه بیر قطره سو ینگلیغ
توشکچ عدم اؤلغه‌ی.
گر قیلمه‌سه اشفاق ایتیان خسرو غازی
نظمی سری پروا.

www.ezgu.org

حلقە زلفونگدە كۈنگلوم بۇلغالى غم محرمى،
 اول قرا قىغو بىلن سودا اوچون آرتر غمى،
 دېر سنگە دېوانە و شىدالىغىدىن ھەر دېمى،
 اى ساچىنگ شىدا كۈنگوللر نىنگ سواد اعظمى،
 حلقە-حلقە روح نىنگ سىرمنزلى دور ھەر خەمى.

اى گل سوري جمالينگ دفتريدىن بىر ورق،
 سبزه و ريحان سېنىنگ خطىنگدىن اېلتورلر سېق،
 چىن زلفونگى آچىيان ايلگىنگ گە آلسىنگ ترق،
 سىنبولونگى تاراغاندە گل اوزە تانگ دور عرق
 كىم بولوتلۇغ كېچە نىنگ البتە بۇلمىس شېنىمى.

رشكىدىن ھەر دم يقين دور بغريم اېرىب آققەلى،
 يوزونگ گە مشاطە و كۈزگوسى مونداق ياققەلى،
 زلفونگ گە مشغول اېرور مشاطە زېور تاققەلى،
 مېن يىراقدين جان بېرور مېن طاقتىم يۇق باققەلى،
 يوزى قىتق كۈزگو كىم، بۇلمىش جمالينگ ھەمدى.

آغزى نىنگ رمزىنى مشكل دور فراوان سقلەماق،
 كىم عدم بۇلسە بىلور اول راز پنهان سقلەماق.
 بىرچە دلبرلردىن اۇلور جاتنى آسان سقلەماق،
 سېن پريوش حوردين مشكل دورور جان سقلەماق

کیم ملک حیران دور اول صورتقه نپتسون آدمی.

زلفی وصلین ایسته سم رخسارِ مهر افزونیدین،
یوق عجب چون ییل کپلیشی بیلگورور نوروزیدین،
کؤزلریم اوی بوزولدی اشک سیل اندوزیدین،
مین بو کؤز بیرله اویاتلیغمین جمالینگ یوزیدین،
کیم کپلور هر لحظه و اول گوشه نینگ باردور نمی.

اطلسِ گردونغه ییپتی راستی عشاق اونی،
کیم قبا نهوچون قوچر نازک تنین وصلت تونی،
بو عجب سر رشته دور کؤرگیل ارا یپرده مونی،
اول بدن نینگ دولتیدین توغدی کؤنگلک نینگ کونی،
حسنِ طالع کؤر کیم، اول دور حالی ایچکی محرمی.

ای لبینگ عیسی دمی دپک خسته جانغه چاره رس،
وه، نهچه غمزه ننگ نوایی قتلین ابتگهی ملتمس،
اول مبارک کؤنگلونگه بؤلغه ی میسر بو هوس،
لطفینی باشتین ینه تیرگوزسنگ ای عیسی نفس،
کیم ییتیبدور، وه، انی اؤلتورگه لی هجران غمی.

آه کیم، ترکِ محبت قیلدی جانان عاقبت،
 بۆلدوم اوشبو غصه دین رسوای دوران عاقبت.
 قالمه دی مخفی غمیم اهل ایچره پنهان عاقبت،
 یاشورون دردیمنی ظاهر قیلدی افغان عاقبت،
 اسره غان سرّیمنی یایدی سیلِ مژگان عاقبت.

تا که چپکتی اؤق و یا قصدیمغه اول مژگان و قاش،
 ایله دی پیکانلری هر ساری بغریمنی خراش،
 پرده صبر و سلامت یاییبان، ای بغری تاش،
 یاشوروب ابردیم بغیر چاکینی، وه کیم قیلدی فاش،
 هر طرف کوزدین ترشح ایله گن قان عاقبت.

کۆپ یوگوردوم عشق یؤلیده مهن گمراه کیم،
 بیلگه سهن حالیمنی، لېکن بۆلمه دینگ آگاه کیم،
 عشق ارا اؤلگومدورور بیل اېمدی، ای دلخواه کیم،
 تیغ هجرینگدین نهان کؤکسوم شکافین، آه کیم،
 اېلگه روشن ایله دی چاک گریبان عاقبت.

تیر باران غمینگ یاغدورغه لی کؤنگلومگه سهم،
 یوز تومن داغ نهان قؤیمیش ابدی اول خوف و سهم،
 خلق انی فهم اېتمه سون دېب، بار ابدی کؤنگلومده وهم،
 وای کیم، کؤکسوم شکافیدین اولوسقه بۆلدی فهم،
 عشق اؤتی بغریمده قؤیغان داغ پنهان عاقبت.

اول پری کیم، تېلېه لرگه عشقیدین مانند اېدیم،
زلفی زنجیریده مجنون دېک اسیر بند اېدیم،
جوریغه قانع بؤلوب وصلیغه حاجتمند اېدیم،
شوقیدین دم اورمه یین بېدادیغه خورسند اېدیم،
وه که، بؤلدوم هجریدین رسوای دوران عاقبت.

عارضی قاشیده گل یوز وجه ایله باردور کریه،
مینگ جهتدین نطقی آئنده اېرور بلبل سفیه،
کؤزی و زلفیغه اېرمس نرگس و سمنبل شبیه،
گر بو دور کافر کؤز و زئار زلفی، ای فقیه،
بؤلغو دېکمېن دیر ارا مست و پریشان عاقبت.

جاننی مجنون اول پری رخساره یادی ایله دی،
کؤزنی گریان عشق ظلمی می فسادی ایله دی،
تنی عریان، عقل و دانش خیر بادی ایله دی.
عشق کوییده جنونیمنی منادی ایله دی،
هجر تاشیدین منقش جسم عریان عاقبت.

باده ایچ کیم دور ایشیده اعتدالی کورمه دوک،
نو بهار حسن ارا صاحب جمالی کورمه دوک،
کیم خزانِ عمردین انده زوالی کورمه دوک،
دهر بوستانی ارا سرکش نهالی کورمه دوک،
سایه ینگلیغ بؤلماغان پیر بیرله یکسان عاقبت.

شهلیغ اېتکندین نی حاصل فقر سرین بیلمه یین،

هيچ كيم ملك بقا سلطاني بولغان مو اپكين،
فاني محض اولمه يين سلطان ابوالغازي بپكين،
اي نوایی، دولت باقی تيلرسپن وصليدين،
آني كسب اېتمك فنا بولمه ي نې امكان عاقبت.

www.ezgu.org

عشق اۋتيدىن جىسىم زار ناتوانىم اۋرتەدىنگ،
 قىسى جىسىم زار كىم، روح و روانىم اۋرتەدىنگ،
 پرده عارضىدىن آلىب، جان و جهانىم اۋرتەدىنگ،
 وه كه، اۋتلوغ چهره آچىب، خان و مانىم اۋرتەدىنگ.
 آتشىن لعلىنگىدىن آيتىب نكتە جانىم اۋرتەدىنگ.

سېن چو تىغ كىن چېكىب صبرىم سپاھى قۇزغالىب،
 كۈنگلوم آلىب، عزم اپتېب، زار و حزين جىسىم قالىب،
 اېمدى كىم، كۈنگلوم آلىب، ھجران اۋتى ايچرە سالىب،
 دېمە، نې قىلدىم، نې قىلدىم ناتوان كۈنگلۈنگ آلىب،
 اۋرتەدىنگ، اى قاتل نامهربانىم اۋرتەدىنگ.

فرقت ايچرە يۇق كه جانىم كويدى يالغوز شوقيدىن،
 كىم كوير محزون كۈنگۈل ھم كېچە - كوندوز شوقيدىن،
 نېچە، اى گردون، دېدىم كىم، رحم كۈرگۈز شوقيدىن،
 اۋتدە قىل دېك تۇلغانىب، كويگندە اول يوز شوقيدىن،
 نېچە كىم تاب اوردى جىسىم ناتوانىم، اۋرتەدىنگ.

اۋت توتشمىش دھر ارا ھر يان اېمستور لالە زار،
 دود اېرور بوستان ايچىندە سنبىل اېرمىس مشكبار،
 تاغ ارا ياقوتدىن اخگرلر اۋلمىش آشكار،
 كۈكتە ظاهر دور شفقدىن شعلە، كوكبىدىن شرار،
 كىم آنى، اى شعلەلىق آه و فغانىم اۋرتەدىنگ.

آتلىنىپ چىققىنىدە كىم عالمىنى قىلغەيسېن خراب،
عارضىنىڭ خورشىدىن سالدېنىڭ بىرى عالمغە تاب،
تىغ تارتىپ چۈن كۈنگۈل صىد اېتكەلى قىلدېنىڭ شتاب،
بىسىملىك اېتكىچ صىدىنى انداق كە، قىلغەيلەر كىباب،
زخم اېتىپ كۈنگۈلۈمنى چۈن كىم ائىتى قانىم اۋرتەدېنىڭ.

اول قوياش تا كىم كۈرۈندى دىدە گىرانيىمە،
قالمەدى اۋزىلۈك خىيالى خاطر وىرانيىمە،
ھەر طرفدىن توشىتى ائىتى بىرقى خان و مانىىمە،
اورغەلى، اى عشقِ ظالم، بىرقِ ائىتى جانيىمە،
ھەر نې اۋزىلۈكتىن كە بار اېردى گمانىم اۋرتەدېنىڭ.

تا بېلى نىنىڭ، اى كۈنگۈل، عزمِ وصالى ايلەدېنىڭ
تا كە آغزى نۇقتەسى نىنىڭ قىل و قالى ايلەدېنىڭ،
عشق اۋتىدە بىزنى بىر اخگر مىثالى ايلەدېنىڭ،
اى نوايى، تا بېل و آغزى خىيالى ايلەدېنىڭ،
بار و يۇق، يعنى كە پىدا و نھانىم اۋرتەدېنىڭ.

صبح دم مخمورلوقتین تارتیبان دردِ سرې،
عزم دیر ایتتیم که، ایچگه یمین صبحی ساغرې،
چیتتی ساغر تۆلدوروب کافر وش مه پیکرې،
نقد دین آلیب ایچیمگه سالدی میدین آذرې،
وه که، دینیم کشورین تاراج قیلدی کافرې،
کفر اېلیگه حامی و دین اھلیغه یغماگرې.

دېمه کیم، نېوچون حیاتینگدین سنگه یۇق حاصلې،
عشق دین آلینگده هر دم مشکل اوزره مشکې،
چون بیلورسېن نېوچون آیلېسېن اؤزونگنی غافلې،
بۇیله بۇلغەی کیمگه یاری بۇلسه سېن دېک قاتلې،
چابکې، رعنا قدې، نوشین لېی، خارا دلې،
مھوشې، نسرین عذارې، گلرخې، سیمین برې.

دۇستلر، گر خلق ارا یۇق مېن کبېی دېوانه یی،
ایله منگ کۆپ عیب کیم، یانیمده دور میخانه یی،
انده شوخې کیم توتر هر دم تۆله پیمانه یی،
قیسی شوخې باده نوشې کۆزلری مستانه یی،
جان بېرورده لعلیدین عیسی صفت جانانه یی،
کۆنگول آلوده یوزیدین یوسف آیین دلبرې.

اول قویاش عشقیده کیم کۆنگلومگه یۇقتور طاقتې،
شام زلفیدین اگر جانیمغه یېتسه محنتې،

عارضی مہریغہ قیلم میل اہرمس حیرتی،
کیم اہرور ہر کیمسہ کیم، نظارہ قیلسہ ساعتی،
زلفی کۈزلرنی قرا قیلماققہ شام فرقتی،
شام فرقت دفعیغہ رخساری مہر انوری.

میل قیلماں باغ ارا گر بۈلسہ گل یا سنبلې،
یا کہ گل دېک یوزدہ سنبل دېک آچیلغان کاکلې،
اول کہ، اندین ہر دم ایلر مین فغان و غلغلې،
گلعداری دور ولې، صوتی نېچوک کیم بلبلې،
ہم گلستان بزمی ایچرہ سرو قامتلیغ گلې،
ہم شبستان بزمی احیاسیدہ شمع انوری.

رحم قیلمس ناتوان کۈنگلوم انینگ زاری بۈلوب،
چہرہ آچمس کۈزلریم نینگ اشکی گلناری بۈلوب،
التفات اہتمس تنیم ہجر ایچرہ بېماری بۈلوب،
وصلیدین مرہم بیتورمس بغریم افکاری بۈلوب،
اللہ-اللہ، بۈیلہ آفت نینگ گرفتاری بۈلوب،
نیلہ گہی بیر مین کھبی زارِ ضعیف اتری.

کوہ دردینگ ضعفلیق تن بیرلہ چېکتیم مدّتی،
کیم وصال امیدیدین کۈنگلومدہ اہردی قوتی،
اہمدی رحم اہتکیل کہ، یوزلنمیش عجایب حالتی،
نې کۈنگولده قوتی قالمیش، نې تندہ صحتی،
نې قرار و صبر و نې تاب و توان، نې طاقتی،
نې کۈنگول، نې جان و نې روح و روان، نې پیکری.

اول زمان کیم، بۆلدوم اول آی مهریغه مایل بو نوع،
بیلمه دیم کیم، بۆلغوسیدور جانیمه قاتل بو نوع،
کېلگوسیدور عشقیده آیمغه یوز مشکل بو نوع،
ایله گومدور هجریدین میخانه نی منزل بو نوع،
ساقیا، دلداریم اول ینگلیغ مېن بېدل بو نوع،
رحم اېتیب، ایلب منگه توتقیل لبالب ساغری.

آشنالیغ ترک اېتیب، چون یار اېتر بېگانه لیغ،
مېن قیله آلمان سلامت قیدیده فرزانه لیغ،
ایله یین دیر فنا اهلی بيله همخانه لیغ،
کیم ملامت جامیدین حاصل اېته ی مستانه لیغ،
تا بۆلوب بېخود نوایی دېک قیله ی دېوانه لیغ،
کیم ترحم قیلمه سه، قیلغه ی تماشا اول پری.

کېتور ساقی، اول می که، صبح الست
انینگ نشئه سیدین کؤنگول اپردی مست.

می کیم قیلور، قؤیسه لر جام ارا،
اؤزی مست و کیفیت می پرست.

اېمیش سرگذشتی که، بیر کون منگه
نېچه می پرست اؤلدیلر هم نشست.

می آماقکه پیر مغان جذبه سی
مېنی چېکتی انداق که، ماهینی شصت.

قیلیب خرقة می رهنی و ظرفی نینگ
اېتیب آغزینی موم ایله سنگ بست.

کېلور اپردیم اېگنیمده میلک سبو،
بؤلوب تۆقوز افلاک آلیمده پست.

که آگاه اؤلوب تۆش-تۆشیمدین قېب
منگه تاپتیلر احتساب اهلی دست.

شکستیم مېنینگ آنچه اېرمس اېدی،
که می ظرفی تاپتی اراده شکست.

چو سیندی سبو، چاره یی تاپمه دیم،

مہنِ مفلس و اور و گریانِ مست.

خرابات ارا کیردیم آشفته حال،
می ایسترگہ ایلگیمده سینغان سفال.

www.ezgu.org

كېتور، ساقيا، مژده يى جامدين،
كه پژمرده بولميشمېن انجامدين.

بو گلشن گليگه چو يوقتور وفا،
نې پرهېز اېته ي جام گلفامدين؟

چو يوق شام هجران خماريغه صبح،
ايچيب انگله مه ي صبحنى شامدين.

خلاص ايله ي اوزنى مى و نقل نينگ
سو و دانه سى بيرله بو دامدين.

بۇله ي دير پيريغه انداق مريد،
كه ياد اېتمه يين شيخ الاسلامدين.

كيره ي دير ارا اؤيله مجنون و مست
كه چيقسون فغان اهل ايامدين.

خراباتي اولماغليغيم، زاهدا،
سوال اېتمه مېن زار بدنامدين.

گرو قيلغه لى ميگه چون قالمه دى
نې تسبيح و نې خرقة، ناكامدين.

خرابات ارا كيرديم آشفته حال،
مى ايسترگه ايلگيمده سينغان سفال.

سفال ایچره بیر جرعه لایی منگه،
اېرور جام گیتی نمایی منگه.

کېترمکه خودبینلیغیم رنجینی،
قنی باده ینگلیغ دواایی منگه.

چو مېن دیر پیری وفاسیده مېن،
فلکدین یېتیشمس جفاایی منگه.

فلکدین جفا ییتسه، ای مغبچه،
نې غم سېندین اؤلسه وفاایی منگه.

طریقت سلوکی نی کسب اېتکه لی،
هم اول کون که بؤلدی هواایی منگه.

بورون زهد و تقوانی ایلب شعار،
دېدیم کیم، یېتیشگهی صفایی منگه.

باریب خانقه ایچره قیلدیم مقام،
بو معنی خود اؤلدی بلاایی منگه.

باقیب خلوت و ذکر و سجاده نی،
ظهور اېتتی هر دم ریایی منگه.

بولردین اؤزومنی خلاص آیله دیم،
که تا حاصل اؤلغهی فناایی منگه.

خرابات ارا کیردیم آشفته حال،
می ایسترگه ایلگیمده سینغان سفال.

www.ezgu.org

تیلرمېن بو دیر ایچره کاشانه‌یی،
که بؤلغه‌ی جواریده خمخانه‌یی.

بو خمخانه صحنیده گئی میفروش
سختا شېوه‌لیک پیرِ فرزانه‌یی.

انینگ قره‌العینی کُپ آلیده
ایلیگینده پیمانه جانانه‌یی.

سمن برلر ایچره پری چهره‌یی،
پری چهره‌لر ایچره دېوانه‌یی.

منگه گاهی اول بېرسه می بیرله جان،
بو قیلسه گهی قتلِ مستانه‌یی.

اېرور تېلبه‌لیکدین ایشیم تون و کون
خیال ایله‌مک اؤیله افسانه‌یی.

نېچه مفلس ایستب دېدیم می اوچون
قیلالی ایچین آرا دنگانه‌یی.

اېشیتیم که، قیلیمیش ینه پیرِ دیر
خرابات اهلّیغه میخانه‌یی.

بوگون آچیب اول میکده اېشیگین،
بېرور هر گدا یېتسه پیمانه‌یی.

خرابات ارا کیردیم آشفته حال،
می ایسترگه ایلگیمده سینغان سفال.

www.ezgu.org

ينه بؤلُميشم عاشق و زار هم،
خراباتي و رند و خمار هم.

مباهات ايتيب دُردكشليک بيله،
قيليب تقوا و زهددين عار هم.

صراحيني بت ايله بان آغزیده،
قيليدین ايشيب بيلگه زنار هم.

بؤلُوب مِیغه سجّاده و خرقه رهن،
باريب نُقل اوچون کفش و دستار هم.

فنا دَیری ايچره قلندر صفت
کيزيب بلکه دېوانه کردار هم.

پری چهره اطفال نینگ تاشيدین
بؤلُوب سر به سر جسميم افگار هم.

مېنی عشقدين اؤرتّه گن مغبيچه
که دېوانه وش دور، پريوار هم.

چو بيلديم که، بو نوع بيرله ابرور
خرابات کويیده ميخوار هم.

ابرور چونکه يکرنگليک شرطِ عشق،
بو تقريب بيرله مېنِ زار هم.

خرابات ارا کیردیم آشفته حال،
می ایسترگه ایلگیمده سینغان سفال.

www.ezgu.org

قنى ساقى گلعداريم مېنىڭ
كە جان قىلدى اېتمىش خماريم مېنىڭ.

فراق ايچرە كۆپ محنت و درد و رنج،
چېكىپتور تىن خاكساريم مېنىڭ.

خمار اېمگى دېك ولى كۆرمەمىش
تىن غمكش و جان زاريم مېنىڭ.

بو خىل بلا دىغىغە اولى اول،
كە مىخانە بۇلغەي حصاريم مېنىڭ.

كۆپ و آزدىن توتسە مى پىر دىر،
فداسى انىڭ يۇق و باريم مېنىڭ.

يېتۇرسە قىم باشىمە مېچە،
اېرور جوهر جان نثاريم مېنىڭ.

خىرات ارا كىرگىم، اى رفىق،
دېيىن، بۇل دىمى رازداريم مېنىڭ.

كېچە خانقە ايچرە سىرمىست اېدىم،
بوگون مىسىز ايتتى قىراريم مېنىڭ.

خمار ايلب اول نۇع آشفته كىم،
ايلگىدىن بارىب اخياريم مېنىڭ.

خرابات ارا کیردیم آشفته حال،
می ایسترگه ایلگیمده سینغان سفال.

www.ezgu.org

مېنى مى بس آشفته حال ايله دى،
بو وادیده مجنون مثال ايله دى.

باشیمنى گپ اطرافیده میفروش
اوزوم جسمی دېک پایمال ايله دى.

چاغیر کثرتی می بطی دېک منگه
خرد بلبیلین گنگ و لال ايله دى.

سبوکشلیگیم عین ادبار دین
قدیمنى یوک آستیده «دال» ايله دى.

می لعل آلتون قزح شکلی دېک،
یوزوم سریغ، اشکیمنى آل ايله دى.

قدیمدین فلک عافیت خرقة سین
چېکیب رهن جام زلال ايله دى.

سپهر اطلسی دیر کویی ارا
مهنینگ کسوتیم اېسکی شال ايله دى.

می ایسترده ادبار و آشفته لیغ
منگه جام سینغان سفال ايله دى.

خرابات پیری چو بیر جام اوچون
مېنى مونداق آشفته حال ايله دى.

خرابات ارا کیردیم آشفته حال،
می ایسترغه ایلگیمده سینغان سفال.

www.ezgu.org

ینه دُرد کشمېن مباحات اوچون،
بېریب جان هوای خرابات اوچون.

کېتور، ساقیا، باده آغزیمغه قوی
دېدیم کیم، اؤلوبمېن بو مرآت اوچون.

نې مرآت، بلکیم قویاشې که، فیض
انگه عام اېرور برچه ذرات اوچون.

منگه زاهد اېتتی بسې سرزنش
می ایچمک که صرف اؤلغان اوقات اوچون.

دېدیم: یخشیراق باده اول زهددین،
که قیلگه ی کیشی شهرت و آت اوچون.

منگه باده دین بؤلدی نفی وجود،
سنگه زهد انی قیلماق اثبات اوچون.

بؤلوب تند مسجد ساری قیلدیم عزم،
مېنی قرغه یین دېب مناجات اوچون.

مناجات اېتیب کیردی خلوت ارا
یسلغان ریایی کرامات اوچون.

کرامات مېن قیلدیم اول لحظه کیم،
ریا بیمیدین دفع آفات اوچون.

خرابات ارا کیردیم آشفته حال،
می ایسترغه ایلگیمده سینغان سفال.

www.ezgu.org

يٰنە باشلەمىش بادە ايچمەك حېيىب،
مىنگە ايچمەي اۋلغەي مو صبر و شكيىب.

ايچرمين ولې قان، نېدىن كيم ايچر
حېيىم بىلە بادە هر دم رقيب.

نصيبى رقيبىم نىنگ ار مى بۇلوب،
نصيبىم مېنىنگ بۇلسە قان يا نصيب!

نې ظلمې كە، گلشندە گل محرمى
بۇلوب زاغ و محروم اېرور عندليب.

نې تانگ باغله ماق، كافر عشق اۋلوب،
كيشى بېلگە زئار و آسماق صليب.

ياقم چاك اېتىب كۆكسومه تاش اوروب
ساليب رستخيز اېل ارا مېن غريب.

بولر نفع اوچون قيلمەدى كۆنگلومه،
لبالب قدح بىرلە بېردىم فريب.

چو بىلدىم كە، بېخودلوغوم دور علاج،
خرابات يۇلىدە بۇلدوم نشيب.

نېچوك كيم، يېتىب رستمې كويىغە
كىرر اېردى سرمست محمود حېيىب.

خرابات ارا کیردیم آشفته حال.
می ایسترگه ایلگیمده سینغان سفال.

www.ezgu.org

نېچوک می بيله بؤلمه سون الفتيم،
که جان قصدی آيلر غم و محنتيم.

نظر ايله بو کارگه وضعيغه،
که آرتر تماشاسيده حيرتيم.

قوياش يۇق که، بير ذره ماهيتين
تاپه آلمه دی سعی ايله فکرتيم.

نې کېلمک عيان بۇلدى، نې کېتمگيم
نې مبدأ يقين بۇلدى، نې رجعتيم.

نې کسب علوم اېتتى حل مشکليم،
نې توتتى ايليگ تقوا و طاعتيم.

تاپه ی دېب خبر اوشبو مقصوددين،
توتشتى بسې قوم ايله صحبتيم.

نې قيلدى بو درديم علاجين حکيم،
نې شيخ ايله دی دفع بو علتيم.

نې قيلماققه بير امردين حاصلیم،
نې چېکمک که بو فکردين جرأتيم.

مېنينگ باشيمه بس قاتيق توستى ايش،
چو طاق اۇلدى بو درد ايله طاقتيم.

خرابات ارا کیردیم آشفته حال،
می ایسترگه ایلگیمده سینغان سفال.

www.ezgu.org

مثنوی

ثنا حَقَقَه کیم، کاشفِ حال ابرور،
خرد مشکلاتیغہ حلال ابرور.

علیمی کیم یوقتور بدایت انگه،
عظیمی که یوقتور نہایت انگه؛

حذر ایچره بیچاره لر یاوری،
سفر ایچره آوارہ لر رھبری.

نہ سالک کہ کیم دشت اہتیب جلوہ گاہ،
توکلنی ایلب انگه زادِ راہ.

مسافرنی یولدین کبچہ گم قیلیب،
یانیغہ انینگ قومنی قاقم قیلیب؛

انی کیم قیلیب عشق دین یارہ لیغ،
نصیب آیلہ بان انگه آوارہ لیغ؛

بیراوگہ نہچہ غربت اظہار اہتیب،
چو بیر بیردہ کوپ تورغوزوب خوار اہتیب؛

بیراونی کیم ایلب بیر اہل ایچره خوار،
انگہ چارہ آیلب اول اہل دین فرار؛

سفرنی تموغدین نشان آیلہ بان،
تموغ رنجین اندین عیان آیلہ بان؛

كۈنگۈلسىزگە مشفق، كىشىسىزگە يار،
امىدى يۇق ابل اندىن امىدوار.

انىنگ حمىدىدىن سۇنگرە يوز مىنگ درود،
برى فرخ آيين همايون وروود.

نبى روضه سىغە علىه السلام،
هم آل و هم اصحابىغە بردوام.
ادا بۇلدى چون حمد و نعت و ثنا،
بو آواره دىن يوز تومن مىنگ دعا.

انگە كىم اپرور فضل اوجىده مهر،
نې مهرې كە بىر ذرّە انگە سپهر.

صفا صبى نىنگ مهر فرخنده سى،
فنا شامى نىنگ شمع رخشنده سى.

كرم بارگاهىده مسند نشىن،
عدم خانقاهىده خلوت گزىن.

تىكىب خرقلر اپگنىگە اهل راز،
انىنگ قاپتنى وصله سىدىن طراز.

تۇنى چرخ و انده اۋزى بىر جهان،
جهاننى قىلىب بىر تۇن ايچرە نھان.

اۋتۈك اولتانگى تخته نعلين انگه،
بۇلوب هر قدم اۋرنى كونين انگه.

فلكدین سپاهی فنا آشوروب،
سپاهیلیق ایچره اۋزین یاشوروب.

جمال ایچره تانگ باشی ناهید دېک،
کمال ایچره توش وقتى خورشید دېک.

وفا انگه پیشه، سخا انگه فن،
وفا و سخا کانی سید حسن.

زهی روضه دین خُلقونگ آرتوق بسی،
کھلیب باغ قدرینگده طوبی خسی.

چو سپنسن بوگون عالم اهلیده فرد،
که حالین دې آغهی سنگه اهل درد.

منگه کیم ودادینگه خر سندهمین،
جنابینگه شاگرد و فرزندمین.

غمی ییستی چرخ جفا پیشه دین،
هم اول انجم خارج اندیشه دین،

که بۇلماق وطن ایچره دشوار ابدی،
کۈنگولگه جلا دفع آزار ابدی.

سفر توشتی آلمغه بی اختیار،
قضا امریده ابلگه نی اختیار؟!

بیلورمهن سېنی هم سفر دین قضا،
اگر قیترو رغه قیلیب اقتضا.

قیلیب عود، میل وطن ایله سنگ،
ایچیپ باده عزم چمن ایله سنگ.

اؤز ابلگینگ که جام می نابنی
آلیب، ایسته سنگ بیر- بیر احبابنی.

الرنی چو می بیرله شاد ایله گونگ،
مهنی داغی، البته، یاد ایله گونگ.

بو عزمیمنی شاید که تفتیش ایتیب،
فراقیم ضمیرینگه تشویش ایتیب،

مهنی یؤقله بان بارچه احباب ارا،
تیلب تاپمه یین خیل اصحاب ارا،

دېگه یسپن کیم، اول زار آواره وش
که هجران مئیدین بؤلوب جرعه کش،

نی قیلدی اېکین چرخ نابختیار
که سرگشته لیک ایله دی اختیار؟

خيالىغە حادث نې بۇلدى اپكىن؟
بو عزمىغە باعث نې بۇلدى اپكىن؟

چو حالىمدىن احباب آگاه اپمس،
دېگەيلر حديثي كه دلخواه اپمس.

عيان بۇلغەي آلىنگدە ھنگامەيى،
بىتيمك منگە فرض اپدى نامەيى،

سنگە حالتىمنى عيان ايله مك،
بو عزميم وجوھين بيان ايله مك.

منگە نېچە نوع اۋلدى بېچارەليغ،
كه آلىمغە توشتي بو آوارەليغ.

بىر اول كيم، چو سۆزدىن دور انسان شريف،
چو حيوانغە سۆز يۇقتور اول دور كثيف.

كۈنگول دُر جى ايچرە گھر سۆز دورور،
بشر گلشنيدە ثمر سۆز دورور.

اېرور سۆز فلک جسمى نىنگ جاني هم،
بو ظلمات نىنگ آب حيواني هم،

اگر جان اپمس، پس نېدور كيم، مسيح
اۋلوك تيرگوزور، دېب كلام فصيح؟

اگر آب حیوان اېمس پس نېچوک،
تاير جان زلايدين آنيڭ اولوک.

نې بولغهي انينگ وصفيده اېل سؤزي،
که هر نې که دېرلر اېرور چون اؤزي.

بو سؤز کافرینشدين اشرف دورور،
انينگ داغي موزوني الطف دورور.

جواهر نېچه خوب و دلکش دورور،
ولې نظم سلکی ارا خوش دورور.

سؤز ايچره که، يالغان اېرور ناپسند،
چو نظم اېتتيلر، قيلدی دانا پسند.

مېن اول مېن که، تا تورک بېدادی دور،
بو تيل بيرله تا نظم بنيادی دور،

فلک کؤرمه دی مېن کيبي نادرې،
نظامي کيبي نظم ارا قادري.

نې نظمي دېر اېرسم مېن دردناک،
که هر حرفي بولغهي انينگ درّ پاک.

يېتر تېنگريدین آنچه قوت منگه،
که بولمس بيتيريگه فرصت منگه.

بو میدانده فردوسی اول گُرد ابرور،
که گر کپلسه رستم جوابین بپرور.

رقم قیلدی فرخنده شهنامه‌یی،
که سیندی جوابیده هر خامه‌یی.

مسلم دورور ظاهراً بو ایشی،
که معرضغه کپلمیدورور هر کیشی.

دېدی اؤز تیلی بیرله اول کان گنج،
«که سی سال بردم به شهنامه رنج».

آنی دېرگه بؤلسه قچان رغبتیم،
ابرور آنچه حق لطفیدین قوتیم.

که هر نېچه نطق اؤلسه کاهلسرای،
بیتیکه‌یمین اؤتوز ییلین اؤتوز آی.

اگر خاصه معناگر ایهام ابرور،
آنینگ کونده یوز بیتى حلوام ابرور.

ولی آیت دېب، کیم مېنگه توتتی یوز،
که مېن یوز اوچون دېمه‌دیم ایکی یوز؟

نې یوز، نې ایکی یوز که بو کلک تبز،
عطارد بيله قیلسه ظاهر ستیز،

انینگ سیری بیر دور آخر بۇله،
فلکنی لطایفدین ایتگهی تۇله.

بېرو بۇلسه بیر ایشده بو نوع فرد،
ولی کورمهسه بهره جز رنج و درد.

بۇلوب قاف وجهی معاشیغه کان،
مریسی عنقاغه هم آشیان،

اوی ناتوان کونگلی ینگلیغ بوزوق،
بو اوی ایچره اندوه و غم بیر آزوق،

می بزمی برچه یوره ک قانیدین،
سرودی حزین کونگلی افغانیدین،

دېسه کیم، تاپهی اېسکی پولدین فراغ،
تاپیلمه ی جز اعضاسیده ینگى داغ.

معیشیت اوچون آرزو قیلسه سیم،
انی تاپقی، اما اېسرده نسیم،

کیشی جنسی ملکیده مردم گیا
درم صنفی اوضاعیده کیمیا.

کیشی بۇلسه انداغ که اؤتتی مقال،
بو ینگلیغ کیشیگه بو نوع اؤلسه حال،

نېچوک ميلِ آواره ليغ اېتمه گه ی،
باشين آليبان بير طرف کېتمه گي؟!

ينه بير بو کيم، ظاهر اؤلميش منگا
که چيقميش خراسان اېليدين وفا.

وفا عزم ايلرده بؤلميش مگر
سخا و مروّت انگه هم سفر.

بو اوچ فعل چيققاچ ارادين تمام،
ينه بؤلميش اوچ فعل قايم مقام.

وفا يپريده ظاهر اؤلميش نفاق،
سخا اؤرنیده بخل توتميش وثاق.

مروّقه بؤلميش حسد جايگير،
زهی خوش اېل و مُلکتِ دلپذير.

نې ملک و نې اېل اېمدی تحریر اېته ی،
الر حالتين وصف بير-بير اېته ی.

دېمه ملک کيم، وحشت آباد زشت،
تموغ بيلگوروب غايب اؤلغچ بهشت.

تماشاسيني کيم که بنياد اېتيب،
سپاهان و ری ملکيدین یاد اېتيب.

حصارى عنا و تعب محبسى،
سيه چالدين تيره روراق بسې.

عماراتيده گنجدين يۇق اثر،
خزانە خرابە بۇلوب سر به سر.

مساجدده طاعت بيله نور يۇق،
خوانيقده نان رسمى دستور يۇق.

هم اوقافنى صدر املاک اېتيب،
ولې كۆپرگين مى اوچون تاك اېتيب،

هم اهل منزلىن شه كتك دېك بوزوب،
تاووغ اۋرنيگه جغد اۋلتورغوزوب.

مدارسده علم و صلاح و يقين
انينگ دېك كه، دير ايچره اسلام و دين.

كۈنگول جمع اهل مناجات ارا،
انينگ دېك كه تقوا خرابات ارا.

اېليده كيشيليكدن آثار يۇق،
شرارتدين اۋزگه پديدار يۇق.

نې اهل، نې كيشى، بلكه شيطان و دېو،
كېليب برچه غه دأب بېداد و رېو.

بۆلۈپ لامكان سطحىدىن خوانلىرى،
عدم ملكى بوغدايىدن نانلىرى.

قرا پول اوچون ايله بان قتل فن،
اؤلۈكتين طمع آيلب اما كفن.

نې ويرانده اېسكى طنابې بېلىب،
يىلان ساغىنىب گنج دعوا قىلىب.

قىزىل آلتون اېستب قرا تاشتىن،
فلک گويى بير دانه خشخاشتىن

توتولسه بيرو اۋغرى دور دېب كوچون
توتوبان ايليگ، لېك كېسمك اوچون.

اۋلوم كېلسه بير زار بېدل سىرى،
مدد ايله بان لېك قاتل سىرى.

هرات اهلىن اېلتىپ حوادث يېلى،
اېسىب دى يېلى دېك سمرقند اېلى.

بو ملك اهلى اول اېلگه زار و اسير،
بۆلۈپ نېب و يغما قىلىل و كشير.

منگه بو اېل ايچره نې بير همدمې،
كه بير دم ايكاولان دېشسك غمې،

نې شاھې كە تاپسە ايشيم اختلال،
مديحيگه كۆرگوزگەمېن اشتغال.

نې بىر اهل دولتىن آنچه اميد،
كە اندىن نوا تاپسە بىر نا اميد.

نې وجه معاشې مقرر منگه،
كە بۇلغەى فراغى مىسر منگه.

نې بىر حجره كيم، كام تاپقى كۈنگول،
دمې اندە آرام تاپقى كۈنگول.

نې بىر شوخ و صليغە اول مايە دست،
كە عزميم اياغيغە بېرگەى شكست.

نې يارې كە رنجيمنى قيلغەى قبول،
نې زارې كە هجرىمدين اولغەى ملول.

يېتىشسە اولوم رنج بېمارليغ،
سو بېرگونچە قيلمەى بىرو يارليغ.

سو بېرمك نې كيم، ظاهر ايلر غلو،
آلورغە اگر بۇلسە جانيمنده سو.

سېن اېردىنگ كە، هر ايشده ياريم اېدينگ،
نې غم كيم، يېتر، غمگساريم اېدينگ.

سېنى ھىم سېھىر مېخالف مذاق،
اۋكوش رېو ايله سالدى مېندىن يىراق.

بىروگه كه يوز قۇيسه مونچه بلا،
نې بۇلغەي آنىنگ چارهسى جز جلا؟!

ضرورت كه يسب سفر برگىنى،
توشوب يۇلغە قىلغەي وطن تركىنى.

اوچونچ اول كه، چون خالق ذوالجلال،
كه هم لم يزل كهلدى، هم لايزال.

چو لوح وجود اوزره تارتيب قلم،
ايكى كون طرحىغه اوردى رقم.

بورون چېكتى مونداغ سېھىر رفيع،
ينه يايدي بو نوع ارض وسيع.

نې كيم جلوه گر قىلدى افلاك ارا،
نې قىلدى عيان عرصه خاك ارا.

دېمەي يېتى آبا و تۇرت امهات،
كه خلقت تۇنى كىيدى چون كائنات.

اېمس اېردى مقصود جز آدمى،
كه حق سىرى نىنگ بۇلغەي اول محرمى.

بریدین غرض گرچه انسان اېدی،
انگه داغی مقصود عرفان اېدی.

بو سؤز صدقیغه داغی بې طعن و طنز،
دلالت قیلور آیت «کُنْتُ کُنْز».

خیالیمده انداغ مُصَوَّر بؤلور،
که اول ایکی ایشدین مُیَسَّر بؤلور.

بیری بو که، بیر جذبه حقدین یېتیب،
کؤنگولنی یقین جامیدین مست اېتیب،

حقیقت ساری تورکتاز ایله گهی،
جهان شغلیدین بې نیاز ایله گهی.

انگه قالمه غای هم اؤزیدین خبر،
اؤزیدین نې کیم، اؤزلوکیدین اثر.

بؤلوب رفع امکانِ موجودلوغ،
تاپیب حق وجودیده نابودلوغ.

چو حق تاپتی بو نسبتیدین آنینگ،
که مقصود اېدی خلقتیدین آنینگ.

مشرف قیلیب آنی اؤز رازیدین،
ینه هم اؤز انجام و آغازیدین.

بویوردی که، اېل بۇلغەلى بهره ور،
سلوک و مراتبغه قیلغەى گذر.

ینه بیر بو دور کیم، گداگر ملوک
طلب یۇلیده قیلغەى آنچه سلوک.

بورون مرشدِ کامل ایستهى یوروب،
انى تاپقچ اوزین انکه تاپشوروب.

سلوک امریده اورمهیین بېش و کم،
انینگ امریدین آيرو دم یا قدم،

فنا دشتیده سیری بۇلغچ تمام،
حق اندین سۇنگ اېتکهى عطا اول مقام.

که بیر جذب ایله آشنا بۇلغەى اول،
مقیم حریم صفا بۇلغەى اول.

الر کیم نشانِ مسالک دېبان،
بورونغینی مجذوبِ سالک دېبان.

بو بیرنینگ که هر امری مرغوب دور،
آتین سالکې دېب که، مجذوب دور.

چو اولغی ایش بۇلمه دی دستگیر،
ایکینچیسیدین خوب اېمستور گزیر.

مېنى كيم بو سودا نزار ايلهدى،
هوس ايلگيده بېقرار ايلهدى.

نې امکان كه تايقى قرار و سكون،
بيرو كيم بو فكر اېتى آنى زبون.

اوررمېن قدم تا كه بارغونچه گام،
كه بۇلغەى مىسر منگه اوشبو كام.

اگر بۇلسه بو يۇلده عمروم تلف،
چو بو يۇلده دور اول هم ابرور شرف.

و گر بۇلسم اوز كاميمه بهرهمند،
زھى ملك جاويد و بخت بلند.

خوشا اول كه عالمده گر چېكى رنج،
ينه عالم اسبابيغه تاپتى گنج.

خوش اول كيم، اگر چېكسه مينگ خار درد،
سۇنگەى توشسه ايلگيگه بير تازه ورد.

نې فرخ دور اول هجر آوارهسى
كه وصل اېتگەى آخر انينگ چارهسى.

اېمس بۇلسه دوران مرادى بيله،
فنا بۇلسه مطلوب يادى بيله.

جناینگدین اول دور منگه مُلتَمَس،
که مین بپوانی ساغینگن نفس.

سۆزوم آیت فانلیغ آهی بیله،
مدد آیله همت سپاهی بیله.

بو اپردی سۆزوم کیم دېدیم مین غریب،
ینه تېگری دیدار قیلغهی نصیب!

www.ezgu.org

قطعه‌لر

«غرایب الصغر» مقطعاتی نینگ سرسخنلری

۱

تېنگری ذاتی حقیقتیده کیم، خرد مبھوت و نادن دور و اهلِ خرد فرتوت و حیران

حق ذاتیغه بیروکه، خرد بیرله فکر ابتر،
آتین اهل ایچره عاقل و فرزانه ایله‌بان.
مقدارینی تېنگسیز سویینی ایسترانگله‌ماق،
لېکن حباب جامینی پیمانه ایله‌بان.

۲

رسولِ اعظم شأنیده کیم قویاشدین عالم آرایراق دور و نفی قیلغان خفاشدین تیره رایراق

محمد عربی شأنی اندین اعظم ابرور،
که نقص بؤلغه‌ی اولوس بؤلسه نفیغه قایل،
قویاش اشعه‌سیغه لمعه اندین آرتوق ابرور
که ذره کثرتی بؤلغه‌ی ضیاسیغه حایل.

۳

فنا شربتیی بابیده کیم، طعمی زهرِ قاتل دور و بقای ابد نوشی اول زهردین حاصل

فانی مطلق اولمه‌یین سالک،
انگه یؤقتور امیدِ مقصدِ کل،

قرا توفراقغه سینگمه گن قطره،
اندين امكانى يۇق آچيلماق گل.

۴

فنا مقامیغه بیتگن سالک وصفیده کیم، مالدين انگه زیان یۇقتور و جاهدين نقصان

سالک آزادهنى کؤرسنگ غنى قیلغهی دېبان
مال انینگ منع سلوکی قیلمه غیل انکار انگه.
کېمه تیر مال ارا بؤلْمیش مقید دېمه گیل،
کؤرکه، آنچه مال اؤلور مو مانع رفتار انگه.

۵

اؤزلوکدين قوتولماق صعوبتیده و انانیت ترکی شدتیده

ای کؤنگول، تن تخته سین بو قعرى یۇق گردابدين
ایسته سنگ ساحلغه چېکمک، بیل که، بو آسان اېمس،
پیر و استعداد و توفیق اؤلْمه سه بؤلْمس بو ایش،
کیم دورور کیم، بغری بو حسرتدين آنینگ قان اېمس.

۶

عقل نینگ برچه طریقیده معاشنی دشوار بیلْمگ و جنونغه قرار بېرمک

وجه معاش اوچون کیشی کیم دېسه فکر اېتهی،
قسمت رضاسیدین انگه بېگانه لیک کپره ک.

کنج قناعت ارچه اپرور سلطنت و لپک
 ابلدین طمعنی اوزگه‌لی مردانه‌لیق کپره‌ک.
 کیم عشق اسیری اؤلسه‌که، ممکن اېمس وصال
 درد و بلاغه همدم و همخانه‌لیق کپره‌ک.
 لذاتِ نفس ترکی ثمر عافیت بپرور،
 لپک اول شجرنی اېککه‌لی فرزانه‌لیق کپره‌ک.
 تجرید نوریدین کیشی کؤز یاروته‌ی دپسه،
 احباب هجری شمعینه پروانه‌لیق کپره‌ک.
 گر انجمنی دپسه مرید و مطیع اېته‌ی،
 کؤپ نکته و فسانه‌ده افسانه‌لیق کپره‌ک.
 باطن حریمیده تیله‌سه مخزنِ حضور،
 ظاهر اویی اساسیغه ویرانه‌لیق کپره‌ک.
 ظاهر یوزیدین ار تیله‌سه تاج و عزّ و جاه،
 درد و بلا محیطیغه دردانه‌لیق کپره‌ک.
 دپسنگ خلاص اؤله‌ی باریسیدین نوایی دپک،
 بپخودلوغ و می ایچمگ و دېوانه‌لیق کپره‌ک.

۷

قناعت نقشی نینگ افشاسی و نقشبنديه طریقی نینگ اداسی

قناعت طریقیغه کیر، ای کؤنگول،
 که ختم اؤلغه‌ی آیینِ عزت سنگه.
 دپسنگ شاه اؤله‌ی یپر و کؤک بس دورور،
 بو بیر تخت و اول چتر رفعت سنگه.

فنا شعله سیده یاشور جسمنی،
 کپره ک بۆلسه زربفت خلعت سنگه.
 ییتر لاله بوتکن قیا قله سی،
 مراد اۆلسه گلگون حشمت سنگه.
 ابرور بس اریغ نکتہ و قان یاشینگ،
 در و لعلدین زب و زینت سنگه.
 دپسنگ خلوتیم انجمن بۆلمه سون،
 کپره ک انجمن ایچره خلوت سنگه.
 وطن ایچره ساکن بۆلوب سائر اۆل،
 سفردین اگر بۆلسه محنت سنگه.
 نظرنی قدمدین ییراق سالمه غیل،
 بو یؤل عزمی گر بۆلسه رغبت سنگه.
 دمیگدین ییراق توتمه غیل هوشنی،
 که یوزلنمه گهی هر دم آفت سنگه.
 بو تۆرت ایش بیله ربع مسکون ارا،
 چلینماق نی تانگ کوس دولت سنگه.
 بو آهنگ ایله بۆلعه سېن نقشبند،
 نوایی، اگر یېتسه نوبت سنگه.

۸

توکل صفتی و بی توکلر مذمتی

توکلنی اول کیم قویوب، خاطریغه
 توشر شاه آئنده قوللوق هواسی،

نصیبی انینگ بیر ایاق آش ابرور بس،
اگر گنج قارون ابرور مدعاسی.
بیرو کیم بؤلور بیر ایاق آش اوچون قول،
یوزیگه کپره کتور قزان نینگ قراسی.

۹

مخلوق ملازمتیدین تنفیر و غیر حق ملازمتیدین تحذیر

کیم که مخلوق خدمتیغه کمر
چست اېتر، یخشیراق اوشلسه بېلی.
قؤل قاووش تورغوچه بو اولی دور
که انینگ چیقسه اېگنی، سینسه اېلی.
چون خوش آمد دېمکنی باشلسه کاش
کیم توتولسه دمی، کپسیلسه تیلی.

۱۰

کمال کسبیگه دلالت و نقصانیدین اظهارِ ملالت

کمال اېت کسب کیم، عالم اوییدین
سنگه فرض اولمه غای غمناک چیقماق.
جهانیدین ناتمام اؤتمک بعینه،
ابرور حمامدین ناپاک چیقماق.

۱۱

جبهه چینی نینگ منعی که عارض گلی نینگ خاری دور و مراد یوزی نینگ غباری

بیرو کیم جبهه سیده چین ابرور توتہ آلمس
مراد شاهی نینگ ساعدینی کامی بیلہ
اگرچه فنیدہ صاحب کمال ابرور صیاد،
قچان بلیغ توتہ آغہی سو موجی دامی بیلہ.

۱۲

سؤزگہ قولاق سالماق و آغیز آچمه ماق، گوهرنی تہریب، اؤز گوهرین ساچمه ماق

قولاقده ابرسه گرانمایہ سؤزنی و فکر اہت
کہ دُرسیز اؤلسہ، نې بؤلغوسی دور صدف حالی.
سؤزونگنی داغی کؤنگول ایچرہ اسرہ غیل کیم، حیف
کیم اویلہ درجنی گوہردین اہتکہ سہن خالی.
بو درج و ایکی صدف نی تؤلہ دُر اہتکنگہ،
زہی عُلُو گوہر، بلکہ گوہرِ عالی.

۱۳

ہدایت اہلیغہ حوادث آسیب یپتکوره آلمسدہ و نوائب ضرر یپتکوره آلمسدہ

نې رھروې کہ تاج ہدایت باشیدہ دور،
یؤق باک انگہ حوادثِ افلاک تاشیدین،
ہدھد کہ قؤیدیلر ازلی تاج باشیغہ،
توشکی مو ژالہ یاغقن ایلہ تاجی باشیدین.

زاهد ریایی کۆنگلیدین ملامت اهللی کینی رشته سین اوزمگ و سلامت یولین کۆرگوزمک

کۆرسنگ، ای زاهد، مۇقامروش قلندر پېشەیی،
بۆلمە کۆپ مشغول و دنیا شغلیدین قیل اجتناب.
دانه اۆینب وجهین ایثار ایتسنگ اندین یخشی کیم،
ابووروب تسبیح و یارماق سودین ایتکەیسېن حساب.

بد اصل اېلگه ملایمتدین احتراز کوسین اورماق و ادبار اهللی صحبتیدین اجتناب قیلماق

یوزیگه اصلی یامان نینگ کۆپ آچمه گلشن خُلق،
سیه گلیمگه البتّه مهر آیلەمه فاش
که قیلەدی گل ایسی بیرله تازه روح جُعل،
قویاش چراغیغه پروانه بۆلمەدی خفاش.

دشمندین تحذیر قیلماق کیم، بیمی بۆلغەی، خصوصاً کیم اول دشمن قدیمی بۆلغەی

چو دشمن اۆلدی قدیمی زیانیدین حذر ایت،
اگرچه نطق روانبخشی جانغه راحت ابرور.
سو بیرله اؤت ارا ضدیت اۆلدی چون ازلی،
اگر حیات سویى دور که، اؤتقه آفت ابرور.

وقار ترغیبیده کیم، قافی قرب قافیدین نشانه دور و اول قاف دولت عنقاسیغه آشیانه

وقار گوهری و حلم معدنی بؤلله کؤر،
دېسنگ که، قیلغهی اطاعت سنگه گدا بیلله شاه.
بو شېوه تاغده ظاهر دورور که، دوراندین
قچان که تفرقه ییبتی، اولوسقه بؤلدی پناه.

توزلوک ارتکابیده و اېگریلیک اجتنابیده

بییک مقامیغه اول کیم تیلر ثبات، کپره ک
که اېگریلیکنی قؤیوب، توزلوک ایله سه قانون.
توز اؤلسه سایه سیده ایل تینیب منار کپی،
سپهر اویدیه تورر قرنلر نیچوک که ستون.
گر اېگری دور یاغیان اؤق و باغله نینب بؤینی،
بؤلر قبق ییغاچی دېک بېش - اؤنچه کنده نگون.

راستلیق صفتی و راسترولر کرامتی

خرامان سوده سایر بؤلماق و اوچماق هوا اوزره
عجب اېرمس، قچان کیم راسترولیق قیلسه آزاده.

شعار آيلىب بو ايشنى كېمە تىرى، كۆر كە سو اوزره
خرام آيلىب هواغه بادباندين سالدی سجّاده.

۲۰

تزوير اشكى شقاوت دانهسى و نادان ياهوسى ادبار نشانهسى دور

پاكلر جانى بۇلور آزرده تزوير اشكيدىن،
كۆز و رخسارى نېچوك كيم، زنگ توتقەى نم بيله.
راستلر كۆنگلىنى ايلر تيره نادان ياهودىن،
شمعننى اول نوع كيم، جاهل اوچورگەى دم بيله.

۲۱

نهاني سخاوتده كوشش آثارى و انينگ جلوه سيدة نكوهش اظهارى

سخى اول دور كە، نوعى بذر قيلغەى،
اگر خود سفره ايچره بۇلسە نانى.
كيم اول چادر كۆمكچى دېك يېتېشكەى
گدا اويىگە كۆزلردىن نهاني.
فلك دېك يۇق كە، اول جلوه بېرگەى
قوياش نينگ قرصى دېك عالمغه آنى.

۲۲

تكلّف اهلى نينگ دنياغه شېفته ليغيده و دنياليك كە فريفته ليغيده

تۆننى زربىت ايله بان خفتدين اوچقان هر طرف،
يۇق عجب گر بار ايسه دنيا متاعى كام انگه.
اول چييين كيم، كوزگه آلتون ينگليغ اېشنر خلعتى،
كۆپرەگى بيل كيم، نجاست اوزره دور آرام انگه.

۲۳

آز سۆز دېمك نينگ منفعيتده و كۆپ سۆز نينگ مضرتيده

نوايى، تيلينگ اسره غيل زينهار،
دېسنگ كيم، يېمەى دهر ايشيدين فسوس.
نظر قيل كه، اؤق آغزى تيلسيز اوچون،
قيلور تاجورلر بيله دست بوس.
نېچه تاجور دور كېسرلر باشين،
چو هنگامسيز نغمه تارتر خروس.

۲۴

هندو تربيتيده كيم حديث مضمونى بيله بې تخلف دور و خلاف قيلغانغه بهرەيى تأسف

ايسينغ نفس بيلن هندوغه تربيت قيلسنگ،
خصالى هريان اولور جهل توسنين سورمك.
كؤميرنى اؤتقه ساليب لعل آتشرين اېتسنگ،
نتيجه بؤلغهى انگه قيده توشسه كويدورمك.

۲۵

لئىمغە تەزىم اۋز-اۋزىگە رنج عظيم دور، بلكە عذاب اليم

لئىم فرقىغە اقبال تاجىنى قۇيماق
يقىن كە، بۇلغوسىدور موجب عذابى انىنگ.
نطقچى باشىغە شونقار توماغەسى تانگ اېمىس
كە بۇلغوسى سبب رنج و اضطرابى انىنگ.

۲۶

عالي شآن اېل كىچىك ياشلىغ اېكنده هم عالم آراى دور و آى بير كېچەلىكدە انگشت نماى

بىيىك مقاملىغ اېل طفل اېكنده هم بۇلمىس
كە تىرە قىلغەى انى جھل و ظلمت اهلى تىلى.
قمر چراغى اگر بۇلسە برچە بير كېچەلىك،
نې نوع اۋچورگەى انى شب پرک قناتى يېلى.

۲۷

سखा و بخل بابىده نكتە سورمى و ارالريده ايكي واسطه كېلتورمى

دېبان بېرگن كىشى اېر دور و لېكن
دېمەى بېرگنگە اېرلىك بىل مسلم.
نې دېب، نې بېرسە بىلگىل آنى خاتون،
دېبان بېرمىنى خاتوندىن دغى كم.

۲۸

عوام روزہ سین بیان قیلماق و دھان بوسلر آچلیغین عیان قیلماق

نې روزہ بؤلغہی انگہ کیم، آچوق بؤلوب آغزی،
دمې کم اؤلمه غای اندین کلام و هرزه کلام.
غریباق بو که، قیلغہی بهانہ سنت
که شربت ایلہ گہی آشام ظاهر اؤلمه ی شام.
نماز قیلمه غای و قیلسه هم نماز ایچره
تخیل ایلہ مه گہی غیر لون-لون طعام.
چیقیب نماز دین اؤلغہی طعام ایلہ مملو
بو شرط بیرلہ که بؤلغہی طعامی برچه حرام.
دماغ تاپسه رطوبت بو نوع اطعمہ دین
گونس باش اورغوچه اویغانمه غای کیشی ناکام.
کوزین چو آچتی ینہ روزہ ایلہ گہی نیت،
اگرچه فاسد ابرور معدہ و ثقیل اندام.
بو طرفہ کیم، تیلہ گہی بو قدر قباحت ایلہ
که روزہ توتمغینی انگلہ غہی خواص و عوام.
بو صوم ایلہ که ملک آنی یازمه غای جز فسق،
زهی ملک وش صایم، زهی خجسته مقام.
نواپیا ابرور آرتوق بو ییمک-ایچمک دین
ییلان اپتینی ییبان، زهرین ایلہ مک آشام.

۲۹

اچغ سو کثرتیدین تنبیه و دریاده چوچوک سونی انگہ تشبیه قیلماق

اۋىلە غرق مى دورورلر خلق بو دور ايچره كيم،
شرع نىنگ عين الحياتيدىن اثر مفهوم اېمس.
اول صفت كيم، بحر نىنگ اچىق سويىده بعضى اېل
تاپيلور دېرلر چوچوك سو هم ولې معلوم اېمس.

۳۰

پادشاه مقربى كىشىگه اېل حسد يېمك بو ايش نىنگ دلپذير جهتين دېمك

شەھە مقرب اۋلسە بىرۈ برچە خىلدىن،
اېل برچە دشمن اۋلسە انىنگ بىرلە وجھى بار.
كىم خىل و شاه عاشق و معشوق اېرور يقين
گلچەرەيى كە عاشق انگە بۋلسە بېشمار.
اول برچە سىدىن اۋلسە بىرىسىگە ملتفت،
دشمن بۋلورده اۋزگەلرىگە نې اختيار.

۳۱

اېلە نىنگ ھرزەسى انتباھىدە و اېشك نىنگ فريادى اكرائىدە

عمرين اېلە كېچوروب غفلت ايلە،
نكتە اۋرنىغە كە تارتىر خراس.
بىر اېشك دور كە تغافل يوزىدىن
قىلغەي اظهار پياپى ارّاس.

۳۲

خوبلر وصلیغه مغرور بؤلماق و الرنینگ التفاتیغه مسرور

زمانه خوبلری نینگ وصالی شربتیدین،
نواپیا، تیله بان کام کۆپ چوچوتمه مذاق.
که هر پیاله سی ضمنیده کامینگ ایتکه ی تلخ،
سپهر توتقوسیدور یوز تغاره زهر فراق.

۳۳

«النَّاسُ عَلَى دِينِ مُلُوكِهِمْ» حدیثی نینگ تفسیری

شه نینگ افعالی ایتر خیل و سپاهیغه اثر،
چون نبی دېدی که: «النَّاسُ عَلَى دِينِ الْمُلُوكِ»
حکما هم دېدیلر شه نی تېنگیز، خیلی اریق،
اول اچینگ دور، بو اچینگ، اول چوچوک بؤلسه بو چوچوک.

۳۴

جواهر سپور سلاطین انکاریده و انینگ تاشقه مشابھتی اظهائیده

شها، ابل جوهر جانین چیقاردینگ،
جواهر حرصیدین بېداد ایتیب فاش.
چو اؤلگونگدور نی آسیغ تۆکمک آنی
مزارینگ اوزره انداق کیم، اوشاق تاش.

۳۵

اطفالنى قىرلر خىدمىتىغە يۇلدەماق و چوچوك سۇز بىلە الدەماق

قىرلر خاىرى نازك دور، اى طفل،
شكىستىدىن قىلىپ وىم، اۋلىمە گىستاخ.
اونوتتونگ مو كە، اطفال اۋىناغاندە،
سىنر آز مىل كۋرگىندىن قوروق شاخ.

۳۶

اۋز طايىفەدىن شكائىت و اېلگە يىخشىلىق قىلىپ يىمانلىق كۋرگىن حكائىت

نې طالع دور كە، هر كىمنى دېسىم يار،
مىنگە اول عاقىت بۇلور بد اندېش.
بىرو دور گرانى دېسىم كۋزومىسېن،
چېكر مىرگان كېبى قىلىمىغە يوز نېش.

۳۷

اول بابدە كىم حسن قوشى اشك دانەسى بىلە صىد بۇلمىس و جان رىشتەسى بىلە گىرفتار قىد

اول طرفە قوش ھواسىدە كۋز تۋكتى دۇر اشك،
جان يائىدى رىشتەسىن انگە اىلب ھواى قىد.
لېكن گر اينجو ساچسە كىشى دانە اۋرىنىغە،
طاووسنى قىچان قىلور اۋرگىمچى دامى صىد.

۳۸

اول مضمونده كيم تكلفلوق تۇن موجب كلفت دور و بې تكلفلوق عدم الفت

كيب سمور ايله كيش قيلمه اسرو رعنائيق،
ايپك لباس ايله توتمه غرور جامى تۇلا.
تيين نينگ اوز توكى-اوق بۇلدى جانىغه آفت،
فريسە نينگ پريدين كېلدى اوز باشىغه بلا.

۳۹

لاجورددين رنگى كورمه گن كوكين توزمگ و اول كوكته رنگى كورگوزمك

شاھ سپهر قدر ابوبكر اول شېھى،
كيم، كوك رواقى درگه قدرىغه طاق ابرور.
بو چرخ لاجورد اوزه خورشيد گوييا،
كوك بۇز تكاورىغه مذهب جناق ابرور.
بیر پاره لاجورد سري گويى انگلهدى
كيم بو ضعيف خسته غه كۇپ اشتياق ابرور.
حكم ايتى بير قولىغه كه تسليم ايله سون،
گوييا وصولى اول كيشى آينده شاق ابرور.
يېردين دېسە قازيب چيقره، يېر ابرور قتيق،
كوك كانيدين دېسە كه آله، كوك ييراق ابرور.

۴۰

كوچ بيله كولگودين ييراق ساووقلوققه ياووغراق، ولې كوچ بيله ييغلهماق ابرور اندين
ساووغراق

حکمت اھلى آليده ساووق صفت يۇق كيمسەدە
صبح كاذب دېك مجلسيز ايله گان كولگو كېيى.
لېك موندين كۇپ ساووقدور اشك تۇكمك زور ايله
دى يېليده قطره-قطره موز تاميزغان سو كېيى.

٤١

انانيت اويين بوزماق باييده كيم فنا زاويه سين توزمك دور و اوزين كم قيلماقدە اوزين
كۇزگوزمك

كيم كه، اوزلوك عمارتين بوزدى،
بۇلدى نقد فنا انينگ مزدى.
اول عمارتنى بوزمه يين سالك
بۇله آلمس بو نقدغه مالك.

٤٢

قانع وصفيده كيم «الْقَنَاعَةُ كَنْزٌ لَا يَفْنَى» مضمونى بيله عمل قيلور و هر ئېچە نفع تاپسە
قناعت قيلمس

قناعت گوشه سين توتقىل كه، چون عنقا بو دأب اېتتى،
انگه قوشلر ايچينده قرب قافيده نشيمن دور.
چو پرواري تاووغ نينگ آغزى تينمس طعمه دين گرچه،
اولر آخر انگه اول كتك زندانى مسكن دور.

یوروشده آتلی ضعیفی تعریفده کیم، معما ایچیده گی آت دېک پیدا اېمس اېردیلر

بو یوروشده ایکی اولاغیم بار،
لېک بارمېن سپاهیلیقده ییاق.
ایکی شطرنج آتی دېک بیرسی
کؤتره آلمه ی اؤز یېریدین ایاق.
چاپسه شطرنج خانه سی خطیدین،
سېکریمکلیک الرغه بېحد شاق.
بیری رنگی قرا دورور، بیری بؤز،
قرا یېر دور دغی و بؤز توفراق.

**اول امام بابیده کیم، نماز قیلماقدین مقصودی جماعتدین اؤزنی
مهتاز قیلماق اېردی**

طرفه ایش کؤرکیم، فلان هر وقت کیم، قیلغهی نماز،
انده بیر ایش، غیر نامشروع، ظاهر بؤلمه غای.
گر قیام و گر قرأت، گر رکوع و گر سجود،
هر نې قیلغهی بیری اؤز یېرینده صادر بؤلمه غای.
بؤلمه غای حاضر جماعتقه ولې یالغوز دغی،
قیلمه غای تا بیر جماعت انده حاضر بؤلمه غای.
با وجودی کیم، جماعت ایله گه یلر برچه هزل،
تا امامت قیلمه غای آسوده خاطر بؤلمه غای.

۴۵

طوس مزارلری بابیده کیم ویرانه ده گنج مدفونغه بلکه صدف ایچره در مکنونغه مشابه دورلر

اولیاؤلله مزاری طوس ویرانی ارا
کؤپتورور، یوق باک اگر طوفیده کؤرسه کیمسه رنج.
مونچه کیم ویرانه کبزدیم گنج بیر هم یوق ابدی،
بؤیله ویران کیم کؤروپتور انده مدفون مونچه گنج.

۴۶

غلط بیتیر کاتب بابیده قلم سورمگ و قراسی نینگ غلطین یوزیگه کپلتورمک

فلان کاتب ار خطنی مونداق یازر،
بو منصبدين آنی قۇپارماق کپره ک.
یوزین نامه سی دپک قرا ایله بان،
قلم دپک باشین داغی یارماق کپره ک.
قرادین قراغه بېریان اولاق،
قلمرودین آنی چیقارماق کپره ک.

۴۷

کامل قلمزن سؤزیده کیم، تعریفی لازم کپلگه ی که، قلم تیلین بیلور کیشی انی بیلگی

قبلۃ الکتاب کیم، دېرلر انی سلطان علی،
کیم قضا کلکی مثللیک خامه سی یازمس غلط.
قیسی قطعه منی که یازدی باردی اندین شعرلیک،
اېل سالورلر جزودانغه کیم، اېرور بیر قطعه خط.

۴۸

همت بابیده کیم سرونینگ سرافرازیلیغیه سبب دور و اریغ نینگ خاکسارلیغیه باعث

همت اهلی که اېرور توزلوک ارا سروکیبی،
دهر بوستانیده سرسبز دور و آزاده.
اول که، سو ینگلیغ اېرور پست نهاد و کجرو،
چېکیب افغان انکه تیمسلیغ اېرور آماده.

۴۹

دلبسته لیغ منعیده کیم وصل نفعی جان تارتماق دور و هجر صرصری جان بېرمک

ای نوایی، کیشیگه بېرمه کؤنگول،
اگر اول حور دورور، یوقسه پری،
وصلی نفعی بو که، چېککه یسېن جان،
اؤلتورور، لېک فراقی ضرری.

۵۰

قلمی نینگ سیهکارلیغی نینگ بېراھلیغی و اؤزی نینگ سیهرولیغی نینگ عذرخواھلیغی

الهی، اول رقمی کیم، چکیب دورور قلمیم،
مِن الشَّرَارَةِ أَوْ غَيْرِهَا فَرَزْتُ لَدَيْكَ.
اگر خود اؤلسه ملیح اجری رحمتینگ دور انینگ،
وَلَوْ يَكُونُ قَبِيحًا فَمِنْهُ تَوُبْتُ إِلَيْكَ.

www.ezgu.org

صبحان الله خالق ذوالمجد و علا
کیم اندین ابرور توله خلا بیرله ملا.
گر مهر انینگ مثلی دېگه یلر عقلا،
مهر آلیده ذره ینگلیغ اؤلغه ی مثلا.

کؤک پویه و سیر ایله طلبگار سنگه،
کون سارغاریبان عشقده بیمار سنگه.
آی داغ ایله قولوق ایلب اظهار سنگه،
تون انجمی نقدیدین خریدار سنگه.

یارب که، عنایتینگنی یار آیه منگه،
یؤقلوققه هدایتینگنی بار آیه منگه.
هم کهف کفایتینگنی دار آیه منگه.
هم دُر عنایتینگ نثار آیه منگه.

شاهی که فلک ساری چو میل اؤلدی انگه،
کؤز ظرفی ساچرغه نور کیل اؤلدی انگه.
افلاک شهی تابع و خیل اؤلدی انگه،
بلکیم، بیر و کؤک خیل طفیل اؤلدی انگه.

۵

جانیمده غی جیم ایکی دالینگه فدا،
اندين سؤنگ الف تازه نهالینگه فدا،
نونی دغی عنبرین هلالینگه فدا،
قالغان ایکی نقطه ایکی خالینگه فدا.

۶

بو قاصد ایشیم آه و فغان ایله دیلا،
بو رقعہ تنیمنی ناتوان ایله دیلا،
بو صعب خبر ایچیمنی قان ایله دیلا،
بو قانلیغ ایچیم هلاکِ جان ایله دیلا.

۷

اویلنسه بیرو تاری اؤلوب نکبت انگه،
مکاره که، قلتبان سورر شهوت انگه.
زشت ابرسه گر ابلدین یاشورور رحمت انگه،
خوب ابرسه گر ابلگه کورگوزور لعنت انگه.

۸

کیم بؤلسه بو ماتمکده دپک عالم ارا،
سیر ایله سه غم سرشتلیک آدم ارا،
گر آدم ابرور بؤلسه کبره ک تور غم ارا،
عالمده اپسه، بؤلسه کبره ک ماتم ارا.

۹

عشقینگده نېچه زار بۆله یی فرقت ارا،
یېتسم خوش ابرور بزمینگه بیر عشرت ارا.
کۆز ایکی یوزونگدین آلمه سم صحبت ارا،
ایکی تبانینگدین اویله کیم خلوت ارا.

۱۰

نوش ایلر اېمیش قدحنی جانانه تۆله،
ساقی، منگه توت جام عارفانه تۆله.
قوی، گر خود ابرور سپهر پیمانه تۆله،
هر نېچه که خالی اېتسم، اېت یانه تۆله.

۱۱

نامه نگ که تیریکلیگیمدین اول دور مطلوب
آچیب اؤقوغچ بیر نېچه لفظ مرغوب،
کۆپ تؤلغانیب اشک ایچره اؤزومدین باردیم،
اول نوع که، سو ایچیگه توشکی مکتوب.

۱۲

نامه نگ که ابرور باعث اقبال و طرب،
یېتکورسه طرب مېن حزینغه نی عجب.
یالغوز مېندین کپترمه دی رنج و تعب،
کیم بۆلدی بسې خلق حیاتیه سبب.

۱۳

بیر عیبغه گرچه خلق قیلغه ی منسوب،
فقر اهلیدین اضطراب اېمستور محسوب،
صدق اېرسه خود اېتمک کېره ک اؤز فعلینی خوب،
کذب اېرسه، ملامت دغی بار دور مطلوب.

۱۴

سو کؤزگوسینی باغ ارا ایلرده شتاب،
سیماب قیلور اېردی تحرک بیله تاب.
دی قیلدی بو سیمابنی انداق کؤزگو
کیم کؤزگو انینگ قاشیده بؤلغه ی سیماب.

۱۵

وصلینگ بؤلوبان جانغه میسر، یارب،
چهره ننگ قیلیبان کؤزنی منور، یارب،
نطقونگ ساجیبان بزمده گوهر، یارب،
یارب که، اجابت ایله گیل هر «یارب».

۱۶

محبوب دورور گل و وصالی مطلوب،
کؤرمک انی گلبن اوزره بیلگیل محسوب،
بزم ایچره اوزوب کپتورگن اېرمس مرغوب،
اول نوع که مجلس ایچره اولگن محبوب.

۱۷

ای اول که سۆزونگ توشتی حبیب آلیده خوب،
مېندین یۇلیغە باشینگ قۇیوب، توفراغین اۇپ.
احبابغە هم بیرین-بیرین خدمت اېتیب،
عرض ایله، نیاز ایله دعا کۆپتین-کۆپ.

۱۸

گردون اوزە بزم اوچون مقام ایله دی توت،
اول بزمده خورشیدنی جام ایله دی توت.
اول جام ایله عشرتنی مدام ایله دی توت،
آخر دمی یپر قویی خرام ایله دی توت.

۱۹

گر عاشق اېسنگ زېب و تکلۇفنی اونوت،
یخشی و یامان ایشده تکلۇفنی اونوت.
اؤتکن گر اېرور یامان تأسفنی اونوت،
کېلگن گر اېرور یخشی تصرفنی اونوت.

۲۰

ای عشق، انینگ کوییده طوفِ حرم اېت،
بیزنی دغی اول طوفغه باشله، کرم اېت،
بیر دایره کویی تبگره سیده رقم اېت،
گر چیقسه ایاغیم رقمینگدین، قلم اېت.

۲۱

چون خنجرِ هجرینگ منگه قطع اېتتی حیات،
باری غم و دردینگ اؤقینی تینمه یین آت
کیم آنچه قاوورسون پر اؤلوب بوتسه قنات،
طایر بؤلوبان یېتکه مېن آخر سنگه بات.

۲۲

بؤلدی مېنینگ اؤلمگیمگه سودا باعث،
سوداغه هوای جام صهبا باعث.
صهباغه دغی دیر و چلیپا باعث،
بو برچه غه اول دلبر ترسا باعث.

۲۳

کؤنگلومنی آلیبدور اول شه سبز دواج،
کیم غمزه بيله آلور ممالکدین باج.
باشی اوزه مملکت خراجی بیر تاج،
تاجی اوزه گوهر ممالک که خراج.

۲۴

کوندوز کؤرسنگ اؤزونگنی محزون، قدح ایچ،
انداق که قویاش روشن و موزون قدح ایچ.
اول دم که، قویاش باتتی، شفق گون قدح ایچ،
جامینگنی قیلیب نېچوک که گردون، قدح ایچ.

۲۵

گل وقتی میسر اؤلسه گلغام قدح،
اندين سؤنگ توتسه بير گل اندام قدح.
منع ايله سه برچه اهل اسلام قدح،
کافر مېن اگر قيلمه سم آشام قدح.

۲۶

روحومغه که مېدين ابردى هر لحظه فتوح،
ناصرح تيلي نيشي قيلدى آنی مجروح.
می لایینی مرهم قيله يين شام و صبح،
اول وقتقچه که تازه بؤلغه ی منگه روح.

۲۷

قؤرقوتمه مېنى تموغدين، ای زاهد یخ،
جنت منگه بؤلغوسی دېبان اورمه زرخ
کیم دوزخ انینگ یادی بيله جنت ابرور،
جنت باری سپینگ بيله دور دوزخ.

۲۸

رخساری اوزه خالترین اول دلبد،
آچتی چو مېنى کؤردی بسی حاجتمند.
عیشیمغه یامان کؤز اېتمه گهی اېمدی گزند،
خاصه که اول اؤق بؤلوبتور اؤت اوزره سپند.

ياشيمغه بغير قانى چو اپردى مانند،
 كؤز اسرهدى ياش دېك بؤلوب اندين خورسند.
 تورمهدى كؤزومده يېتكچ اول سرو بلند،
 بؤلمس كيشى فرزندى كيشيگه فرزند.

كؤنگلوم صيدى اوزوب اولوستين پيوند،
 سرگشته صفتليغ بيله اپردى خورسند.
 قلاب محبتينگ ينه سالدى كمند،
 صيدى كه اوزوب ابدى رسن، آيلهدى بند.

اي شربت لعلينگ آب حيواندين الذ،
 حيوان سويىنى قؤى كه، چوچوك جاندين الذ.
 نې جاندين الذ، نې آب حيواندين الذ
 كيم هر نې كه يۇق، آندين الذ، آندين الذ.

بو دور تيله گيم كه اول كه، معبودونگ ابرور،
 توتقى سېنى اول يان كه، سېنينگ سودونگ ابرور.
 كؤنگلونگ كه يېتورگه ي اولچه بهبودونگ ابرور،
 ايلگينگ كه كېتورگه ي اولچه مقصودونگ ابرور.

۳۳

گل ذکرین ایشیتورمبن و یوق گلدین اثر،
بو باغ ایشیگیدین ایسترم بهره نظر
کیم تاپمه سه گل جمالیدین بهره نظر،
باری ایسیدین ییتسه دماغیمغه خبر.

۳۴

ساقی، بدنیمی ناتوان ایتتی خمار،
کونگلو منی قدح دپک توله قان ایتتی خمار.
هر عضوومه یوز رنج عیان ایتتی خمار،
توتقیل قدحی که، قصد جان ایتتی خمار.

۳۵

ملک آچقه لی هر سرو عالی مقدار،
انصاف و عدالت و صلاح ایتسه شعار.
فتح اولغهی آنینگ عنایتی آخر کار،
الْمِنَّةُ لِلَّهِ که، سنگه برچه سی بار.

۳۶

کوزوم اوچه دور، مگر که یاریم کپله دور،
اپس هر دم آزر، مگر نگاریم کپله دور.
یا بادیه فراق سیریده قیلیب،
یوز مرحله قطع شهبواریم کپله دور.

۳۷

آشوب که اول کۆز طرفی ایلنه دور،
باغلبسپن و جان بو درددين اؤرتنه دور.
يا غایت اوسروكلوغيدین بولغنه دور،
اول مست کپیی که، بولغنور باغلنه دور.

۳۸

اغیار ایله جفت بېرمه فردیم بار
کیم فرقتی ضعفیده رخ زردیم بار.
گر دریدین آه غصه پروردیم بار،
منع آیلهمه، ای رفیق کیم، دردیم بار.

۳۹

هر لحظه کۆنگول غمینگده محزون بۆله دور،
محزونلیغی لحظه. لحظه افزون بۆله دور.
سودا انگه یوز آنچه که، مجنون بۆله دور،
یوز مونچه دېسم هم نې عجب چون بۆله دور.

۴۰

ای باد صبا، آیله سنگ اول ساری گزار،
جان بیرله کۆنگولنی تاپشورهی آغچ بار.
کۆنگولمنی ایتیکه طعمه قیلغیل زنهار،
جانیمنی دغی ایاغیغه آیله نثار.

۴۱

ای جسم، انینگ کویینی پیدا قیلە کۆر،
ای کۆنگول، اۋشول کویینی ماًوا قیلە کۆر.
ای کۆز، سېن آنینگ یوزین تماشا قیلە کۆر،
ای اشک، آنینگ کویی ساری آقیلە کۆر.

۴۲

اېلدين قاجيب اول كه، توتسه تاغ ايچره قرار،
ساووغده يېرى بو تاغ نینگ جوفيده غار.
ايسیغده مكاني انده كيم، ياتميش قار،
عالم اېلى نینگ شهليغيدین بار انگه عار.

۴۳

اندين بېرى كيم، قاشيمده ياريم يۇقتور،
هجرانیده جز نالۀ زاريم يۇقتور.
دشت اوزره قويون کېی قراريم يۇقتور،
سرگشته لیگیمده اختیاريم يۇقتور.

۴۴

هر گرم روى كه بۇلغەی اول کاشفِ راز،
مقصود حریمی ساری قیلغچ پرواز.
تانگ یۇق فلک اوزره ایلەبان جلوۀ ناز،
نعلینی ملک که بۇلسه محرابِ نماز.

۴۵

عالم بار اېمېش، نوایا، شور انگیز،
عالمده غی اېل باشتین-ایاغ رنگامیز.
عشق ایستر اېمېش سېنی عدم مصری سری،
بارغیل که، اېرور اېل تیله گن یېرده عزیز.

۴۶

احباب دېنگیز که، خان و ماندین طمع اوز،
نې خان و نې مان، کون و مکاندین طمع اوز.
نې کون و مکان، جان و جهاندين طمع اوز،
لېکن دېمگیز مونی که، آندین طمع اوز.

۴۷

جاندين سېنی کؤپ سېورمېن، ای عمر عزیز،
ساندين سېنی کؤپ سېورمېن، ای عمر عزیز.
هر نېنی که، سېومک اندین آرتوق بؤلْمس،
آندین سېنی کؤپ سېورمېن، ای عمر عزیز.

۴۸

لعلینگنی قیلیب نکته سرا، ای قاره کؤز،
عشق اهلی حیاتیغه یرا، ای قاره کؤز.
چېکمه ینه سورمه کؤز ارا، ای قاره کؤز،
اېل قانیغه قیلْمه کؤز قرا، ای قاره کؤز.

۴۹

اول کۆز که دمی بۆلمه دی ساغ، ای قرا کۆز،
قانیمدین ایچر مدام ایاغ، ای قرا کۆز.
بیلمان که اپرور انکه قراغ، ای قرا کۆز،
یا مست ابدی قویدی تازه داغ، ای قرا کۆز.

۵۰

جانبخش لبینگ چشمه حیوان مو اېمس؟!
هجریده آنینگ ایچیم تۆله قان مو اېمس؟!
هر قطره قان لعل بدخشان مو اېمس؟!
هر پاره لعلی جوهر جان مو اېمس!?

۵۱

گر عاشق اېسنگ، مهر و وفا قیلمه هوس،
درد ایسته و دفعیغه دوا قیلمه هوس،
هجران و وصال مطلقا قیلمه هوس،
دلدارینگدین غیر رضا قیلمه هوس.

۵۲

محبوبقه اعتماد قیلماق بۆلمس،
اندىن طلب مراد قیلماق بۆلمس.
کۆزنینگ قراسین مداد قیلماق بۆلمس،
گر بۆلسه بیتیک سواد قیلماق بۆلمس.

۵۳

هم صومعه کنجی شیخ طرارغه بس،
هم شیخ یوزی زاهد هوشیارغه بس.
هم دیرده مستلیغ مہن زارغه بس،
هم مغبچه وصلی جان بیمارغه بس.

۵۴

تا صبح خروسی اویغانیب اوردی نفس،
خفاش قنات آچقوچه می قیلمه هوس،
چون ولوله چبکتی کوی ارا طبل عسس،
می ایچ انکه تہگرو کیم، بیتر صوت جرس.

۵۵

غربتده غریب شادمان بؤلمس اہمیش،
اہل انکه شفیق و مہربان بؤلمس اہمیش،
آلتون قفس ایچره گر قیزیل گل بوتسه،
بلبلغه تیکن دہک آشیان بؤلمس اہمیش.

۵۶

اول دُرّ ثمین کہ، بار اہدی کؤزومه یاش،
ایلردہ اجل انکه جفا رسمینی فاش.
غم تیرناغیدین قیلیب قراغیمنی خراش،
یاشورغی اہدیم آنی کؤزوم اوئیده کاش.

۵۷

يۇق بادەۋىل، آب حيوان اول اېمىش،
احباب ملاقاتى دېمە، جان اول اېمىش،
گردون غم و رنج صورتىن نقش اېتسە،
جان چهرەسى اطرافىغە ھجران اول اېمىش.

۵۸

يىللر اۋتوبان شىخ مقلاتىغە گوش،
نې كۈنگلومە ذوق اېتتى، نې جانىمە جوش.
جانىمە نوا سالدى و كۈنگلومگە خرۇش،
بىر جىرە بىلە مېچەۋ بادە فروش.

۵۹

شربت منگە خوناب و غذا غم بۆلمىش،
بىستر توفراغ و آه ھەمدەم بۆلمىش.
حالىمە خەلىق ايشى ماتم بۆلمىش،
سېنسيز اۋلرېم صەب اېدى، اول ھەم بۆلمىش.

۶۰

ساقى، مېنى خار خاردين ايله خلاص،
گل-گل يوزونگ آچ، بەھاردين ايله خلاص.
يا مى بېر و انتظاردين ايله خلاص،
يا اۋلتوروبان خماردين ايله خلاص.

٦١

بېر جام و آل، ای مغبیچه، جانیمنی عوض،
قوش توتقیل و آل ایکی جهانیمنی عوض.
آنی سومورورده قطرهیی تامسه اگر،
سپن هم تۆک آنینگ اؤرنیده قانیمنی عوض.

٦٢

کیم ایستهسه سلطنت، سخا دور انکه شرط،
هر وعده که ایلهسه وفا دور انکه شرط.
کیم فقر طلب قیلسه، فنا دور انکه شرط،
آلیغه نې کیم کپلسه، رضا دور انکه شرط.

٦٣

بو دۆرده یوق سپن کببی خوش خوان حافظ،
حُفّاظ ارا سر حلقه دوران حافظ.
قرآغه سپن اؤلغان کببی یکسان حافظ،
بؤلسون سنگه برچه ایشده قرآن حافظ.

٦٤

کیم ایلهسه ساقی گل اندام طمع،
ایلگیدین انینگ ساغر گلفام طمع.
اندين سؤنگ اگر تقوا و اسلام طمع،
ایلر ایسه، گل مردک ابرور خام طمع.

٦٥

اول دم كه قوياش ايله دى مغرب قه رجوع،
گر صحبت اوڭشول قوياش بيله تاپسه وقوع،
خوشتور قيلماق جام قوياشيغه شروع،
اول دمغچه كيم، قيلور قوياش جامى طلوع.

٦٦

مغ ديريده دست بېرسه بير لحظه فراغ،
كيم مغبچه عشقيدين قيزيغ بولسه دماغ.
اول توتسه مغانه لحن ايله هر دم اياغ،
باش آلسم اياغيدين كېره ك باشيمه داغ.

٦٧

بير گل غميدين دېديم قۇيهى بغريمه داغ،
بارگهى مو دېبان عطرى دماغيمغه فراغ.
بارگين چو ملوث ايله دى بوم ايله زاغ،
اېمدى انى ايسله مككه يوز حيف دماغ.

٦٨

بېردينگ منگه دير ارا اقامت، اى مغ،
توتونگ قدح مي ملامت، اى مغ.
بو ايشنى خود ايله دينگ كرامت، اى مغ،
يارب كه، هميشه بول سلامت، اى مغ.

٦٩

نامه‌نگ يېتبان تاپتى كۈنگول عز و شرف،
هر لفظى بۇلوب مراد دُرِّيغه صدف.
هر سطرى الم چېريگى نينگ دفعى اوچون،
اقبال سپاهيدىن چېكيبان بير صف.

٧٠

ساقى، بدنيمنى قىلدى غم تيغى شكاف،
قانىم بارى آقتى، توتمه اوزونگنى معاف.
توتقىل بدل مایَتَحَلَّل مى صاف،
تا مست قيله‌ى غم چېريگى بيرله مصاف.

٧١

يوز محنت و غم كۈنگلومه يېتكوردى فراق،
جانيمغه بلا و درد اوقين اوردى فراق.
جسميمنى فنا اۋتيغه كويدوردى فراق،
چون كويدى، كوليني كۈككه ساووردى فراق.

٧٢

كۈنگلومنى غم و درد ايله قان ايله‌دى عشق،
كۈز يۈليدين اول قانى روان ايله‌دى عشق.
هر قطره‌نى بيلمه‌ديم قه يان ايله‌دى عشق،
بېدل اېكنيم بۈيله عيان ايله‌دى عشق.

۷۳

اول دم كه قوياش باتتى و سرغردى شفق،
بزمينگه شفق گون مى ايله بير رونق.
نې حقنى اونوت، نې مېنى قۇيغىل مطلق
كىم تانگله اپرور تېنگرى كريم و بر حق.

۷۴

آلېمده طبيب چاره سازيم هم يۇق،
يانيمده رفيق دلنوازيم هم يۇق.
تېگره مده انيس جانگدازيم هم يۇق،
باشيمده شه بنده نوازيم هم يۇق.

۷۵

كىم كۆردى اپكين جهانده آيا خوشلوق،
تا بير كيشى ايله گهى تمنا خوشلوق.
يوز ييلده اگر بير اؤلسه پيدا خوشلوق،
آماده دورور ياننده يوز نا خوشلوق.

۷۶

هجرينگده مېنينگ صبريمه جز نقصان يۇق،
كۈنگلوم ارا غير ناله و افغان يۇق.
جانيمغه حيات اميدى خود امكان يۇق،
يۇق، يۇق، صبر يۇق، كۈنگول يۇق، جان يۇق.

۷۷

يۇق دھردە بىر بې سر و سامان مېن دېك،
اۈز حالىغە سرگىشتە و حيران مېن دېك.
غم كويىدە خان و مانى ويران مېن دېك،
يعنى كە، الاخان و الامان مېن دېك.

۷۸

بېرحم دورور عالم و ظالم افلاك،
بېرحم دورور انجم و دوران بېپاك.
قى سرو چمن كە، جلوہ قىلدى چالاك،
كىم يېرگە تۈكۈلمەدى نېچۈك كىم خاشاك.

۷۹

زاھد، سنگە حور، منگە جانانە كېرەك،
جنت سنگە بۇلسون، منگە ميخانە كېرەك.
ميخانە ارا ساقى و پيمانە كېرەك،
پيمانە نېچە بۇلسە تۇلە، يانە كېرەك.

۸۰

اي جان و كۈنگۈل، بىر-بىرىنگىزگە قارىشىنگ،
اول كوى سىرى رخسار تمنا يارىشىنگ.
حال اوستىدە اپركانىم سۈزىن اۋتكازىشىنگ،
حاليمنى سۈررەگە كېلمەسە يالبارىشىنگ.

۸۱

اۋلسم يسه مەنگ موندە مزارىمنى مېنىڭ،
يوكلب اېلىتىڭ جىسم فگارىمنى مېنىڭ.
اۋترو چىقىرىپ اهل ديارىمنى مېنىڭ،
كويىدە قۇيۇڭ تەن نزارىمنى مېنىڭ.

۸۲

اي اول كە، زمانە اھلىدىن آيرىلدىڭ،
عشق اھلى طرىقى خوب اېكاننى بىلدىڭ.
خوش قىلدىڭ الر طورىنى و قاتىلدىڭ،
رحمت سىڭە، يىخشى آيلەدىڭ، خوش قىلدىڭ.

۸۳

كۈكسۈمنى جفا تىغى بىلە يارە قىلىڭ،
كۈنگلۈمنى چىقارىڭ داغى يوز پارە قىلىڭ.
ھەر پارەسىنى بىر سارى آوارە قىلىڭ،
عشقىم اۋتىغە بو نوع ايلە چارە قىلىڭ.

۸۴

گر دلبر اېمس ملك وش و حور خصال،
اندىن سۇڭ اولوس نىڭ كۈزى كۈر و تىلى لال.
نې حسنىغە رۇيت و نې عشقىمغە مقال،
باللە مېن و عاشقلىق اېرور امر محال.

۸۵

بیر ساری سریغ پرلا و مېن توتساغ يۇل،
نې تاغ و نې توز، دېسنگ نې آباد و نې چۇل.
يىرتوق كېپىنكىدىن چىقىرىپ يىلنگ قۇل،
اول قاچىسە و مېن قاوسىم و مېن قاچىسىم و اول.

۸۶

تورمەي مېن زار و ناتوان بىرلە كۈنگۈل،
الفت توتىمىش اول آستان بىرلە كۈنگۈل.
يارې كە منگە جان اېدى ھەم عزم اېتتى،
مېن موندە و خىدمىتىنگدە جان بىرلە كۈنگۈل.

۸۷

عمرىنگ قوياشىغە بېرمەسون چىرخ زوال،
جانىنگ قىمىنى قىلمەسون دۈر ھالال.
تون كۈن بۇلغىل مە روش و مەر خىصال،
دەر اھلىغە نور بىخش و فرخندە جمال.

۸۸

اي جاني حبيب و كۈنگۈلى احبابقە لال،
مېن ھەم قىلدىم جان و كۈنگۈلنى ارسال.
كۈنگۈلمگە بېر احباب بىلە جام وصال،
جانىم حبيب اياغى توفراغىغە سال.

۸۹

صد برگ، بنفشه، یوقسه نرگس، یا گل،
ایچمک بولمس بولر هواسی بیلە مل.
تا هجر ییلیدین اولدی آشفته دماغ،
یوز ناخنە کۆز ایچرە و یوز پارە کۆنگول.

۹۰

تاغ ایچرە عجب شاه دور اول شېفته حال،
کیم تاپسە بولاغی سویی انداق کە زلال.
باشی اوزە چتر سلطنت هر ینگى تال،
سو ایچکەلى جام عیشی بیر اېسكى سفال.

۹۱

تا دهر دورور، دهر اوزە سلطان بولغیل،
تا عالم ابرور، عالم اوزە خان بولغیل.
دوران اېلى نینگ جسمیده هم جان بولغیل،
هم جانلریغە مایه درمان بولغیل.

۹۲

مغ دیری سری بوگون تمنا قیلدیم،
اول مغبیچه حسنینی تماشا قیلدیم.
دین نقدینی کفری بیرلە سودا قیلدیم،
کیم قیلدی بو ایش کیم، مېن رسوا قیلدیم.

۹۳

ياشونغان اپميش قرا بولوتقه ماهيم،
گردوننى ساوورماغلىق اپرور دلخواهيم.
کيرميش قرا توفراققه قوياش دېک شاهيم،
نېوچون قرا قيلمه سون قوياشنى آهيم.

۹۴

جاهل که حسد بۇلغەى انىنگ جهليغه ضم،
نور اېل کۇزیدین انگله سه اۋز کۇزیده کم.
کۇزلرنى آليشماققه چېکيب تيغ ستم،
اېل کۇزینی هم اۋيغهى و اۋز کۇزینی هم.

۹۵

بحر و کېمه دین کۇنگولده کۇپتور الميم
کیم سېکريمه يين قدم، يوگورمهى قلميم.
مقصوددين آنچه سالدى بير دمده ييراق
کیم يوز ييل انى طى قيله آلمس قدميم.

۹۶

غربت قه توشوب ضعيف و بېمار اۋلدوم،
درد و غم محنت ايلگيده زار اۋلدوم.
سرتاسر اجل تاشيدین افگار اۋلدوم،
سېن سيز نې بلالرغه گرفتار اۋلدوم.

۹۷

عشق اھلى كە، منظوردين ايسترلر كام،
اول كام كېرەك كە، بىر نظر بۇلسە تامام.
گر بۇلسە نظارەسىدە اندىشە خام،
كۆزلرغە نظر داغى حرام اۋلدى حرام.

۹۸

مسجدقە نېچە اھل رىادېك يېتەيىن،
يا رند كېبى عزىمت دىر اېتەيىن.
مقصود تاپىلسە يىخشى، يۇقسە نېتەيىن،
باشىمنى آلىب قى سارى اېمدى كېتەيىن.

۹۹

جانىم ارا اۋت لعل سخندانىنگ اوچون،
يوزوم اوزە كوكب مە تابانىنگ اوچون.
كۆكسومدە الف سرو خرامانىنگ اوچون،
سۆزلب، يوز آچىب كېل بو طرف جانىنگ اوچون.

۱۰۰

زلفونگ گرھىغە پاى بست اۋلمىش مېن،
لعلىنگ مېيدىن بادە پرست اۋلمىش مېن.
اول مېنى ايچىب يۇلونگدە پست اۋلمىش مېن،
ھى-ھى، نې دېدىم، مگر كە مست اۋلمىش مېن.

۱۰۱

زاغې كه چوقوب آقیزدی قان كۈنگلومدين،
تيرناغ ايله اوزدی ناتوان كۈنگلومدين.
اعضاسيده كۈر اثر دميم دوديدين،
منقار ايله چنگيده نشان كۈنگلومدين.

۱۰۲

خوشتور بۇلسك، ايكاوله همدم سېن و مېن،
بیر-بیرگه دېسك، يېتوشسه هر غم سېن و مېن.
بۇلسق بار اېسك حرمغه محرم سېن و مېن،
مغ دیری ارا بۇلسه وطن هم سېن و مېن.

۱۰۳

ای باد صبا، اگر هوا ايله گه سېن،
گلشنغه يېترنی مدعا ايله گه سېن.
سرو آليده يېر اۋپوب دعا ايله گه سېن،
گل قاشيده قوللوغوم ادا ايله گه سېن.

۱۰۴

مېن مېن و وصال اميديدين شاد اۋلغان،
بیر-بیر غم و اندوهدين آزاد اۋلغان.
آز-آزغينه بېرگن سایی گل عطری نسیم،
بلبل دېك ایشیم ناله و فرياد اۋلغان.

۱۰۵

عصيان توتونى بېرمە و چهرەمگە امان،
اول نوع قرا قىلدى كە، مۇرىدە سمان.
آق ايله مگىنى مېن سىه روى يمان،
ايله ي آلمان عفو سويى بىرلە گمان.

۱۰۶

عصيان ارا قالغان ابتلانى مو دېين؟
مأمر اېتكان نفس دغانى مو دېين؟
يۇق طاعت ايله كبر و ريانى مو دېين؟
يىخشى دېمك اۋزنى بو بلانى مو دېين؟

۱۰۷

دېر ايچرە تىلب جام ھالالى پرتو،
سجّادە گرو بۇلسە نې تانگ، اى رھرو،
چون مغبچە آليدە قىلور سجده بيرو،
يۇق عيب مصلاسى آئىنگ مېغە گرو.

۱۰۸

جانىمغە قىلور جور و جفا يار اسرو،
كىم يار ايچيدە جور و جفا بار اسرو.
بۇلدوم چېكىيان جور و جفا زار اسرو،
مېن جور كىش و يار جفا كار اسرو.

۱۰۹

گر قىلسە كىشى قىلىپ گناھى، توبە،
اول جرمغە بۇلسە عذر خواهى توبە.
قىلماق نېچە گاه جرم گاهى توبە،
بو جرم ايله توبەدين الهى توبە.

۱۱۰

نې يوزىنى غازە ايله مېش فرسودە،
نې كۈزىگە سورمە تارتمېش بېھودە.
نې قاشىنى وسمە ايله مېش آلودە،
بو يوز و كۈز و قاشدين اپمان آسودە.

۱۱۱

نامەنگ منگە روحدين نشان بۇلدى يەنە،
آسايىش جان ناتوان بۇلدى يەنە.
هر حرفى انىنگ تىمدە جان بۇلدى يەنە،
هر لفظى حيات جاودان بۇلدى يەنە.

۱۱۲

چون لالە تۈكۈلدى، لالەگون جام ايچمە،
گل فصلى توگندى مى گلغام ايچمە.
جوزادە چو توتتى مەر آرام ايچمە،
كۈپ بۇلسە ضرورت اۆلمەين شام ايچمە.

۱۱۳

مغ دیریده بۇلسە منگە بیر کاشانە،
ملجاً داغی پیر دیردېک فرزانە.
می مغبچە توتسە هر زمان مستانە،
کافر بۇلەیین بۇلسە مرادیم یانە.

۱۱۴

هم جسمینگە ضعف بۇلسە جانیم صدقە،
هم جانینگە جسم ناتوانیم صدقە.
سروینگە شکست اۇلسە روانیم صدقە،
یۇق-یۇق کە، سنگە جان و جهانیم صدقە.

۱۱۵

یا کاشفِ اسرارِ نھان بۇلسە کیشی،
حلالِ رموزِ آسمان بۇلسە کیشی.
یا عاشقِ زارِ ناتوان بۇلسە کیشی،
دېوانە و رسوایِ جهان بۇلسە کیشی.

۱۱۶

سېن خود بارەسېن کۈنگۈلنى قىترغىل، اخى،
بېدلىق اۋتېدىن مېنى قوتقرغىل، اخى.
يا تيغ چېکيب تۈش-تۈشىدىن يارغىل، اخى.
بیر پارەسىنى بیزگە بېرىب بارغىل، اخى!

۱۱۷

سېن بارغەلى آرتمىش كۈنگۈل زارلىغى،
آه اۋقلىرىدىن ھەر نەفس افكارلىغى.
بىلمان اونوتولغان مو اپكن دور منگە ھجر،
يا كۋپرک اپرور بو قتله دشوارلىغى.

۱۱۸

جانىمغە يېتىپ تورور خمار، اى ساقى،
مى توتقىل و بېرمە انتظار، اى ساقى.
اول اۋزىنگ ايله اختيار، اى ساقى،
توتقىل مېنگە سۈنگرە زىنھار، اى ساقى.

۱۱۹

آخر دم عمر اپتسە شتاب، اى ساقى،
توتقىل منگە آنچه مى ناب، اى ساقى
كىم حشرده مست اولەى خراب، اى ساقى،
تا انگلەمەى اپتسەلر عذاب، اى ساقى.

۱۲۰

دېدىم ذقنىنگ توتوب، سقاغىنگى اۋپەى،
كۈز قاشىنگگە سورتوبان قباغىنگى اۋپەى.
گل دېك يوزونگ ايسلەبان دوداغىنگى اۋپەى،
يۇق، يۇق-يۇق اگر دېسنگ، اياغىنگى اۋپەى.

۱۲۱

هر زلف خمیغه قیلمه وابسته مېنى،
هر كۆز هوسیدین اېتمه گیل خسته مېنى.
هر قاش طمعیغه سالمه پیوسته مېنى،
یارب، باریسیدین ایله وارسته مېنى.

۱۲۲

جانیمده خماردین عذاب، ای ساقی،
كۆنگلومده هم اندین اضطراب، ای ساقی.
یپتکور منگه جام می ناب، ای ساقی،
کیم حالیم ابرور اسرو خراب، ای ساقی.

۱۲۳

فرقت سحرى غمغه یؤلوقتوردی مېنى،
هجران کونی یوز بلاغه تاپشوردی مېنى.
غم شامی اؤلوم حالیغه یپتکوردی مېنى،
تانگ آتقوچه اویقوسیزلیغ اؤلتوردی مېنى.

۱۲۴

مونگلوغ باشیم آستیده غی تاشیمنی مو دېی؟
تاش اوستیده گى غریب باشیمنی مو دېی؟
حسرت سویدین کؤزیمده یاشیمنی مو دېی؟
اؤلمکدین صعبراق معاشیمنی مو دېی؟

۱۲۵

نې دشت مخوف اېمېش فنا صحراسى،
كىم آنده كيررگه يوق بلا ياراسى.
هرگز چو يانېب كېلمه دى نا پيداسى،
كىمدىن كيشى آيله گه ي نشان القاسى.

۱۲۶

اول منگه وصى روح پرور نې اېدى،
سؤنگره قىلماق هجر ايله مضطر نې اېدى.
دېسم بۇلر، اى شوخ ستمگر، نې اېدى،
دېر كيم، سېنگه نې، مېن بيله يين هر نې اېدى.

۱۲۷

كۆز بيرله قاشينگ يخشى، قباغينگ يخشى،
يوز بيرله سوزونگ يخشى، دوداغينگ يخشى.
اېنگ بيرله مېنگينگ يخشى، سقاغينگ يخشى،
بېر-بېر نې دېيىن، باشدين-اياغينگ يخشى.

۱۲۸

يارب كه، فنا بزميده خاص ايله مېنى،
فقر اهليغه صاحب اختصاص ايله مېنى.
يا داخل زمره خواص ايله مېنى،
يا رنج عوامدين خلاص ايله مېنى.

۱۲۹

تا دشت بهار بیرله رنگین بؤلغه‌ی،
گلزار نگار خانه چین بؤلغه‌ی.
دشت اوزره سینگه سلطنت آیین بؤلغه‌ی،
گلزار ارا تخت اوستیده تسکین بؤلغه‌ی.

۱۳۰

تا چرخ وصالی کوییدین سوردی مېنی،
قتل ایله گه‌لی هجرغه تاپشوردی مېنی.
گر هجر اولوم حالیه یپتکوردی مېنی،
یار اپتکنی طعنه، لېک اولتوردی مېنی.

۱۳۱

هجرینگ سپهی زبر و زبر قیلدی مېنی،
غم کشوری ایچره در بدر قیلدی مېنی.
اندین که بتر اېمس، بتر قیلدی مېنی،
جان آلوچه نی دبی که، نېلر قیلدی مېنی.

۱۳۲

نامه‌نگ که منگه مژده جانی اپردی،
هجران غمیدین خط امانی اپردی.
ظلمتقه سوادی گر نشانی اپردی،
مضمون انکه آب زندگانی اپردی.

تیل سۆز بیلە تا قیزیستی ھنگامە منی،
بیر ھم تیە آلمەدیم بو خود کامە منی.
ھر نېچە ایتیکرک آیلەدیم خامە منی،
اول خامە قاراق آیلەدی نامە منی.

www.ezgu.org